UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagmata Theologica Sive Principalis Theologiæ Tractatus

Lourenço, Agostinho

Leodii, 1694

Tractatus II. De Providentia, Predestinatione, & Reprobatione Divinâ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-80131

Visual Library

TRACTATUS II.
DE
PROVIDENTIA, PRÆDESTINATIONE, ET REPROBATIONE DIVINA.

PROOEMIUM.

QUIA jam primùm de Visione Dei Tractatum absolvimus, nunc de Divinâ Prædestinatione, quæ ad ipsum Deum videndum à Deo ipso facta est, agendum nobis visum est. Magnum, profundumque Divinorum Judiciorum judicium ingredimur, ut loquitur D. Augusst. *Epist.* 105. quod scrutetur, qui potest, sic tamen ut præcipitium caveat, neque enim ista dicenda sunt injusta, quia occulta, humano ingenio inscrutabilia, Beatis Mentibus veneranda, & soli Deo nota. Cùm tamen nulla, aut ferè nulla sit Theologiæ materia, quæ ad meliorem methodum, & clariorem rerum intelligentiam, disputationem aliquam præviam non supponat, præsertim quando id tractandarum rerum necessitas exigit, ideo antequam de Prædestinatione tractaremus, quæ Divinæ Providentiæ pars est, ut ex dicendis infra constabit, de ipsâ Divinâ Providentiâ specialem disputationem priùs instituendam censuimus. Igitur:

De hac Materia disputant ex veteribus Patribus, D. Aug. *lib. de Prædestin. Sanctor. & de bono perseverantiæ; & de corrept. & grat.* D. Prosper. *libris duobus de Vocat. gentium, & lib. Respons. ad object. Gallor. & lib. ad capit. objection. Vincentiar. & lib. contr. Collatorem.* D. Fulgent. *lib. 1. ad Monimum.* D. Anselm. *lib. de Concord. Prædest. & grat.* & alii, qui de Prædestinatione quædam attigerunt *ad cap.* 8. & 9. epist. ad Rom. & ad Ephes. 1.

De hoc etiam argumento disputant Theologi Scholastici *in* 1. *dist.* 40. & 41. & 1. *p. D. Thom. quæst* 22. & 23. ubi ex Recentioribus *Ioan. Eckius, Ioan. Driedo lib. de Concord. Prædest. & liber. arbitr. Richar. Taper. in art. Lovan.* a. 7. *Castro sum. de hæres. lib.* 12. *Catharin. tribus lib. de Prædest. Vega cap.* 12.

&

& 13. & seſſ. 6. Trident. & alii. Ex noſtris *P. Turrian. lib. de divin. election. P. Valent. tom. 1. quæſt. 23. punct. 1. & ſeqq. P. Soar. 1. part. tomo 1. de Deo, libris ſex. P. Vaſq. 1. part. à diſp. 87. P. Molin. 1. p. quæſt 22. & 23. P. Præpoſit. 1. part. q. 22. & 23. P. Herice 1. p. tract. 3. per totum. P. Tanner. tomo 1. d. 3 per totam P. Ruiz. Tom. duobus, P. Arrub tomo 1. à diſp. 63. P. Granad. 1. p. q. 22. & 23. P. Amicus tomo 1. d. 15. & ſequent. P. Alarcon 1. p. tr. 4. per totum. P. Arriaga. tom. 1. in 1. p. à diſp. 32. P. Compton. tomo 1. à diſp. 37. P. Rhodez tomo 1. d. 5. à quæſt. 2.* & alii.

Totum hunc Tractatum ſex Diſputationibus abſolvemus: *Prima* erit de Providentiâ: *Secunda* de Prædeſtinatione ſecundùm ſe: *Tertia* de cauſis Prædeſtinationis: *Quarta* de illius effectibus: *Quinta* de Reprobatione, ejuſque cauſis & effectibus: *Sexta* de comparatione Prædeſtinationis, & Reprobationis inter ſe, quibus finitis, totam Prædeſtinationis Materiam abſolvemus. Igitur ſit.

DISPUTATIO I.
De Providentiâ Divinâ.

SECTIO I.
An detur: & quid ſit in Deo Providentia?

1. DIFFICULTAS 1. An in Deo detur Providentia? Philoſophorum antiquiores Fide divinâ minimè illuminati variè errarunt circa divinam Providentiam. Primus eorum error fuit, nullam omninò eſſe Providentiam, ſed omnia caſu fieri & regi; hunc errorem tenuerunt Democritus, Epicurus, Protagoras, & alii, ut ſcribit Lactant. *lib. 1. divin. inſtit. cap. 2. & lib. 7. de Ira Dei.* D. Athan. *lib. de Incarn.* D. Nyſſen. *lib. 8. Philoſoph cap. 3.* Nemeſius *de Facul. Anim. cap. 44.* Salvian. *lib. de Providen.*

2. Secundus error fuit Empedoclis, aliorumque apud Ariſt. *lib. 2. Phyſ. text. 43. 44. & 76.* dicentium, multa in Univerſo fuiſſe caſu facta, ut locum aëris, & plurimas animalium partes: imò (quod eſt abſurdius) caſum eſſe ipſam Cæli, & ſtellarũ Cauſam, ſicut & Cauſam cõverſionis, motûs, & ordinis Univerſi. Tertius error præcedẽti ſimilis fuit Euripidis, & Menandri apud Nemeſium cit. qui mentem, quæ in unoquoque ſit, cuiq; aſſerunt providere, Deum verò nemini. Quartus fuit Stoicorum, qui nullum locum Providentiæ relinquebant, ut ait Nemeſius cit.

3. Quintus fuit Platonis error, qui licet rerum omnium Providentiam ad Deum principem referat, nihilominùs ait, Deum principem primariò Ideis, deindè universè toti Orbi conſulere, nempè Cœlo, Syderibus, & generibus prædicamentorum, ut ſubſtantiæ, quantitati, qualitati, earumque ſpeciebus; non tamen animalibus, cæterarumque rerum corruptibilium individuis, ne incorruptibilia prodirent, Diisque adæquarentur, ſi ab ipſis producerentur; ſicque totum hoc negotium ſecundis Diis, nempè Angelis demandavit: ſicut quibuſdam dæmonibus dixit, demandari cuſtodiã humanarum actionum, penes quos eſt adminiſtratio rerum agendarum, earumque exitus, & adeptio bonorum fortunæ. Ita ſcribunt *D. Aug. lib. 9. de Civit. cap. 1. D. Nyſſen. lib. 8. cit. cap. 3. & 4. Nemeſius cit. cap. 44. D. Cyrill. Alex. lib. 2. contr. Julian. Procluſ. Plutarch. lib. de Fato. & D. Thom. hic q. 22. art. 3.*

Sextus error fuit Ariſtotel. quatenùs dixit, Providentiam Dei uſque ad Lunam tantùm deſcendere, ut refert Clem. Alexan. *lib. 5. Stromat.* ad medium ibi: *Ariſtoteli venit in mentem uſque ad Lunam deſcendere Providentiam.* Et D. Amb. *lib. 1. Officior. cap. 13.* ad medium: ibi: *Ariſtoteles aſſerit uſque ad Lunam ejus deſcendere Providentiam.* Eundem errorem ei adſcribunt *D. Nazianz. orat. 1. de Theolog. q. 33. n. 34. D. Epiphan. lib. contr. hæreſ. hæreſ. ult. Theodoret. lib. 6. Græcan. affection. Euſeb. Cæſar. de præparat. Evang. lib. 15. cap. 4.* 4.

Hinc immeritò aliqui Recentiores conantur Ariſtotelem vindicare ab hoc errore contra mentem Sanctorum Patrum locis proximè citatis præſertim cùm *lib. 2. Magnor. Moral. cap. 8.* doceat, effectus fortuitos non eſſe Deo tribuendos, nè Deus injuſtus ſit, cùm flagitioſi frequenter ſint fortunati magis, quàm boni, & timorati: ibi: *At fortuna, & quæ à fortuna, tam verè, quàm ut fors tulerit, fiunt. Quod ſi hujuſmodi diſtributori Deo adſcripſerimus, malum ipſum judicem faciemus, neque juſtum; id nefas Deo deputare.* Et infrà: *Atque Deum malorum curam habere fas non eſt.* Et *lib. 12. Met. cap. 2. text. 37.* ibi: *Deum*, ait, *movere primum corpus, cætera autem ab alio moveri.* Et cap 9. *Abſurdum eſſe*, ait, *primam mentem* (nempè Deum) *de quibuſdam cogitare & melius eſſe quædam non videre, quàm videre.* Et *lib. de Mundo ad Alexand.* ibi: *Sicut non decet Imperatorem Perſarum ſingula ſui imperii per ſe ipſum gubernare, ita nec Deum*: & ſic alibi, ex quibus ſatis patet, Ariſtotelem in hoc fuiſſe errore. Vide plura apud *P. Vaſq. 1. p. d. 87. cap. 1.* 5.

Septimus error fuit Ciceronis, quatenùs futurorum præſcientiam, & Providentiam Deo negavit, de quo D. Aug. *lib. 5. de Civit. cap. 9.* ad medium: ibi: *Dum homines vult facere liberos, facit ſacrilegos.* Octavus eſt Averroez, Avicenæ, & Algazelis, qui Providentiæ radicem convellebant, negantes diſtinctam, & peculiarem cognitionem creaturarum in ſingulari. Nonus fuit Rabi Moyſis, qui individua quælibet corruptibilia Divinæ Providentiæ ſubduxit, ſolosque homines excepit, quos ob intellectûs ſplendorem dignos putavit Providentiâ Dei, ut refert D. Thom. hic *q. 22. a. 2.* 6.

in

in corpore. Contra hos tamen errores:

7. Conclusio sit: Datur in Deo Providentia. Est de fide. Ita *D. Thom. 1. p. q. 22. a. 1. P. Soar. 1. p. lib. 3. cap. 10. R. Tanner. 1. p. d. 3. q. 1. dub. 2. P. Ruiz 1. p. d. 1. sect. 3. n. 1. P. Herice tr. 3. d. 21. cap. 2. P. Arriaga 1. p. d. 32. sect. 1. n. 2.* & alii. Probatur primò ex Sacris litteris Sapient. 6 *Æqualiter est illi cura de omnibus.* Et infrà: *In omni Providentia occurrit illis.* Et cap. 12. *Non est alius Deus, quàm tu, cui est cura de omnibus.* Et cap. 14. *Tu autem Pater, Providentiâ ab initio cuncta gubernas.* Et cap. 17. de Ægyptiis: *Fugitivi, ait, perpetuæ Providentiæ jacuerunt.* Et Prov. 18. *Attingit à fine usque ad finem fortiter, & disponit omnia suaviter.* Et Ecclesiast. 1. & 5. Et Matth. 6. & 10. & Luc. 12. & sæpè alibi.

8. Probatur secundò ex Sanctis Patribus D. Clement. *lib. 8. Recognit. pag. 4.* ibi: *Generalis autem, & specialis partium simul, hoc modo est, quasi ab initio omnia fecerit Deus, & usque ad finem per singulos quosque Providentiam gerat, & unicuique reddat pro actibus suis.* Et D. Dionys. *de Cœlest. Hierarch. cap. 8. & 9. Unum est omnium principium, una Providentia.* Et infrà: *Una quidem de omnibus Altissimi Providentia.* Idem constanter docuerunt cæteri Patres, tùm Græci, tùm Latini, quos citat P. Ruiz supra *à n. 10.*

9. Probatur tertiò ratione, quia omne bonum, quod cernitur in rebus creatis, est à Deo effectore; sed ordo rerum creatarum ad finem, præsertim ultimum, qualis est bonitas, & gloria divina, est bonum aliquod existens in rebus creatis; ergo est à Deo effectore; consequenterque in Deo datur Providentia, cùm hæc sit ratio mediorum ad finem, & voluntas præparandi illa.

10. Probatur quartò, quia Providentia est cognitio attingens proportionem mediorum ad finem, & voluntas ea præparans, & exequens; sed in Deo datur hujusmodi cognitio, & voluntas; ergo &c. Confirmatur primò, quia si Deus non prævideret utilitatem mediorum ad finem, & ea antea ad finem non disponeret, sequeretur postea aliquid de novo cognoscere, & velle; sed hoc non est dicendum; aliter cùm Cognitio, & Volitio divina sint ipse Deus, illis mutatis, etiam mutaretur ipse Deus, illiusque Cognitio non esset comprehensiva, cùm aliquid daretur cognoscibile, quod ab illa non cognosceretur; ergo &c.

11. Confirmatur secundò, quia ideò Deus nõ haberet Providentiam rerum creatarum, aut quia eas sigillatim non cognoscit: aut quia eis providere non potest: aut quia, si potest, non vult. Non primum, aliter Cognitio Divina non esset comprehensiva: Non secundum, aliter Potentia Divina non esset infinita: Non tertium, aliter esset contra ejus infinitam Bonitatem, ut patet ex *D. Ambr. lib. 1. de Offic. cap. 13.* ibi: *Quis operator negligat operis sui curam? Si injuria est regere, nonne est major injuria feciſſe? Cùm aliquid non feciſſe, nulla injuria sit; non curare autem, quod feceris, summa inclementia.* Et *D. Damascen. lib. 2. Fidei cap. 29.* ibi: *Solus Deus est naturâ bonus. Ut igitur bonus providet: non providens enim, non bonus*; ergo &c.

12. Dices 1. Deus non habet Providentiam de animalibus, ut patet ex illo 1. Cor. 9. *Nunquid Deo cura est de bobus?* Et ex illo D. Hieron. in 1 Abacuc. ad illa verba: *Mundi sunt oculi tui*: ibi: *Absurdum est ad hoc deducere Dei Majestatem, ut sciat per momenta singula, quot nascantur culices, quotve moriantur: quæ cimicum, & pulicum, & muscarum sit in terra multitudo: quanti pisces in aqua natent, & qui de minoribus majorum præda cedere debeant*, ergo &c. Respondeo negando antecedens, & ad verba Apostoli dicendum, Deum non habere curam de bobus in ordine ad finem supernaturalem, sicut habet de rationalibus; maximè autem in ordine ad finem aliquem naturalem. Idem dicendum ad verba D. Hieron. cum *P. Herice tract. 1. de Scientia Dei d. 5. cap. 1. num. 5. & tract. 3. de Provident. cap. 2. n. 13.* voluit enim significare D. Hieronymus non esse in Deo eam Providentiam de animali bruto, quæ in illo est de homine, nam esse in Deo Providentiam simpliciter de bove, aliisque brutis de fide est, quam etiam non videtur negare D. Hieron. quidquid dicat *P. Vasq. 1. p. q. 14. art. 6. in comment.* ut patet ex verbis sequentibus ejusdem Doctoris Maximi: ibi: *Non simus, ait, tam fatui adulatores Dei, ut dum potentiam ejus ad ima detrahimus, in nosmet ipsos injurioſi simus, eandem rationabilium, quàm irrationabilium Providentiam dicentes.*

13. Dices 2. Si omnia Dei Providentiâ regerentur, non sic invaleſceret improbitas contra probitatem, ut improbi essent probis feliciores, ut sæpè videmus; siquidem ad Providentiam gubernantis pertinet iniquos punire, & bonos præmiare; ergo &c. Respondeo non esse contra Providentiam Dei, quod injusti sint justis feliciores; hoc enim efficit Deus, aut ut mali sic meliùs ad pœnitentiam moveantur: aut in præmium temporale aliquorum operum, quæ ipsi bona fecerunt: aut ut postea graviùs puniantur, justi autem cumulatiùs præmientur. Vide *P. Less. in Opusc. lib. 1. de Provid. cap. 3.* ubi latè, & eruditè ad hoc argumentum.

14. Dices 3. Quæ naturâ constant, semper eodem modo procedunt, eundemque ordinem servant; sic enim Sol oritur, & occidit, suoque accessu, & recessu solitas anni tempestates efficit; & sublunaria oriuntur, & occidunt, aliaque ex aliis generantur ad speciei perpetuitatem; sed hæc omnia vi naturæ procedunt, quæ tam rectum tenet ordinem; ergo præter naturam nulla alia datur Providentia, à qua ita procedant. Respondeo negando minorem; nam omnia illa, quæ naturæ vi effici videntur, sunt opera Providentiæ, quam non excludit eorum constantia, utpotè quam ab ipsâ Dei Providentiâ accipiunt, ut serviant humano generi.

15. Dices 4. Indignum videtur Majestate Dei ad tam vilia, & minuta descendere, eisque providere, & eorum curam gerere; ergo &c. Respondeo negando antecedens, imò est Deo maximè digna, & necessaria hæc minimorum cura, & consideratio; alioqui in Deo esset infinitarum rerum ignorantia, ejusque cognitio comprehensiva non esset.

16. Dices 5. Deus est se ipso summè beatus; ergo non est cur aliquid extra se quærat, & curet. Respondeo antecedens solùm probare, Deum extra se nihil agere, aut curare, ut indè beatior fiat; non autem nihil extra se moliri, cùm enim sit summum bonum, & hoc sit diffusivum sui, conveniens erat, ut suam bonitatem apud se conclusam non retineret, sed illam sineret emanare in creaturas secundùm varios earum gradus, & species, singula in suo ordine creando, conservando, & in suum finem dirigendo.

17. Dices 6 Licet Deus sciat quid homines agant, dicant, & cogitent, nihil tamen de eo curat; sic enim magni Principes, qualis est Deus, parum curant, quid plebs de illis dicat; ergo &c. Resp. negando antecedens; cùm enim homo sit opus Dei, cujus menti ipse leges justitiæ, & virtutis impressit;

ad illum maximè pertinet illius curam gerere, ut secundùm illas leges vivat; siquidem ad opificem pertinet curare suum opus, ut perfectum evadat; & ad legislatorem, ut leges, quas suis subditis imposuit, serventur; parentisque interest quomodò se gerant filii; Deus autem omnium est parens.

18. Difficultas 2. Utrùm Providentia actualis sit in Deo necessariò? Dico 1 Providentia actualis non est necessaria in Deo simpliciter, & absolutè. Probatur, quia hujusmodi Providentia actualis non est in Deo, nisi in ordine ad creaturas actualiter existentes; sed nulla creaturarum necessariò existit; ergo earum Providentia actualis in Deo non est necessaria simpliciter, & absolutè.

19. Dico 2. Supposita rerum creatione necessariò datur in Deo earum actualis Providentia, tam quoad cognitionem, quàm quoad volitionem. Probatur prima pars, quia suppositâ rerum creatione, & existentiâ, tales res sunt scibiles à Deo; ergo Deus non potest non habere earum cognitionem; aliter Cognitio Divina non esset comprehensiva. Probatur secunda pars, quia supposito, quod Deus voluerit eas esse in rerum natura, non potest non velle illis media præparare, & exequi ad finem consequendum, ad quem eas produxit, & suo influxu conservare, cum illisque ad operationes concurrere; ergo &c.

20. Difficultas 3. Quid sit Providentia? Dico 1. Providentia ex vi nominis duplicem habet significationem; aliquando enim idem valet, atque aliquid futurum, antequam fiat, prævidere, & prout sic idem est *Providentia*, atque *Prævidentia*, seu Præscientia, & propriè futurorum eventuum cognitionem significat: aliquando autem *Providere* idem significat, quod alicui prospicere, curam alicujus habere, sive *pro aliquo*, seu *in favorem alicujus videre*, qua ratione Cicer. dixit: *Providere omnibus quæ necessaria videbantur.*

21. Dico 2. Providentia in præsenti accipitur pro singulari mentis curâ, quam Deus mediante Intellectu, & Voluntate sua, de rebus creatis ad suum finem dirigendis habet, & prout sic definitur à D. Thom. hic *art. 1. & 2. Ratio ordinis rerum in finem in Deo existens.* Cùm autem Providentia prout sic actum intellectûs simul & voluntatis involvat, aut connotet, quatenùs necesse est, ut ratio ordinis rerum in finem ab intellectu concipiatur, & à voluntate approbetur, controversum est, an Providentia formaliter, & directè sit actus Intellectûs, an verò Voluntatis Divinæ, an uterque simul? pro quo sit:

SECTIO II.

In quonam formaliter consistat Providentia Divina?

22. DIFFICULTAS 1. Qualisnam sit ratio formaliter constituens Providentiam divinam? Variæ sunt Doctorum Sententiæ: Prima asserit, Providentiam divinam formaliter consistere in actu Intellectus, quem dicit in recto, & solùm in obliquo, & extrinsecè connotare actum voluntatis. Ita *D. Thom. q. 22. art. 1. Caiet. & Bannez hic. Durand. in 1. dist. 41. q. 1. n. 9. Capreol. dist. 40. q. 1. art. 1. & 2. Richard. in 1. dist. 39. q. 1. art. 2. Aureol. in 1. dist. 40. q. unic. a. 2. & dist. 41. q. 1. art. 3. Marsil. in 1. q. 41. art. 1. P. Mol. 1. p. d. 1. q. 22. art. 1. d. 1. P. Valent. ibid. punct 1. Bellarm. lib. 2. de grat. & liber. arbit. cap. 9. P. Fons. 3. Met. lib. 6. cap. 2. quæst. 5.* quos citat, & sequitur *P. Tanner. 1. p. d. 3. q. 1. dub. 1. num. 8.* quorum fundamenta infra ponemus, & dissolvemus.

23. Secunda sententia affirmat, Providentiam divinam formaliter consistere in actu voluntatis. Ita *D. Bonav. in 1. dist. 40. art. 1. q. 2. Scot. q. 1. in princip. Arimin. in 1. dist. 40. D. Damascen. lib. 2. de Fide cap. 29. P. Less. de Prædestin. sect. 1. P. Vasq. 1. p. d. 87. cap. 3. n. 11.* & ut probabile tenet *P. Arriaga 1. p. d. 32. sect. 1. subsect. 2. num. 17.* & alii apud citatos, quorum fundamenta infra dissolvemus.

24. Tertia sententia, quam sequitur tenet Providentiam divinam formaliter consistere in utroque actu, tam Intellectûs, quàm Voluntatis divinæ. Ita *P. Soar. 1. p. lib. 1. de Prædestin. cap. 17. num. 12. P. Molin. q. 22. art. 1. d. 1 §. Quod si petas, & q. 23. d. 2. §. Statuenda est. P. Becan. tom. 1. Sum. cap. 14. q. 2. Alens. 1. p. q. 26. Tarantasia, & Aquila*, quos citat, & sequitur *P. Herice 1. p. tract. 3. d. 22. cap. 6. n. 50. P. Arrub. 1. p. q. 22. art. 1. d. 63. cap. 3. P. Arriaga 1. part. d. 32. sect. 1. subsect. 2. num.* 18. & ex Recentioribus plures. Probatur primò, quia cùm Providentia in Deo detur, ut diximus, debet in aliquo formaliter consistere, per quod formaliter constituatur; sed non ita consistit in sola Cognitione divina; non in cognitione connotante actum voluntatis; non in solo actu voluntatis; non in ipso actu voluntatis præsupponendo actum Intellectus, aut illum connotante; ergo in utroque simul formaliter consistit, cùm aliud non appareat, in quo ita consistat.

25. Probatur secundò, quia illud formaliter aliquid constituit, sine quo ipsum constitutum primariò, & formaliter non intelligitur, ut patet in animali, & rationali respectu hominis; sed Providentia divina non ita intelligitur, nisi posito utroque actu; siquidem cùm sit divina, ideoque perfectissima, debet habere certitudinem, & cognoscere proportionem mediorum cum fine, aliter non benè disponeret media ad finem; hoc autem fit per actum intellectûs: & si Deus id haberet, & media non disponeret, & applicaret ad finem assequendum, non haberet Providentiam; applicat autem per actum voluntatis; ergo in utroque actu simul cõsistit formaliter ejus Providentia.

26. Argues 1. pro prima sententia D. Dionys. *de Divin. nomin. cap. 12. Veritas*, ait, *prospicit cuncta providentia mirabili*: prospicere autem est actus Intellectûs. Deindè Boëtius *lib. 4. de Consol. prosa 6. Modus rerum*, inquit, *cùm in ipsa divinæ Intelligentiæ conspicitur, Providentia nominatur.* Item D. Aug. *lib. 83. quæst. quæst.* 31. explicans partes prudentiæ, inter illas apponit Providentiam: *Providentia est*, inquit, *quâ aliquid videtur futurum, antequam factum sit.* Similiter *D. Thom. quæst. 22. art. 1.* Providentiam explicat per actum mentis; ergo in solo actu Intellectus formaliter consistit. Respondeo ita consistere si sermo sit de Providentia inadæquatè sumptâ, in quo sensu intelligendi sunt citati Patres; non autem de Providentia sumpta adæquatè, sic enim in utroque actu simul formaliter consistit, ut diximus.

27. Argues 2. Providere, ut diximus, idem est atque *ante videre*, seu prævidere, & ordinare aliquem in finem; sed hæc ad Intellectum spectant, cujus est prævidere, & ordinare; ergo Providentia consistit formaliter in actu Intellectûs. Respondeo data majori, & minori, negando consequentiam, si sermo sit de Providentia sumpta adæquatè.

Argues

28. Argues 3. Essentiâ relationis tota salvatur in fundamento, licet etiam connotet terminum; ergo etiam tota essentia, sive ratio formalis adæquata Providentiæ salvabitur in solo actu Intellectûs, licet connotet actum voluntatis. Resp. negando consequentiam; diversa ratio est, quia cùm relationis effectus sit referre, & id solùm in fundamento præstet, & non in termino, ideò in solo fundamento salvatur tota ejus ratio formalis, ut patet in Paternitate divina, quæ tota est in Patre: at verò Providentia divina habet pro effectu & proportionem mediorum cum fine attingere, quod ad Intellectum spectat, & illa exequi; & applicare ad ipsum finem assequendum, quod est proprium voluntatis, ideoque in utroque eorum actu formaliter consistit, & non in solo actu Intellectûs.

29. Argues 4. Si Deus nihil creasset, adhuc haberet Attributum Providentiæ; siquidem omnia Attributa sunt Deo essentialia, & independentia ab existentia actuali creaturarum; sed tunc solùm habet actum Intellectûs; ergo in illo tantùm consistit Providentia. Ante solutionem advertes, duplicem in Deo esse Providentiam, sive dupliciter considerari: Una est in actu primo, & quasi remota, quæ consistit in scientia perfecta mediorum, & eorum congruentia cum fine, simul & in potentia exequendi omnia: alia est Providentia actualis, & propria, quæ consistit, aut in actuali productione mediorum, dispositione, &c. aut saltem hæc requirit, quæ prout sic non est independens à creaturarum existentia: Hoc posito.

30. Respondeo in facta suppositione, adhuc Deum habiturum Providentiam absolutam, remotam, sive in actu primo, licet non haberet proximam, & actualem, defectu creaturarum, quas requirit, ut objectum secundarium suorum actuum internorum. Patet ab exemplis in suo actu libero; & in Omnipotentia respectu possibilium.

31. Argues 5. In sacris litteris multoties promittitur, petitur, aut narratur Dei Providentia nominibus significantibus cognitionem, quale est: Primò verbum *videndi* ut patet ex illo Gen. 22. *In monte Dominus videbit.* Et Gen. 16. *Tu Deus, qui vidisti me.* Et Exod. 3. *Vidi afflictionem populi mei.* Et Threnor 1. *Vide Domine afflictionem.* Secundò verbum *oculorum*, ut patet ex illo Prov. 22. *Oculi Domini custodiunt Scientiam.* Et psal. 10. *Oculi ejus in pauperem respiciunt.* Et Job. 34. *Oculi ejus super vias hominum.* Tertiò verbum *respiciendi*, ut patet ex illo Exod 2. *Respexit Dominus filios Israël.* Et cap. 4. *Quod respexisset afflictionem.* Et cap. 14. *Respiciens Dominus super castra Ægyptiorum.* Et psal. 21. *Deus Deus meus respice in me.* Et psal. 79. *Respice de Cœlo, & vide.* Quartò verbum *judiciorum*, ut patet ex illo Rom. 11. *Quàm incomprehensibilia sunt judicia ejus.* Et Prov. 16. *Pondus, & statera judicia Domini.* Et cap. 29. *Judicium à Domino egreditur singulorum.* Et Sap. 17. *Magna sunt judicia tua Domine.* Et Apoc. 15. *Judicia tua manifesta sunt.* Et cap. 16. *Vera, & justa judicia tua.* Et psal. 7. *Dominus judicat populos.* Quintò verbum *recordationis*, ut patet ex illo Gen. 8. *Recordatus Dominus Noæ.* Et cap. 9. *Recordabor fœderis mei.* Et Threnor. 5. *Recordare Domine, quid acciderit nobis*; sed verba hujusmodi ad actus Intellectûs spectant; ergo Providentia in solo actu Intellectûs formaliter consistit. Respondeo dato quod locis citatis loquatur Sacra Pagina de Providentia Dei, & quod per illa verba soli actus Intellectûs significentur, solùm ibi loqui de Providentiâ Dei inadæquatâ, prout supra diximus, non autem adæquatâ, sic enim utrumque actum & Intellectus, & Voluntatis formaliter includit.

32. Argues 6. Cujus negatio est ignorantia, positiva forma est scientia, sive Intellectio; sed Providentiæ privatio est ignorantia, ut patet ex illo Ecclesiast. cap. 5 *Neque dicas coram Angelo, non est Providentia.* Ubi Septuag. *Ne dicas, quia est ignorantia.* Et ex illo psal. 93. *Dixerunt, non videbit Dominus, nec intelliget Deus Jacob*; ergo ipsa Providentia est scientia, sive Intellectio; consequenterque in illa formaliter consistit. Respondeo ex hoc ad plurimum solùm probari, Providentiam inadæquatè consistere in actu Intellectûs, quod non negamus, sed addimus etiam sic consistere formaliter in actu voluntatis.

33. Objicies 1. pro secunda sententia supra *num. 23.* Ex D. Damasc. *lib. 2. Fidei cap. 29. Providentia*, ait, *est voluntas Dei, per quam omnia, quæ sunt, convenientem gubernationem suscipiunt.* Et infrà: *Factiva ejus virtus, & contentiva, & provisiva, bona ipsius voluntas est.* Et post pauca: *Ut igitur bonus providet*: bonitas autem ad voluntatem spectat. Et Nemesius sic definit Providentiam: *Providentia*, inquit, *est Dei voluntas, per quam omnia, quæ sunt, aptè gubernantur, lib. de Facult. anim. cap. 43.* ergo &c. Respondeo D. Damascen. & Nemesium solùm attendere ad illud, quod movet, ac determinat indifferentiam Libertatis divinæ, ut provideat, non autem intendere assignare completam, & adæquatam rationem providentiæ, sed ad plurimum inadæquatam.

34. Objicies 2. Providentia est cura de omnibus, ut patet ex illo Sap. 6. *Æqualiter est illi cura de omnibus.* Et 1. Petr. 5. *Quoniam ipsi est cura de vobis*; Sed cura potissimum est actus voluntatis, ut ait D. Damascen. ubi supra: *Providentia*, inquit, *est in ea, quæ sunt cura*: Et rursùs: *Providentia est voluntas*; ergo &c. Respondeo providentiam vocari nomine curæ, quia Deus nihil omittit ad Universi perfectionem pertinens, quod ex citatis locis tantùm colligitur; non autem ostenditur in hac Universi cura, prout spectat ad actum voluntatis, consistere adæquatam, sed ad plurimum inadæquatam rationem providentiæ.

35. Objicies 3. Providentia est causa efficax sui effectûs; ergo debet consistere in illo actu, qui confert efficaciam, & causalitatem; sed hanc confert potissimùm actus, sive decretum voluntatis; ergo &c. Respondeo argumentû ad plurimum solùm probare, Providentiam consistere etiam, non autem tantùm in actu voluntatis.

36. Objicies 4. Providentia non est naturalis, & necessaria, sed simpliciter libera; atqui Scientia mediorum, & finis non est libera, sed simpliciter necessaria, & naturalis; decretum autem voluntatis est simpliciter liberum; ergo in illo consistit formaliter providentia. Respondeo scientiam mediorum, & finis, ut possibilium, non esse liberam, sed simpliciter necessariam: at verò Scientiam mediorum, & finis, quæ dictat operi mandanda fore de facto, esse liberam propter libertatem, sive contingentiam objecti, quod voluntas liberè elegit, sicque adhuc providentia, prout includit actum Intellectûs, est simpliciter libera.

37. Objicies 5. Ad explicandas plures difficultates providentiæ semper agitur de actibus voluntatis potiùs, quàm Intellectûs; ergo verisimilius est, Doctores de providentia disputantes, ejus nomine potiùs actum voluntatis, quàm Intellectûs significare. Respondeo dato, quod ad aliquas difficultates providentiæ expli-

explicandas Doctores recurrant potiùs ad actus voluntatis, quàm Intellectûs; multas etiam esse, ad quas explicandas potiùs ad actus Intellectûs, quàm voluntatis recurrunt, sicque tam in his, quàm in illis consistit formaliter providentia.

38. Difficultas 2. Qualisnam sit actus ille Intellectûs, in quo formaliter inadæquatè consistit providentia? Ante resolutionem advertes primò, quosdam, ut persuadeant, providentiam in solo actu Intellectûs consistere, recurrere ad quoddam imperium dicens *Fac hoc*, & ad Intellectum spectans, quod dicant dari in omni agente per intellectum, ad productionem omnium rerum, quas vult, & in eo consistere totam providentiæ essentiam. Non placent primò, quia tale Imperium non est necessarium, nam si ponatur, debet esse post determinationem efficacem voluntatis, nè tollatur libertas, ut statim dicemus; tunc autem superfluum est; siquidem ea volitio efficax præsuppositа omninò sufficit, ut potentia executiva determinetur. Secundò, quia tale Imperium, si esset ante voluntatem liberam, tolleret omninò libertatem; siquidem illud non esset formaliter liberum, & illo posito, non potest non esse effectus, quod est tollere libertatem; hoc autem est impossibile.

39. Advertes 2. P. Herice *d. 22. cap. 4.* admittere in creatis post primâ volitionem liberam aliquos actus judicii, quos vocat imperium, quibus intellectus quasi animat, & hortatur voluntatem, ut maneat constans in suo proposito, & exequatur objectum volitum & similes dicit dari in Deo, demptis tamen imperfectionibus suasionis, & hortationis, quibus Deus non indiget, & hos actus dicit etiam in Deo esse imperium.

40. Non placet primò, quia dato quod in creatis dentur tales actus, quatenùs voluntas aliquando, quasi territa difficultatibus, cessaret à volitione, si intellectus ei non proponeret rationes aliquas novas, quibus illam hortaretur, eique suaderet, falsò supponit tales actus dicendos esse imperium; aliud enim dicimus consulere, & animare, & aliud imperare. Secundò, quia nullo modo tales actus possunt in Deo poni; siquidem post Scientiam Simplicis Intelligentiæ, quâ novit honestum esse hominem v. g. creare, & id decrevit efficere, non apparet qui actus judicii sequatur, quidve ille Deo diceret, cùm enim Volitio Dei semel habita non possit retractari, nihil debet admitti, non solùm quod sit suasio, sed neque per modum suasionis. Hoc posito.

41. Conclusio sit: Actus Intellectûs inadæquatè constituens providentiam Divinam, non est imperium aliquod, sed judicium, sive cognitio de proportione mediorum ad finem. Ita *P. Mol. 1. p. q. 23. art. 1. d. 2. P. Soar. in Met. d. 19. sect. 6. & 7. & 1. p. lib. 1. de Prædest. cap. 16. à n. 4. P. Vasq. 1. p. d. 87. cap. 3. & d. 81. cap. 2. & 1. 2. d. 49. cap. 4. P. Tanner. hîc d. 3. q. 1. dub. 1. n. 9. P. Arrub. hîc d. 63. cap. 3. num. 12. P. Præpos. q. 22. art. 1. num. 6. P. Hurt. de Anim d. 14. sect. 8. P. Coninck de Actib. d. 12. dub. 5. P. Arriaga hîc d. 32. sect. 1. subsect. 1. P. Compton. tom. 1. d. 37. sect. 1. num. 5.* & alii. Probatur primò, quia posito tantùm hoc Judicio, sive cognitione de proportione mediorum ad finem, & quocumque alio sublato, intelligitur providentia divina quoad illam partem, secundùm quam constituitur formaliter per actum Intellectûs; ergo &c.

42. Probatur secundò, quia talis actus in Deo est superfluus; ergo non est in Deo admittendus. Probatur antecedens: Primò, quia non requiritur, ut voluntas Divina determinetur ad volendum, quia potius imperium supponit liberam determinationem voluntatis, quàm è contra. Secundò, quia tale imperium aut prærequiritur ad omnem determinationem voluntatis; aut ad aliquas. Non primum, aliter cùm ad omne imperium prærequiratur determinatio voluntatis, dabitur processus infinitus, aut necessariò admittenda est volitio efficax, quam non præcesserit imperium, quæ si illo non indiget, non illo etiam aliæ indigebunt. Non secundum, quia si aliquæ non indigent tali imperio, neque sic indigebunt omnes, cùm de omnibus eadem sit ratio.

43. Tertiò, quia tale imperium aut requiritur ad actionem immanentem voluntatis; aut ad transeuntem, & ut Deus exequatur operationem suam ad extra: Non primum, ut patet ex dictis: Non secundum; tùm quia operatio Dei transiens necessariò resultat ex illius voluntate efficaci; tùm etiam non minùs requiritur directio rationis ad actionem immanentem voluntatis, quàm ad transeuntem; ad illam autem non requiritur imperium rationis; ergo neque ad istam.

44. Quartò, quia imperium est locutio; sed hæc non potest dirigi ad res non existentes; neque enim Deus propriè loquendo alloquitur res nondum existentes, illis imperando, ut in lucem prodeant; ergo &c. Confirmatur, quia adhuc res insensibiles, & irrationales existentes sunt incapaces audiendi locutionem divinam; ergo imperium gubernans non poterit illas alloqui.

45. Quintò, quia nos experimur nullo imperio indigere ad nostras operationes transeuntes; ergo multò minùs illo indigebit Deus. Confirmatur primò, quia bruta per appetitum sensitivum se movent absque ullo alio imperio, & suas operationes exequuntur; ergo à fortiori id habebunt rationabilia. Secundò, quia admisso tali imperio in Angelis, & hominibus, adhuc illo Deus non indigeret; siquidem ideò in illis admitteretur, ut impetum eorum voluntatum intimatione quadam deferret facultatibus exequentibus; sed id non daretur in Deo, utpotè in quo nulla datur facultas distincta à voluntate; ergo &c.

46. Sextò, quia Deus non imperat sibi, ac suæ potentiæ operativæ, quia talis potentia non est inferior, neque subjecta: neque imperat creaturis; siquidem prout sic non sunt capaces imperii propriè, sed tantùm metaphoricè; ergo tale imperium ut superfluum non est in Deo admittendum.

SECTIO III.

Rejicitur hujusmodi imperium ex eo, quod sit impossibile in Deo.

47. PRIMÒ, quia impossibilis est actus potentiæ intellectivæ qui non sit intellectio; sicut impossibilis est actus potentiæ volitivæ, aut visivæ, qui non sit volitio, aut visio; sed omnis intellectio, sive cognitio, aut est pura apprehensio, quæ non datur in Deo, ut diximus in philosophiâ *tom. 1. tr. 5. d. 2. num. 62.* aut est judicium; ergo impossibilis est actus in intellectu divino, quod non sit judicium, sed per modum imperii.

48. Dicent talem actum imperii fore puram apprehensionem. Sed contra primò, quia pura apprehensio

henſio repugnat Deo, ut diximus loco proximè citato. Secundò, quia illâ admiſsâ, non poſſet eſſe imperium; ſiquidem ex natura rei foret prior, quàm judicium Scientiæ Divinæ dictans poſſibilitatem rerum, & omnem illarum ordinationem poſſibilem; ſed hæc ſcientia eſt prior imperio; ergo à fortiori prior eſſet imperio ipſa ſimplex apprehenſio; conſequenterque non foret ipſum imperium.

49 Secundò, quia cùm intellectus eſſentialiter reſpiciat *verum* ut verum, non poteſt habere actum circa aliquod objectum, niſi ſub ratione *veri*; ſed nullus actus verſatur circa verum ſub ratione veri, niſi judicando, aut ſaltem apprehendendo; ergo cùm in Deo repugnet pura apprehenſio, omnis actus intellectus divini debet eſſe judicium, & non imperium.

50. Tertiò, quia Providentia determinat ordinationem rerum ad ſuos fines; ſed intellectus non poteſt elicere actum determinatum circa ſua objecta, niſi ſolum judicium; ergo actus intellectûs Providentiam conſtituens debet eſſe judicium, & non imperium. Confirmatur, quia actus Intellectûs non poteſt eſſe determinatus circa ſua objecta, niſi per modum intellectionis; ſed hæc non determinatur circa ſuum objectum, niſi adhærendo *vero* ut vero; hoc autem eſt ipſum judicare; ergo &c.

51. Quartò, quia tale imperium aut daretur ante, aut poſt voluntatem divinam efficacem, ejuſque determinationem. Non primum, aliter tolleretur libertas in Deo, ſiquidem poſito tali imperio non poſſet Deus non operari, & illo ſublato, operari non poſſet, ut Contrarii fatentur; hoc autem eſt tollere libertatem: Non ſecundum, tunc enim ſuperfluum eſt, nam ſi Voluntas Divina efficax poteſt tunc determinare intellectum ad hunc actum, cur non poterit ſine illo determinare potentiam executivam? ergo &c.

52. Oppoſitum tribuitur *D. Thom. 1. 2. q. 17. a. 1. & 2. 2. q. 47. a. 8. & hîc 1. part. q. 22. a. 1. ad 1. & q. 23. a. 4.* quem communiter ſequuntur Thomiſtæ. *D. Antonin. 1. p. tit. 4. cap. 10. Richard. in 3. diſt. 33. q. 6. a. 2. ad 3. Caiet. 1. 2. q. 17. a. 1. Capreol. in 1. diſt. 1. q. 2. art. 1. Navarret. tom. 2. controv. 10.* & ex noſtris *P. Valent. 1. 2. quæſt. 17. d. 2. q. 12. punct. 1. P. Granad. hîc tract. 5. d. 3. ſect. 1. num. 3.* Pro quibus: Argues 1. Gen. 1. ubi Sacra Pagina ait: *Fiat lux, & facta eſt lux:* & eodem modo loquitur in aliarum rerum creatione, ubi D. Athan. orat. contrà Idola prope finem: *Si rebus creandis*, ait, *hoc imperium dictabat Deus, ſupervacanea erat iſtiusmodi fermocinatio; ex quibus apparet, Deum cum aliquo ſibi proximo ſermones his de rebus conferere: at quis ille fuerit, niſi ipſius Verbum?* Et D. Ambr. lib. 2. Exameron. cap. 2. *Audi*, inquit, *verba Dei, fiat, dicit, jubentis eſt, non æſtimantis*; ſed verba Sacræ Scripturæ, & Sanctorum Patrum expoſitiones ſignificant Imperium divinum, non creaturis intimatum, cùm adhuc non eſſent imperii capaces, utpotè nondum exiſtentes; ergo imperium, quo Deus ſuo cum Verbo, conſequenterque ſibi ipſi loquebatur, quod eſt imperium Monaſticum.

53. Reſpondeo negando minorem; neque enim ex citatis verbis, & eorum expoſitionibus colligitur dari in Deo imperium aliquod per modum actûs diſtinctum ab ejus voluntate efficaci, ſed hæc tantùm, qua poſita, ſtatim creaturæ Deo obediunt veluti impropriè & negativè, quatenùs ſcilicet ejus voluntati imperanti non reſiſtunt. Hoc idem dicendum ad illud Pſal. 148. *Ipſe dixit, & facta ſunt, ipſe mandavit, & creata ſunt.* Ubi D. Aug. dicit. inde colligi per verbum Dei facta eſſe omnia: *quia* inquit, *nemo dicit, nemo mandat, niſi verbo:* hæc enim, & quæ ſimilia fuerint verba, non de imperio proprio, ſed metaphorico ſunt intelligenda. Patet, quia aut Deus ibi imperaret ſibi ipſi, aut creaturis: Non primum; ſiquidem imperium, ſicut & oratio denotant perſonam diſtinctam, ad quam dirigantur, hæc autem non datur in Deo ſibi imperante: Non ſecundum; ſiquidem creaturæ adhuc non exiſtunt, quod autem non exiſtit non eſt capax imperii, neque obedientiæ.

Inſtabis: Deus poterit imperare potentiæ executivæ ut diſtinctæ ſaltem virtualiter ab intellectu, & ejus voluntate; ergo &c. 54. Reſpondeo negando antecedens, data enim tali diſtinctione, non poteſt Deus ſic imperare tali potentiæ, nam cùm hæc ſit veluti cœca, & ſurda, non poteſt de illius imperio certificari, neque hoc ei intimari, ut obediat.

Argues 2. Potentiæ ſubordinatæ ejuſdem ſuppoſiti dicuntur ſuperiores imperare inferioribus; ergo cùm intellectus in Deo ſit potentia ſuperior, aliis dicetur inferioribus imperare. Reſpondeo antecedens eſſe verum de imperio monarchico, ſeu potiùs per ſympathiam; non autem de imperio œconomico; hoc enim debet dari inter perſonam ſuperiorem, & ei ſubditam, quod in Deo admitti non poteſt reſpectu ſui ipſius. 55.

Argues 3. Perfectior modus operandi, ſicut & eſſendi, concedendus eſt Deo; ſed modus operandi per imperium eſt perfectior; ergo Deo concedendus eſt. Reſpondeo negando minorem, ſi ſermo ſit de proprio imperio Dei reſpectu ſui ipſius, & prout ab ejus voluntate efficaci diſtinguitur, ut patet ex ſupra dictis. 56.

Argues 4. David invitat, & veluti imperat ſe ipſum, ut Deum laudet & ad Deum convertatur, ut patet ex Pſalm. 102. *Benedic anima mea Dominum.* Et Pſalm. 145. *Lauda anima mea Dominum.* Ubi D. Aug. *Quis eſt*, ait, *qui dicit, lauda anima Dominum? An fortè ipſa anima ſibi dicit, & ſibi quodammodo imperat, & ſe exhortatur, atque excitat?* ergo ejuſdem ad ſe ipſum dari poteſt imperium. Reſpondeo Davidem locis citatis loqui de deſiderio & voluntate efficaci, quâ ſe ad Deum laudandum determinabat: aut ſumere ſe ipſum ſimul cum anima ut diſtinctum à ſola anima; alioqui diceret: *Benedic ego: Lauda ego:* quod non eſt dicendum; nullum enim, ut diximus, datur imperium inter idem, & ſe ipſum, ut etiam probant Grammatici, quatenùs primam perſonam in imperativo modo negant. Et eodem modo intelligendus eſt D. Aug. cit. 57.

Argues 5. Executio Voluntatis divinæ efficacis, quæ datur in providentia præſupponit eſſentialiter imperium, à quo oriatur; ergo hoc datur in Deo. Reſpondeo negando antecedens; falsò enim ſupponitur dari, imò & poſſe dari in Deo tale imperium reſpectu ſui ipſius, ut patet ex dictis; nam quin detur tale imperium, datur executio, poſitâ tantùm intentione finis, & electione voluntatis efficacis. 58.

Inſtabis: Tunc datur ſaltem judicium aliquod practicum antecedens ipſam intentionem finis, & electionem mediorum; ergo hoc habebit rationem imperii Reſpondeo tale judicium non poſſe dici imperium propriè, ſed tantùm impropriè, cùm non habeat vim obligandi, nec ſit liberum per ſe, quod neceſſarium erat, licet id habeat per accidens, ratione ſcilicet voluntatis efficacis, adhuc 59.

tamen dicetur imperium impropriè, non autem propriè, cùm non sit ad personam distinctam.

60. Argues 6. Providentia Dei perfectissima consistit in eo, quod dictet *Hoc debet fieri*; sed hujusmodi ratio dictiva habet se per modum imperii; ergo &c. Respondeo negando majorem; Providentia enim Dei perfectissima solùm consistit in scientia perfectissima mediorum, & in voluntate efficaci exequendi illa. Dato tamen quod consisteret in ratione illa dictiva, falsò supponitur, rationem illam dicendam fore imperium propriè ob rationes proximè, & supra factas.

61. Argues 7. Modus operandi, ut supremus dominus imperans, est perfectissimus respectu Dei; ergo est ei concedendus. Respondeo talem modum operandi esse perfectissimum respectu Dei in ordine ad creaturas, quarum est supremus Dominus; non autem in ordine ad se ipsum; non enim dicitur dominari, sicut neque imperare sibi ipsi; siquidem dominium, sicut & imperium est ad personam distinctam.

62. Argues 8. In intellectu humano datur hujusmodi imperium in ordine ad actus voluntatis; ergo etiam dabitur in intellectu divino. Respondeo primo dato antecedente, negando consequentiam; neque enim ab humanis ad divina benè fit argumentatio; alioqui sicut intellectus humanus cognoscit per discursum, & per puras apprehensiones, ita etiam cognosceret divinus, quod alibi negavimus. Et ratio adhuc diversitatis est, quia cùm voluntas humana ob suam imperfectionem, & aliquas difficultates, retardetur, & sit morosa, necessarium erat aliquid per modum imperii, quod illam obligaret ad executionem finis intenti: at verò hæc, cùm imperfectionem dicant, non dantur in voluntate divina, sicque non indiget tali imperio obligante.

63. Respondeo secundò negando antecedens, falsò enim supponitur dari in nobis hujusmodi imperium, ut supra diximus. Et ratio est, quia in brutis sufficit propositio objecti ab imagine, & affectus appetitûs, ut potentia motiva localis absque alio imperio moveatur; ergo à fortiori sufficiet in homine propositio objecti ab intellectu facta, & actus efficax voluntatis, ut potentia exequens operetur: ex quo potiùs confirmatur, quàm infirmatur nostra doctrina. Undè si aliquando necessarium est aliquid per modum imperii, hoc est tantùm per accidens ob assignatas rationes, quæ in Deo non dantur, imò neque admitti debent.

64. Argues 9. In Deo præter primam intentionem finis elicitam à voluntate, datur judicium, quod suadet, & hortatur voluntatem, nè à proposito desistat, ut sæpè in nobis fit; sed id est imperium exercere; ergo &c. Respondeo primò data majori, negando minorem: neque enim tale judicium esset imperium: tum ob rationes supra factas: tum quia solùm esset suasio, consilium, animatio, & hortatio, quod est quid diversum à ratione imperii, ut patet. Respondeo secundò negando majorem: licet enim tale judicium in nobis reperiatur ob difficultates vincendas, quæ multotics voluntati offeruntur, ut diximus; non ita reperitur in Deo, cùm enim Voluntas divina efficax, positâ intentione finis, & scientiâde illius honestate, atque decreto efficaci voluntatis, statim curet de fine assequendo absque ulla difficultate, & morositate, ideò in Deo non admittuntur similes actus: tum quia superflui: tum etiam quia imperfectionem arguunt.

65. Argues 10. In Deo post finem assecutum datur judicium approbativum rei factæ, quo dicit: *Benè fecisti volens hoc*; ergo etiam dabitur judicium per modum imperii. Respondeo primò dato antecedente, negando consequentiam; diversa ratio est, quia illud judicium non haberet rationem imperii, nisi ad plurimum impropriè; sicut etiam haberet cognitio reflexa de existentia volitionis divinæ, quod stare potest sine distinctione personæ: at verò ratio imperii propriè, ut diximus, requirit distinctam personam Respondeo secundò negando antecedens, tale enim judicium approbativum, utpotè superfluum, non datur in Deo; siquidem cùm Deus jam antea cognoverit suam volitionem esse honestissimam, dato quod ad illam determinetur, ad quid ponendum est tale judicium approbativum?

Quæres hîc: Utrùm si in Deo daretur hujusmodi imperium pertineret ad Intellectum? Affirmativè. Probatur primò, quia hujusmodi imperium esset interna locutio mentis, quâ Deus seipsum alloqueretur; sicut quis externo sermone solet subditos alloqui; sed interna locutio est actus Intellectûs; consistit enim in conceptibus; ergo &c. Secundò, quia imperare est proprium supremæ facultatis; sed hæc est Intellectus; ergo &c. 66.

SECTIO IV.

Qualiter Providentia Divina cum prædestinatione conferatur?

DICO 1. Providentia Divina est quasi totum potentiale, & genus respectu prædestinationis. Ita *D. Thom. q. 6. de Verit. art. 1. & in 1. dist. 40. q. 1. art. 2. Durand. quæst. 1. n. 6. Capreol. q. unica art. 1. conclus. 2. Marsil. in 1. q. 41. art. 1. P. Arriaga hîc d. 32. sect. 2. n. 19. P. Soar. lib. 1. de Prædest. cap. 18. num. 2.* Probatur primò, quia illud est totum, & quasi genus respectu alterius, quod concipitur ut ei, & aliis commune, ut patet in Ente respectu substantiæ, & accidentis; sed ita concipitur providentia absolutè sumpta respectu prædestinationis; siquidem dividitur ut quid commune in naturalem, & supernaturalem; hæc autem in efficacem, qualis est prædestinatio, & inefficacem, omnesque includunt, & participant rationem absolutam providentiæ, quatenùs est gubernatio rerum in ordine ad suos fines consequendos, quam rationem omnes includunt; ergo &c. 67.

Probatur secundò, quia ratio Idææ in Deo est quid commune, & quasi genus ad Idæam hominis, & leonis; ergo etiam sic erit providentia ad naturalem, & supernaturalem. Confirmatur primò, quia si Deus non elevet hominem ad finem supernaturalem, adhuc de illo habet providentiam naturalem; sed hoc est signum communitatis in providentia, utpotè quæ est indifferens ad naturalem, & supernaturalem; ergo &c. Secundò, quia providentia est quid commune ad providentiam hominis, & Angeli; ergo etiam ad providentiam hominis in ordine ad finem naturalem, & supernaturalem. 68.

Objicies 1. cum *Cajet. & P. Vasq. 1. p. d. 87. cap. 5.* In Deo datur idem modus cognoscendi; ergo etiam providendi; consequenterque Providentia in Deo non est quid commune. Respondeo primò negando antecedēs: sicut enim scientia & cognitio divina 69.

divina est quid commune ad cognitionem hominis, & leonis, licet Deus illos eodem modo veluti genericè cognoscat; ita talis est providentia ad providentiam hominis, & leonis, ex quo potiùs confirmatur nostra doctrina. Respondeo secundò, dato antecedente, negando consequentiam; diversa ratio est, quia Deus semper eodem modo attingit creaturas, aut in se ipso, aut in ipsismet creaturis: at verò non semper eodem modo illas ordinat ad fines; siquidem diversum quid est ordinare res inanimatas ad fines naturales; & rationales ad actus bonos naturaliter debitos; atque ad fines supernaturales, & indebitos.

70. Objicies 2. In Deo una tantùm dicitur dari Ars, licet plura dentur objecta, quibus plures Idææ correspondeant; ergo idem dicendum de providentia. Respondeo antecedens esse verum, si Idææ illæ sumantur simul, & per modum unius, ut sumuntur plures aquæ respectu maris; & plura animalia hoc nomine *animal* significata: non ita verò si sumantur divisim; tunc enim ab illis potest abstrahi una ratio communis, ut diximus de Cognitione, & providentia Divina.

71. Objicies 3. Prædestinatio nullam aliam speciem connotat; sed ut esset pars subjectiva providentiæ, deberet aliquam speciem connotare; ergo illi non subjicitur tanquam generi. Respondeo primò data majori, negando minorem: homo enim subjicitur animali tanquam generi; & tamen nullam aliam speciem connotat, cùm sit species infima. Respondeo secundò negando majorem; connotat enim prædestinationem naturalem ad creaturas rationales, & irrationales; & supernaturalem ad efficacem, & sufficientem, quæ etiam sunt communes, & species.

72. Objicies 4. Si providentia esset quid commune, & quasi genus respectu Prædestinationis, & Reprobationis, hæ deberent inter se essentialiter, & specie distingui; sed non ita distinguuntur; ergo &c. Respondeo negando minorem: licet enim prædestinatio, & Reprobatio sint eadem auxilia in entitate, sunt tamen specie, & essentialiter diversa, si logicè, & quà tales sumantur: sic enim distinguuntur negatio, & privatio, in quibus eadem datur ratio.

73. Quæres hîc: Utrùm providentia respectu prædestinationis sit genus univocum, & universale? Negativè. Probatur, quia in prædicatis divinis, ut alibi diximus, cùm sint essentialiter singularia, nulla datur ratio propria universalis, neque enim possunt à singularitate abstrahi; alioqui sine sua essentia conciperentur; aut simul cum negatione, & formâ negatâ, quæ omnia implicant; ergo &c. Undè ratio communis latiùs patet, quàm ratio universalis, licet enim omne universale sit commune, non tamen omne commune est universale, ut patet in *Ente*, de quo alibi.

74. Dico 2. Providentia divina potest dici integraliter cõposita, & ex parte objecti, & ex parte actûs. Probatur prima pars, quia plura dantur objecta particularia, circa quæ versatur providentia Divina; sed ex his omnibus integratur objectum adæquatum providentiæ; ergo &c. Probatur secunda pars, quia licet Omnipotentia, & Scientia Divina sint in se entitates simplicissimæ, possunt tamen quoad nos, & per nostros conceptus concipi ut integraliter compositæ ex eminentiis, & cognitionibus particularibus in ordine ad diversa objecta particularia; ergo idem dicendum de providentia.

75. Dico 3. Providentia Divina, si sumatur ex parte objecti, componitur etiam integraliter ex prædestinatione. Ita *D. Thom. Cajet. & P. Soar. lib. 1. de Prædest. cap. 18. num. 3.* Probatur, quia objectum providentiæ sunt omnia, quæ ordinantur, & sunt ordinabilia ad suos fines; sed objectum prædestinationis est ordinabile ad vitam æternam, ut ad suum finem; ergo prædestinatio habet pro objecto partem aliquam objecti providentiæ; sed illud, quod habet pro objecto partẽ aliquam objecti alterius, est etiam illius objectũ; ergo prædestinatio est pars objecti providẽtię; consequenterq; providentia ex parte objecti componitur integraliter ex illa.

Oppones 1. Quod aliud componit integraliter, debet includi, & exprimi in ejus definitione; siquidem totum debet definiri per suas partes; sic enim homo definitur per *animal rationale*, ex quibus tanquam ex partibus componitur; sed providentia definitur: *Præscientia, & dispositio mediorum ad suos fines*: quin in tali definitione includatur prædestinatio; ergo hæc non componit providentiam integraliter ex parte objecti. Respondeo negando minorem quoad secundam partem: cùm enim ibi non definiatur providentia secundùm omnes partes, quas habet expresè, ideò expresè non exprimitur ibi prædestinatio, sed tantùm confusè, quatenùs etiam prædestinatio est præscientia, & dispositio mediorum ad finem. Accedit, quod ibi definitur providentia cõmunissimè, & latè sumpta, prout etiam comprehendit providentiã naturalem de rebus irrationabilibus, & rationabilibus, & supernaturalem de homine & Angelis, sicq; omnes includuntur confusè in illa definitione. 76.

Oppones 2. Licet Deus non elevasset hominem ad finẽ supernaturalem, adhuc de illo, & de aliis rebus haberet providentiam, ut modò habet; sed non ita haberet, si illa ex prędestinatione componeretur integraliter, tunc enim non daretur prædestinatio; ergo &c. Respondeo ex argumento solùm probari, providentiam tunc non habituram tot partes, quot modò habet: sic enim quantitas habens modò sex partes, si unam amittat, adhuc manebit eadem quantitas, quin exindè sequatur, quod ex parte illa amissa non componeretur integraliter, quamdiu illam non amisit; licet post amissionem non haberet tot partes, quot antea. 77.

Oppones 3. Totum integrale, qualis est providentia, non componitur ex partibus inter se repugnantibus; sed prædestinatio, & reprobatio ita repugnant inter se, ut neque divinitùs possint esse simul respectu ejusdem hominis; ergo providentia non componitur ex illis integraliter. Respondeo negando majorem, si sermo sit de toto, quod componitur per modum aggregati, ut fit in providentia. Patet in Scientia, quæ sic integraliter componitur ex actibus, & habitibus maximè repugnantibus. Accedit, quod nos non intendimus providentiam componi etiam ex reprobatione, sed ex prædestinatione, quod si concedatur, habemus intentum. 78.

Dico 4. Providentia Divina convenit cum prædestinatione in eo, quod utraque sit actus immanens, & æternus in Deo; & in eo quod utraque respiciat media, illaq; ordinet ad finem. Probatur prima pars, quia utraque consistit in actibus Intellectus, & voluntatis divinæ, ut supra diximus de providentia, & infrà dicemus de prædestinatione; sed actus Intellectus, & voluntatis divinæ sunt immanentes; aliter Deus per illos non intelligeret, neque vellet: & sunt æterni; aliter Deus aliquid de novo cognosceret, & vellet, mutaretuŕque; ergo &c. Probatur secunda pars, quia Deus tam per providentiam, quàm per prædestinationem, ut 79.

dixi-

diximus, & infrà dicemus, ordinat aliquid ad suum finem per media assequendum; ergo utraque in eo conveniunt.

80. Dico 5. Providentia, & prædestinatio differunt ratione objecti. Probatur, quia objectum providentiæ latiùs patet, quàm objectum prædestinationis, quatenùs illa versatur circa omnes creaturas per ordinè ad finem tam naturalem, quàm supernaturalem, hæc autem solùm circa rationales, & per ordinem ad finem supernaturalem; ergo cùm objecta sint diversa, etiam ipsæ in ratione objecti diversæ erunt.

81. Oppones: Prædestinatio generaliter sumpta, prout includit etiam prædestinationem Christi Domini, habet etiam pro objecto omnes creaturas; siquidem omnes conducunt ad salutem electorum, & hi ad Christi gloriam, & omnes cum Christo ad Dei gloriam, ut patet ex illo 1. Cor. 3. *Omnia vestra sunt, vos autem Christi, Christus verò Dei*; ergo non distinguitur à Providentia ratione objecti. Respondeo negando consequentiam: licet enim prædestinatio prout sic etiam habeat pro objecto omnes creaturas, est tantùm secundariò, & indirectè, non autem directè, & primariò, ut habet providentia; primariò enim solùm versatur circa creaturas rationales illas ordinando ad vitam æternam: cùm autem actus distinguantur, non per objecta secundaria, sed primaria, & hæc respectu providentiæ, & prædestinationis sint distincta, etiam distinctæ sunt ipsæ providentia, & prædestinatio.

82. Dico 6 Providentia & prędestinatio etiã distinguuntur ratione finis & mediorum. Probatur prima pars, quia finis providentiæ latiùs patet, quàm finis prædestinationis, cùm ille sit multiplex, utpotè quod plura sunt subjecta, circa quæ versatur, quorum quodlibet suum habet finem particularẽ, ad quem ordinatur, & omnia ultimatè ad Deum: hic autem est unus tantùm, nempè vita æterna, ad quam ordinantur solæ creaturæ rationales; ergo &c. Confirmatur, quia providentia, ut infra dicemus, non semper assequitur suum finem; prædestinatio autem maximè; ergo &c. Probatur secunda pars, quia media providentiæ sunt plura, alia efficacia, & alia sufficientia; media autem prædestinationis sunt pauciora, & omnia efficacia; ergo &c.

83. Dico 7. Providentia non differt à prædestinatione in eo quod illa necessariò supponat existentiam rerum, non ita verò hæc, sed illam decernat. Ita *P. Herice 1. part. tract. 3. d. 21. cap. 4. num. 25. P. Arriaga 1. part. d. 32. sect. 5. num. 46.* Probatur primò, quia prædestinatio, ut diximus, est quasi species providentiæ; sed species, licet suo generi aliquid addat, semper tamen debet habere omnia prædicata positiva, quæ includit genus; sic enim homo includit omnia, quæ habet animal; ergo si providentia priùs naturâ exigit suum subjectum, cui providet, etiam illud exiget prędestinatio.

84. Probatur secundò, quia Providentia divina de homine ad finem naturalem, dato quod non esset ordinatus ad gloriam, posset incipere à voluntate illum creandi, sicut nunc incipit, quando illum destinat ad gloriam; non enim datur major ratio, cur ut illum ordinet ad finem naturalem, debeat illum supponere creatum, & non ita supponat, sed illum decernat creare, quando illum ordinat ad finem supernaturalem; ergo tam providentia, quàm prædestinatio non supponunt necessariò rerum existentiam.

85. Probatur tertiò, quia licet Deus semper producat hominem ob aliquem finem, non tamen necessariò ille finis debet esse distinctus ab ipso homine; siquidem potest velle eum producere ob solam honestatem, quæ in ipsâ productione reperitur; sed tunc providentia incipiet à voluntate illum creandi, & continuabitur voluntate illum conservandi, quin ibi sit prior ejus existentia, quàm providentia; ergo &c.

Oppositum tenet *P. Soar. hîc lib. 1. prædestin. cap. 18. à num. 12.* Pro quo: Objicies 1. Licet res, quæ providetur non supponatur futura, semper tamen supponitur futura res, cui providetur; siquidem ei provideri nequit, nisi prævideatur, quod erit; ergo providentia semper supponit rerum existentiam. Respondeo negando antecedens quoad secundam partem, & ejus probationem: sicut enim homini potest Deus providere post ejus existentiam, ita etiam potest ante illam aliquod bonũ ei providere simul cum ejus existentia, ut diximus, & patet in Orbe à Deo ex providentia facto, & non casu, cùm tamen ante ejus creationem, quam ei providit Deus, nulla daretur existentia. 86.

Objicies 2. Omnes res fuerunt creatæ propter hominem, & ex illius providentia; ergo & illæ & homo debebant priùs existere, ut sic ad hominem essent ordinatæ. Respondeo omnes res sic fuisse creatas, ex quadam tamen providentia veluti generali, quod non obstat ad hoc, ut non habeant suam peculiarem providentiam in Deo, ex qua sint creatæ, & ordinatæ ad suum peculiarem finem, ut patet in ipso homine, qui etiam creatus fuit ex providentia divina propter Deum, & ut medium ut Deus per illum gloriam suam consequeretur, & tamen homo suam habet particularem providentiam, per quam ei providetur actualis existentia; sicut particularem habet prædestinationem. 87.

Objicies 3. Eodem modo se habet providentia ad rem futurã in æternitate, atque se habet in tempore gubernatio ad rem existentem; sed hæc semper supponit rem gubernandam existentem; ergo etiam illa semper supponet futuram rem, cui providendũ est. Respondeo negando majorem: gubernatio enim, cùm sit exercitium providentiæ, & hoc non detur, nisi circa rem existentem, ideò semper supponit existentiam rei gubernandæ: at verò providentia absolutè, cùm sit ordinatio, intentio, & applicatio mediorum ad finem, bene potest intendere rem futuram, & ipsam futuram efficere per ipsam intentionem, adhibitisque mediis illam simul ponere extra causas, in quo eventu non illam supponet existentem. 88.

Objicies 4. Prædestinatio Christi Domini fuit totius prædestinationis creatæ exemplar; sed illa non præsuppositi existentiam Christi Domini; ergo etiam nostra non sic præsupponet; ac proindè in hoc distinguitur à providentia. Respondeo primò ex prædestinatione Christi Domini non fieri argumentum ad nostram; alioqui sicut illa efficit Christum Dominum filium naturalem Dei, ita etiam nostra efficeret, quæ si hoc non habet, neque etiam habebit quod non præsupponat existentiam rei, quæ prædestinanda est. 89.

Respondeo secundò, argumentum solùm probare dari prædestinationem, quæ non supponat existentiam, ut factum fuit in Christo Domino: non tamen probare, non posse rem priùs creari, & postea prædestinari, ut diximus. Unde in Christo Domino prędestinatio non suppositi existentiam, quia illa necessariò debebatur Christo Domino, positâ creatione; at verò cùm ita non debeatur cæteris creaturis, ideò possunt creari ob aliquem finem naturalem, & postea prædestinari ad finem supernaturalem, 90.

turalem, in quo eventu præsupponetur existentia rei prædestinatæ.

SECTIO V.

An, & quomodò Providentia distinguatur à creatione, dispositione, fato, scientiâ, & arte?

91. CONCLUSIO 1. Provindentia distinguitur realiter à creatione sumpta pro actione transeunte, sive productione rei ex nihilo. Probatur, quia creatio prout sic est ens temporale, & creatum de prædicamento actionis; sed providentia est quid divinum, & æternum; ergo &c.

92. Conclusio 2. Providentia etiam distinguitur à creatione formaliter, si creatio sumatur pro actione immanente, per quam Deus creat juxta illud psal. 148. *Ipse mandavit, & creata sunt.* Probatur, quia objectum providentiæ latius patet, quàm objectum creationis ex nihilo prout sic; & creatio prout sic non respicit formaliter, & expressè rerum ordinationem ad finem, quam sic respicit providentia, sed solam earum productionem; ergo &c.

93. Conclusio 3. Providentia materialiter sumpta includit creationem. Probatur primò, quia proprium est providentiæ tribuere media proportionata ad fines consequendos; sed horum mediorum unum est creatio; siquidem creaturæ per creationem acceperunt vires, qualitates, locum, ordinationem, figuram, & omnia requisita, prout congruebat statui, functionibus, & finibus unicuique propriis; ergo &c. Secundò, quia prædestinatio, & reprobatio, ut diximus, sunt partes providentiæ; sed harum effectus sunt hominum creationes, quæ præsciuntur fore occasiones, aut opportunitates virtutis, aut vitii; ergo &c.

94. Conclusio 4. Providentia, & dispositio aliquando sumuntur pro eodem: propriè tamen dispositio est ipsa executio, sive actio transiens providentiæ. Ita *D. Thom. 1. p q. 22. art. 1. & ad 2. & in 1. dist. 39. q. 2. art. 1. P. Ruiz 1. p. d. 4. sect. 5. à n. 1.* Probatur prima pars primò ex illo Prov. 24. 6. *Cum dispositione initur bellum, & erit salus, ubi multa consilia:* ubi dispositio complectitur omnem actum interiorem providentiæ; ergo &c. Secundò, quia prædestinatio est perfectissima providentia, ut patet ex dictis; sed prædestinatio dicitur dispositio, ut patet ex illo D. Fulgent. *lib. 1. ad Monim. cap. 7. Prædestinationis*, ait *nomine, non aliqua voluntatis humanæ coactiva necessitas exprimitur; sed misericors, & justa futuri operis divini sempiterna dispositio prædicatur*; ergo &c.

95. Probatur secunda pars, quia Sacræ Litteræ frequenter explicant, & significant exteriorem actum & executionem providentiæ verbo *disponendi*, ut patet ex illo Luc. 22. *Ego dispono vobis, sicut disposuit mihi Pater meus regnum.* Et Sap. 3. *In paucis vexati, in multis benè disponentur.* Et cap. 8. *Attingit à fine usque ad finem fortiter, & disponit omnia suaviter.* Et cap. 11. *Omnia in numero, & mensura, & pondere disposuisti.* Et Ecclesiast. 33. *Omnes viæ ejus secundum dispositionem ejus*; ergo &c.

96. Advertes tamen primò, dispositionem specialiter sumptam non adæquare totam executionem providentiæ; siquidem dispositio specialiter non refertur, nisi ad res habentes partes, quæ ordinentur, & disponantur: Providentia autem, & ejus executio, cùm sit universalior, est ad omnes res, etiam indivisibiles.

97. Advertes secundò, non benè discriminari dispositionem strictè sumptam à providentia in eo, quod illa pertineat ad *fieri*, hæc autem ad *factum esse* rerum, ut dicunt *Alexand. 1. p. q. 26. membr. 2. Albert. 1. p. q. 67.* Neque etiam in eo, quod dispositio sit ratio illa, cujus executio est creatio: Providentia autem sit ratio illa, cujus executio est gubernatio rerum jam creatarum, ut dicunt *Durand. in 1. dist. 39. n. 3.* & alii: utraque enim differentia gratis excogitatur.

98. Conclusio 5. Providentia differt etiam à Fato: (Accipimus autem *Fatum* non sinistro Gentilium, sed catholico Theologorum sensu.) Probatur, quia *Fatum* prout sic est ipse rerum ordo per providentiam causatus, denotatque connexionem causarum secundarum, quam providentia causat in tempore; sed effectus creatus, & temporalis distinguitur à Causa Increata, & Æterna; ergo &c.

99. Conclusio 6. Providentia etiam differt à Scientia, & Arte Divina. Probatur, quia Scientia, & Ars non includunt, neque supponunt decretum voluntatis, quod tamen includit providentia, ut diximus; ergo providentia addit aliquid supra Scientiam, & Artem; consequenterque ab illis distinguitur. Ita *D. Thom. in 1. dist. 39. q. 2. art. 1. & de Verit. q. 5. art. 1. Durand. in 1. dist. 39. q. 6. art. 1. Capreol. in 1. dist. 40. art. 2. Richard. in 1. dist. 39. q. 1. art. 2.* quos citat, & sequitur *P. Ruiz 1. p. d. 4. sect. 5. n. 11.*

SECTIO VI.

Ad quænam se extendat Providentia Divina?

100. DIFFICULTAS 1. Utrùm providentia Divina ad omnia etiam minima se extendat? Affirmativè. Ita *P. Vasq. cum D. Thom. 1. p. q. 22. art. 2. in comment. P. Tanner. hìc d. 3. q. 1. dub. 2. num. 7. P. Arrub. d. 64. cap. 2. P. Præposit. 1. p. q. 22. art. 2. P. Granad. tract. 2. d. 1. n. 2. P. Ruiz d. 1. sect. 5. à n. 1. P. Herice tr. 3. d. 21. cap. 3. n. 17. P. Valent. 1. p. q. 22. art. 2. punct. 2. P. Compton. tom. 1. d. 37. sect. 3. P. Rhodez tom. 1. d. 5. q. 1. sect. 3.* & alii. Probatur primò ex sacra Pagina Sap. 5. *Æqualiter est illi cura de omnibus.* Et cap. 13. *Pusillum, & magnum ipse fecit, cui est cura de omnibus.* Et cap. 8. *Attingit à fine usque ad finem fortiter, & disponit omnia suaviter.* Et psal. 148. *Ignis, grando, nix, glacies, spiritus procellarum, quæ faciunt verbum ejus:* id est exequuntur præceptum, ac ordinationem providentiæ ipsius. Et Matt. 6. *Respicite volatilia cœli, quoniam non serunt, neque metunt, neque congregant in horrea, & Pater vester cœlestis pascit illa.* Et cap. 10. *Nonne duo passeres asse vaneunt, & unus ex illis non cadet super terram sine Patre vestro?* Et sæpè alibi.

101. Probatur secundò ex Sanctis Patribus D. Aug. *lib. 7. de Civit. cap. 29. Illum*, ait, *Deum colimus, qui naturis à se creatis, & subsistendi, & movendi initia, sine sè, constituit, qui rerum causas habet, novit, atque disponit.* Et D. Iræn. *lib. 2. adversus hæres. cap. 45. Nihil omninò horum, quæ facta sunt, & quæ fiunt, & fient, Deum fugit, sed per illius providentiam unumquodque eorum, & habitum, & ordinem, & numerum,*

numerum, & quantitatem accipit propriam. Et Clem. Alexand. *lib. 1. Stromat. Quæ est Christo consentanea doctrina opificem Deum esse asserit & deducit providentiam usque ad singula.* Et D Hieron. ad citata verba Matt. 10. *Si parva animalia, & vilia absque Deo auctore nō decidunt, & in omnibus semper est providentia, & quæ in his peritura sunt, sine Dei voluntate non pereunt, vos, qui æterni estis, non debetis timere quod absque Dei vivatis providentiâ.* Et D. Dionys cap. 12. *de Divin. nomin. Deitas,* inquit, *prospicit cuncta providentiâ, bonitateq; mirabili.* Similia habent *Origen. Hom. 3. in Gen. D. Athan. lib. de Incarnat. Euseb. lib. 6. cap. 5. & 6. de præparat. Evang. D. Cyril. Hierosol. Catech. 8. D. Cyril. Alexand. lib. 5. contr. Julian. D. Basil. Hom. in psal. 48. D. Chrysost. Hom. 9. & 10. ad popul. Antioch. lib. 1. officior. cap. 13. 14. & 15. D. Greg. lib. 4. Moral. cap. 16. D. Hilar. in psal. 146.* & alii.

102. Probatur tertiò rationibus: Prima, quia providentia, ut diximus, est ratio ordinis mediorum ad finem; sed hujusmodi ratio datur in Deo respectu omnium rerum; siquidem quantùm extenditur causalitas cujuslibet efficientis, tantùm extenditur ordinatio effectus ad finem; causalitas autem Dei efficientis extenditur ad quælibet entia, & ad quaslibet eorum differentias; ergo ad omnia extenditur ordinatio ad finem; consequenterque de omnibus est in Deo providentia. Confirmatur primò, quia efficiens, præsertim perfectissimum, qualis est Deus, quoties causat, ob aliquem finem operatur; alioqui frustra operaretur; ergo quantùm extenditur causalitas Dei efficientis, tantùm extenditur ejus ordinatio rerum in finem. Secundò, quia causalitas efficiens, exemplaris, & finalis in Deo non est minùs universalis in causando, quàm est *Ens* in prædicando; sed ens dicitur quidditativè de quacumque re etiam minima; ergo etiam sic dicetur illa causalitas; consequenterque Deus omnes res etiam minimas ordinat ad se ut ad finem.

103. Secunda, quia quò virtus activa fuerit fortior, eò suas operationes extendet ad objecta remotiora; sed Intellectus, & voluntas divina sunt infinitæ fortitudinis; ergo extendent suas operationes intelligendi, volendi, gubernandi, & ordinandi, non solùm ad objecta propinquiora, quales sunt res nobiliores, sed etiam ad remotiora, quales sunt res vilissimæ; consequenterque de illis etiam habet Deus providentiam.

104. Tertia, quia providentia Divina non vilescit ordinatione vilissimarum rerum, neque ex earum sordibus sordescit, ut patet ex illo Sapient. 7. *Attingit autem ubiq; propter suam munditiam:* id est abstractionem, simplicitatem, & immaterialitatem, neque alias sordes abominatur præter peccata juxta illud Habacuc 1. *Mundi sunt oculi tui, ne videant malum, & respicere ad iniquitatem non poteris*; ergo de omnibus rebus etiam vilissimis est in Deo providentia.

105. Quarta, quia quælibet res, etiam minima, & vilissima habet aliquid à Deo participatum, nempè entitatem, existentiam, potentias, operationes, &c. sed non est dicendum, quod Deus dedignetur providere illis, quæ non est dedignatus creare, & conservare; esset enim absurdissima elatio, quam Deo tribueret, qui id de Deo affirmaret, ut patet ex illo D. Cyrill. Alexand. *lib. 5. Thesauri cap. 2. Superbiæ certè Deo injicere conamini, cùm dicatis, non esse decens, ut minimarum rerum creator sit. Ipse autem omnium creator est, etiam minimorum, & omnibus providet, & se propter misericordiam suam participabilem præbet*; ergo &c.

106. Quinta, quia si Deus non provideret minimis; neque provideret etiam summis, imò neque rerum universitati, cujus bonum est optimum, & finis omnium partium, quibus constat; sed Deus his providet; ergo etiam illis. Probatur major quoad ultimas partes, quia Universum sine singulis partibus, etiam minimis non esset integrum, atque perfectum, neque quoad utilitatem, & commoditatem; siquidem plurimæ rerum minimarum dantur aliis perfectioribus in cibum, aliosque usus: neque quoad pulchritudinem; hæc autem insurgit ex varietate rerum ordine convenienti dispositarum, [illegible]anta non esset, si mundo defuissent res vili[illegible], neque dignitas perfectiorum tantopere sp[illegible]ueret, nisi conferretur cum imperfectioribus; ergo si Deus his non provideret; neque illis, neque rerum universitati provideret, quod non est dicendum.

107. Difficultas 2. Utrùm aliquis eventus sit casualis, aut fortuitus respectu Providentiæ divinæ? Negativè. Ita *D. Thom. hic P. Granad. 1. p. tract. 2. d. 1. n. 7. P. Ruiz. 1. p. d. 1. sect. 7. num. 12. P. Compton. tom. 1. d. 37. sect 3. n. 4.* & alii supra citati. Probatur 1. ex Sanctis Patribus D. Augustt. *lib. 83. quæstionum quæst. 24. quidquid casu fit, temerè fit. Quidquid temerè fit, non fit providentiâ. Si ergo casu aliqua sunt in mundo; non providentiâ universus mundus administratur.* Et concludit: *Nihil igitur casu fit in mundo.* Et in psal. 31. ad illud: *Verumtamen in diluvio aquarum, &c. Si casibus reguntur homines, nullâ providentiâ aliquid geritur.* D. Prosper. lib. Sent. ex Aug. Sent. 281. *Nè fortuitis perturbari motibus ea, quorum causas comprehendere non possumus, æstimemus*; ergo &c.

108. Probatur secundò rationibus: Prima, quia effectus in tantùm dicitur casualis, in quantùm effugit ordinem, & intentionem alicujus causæ particularis; siquidem casus dicitur causa per accidens, solùm autem per accidens causatur, quod fit præter intentionem causæ, ut docet Aristot *lib. 2. Phys. cap. 5.* & cum eo omnes Philosophi, ac Theologi; sed nullus effectus potest effugere ordinem, & intentionem Causæ universalissimæ, qualis est Deus; ergo respectu Dei nullus effectus est casualis. Confirmatur, quia nullus effectus subtrahitur ab ordine causæ particularis, nisi per aliam causam particularem impedientem illius actionem; sed impossibilis est causa, quæ Primam impediat, nè operetur, quod intendit; ergo impossibilis est effectus, qui subtrahatur ab ordine, & intentione Causæ Primæ; consequenterque qui respectu illius sit casualis.

109. Secunda, quia nullus effectus prægnitus ab operante est casualis respectu illius: tùm quia ex Boëtio *lib. 5. de Consolat. prosa 1. Casus est inopinatus eventus:* tùm etiam, quia quod non est præter scientiam, non est omninò præter intentionem, saltem permittendi talem effectum; effectus autem casualis debet esse omninò præter intentionem agentis; sed quilibet effectus est certò, & evidenter prægnitus à Deo; ergo respectu Dei nullus est casualis.

110. Tertia, quia si aliquis effectus esset casualis respectu Dei, Deus esset illius causa per accidens; siquidem omnis causa eo ipso, quod non est causa per se, est causa per accidens; sed impossibile est, quod Deus sit causa per accidens alicujus effectus; siquidem omnis causa per accidens reducitur in aliquam superiorem causam, quæ sit per se; impossibile autem est, quod causa prima reducatur ad

aliam

aliam superiorem; alioqui jam non esset omnium prima, & suprema; ergo impossibile est, quod aliquis effectus respectu Dei sit per accidens, & casualis.

111. Quarta, quia nullus effectus, (qui non pendet à libertate creata, de quo infrà,) respectu totius collectionis causarum secundarum est casualis, & per accidens; siquidem tota illa collectio continet virtutem ad illum effectum producendum: virtus autem sufficiens ad producendum effectum, non per accidens, sed per se ad illum producendum est ordinata; ergo à fortiori nullus effectus erit casualis respectu Dei, qui produxit, & in certum finem ordinavit totam illam collectionem causarum.

112. Argues 1. Casus, & fortuna, cùm eveniant præter intentionem operantis, repugnant providentiæ, quæ omnia ex intentione causat, dirigit, & gubernat; ergo effectus casuales, & fortuiti non sunt ex Deo providente. Respondeo hujusmodi effectus repugnare providentiæ illius tantùm causæ, respectu cujus sunt casuales, & fortuiti: non autem repugnare providentiæ Dei, respectu cujus non sunt casuales, ut diximus; quod enim respectu unius causæ inferioris est casuale, potest gubernari, & conservari per providentiam Causæ superioris, nempè Dei, respectu cujus nihil est casuale, nec fortuitum.

113. Argues 2. Aliqui sunt effectus præter primariam intentionem Dei, qua intendit aliquid secundùm se bonum, ac perfectum, licet sint secundùm ejus intentionem secundariam, inspectis omnibus, quæ ex parte causarum secundarum sunt adjungenda; ergo tales effectus dicuntur casuales, & fortuiti saltem respectu illius primariæ intentionis Dei. Respondeo argumentum, si valeret, probare, quemlibet effectum posse dici casualem, si formalitates intentionis præscindamus in agente; sicq; casualem effectum esse, ignem producere calorem, si præscindendo consideremus solam generalem intentionem conservandi Universum, respectu cujus conservationis casualis, & per accidens est productio hujus caloris in particulari. Undè effectus non dicitur casualis, neque fortuitus, nisi prout comparatur cum tota intentione, & scientia sui agentis determinati: cùm autem nullus sit præter totam intentionem, & Scientiam Dei, nullus respectu illius est casualis.

114. Argues 3. Operationes peccatorum, etiam ut ad Deum relatæ, temerè & fortuitò eveniunt, utpotè quæ contra Dei voluntatem, & præter ejus intentionem eveniunt; ergo respectu Dei sunt casuales. Respondeo negando antecedens quoad primam partem; neque enim tales operationes sunt casuales respectu Dei, cùm non inopinato, neque præter ejus scientiam, aut intentionem concurrendi, & permittendi eveniant, ut infrà dicemus.

115. Argues 4. Casus est inopinatus rerum eventus ex causis concurrentibus ob aliud incæptis; sed tam concursus, quàm inchoatio causarum ob aliud, est à Deo; ergo effectus casualis in quantùm casualis, procedit à Deo; consequenterque non gubernatur per ejus providentiam, sed casualiter à Dei operatione procedit. Respondeo negando consequentiam quoad ultimam partem: solùm enim probat argumentum, effectus casuales causari à Deo quoad entitatem realem causarum, & actionum, & earum concursum; & quoad realem entitatem effectus, ejusque deformitatem, quam aliquando habet, quod non negamus: non tamen probat, talem effectum esse casualem respectu Dei.

116. Argues 5. Sicut id, quod est per se, ut est per se, producitur à Deo, ita id, quod est per accidens, ut est per accidens, producitur à Deo; ergo sicut operatio causæ per se est à Deo, ita etiam erit à Deo actio per accidens; sed effectus casualis dicit operationem per accidens; ergo ut talis est à Deo. Resp. concedendo totum: non enim negamus, effectus casuales ut casuales produci à Deo, sed tantùm non esse casuales respectu Dei, quod est quid diversum: nam ut sint à Deo, satis est, quod Deus simul concurrat cum causis secundis, respectu quarum tales effectus sunt casuales, utpotè producti præter earum intentionem: cùm autem respectu Dei nunquam eveniant præter ejus scientiam, & intentionem, numquam respectu illius sunt casuales.

117. Argues 6. Quoties diversæ causæ concurrunt ad aliquem effectum producendum, debent ab aliqua alia causa conjungi; sed causæ concurrentes ad effectum casualem sunt diversæ, & quoad substantiam, & quoad intentionem agendi; ergo debent ad illum conjungi à Deo, cùm præter Deum nulla detur causa, per quam omnes aliæ conjungantur; ac proindè earum concursus, & effectus casualis est à Deo. Respondeo concedendo totum: aliud enim, ut diximus, est, effectum casualem esse à Deo; & aliud esse casualem respectu Dei, hoc enim negamus, quod non probatur, & illud concedimus, quod solùm colligitur.

118. Argues 7. Fortior est ad agendum causa per se, quàm per accidens; sed illa nullum potest producere effectum, nisi cum Deo; ergo neque ista; sed casus, & fortuna sunt causæ per accidens, & eorum effectus casualis; ergo hunc producunt cum Deo ut talem; consequenterque effectus casuales sunt à Deo. Respondeo esse quidem à Deo; non tamen casuales respectu Dei, ut diximus.

119. Argues 8. Ideò effectus est casualis, quia est ab agente intendente aliud; sed quod agens intendat illud aliud, bonum est, & à Deo est; & illud casuale etiam bonum est, nempè inventio thesauri, & à Deo est; ergo casuale ut casuale est à Deo. Respondeo concedendo totum juxta proximè dicta.

120. Argues 9. Omnes effectus casuales reducuntur ad aliquam collectionem causarum secundarum, quæ est eorum causa per se; sed Deus causat hujusmodi collectionem, & etiam causat, quod illa sit eorum effectuum causa per se; ergo etiam causat talem effectum casualem, & facit, ut sit casualis. Respondeo concedendo totum: efficit enim effectum casualem, non tamen casualiter, ut diximus.

121. Argues 10. Sicut casuale fit præter intentionem agentis, ita effectus miraculosus fit præter solitum cursum agentis naturalis; sed miraculum ut miraculum procedit à Deo; ergo etiam casuale ut casuale. Respondeo concedendo totum, ut patet ex dictis, & potest ex argumento firmari nostra doctrina: nam sicut Deus causat miraculum ut miraculum, quin respectu illius sit miraculum, sed tantùm respectu facultatis naturalis, ita etiam causat effectum casualem ut casualem, quin respectu illius sit casualis, sed tantùm respectu agentis creati operantis præter intentionem.

122. Difficultas 3. Utrùm Deus velit, & faciat monstra, quatenùs monstra sunt? Dico 1. Deus vult, & facit quæcunque monstra. Ita *D. Aug. lib. 16. de Civit. cap. 8. & lib. 3. de Trinit. cap. 2. Clemens Rom. lib. 8. recognit. D. Bonav. in 1. dist. 45. dub. 6. Carthusian. lib. de Vetust. Universi cap. 9. P. Ruiz*

1. p. d. 1. sect. 8. num. 2. & alii. Probatur primò ex Clem. Rom. cit. *Ea*, ait, *quæ in mundo geruntur, per artificis providentiam fiunt, etiam si minùs ordinatâ videantur.* Secundò, quia quidquid est capax alicujus causalitatis, & aliundè divinæ Sapientiæ, & Bonitati non repugnat, procedit à Deo ut ab authore; sed, excepta peccati turpitudine, omnia, etiam monstruosa, sunt capacia alicujus causalitatis, eo modo, quo fieri possunt; ergo omnia, etiam monstruosa fiunt à Deo, ut ab authore.

123. Dico 2. Monstra, etiam ea ratione, qua sunt monstra respectu suæ speciei, à qua deformantur, sunt à Deo volita, & ab illo fiunt ut ab authore. Probatur primò ex illo Ecclesiast. 11. *Bona, & mala, vita, & mors, paupertas, & honestas à Deo sunt.* Et Isai. 45. *Ego Dominus, & non est alter formans lucem, & creans tenebras, faciens pacem, & creans malum.* Et Amos. 3. *Si erit malum in civitate, quod Dominus non fecerit*: ex quibus aliisque locis communiter colligunt Patres illud certissimum dogma: *Deus vult, & causat omne malum, quod non est virtuti contrarium*; sed non ita virtuti contraria sunt monstra prout sic; ergo &c.

124. Probatur secundò, quia monstrum ex Arist. *lib. 2. Phys. text. 82. & 4. de gener. animal. cap. 4. Est effectus naturalis à sui agentis perfectione rarò degenerans*; sed Deus vult, & causat, ut talis effectus naturalis à sui agentis perfectione degeneret, & ut hæc degeneratio sit rara; ergo &c.

125. Dico 3. Nullus effectus est monstrum respectu Dei, sed solius agentis creati. Probatur, quia ex proximè appositâ definitione monstri, nullus effectus naturalis potest degenerare à perfectione Dei, prout est agens talis effectus; siquidem semper, & necessariò adæquatur illius propriæ ideæ, & volitioni producendi illum, confertque ad pulchritudinem universi, quam Deus intendit: ergo &c. Confirmatur ex supra dictis pro effectu casuali, & fortuito.

126. Difficultas 4. Utrùm aliquis effectus sit contingens respectu Providentiæ divinæ? Negativè. Ita *D. Thom. 1. p. q. 103. art. 7. & in 1. sent. dist. 43. q. 2. art. 1. ad 4. Durand. in 1. dist. 39. q. 3. num. 11. Albert. 1. p. q. 79. memb. 2. art. 1. Alexand. 1. p. q. 23. memb. 3. art. 4. ad 3. Caiet. Ferrar. lib. 1. contr. gent. cap. 67. col. 7. Bannez 1. p. q. 14. art. 13. dub. ult. P. Molina 1. p. q. 14. art. 13. d. 10. P. Soar. in Met. d. 30. sect. 16. n. 43.* quos citat, & sequitur *P. Ruiz. 1. p. d. 1. sect. 9. à num. 12.* Probatur 1. ex dictis de effectibus casualibus, licet enim multa cõtingentia non sint casualia, quia intenduntur ab operante, ut intenditur victoria ab Imperatore, & lucrum à Mercatore, omne tamen contingens participat illam imperfectionem casûs; sed hoc est præter scientiam certam, & intentionem infallibilis efficaciæ, ejusque gubernationem; ergo nullus effectus est contingens respectu Dei.

127. Probatur secundò authoritate D. Thom. cit. *Dicuntur*, ait, *aliqui effectus contingentes per comparationem ad proximas causas, quæ in suis effectibus deficere possunt, non propter hoc, quod aliquid fieri possit extra totum ordinem gubernationis Divinæ, quia hoc ipsum quod aliquid contingit præter ordinem causæ proximæ, est ex aliqua causa subjecta gubernationi Divinæ*; ergo &c.

128. Probatur tertiò ratione, quia quidquid est contingens est futurum, & non præsens; siquidem contingentia solùm sunt contingentia, quamdiu sunt futura: nam præterita jam necessariò extiterunt: præsentia autem supposito quod sint præsentia, etiam necessariò sunt; sed respectu providentiæ divinæ nihil est futurum, sed omnia sunt præsentia; ergo respectu illius nihil est contingens.

Probatur quartò, quia nihil dicitur contingens 129.
respectu illius, ex quo necessariò infertur, ita ut illo existente, non possit non existere: sed ex divina Providentia necessariò infertur quilibet effectus contingens, ita ut existente providentia illius, non possit non existere ipse effectus; ergo nullus effectus est contingens respectu Providentiæ divinæ. Confirmatur, quia licet aliquid possit contingenter evenire respectu operantis ex intentione incerta, & fallibilis efficaciæ, qualis est causa creata; non ita evenire potest respectu operantis ex intentione certa, & infallibilis efficaciæ, qualis est causa Increata, nempè Deus; ergo &c.

SECTIO VII.

Vtrùm mala cadant sub Providentiam Divinam?

DVERTES primò quæstionem posse pro- 130.
cedere, aut de malo culpæ, aut de malo pœnæ; hîc de malo culpæ, infra autem de malo pœnæ dicendum. Secundò, malum culpæ, aut posse sumi formaliter, prout est malum culpabile, sive peccatum, & offensa Dei: aut materialiter pro ipsis actionibus materialibus peccatorum, de quibus in præsenti sectione: Sit igitur.

Difficultas 1. Utrùm quodlibet peccatum, etiam 131.
formaliter sumptum sub ratione peccati, & mali culpabilis, ac offensæ Dei, cadat sub providentiam Divinam? Affirmativè. Ita *D. Thom. 1. q. 22. art. 2. ad 5. & ad 2. & in 1. dist. 39. q. 2. art. 2. Et de Verit. q. 5. art. 4. Carthus. in 1. dist. 39. q. 2. col. 3. Durand. in 1. dist. 39. q. 3. art. 2. num. 10. Richard. in 1. dist. 39. art. 2. Argentin. ibid. art. 4. Aureol. in 1. dist. 40. art. 3. Ferrar. contr. gent. lib. 3. cap. 71. Caiet. hîc art. 2. Alensis 1. p. q. 36. memb. 4. art. 1. P. Molin. 1. p. q. 22. art. 2. P. Vasq. 1. p. q. 22. a. 2. in comment. P. Soar. lib. 3. de Attrib. cap. 10. n. 8. P. Tanner. 1. p. d. 3. q. 1. dub. 2. n. 10. P. Ruiz. 1. p. d. 2. sect. 1. n. 3. P. Præposit. 1. p. q. 22. art. 2. n. 8. P. Granad. 1. p. tract. 2. d. 1. n. 6. P. Compton. tom. 1. d. 37. sect. 3. n. 3.* & alii.

Probatur primò ex Sacris Litteris 2. Reg. 16. 132.
Dominus præcepit Semei ut malediceret David. Et cap. 24. *Addidit furor Domini irasci contra Israël, commovitq; David in eis, dicẽtem; vade, numera Israël.* Et 3. Reg. 22. *Decipies, & prævalebis, vade, & fac ita.* Et Isai. 13. *Ecce ego suscitabo contra vos Medos.* Et Habacuc. 1. *Suscitabo Chaldæos gentem amaram.* Et psal. 43. *Declinasti semitas nostras à via tua.* Et Isai. 63. *Quare errare nos fecisti de viis tuis, indurasti cor nostrum, nè timeremus te?* Et Rom. 9. *An non habet potestatem figulus facere aliud vas in honorem, aliud in contumeliam?* Et Thessalon. 2. *Mittet eis Deus operationem erroris, ut credant mendacio.* Et Actor. 2. *Hunc definito consilio, & præscientiâ Dei traditum per manus iniquorum affligẽtes, interemistis.* Et cap. 4. *Conveniunt verè in civitate ista adversus Sanctum puerum tuum ✝ E SUM, quem unxisti, Herodes, & Pilatus cum gentibus, & populis Israël, facere, quæ manus tua, & consilium tuum decreverunt fieri*; sed ex his, & similibus locis satis clarè colligitur, hominum peccata referri ad divinum consilium, decretum, intentionem, causalitatem, imperium, impulsum, & motionem; ergo cùm certissimum sit, Deum non esse peccatorũ authorem,

dicendum

dicendum est in prædictis locis solam eorum permissionem, & ordinationem ad meliora bona ex Providentia divina significari; ac proindè peccata etiam formaliter sumpta cadere sub Providentiam divinam.

133. Probatur secundò ex Sanctis Patribus D. Dionys. *de divin. nomin. cap. 4. Quin etiam iis, qui mali evaserunt, ad eorum vel privatum, vel communem usum providentia benignè utitur.* Et D. Clem. Alex. *lib. 4. Stromat. Non prohibere eos, qui afflictiones exercent, persuasum habere convenit, & ad bonum uti audacibus cœptis adversariorum.* Et *lib. 1. Stromat. Maximum esse Divinæ Providentiæ argumentum, non sinere, ut vitium inconducibile maneat, & inutile.* Et D. Cyril. Hierosol. *Catech. 8. O sapientissimam Providentiam, quæ malum etiam propositum in salutis occasionem convertit!* Et D. Basil. hom. 9. *Providentissimus rerum humanarum dispensator Deus utitur ad nostram exercitationem malignitate dæmonis, quemadmodum Medicus viperæ veneno.* Et D. Damascen. *lib. 2. Fidei cap. 29. Providentiæ hæc quidem secundùm acceptationem, hæc autem secundùm permissionem. Secundùm acceptationem sunt, quæ sine controversia bona sunt.* Mala autem dicit permitti. Et Origen. *hom. 3. in Gen. Multa sine Dei voluntate geruntur, nihil sine providentia.* Et D. Aug. in psal. 7. ad illud: *Et in eo paravit vasa mortis. Propterea,* ait, *Divinæ Providentiæ etiam ista dispositio tribuenda est; Non quia ipsa peccatores facit, sed quia ipsa ordinat, cum peccaverint.* Et sic etiam *in psal. 9. & lib. de Prædest. Sanctor. cap. 16. Et lib. de Agone cap. 7. & lib. 3. de Trinit. cap. 4. & in Enchirid. cap. 100. & 107.* & sæpè alibi. Et D. Greg. *lib. 33. cap. 13.* aliàs *18. & 19. Secreto ergo dispensationis ordine, undè sævire permittitur iniquitas diaboli, indè piè perficitur benignitas Dei;* sed ex his locis Sanctorum Patrum satis constat, peccata cadere sub Providentiam divinam; ergo &c.

134. Probatur tertiò ab exemplis: Primò, quia Deus præscivit ex Angelis, & hominibus multos esse damnandos; & tamen eos produxit. Secundò, quia præscivit abusum libertatis futurum in peccatis; & tamen voluit libertatem hominis conservare; præceptum Adamo imponere, dæmonis tentationem, & Adami transgressionem permittere. Tertiò, quia Judam in Apostolum, & Saulem in Regem elegit; & tamen sciebat hinc habituros occasionem peccandi. Quartò, quia præcognovit idolatriam, & gravissima peccata, quæ forent committenda; & tamen distulit Incarnationis remedium. Quintò Deus permittit peccata; non autem sic permitteret, nisi ex eis disponeret colligere majora bona. Sextò, quia ex peccatis Reproborum plurimas Deus utilitates colligit in prædestinatis: & tamen in his ex eorum peccatis colligit majorem compunctionem, humilitatem, gratitudinem, aliasque virtutes. Septimò, quia ex providentia fit, ut unum peccatum sit pœna alterius, imò & sui ipsius: & quod ex permissione peccati mundus sit simpliciter perfectior, quàm esset, si nulla permitterentur peccata, ut infrà dicemus; ergo &c.

135. Difficultas 2. Utrùm ex præcedentibus testimoniis colligatur quod peccatum sub ratione formali peccati cadat sub Divinam providentiam? Affirmativè. Probatur primò, quia nomina *malitiæ, peccati*, & similia, quoties per aliquid additum non limitantur ad rationem materialem, significant rationem formalem; sed Sancti Patres, & Scholastici locis citatis, non solùm non limitant, sed evidenter exprimunt bonos effectus, quos Deus colligit ex ipsa formali ratione peccati, qualis est pœnitentia, sui displicentia, humilitas, timor, & similes, qui essentialiter respiciunt peccata sub ratione formali; ergo &c.

Probatur secundò, quia martyrium essentialiter 136.
supponit peccatum tyranni, ut Deo, & religioni injuriosum: zelus, & justitia punitiva prælatorum malum culpæ, & offensæ Dei: & timor filialis, quem prædestinati majorem concipiunt ex ruinis reproborum etiam supponit essentialiter eorum peccata ut sunt offensæ Dei; ergo &c. Tertiò, quia Sancti Patres loquuntur de peccatis, prout fiunt contra voluntatem Dei, & convertuntur, ut serviant divinæ voluntati; sed sunt contra voluntatem Dei, prout sunt peccata formaliter; ergo &c.

Difficultas 3. Utrùm peccata sint à Deo provi- 137.
sa? Negant *Aureol. in 1. dist. 40. art. 2. P. Vasq. 1. p. q. 22. art. 2. n. 27. P. Præposit. 1. p. q. 22. art. 2. num. 9.* quatenùs dicunt vocem illam *provisa* denotare, peccata esse effectus divinæ Providentiæ. Attamen *P. Ruiz 1. p. d. 2. sect. 2. n. 3.* etiam si dicat melius esse hanc, & similes voces evitare, quatenùs vulgari modo loquendi sonant causalitatem, ut fiant, non dubitat posse usurpari apud doctos. Probat, quia peccata eo modo, quo subjiciuntur providentiæ Divinæ, sunt ejus objecta, circa quæ versatur; sed quodlibet objectum potest denominari ab actu intellectus, & voluntatis, qui circa illud versatur; ergo &c. Confirmatur, quia peccata ex eo, quod sint objecta præscientiæ, & ordinationis divinæ, denominantur præscita, & ordinata; ergo etiam poterunt denominari provisa, quatenùs sunt objecta providentiæ.

Difficultas 4. Qualiter Providentia divina at- 138.
tingat peccatorum malitiam, & se ipsam ab immunditia contineat? Cùm Providentia divina, prout supra diximus, contineat varios actus Intellectûs, & voluntatis, de singulis sigillatim dicere oportebit.

Dico 1. Scientia speculativa, quæ continetur 139.
in Providentia divina, versatur circa peccata, penetrans in illis quidquid est cognoscibile, tam quoad veritates necessarias, quæ pertinent ad Scientiam Simplicis Intelligentiæ, quàm quoad veritates contingentes, quæ pertinent ad Scientiam visionis. Probatur primò ex sacris litteris Gen. 6. *Videns Deus, quod multa malitia hominum esset in terra.* Et psal. 68. *Deus, tu scis insipientiam meam, & peccata mea à te non sunt abscondita.* Et psal. 138. *Vide si via iniquitatis in me est.* Job. 11. *Ipse novit hominum vanitatem, & videns impietatem nonnè considerat?* Et Prov. 15. *In omni loco oculi Domini contemplantur bonos, & malos.* Et Ecclesiast. 23. *Delictorum meorum non recordabitur.* Et Amos 3. *Cognovi multa scelera vestra.*

Probatur secundò ex Sanctis Patribus. D. Aug. 140.
lib. de Prædest. Sanctor. cap. 10. Prædestinatione Deus ea præscit, quæ fuerat ipse facturus. Undè dictum est: Fecit, quæ futura sunt. Præscire autem potens est etiam, quæ ipse non facit, sicut quæcunq; peccata. Et D. Fulgent. *lib. 1. ad Monim. cap. 24. Deus omnia hominum opera, sive bona, sive mala præscivit, quia eum latere nihil potuit.* Et infrà: *Præscivit enim voluntates hominum bonas, & malas; prædestinavit autem non malas, sed solas bonas.* Idem dicunt D. Hieron. in Isai. cap. 29. D. Greg. *lib. 25. Moral. cap. 3.* & alii.

Probatur tertiò rationibus: Prima, quia cog- 141.
noscere quamlibet veritatem est perfectio simpliciter simplex, ejusq; ignorantia foret imperfectio; sed si Deus non cognosceret peccata, non cognosceret multas veritates, quæ de illis affirmantur, tam necessariæ, quàm contingentes, cujusmodi

sunt: *Peccatum est contra rationem: Offendit Deum: est detestabile: dignum pœnâ: hoc, aut illud de facto committitur: per pœnitentiam deletur; punitur, &* similes; ergo &c.

142. Secunda, quia si Deus non cognosceret peccata, impossibiles forent plurimæ partes providentiæ divinæ; neque enim posset Deus suos à peccatis præservare, nec lapsis medelam adhibere, nec pœnitentibus condonare, nec peccata permittere, nec judicare, nec punire; sed hæc non sunt dicenda; ergo &c.

143. Tertia, quia si Deus, prout sic non cognosceret peccata, non comprehenderet liberum arbitrium creatum; siquidem cognoscēs quid posset efficere, non cognosceret in quo posset deficere, quod est peccare; sed hoc non est dicendum; ergo &c. Confirmatur primò, quia nisi peccata cognosceret, non solùm non comprehenderet, sed neque imperfectè cognosceret nostram intellectionem, qua peccata concipimus. Secundò, quia nisi cognosceret vitium oppositum, tyranni malitiam, & peccatum, non cognosceret quàm honesta sit virtus, neque virtutem martyrii, & pœnitentiæ, quæ quidditativè respiciunt peccata; sed hæc non sunt dicenda; ergo &c.

144. Dico 2. Scientia Dei practica diversis modis se habet circa malitiam peccatorum: Primò dictat Deum non posse esse causam, & authorem illorum. Secundò quomodo possit concurrere ad eorum actiones materiales, quin ad eas determinet, sed integram relinquat voluntatem, ut ab illis possit se continere. Tertiò quomodò, & propter quos fines sit permittenda malitia ex illis actionibus necessariò consequens. Quartò quæ bona, & quomodò possint ex peccatis elici. Quintò quomodo peccatorum inordinatio revocari possit ad ordinem per supplicium, aut pœnitentiam. Sextò quomodo voluntas creata possit peccatum committere; ex quibus constat, peccata esse materiam circa quam operatur providentia, illam tamen materiam non operari.

145. Dico 3. Peccatorum odium directè pertinet ad providentiam Dei, non minùs, quàm amor virtutum. Probatur primò, quia in voluntate creata, supposito amore boni contrarii, necessariò sequitur odium mali; ergo etiam in actu simplicissimo voluntatis divinæ ex formalitate, quâ constituitur amor divinæ Bonitatis, aut cujusvis honestatis creatæ, necessariò secundùm rationem sequetur formalitas alia, quâ constituitur odium peccati. Confirmatur ex illo psal. 44. *Dilexisti justitiam, & odisti iniquitatem.* Et Isai. 61. *Ego Dominus diligens judicium, & odio habens rapinam in holocausto*; ergo &c.

146. Probatur secundò, quia *odisse* est velle, ut non sint ea, quæ odio prosequimur, ut definit Arist. *lib. 2. Rhetor. cap. 4.* sed Deus vult, ut non sint peccata, neque peccatores, ut peccatores sunt, juxta illud psal. 103. *Deficiant peccatores à terra, & iniqui, ita ut non sint.* Et psal. 5. *Odisti omnes, qui operantur iniquitatem, perdes omnes, qui loquuntur mendacium*; ergo &c.

147. Dico 4. Positiva volitio ordinandi peccata continetur in quidditate Providentiæ divinæ circa illa. Probatur ex supra dictis *à n. 139.* quibus autem modis ordinari possit peccatum exposuit D. Bonav. *in 1. dist. 46. q. 3. art. 1.* dicens, peccatum non posse ordinari, quasi res susceptiva ordinis intrinseci, cùm sit essentialiter inordinatio; posse tamen ordinari per extrinsecam sibi dispositionem, per quam destinetur, ut sit medium, aut dispositio ad bonos effectus, quorum nonnulli supponunt essentialiter peccatum, prout supra diximus. Præcipua tamen peccatorum ordinatio fit, aut per pœnitentiam, quâ destruuntur, aut per supplicium, quo illis redditur debitum, & in sua sede collocantur. Utrùm autem Providentia divina possit velle peccata: aut velle ut sint, vel fiant? Jam dicimus: Sit igitur.

SECTIO VIII.

Quid dicendum de volitione Providentiæ Divinæ circa peccata?

DIFFICULTAS 1. Utrùm Providentia Divina possit velle peccatum? Dico 1. Deus non potest peccare. Est de fide. Probatur primò ex Deuter. 32. *Deus fidelis, & absque ulla iniquitate.* Et psal. 144. *Sanctus in omnibus operibus suis.* Et 1. Joan. 3. *Peccatum in eo non est.* Et Rom. 3. *Nunquid iniquus est Deus? absit.* Et Rom. 9. *Nunquid iniquitas apud Deum? absit.* Et sæpè alibi. 148.

Probatur secundò ratione, quia Deus est bonum incommutabile, & simpliciter necessarium; sed tale non esset, si posset peccare, posset enim fieri malus, & mutari; ergo &c. Confirmatur, quia peccatum est summum malum; ergo summè repugnat summo Bono. 149.

Probatur tertiò, quia ex illo 1. Joan. 3. ibi: *Qui natus est ex Deo, peccatum non facit, quoniam semen illius in eo manet, & non potest peccare, quoniam ex Deo natus est*: colligunt Doctores cum D. August. *lib. 2. de peccator. merit. cap. 7. & lib. 1. de grat. Christ. cap. 21.* neminem, ut ex charitate operatur, posse mortaliter, aut venialiter peccare; sed Deus est ipsa divinitas, & charitas per essentiam; ergo habet essentialem repugnantiam cum peccato. Confirmatur primò, quia Deus est prima, & summa regula; sed ab hac deficeret, si posset peccare; ergo &c. Secundò, quia foret infelix, & pœnâ dignus; ergo &c. 150.

Dico. 2. Deus non potest velle peccatum, neque per se, neque per accidens. Probatur primò Exod. 23. *Aversor impium*: idest in quantùm impium, psal. 5. *Non Deus volens iniquitatem tu es.* Et psal. 44. *Dilexisti justitiam, & odisti iniquitatem.* Et Prov. 15. *Abominatio est Domino via impii.* Et Sapient. 14. *Odio sunt Deo impius, & impietas ejus.* Et Abacuc. 1. *Mundi sunt oculi tui, nè videant malum*; ergo &c. 151.

Probatur secundò ratione, quia si Deus, sive per se, sive per accidens vellet peccatum, peccaret; siquidem ideò homo, & Angelus peccant, quia peccatum volunt, licet, per accidens ratione boni, cui peccatum conjungitur, nempè ob delectationem, propriam excellentiam, vindictam, & similia; sed Deus, ut diximus, non potest peccare; ergo &c. Confirmatur, quia quod non potest reddi honestum, non potest honestè, sed turpiter amari; atquipeccatum nulla ratione potest reddi honestum, utpotè consistens in volitione essentialiter turpi, quæ non potest fieri honesta; ergo nulla ratione potest à Deo amari honestè, sed turpiter, quod non est dicendum. 152.

Probatur tertiò, quia sicut omnis propositio negativa sumit veritatem ab affirmativa, & objecto positivo, ita omnis impossibilitas, quę est quoddam 153.

genus

genus negationis, sumit veritatem à necessitate, quæ est veritas positiva prærequisita ad omnem impossibilitatem; sed Deus, cùm sit essentialiter ipsa bonitas, virtus, rectitudo, & ratio, necessariò amat se ipsum; ergo impossibile est, quod amet, & velit peccatum; aliter se ipsum negabit contra illud 2. Timoth. 2. *Deus fidelis permanet, negare se ipsum non potest.* Confirmatur primò, quia peccatum est aversio à Deo, ei contrarium, & quodam virtuali affectu est illius destructivum, quatenùs vult non esse sibi Deum, neque Deum esse sibi ultimum finem. Secundò, quia ex 1. Joan. 4. *Deus Charitas est*; peccatum autem est directè contrarium charitati; ergo Deus non potest illud velle.

154. Probatur quartò, quia nulla potentia potest ferri extra suum objectum adæquatum; aliter extra suam essentiam ferretur, illamque mutaret; sed objectum adæquatum formale voluntatis divinæ est bonum divinum, materiale autem est bonum illud, quod est ordinabile ad bonum divinum, quale non est peccatum, cùm sit essentialiter inordinatio, quod autem tale est, non potest ordinari; alioqui tenebræ possent illuminari, & curvitas rectificari; ergo voluntas divina non potest ferri in peccatum.

155. Advertes hîc præcedentem doctrinam intelligendam esse, non solùm de peccato mortali, sed etiam de veniali; siquidem hoc etiam suo modo est contrarium Deo; quodam modo ab eo avertit; excludit honestatem, & ordinem ad Deum, & est essentialiter contra rationem.

156. Dico 3. Deus non potest odisse bonum honestum. Probatur, quia ejusdem rationis est amare malum, & odisse bonum oppositum; siquidem odium essentialiter supponit amorem oppositi; sed Deus, ut diximus, non potest velle malum; ergo neque odisse bonum. Confirmatur, quia non minùs turpe est odisse bonum honestum, quàm amare, & velle malum turpe; sed Deus non potest hoc velle; ergo neque illud odisse.

157. Difficultas 2. Utrùm Deus velit, mala esse, aut fieri à voluntate creata? Negativè. Est de fide. Ita *D. Aug. in Enchirid. cap. 101. D. Anselm. de liber. arbit. cap. 8. D. Thom. 1. p. q. 19. art. 9. & 1. 2. q. 19. art. 10. & in 1. dist. 48. q. unica art. 2. Magist. in 1. dist. 46. Albert. 1. p. q. 40. memb. 2. tr. 10. a. 3. Alexand. 1. p. quæst. 40. memb. 1. D. Bonav. a. 1. q. 2. & 3. Richard. art. 1. q. 2. & 6. Durand. dist. 47. q. 2.* & alii, quos citat, & sequitur *P. Ruiz d. 26. de Volunt. Dei sect. 2. à n. 12.* Probatur primò, quia Deus, ut diximus, non potest velle malum culpæ; sed fieri malum culpæ est malum culpæ; siquidem omnis actio sortitur rationem ex termino; mala autem fieri sonat actionem tendentem ad mala ut ad terminum; ergo est malum culpæ, consequenterque Deus non potest velle mala fieri.

158. Probatur secundò, quia si Deus vellet fieri malum, etiam vellet ipsum malum; siquidem qui vult antecedens per se ordinatum ad consequens, quod ex illo sequitur necessariò, etiam vult ipsum consequens; fieri autem malum est antecedens per se ordinatum ad malum, quod ex illo sequitur necessariò; sed Deus, ut diximus, non potest velle malum; ergo neque fieri malum.

159. Probatur tertiò, quia si Deus vellet mala fieri, etiam vellet mala eligi; siquidem mala non possunt aliter fieri, nisi libera electione; sed Deus non vult mala eligi; alioqui homo non peccaret; siquidem voluntas creata non peccat conformando se cum divina voluntate; sic autem se conformaret eligendo mala, quæ Deus vellet eligi; ergo neque vult mala fieri.

160. Probatur quartò, quia si Deus vellet fieri mala, non rectè colligerét Patres ex eo, quod Deus prohibet mala, non velle, ut fiant, neque esse authorem illorum: sed ita colligunt *D. Epiphan. Hæres. 66. D. Damascen. Dialog. contr. Manich. D. Cyril. Alex. lib. 3. contr. Julian. D. Amb. 1. Exameron. cap. 8. de Fulgent. lib. 1. ad Monim. & Concil. Arausic. 2. can. 23.* ibi: *Suam voluntatem homines faciunt, non Dei, quando id agunt, quod Deo displicet*; ergo &c.

161. Probatur quintò, quia si Deus vellet mala fieri, posset malitiam impiorum prædestinare, & impios ad peccatum; sed hoc est impossibile, & error damnatus in *Concil. Arausic. can. 25. Concil. Valent. cap. 3. & Trid. sess. 6. can. 17.* ergo &c. Confirmatur, quia Patres constanter affirmant sola bona esse à Deo prædestinata; mala autem non prædestinata, sed præscita; ergo &c.

162. Oppositum fuit error Theodor. Mopsvesteni, quatenùs dixit, hominibus fuisse utile peccare, ideoque Deum docuisse peccatum, & concessisse hominibus peccare, quatenùs illis expediebat; fuit tamen id damnatum in *Synod. gener. 2. Constantinopolitana collat 8.* Huic similis fuit aliorum error dicentium, Deum non velle quidem mala, velle tamen mala esse & fieri, inter quos P. Ruiz cit. *num. 2.* adnumerat Hugon. Victor. *lib. 1. de Sacram. Fidei p. 4. cap. 5. & 13. & 14.* pro quibus:

163. Argues 1. Aut Deus vult mala fieri: aut non: si non vult fieri; ergo non fient, cùm sit Omnipotens: si vult fieri; ergo, Deo volente, fiunt, sine quo nihil fieri potest. Respondeo Deum neque velle mala fieri, neque non fieri, sed tantùm permittere; sicque circa peccata, quæ permittit, datur in Deo volitio absoluta, & efficax permittendi; non ita tamen datur volitio positiva absoluta, & efficax, quæ terminetur ad existentiam, aut non existentiam peccatorum, sed sola volitio complacentiæ, antecedens, & inefficax de non existentia peccatorum, & voluntas signi prohibens peccata.

164. Argues 2. Ex D. Aug. in *Enchirid. cap. 95. Non fit aliquid*, inquit, *nisi Omnipotens fieri velit, vel sinendo, ut fiat, vel ipse faciendo*; ergo licet Deus non velit mala, potest tamen velle ut fiant. Respondeo Deum velle ut fiant mala sinendo, ut ait D. Aug. id est permittendo, quæ autem Deus sinit, sive permittit, non vult fieri voluntate beneplaciti, quæ sola est propriè voluntas, sed voluntate signi, quæ solùm metaphoricè dicitur voluntas, sic enim apud nos permissio solet esse signum nostræ voluntatis. Ita D. Augustinum explicat D. Thom.

165. Argues 3. Deus vult esse omne bonum, quod est, & fieri omne bonum, quod fit; sed licet mala non sint bona, est tamen bonum mala esse, vel fieri, ut ait D. August. in *Enchirid. cap. 96.* ibi: *Quamvis ea, quæ mala sunt, in quantùm mala sunt, non sint bona; tamen ut non solùm sint bona, sed etiam sint mala, bonum est*; ergo Deus vult mala esse, & fieri. Respondeo negando minorem quoad secundam partem; neque enim mala esse, aut fieri est bonum, sed malum; undè D. August. solùm vult, bonum esse, non solùm esse bona, sed etiam permittere mala, quorum occasione illustriora reddantur, & fiant bona.

166. Argues 4. Deus ex peccatis colligit maxima bona, ad quæ ordinat peccata; ergo hæc sub hac ratione sunt bona, & à Deo appetibilia. Respondeo negando consequentiam; nihil enim dicitur appetibile propter bonitatem sibi per accidens adjun-

adjunctam contra suam intentionem, sed propter id, quod ei convenit per se; bona autem, quæ Deus colligit ex peccatis, non sunt fructus per se, sed per accidens nati ex ipsis peccatis; nemo enim *colligit de spinis uvas, aut de tribulis ficus.* Matth. 7. nisi ob infinitam sapientiam, & potentiam colligentis.

167. Patet primò, quia præter intentionem tyranni est patientia, & corona martyris: & præter intentionem Luciferi Incarnatio, & redemptio Mundi; ergo bonus fructus sequitur præter intentionem peccantis, quatenùs peccans est. Secundò, quia non sunt facienda mala, ut veniant bona; alioqui cùm iniquitas nostra justitiam Dei commendet, injustè Deus peccatores damnaret; ergo fructus, quem Deus colligit ex peccatis, non excusat eorum turpitudinem, & malitiam; consequenterque ob ipsum fructum non redduntur appetibilia.

168. Argues 5. Deus vult totius Universi perfectionem, cùm universale bonum sit divinius; sed peccatum esse confert ad Universi perfectionem, ut infrà dicemus, & significat D. Dionys. *de Divin. Nomin. cap. 3. Erit*, ait, *malum ad omnes:* ideò ad omnium perfectionem: idemque probat D. Aug. *in Enchirid. cap. 10. & 11.* ergo &c. Respondeo peccatum non conferre ad perfectionem Universi per se, sed tantùm per accidens ob extrinsecam Dei Providentiam directè contrariam malitiæ peccati. Undè D. Dionys. potius negat malum conferre ad Universi perfectionem, quatenùs illud deducit quasi inconveniens ex quodam errore, supponitque mala non conferre ad Universi perfectionem, ut notat D. Thom.

169. Argues 6. Nullus potest velle efficaciter finem, quin etiam efficaciter velit ea, quæ necessariò prærequiruntur ad talem finem, aut prævideat fore efficaciter volita per alienam voluntatem; sed Deus vult efficaciter pœnitentiam, gloriam Martyrum, Doctorum, & Virginum; ergo non potest sic velle, quin etiam efficaciter velit peccata, crudelitatem tyrannorum, perfidiam hæreticorum, & tentationes hominum impudicorum; consequenterque velit esse peccata, quæ sunt media ad illos fines, quos efficaciter vult. Respondeo negando majorem: potest enim quis velle efficaciter finem, quin sic velit, quæ ad illum necessariò prærequiruntur, aut ea prævideat absolutè futura; dummodò per Scientiam Conditionatam certò præsciat, ut Deus præscit, quod si tales voluntates constituantur in talibus circumstantiis, eligerent ea, quæ prærequiruntur ad talem finem.

170. Patet, quia Sacerdos potest velle efficaciter absolutiones conferre, & eo fine jurisdictionem accipere, licet implicet contradictionem absolutio, nisi supposito peccato, quia certò præscit, si Mundus perseveret sub eodem Providentiæ genere, committenda fore peccata; ergo multò faciliùs, & certiùs poterit Deus prædestinare patientiam Martyris (idem dicendum de aliis, de quibus in argumento,) antequam videat crudelitatem tyranni absolutè futuram, quatenùs certissimâ Scientiâ conditionalium novit fore, ut si tyranno tribuat regnum, & potentiam, eis abusurum ad insolentiam, & crudelitatem contra fideles, in quo Deus non intendit, sed tantùm permittit peccata tyranni. De hoc tamen latiùs infrà.

171. Argues 7. Licet qui vult finem, non debeat necessariò velle media requisita ad ipsum finem; non tamen potest negari, quicumque vult finem, posse saltem liberè velle media simpliciter ad finem requisita; ergo &c. Respondeo quicumque vult finem, posse etiam liberè velle media simpliciter requisita, dummodò talia sint ab intrinseco, aut saltem ex se non sint ordinata ad contrarium finem: at verò peccata, cùm non sint ab intrinseco media ad fines bonos à Deo intentos, imò ex natura sua ordinentur ad contrarios, & solùm ob extrinsecam ordinationem infinitæ sapientiæ possint ad bonos fines deservire, ideò non possunt à Deo amari, licet ab eo ametur finis.

172. Argues 8. Quæ per se ordinantur ad aliquem finem, ab eo sumunt honestatem, & amabilitatem; sed peccata fieri à voluntate creata est medium per se requisitum ad bonos fines à Deo intentos; sic enim Reprobatio, & pœnitentia Magdalenæ sunt fines intenti à Deo, ad quos tamen peccata sunt media per se requisita, utpotè quæ essentialiter respiciunt, cùm non possint dari Reprobatio, & pœnitentia, nisi præsuppositis peccatis; ergo &c.

173. Respondeo negando minorem: neque enim peccata sunt media per se, sed tantùm per accidens ad ullum finem honestum, ut patet ex dictis, & ulterius ostendimus, nam ut medium sit per se ordinatum ad finem, non sufficit essentialis ordo, quem finis habet ad medium, ratione cujus non potest esse sine illo, sed requiritur ordo medii ad finem, ita ut medium ex natura sua ad illum, & non ad contrarium dirigatur: non autem sic diriguntur peccata ad pœnitentiam, imò contra illam, per quam destruuntur; neque ad ostendendam glorificationem Attributorum Dei per reprobationem, imò ex se destinantur contra Dei gloriam; ideoque non sunt media per se requisita ad eos fines à Deo intentos.

SECTIO IX.

Utrùm Deus possit dici author, aut causa peccati in aliquo genere Causæ?

174. DIco 1. Deus non est author, neque causa peccati, neque id potest cadere in Bonitatem divinam. Est de fide. Probatur 1. ex Scriptura Hierem. 2. *Ego te plantavi vineam electam omne semen verum: quomodò conversa es mihi in pravum?* Et Matth. 13. *Nonne bonum semen seminasti in agro tuo? Undè ergo habet zizania? Inimicus homo hoc fecit.* Et Jacob. 3. *Non est ista sapientia de sursum descendens.* Et 1. Joan. 2. *Concupiscentia carnis, concupiscentia oculorum, & superbia vitæ, non ex Patre, sed ex Mundo est.* Confirmatur, quia sic definitum fuit à Concil. Trid. *sess. 6. can. 5.* ibi: *Si quis dixerit, non esse in potestate hominis vias suas malas facere; sed mala opera, ita ut bona, Deum operari, non permissivè solùm, sed propriè, & per se, adeò ut sit proprium ejus opus, non minùs proditio Judæ, quàm vocatio Pauli: anathema sit.*

175. Probatur secundò ratione, quia Deus ex suppositione quod liberè operatur, cùm necessariò operetur ex honesto amore sui, necessariò operatur benè, & justè; ideò enim Scriptura dicit omnes vias Domini esse rectas & justas; sed peccatum neque est bonum, neque justum; ergo &c. Confirmatur primò, quia ex D. Ansel. in *Prolog. cap. 10.* Deus est justus, quia facit, quod decet summè bonum; sed peccatum non decet, imò dedecet summè bonum; ergo &c. Secundò, quia quidquid Deus facit, est bonum, juxta illud Gen. 1.

Vidit

Vidit Deus cuncta, quæ fecit, & erant valdè bona: & nihil odio habet eorum, quæ fecit, juxta illud Sapient. 11. *Nihil odisti eorum, quæ fecisti*; sed peccatum est malum, & illud Deus odio habet, ut supra diximus; ergo non est illius author. Tertiò, quia cùm Deus non agat, nisi per Intellectum, & voluntatem, nullius potest esse author, & causa, nisi volendo; sed Deus non potest velle peccatum, ut supra diximus; ergo &c.

176. Dico 2. Deus non potest cogere ad peccandum. Probatur primò ex verbis Trid cit. Secundò ex illo Ecclesiast. 15. *Ne dicas, ille me implanavit, non enim necessarii sunt ei homines impii*: Et ex aliis locis proximè citatis. Tertiò, quia si Deus cogeret ad peccandum, esset author, & causa peccati, vellet ipsum peccatum, imò potius ipse, quàm homo peccaret; siquidem ad peccandum requiritur libertas; hæc autem opponitur coactioni; ergo &c.

177. Difficultas 1. Utrùm Deus sit causa physica peccati? Negativè. Probatur 1. ex proximè dictis. Secundò, quia causa physica absolutè est causa; sed Scriptura, Concil. & Sancti Patres simpliciter, & absolutè docent, impossibile esse, Deum esse causam peccati; ergo &c. Confirmatur primò, quia omnis causa physica est propriè, per se, & directè causa sui effectus; sed Deo repugnat esse propriè, & per se causam peccati, ut patet ex Trid. proximè cit. ergo &c. Tertiò, quia ex errore Manichæorum, & Priscilianistarum non inferebatur, Deum esse causam moralem, sed physicam peccati, quatenùs secundùm illos agebat Deus ex necessitate; & tamen illam causalitatem refutant Patres ut repugnantem divinæ Bonitati; ergo &c. Quartò, quia causalitas moralis, cùm non sit realis, sed secundùm rationem, non est tam propria, atque est physica; sed illa repugnat Deo, ut statim dicemus; ergo etiam ista.

178. Difficultas 2. Utrùm Deus possit esse causa Moralis peccati. Cùm varia sint Moralis causæ genera, oportet breviter per singula discurrere. Undè. Dico 1. Deus non potest præcipere peccatum, neque licentiam, aut dispensationem peccandi concedere. Probatur primò ex illo Ecclesiast. 15. *Nemini mandavit impiè agere, & nemini dedit spatium peccandi*, id est licentiam. Et Hierem. 19. *Ædificaverunt excelsa Baalim, quæ non præcepi, neque locutus sum, neque ascenderunt in cor meum*; ergo &c.

179. Probatur secundò ratione, quia qui præcipit, directè inducit ad id, quod præcipit; & qui præbet licentiam, aut dispensationem ad aliquid, illud approbat ut licitum; sed Deus non potest, neque inducere, neq; approbare peccatum; ergo &c. Confirmatur, quia peccatū, quod à Deo sic fuisset præceptum, aut approbatum, non esset dignum pœnâ; siquidem injustè Deus puniret, quod præcipit, aut approbat; sed hoc non est dicendum; ergo neque illud, ex quo sequitur.

180. Dico 2. Deus non potest consulere peccatum. Probatur, quia id repugnat illius Bonitati, & Sapientiæ, ut patet ex illo Isai. 30. *Væ filii desertores, dicit Dominus, ut faceretis consilium, & non ex me.* Et Oseæ 8. *Ipsi regnaverunt, & non ex me: principes extiterunt, & non cognovi*: nempè scientiâ consulentis, & approbantis; ergo &c.

181. Dico 3. Deus non potest adhortari, suadere, sive inducere ad peccatum. Probatur primò, quia id esset peccatum consulere; sed id repugnat Deo, ut diximus; ergo &c. Secundò, quia tunc Deus diceretur causa, & author peccati; sicut talis simpliciter dicitur diabolus ex eo solùm quod consilio, & exhortatione induxerit Adamum ad peccatum; sed id repugnat Deo, ut diximus; ergo &c.

182. Dico 4. Deus non docet peccare, neque potest id docere. Probatur, quia in Scriptura frequenter qui docet dicitur pater, & filius qui docetur; sed si Deus doceret peccare, diceretur pater peccati, qui autem peccaret, peccaret ut filius Dei, contra illud 1. Joan. 3. *In hoc manifesti sunt filii Dei, & filii diaboli.* Et illud Joan. 8. *Vos ex patre diabolo estis.* Et infrà: *Qui ex Deo est verba Dei audit, propterea vos non auditis, quia ex Deo non estis*; ergo &c.

183. Dico 5. Deus non est, neque fuit inventor peccati. Probatur, quia inventor est, quia primus docuit artem aliquam, illeque dicitur pater juxta illud Gen. 4. *Pater habitantium in tentoriis.* Et infrà: *Pater canentium citharâ*; sed Deus non potest dici pater peccati, ut diximus, sed solus dæmon juxta illud Joan. 8. *Mendax est, & pater ejus*; ergo solus dæmon, & non Deus est inventor peccati.

184. Dico 6. Deus non tentat. Probatur ex illo Jacob 1. *Deus neminem tentat*, id est tentatione noxia *seductionis*, maximè autem utili *probationis*, ut exponit D. August. *de bono perseverant. cap. 6.* & S. Thom. ad locum Jacob. cit. ergo &c.

185. Dico 7. Deus non instigat, nec movet ad peccandum: Non allicit, non invitat, non suggerit cogitationes, nec inspirat, ut peccemus. Probatur, quia hæc sunt propria tentationis, ideoque propria diaboli, ut ait D. Cyprian. *lib. 4. epist. 2. ad Anton. col. 2. & Tertul. lib. de anim.* ergo &c.

186. Dico 8. Deus non præmovet, nec præoperatur, nec prevenit, nec excitat, nec incitat, nec vocat, nec inclinat, nec impellit ad peccādum Probatur 1. quia hujusmodi genera causalitatis moralis admixtam habere solent causalitatem physicam; sed Deo, ut diximus, repugnat causalitas physica peccati; ergo etiam moralis prout sic. Secundò, quia Sancti Patres requirunt Dei motionem præmoventem, præoperantem, prævenientem, & excitantem tanquam specialem, & propriam bonorum operum; ergo &c. Tertiò ex illo 1. Thess. 4. *Non enim vocavit nos Deus in immunditiam, sed in sanctificationem.* Et ad Gal. 5. *Persuasio hæc non est ex eo, qui vocat nos.* Et D Prosper. *ad 10. object. Vincent. Neque cupiditates peccantium*, ait, *prædestinatio Dei, aut excitavit, aut suasit, aut impulit*; ergo &c.

187. Dico 9. Voluntas creata non præparatur à Deo ad peccandum, non agitur, nec Deus facit, ut peccemus, nec operatur in nobis velle, & perficere, nec procurat, nec tradit, nec dat, ut peccemus, nec discernit peccatores causando eorum discrimen à Sanctis; nec inchoat, nec præbet initium peccati. Probatur, quia hæc omnia causalitatis genera tribuuntur ut propria solis pietatis operibus ab Scriptura, & Sanctis Patribus; ergo &c. Advertes hîc omnia supra dicta intelligenda esse, non solùm de peccato mortali, sed etiam de quolibet veniali, in quo etiam datur eadem repugnantia contra divinam Bonitatem, & Sapientiam.

188. Difficultas 3. Utrùm Deus, saltem secundùm quid velit peccatum? Conclusio 1. Deus ex suppositione, quod sit peccatum, vult, ut ei conveniat tota essentia peccati, & ejus passiones. Probatur, quia in his non complacet Deus simpliciter, sed ex suppositione; sic autem complacere, licet videatur esse quodammodo complacentia in peccato, est potiùs ipsamet peccati displicentia; ergo &c.

189. Hinc colliges primò, Deo placere, quod peccatum eo ipso, quod sit contra Deum, sic etiam

contra rationem, detestabile, & abominabile, eique conveniant omnia prædicata essentialia, & passiones peccati, cùm omnia sint in illius dedecus, & detestationem, & in laudem summi boni, quod est Deus. Secundò placere etiam Deo, quod peccatum à nulla voluntate possit amari, nisi per accidens propter bonum, cui conjungitur. Tertiò, quod peccatum non possit fieri, nisi Deo præbente concursum generalem, & positivè volente permittere, & ordinante ad majorem suam gloriam. Quartò, quod non procedat à voluntate creata in quantùm voluntas est à Deo, sed in quantùm est ex nihilo. Probatur, quia hæc omnia maximè commendant bonum, cujus tanta est dignitas, ut bono indigeat etiam malum; ergo peccata sub his rationibus possunt esse, & sunt objecta complacentiæ divinæ, non absolutè, sed conditionaliter, & ex suppositione.

190. Conclusio 2. Deus sibi complacet in eo, quod malitia peccati sit pœna sui ipsius, & alterius peccati, sicque absolutè hæc concedi potest: *Deus vult, ut unum peccatum sit pœna alterius, & sui ipsius.* Non tamen absolutè potest concedi hæc: *Deus vult peccatum in quantum est pœna alterius.* Ita *P. Ruiz de Volunt. Dei d. 26. sect. 5. num. 4.* siquidem hæc sonat, Deum voluisse peccatum propter eum finem, ut esset pœna peccati; Deus autem hoc fine non vult peccatum, sed tantùm vult illud permittere, intendens, ut pœna sit peccati; sic etiam communiter rejicitur illa: *Deus est causa peccati, ut est pœna alterius peccati.*

191. Quæres tamen hîc: Utrùm hæc: *Deus peccatum vult*: logicè sit vera, quâvis logicè falsa sit hæc: *Deus vult peccatum?* Affirmant aliqui, quatenùs terminus appellans anteponitur, aut postponitur; sic enim Gabr. *in 2. dist. 37. q. unic. art. 3. dub. 1.* dicit veram esse hanc: *Deus peccatum facit*: licet falsa sit hæc: *Deus facit peccatum.* Negat tamen P. Ruiz proximè *num. 7.* Probat primò, quia licet id locum habeat quando anteponitur, aut postponitur terminus appellans, ut appellet supra materiale significatum termini appellati; non ita tamen, quando appellat supra formale, cujusmodi est prædicatum: *velle peccatum*: sive anteponatur, sive postponatur; Deus autem non potest velle formale peccatum. Secundò, quia dato, quod ex communi usu in hac: *Deus peccatum vult:* appelletur supra materiale peccati, adhuc talis propositio est falsa; falsò enim supponitur, Deum velle materialem actionem peccati, nisi secundùm rationem communem actionis, quam Deus vult, ubicunque reperiatur, prout jam dicimus, & infrà etiam dicemus, cùm egerimus de prædefinitionibus divinis.

SECTIO X.

Quomodò materiales actiones peccatorum subjiciantur Divinæ Providentiæ?

192. ADVERTENDUM est, primò, modum, quo Providentia divina gubernat actiones materiales peccatorum, esse medium inter gubernationem aliarum creaturarum, & gubernationem malitiæ, sive formalis rationis peccati; siquidem cum utrâque in aliquo habet convenientiam. Secundò, præscientiam actionum materialium, sive sub esse possibilitatis, sive existentiæ, & veritatis contingentis, tam absolutæ, quàm conditionatæ futuritionis, convenire cum omnibus; siquidem nihil est, sive bonum, sive malum; positivum, aut negativum; necessarium, aut contingens, quod Scientiam divinam effugiat; alioqui non esset comprehensiva, si aliquid daretur cognoscibile, quod illa non cognosceret. Tertiò, Volitionem divinam, quâ constat Providentia divina, ut diximus, quoad aliqua magis convenire cum modo providendi aliis creaturis simpliciter bonis; quoad aliqua tamen similiorem esse modo providendi, & gubernandi rationem formalem, sive malitiam peccati. Hoc posito.

Quæres 1. In quo conveniat Providentia actionum materialium peccatorum cum modo providendi cæteris creaturis simpliciter bonis? Primò convenit in eo, quod Providentia per se postulat offerre concursum paratum ad omnem actionem liberam, non excipiendo actiones materiales peccatorum, quem concursum Deus offert, suppositâ præscientiâ, quâ certissimè prænovit, quænam actiones, illo dato, forent eliciendæ, & positivè intendens concurrere ad omnem actionem, quâ actio est. 193.

Secundò cõvenit in eo, quod Providentia divina per se postulat actualiter concurrere ad eas actiones ex suppositione, quod voluntas creata ad illas se determinet. Tertiò in eo, quod voluntas creata, utpotè causa secunda, exigat per se concursum Causæ Primæ, sine quo non potest operari, quod est, materialem actionem peccati, sicut & alias, esse per se subjectam concursui Providentiæ divinæ, & ab illo quidditativè dependentem. Quartò in eo, quod quælibet differentia specifica, etiam contraria divinæ legi, continet essentialiter communem rationem entis, & actionis, consequenterque rationem illam, quæ per se respicitur à causalitate, ac Providentiâ divinâ. 194.

Quæres 2. In quo Providentia materialium actionum peccatorum conveniat cum modo providendi, & gubernandi formalem rationem peccati? Primò convenit in eo, quod actio materialis quidditativè contraria divinæ legi, non est per divinam Providentiam per se volita, & intenta, neque Deus vult, ut voluntas creata tales volitiones, & operationes eliciat, neque ut existant; imò voluntate antecedente vult, & intendit, ut non fiant, neque existant. Secundò in eo, quod quando Deus vult concurrere ad materialem actionem peccati, non vult specificam differentiam actionis, quæ realiter, & quidditativè est contraria legi divinæ, sed abstrahit rationem communem volitionis, & actionis creatæ, & ad eam vult concurrere ubicunque reperiatur; & sic etiam vult cætera prædicata generalia, quæ ita possunt præscindi à malitia, ut hæc ex illis non sequatur necessariò; siquidem talia prædicata non repugnant essentialiter divinæ legi, nec rationi; nam quæ sic repugnant, Deus non vult, nisi quatenùs vult generalia in differentiis contenta, quas vult permittere, & ad majora bona ordinare. 195.

Tertiò in eo, quod suppositâ præscientiâ Conditionali, quâ Deus prænovit, quænam peccatorum actiones elicerentur à qualibet voluntate, si sub talibus, aut talibus circumstantiis constituerentur, vult non has, sed illas tantùm actiones permittere; nam Patres non solùm ad formalem rationem malitiæ, sed etiam ad materiales actiones peccatorum putant pertinere permissionem, quatenùs dicunt, hujusmodi actiones à Deo non fieri, sed permitti. 196.

Quæ-

197. Quæres 3. Utrùm actiones materiales peccatorum, prout hactenùs diximus, subjiciantur Providentiæ divinæ? Affirmativè. Ita *D. Augustin. Origen. D. Chrysost. D. Damascen. D. Cyprian. D. Thom. D. Prosper.* & alii, quos citat, & sequitur *P. Ruiz 1. p. de Providentia d. 2. sect. 6. à n. 7.* Probatur primò authoritate Sacræ Paginæ, & Sanctor. Patrum, de quibus supra *à num. 132.* quæ quidem à fortiori hîc locum habent.

198. Probatur secundò, quia magis distat ratio formalis peccati à causalitate, & voluntate Dei, quàm actio materialis ipsius peccati; siquidem Deus vult, & causat rationem communem entis, actionis, volitionis, & alia prædicata, quæ non sunt rationi contraria, cùm tamen voluntas Dei, aut ejus causalitas versari non possit circa formalem rationem peccati; sed illa major distantia non obstat, quominùs ratio formalis peccati cadat sub Providentiam divinam, ut supra diximus; ergo neque sic à fortiori obstabit ista minor distantia actionis materialis peccati, ut etiam sic cadat sub Providentiam divinam.

199. Probatur tertiò, quia quidquid non fit casu, aut fortunâ, gubernatur Providentiâ; sed actiones materiales peccati non ita fiunt; siquidem non fiunt præter Scientiam, & intentionem Dei cognoscentis, & providentis; ergo subjiciuntur ejus Providentiæ.

200. Quæres 4. Utrùm actiones materiales peccatorum sint à Deo provisæ? Affirmativè. Probatur, quia Deus in actionibus materialibus peccatorum exercet aliquid Providentiæ causalitatis, & voluntatis, quod non exercet circa rationem formalem peccatorum; sed hæc potest dici à Deo provisa, ut diximus; ergo & illæ.

201. Quæres 5. Utrùm magis repugnet Providentiæ divinæ physicè prædeterminare ad actiones materiales peccatorum, quàm physicè prædeterminare ad actiones bonas? Affirmativè. Probatur, quia ad has solùm repugnat titulo libertatis; ad illas autem & titulo libertatis, & horrore malitiæ; ergo &c.

SECTIO XI.

Utrùm, & quomodò permissio peccati cadat sub Providentiam Dei?

202. DIFFICULTAS 1. Utrùm permissio peccati cadat sub divinam Providentiam? Affirmativè. Probatur, quia, ut supra diximus, peccata & formaliter, & materialiter sumpta cadunt sub Providentiam divinam; ergo à fortiori eorum permissio.

203. Difficultas 2. Utrùm Deus voluerit permittere peccatum ex intentione bonorum, quæ occasione peccati poterant evenire? Affirmativè. Probatur primò ex Scriptura Gen. 45. *Non vestro consilio, sed Dei voluntate hùc missus sum*; ergo Deus Josephi venditionem permisit ex intentione colligendi bona illius, & suorum fratrum. Et 2. Reg. 24. *Addidit furor Domini irasci contra Israel, commovitq; David in eis dicentem: Vade numera Israel*; sed ira Dei est voluntas puniendi; ergo ex hac intentione permisit Deus illud peccatum. Et Rom. 9. *Sustinuit in multa patientia vasa iræ, ut ostenderet divitias gratiæ suæ in vasa misericordiæ*; ergo permisit Deus inimicitiam Judæorum ex intentione vocandi gentes.

204. Probatur secundò, quia concedendus est Deo modus volendi convenientior suæ Sapientiæ, Bonitati, & Potentiæ; sed talis est velle permissionem peccatorum ob altiora bona; minùs enim conveniens foret eisdem Attributis, velle permissionem ex illa tantùm ratione, quia non tenetur impedire peccata; ergo &c. Confirmatur, quia nisi permissio peccati procederet ex intentione consequendi finem prædestinationis, non esset ejus effectus; sed est prædestinationis effectus, ut infrà dicemus; ergo &c.

205. Dices cum P. Vasq. *hîc q. 22. art. 2. in comment.* Pœnitentia, Martyrium, & similia bona, quæ Deus colligit occasione peccati, non amantur voluntate antecedente, sed consequente ipsum peccatum prævisum; ergo Deus non vult permissionem ipsius peccati ex intentione talium bonorum. Respondeo licet Deus sic amet pœnitentiam, Martyrium, & similia, non tamen ad eam volitionem supponi prævisionem peccati ut absolutè futuri, sed conditionaliter, quod foret, positis talibus circunstantiis, ideoque posse intentionem efficacem talium bonorum esse rationem motivam ad permittenda talia peccata. Addo multa bona provenire per Providentiam Dei ex occasione peccatorum, quæ tamen non sunt volita voluntate consequente, cùm eorum bonitas non necessariò supponat peccata, cujusmodi sunt Incarnatio, si volita fuit occasione peccati; ferventior Dei amor, & profundior humilitas, aliaque bona, quæ Deus sæpè colligit occasione peccati.

206. Difficultas 3. Utrùm ex peccatorum permissione colligatur major Mundi perfectio, sitque Mundus perfectior occasione peccatorum? Affirmativè. Ita *D. Thom. 1. p. q. 22. art. 2. ad 2. & infra q. 48. art. 2. ad 3. & lib. 3. contr. gent. cap. 71. Alexand. 1. p. q. 38. memb. 4. Albert. 1. p. q. 27. de malo memb. 5. ad 1. Richard. in 1. dist. 46. a. 1. q. 6. D. Bonav. ibid.* & alii, quos citat, & sequitur *P. Ruiz 1. p. d. 2. de Provid. sect. 4. n. 1.* Probatur primò authoritate Scripturæ Ecclesiast. 3. *Didici*, ait, *quod omnia opera, quæ fecit Deus, perseverent in perpetuum; non possumus eis quidquam addere, vel auferre, quæ fecit Deus, ut timeatur*: nempè veneratione, admiratione, & reverentiâ divinæ Sapientiæ, Bonitatis, & Potentiæ, ne quis audeat non solùm reprehendere, sed neque minùs perfectum putare.

207. Probatur secundò ex Sanctis Patribus D. Aug. *lib. de quantit. Anim. cap. 33. Dei justitiâ factum est*, inquit, *ut non modò sint omnia, sed etiam sic sint, ut omninò melius esse non possint.* Et in Enchirid. cap. 27. *Melius*, ait, *judicavit de malis bona facere, quàm mala nulla esse permittere.* Et Hugo Victor. *lib. 1. de Sacram. fidei p. 4. cap. 23. Et diximus*, ait, *quod majus bonum est esse bonum ex malo, & bono, quàm ex solo bono. Permitti itaq; mala debuerunt, ut essent, quoniam, ut essent, id bonum erat, ex quibus bonum futurum erat.* Et D. Ansel. *in Elucidar. col. 4.* ubi de malis Angelis: *Cùm Deus præsciret*, ait, *eos tales futuros, quare creavit eos? Propter ornatum sui operis*; ergo &c.

208. Probatur secundò rationibus: Prima, quia Deus de facto semper eligit, & facit opus, quod est simpliciter optimum respectu totius Universi; sed elegit de facto Universum, in quo permitterentur peccata, ut eorum occasione colligerentur majora bona ab ipso Deo; ergo hoc Universum prout sic est optimum; consequenterque perfectius, quàm foret, si Deus nulla peccata permitteret.

Confirmatur primò, quia si peccata non permitterentur, defuisset Universo summum bonum Incarnationis: Beatissima semper Virgo MARIA: abundantiora gratiæ dona hominibus ea occasione collata, ut ubi abundavit delictum, superabundaret & gratia, idque ob infinita merita Redemptoris, & ad illius gloriam accidentalem augendam; ergo &c. Secundò, quia occasione peccatorum meliùs ostendit Deus supremum dominium suorum donorum, debilitatem humanarum virium, gratiam gratuitam, eximiam misericordiam, patientiam, longanimitatem, clementiam, amorem virtutis, odium peccati, justitiam distributivam, & punitivam, & præ omnibus potétiam, sapientiam, & bonitatem, quibus sciat, velit, & possit ex malis bona colligere, quæ omnia defuissent, si peccata non permitterentur; ergo &c.

209. Probatur tertiò, quia respectu cujusque totius major perfectio est integritas omnium ejus partium, virium, & potentiarum, quàm multiplicatio, vel augmentum præstantiorum tantùm partium, ac potentiarum, illis, quæ minùs perfectæ sunt, deficientibus; sed si non permitterentur peccata, quædam partes & ac potentiæ minùs perfectæ deficerent Universo; ergo sine illis maneret Universum imperfectius, quod cum illis perfectius est, utpotè magis integrum.

210. Probatur quartò, quia licet ad statum ultimæ fœlicitatis convenientior sit confirmatio in bono; ad statum autem viatorum convenientius fuit, ut omnes (paucis exceptis) relinquerentur in manu consilii sui cum indifferentiâ & physicâ, & morali ad bonum, & ad malum; sic enim suaviùs gubernatur hominum libertas; ergo perfectior evasit Mundus ex permissione peccatorum.

211. Oppositum tenent aliqui cum *Durand. in 1. dist. 46. q. 2. P. Vasq. 1. p. q. 22. art. 2. in comment. & d. 107. cap. 3.* & aliis: pro quibus. Objicies 1. Ex D. Thom. *in 1. dist. 46. q. 1. art. 3. ad 6.* quædam mala sunt, inquit, quæ si non essent, universum perfectius esset: & inter hæc mala apponit malum culpæ; ergo sensit universum ex permissione peccatorum non esse perfectius. Respondeo D. Thomam, ut constat ex locis ejusdem supra citatis, licet in ea fuerit sententia, postea eam mutasse, re meliùs consideratâ.

212. Objicies 2. Mala juxta bona solùm ea reddunt commendabiliora secundùm apparentiam, quatenùs clariùs elucent comparatione malorum; non autem secundùm existentiam; ergo Universum secundùm existentiam & simpliciter, non evasit perfectius ex permissione peccatorum. Respondeo negando antecedens quoad secundam partem: mala enim etiam secundùm existentiam reddunt bona commendabiliora: Primò, quia ipsamet apparentia conducit ad existentiam, quatenùs ex illa melior cognitio comparatur, per quam profundiùs penetratur debilitas virium humanarum, necessitas gratiæ, excellentia virtutis aliique effectus pertinentes ad perfectionem Universi. Secundò, quia multa alia bona colliguntur ex permissione malorum independenter à relucentia, quæ consurgit ex collatione bonorum cum illis, cujusmodi sunt Redemptio, ostensio divinæ misericordiæ, justitiæ, clementiæ, pœnitentia, martyrium, exercitia fidei, spei, & charitatis, aliaque permulta.

213. Objicies 3. Bonum, quo privat peccatum, est perfectius, quàm quod ejus permissione acquiritur; siquidem majus bonum est innocentia, quàm pœnitentia; ergo perfectius esset Universum sine permissione peccati. Respondeo negando antecedens, ad cujus probationem dicimus, innocentiam secundùm se majus bonum esse: at verò in ordine ad Universum, ejusque integritatem, suavitatem, ordinem, ac proportionem, majus bonum esse collectionem multarum virtutum, & donorum, quæ ex permissione peccati sequuntur.

Instabis: Deus magis diligit hominem innocentem, quàm pœnitentem; ergo etiam magis diligeret universum Mundũ innocentem; consequenterque perfectior esset Mundus innocens. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est: Primò, quia cùm Mundus constituatur collectione omnium rerum, omnes ad ejus integritatem pertinent, sicque ad eum pertinent plures virtutes, quæ ex permissione peccati sequuntur, & ex quibus redditur perfectior: at non ita pertinent ad integritatem cujuslibet hominis singularis, siquidem nullus constituitur collectione omnium rerum. Secundò, quia homo deficiens ab innocentia, totus redditur deterior, & odio dignus, quin sit aliqua ejus pars, quæ occasione peccati reddatur perfectior: at verò Mundus pluribus partibus constat, quarum aliquæ occasione peccati redduntur perfectiores. Tertiò, quia hic, aut ille homo peccat, & non Mundus, ideoque respectu Mundi minus malum est peccatum, quo tollitur innocentia, licet respectu hominis peccantis sit summum malum amittere innocentiam per peccatum. 214.

Urgebis: Thesaurus non redditur prætiosior, imò ejus divitiæ minuuntur, si aurum, & lapides prætiosos tollas, ut argentum, & lapides minùs prætiosos apponas; ergo si Deus ad eundem, vel ad altiorem gradum gratiæ, & gloriæ totidem, aut plures prædestinatos perduceret absque ullo peccato, retenta semper innocentia, quot de facto perducit permittendo peccata, multò prætiosior esset hominum communitas; consequenterque Universum. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia corpora, quæ non exigunt partes heterogeneas, qualia sunt corpora inanimata, non redduntur perfectiora per additionem rerum minoris valoris, si per illas excludantur aliæ majoris valoris, & perfectionis, ut fit in exemplo adducto: aliter verò est in corporibus, quæ partes heterogeneas exigunt, qualia sunt viventia, præsertim animalia; sic enim foret monstrosus equus, ablatis pedibus, licet ei adderentur plura capita: & hujus generis est Universum, cui si Deus detraxisset illas partes, quæ supponunt peccata, esset imperfectius, licet ei Deus earum loco alias perfectiores multiplicaret. 215.

Replicabis: Ex hoc solùm sequitur, quod Universum esset extensivè, non autem intensivè perfectius; ergo &c. Respondeo negando sequelam: integritas enim omnium bonorum, non solùm majorum, sed etiam minorum est absolutè majus bonum Universo, etiam intensivè; neque enim equus esset intensivè perfectior habens quatuor oculos sine auribus, sed absolutè imperfectior, quàm habens duos oculos, & duas aures, licet hæ sint oculis imperfectiores. 216.

Objicies 4. Mundus redditur absolutè perfectior bono illo, quo ejus potissima pars, & caput redditur perfectius; sed caput totius mundi est natura rationalis Angelorum, & hominum; hæc autem perfectior esset, si nullum daretur peccatum; ergo etiam sine peccato perfectior esset mundus. Respondeo primò, majorem esse veram, servata proportione cum cæteris partibus, & retentâ omnium integritate, non autem si hæc desit, ut deesset, si non permitterentur peccata, ut 217.

patet

patet ex dictis. Secundò negando majorem: major enim mundi perfectio constituitur, ut est opus Dei, per illud, quod potest afferre perfectiorem cognitionem Attributorum Dei: hæc autem esset imperfectior, si nullus Angelorum, aut hominum peccasset, ut patet ex dictis.

218. Objicies 5. D. Aug. *lib. 3. de liber. arbit. cap. 5. Meliorem*, ait, *esse creaturam, quæ quamvis habeat liberam voluntatem, Deo tamen semper infixa, nunquam peccaverit*; idemque repetit variis in locis; ergo Universum fuisset absolutè melius, & perfectius, si nulla essent peccata. Respondeo D. Aug. cit. locis, sicut & in locis à nobis supra citatis, docere meliùs, ac perfectiùs esse creari utramque substantiam, & quæ peccatura præsciebatur, & quæ nunquam peccaverit.

219. Infertes: Ergo saltem dato, quod non defuisset Universo bonum Incarnationis, & Beatissimæ Virginis: aut præscindendo à tali bono, mundus manebit imperfectior ex permissione peccatorum. Respondeo negando illationem; adhuc enim in facta suppositione defuissent mundo aliæ perfectiones, quæ supponunt peccata, & pertinent ad illius integritatem, ordinem, & pulchritudinem, & ad ostensionem divinorum Attributorum.

220. Objicies 6. Bonum, quod Deus sibi vult innata inclinatione, & voluntate antecedente, est simpliciter perfectius, quàm quod vult voluntate consequente, & quasi coactus; sed illo modo vult totius mundi perseverantiam in gratia, observationem legis, & gloriam æternam juxta illud 1. Tim. 2. *Vult omnes homines salvos fieri*: hoc autem modo vult permissionem peccati, reprobationem, & alia, quæ peccatum supponunt; ergo mundus foret perfectior, si omnes Angeli, & homines perseverarent in gratia, & consequerentur vitam æternam.

221. Respondeo majorem esse veram absolutè, quatenùs bonum, quod Deus vult innata inclinatione, & voluntate antecedente, potest obtineri per media, quæ per voluntatem antecedentem offeruntur: non autem ex suppositione, quatenùs non obtinetur bonum per media, quæ vult offerre voluntas antecedens: sic enim simpliciter perfectius, & melius est, quod Deus vult voluntate consequente; nam ex suppositione, quod bonum voluntatis antecedentis non potest obtineri per media, quæ illa offert, perfectius, & melius est, quod obtineatur per media voluntatis consequentis, quatenùs ex permissione peccatorum illa bona Deus colligit, quæ vult colligere, quod est melius ex suppositione peccatorum, licet ipse potius vellet non committi.

222. Objicies 7. Si mundo defuisset peccatum, adhuc ei non defuissent bona ex peccato sequenda; siquidem adhuc Christus Dominus haberet animum paratissimum ad redimendos homines peccatores, si tales forent: Justi essent parati ad martyrium, & ad pœnitentiam, si darentur Tyranni, & peccata; sicque de aliis; ergo adhuc deficiente peccato, non esset mundus imperfectior. Respondeo in facta suppositione, licet non defuissent habitus illarum virtutum, defuturos tamen earum actus, ex quibus mundus fit perfectior; ac proindè ex defectu permissionis peccatorum maneret imperfectior.

223. Objicies 8. Quod excedit perfectione substantiali, & per se, est absolutè perfectius, quàm quod excedit perfectione accidentali, & per accidens; sed deficiente omninò peccato, mundus excederet perfectione substantiali, & per se; nunc autem exceditur perfectione tantùm per accidens; & accidentali; ergo mundus absque peccato foret absolutè perfectior. Respondeo negando majorem: licet enim equus excedat aliud animal additione materiæ, & formæ substantiali, si tamen careat oculis, auribus, & aliis potentiis, erit illo, quod talibus non careat, absolutè imperfectior.

224. Objicies 9. Ad illas minores, & accidentales perfectiones colligendas sufficerent pauciora peccata; ergo mundus fuisset saltem perfectior, si pauciora peccata permitterentur. Respondeo pauciora illa peccata sufficere ad pauciora aliqua bona colligenda; ad colligenda autem plura, & majora bona, necessaria fuisse tot, ac tanta peccata.

SECTIO XII.

An, & quomodò Deus velit permissionem peccatorum? Et quid de malo pœnæ?

225. DIco 1. Deus volitione positivâ vult permissionem peccati. Ita *D. Aug. in Enchirid. cap. 100. Magist. in 1. dist. 46. §. Ille verò. D. Thom. 1. p. q. 19. a. 9. Albert. 1. p. tract. 20. q. 80. memb. 2. art. 3. Alexand. 1. p. q. 38. & 40. memb. 2. & 3. D. Bonav. in 1. dist. 46. art. 1. q. 3. 4. 5. & 6. Richard. dist. 46. art. 1. q. 3. 5. 7. & 8. Scot. in 1. dist. 47. q. unica*, quos citat, & sequitur *P. Ruiz. de Volunt. Dei d. 26. sect. 6. n. 1.* Probatur primò, quia ad perfectionem volitionis divinæ pertinet versari positivâ volitione circa quaneumque partem contradictionis, si objectum est capax talis volitionis; sed permissio peccati est objectum capax talis volitionis; cùm sit bona nihil malitiæ includens, ut patet ex dictis, & patebit ex dicendis; ergo &c. Confirmatur, quia Deus sic vult quidquid oportet ad ejus gloriam, & Ecclesiæ utilitatem; sed ad hos fines oportet diabolo, ejusque membris plurima peccata permittere juxta illud. Apoc. 20. *Oportet eum solvi.* Et Matth. 24. *Oportet primum hæc fieri.* Et 1. Cor. 11. *Oportet hæreses esse, ut qui probati sunt, manifesti fiant in vobis*; ergo &c.

226. Probatur secundò, quia omnis effectus Prædestinationis est bonus, & volitus à Deo per volitionem positivam prædestinandi; sed permissio peccati in prædestinatis est effectus prædestinationis, ut infrà dicemus; ergo &c. Tertiò, quia Deus potest velle omne opus, cujus est author; sed Deus absolutè est author permissionis peccati; siquidē Patres id absolutè affirmant; ergo &c. Quartò, quia permissio cujuslibet peccati est à Deo prædefinita, ita ut peccatum nihil unquam excedat, aut minuat mensuram Dei prædefinitione præscriptam; sed quæ à Deo prædefiniuntur, sunt à Deo volita; ergo &c.

227. Dices: In permissione peccati inest saltem diminutio aliqua prudentiæ, & gubernationis melioris, quatenùs permittitur majus malum, quale est peccatum, ut colligatur minus bonum, quod ex tali permissione colligitur; ergo Deus non potest velle talem permissionem. Respondeo peccatum mortale esse quidem maximum malum peccantis, non autem Dei permittentis, ideoque nullum malum esse in Deo permittere peccata, cùm non sint illius peccata, neque ei imputentur, sed homini.

228. Dico 2. Deus non ita permittit peccata, ut neget lumen, & favorem, sive concursum simpliciter necessarium ad illa vitāda, ut volunt Lutherani.

Probatur, quia implicat contradictionem aliquem peccare, & carere sufficienti possibilitate vitandi peccata; siquidem sine hac possibilitate, neque liberè, neque imputabiliter peccaret; sed hoc non est dicendum; ergo &c.

229. Dico 3. Deus non vult peccatum, neque est causa illius ex eo, quod non adhibeat media, quibus impediatur, sed vult illud permittere. Probatur primò, quia gubernator non dicitur causa naufragii, nisi quando potest, & tenetur impedire; sed Deus, licet possit, non tamen tenetur impedire peccata; ergo non est eorũ causa permittendo. Secundò, quia non Deus, sed homo liberè se determinans ad peccandum, est causa non accipiendi concursum actualem ad bene operandum, quo Deus de facto concurreret cum illo ad actus bonos, si ipse vellet benè operari; ergo solus homo, & non Deus est causa peccati in illius permissione.

230. Oppositum tenent Lutherani, ut refert *Sot. 1. de natur. & grat. cap. 18. arg. 2.* Calvinistæ, ut ait *P. Maldonat. Mat. 19. num. 8.* Petr. Martyr. Calvinus, & Philip. Melanchon. ut refert *P. Bellarm. lib. 2. de amissione grat. cap. 16. col. 3. & cap. 3. col. 2.* quatenùs dicunt verbum *permittere* non esse mitius, aut mollius quàm *facere*: pro quibus: Oppones 1. Deus certò scit, nos absque ejus lumine, & favore non posse vitare peccatum; ergo illa negare idem est, atque causare in nobis peccatum. Respondeo falsò supponere, Deum permittendo peccata nobis negare necessaria ad illa vitanda, si velimus, ut patet ex dictis *n. 228.*

231. Oppones 2. D. Ansel. *lib. de Concept. Virginal. cap. 5.* ait, peccatum provenire sicut naufragium ex absentia naucleri; ergo sensit Deum defectu suæ assistentiæ esse causam peccati. Respondeo primò, D. Ansel. ibi non agere de absentia Dei permittentis, sed de absentia boni justitiæ, & rectitudinis, in cujus privatione, ut aliqui dicunt, consistit quidditas peccati, ideoque non *naucleri*, sive gubernatoris, sed tantùm *gubernaculi* meminisse. Secundò, D. Ansel. licet ageret de absentia Dei permittentis, explicandum esse, ut peccatum proveniat, sicut naufragium ex absentia naucleri, quam non ipse, sed navis causat, quatenùs à se nauclerum projicit.

232. Oppones 3. Qui præcognoscit effectum infallibiliter futurum ex causa, & cùm possit, non impedit, sed vult causam, censetur etiam moraliter velle effectum; sed Deus præcognovit peccata infallibiliter futura, si crearetur liberum arbitrium, quod voluit creare; ergo in illo voluit etiam illius effectum, nempè peccatum. Respondeo majorem esse falsam simpliciter, nisi limitetur ad personam, quæ potest, & tenetur impedire: Deus autem, licet possit, non tamen tenetur impedire, ut diximus.

233. Instabis: Qui vult potentiam peccandi, vult etiam peccatum; siquidem potentia peccandi ut sic, non habet alium effectum, nisi peccatum, sed Deus vult potentiam peccandi, nempè liberum arbitrium creatum; ergo &c. Respondeo Deum non velle potentiam peccandi formaliter, ut est potentia peccandi, sic enim dicit defectum, & imperfectionem, & solùm ad peccandum destinatur, ac proindè non habet rationem boni amabilis, neque ut sic à Deo producitur: velle tamen illam in quantùm est potentia liberè volitiva cujusque boni, sive honesti, sive delectabilis, veri, aut apparentis, sicque ex hoc non sequitur, velle illius peccatum, sed tantùm permittere.

Difficultas sit: An, & quomodò Providentia 234.
Divina versetur circa malum pœnæ? Dico 1. Providentia divina non potest velle, neque causare malum pœnæ formaliter, ut malum est. Probatur primò ex illo Ezech. 18. *Nunquid voluntatis meæ est mors impii, dicit Dominus.* Et cap. 33. *Nolo mortem impii.* Et Sapient. 1. *Deus mortem non fecit, neque lætatur in perditione vivorum*: quæ loca, & si quæ sunt similia, intelligenda sunt de malo pœnæ formaliter.

Probatur secundò, quia Providentia, & volun- 235.
tas divina non potest amplecti aliquod objectum, nisi ob infinitam bonitatem, tanquam propter objectum formale; sed nullum malum, quà malum formaliter, proportionatur, ut possit amari propter infinitam bonitatem; ergo &c. Tertiò, quia formalitas, quæ est ratio tristitiæ, non potest esse ratio volendi, & amandi, imò potiùs odio habendi; sed malitia, quæ est in malo pœnæ, est Deo ratio tristitiæ, quantùm ad displicentiam; ergo &c. Quartò, quia quod aliquis tolerat coactus propter bonum ei adjunctum retinendum, non illud vult, neque amat propter se ipsum; sed Deus coactus tolerat malitiam pœnæ propter bonum puniendi, tentandi, aut exercendi; ergo &c. Undè advertes hîc, Deum, sive ejus providentiam eodem modo versari circa malum pœnæ formaliter, atque diximus versari circa malum culpæ.

Dico 2. Malum pœnæ potest terminare provi- 236.
dentiam, sive volitionem divinam. Probatur primò, quia quidquid Deo authore fit, Deo volente fit; agit enim Deus per voluntatem; sed Deus est author malorum pœnæ, ut patet ex illo Deuter. 32. *Congregabo super eos mala.* Eccles. iast. 11. *Bona, & mala; mors & vita, paupertas, & honestas à Deo sunt.* 2. Reg. 12. *Suscitabo super te malum.* Isai. 45. *Ego Dominus creans malum.* Hierem. 18. *Fingo contra vos malum.* Amos 3. *Si erit malum in civitate, quod Dominus non fecerit*; ergo &c. Confirmatur primò, quia reprobi prædestinantur ad pœnam; sed prædestinatio est volitio finis, ad quem persona destinatur; ergo &c. Secundò, quia omnis effectus prædestinationis, & reprobationis est à Deo volitus; sed malum pœnæ est hujusmodi effectus, ut infrà dicemus; ergo &c.

Probatur secundò, quia pœna, licet sit mala 237.
secundùm quid, prout scilicet destruit aliquod bonum, est tamen bona simpliciter, quatenùs reparat ordinationem hominis ad Deum, illum Deo subjiciendo contra voluntatem, qui Deo sponte subjici recusavit; ergo potest à Deo prout sic amari.

Dico 3. Providentia, seu voluntas divina vult 238.
malum pœnæ, non per se, sed per accidens. Probatur, quia Deus præoptaret nullum hujusmodi malum inferre, ad quod quasi compellitur, aut propter bonum justitiæ, aut correctionis, aut exercitii virtutum, aut majora bona colligenda; ergo &c. Confirmatur, quia neque ignis appetit aquæ destructionem, quatenùs ejus malum, sed quatenùs ei bonum ad propagationem suę speciei: neque leo appetit ovem, ut eam destruat, & mactet, sed ut famem suam extinguat: neque tyrannus, aut sicarius appetit cruciatus, & mortem, nisi propter ostensionem suæ potentiæ, aut vindictam; ergo à fortiori Deus non vult malum pœnæ, nisi per accidens, & ratione alicujus boni, ad quod destinatur.

Dices: Deus de potẽtia absoluta potest velle om- 239.
nes creaturas in nihilum redigere, etiam si indè nullum sequatur bonum; ergo malũ hoc annihilationis

potest

potest Deus per se velle. Respondeo negando antecedens quoad secundam partem, neque enim Deus ex sola illa ratione ductus potest annihilare creaturas, cùm sit malum: licet possit sic annihilare ad ostendendum suum dominium, & absolutam libertatem, quæ est ratio boni sufficiens, ut posset Deum saltem physicè ad id movere.

240. Advertes hîc malum culpæ in eo distingui à malo pœnæ, quod providentia divina, neque per se, neque per accidens possit illud velle, etiam si ex illo summa essent bona colligenda; hoc autem possit, si non per se, saltem per accidens velle.

SECTIO XIII.

Virùm Providentia Divina semper assequatur suum finem?

241. DIFFICULTAS 1. Utrùm Providentia Divina semper assequatur suum finem particularem? Negativè. Ita *D. Thom. de Verit. q. 6. art. 1. & in 1. dist. 40. q. 1. art. 2. Durand. ibid. q. 1. n. 6. Alexand. 1. p. q. 26. memb. 6. Albert. 1. p. q. 63. memb. 2. p. 2. Marsil. 1. q. 41. art. 1. Capreol. in 1. dist. 40. q. 1. art. 1. Ferrar. 3. contr. gent. cap 94. P. Mol. 1. p. q. 22. art. 1. Zumel. Sylvest. P. Soar. lib. 1. de Prædest. cap. 18. n. 7. P. Vasq. 1. p. d. 87. cap. 4. P. Valent. 1. p. n. 22. art. 1. punct. 1. P. Becan. p. 1. cap. 3. conclus. 4. P. Arrub. 1. p. d. 69. cap. 2. P. Tanner. 1. p. d. 3. q. 1. dub. 4. num. 5. P. Præpositi. q. 22. 1. p. art. 3. n. 13. P. Herice 1. p. d. 21. cap. 4. n. 21. P. Arriaga 1. p. d. 32. sect. 5. num. 44. P. Ruiz 1. p. d. 4. de Provident. sect. 2. P. Granad. 1. p. d. 1. tract. 3. n. 4.* & alii. Probatur primò, quia Deus habet Providentiam supernaturalem circa reprobos; siquidem vult omnes homines salvos fieri, illisque per plura auxilia, sive efficacia, sive sufficientia intendit gratiam, & gloriam ut finem; & tamen hunc finem non omnes assequuntur, ut non assequuntur reprobi; ergo &c.

242. Probatur secundò, quia de ratione Providentiæ divinæ latè sumptâ non est intendere semper finem efficaciter, sed aliquando inefficaciter; tùm quia alioqui sic intenderet gloriam reprobis, & non possent non salvari, aut de illis non haberet Deus Providentiam, cùm nullum ex his sit dicendum: tùm etiam quia in eo nulla cernitur imperfectio in Deo providente, cùm adhuc possit, si velit efficaciter finem intendere, quem non sic intendit ob aliquos fines superiores, quos ipse scit; sed finis sic inefficaciter intentus, potest non obtineri; ergo &c.

243. Probatur tertiò, quia Deus Providentiâ suâ per media naturalia convenientia ordinavit agentia naturalia ad fines naturales consequendos; sed hos sæpius non assequuntur; siquidem sæpius producunt effectus monstrosos, qui dicuntur peccata naturæ, & à Deo non intendebantur; ergo &c. Cõfirmatur, quia Deus sæpius providentiâ suâ vocat prædestinatos; & tamen hi sæpius non acceptant, imò vocationibus resistunt, in quo Providentia divina non assequitur suum finem; ergo &c.

244. Oppositum tenent *Caiet. 1. p. q. 22. art. 1. & q. 23. art. 6. Bannez, Ripa, Nazarius ibid. q. 22. art. 1. Alvarez de Auxil. d. 30.* & tenere videntur *Scot. in 1. dist. 46. q. unica. Major dist. 45. q. unica. Ocham. & Gabr. dist. 46. q. 1. Hervæus q. 2. Driedo de concord. liber. arbit. p. 1. cap. 4. ad 2. P. Rhodez de Deo d. 5. q. 1. sect. 3. P. Compton. tom. 1. d. 37. sect. 4. n. 3.* pro quibus: Argues 1. Ex D. Damascen. *lib. 2. Fidei cap. 29. Providentia*, ait, *est voluntas Dei, per quam omnia, quæ sunt, convenientem gubernationem suscipiunt.* Et infrà: *Omnia*, ait, *quæcumque voluit, Deus fecit, & in Cœlo, & in terra, & voluntati ejus nullus resistit*; ergo quæ non sunt, non suscipiunt convenientem gubernationem: & nihil est, quod Deus providerit, & fuerit à suo fine frustratum. Respondeo D. Damascen. in primo loco intelligendum esse de Providentia Dei, non quoad actum, sed quoad potentiam, id est, omnia, quæ possunt esse, apta esse, ut convenientem gubernationem accipiant à Providentia. In secundo autem loco loqui de voluntate Dei efficaci, cui nullus resistit, & semper assequitur suum finem.

245. Argues 2. Omnes res quantùm ad Providentiæ ordinem sunt fixæ, & stabiles, ut patet ex D. Nazianz. *orat. contra Julian: Quantùm*, inquit, *ad Divinæ Providentiæ ordinem, & constitutionem fixæ, & stabiles sunt, etiam si per contraria gradiantur.* Et Boët. *lib. 4. de Consolat. prosa 6. Deus*, ait, *Providentiâ quidem singulariter, stabiliterq; facienda disponit.* Et infrà: *Illud certè manifestum est, immobilem, simplicemq; gerendarum formam rerum esse Providentiam*; ergo ordo providentiæ certam consecutionem finis adducit. Respondeo omnes res esse quidem fixas, & stabiles, suosque fines assequi quantùm ad Providentiæ ordinem efficacem, de quâ Providentiâ loquuntur D. Nazian. & Boët. non autem inefficacem, quæ prout sic possunt à suis finibus deviari saltem particularibus.

246. Argues 3. Ecclesia sic orat: *Deus, cujus Providentia non fallitur*; sed falleretur, si Providentia suo fine frustraretur; ergo &c. Respondeo negando minorem; nunquam enim fallitur; siquidem etiam ille finis, quem non assequitur, non deficit, nisi providentiâ volente permittere, ut deficiat, & volente permissionem ad majora bona ordinare.

247. Argues 4. Authoritate D. Thom. *1. p. q. 22. art. 2. ad 1. Cùm omnes*, ait, *causæ particulares contineantur sub universali Causa, impossibile est, aliquem effectum ordinem Causæ universalis effugere.* Et infrà *art. 4. ad 2. In hoc est immobilis, & certus Divinæ Providentiæ ordo, quod ea, quæ ab ipso providentur, cuncta eveniunt eo modo, quo ipse providet, sive necessariò, sive contingenter.* Et infra *ad 3. Immobilitas, quam Boëtius tangit, pertinet ad certitudinem Providentiæ, quæ non deficit à suo effectu*; ergo in his, & similibus locis videtur sentire D. Thom. Providentiam divinam semper assequi suum finem. Respondeo Sanctum Doctorem intelligendum esse de providentia efficaci, non autem inefficaci, quæ potest à suo fine particulari deviari.

248. Argues 5. Deus solùm intendit formaliter dare reprobis auxilia, virtute autem gloriam, quæ in ipsis auxiliis continetur; sed semper eis dat auxilia; ergo providentia semper in datis auxiliis consequitur suum finem, licet non illum consequatur in assecutione gloriæ, quam reprobi non assequuntur Respondeo negando majorem quoad secundam partem; Deus enim etiam intendit formaliter dare gloriam reprobis, quatenùs per voluntatem, qua vult omnes homines salvos fieri, præparat, & dat auxilia sufficientia reprobis in ordine ad gloriam possibilem, quæ formaliter, & expressè sunt objecta illius voluntatis, in se quidem indivisibilis, divisibilis autem respectu electorum, & reproborum: undè voluntas illa respectu auxiliorum, quæ sunt unum illius objectum formale, dicitur

dicitur efficax, & non potest non assequi suum finem, quia semper Deus dat ipsa auxilia; respectu verò gloriæ possibilis, quæ etiam est illius objectum formale, dicitur intentio finis inefficax, & prout sic potest suo fine frustrari, illumque non assequi.

249. Argues 6. Si Deus provideret aliquem finem non obtinendum, v. g. gloriam reprobis, talis Providentia foret tantùm conditionalis, & non absoluta; sed hoc in Deo est impossibile; talis enim modus providendi est imperfectus, & proprius solius provisoris, qui non potest finem assequi, nisi posita conditione; sic enim Mercator non potest servare merces, nisi vitato naufragio; ergo &c. Respondeo negando minorem; talis enim modus providendi non est solius provisoris, qui non potest assequi finem, nisi posita conditione, sed magis proprius est provisoris, qui potest, sed non vult ob meliorem, & suaviorem providentiæ modum, ut fit in Deo, sic enim meliùs providet agentibus liberis, quatenùs illis libertatem relinquit ad finem assequendum, si velint. Neque exemplum Mercatoris contrarium probat; posset enim in aliquo eventu omnes merces servare absque jactura, in quo tamen prudenter eligeretur jactura aliquarum mercium, ut meliùs, & suaviùs, & fructuosiùs aliæ pretiosiores servarentur.

250. Argues 7. Si Providentia divina non assequeretur suum finem, sequeretur, dari in Deo volitiones repugnantes, & aliquid involuntarii in Providentia divina; quatenùs salutem omnium hominum intendit, & desiderat verâ, & reali volitione antecedenti; volitione autem consequenti, & efficaci vult, & disponit multorum hominum reprobationem; sed hoc videtur implicare in Deo; ergo &c. Respondeo negando minorem; neque enim repugnantia volitionum, & involuntarium secundùm quid est imperfectio, imò major perfectio providentiæ: talis autem est in Deo illa volitionum repugnantia, & involuntarium, quando salutem quorundam hominum antecedenti voluntate procurans, consequenti tamen voluntate vult, & disponit eorum reprobationem.

251. Inferes: Ergo providentia de salute præscitorum non est providentia simpliciter, sed tantùm secundùm quid, cùm finis nec intendatur, nec procuretur simpliciter. Respondeo negando illationem: licet enim voluntas illa antecedens salutis reproborum non sit simpliciter voluntas quoad assecutionem salutis, quatenùs illam amplectitur secundùm se, abstrahendo à particularibus circumstantiis, quod est eam amplecti secundùm quid: eadem tamen voluntas antecedens est simpliciter voluntas quoad entitatem realem, increatam, & æternam in Deo realiter existentem, nec non quoad perfectè satisfaciendum muneri gubernatoris, & provisoris perfecti, qualis est, qui simpliciter providet omnium saluti, quin ad id requiratur totalis, & plena volitio salutis assecutæ, sed satis sit eam velle, quantùm est
252. ex parte suâ.

Argues 8. De ratione Providentiæ divinæ, cùm sit omnium perfectissima, est, quod numquam à suo fine frustretur; ergo &c. Respondeo antecedens esse verum de Providentia divina efficaci; non autem inefficaci, & absolutè; siquidem de hujus ratione solùm est, quod servet ordinem debitum mediorum ad finem juxta exigentiam creaturarum; non autem quod semper assequatur suum finem.

Instabis: Non assequi finem intentum est imperfectio in omni gubernatore; ergo etiam in Deo, cùm sit omnium perfectissimus gubernator. Respondeo negando antecedens, quod solùm est verum in gubernatore, & providente, in quo datur ignorantia, & impotentia assequendi finem, ut fit in humanis; non autem in Deo, qui omnia media, quibus finis acquiri potest, & scit, & potest applicare, si velit, & non vult ob alios superiores fines, ideoque imperfectio non dicitur habere hujusmodi Providentiam inefficacem. 253.

Urgebis: De ratione perfecti artificis, qualis est Deus, est, quod cognoscens media efficacia ad finem assequendum, ea efficaciter applicet, ut illum assequatur; ergo &c. Respondeo antecedens esse verum, si aliud non exigat connaturalis modus operandi creaturarum; cùm autem earum connaturalis modus operandi sit operari, posita tantùm præintentione Dei inefficaci, & non efficaci, quatenùs prout sic magis liberè operantur, ideò Deus aliquando eis præparat auxilia, & media sufficientia, quod est in Deo perfectio, quatenùs prout sic media magis consentanea naturæ & ejus modo operandi præparat. 254.

Argues 9. Providentia divina pertinet ad voluntatem Dei consequentem; sed voluntas consequens semper impletur; ergo providentia divina semper assequitur suum finem. Respondeo Providētiam divinam complecti utramque voluntatem, & antecedentem, si sit inefficax; & consequentem, si sit efficax, ideòque licet hæc semper impleatur, & assequatur suum finem; non ita assequitur, neque semper illa impletur. 255.

Argues 10. Providentia tanquam causa per se extenditur ad omnia quomodolibet entia; sed causa per se semper assequitur effectum; ergo etiam providentia suum finem, qui est ejus effectus. Respondeo causam per se non semper assequi suum effectum, si vult sibi temperare à concursu, & vult permittere, ut vult Deus, quod effectus impediatur à libero arbitrio recusante operari cum ipsa causa per se. 256.

Argues 11. Providentiæ infallibilitas æquiparatur certitudini prædestinationis; siquidem hujus certitudo probatur ex eo, quod sit pars providentiæ; sed prædestinationis certitudo ita est infallibilis, ut semper assequatur suum finem; ergo idem dicendum de providentia. Respondeo prædestinationem quidem esse partem providentiæ, ut supra diximus, non tamen imitari totam latitudinem providentiæ, quæ latius patet, quàm prædestinatio, ratione cujus est quasi genus, ut etiam diximus, sed tantùm eam providentiæ partem assumere, & imitari, quâ Deus efficaciter providet, & prædestinat bona facere, & prout sic benè æquiparantur in infallibilitate. 257.

Argues 12. Providentia supponit absolutam volitionem, seu intentionem finis; siquidem imprudens esset agricolà, si mitteret semina in agrum, nisi absolutè vellet fructus colligere, licet aliquando per accidens impediantur ab assecutione finis per concursum aliarum causarum secundarum; sed voluntas Dei absoluta semper assequitur suum finem; ergo &c. Respondeo negando majorem, & ejus probationem, ex qua potius confirmari potest præsens doctrina; neque enim agricola foret imprudens, si mitteret semina in agrum, licet non haberet absolutam voluntatem colligendi fructum ex singulis granis, sed tantùm ex aliquibus, etiam si certò 258.

sciret,

sciret, quæ grana comedenda forent ab avibus, & quæ à viatoribus conculcanda, adhuc enim prudentiùs, & suaviùs consuleret granis fructificaturis, ea simul cum perituris seminando.

259. Difficultas 2. Utrùm Providentia divina semper assequatur aliquem suum finem, saltem universalem? Affirmativè. Probatur primò ex hactenùs dictis pro secunda sententia, cujus fundamenta possunt habere locum saltem quoad aliquem finem providētiæ universalem. Secundò ex loco Ecclesiæ supra citato dicentis, Deum in sua providentia non falli, id est semper assequi finem aliquem, saltem universalem. Tertiò, quia Deus, ut diximus, permittendo mala, ipsam permissionem refert, aut in commodum universi, aut in manifestationem alicujus Attributi divini, aut in laudem, & gloriam suam; ergo &c. Ita tenent D. Aug. *lib. de spirit. & liter. cap. 33.* D. Greg. *lib. 33. Moral. cap. 10. aliàs 13.* D. Anselm *lib. 1. Cur Deus homo cap. 15.* D. Isidor. *lib. 1. sentent. cap. 2.* D. Thom. *1. part. quæst. 19. art. 6. & de verit. quæst. 6. art. 3.* & alii apud *P. Ruiz d. 4. de Provident. sect. 3. anum. 6.*

260. Inferes: Ergo omnis providentia Dei potest dici efficax, cùm omnis prout sic assequatur suum finem. Respondeo negando illationem: Providentia enim solùm dicitur efficax, aut inefficax in ordine ad suum finem particularem, & non universalem: aut si illam prout sic dicas efficacem, debes id dicere cum addito, nempè respectu sui finis universalis, quem semper assequitur. Undè ex dictis.

261. Colliges primò, non esse de ratione Providentiæ assequi quemlibet finem particularem, quem intendit; siquidem aliquos fines Deus intendit volitione conditionata, & non totaliter efficaci, prout supra diximus. Secundò, certum apud omnes esse, Providentiam divinam absolutè & simpliciter loquendo non posse frustrari, cassari, impediri, falli, in ambiguo fluctuare, nihilque fieri, quod ei sit absolutè contrarium; siquidem nihil fit, nisi Deo volente, ut fiat, si est bonum, aut permittente, si est malum; & quidquid non fit, Deus vult, ut non fiat, si potest absque culpa non fieri; alioqui vult permittere, ut non fiat.

262. Tertiò, si sumamus providentiam secundùm totam suam latitudinem, semper consequi suum effectum, sive finem, essèque multipliciter efficacem: Primò comparatione finis, qui est effectus Deo proximior, & est medium ad ulteriorem finem; sic enim providentia supernaturalis efficaciter consequitur, quod in Ecclesia sint omnia requisita ad salutem æternam, nempè valor meritorum Christi Domini, Scriptura sacra, miracula, doctrina, Sacramenta, inspirationes internæ, &c. Secundò, quoad aliquem finem particularem obtinendum indeterminatè, id est non in omnibus, sed in aliquibus hominibus, ut patet ex parabola seminis Matt. 13. cujus licet plurima grana fuerint amissa, fructum tamen copiosum alia non amissa retulerunt. Tertiò, quoad finem universalem, prout supra proximè diximus.

SECTIO XIV.

Quomodò Deus rebus omnibus provideat?

263. Dico 1. Providentia est causa exemplaris rerum. Ita *D. Thom. 1. p. q. 116. a. 2. & ad 3. & de Verit. q. 5. a. 1. ad 1. & 1. dist. 39. quæst. 2. a. 1. ad 5. Alexand. 1. part. q. 26. membr. 2. Albert. 1. part. q. 67. membr. 2. argum. 5. & 6. Capreol. in 1. dist. 4. a. 2. concl. 1. & 3.* quos citat & sequitur *P. Ruiz d. 5. de providen. sect. 1. num. 1.* Probatur primò authoritate Boet. *lib. 4. de Consolat. prosa. 6. Illud certè manifestum est, immobilem, simplicemq; gerendarum formam rerum esse Providentiam.* Ubi *formam* non quidem intrinsecam intelligit, per quam rerum essentia constituatur, sed extrinsecam rebus existentem in mente artificis. Secundò ex D. Dionys. *de divin. nomin. cap. 5. Omnium causa*, ait, *priùs constitisse omnium rerum exemplaria, concedendum est.* Et D. Damasc. *orat. 1. de imagin. Sunt*, inquit, *in Deo imagines, & exempla rerum, quæ ab ipso futura sunt, &c.*

264. Dico 2. Providentia etiam est causa efficiens rerum, quæ providentur. Ita *D. Augustt. lib. 8. de gen. ad litter. cap. 9. & lib. 9. cap. 13. 14. & 15. & lib. 6. de Trinit. cap. 10. D. Damascen. 2. de Fide, cap. 29. Clem. Roman. lib. 8. Recognit. Boet. lib. 4. de consolat. prosa 6.* Probatur primò ex illo Psal. 103. *Omnia in sapientia fecisti.* Et Proverb. 3. *Dominus sapientiâ fundavit terram, & stabilivit cœlos prudentiâ*: Dei autem prudentia, est providentia. Secundò, quia providentia, ut patet ex supra dictis, est essentialiter scientia practica; sed hujusmodi scientia in Deo est causa rerum efficiens; ergo &c. Tertiò, quia providentia aut essentialiter includit, ut diximus, aut supponit, ut alii dicunt volitionem Dei; sed volitio Dei est causa rerum efficiens; ergo &c.

265. Difficultas 1. Utrùm conservatio, gubernatio, & administratio rerum, ac cooperatio cum omnibus causis sit proprium providentiæ divinæ? Affirmativè. Probatur primò ex sacra Scriptura ad Heb. 1. *Portans omnia verbo virtutis suæ.* Et ad Coloss. 1. *Omnia per ipsum, & in ipso creata sunt, & ipse est ante omnes, & omnia in ipso constant.* Et Joan 5. *Pater meus usque modò operatur, & ego operor.* Et Actor. 7. *In ipso enim vivimus, movemur, & sumus.* Et Psalm. 59. *In te faciemus virtutem, in te inimicos nostros ventilabimus cornu.* Et Psalm. 138. *Tu formasti me, & posuisti super me manum tuam.* Et idem habetur Matth. 5. & 6. & Luc. 12. ex quibus locis, aliisque pluribus satis probatur omnia pendere à providentia divina conservatrice, gubernatrice, & cooperatrice.

266. Probatur secundò ex Sanctis Patribus. D. Chrysost. ad Hebr. 1. hom. 2. *Ecce & hic idem ipse verbo suo cuncta facit. Feratq;* inquit *omnia, hoc est gubernet omnia.* Et Theodoret. ibid. *Non solùm fecit omnia, sed ea etiam dirigit, & gubernat.* Et D. Anselm. ibid. *Portat*, id est, *sursùm tenet, ne decidant, & in nihilum revertantur.* Et Primasius. *Portans*, ait, *pro eo, quod est gubernans, & regens.* Idem tenent *D. Aug. lib. 4. de gen. ad liter. cap. 12. & lib. 5. cap. 20. Et Epist. 146. ad Consentium. D. Cyril. ad Anastas Sinaita, Origen. D. Hieron. D. Dionys. D. Gregor. Nazian. D. Damasc.* & alii, quos latè & eruditè refert *P. Ruiz d. 5. de Providen. sect. 2. & 3.*

267. Probatur tertiò, quia quilibet effectus, qualia sunt omnia respectu Dei, non retinens sibi radicem suæ conservationis, indiget sua causa, non minùs ut conservetur, quàm ut primò producatur; sed totum esse creaturarum non retinet sibi radicem suæ conservationis; siquidem existentia actualis nō est de essentia alicujus entis creati, sed solius Dei, ut alibi diximus; ergo totum esse creaturarum indiget Deo, non minùs ut conservetur, quàm ut primò producatur. Vide quæ diximus *tom. 2. de Ente Phys. tract. 2.*

268. Difficultas 2. Utrùm concursus, per quem Providentia divina conservat creaturas debeat esse totaliter immediatus? Affirmativè. Probatur primò, quia nihil potest sibi esse principium, & causa, ut sit; alioqui esset prius, & posterius se ipso; ergo neque sibi esse principium & causa, ut conservetur. Secundò, quia si creaturæ semel productæ, possent se ipsas, & non à solo Deo conservari immediatè & totaliter, sequeretur, operationem Dei conservativam esse minorem, quàm productivam, & creativam; siquidem in conservatione partem causalitatis relinqueret creaturæ; sed hoc est falsum, & contra Sanctos Patres dicentes in Deo conservare, & gubernare non esse minùs, quàm creare; ergo &c. Tertiò, quia actio, quâ Deus creat, & quâ conservat, est eadem; sed prout est creatio, est totaliter immediatè à solo Deo; ergo etiam prout est conservatio sic erit totaliter, & immediatè à solo Deo.

269. Objicies 1. Faciliùs est aliquid jam productum conservare, quàm ab initio producere; sic enim faciliùs est pondus, semel elevatum tenere suspensum, quàm primò elevare; ergo licet ad primam productionem, per quam res elevatur ex nihilo necessarius sit plenus, & totalis influxus, non ita erit ad conservationem, per quam res quasi jam suspensa tenetur. Respondeo negando antecedens; licet enim ita faciliùs videatur ad sensum, non tamen ita est in re ipsâ, ut patet ex dictis. Ad ejus probationem datur diversa ratio, quia pondus, ne elevetur, resistit positivè ratione suæ gravitatis conservantis locum inferiorem, quem appetit, ideoque difficiliùs elevatur: at verò nihil datur, quod positivè resistat conservando nihilum, ex quo fit creatio, ideoque tota difficultas creationis est summa totalitas agendi sine ullo adjutorio, quæ eadem tota concurrit in conservatione.

270. Objicies 2. Ædificiis, & quibuslibet rebus artificialibus, ut primò producantur, necessarius est concursus artificis, & instrumentorum, non ita tamen, ut conserventur; ergo minùs requiritur ad rerum conservationem, quàm ad primam earum productionem; consequenterque ad illam non erit necessarius totalis Dei concursus immediatus. Respondeo ut conserventur res artificiales, quale est ædificium, & similia, essentialem corporum virtutem, ex quibus componitur, præstare concursum non minorem, quàm artifex per instrumenta contulit ad eas producendas, quatenùs essentia talium corporum præstat duritiem, & soliditatem, per quam retinet figuram semel impressam: si autem Deus ad rerum conservationem præstat etiam non minorem concursum, quàm ad earum primam productionem, cùm ad hanc sit à Deo totaliter immediatè, etiam ad illam talis erit. Vide de hoc quæ diximus in Philosophia *tom. 2. de Ente Phys. tr. 2. d. 5. à n. 10.*

271. Difficultas 3. Qualesnam sint proprietates providentiæ divinæ? Ex hactenùs dictis de providentia divina aliquas habere proprietates colligimus, quarum præcipuas hîc enumerabimus præter alias, quæ facilè excogitari possunt. Prima igitur Providentiæ proprietas est, quod sit *universalissima* ratione rerum, quas gubernat; siquidem prout supra diximus, nihil est vel maximum, vel minimum; bonum, vel malum, quod non subsit ejus gubernationi; & nihil, quod rectum in finem non ordinet, nullum medium, quod non decernat, aut permittat.

272. Secunda Providentiæ proprietas est, quod sit *æterna*; siquidem nihil omninò est, quod ab æterno non fuerit illi præsens, quod non viderit, disposuerit, & direxerit; sicque nihil ei novum, aut improvisum evenit, sed totum ordinem personarum, eventuum, infortuniorum, regnorum, bellorum, naufragiorum minutim, & sigillatim digestum, & statutum habet. Tertia proprietas est, quod sit *sanctissima*; siquidem nullum finem præscribit, nullum medium eligit, quod non sit honestissimum, & conforme æternæ rationi, cùm omnia decreta providentiæ sint actus voluntatis infinitè sanctæ, & cùm suam sanctitatem infinitè amet, & creatam etiam procuret, tota ordinatur ad sanctificationem creaturæ rationalis.

273. Quarta Providentiæ proprietas est, quod sit *suavissima*, & *amantissima*; siquidem semper rerum naturis se accommodat, res liberas liberè gubernans, & solâ suavitate illas ad se trahens monendo, docendo, delectando, & semper infinitè amando. Quinta Providentiæ proprietas est, quod sit *tranquillissima*; siquidem in tanta rerum mole nullâ unquam perturbatione tangitur, sed sic omnibus providet, quasi singulis, & sic curat singula, tanquam omnia.

274. Sexta Providentiæ proprietas est, quod sit *infallibilis* prout supra diximus; siquidem semper adæquatè sumpta suum finem assequitur juxta illud: *Omne consilium meum stabit, & omnis voluntas mea fiet.* Isai. 46. 10. Quis enim vincat Dei sapientiam, aut potentiam. Et hujus certitudinis ratio est, quia per scientiam conditionatam, de quâ statim, videt media omnia, quæ habitura sunt effectum, & illa tribuit. Septima Providentiæ proprietas est, quod sit *sapientissima*, atque adeò *secretissima*; siquidem per vias occultissimas, & sæpè contrarias assequitur quod intendit, media eligit maximè idonea, & optima, ut optimo modo assequatur fines optimos, cùm sit ipsa sapientia Dei infinita.

275. Hinc colliges varias esse operationes providentiæ gubernantis omnia, quarum præcipuæ sunt productio quotidiana innumerorum individuorum in qualibet specie: conservatio universi, & singulorum individuorum, & specierum: cooperatio, & concursus ad omnes omnium rerum operationes internas, & externas: prædefinitio bonorum omnium, tum naturalium, tum moralium, de quâ prædefinitione infra dicemus: Permissio & impeditio multorum malorum: illuminatio creaturæ rationalis, sive per interna gratiæ auxilia, & vocationes, sivè per externam legem, doctrinam, & exempla: deinde hominum redemptio, vocatio, justificatio, & instrumenta, quibus eam consequimur; remuneratio, & punitio, de quibus omnibus, & in præsenti, & alibi dicemus. Sit igitur.

SECTIO

SECTIO XV.

Utrùm Providentia Dei necessariò requirat Scientiam Mediam?

276. Suppono primò ex alibi dictis in Philosophia, & ex alibi dicendis in Theologia quid sit Scientia Media; & hanc dari in Deo, ut statim dicemus, quâ factâ suppositione, solùm in præsenti inquirimus: An hujusmodi Scientia Media necessariò requiratur ad Providentiam Dei? Recentiores enim aliqui, licet Deo hujusmodi Scientiam Mediam non negent, quatenùs plura sint cognoscibilia, quæ à Deo non nisi per hanc Scientiam cognosci possint, alioqui aliqua darentur cognoscibilia, à Deo tamen non cognita, illiusque cognitio non esset comprehensiva: dicunt tamen hujusmodi Scientiam Mediam non esse in Deo necessariam ad ejus Providentiam, sed posse Deum per Scientiam Simplicis Intelligentiæ de rebus omnibus disponere, & mundum perfectè gubernare. Hanc sententiam tenet, & latè defendit *P. Arriaga 1. p. d. 32. sect. 4.* dicens, se hanc difficultatem excitare propter aliquos, qui dùm nimium utuntur Scientiâ Mediâ, dant occasionem, ut illâ malè intellectâ impugnetur libentiùs à Thomistis: An verò ipse P. Arriaga meliùs in præsenti hanc Scientiam Mediam intellexerit, ex dicendis constabit, cùm oppositam sententiam plurium Sanctorum Patrum, & Doctorum authoritate firmaverimus, & rationibus.

277. Suppono secundò alibi, ut dixi, latiùs probandum, dari in Deo Scientiam Mediam de futuris conditionatis, ut etiam diximus in Philosophia *tom. 1. tract. 4. d. 3. à n. 59.* Probatur primò, quia Deus certò scit, quid factura sit causa libera posita in talibus, aut talibus circumstantiis, ordine, loco, tempore, &c. sed hoc est proprium Scientiæ Mediæ; ergo &c. Secundò, quia hujusmodi futura conditionata, cùm habeant determinatam veritatem, sunt à Deo cognoscibilia; aliter Deus non esset infinitus in cognoscendo, cùm aliquid daretur cognoscibile, ab eo tamen non cognitum; sed non cognoscit hujusmodi futura per Scientiam Simplicis Intelligentiæ; hæc enim habet objectum purè possibile: non per Scientiam visionis; hæc enim habet objectum purè futurum, aut purè existens; ergo per Scientiam Mediam, cujus objectum neque est purè possibile, neque purè futurum, aut existens, sed conditionatè futurum; consequenterque in Deo datur hujusmodi Scientia Media.

278. Suppono tertiò, hujusmodi Scientiam dici *Mediam* inter Scientiam Simplicis Intelligentiæ, & visionis, non quia sit ab illis diversa, sed quia habet objectum medium inter objectum utriusque: undè licet semper sit eadem Scientia in Deo, respectu tamen objecti, ad quod tendit, est diversa; sicut diversa dicitur Omnipotentia producens hominem à se producente leonem: & diversa est Scientia visionis, prout attingit hoc aut illud objectum existens. His suppositis.

279. Dico 1. Providentia absolutè, & in genere sumpta non requirit hujusmodi Scientiam Mediam. Probatur, quia Providentia prout sic sumpta consistit in cognitione proportionis mediorum cum fine, & in voluntate ea applicante, & exequente; sed hæc possunt dari in providente, quin cognoscat, an oblatis illis mediis sequatur effectus, quod sit per Scientiam Mediam; ergo &c. Confirmatur, quia in humanis datur Providentia; & tamen ibi sæpius non datur talis cognitio; siquidem homines sæpius non cognoscunt, an oblatis talibus mediis secuturus sit effectus; ergo &c.

280. Dico 2. Providentia divina quà talis necessariò secùm defert Scientiam Mediam. Ita sentire videntur *D. Aug. lib. contr. Adimant. cap. 17. D. Greg. Nissen. lib. 8. Philos. cap. ult. D. Greg. Magn. lib. 6. Mor. cap. 12. D. Iren. lib. 5. cap. 28. Origen. lib. 3. Periarch. cap. 4. & 7. D. Prosper. lib. 2. de vocat. gent. cap. 4. aliàs 13. P. Soar. in Opuscul. lib. 2. de Scient. Condition. cap. 2. n. 4. & de Prædest. lib. 1. cap. 7. P. Fons. 3. Met. lib. 6. cap. 2. q. 4. sect. 9. & q. 5. sect. 13. ad 7. P. Vasq. 1. p. d. 93. cap. 1. n. 4. & d. 98. cap. 6. n. 39. P. Mol. 1. p. q. 14. art. 13. d. 18. memb. 3. §. Illud postremò. & q. 23. a. 4. d. 1. memb. 11. concl. 5. & q. 22. art. 1. d. 2. P. Bellarm. lib. 2. de grat. & liber. arbitr. cap. 17. P. Lessius de Auxil. cap. 4. num. 16. P. Herice 1. p. d. 22. tr. 3. cap. 3. P. Compton. tom. 1. d. 37. sect. 5. 6. 7. & 8.* & alii.

281. Probatur primò ex Sanctis Patribus. D. Prosper. ubi proximè: *Præsciebat Deus*, ait, *ad quem finem insanientis esset progressura conceptio; neque ex eo, quod falli Scientia divina non poterat, necessitate peccandi urgebatur facinus voluntatis, à cujus utique intentione, atque affectu potuit incolumitas Abel illæsa defendi, nisi placuisset Deo cum magna laude patientiæ suæ, ut temporalis furor impii fieret perpetuus honos justi.* Et D. Aug. *lib. de bono persever. cap. 14. & cap. 17. Sua*, ait, *dona quibuscunque Deus donat, procul dubio daturum se esse præscivit, & in sua præscientia præparavit:* id est per suam providentiam. Et infrà: *In suâ, quæ falli, mutarique non potest præscientiâ opera sua futura disponere, id omninò nec aliud quidquam est, nisi prædestinare*; ergo ex his colligitur præscientiam aliquam ad talem dispositionem supponi, & requiri.

282. Probatur secundò rationibus: Prima, quia Deus habet Providentiam ita perfectissimam, ut alia perfectior nec dari, nec excogitari possit; sed de ratione perfectissimæ providentiæ est, quod provisor, antequam statuat adhibere media, præsciat quid ex illis sit eventurum; alioqui modo cæco, & imperfecto operaretur, & in incertum tenderet, ac intenderet; ergo Deus in providendo debet habere hujusmodi præscientiam, sive Scientiam Mediam, quâ ita præsciat effectus futuros. Confirmatur, quia providentia, quæ haberet hujusmodi Scientiam, esset perfectior, quàm quæ illam non haberet; sed Deo tribuenda est perfectior providentia; ergo illam habet providentiam, quæ secùm defert hujusmodi Scientiam.

283. Secunda, quia Deus majorem habuit providentiam circa prædestinatos, quàm circa reprobos; siquidem majus beneficium illis, quàm istis contulit, & majorem erga illos, quàm istos ostendit; sed hæc omnia in eo sunt posita, quod Deus voluerit prædestinatis præbere media efficacia, reprobis verò sola inefficacia, sive sufficientia, quæ non ita posset velle, nisi præsuppositâ Scientiâ mediâ; ergo &c. Confirmatur, quia Providentia in humanis distinguitur à Providentia divina; sed non apparet in quo ita distinguatur, nisi in eo, quod in humanis secùm deferat imperfectionem incertitudinis, & non ita deferat Providentia divina, sed deferat perfectionem certitudinis, quæ ei provenit ex adjuncta Scientia Media, per quam præscit quid sit infallibiliter eventurum; ergo &c.

284. Argues 1. pro *P. Arriaga cit.* Ut Deus dicatur habere providentiam infallibilem, perfectiorem, & prudentem, satis est, quod antecedenter ad consensum hominis, præparet Deus cumulum auxiliorum, præsciendo per Scientiam Simplicis Intelligentiæ, non posse hominem, illo posito, non consentire collectim, licet possit divisim; sic enim potest resistere venialibus divisim, licet non ita possit collectim; ergo ad perfectionem, & infallibilitatem Providentiæ divinæ non requiritur necessariò Scientia Media.

285. Respondeo negando antecedens: Primò, quia perfectior esset providentia, quæ prævideret singula media, & auxilia, ex quibus homo non posset non consentire, quod fit per Scientiam Mediam; Deo autem perfectior providentia concedi debet. Secundò, quia adhuc illum cumulum mediorum Deus prævideret per Scientiam Mediam; siquidem prævideret non posse hominem ex illo non consentire infallibiliter; hoc autem non posset fieri, salva hominis libertate, nisi præsupposita Scientia Media, per quam Deus prævideret, eum liberè consensurum. Tertiò, quia illa cognitio prævidens hominem ex illo cumulo auxiliorum non posse non consentire, esset cognitio confusa conversionis v. g. talis hominis; siquidem non ergo sciret Deus certò ex tali medio, & auxilio; aut in tali tempore, & cum tali intensione actûs convertendum; cognitio autem confusa, & incerta, utpotè imperfecta, non est Deo concedenda. Quartò, quia nesciret Deus ex quo medio particulari consentiret homo; siquidem solùm prævideret consensurum ex aliquo illius cumuli, quæ præscientia argueret in Deo imperfectionem; neque enim Deus certò cognosceret, sed ignoraret medium particulare, ex quo homo consentiret, si Deus efficaciter intenderet finem, quod non est dicendum.

286. Argues 2. Providentia divina non semper intendit finem efficaciter; alioqui semper suum finem assequeretur, contra id, quod supra diximus; ergo licet Scientia Media necessariò prærequiratur ad Providentiam divinam, quando finem efficaciter intendit, non ita prærequiretur, quando illum inefficaciter tantùm intendit. Respondeo negando consequentiam quoad ultimam partem: alioqui Providentia divina imperfecta conciperetur, quatenùs ad instar providentiæ humanæ non certò, neque infallibiliter, sed conjecturaliter, & probabiliter sciret Deus, quid futurum esset circa finem assequendum, aut non assequendum, quod implicat cum perfectione Scientiæ, & Providentiæ divinæ.

287. Instabis: Ad perfectionem Providentiæ divinæ inefficacis non pertinet intendere finem efficaciter, cùm possit; ergo neque intendere finem inefficaciter, præsuppositâ Scientiâ Mediâ, cùm possit. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia in illo magis relucet libertas divina, quam Deus ibi exercet ob altissimos fines, quos ipse agnoscit: at verò aliter se res haberet, si non cognosceret certò, & infallibiliter, quid futurum esset circa finem, ut non cognosceret absq; Scientia Media, prout supra diximus; dareturque imperfectio in Intellectu divino, utpotè qui non cognosceret omne cognoscibile, & voluntas illa divina foret imprudens, utpotè quæ tenderet in finem non priùs cognitum, & modo cœco, atque fallibili.

288. Argues 3. Si Providentia divina necessariò præsupponeret Scientiam Mediam, sequeretur Providentiam divinam tollere libertatem creatam; siquidem Deus cognoscens per illam Scientiam quænam essent media, & auxilia congrua ad operandum, illa homini præpararet, quibus positis, non posset homo non operari; consequenterque voluntas creata non maneret indifferens ad actum, vel ad eliciendum oppositum; sed hoc non est dicendum; ergo &c. Respondeo negando sequelam; nam cùm hujusmodi Scientia, & voluntas divina præbens auxilia congrua, supponant consensum conditionatum voluntatis creatæ, & ejus liberam determinationem, licet antecedant consensum absolutum, non posse voluntatem creatam non elicere actum, non est propter Scientiam, & voluntatem divinam, sed propter sui ipsius determinationem, ex qua sumitur illius actûs efficacia, sicque non amittit, imò per illas suam exercet libertatem; neque enim amittitur libertas ex eo, quod non possit voluntas non consentire, supposito, quod liberè consensit.

Argues 4. Omnes causæ, quæ sunt necessariæ ad effectum in esse absoluto, sic etiam apprehenduntur necessariæ ad effectum in esse conditionato, ut patet in igne *A.* qui si requirat ignes *B.* & *C.* ut existat in statu absoluto, etiam illos requirit in conditionato; neque enim benè dicitur, *si existat ignis B. existet ignis A.* sed *si existant ignes B. & C; existet ignis A*; atqui Scientia Media non apprehenditur ut causa necessaria ad effectum in statu conditionato; neque enim Deus dicit per Scientiam Mediam: *Si existat auxilium, & Scientia Media de operatione futura, erit operatio*: imò potius: si existat auxilium, etiam si non existat Scientia Media de operatione futura, erit operatio; ergo hęc non supponit ut causam Scientiâ Mediam in statu absoluto, cùm illam non supponat ut causam in conditionato; consequenterque ad Providentiam Dei in rebus non requiritur Scientia Media. 289. Respondeo argumentum non habere locum in Scientia Media in ordine ad effectus creatos, quorum non est causa necessariò requisita ad eorum existentiam, ut sunt ignes B. & C. ad existentiam ignis A. siquidem res, sublatâ Scientiâ Mediâ, possunt absolutè existere, nos autem solùm dicimus necessariò requiri ex parte causæ, nempè Dei, qui cùm sit perfectissimè operans, & providens, non ita esset absque Scientia Media, ut patet ex dictis.

Instabis: Quidquid requiritur ex parte causæ, requiritur etiam ex parte effectus; sed Scientia Media non requiritur ex parte effectus, ut sit; ergo neque ex parte causæ, ut operetur. 290. Respondeo majorem esse veram de causa creata, non autem Increatâ: Et ratio est, quia effectus non potest esse sine causa creata operante, & sine iis, quibus eget causa ad operandum, eoquod illis eget causa, non in ordine ad se, sed ad effectum, ut patet in approximatione efficientis ad effectum producendum: at verò Causa Increata, cùm non egeat Scientiâ Mediâ in ordine ad effectum, sed in ordine ad se, quatenùs debet habere modum perfectissimum operâdi, quem non haberet sine Scientia Media, ideò hanc requirit ex se, licet illam non requirat per ordinem ad effectum.

Argues 5. Ex eo, quod Trinitas Personarum non requiratur ex parte effectus creati producendi, etiam non requiritur ut conditio ex parte Dei producentis; neque enim Deus *ad extra* operatur ut Trinus; sed Scientia Media, ut diximus, non requiritur ex parte effectus producendi; ergo neque ex parte Dei producentis. 291. Respondeo negando

negando consequentiam; diversa ratio est, quia Trinitas Personarum requiritur in Deo ut perfectio Dei existentis, cùm sit ipsius existentiæ complementum, & in ordine ad fœcunditatem *ad intra*, & non ut perfectio Dei operantis; siquidem si Deus non esset Trinus, esset tamen Omnipotens, adhuc perfectissimè operaretur, utpotè qui non ut Trinus, sed ut Unus Omnipotens producit, sunt enim actiones *ad extra* indivisæ: at verò Scientia Media requiritur, ut Deus perfectissimè operetur, utpotè quæ excludit omnem incertitudinem mediorum, & cœcitatem circa eventum effectûs futurum, sicque sine illa operaretur Deus modo imperfecto, ut diximus.

292. Argues 6. Si necessaria esset in Deo scientia media ad perfectè operandum, sequeretur, dum illa repræsentat Deum dantem auxilium ex scientiâ simplicis intelligentiæ, illum repræsentare ut imperfectè operantem; sed hoc non est dicendum; ergo &c. Respondeo illum sic repræsentare præcisivè, seu non cum omni perfectione, quam habet in operando, cùm scientia media se ipsam non repræsentet: non tamen illum sic repræsentat imperfectè operantem negativè, sive cum negatione scientiæ mediæ, qui modus operandi est Deo impossibilis, utpotè imperfectus; sicque scientia media in actu exercito Deum dirigit, ut modo perfecto operetur, licet non ita dirigat quasi in actu signato se ipsam attingens, & ut cognita concurrens ad providentiam.

293. Argues 7. Ideò requireretur hujusmodi scientia media ex parte Dei, quia cùm Deus velit dare auxilium efficax ut efficax, non potest illud velle prout sic dare, quin amet ejus efficaciam, hanc autem non potest amare, quin priùs illam cognoscat per talem scientiam; alioqui aliquid daretur volitum, quin prægnitum; sed ut det auxilium efficax non requiritur amor illius efficaciæ; sic enim Deus dat auxilium permissivum peccati sine amore ipsius peccati ex illo secuturi, saltem per accidens; ergo ex illa ratione non sequitur necessariam esse in Deo scientiam mediam. Respondeo negando minorem: nulla enim datur in Deo operatio *ad extra*, qualis est donatio auxilii efficacis, ut efficacis, sine Voluntate divinâ, cùm debeat esse libera, & ab ipsâ voluntate sumat libertatem, ut autem sit libera debet præsupponere scientiam de tali auxilio dando, & de illius efficacitate, quam amat in illius donatione; licet non sic amet peccatum in volitione auxilii permissivi ipsius peccati; siquidem hoc solùm sequitur ex illo per accidens, & non per se, & necessariò, quatenùs Deus prævidens per scientiam conditionatam, Petrum v.g. peccaturum, voluit permittere illius peccatum ex malitia ipsius Petri secuturum.

DISPUTATIO II.

De Prædestinatione secundùm se.

SECTIO I.

An detur, & quid sit in Deo Prædestinatio?

DIFFICULTAS 1. An detur in Deo Prædestinatio? Affirmativè. Est de Fide. Ita omnes Doctores Catholici. Probatur primò ex Scriptura ad Rom. 8. 29. *Nam quos præscivit, & prædestinavit.* Et 1. Cor. 2. 7. *Loquimur Dei sapientiam in mysterio, quæ abscondita est, quam prædestinavit Deus ante sæcula in gloriam nostram.* Et ad Ephes. 1. 11. *In quo etiam & nos sorte vocati sumus, prædestinati secundùm propositum ejus.* Et ex aliis quàm plurimis locis, in quibus asseritur nomina quorumdam scripta esse in cælis, in libro vitæ, aliquos esse à Deo electos, à Patre trahi, dari Filio, regnaturos cum Deo, eis paratum esse regnum, mercedem, præmium, bravium, coronam, &c. Ex quibus satis colligitur aliquos esse ad gloriam destinatos, & à Deo ad gloriam prædestinari. Confirmatur ex *Trid. sess. 6. cap. 12. & can. 16.* quatenùs definit, neminem posse certò scire se esse de numero prædestinatorum absque revelatione; ergo &c. 1.

Probatur secundò ex Sanctis Patribus D. Aug. de bono persev. cap. 14. *Hæc prædestinatio Sanctorum nihil aliud est, quàm præscientia scilicet, & præparatio beneficiorum Dei, quibus certissimè liberantur, quicumque liberantur.* Et D. Prosper ad object. Gallor. cap. 1. *Prædestinationis autem fides multa sanctarum authoritate Scripturarum munita est.* Et sic ex aliis plurimis. 2.

Probatur tertiò ratione, quia prædestinatio, ut infra dicemus, est ordinatio creaturæ rationalis ad visionem Dei ab ipso facta, neque enim fieri potest ab aliqua creatura, cùm sit supra ejus vires; sed de fide est dari aliquas creaturas, nempè Angelos, & aliquos homines sic à Deo ordinatos ad illius visionem consequendam, imò jam de facto sunt illam consecuti, quod fieri non posset sine illa Dei ordinatione; alioqui Deus illam dando, casu & fortuitò operaretur; ergo &c. 3.

Hinc inferes: Prædestinationem, sive prædestinare soli Deo convenire; nam cùm prædestinatio sit ordo, & transmissio infallibilis in vitam æternam, soli Deo convenit; tum ob excellentiam finis; tum ob efficaciam, & infallibilitatem prædestinationis, quæ de se infinitam Dei sapientiam, & potentiam postulat. 4.

Dices 1. Si daretur prædestinatio, cùm hæc sit actus efficax Voluntatis divinæ, qui frustrari non potest, sequeretur tolli necessitatem orationis, & bonorum operum; siquidem semper prædestinatus salvandus est; sed hoc non est dicendum, cùm sit contra illud 2. Petr. 1. 10. *Satagite, ut per bona opera certam vestram vocationem, & electionem faciatis:* 5.

ciatis; ergo &c. Respondeo negando sequelam: nam cùm prædestinatio, licet sit infallibilis, sit transmissio creaturæ rationalis in beatitudinem per media proportionata, hæc autem sint bona opera, ideò non potest dari sine illis.

6. Inferes: Ergo cùm prædestinatus possit non efficere illa opera, poterit non salvari; consequenterque poterit prædestinatio divina frustrari. Respondeo negando illationem: licet enim prædestinatus physicè loquendo possit non efficere illa opera, & sic physicè loquendo non salvari; infallibiliter tamen salvabitur juxta prædestinationem Dei, quæ non potest frustrari, ideoque infallibiliter benè operabitur; neque enim ex eo, quod physicè loquendo possit non salvari, sequitur posse decretum Dei frustrari, imò perfectè impleri, quatenùs Deus vult ita salvari liberè, ut possit non salvari.

7. Dices 2. Si daretur prædestinatio, sequeretur prædestinatum non posse peccare juxta illud Joan. 3. 9. *Omnis natus ex Deo* (per prædestinationem, ait D. Bernardus) *non facit peccatum*; tolleretur; libertas ad peccandum in prædestinato; sed hoc non est dicendum; ergo &c. Respondeo negando sequelam: talis enim locus intelligitur, aut reduplicativè, ut exponit D. Thom. quatenùs scilicet ex Deo natus semper gratiam nativitatis custodit: aut de peccato finali in ordine ad prædestinationem æternam, quod nullus ex Deo natus committet; alioqui non salvaretur.

8. Dices 3. Si daretur prædestinatio, sequeretur, Deum plus diligere peccatorem prædestinatum, quàm reprobum justum; sed hoc non est dicendum; ergo &c. Respondeo negando sequelam: plus enim Deus diligit reprobum justum, quàm prædestinatum peccatorem, pro tempore tamen justitiæ & peccati, licet pro tempore gratiæ & peccati finalis plus diligat prædestinatum decedentem in gratia, quàm reprobum decedentem in peccato.

9. Instabis: Amor Dei, cùm sit ipsemet Deus, est in se invariabilis; ergo non potest Deus modò unum, modò alium plus diligere. Respondeo Amorem Dei esse quidem ipsum Deum, & ideò invariabilem in se, hoc tamen non obstare quominùs pro varietate objecti varietur, ita ut plus unum quàm aliud diligat pro diversitate statuum.

10. Dices 4. Aliqui ex Sanctis Patribus dixerunt non dari prædestinationem divinam; ergo non est de fide, quod detur; alioqui aliquid contra fidem affirmarent. Respondeo Sanctos Patres, (si aliqui ita dixerunt) nomine prædestinationis intellexisse prædeterminationem ad actus meritorios, quæ non est in Deo admittenda, ut non admisimus propter libertatem creatam, quam tolleret, prout diximus in Philosophia *tom. 2. tract. 2. d. 5. sect. 4. 5. 6. & 7.*

11. Quæres hîc: Utrùm ratione naturali possit demonstrari in Deo esse prædestinationem? Negativè. Probatur, quia prædestinatio versatur circa supernaturalem ordinem; sed nullus est effectus in natura, ex quo nobis innotescat, illum procedere à divina providentia supernaturali dirigente efficaciter creaturas rationales in vitam æternam; ergo naturali ratione non possumus demonstrare esse in Deo talem ordinem, sive prædestinationem.

12. Difficultas 2. Quid sit Prædestinatio ex vi nominis? Vocablum *prædestinatio, prædestinatus, prædestinare*, vix est in usu apud profanos Scriptores Latinos, sola enim vox simplex *destinare* ab illis frequenter usurpatur, idque in vario sensu: Primò *destinare* significat *emere*, ut dixit Plautus in Rudent. *Minis triginta sibi puellam destinat*. Secundò *alligare*, ut Apuleius lib. 4. de Asino aureo. *Arreptum me loro quàm valido ad ansulam quandam destinatum*. Tertiò pro eo, quod est *mittere*, ut lib. 1. Machab. cap. 1. *Destinaverunt aliquos de populo, & abierunt ad Regem*. Et Sueton. in vita Galbæ cap. 16. *Prætorianos*, ait, *cum mandatis ad Imperatorem destinavit*. Quartò pro eo, quod est *deliberare*, ut Sueton. in Cæsar. cap. 44. *In dies plura, aut majora de ampliando imperio destinabat*. Quintò pro *decernere*, seu *statuere*, hinc 2. Cor. 9. *Unusquisque prout destinavit in corde suo*. Et lib. 2. Machab. 6. *Destinavit non admittere illicita propter vitæ amorem*. Et Tullius de offic. *Cùm eorum alteri Dionysius diem necis destinasset*. Sextò pro *deputare*, seu *designare* rem quampiam ad aliquem finem, in quibus duobus ultimis sensibus si verbo *destino* adjungas dictionem *præ* idem erit, ac *prædestino*, à quo sumitur *prædestinatio*, quæ etiam multipliciter sumi potest in præsenti. Igitur:

13. Prædestinatio ex vi nominis idem est, atque anticipata destinatio, seu præordinatio, prædefinitio, & prædeterminatio, quæ verba tam apud Scriptores Græcos Ecclesiasticos, quàm Latinos tribuuntur Deo, æternoque illius decreto, non solùm personam aliquam ad aliquem finem efficaciter destinanti, sed universim etiam rem aliquam in tempore faciendam decernenti.

14. Hinc prædestinatio quatuor modis sumi potest: Primò *latissimè* pro destinatione alicujus rei in ordine ad aliquem finem, in quo sensu locuti sunt Patres, quando dicunt, essentias prædestinari ad existendum; convenitque prout sic prædestinatio, tam rebus, quàm personis, & effectibus quibuscumque juxta illud D. Aug. lib. 2. de bono persever. cap. 17. *Nam in suâ*, ait, *quæ falli, mutarique non potest præscientiâ, opera sua futura disponere, id omninò, nec aliud quidquam est, nisi prædestinare*. Secundò sumitur prædestinatio *minùs latè* pro destinatione ad ultimum finem, sive hic sit vita, sive mors, in quo sensu dicunt Patres dari prædestinationem electorum ad vitam, & reproborum ad mortem juxta illud D. Anselm. opuscul. de concord. præscient. cap. 2. *Prædestinatio*, ait, *non solùm bonorum est, sed malorum potest dici*. Et Aug. in Enchirid. cap. 100. *Tanquam summè bonus, ad eorum damnationem, quos justè prædestinavit ad pœnam, & ad eorum salutem, quos benignè prædestinavit ad gratiam*. Et lib. 13. de Civit. cap. 1. *Societatem malorum*, ait, *prædestinatam esse, æternum subire supplicium cum diabolo*.

15. Tertiò sumitur prædestinatio *præcisè* pro destinatione creaturæ rationalis ad quæcumque bona supernaturalia, qui sensus germanior est; siquidem in illo ordinatur homo ad illa consequenda, quæ viribus naturæ consequi non potest. In quo sensu loquitur D. Paulus 1. Cor. 2. 7. *Loquimur Dei sapientiam in mysterio, quæ abscondita est, quam prædestinavit Deus ante sæcula in gloriam nostram*.

16. Quartò sumitur prædestinatio *præcisius*, & accommodatè ad hunc locum pro destinatione efficaci electorum ad vitam æternam per media supernaturalia infallibiliter consequendam, in quo sensu loquitur D. Paulus ad Rom. 8. 29. *Quos præscivit, & prædestinavit conformes fieri imagines filii sui, ut sit ipse primogenitus in multis fratribus. Quos autem prædestinavit, hos & vocavit: & quos vocavit, hos & justificavit; quos autem justificavit, illos & glorificavit*. Et loquitur Trid. sess. 6. cap. 12. quatenùs

tenùs dicit, nullum viatorum, secluſa revelatione, poſſe certò ſcire, ſe eſſe de numero prædeſtinatorum.

17. Difficultas 3. Quid particula *præ* verbo deſtino, ſeu deſtinatio adjuncta ſignificet? Advertes hujuſmodi particulam ſignificare præcedentiam, ſive antecedentiam, idque tripliciter: Primò antecedentiam durationis: ſecundò cauſalitatis: tertiò dignitatis: An verò omnes has antecedentias ſignificet particula *præ* in præſenti, eſt quæſtio præſens: pro qua:

18. Dico 1. Particula *præ* ſignificat antecedentiam durationis. Ita *P. Vaſq. 1. p. d. 87. cap. 5. P. Tanner. 1. p. q. 23. art. 1. q. 2. dub. 1. n. 4. P. Ruiz 1. p. d. 1. de prædeſt. ſect. 1. n. 8. P. Herice 1. p. d. 21. cap. 1. n. 3. P. Soar. lib. 1. de prædeſt. cap. 1. n. 5. cum Alenſ. & Durand. in 1. diſt. 40. q. 1. P. Præpoſit. 1. p. q. 23. art. 8. dub. 1. n 13.* & alii. Probatur primò ex illo Matth. 25. *Venite benedicti Patris mei, poſſidete paratum vobis regnum à conſtitutione mundi*, id eſt ab æternitate. Et 1. Cor. 2. *Loquimur Dei ſapientiam, quam prædeſtinavit Deus ante ſæcula.* Et ad Rom. 8. *Quos præſcivit, & prædeſtinavit*; ſed præſcivit ab æterno; ergo & ab æterno prædeſtinavit.

19. Probatur ſecundò ratione, quia prædeſtinatio, ut infrà dicemus, eſt actus immanens in Deo; ſed Deus nullum actum immanentem habet, imò neque habere poteſt in tempore; alioqui, cùm talis actus ſit ipſe Deus, illumque de novo in tempore haberet, Deus ipſe mutaretur in tempore, quod non eſt dicendum; ergo &c.

20. Dico 2. Particula *præ* etiam ſignificat antecedentiam cauſalitatis. Ita *P. Herice cit. n. 6. P. Ruiz cit. n. 7.* & alii. Probatur, quia omnis cauſa antecedit ſuos effectus ordine cauſalitatis; alioqui non eſſent ab illa; ſed prædeſtinatio ſuos habet effectus, ut infra dicemus; ergo illos antecedit ordine, ſive antecedentiæ cauſalitatis.

21. Dico 3. Particula *præ* non ſignificat antecedentiam dignitatis, ut voluit Catherinus *in opuſcul. de prædeſt. cap. 1. & in epiſt. ad Rom. 8.* quatenùs tres hominum ordines conſtituit: Primum prædeſtinatorum, quos proprio nomine vocat prædeſtinatos, infallibili decreto electos ſecundùm propoſitum, quia Deus illos potentiùs vocavit, copioſiùs juſtificavit, & ſplendidiùs magnificavit, horumque caput fuiſſe Chriſtum Dominum; deinde Sanctiſſimam Deiparam Virginem Mariam, atque Apoſtolos, ac cæteros eximiæ ſanctitatis viros. Secundum ordinem, ait, eſſe ſalvandorum, qui ſunt directi ad gloriam communi providentia cum reprobis, neque ſpecialibus auxiliis vocati, neque electi ad gloriam efficaciter, niſi poſt prævisum bonum uſum. Tertium denique ordinem reproborum, ſicque in hac Catherini ſententia hoc nomen *Prædeſtinatio* non eſt commune omnibus, qui conſequuntur vitam æternam, ſed prædeſtinati comparatione ſalvandorum præcedunt, eoſque præcellunt dignitate, tùm in modo præeligendi; tùm in gloria, ad quam præeliguntur.

22. Contra hanc Catherini ſententiam præter Doctores ſupra citatos *num. 18.* inſurgunt Thomiſtæ præſertim *Sot. in Epiſt. ad Rom. cap. 9. Cordub. lib. 1.* quæſtionarii *quæſt. 56.* P. Pererius *in cap. 8.* ad Rom. *d. 25.* & alii. Primò, quia his prædeſtinatis, & eximiè electis adimit libertatem amittendi gloriam; ſiquidem de illis non poteſt dici illud Apoc 3. *Tene quod habes, nè alius accipiat*, &c. Et D. Paulus, cùm in hac Catherini ſententia foret eximiè prædeſtinatus, fruſtra diceret: *Ne forte cum aliis prædicaverim, ipſe reprobus efficiar.* 1. Cor. 9. ſiquidem non foret contingens reprobum effici. Secundò; quia cùm alii etiam non ita eximiæ ſanctitatis conſequuntur gloriam, ſi non ita dicuntur prædeſtinati, poterit dici, aliquos non prædeſtinatos conſequi beatitudinem; hoc autem nullus dicit; ergo &c.

Advertes tamen hanc Catherini ſententiam 23.
poſſe cum limitatione admitti, ut eam admittit *P. Vaſq. ſupra cit. cum Camerar. Dialog. cathol. cap. 1. §. 2.* & etiam non incongruam dicit *P. Ruiz d. 1. de prædeſt. ſect. 1. num. 6.* ſi v. g. fiat comparatio inter prædeſtinatos, & reprobos, quibus prædeſtinatio negatur, certum enim eſt, prædeſtinatos comparatione reproborum eſſe dignitate excellentiores.

SECTIO II.

Qualiter definiatur; & ſit in Deo Prædeſtinatio?

Difficultas 1. Qualis ſit definitio præ- 24.
deſtinationis? Varias prædeſtinationis definitiones apponunt Doctores, aliam enim aſſignat Ruardus *de liber. arbitr. art. 7. cap. ult. propoſitio.* ibi: *Prædeſtinatio eſt efficax ordinatio, & directio electorum per media congrua ad ſalutem æternam.* Aliam P. Bellarm. *lib. 2. de grat. & liber. arbitr. cap. 9. Prædeſtinatio*, ait, *eſt providentia Dei, qua certi homines ex maſſa perditionis miſericorditer ſelecti per infallibilia media in vitam diriguntur æternam.* Aliam Venerabilis Beda *tom. 8. in lib. quæſt. q. 13. Prædeſtinatio*, inquit, *eſt divinæ gratiæ appoſitio.* Aliam *D. Thom. 1. p. q. 23. art. 1. Prædeſtinatio*, ait, *eſt ratio tranſmiſſionis creaturæ rationalis in vitam æternam.* Aliam Scot. *in 1. diſt. 40. q. 1. Prædeſtinatio*, inquit, *eſt electio creaturæ intellectualis, vel rationalis ad gratiam, & gloriam.* Aliam *P. Mol. 1. p. q. 23 d. 1. Prædeſtinatio*, ait, *eſt ratio ordinis, ſeu mediorum in Deo, quibus prævidet creaturam rationalem perducendam in vitam æternam cum propoſito eundem ordinem exequendi.* Omnes prædictæ definitiones ſatis explicant prædeſtinationis eſſentiam, quia tamen aliam communiter aſſignant Scholaſtici cum D. Auguſt. illam ſic apponimus.

Concluſio ſit: Prædeſtinatio definitur: *Præ-* 25.
ſcientia, & præparatio beneficiorum Dei, quibus certiſſimè liberantur, quicumq; liberantur. Ita *D. Aug. lib. de bono perſever. cap. 14.* eam recipiunt *D. Proſper. ad excerpta genuenſ. cap. 8. D. Fulgent. lib. 2. ad Monim. cap. 1. Magiſt. in 1. diſt. 40. Alexand. 1. p. q. 28. memb. 1. Albert. 1. p. quæſt. 63. memb. 1. & 2.* & Scholaſtici communiter, licet aliqui aliam ſic definitionem conficiant. *Prædeſtinatio eſt æterna, & divina ordinatio creaturæ rationalis in vitam æternam per media ſupernaturalia infallibiliter conſequendam.* Cùm tamen in definitione D. Auguſt. proximè tradita apponatur nomen, ſive particula illa *Præſcientia* loco generis, ſciendum opus eſt, in quonam præſcientia, & prædeſtinatio diſtinguantur; pro quo ſit:

Difficultas 2. Qualiter præſcientia à prædeſtina- 26.
tione diſtinguatur? Præſcientia, & prædeſtinatio diſtinguuntur in eo, quod illa latiùs pateat, quàm iſta, quatenùs præſcientia eſt ad bona, & ad mala; prædeſtinatio autem ſolùm reſpiciat bona. Probatur primò ex D. Aug. lib. de prædeſt. Sanctor. cap. 10. *Prædeſtinatio*, ait, *ſine præſcientiâ non poteſt eſſe: poteſt autem eſſe ſine prædeſtinatione præſcientia;*

Præde-

Prædestinatione quippè Deus ea præscit, quæ fuerat ipse facturus. Unde dictum est: Fecit, quæ futura sunt. Præscire autem potens est etiam quæ ipse non facit, sicut quæcumque peccata. Secundò, ex Concil Arausi. 2. can. 25. Valentinian. 3. cap. 3. Trid. sess. 6. can. 17. ubi damnantur asserentes, Deum aliquos prædestinare ad peccata; cùm tamen Deus peccata præsciverit; alioqui aliquid daretur cognoscibile à Deo non cognitum, & Cognitio divina non esset comprehensiva; ergo &c.

27. Probatur tertiò ratione, quia præscire absolutè solùm dicit notitiam, non autem approbationem, & causalitatem in cognoscente respectu objecti cogniti; sed prædestinatio, cùm sit scientia practica, & approbationis respectu termini prædestinati, dicit, & includit etiam approbationem, & causalitatem ejusdem in prædestinante; has autem non habet Deus circa peccata, quæ licet præsciat, non tamen approbat, neque causat; ergo &c.

28. Difficultas 3. Utrùm prædestinatio ponat aliquid intrinsecum formaliter existens in prædestinato? Negativè. Ita *D. Thom. 1. p. q. 23. a. 2. Alex. 1. p. q. 28. memb. 3. a. 2. Albert. 1. p. q. 63. memb. 1. D. Bonav. in 1. dist. 40. a. 1. q. 1. ad argum. Richard. ibid. a. 1 q. 1. & 2. P. Soar. lib. 1. de Prædest. cap. 2. num. 2. P. Arrub. 1. part. q. 23. a. 1. num. 1. P. Ruiz. d. 1. de prædest. sect. 5. num. 11. P. Præposit. 1. p. q. 23. a. 2.* Probatur 1. ex D. Aug. in præfat. ad psal. 150. *Prædestinatio*, inquit, *nostra non in nobis facta est, sed in occulto apud ipsum in ejus præsentia. Tria verò reliqua in nobis fiunt, vocatio, justificatio, & glorificatio. Vocamur prædicatione pœnitentiæ, &c.* Et simile habet *lib. 13. confess. cap. 34.* ergo &c.

29. Probatur secundò ratione, quia prædestinatio ut infra dicemus, est actus intellectus, & voluntatis divinæ; sed hujusmodi actus nihil intrinsecum formaliter ponunt in persona, circa quam versantur, tanquam circa objectum cognitum, & amatum; ut patet in intellectu, & voluntate creata; ergo &c. Dixi *intrinsecum*, nam extrinsecè ponit denominationem prædestinati; sicut enim objectū dicitur extrinsecè cognitum, & amatum à cognitione, & amore, sic etiam dicitur à prædestinatione extrinsecè prædestinatum.. Dixi etiam *formaliter*, nam effectivè ponit in prædestinato omnes effectus, quos in illo causat, nempè vocationem, & alia auxilia, illorumque finem, nempè gratiam, &c.

30. Objicies 1. Ex D. Aug. *de bono persever. cap. 14.* Prædestinatio est præparatio beneficiorum Dei; sed præparatio est aliquid in præparato; ergo &c. Respondeo distinguendo minorem: est aliquid in præparato, si sit præparatio externa, & passiva; concedo minorem; sit sit interna, mentalis, & activa; nego minorem: hæc enim tota est in Deo præparante: illa autem, cùm sit executio præparationis internæ, tota est in præparato, non tamen est prædestinatio, sed illius executio. Patet in artifice priùs decernente opus faciendum; priùs enim dicitur præparans internè, & postea externè operatur.

31. Objicies 2. Prædestinatio ponit in prædestinato dignitatem prædestinati, per quam distinguitur à non prædestinato; sed hæc est ei aliquid intrinsecum; ergo &c. Resp. distinguendo minorem: est ei aliquid intrinsecum morale; concedo minorem: physicum; nego minorem: talis enim dignitas est quid morale, ut est dignitas prætoris in prætore à Rege illi data, & non physicum, de quo est quæstio.

32. Instabis: Dignitas baptizati, & Sacerdotis illos distinguens à non baptizato, & non Sacerdote, ponit in illis aliquid physicum intrinsecè; ergo etiā sic ponet dignitas prędestinati in ipso prędestinato. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia illi constituuntur tales per quasdam qualitates indelebiles, quas illa Sacramenta in eis producunt; qualitas autem est quid physicum: at verò prædestinatio nullam qualitatem producit in prædestinato, sicque solùm moraliter distinguitur à non prædestinato.

33. Urgebis: Prædestinatio est actus Dei efficax; sed hic distinguitur ab actu inefficaci ipsius Dei in eo, quod ille efficiat mutationem physicam in objecto, & non ita efficiat hic; ergo &c. Respondeo negando minorem: solùm enim efficit mutationem moralem, quam non efficit actus Dei inefficax, in quo satis distinguitur ab efficaci.

34. Inferes: Ergo sicut datur actus Dei efficax, qualis est prædestinatio sine mutatione physica in prædestinato, poterit etiam Deus sine mutatione physica in peccatore remittere peccatum mortale per solam condonationem extrinsecam. Respondeo hoc solùm implicare de potentia Dei ordinaria, non autem absoluta, quamvis id neget P. Vasp. dicens non posse tolli maculam relictam à peccato, neque dignitatem ad pœnam sine retractatione peccatoris, consequenterque sine illius mutatione physica: addit tamen posse à Deo remitti debitum pœnę per solam extrinsecam Dei condonationē sine ulla physica mutatione peccatoris; hoc autem admisso, jam datur actus Dei efficax, qualis est illa extrinseca condonatio, quin detur mutatio physica in objecto.

35. Objicies 3. Posito actu Dei libero, nempè prædestinatione, resultat in Deo denominatio realis de novo, nempè prædestinantis; sed talis denominatio non provenit ex aliquo in Deo de novo recepto, alioqui mutaretur Deus; ergo ex aliquo de novo recepto in objecto, per quod talc objectum physicè mutatur. Respondeo talem denominationem provenire quidem ab aliquo recepto in objecto non physicè, sed moraliter, sicque in illo sola datur mutatio moralis, quam ipse actus Dei liber dicit in obliquo, quin in Deo detur aliqua mutatio; cùm enim Deus à solis suis actibus liberis intrinsecis dicatur prædestinare, & hi sint ab æterno, ut infra dicemus, nulla exindè arguitur mutatio in Deo, neque physica, neque moralis.

36. Inferes 1. Ergo posset Deus per actum efficacem relaxare votum sine ulla mutatione physica voventis. Respondeo id nullum esse inconveniens; neque enim vovens efficit relaxationem, sed eam factam supponit à voluntate Dei, & potestate, à quâ illa tota dependet, sicque nulla in vovente datur mutatio physica.

37. Inferes 2. Ergo si tunc vovens ageret contra votum non peccaret; neque incurreret excommunicationem, aut reservationem, si fortè illas haberet annexas. Respondeo negando illationem quoad primam partem; peccaret enim, quatenùs ageret conscientiā erroneā, quæ à peccato non liberat; non tamen incurreret excommunicationem, aut reservationem, quia hæ solùm incurruntur realitate facti, non autem per conscientiam erroneam.

38. Urgebis: Ex tali relaxatione resultaret negatio realis illius obligationis; sed hæc videtur arguere mutationem physicam; ergo &c. Respondeo negando minorem: solùm enim est mutatio realis moraliter, & non physicè, qualis est ejus forma negata, nempè obligatio; siquidem talis est negatio

negatio, & talem arguit mutationem, qualis est ejus forma negata.

39 Difficultas 4. Utrùm prædestinatio sit aliquid intrinsecum existens formaliter in solo Deo? Affirmativè. Ita Doctores supra citati. Probatur primò, quia prædestinatio debet esse in aliquo formaliter intrinsecè; sed non ita est in prædestinato, ut diximus; ergo in Deo prædestinante. Secundò, quia prædestinatio est actus Intellectûs, & voluntatis divinæ; ergo debet esse in cognoscente, & volente per tales actus; sed hic est solus Deus; ergo in solo Deo existunt formaliter.

40. Dices: Prædestinatio, cùm sit actus liber in Deo, solùm addit respectum rationis, aut aliquid contingens; sed in Deo nihil datur contingens intrinsecum; alioqui mutaretur; ergo &c. Respondeo prædestinationem addere quidem in Deo aliquid contingens, non secundùm rectum, sed secundùm obliquum: cùm enim sit actus liber in Deo, ut infrà dicemus, hic in Deo dicit in recto ipsum actum necessarium, & in obliquo objectum contingens; ac proindè secundùm quod dicit in recto est aliquid divinum, & necessarium; & aliquid contingens, aut rationis secundùm quod dicit in obliquo.

41. Difficultas 5. Utrùm prædestinatio sit actus immanens in Deo; & ab æterno? Dico 1. Prædestinatio est actus immanens in Deo. Ita *P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 2. n. 2. P. Ruiz 1. p. d. 1. de prædest. sect. 5. n. 11. P. Tanner. 1. p. q. 23. art. 1. dub. 1. n. 12. P. Præposit. 1. p. q. 23. art. 2. P. Herice 1. p. d. 22. cap. 1. n. 1. P. Arrub. 1. p. q. 23. art. 2. P. Arriaga 1. p. d. 33. num. 2.* Probatur primò, quia prædestinatio secum defert præscientiam, & electionem; sed hæ sumuntur in Deo per modum actus ultimi vitalis immanentis, cùm sint operationes potentiæ cognoscentis, & appetentis; ergo &c. Secundò, quia prædestinatio, ut infrà dicemus, est aliquid liberum in Deo; sed nihil est in Deo liberum, nisi quod ei convenit per modum actus immanentis; siquidem omnia alia Attributa ei necessariò conveniunt; ergo &c.

42. Dico 2. Prædestinatio est in Deo ab æterno. Ita Doctores proximè citati. Probatur primò ex Sacra Pagina 1. Cor 2. *Loquimur Dei sapientiam in mysterio, quæ abscondita est, quam prædestinavit Deus ante sæcula in gloriam nostram.* Et Joan. 17. *Clarifica me tu, Pater, apud temet ipsum claritate, quam habui priùs, quàm mundus esset apud te.* Et ad Ephes. 1. *Sicut elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, ut essemus Sancti*: ex quibus satis constat & Christi Domini, & nostram prædestinationem esse à Deo ab æterno factam; ergo &c.

43. Probatur secundò ex Sanctis Patribus D. Chrysost. 1. Cor. 2. Hom. 7. *Hoc Paulus in præsentia ostendere annititur, quod scilicet semper nos dilexit à principio Deus, etiam non dum editos.* Et D. August. *lib. de prædest. & grat. cap. 5. Antequam faceret nos, præscivit nos, & in ipsa nos præscientia, cùm non dum fecisset, elegit.* Et *Epist. 57. ad Dardanum. Quomodo ergo Dei filios, nisi secundùm prædestinationem, secundùm quam & Apostolus dicit, quod nos elegerit Deus in Christo ante constitutionem mundi?* D. Fulgent. *lib. 1. ad Monim. cap. 12. In ipso ex æternitate dispositionis suæ in prædestinatione jam fecit, quæcunque effectu operis sui tempore congruo facienda disposuit.* Et D. Isidor. *lib. 1. sentent. cap. 18. Nobis igitur temporaliter accidunt, quæ conditori omnium sine tempore providentur.* Et D. Bern. *serm. 78. in Cant. Prædestinatio, non dico, ab exortu Ecclesiæ, sed nè à mundi principio quidem principium habuit; non denique à tempore illo, vel illo, ante tempora est. Sanè secundùm prædestinationem nunquam Ecclesia electorum penès Deum non fuit.* Idem habent Theodoret. Tertul. *lib. 5. in Marcion. cap. 6.* D. Paulin. *ad Alipium Epist. 35.* apud D. Aug. D. Ansel. *ad Rom. 8.* Concil. Valent. sub Leon. *4. cap. 3.* & alii.

Probatur tertiò ratione, quia prædestinatio, ut 44.
infrà dicemus, est actus Dei intelligentis, & volentis; sed quidquid Deus intelligit, vult, & amat, ab æterno amat, vult, & intelligit; alioqui, si in tempore, daretur in Deo mutatio, cùm aliquid de novo vellet, amaret, & intelligeret; ergo &c. Confirmatur, quia prædestinatio, ut diximus, est aliquid intrinsecum in Deo formaliter; sed nihil est in Deo intrinsecè, & formaliter, quod non sit ab æterno; alioqui Deus mutaretur; ergo &c.

Oppones 1. Non minùs dicitur de solo Deo 45.
creare, quàm prædestinare; sed creatio non dicitur de Deo ab æterno, cùm sit in tempore; ergo idem dicendum de prædestinatione; ergo &c. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est; Primò, quia creatio, cùm sit actio physica, requirit entitatem realem, & realiter existentem, in qua recipiatur, quæ entitas cùm ab æterno non existat, ideò creatio non est in Deo ab æterno: at verò prædestinatio, cùm sit entitas, & actus intentionalis, solam entitatem intentionalem, & objectivam requirit; cùm autem hanc entitatem objectivam habuerint prædestinati ab æterno in mente divina, ideò ab æterno datur de illis in Deo prædestinatio. Secundò, quia creatio, cùm non recipiatur in Deo, sed in termino creato, licet detur in tempote, nulla ex eo datur mutatio in Deo: at verò prædestinatio, cùm sit aliquid in Deo intrinsecum, si daretur in tempore, aliquid in tempore daretur in Deo formaliter intrinsecum, quod stare non potest cum illius Immutabilitate.

Oppones 2. Prædestinatio est actus Intellectûs 46.
divini cognoscentis; sed Deus aliquid cognoscit in tempore quod ab æterno non cognovit; siquidem cognoscit rem existentem ut sibi realiter præsentem, quæ cùm in tempore existat, in tempore illam ut sic cognoscit; ergo &c. Respondeo negando minorem, ad cujus probationem dicimus, licet res in tempore existat, adhuc Deum illam ab æterno cognoscere existentem pro illa differentia temporis, in quo extitura est, sine ulla mutatione intrinseca in Cognitione divina, licet detur ex parte objecti cogniti, ratione cujus datur in Deo quædam denominatio extrinseca cognoscentis.

Instabis: Si Deus in tempore prædestinaret, 47.
daretur mutatio, non solùm in prædestinato, sed etiam in Deo prædestinante; ergo etiam quando Deus in tempore cognoscit rem existentem ut sibi realiter præsentem, non solùm dabitur mutatio ex parte objecti cogniti, sed etiam Dei cognoscentis. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia cùm prædestinatio sit actus Deo intrinsecus, & in eo immanens formaliter, ut diximus, si daretur in tempore, Deus in tempore aliquid intrinsecum de novo reciperet, & sic intrinsecè mutaretur, quod implicat: at verò cùm Cognitio divina sit ad omne cognoscibile, quoties datur aliquid de novo cognoscendum, potest ad illud extendi sine ulla mutatione intrinseca, & cum sola mutatione ex parte objecti.

Urgebis: Prædestinatio completur per obli- 48.
quum; sed hoc est quid creatum; nihil autem creatum datur ab æterno; ergo neque ab æterno

datur in Deo prædestinatio. Respondeo tale obliquum, licet sit quid creatum, esse quid creatum intentionale, & objectivum in Mente Divina; non autem implicat aliquid intentionale, & objectivum ab æterno, licet sic implicet aliquid physicum.

49 Oppones 3. Prædestinatio non solùm est præscientia, sed etiam præparatio beneficiorum Dei; ergo licet prout est præscientia sit ab æterno, saltem prout est præparatio, erit temporalis, utpotè quæ versatur circa rem existentem eam disponendo ad finem. Respondeo præparationem, ut supra diximus, duplicem esse, internam aliam existentem in actibus intellectûs, & voluntatis artificis v. g. & aliam externam, ut quando artifex dolat ligna ad effigiem efformandam, & hæc ab illa proficiscitur ut à causa: Prædestinatio autem non est præparatio externa, quæ est effectus, & in tempore; sed interna, quæ est ab æterno; licet enim versetur circa media, quibus subjectum dirigitur in finem, non ita versatur circa illud ut actu existens, sed ut futurum ex æternitate.

50. Oppones 4. Prædestinatio, ut supra diximus, est pars providentiæ; sed hæc non est ab æterno; siquidem supponit existentem rem, cui providetur; nulla autem res existit ab æterno; ergo prædestinatio, saltem quâ parte spectat ad providentiam non erit ab æterno, Respondeo negando minorem, & ejus probationem prout diximus *d. 1. à num. 83.* Accedit, quod providentia, licet versetur circa media, quibus dirigit subjectum ad finem, illud tamen supponit ab æternitate futurum.

SECTIO III.

Vtrùm Prædestinatio sit libera; & in quo formaliter consistat?

51. Difficultas 1. Utrùm Prædestinatio in Deo sit libera; an necessaria? Dico 1. Prædestinatio simpliciter, & absolutè est Deo libera. Est de Fide. Ita *P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 3. n. 3. P. Ruiz d. 1. de prædest. sect. 4. num. 6.* & alii. Probatur primò ex illo Joan. 3. *Spiritus ubi vult spirat..... sic est omnis, qui natus est ex Spiritu.* Et Joan. 5. *Sicut Pater suscitat mortuos, & vivificat; ita & Filius quos vult, vivificat.* Et Matt. 20. *An non licet mihi, quod volo facere?* Et Matt. 11. *Cui voluerit Filius revelare.* Et Marc. 3. *Vocavit ad se, quos voluit ipse.* Et ad Rom. 8. *Scimus quoniam diligentibus Deum, omnia cooperantur in bonum, iis, qui secundùm propositum vocati sunt Sancti.* Et ad Rom. 9. *An non habet potestatem figulus luti ex eadem massa facere aliud quidem vas in honorem, aliud verò in contumeliam?* Et Jacob. 4. *Unus est Legislator, & Judex, qui potest perdere, & liberare*; sicque in aliis locis, quibus nominatur *electio*, *propositum*, aut *consilium* circa dilectos, his enim nominibus significatur indifferentia libertatis divinæ ad eos prædestinandos.

52. Probatur secundò rationibus: prima, quia prædestinatio est de objecto contingenti, cùm sit de creatione, & ordinatione creaturarum rationalium in vitam æternam per media infallibilia consequendam, ad quod nihil datur Deum necessitans; sed quod ita in Deo est, liberum est; ergo &c. Secunda, quia prædestinatio est gratia; sed gratia excludit omnem necessitatem; alioqui esset & non esset gratia; ergo &c. Tertia, quia Deus potuit nullum prædestinare; aut plures prædestinare, quos non prædestinavit; aut plures non prædestinare, quos prædestinavit; sed id stare non potest sine libertate in prædestinante, & contingentiâ in prædestinatione; ergo &c. Quarta, quia Providentia Dei est libera; ergo multò magis prædestinatio.

Oppones: Prædestinatio, ut diximus, est æterna in Deo; sed quod est æternum, est immutabile; 53. ergo est necessarium; consequenterque prædestinatio est in Deo necessaria, & non libera. Respondeo ex eo, quod prædestinatio sit æterna, non sequi esse absolutè, & simpliciter necessariam; nam ab æterno sunt in Deo Scientia, & Amor futurorum, & existentium; & tamen non sunt quid in Deo necessarium, sed liberum, & contingens, cùm ita sint in Deo, ut possent non esse, si Deus se liberè non determinasset ad productionem creaturarum; sicque similiter de prædestinatione.

Hinc colliges primò, licet certissimum sit esse 54. in Deo prædestinationem, incertum tamen nobis esse, hunc, aut illum esse prædestinatum; tùm quia ita definitum est à Trid. *sess. 6. cap. 12. & can. 15. & 16.* tùm etiam, quia cùm prædestinatio pendeat ex libera Dei voluntate, nullus, exceptâ revelatione, potest certò scire hanc determinationem Voluntatis divinæ; hæc autem revelatio regulariter non fit, ne aut prædestinati negligentes fiant, aut reprobi desperent. Secundò, licet certò id scire non possimus, posse tamen probabiliter, & per conjecturas aliqualem de eo habere cognitionem, nempè per varia prædestinationis signa, de quibus infra.

Dico 2. Prædestinatio potest dici necessaria ex 55. suppositione, quod aliqui consecuturi sunt Beatitudinem. Ita *P. Soar. proximè num. 6.* Probatur, quia in facta suppositione, cùm Beatitudo sit quid supernaturale consequendum, non potest ita acquiri sine præscientia mediorum ad illam, & sine ordine, & præparatione talium mediorum; ergo necesse est, quod præcedat prædestinatio ita ordinans, & media præparans. Confirmatur, quia nulla res potest assequi suum finem, nisi per divinam Providentiam; sed prædestinatio nihil aliud est, quàm divina Providentia ad finem supernaturalem consequendum, qualis est Beatitudo; ergo ut hæc acquiratur necessaria est, (saltem necessitate secundùm quid) prædestinatio.

Dico 3. Prædestinatio fuit etiam in Deo necessa- 56. ria necessitate congruentiæ. Ita *P. Soar. cit. num. 7. P. Ruiz. cit. num. 8.* & alii. Probatur primò, quia congruum fuit Bonitati divinæ, quatenùs est bonum diffusivum sui, quod Deus crearet homines, illosque ordinaret ad finem supernaturalem; ergo etiam congruum fuit, quod aliquos prædestinaret ad talem finem, nempè ad gloriam postea in re consequendam. Secundò, quia aliter viderentur frustra creari, aut ad malum destinati; sed hoc non est dicendum; ergo &c. Tertiò, quia aliter videretur Deus impotens ad eos salvandos; & velle amittere posse ab eis postea in Beatitudine perfectè glorificari; sed hæc non sunt dicenda; ergo necessitate congruentiæ debuit Deus aliquos prædestinare.

Objicies 1. Nullum est inconveniens, quod den- 57. tur plures Angelorum species, quarum nullus Angelus salvetur; ergo nullum erit inconveniens, quod detur species hominum, quin ex illa aliquis homo salvetur. Respondeo primò, antecedens solùm esse verum in opinione D. Thomæ dicentis, omnes Angelos esse specie diversos, & prout sic idem est nō prædestinare aliquem Angelum, atque

non

non prædestinare totam speciem: sicut tamen tunc potuit esse conveniens prædestinare non omnes, sed aliquas Angelorum species: ita potuit esse conveniens prædestinare non omnia, sed aliqua hominum individua, ex quo præsens doctrina confirmatur, ut consideranti patebit.

58. Respondeo secundò juxta aliam opinionem, quam tenuimus in Philosophia, dicentem, quamlibet Angelorum speciem habere plura individua, sicut fuit conveniens ex hominum specie aliqua illius individua prædestinare; ita etiam fuisse conveniens ex qualibet Angelorum specie prædestinare similiter aliqua individua, in quo Deus magis ostenderet suam Bonitatem, Sapientiam, & Potentiam.

59. Objicies 2. Si congruum esset Bonitati divinæ, quia diffusiva sui, aliquos homines, & Angelos salvari, cùm esset major Dei Bonitas, salvari omnes, etiam esset magis congruum omnes prædestinari; sed hoc non ita est; ergo neque illud. Respondeo negando majorem quoad ultimam partem; licet enim in eo magis videretur diffundi Bonitatem divinam in creaturas; congruum tamen erat, quod aliquæ reprobarentur: tùm ut exerceretur Justitia divina: tùm ut magis ostenderetur Misericordia erga electos: tùm etiam ob alios superiores fines, quos Deus scit.

60. Objicies 3. Nullum fuit inconveniens, quod in statu innocentiæ nullus homo prædestinaretur ad illum firmiter obtinendum; neque ad Beatitudinem ex illo consequendam; ergo etiam tale non erit, quod nullus homo in statu naturæ lapsæ prædestinetur ad gloriam ex illo consequendam. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est: Primò, quia in illo statu species erat in duobus tantùm individuis, & erat via brevissima, & facillima ad gloriam consequendam: at verò in statu naturæ lapsæ aliter se res habebat. Secundò, quia post illum primum statum, adhuc restabat alia via asperior, & fortasse utilior, in qua possent homines consequi beatitudinem, sicque conveniens fuit aliquos prædestinare, & ordinare ad illam consequendam.

61. Difficultas 2. In quonam formaliter consistat prædestinatio? Variæ sunt in hac re sententiæ, prout supra diximus de Providentia *d. 1. sect. 2. à num. 22.* Alii enim dicunt prædestinationem consistere formaliter in actu Intellectus divini connotante actum voluntatis. Ita tenent *D. Thom. 1. part. quæst. 23. art. 1. & 2. & 3. & de Verit. q. 6. art. 1. Caiet. Alens. 1. p. q. 28. memb. 1. art. 2. Richard. in 1. dist. 40. art. 1. q. 1. Durand. in 1. dist. 41. q. 1. n. 9. Capreol. dist. 40. q. 1. art. 1. & 2. P. Valent. hic. punct. 2. P. Tanner. 1. p. d. 3. de prædest. q. 2. dub. 2. n. 14.* & alii. Alii tamen asserunt, prædestinationem formaliter consistere in actu voluntatis. Ita affirmant *D. Bonav. in 1. dist. 40. art. 1. q. 2. Scot. q. 1. Arimineus. q. 3. art. 1. Aureol. dist. 40. quæst. 1. art. 1.* & alii, quos citat, & sequitur *P. Vasq. 1. part. d. 87. cap. 3.* favetque *P. Soar.* infrà citandus.

62. Nihilominùs tertia sententia nobis tenenda asserit, prædestinationem consistere formaliter in utroque actu, & Intellectûs, & voluntatis. Ita ut probabilem tenet *P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 17. num. 12.* tenent expressè *P. Mol. P. Becan. P. Henice 1. p. d. 22. tract. 3. cap. 6. n. 50 P. Arrub. 1. p. q. 22. art. 1. d. 63. cap. 3. P. Arriaga 1. p. d. 33. sect. 2. n. 8. P. Compton. tom. 1. d. 39. sect. 2. n. 1.* & Recentiores communiter. Probatur primò ex illo ad Rom. 11. 2. *Non repulit Deus plebem suam, quam præscivit:* id est prædestinavit, ut ait D. Augustinus Ep. Actor. 2. loquente de Christo Domino: *Hunc definito consilio, & præscientia tradetur.* Et ad Ephes. 1. *Elegit nos,* &c. Et infrà: *Qui prædestinavit nos secundùm propositum voluntatis suæ;* sed præscientia, & consilium spectant ad Intellectum; electio autem, & propositum ad voluntatem; ergo &c.

63. Probatur secundò, quia prædestinatio, ut constat ex illius definitione supra apposita, est ordinatio, præparatio, & executio mediorum ad finem; sed ordinatio est actus Intellectûs; præparatio autem, & executio sunt actus voluntatis; ergo &c. Tertiò, quia prædestinatio dicit formaliter adæquatè rationem ordinantem per media ad finem, & actùm efficaciter applicantem talia media; sed illud pertinet ad Intellectum, cujus est proprium ordinare; hoc autem ad voluntatem, cujus est proprium applicare, eligere, & exequi; ergo &c. Quartò, quia prædestinatio est providentia efficax perfectissima in ordine ad gratiam, & gloriam consequendam; sed hæc dari nequit, quin simul formaliter, & intrinsecè includat consilium, & prudentiam, ut decretum sit prudens, & voluntatem applicantem, ut sit efficax; ergo &c.

64. Argues 1. Prædestinatio expressiùs, & principaliùs dicit actum voluntatis, quàm Intellectûs; siquidem sine illo non statim sequitur infallibiliter consecutio gloriæ; potest enim Deus scire media, & illa non applicare, eoque dato, non acquiritur gloria, nec dabitur prædestinatio, ut fit in reprobis; ergo in solo actu voluntatis consistit formaliter prædestinatio. Respondeo negando consequentiam; licet enim prædestinatio expressiùs, & principaliùs dicat actum voluntatis, non ideò sequitur in illo tantùm consistere; sic enim homo expressiùs, & principaliùs dicit rationale, quàm animal; & tamen utrumque est de essentia hominis.

65. Argues 2. Prædestinatio est nomen simplex; sed hoc imponitur ad simplices res significandas, quales non sunt actus intellectûs, & voluntatis divinæ simul sumpti; ergo prædestinatio non dicit, neque includit utrumque actum simul. Respondeo prædestinationem esse nomen simplex in voce, non autem in significatione, de quo tantùm dicitur imponi ad significandas res simplices, non ita verò de nomine, quod solùm est simplex in voce, ut est nomen *Prædestinatio*, significat enim complexè, quatenùs significat duos illos actus, licet per modum unius, ratione unius finis, quem intendunt. Patet in his nominibus *Providentia, Beatitudo*, & *Signum*, quæ licet sint simplicia in voce, significant tamen duplicem actum, & respectum.

66. Argues 3. Illa est ratio formalis constitutiva alicujus rei, qua positâ, aut sublatâ, ponitur, aut tollitur talis res; sed positâ, aut sublatâ hac numero voluntate divinâ de glorificatione Sanctorum, & alio quocumque sublato, nempè actu Intellectûs, ponitur, aut tollitur prædestinatio; ergo hæc solo actu voluntatis formaliter constituitur. Respondeo distinguendo majorem: ponitur, aut tollitur talis res, vel adæquatè, vel inadæquatè; concedo majorem: semper adæquatè; nego majorem: positâ, autem, aut sublatâ tali voluntate, ponitur, aut tollitur prædestinatio inadæquatè, quia solùm inadæquatè constituitur tali actu; adæquatè enim utroque & Intellectûs, & Voluntatis; nam cùm sit perfectissima, talis non esset sine actu Intellectûs cognoscente media efficacia ad finem consequendum, alioqui imprudenter, sine consilio,

& cœco modo operaretur; & cùm sit efficax, talis non esset sine actu voluntatis applicante, & exequente.

67. Instabis: Sublato actu voluntatis, tollitur adæquatè prædestinatio; ergo hæc adæquatè constituitur solo actu voluntatis. Respondeo dato antecedente, negando consequentiam: solùm enim probat argumentum, actum voluntatis esse etiam de essentia prædestinationis, quatenùs sublato, tollitur prædestinatio, cùm nulla res possit sine eo, quod est sibi essentiale, persistere: non autem probat esse illius essentiam adæquatam, licet illo sublato, adæquatè tollatur prædestinatio; siquidem minùs requiritur ad destructionem adæquatam, quàm ad adæquatam rei constitutionem: nam destructa sola unione compositi, destruitur compositum adæquatè, cùm jam non detur compositum; positâ autem solâ unione, non datur compositum adæquatè.

68. Argues 4. Electi per prædestinationem distinguntur à reprobis; sed distinguuntur per solam voluntatem Dei efficacem; siquidem Deus æquè habet ad electos, & ad reprobos Scientiam mediorum efficacium; ergo prædestinatio in solo actu voluntatis consistit. Respondeo argumentum ad plurimum probare, voluntatem applicantem efficaciter media esse quasi rationem differentialem, ut est rationale respectu hominis; non tamen esse adæquatam essentiam prædestinationis, ad quam etiam requiritur actus Intellectûs, sicut ad essentiam adæquatam hominis præter rationale requiritur etiam animal, quod hominem essentialiter etiam constituit.

69. Argues 5. Prædestinatio dicit formaliter præordinationem efficacem ad Beatitudinem; sed talis præordinatio efficax est solus actus voluntatis; ergo in solo actu voluntatis consistit formaliter prædestinatio. Respondeo negando minorē: talis enim præordinatio efficax, aut sumitur directivè præscribendo ordinem, & est actus Intellectûs; aut executivè ipsum ordinem præscriptum exequendo, & est actus voluntatis; uterque autem prædestinatio formaliter.

70. Argues 6. Reprobatio formaliter solùm dicit actum voluntatis; cùm sit exclusio à regno, & destinatio ad pœnam propter prævisa demerita; ergo etiam prædestinatio formaliter solùm dicet actum voluntatis. Respondeo negando antecedens: reprobatio enim præter actum voluntatis permittentis peccatum, & damnantis peccatorem, includit etiam actum Intellectûs proponentem media, & dictantem peccatorem damnandum; alioqui cœco modo operaretur Deus, quod non est dicendum.

71. Instabis: Tale judicium dictans peccatorem esse damnandum implicat in Deo, cùm sit contra eius Bonitatem dicentem, nolle mortem peccatoris, sed ut magis convertatur, & vivat; ergo &c. Respondeo negando antecedens, & ejus probationem: neque enim id est contra Bonitatem divinam; siquidem Deus non vult mortem peccati, sed permittit, & postea præbet supplicium, quod non est mors, sed mortis, id est peccati pœna.

72. Argues 7. Prædestinatio, ut diximus, est formaliter libera; sed solus actus voluntatis est formaliter liber; ergo in solo actu voluntatis consistit prædestinatio formaliter. Respondeo prædestinationem esse quidem formaliter liberam, sumptam tamen inadæquatè pro actu voluntatis, in quo sensu supra locuti sumus; non autem si sumatur adæquatè etiam pro actu Intellectûs; licet etiam prout sic possit dici libera, non formaliter, sed aut radicaliter, aut quatenùs à voluntate approbatur, & acceptatur.

Argues 8. Prædestinatio idem est, atque liber vitæ; sed hic est ipsa præscientia Dei de electis; præscientia autem est actus Intellectûs; ergo in solo 73. actu Intellectûs consistit formaliter prædestinatio. Respondeo majorem esse veram de prædestinatione inadæquatè sumpta pro solo actu Intellectûs: non sumptâ adæquatè; sic enim includit etiam actum voluntatis; cùm sit præordinatio efficax salvandorum per media efficacia ad vitam æternam; hæc autem formaliter includit, & actum Intellectûs præordinantem, & actum voluntatis exequentem: at verò liber vitæ est sola præscientia Dei habita de salvandis, ideoque in solo actu Intellectûs salvatur. Hinc etiam prædestinatio distinguitur à prudentia, cùm hæc sit actus Intellectûs non exprimens solicitudinem circa agenda, quam exprimunt prædestinatio, & providentia, ideoque utrumque actum, & Intellectûs, & voluntatis includunt formaliter.

Argues 9. Prædestinati tenemur Deo gratias 74. agere pro prædestinatione; sed non tenemur gratias agere pro actu Intellectûs, sive scientiâ mediorum ad finem, cùm hæc sit etiam reprobis communis, sed pro solo actu voluntatis, quo liberè nos elegit efficaciter ad gloriam consequendam; ergo in solo actu voluntatis consistit formaliter prædestinatio. Respondeo distinguendo majorem: tenemur Deo gratias agere pro prædestinatione inadæquatâ; concedo majorem: adæquatâ; nego majorem: cùm enim solus actus voluntatis sit formaliter liber, pro solo illo tenemur Deo gratias agere, cùm liberè nos elegerit, & potuerit non eligere: non autem pro actu Intellectûs, sive scientiâ, cùm hæc sit etiam reprobis communis. Accedit, quod si etiam pro hujusmodi scientia tenemur Deo gratias agere, non est prout absolutè sumitur; sic enim est communis etiam reprobis, sed prout conservatur ab electione, & cum illa conjungitur, ac redditur efficax; sic enim solis convenit prædestinatis.

SECTIO IV.

Qualisnam sit actus, quo ex parte Intellectûs constituitur prædestinatio formaliter?

DIco 1. Prædestinatio ex parte Intellectûs cōstituitur formaliter per quoddam judicium practicum absolutum dictans convenire eligere hunc ad talem gloriam per talia media consequendam. Ita *P. Tanner. 1. p. d. 3. de prædest. q. 2. dub. 2. num. 10. P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 16. num. 17.* & alii supra cit. *d. 1. num. 41.* Probatur primò ex illo ad Ephes. 1. 11. *Prædestinati secundùm propositum ejus, qui operatur omnia secundùm consilium voluntatis suæ, ut simus in laudem gloriæ ejus.* Ubi ad explicandam prædestinationem ex parte Intellectus utitur nomine *Consilium*, non autem nomine imperii. Secundò, quia prædestinatio, prout est actus Intellectus divini, est actus efficax efficaciter perducens hominem ad Beatitudinem; sed hujusmodi actus involvit rationem judicij practici de effectu secuturo; ergo &c.

Dico 2.

76. Dico 2. Hoc judicium, licet sit formaliter simplex, est tamen virtute multiplex. Probatur, quia actus intellectûs debet inservire voluntati prædestinanti eam dirigendo; sed hæc, cùm sit perfecta transmissio interna, respicit simul intrinsecè, & finem, & media; ergo hoc judicium debet eam dirigere & ad finem, quatenùs intentio, & ad media, quatenùs electio; ac proindè tale judicium, prout inservit intentioni finis, & electioni mediorum, est multiplex virtute, licet sit formaliter simplex.

77. Oppones: Hoc judicium solùm est practicum respectu convenientiæ mediorum eligendorum, non autem respectu convenientiæ electionis eorum; ergo &c. Respondeo negando antecedens: Voluntas enim ex vi illius, non solùm amat media, sed etiam ea eligit; nam cùm tale judicium sit divinum, ideòque perfectissimum, debet practicare media & in ordine ad amorem, & in ordine ad electionem; sicque non solùm inservit amori mediorum, sed etiam eorum electioni.

78. Dico 3. Hoc judicium non est per modum artis, sed prudentiæ in Deo. Probatur primò, quia tale judicium, cùm sit divinum, debet esse perfectissimum; sed non ita esset, si foret per modum artis; siquidem judicium per modum artis ex Aristotele versatur practicè circa objectum cõmune; confusè verò, & indeterminatè circa singularia; tale autem judicium est imperfectissimũ; ergo tale non est in Deo illud judicium, sed per modum prudentiæ, utpotè quæ practicè versatur circa singularia hìc, & nunc determinatè facienda. Secundò, quia decretum divinum de salute electorum fuit determinatum, & definitum circa omnes personas in particulari, & non confusum, & indeterminatum; sed non esset ita determinatum, si non præcederet actus intellectûs sic determinatè proponens, qualis est actus prudentiæ, & non artis; ergo &c.

79. Objicies 1. Hoc judicium datum fuit ante prævisa merita in esse absoluto; ergo non potest dictare, convenire potiùs hunc, quàm illum in particulari eligere, cùm nihil determinatè, sed confusè repræsentet ex parte objecti. Respondeo, licet intellectus nihil proponat in particulari ex parte objecti, ex quo Voluntas divina moveatur ad hunc potiùs, quàm illum eligendum; aliquam tamen rationem in particulari proponere ex parte ipsius Dei, sine quâ non operatur, neque moveri potest, cùm sit cœca, quin ab intellectu proponatur; sicq; hæc ab intellectu proponitur, ut operetur, & hunc potiùs, quàm illum determinatè eligat.

80. Objicies 2. Voluntas divina potest, cùm sit libera, se ipsam determinare ad eligendum potiùs hunc, quàm illum; ergo non eget illo judicio proponente. Respondeo negando antecedens: aut enim se determinaret, nullo judicio præcedente, & hoc non; nihil enim volitum, quin præcognitum: aut præcedente judicio confusè, & indeterminatè proponente, & hoc etiam non, nam cùm voluntas sit cœca, solùmque tendat in id, quod proponitur, & eo modo, quo proponitur, solùm confusè, & indeterminatè eligeret hunc, aut illum, quod est imperfectio: aut præcedente judicio determinatè, & in particulari proponente, & hoc dicimus esse judicium illud per modum prudentiæ.

81. Dico 4. Hoc judicium pertinet ad Scientiam simplicis intelligentiæ. Probatur, quia cùm sit actus scientiæ, sive præscientiæ Dei, debet ad aliquam illius scientiam spectare; sed non spectat ad scientiam visionis; hæc enim solùm tendit in rem existentem, aut aliquo modo futurã; & non ita tendit illud judicium, sed ad rem ante decretum efficax; cùm ad illud dirigat voluntatem, & ante decretum efficax nihil est futurum: non ad scientiam mediam: tum quia dirigit voluntatem ad operandum & non ita dirigit scientia media: tum etiam quia scientia media non proponit convenientiam intentionis, & electionis, sed tantùm ostendit, quid sit futurum, si res in tali, aut tali circumstantia, vel occasione ponatur; ergo pertinet ad scientiam simplicis intelligentiæ, cùm non detur altera.

82. Oppones 1. Prædestinatio est ordinatio in vitam æternã per media efficacia, ut efficacia; sed hoc videtur proprium scientiæ mediæ; siquidem per hanc tantùm cognoscuntur media efficacia, ut efficacia; ergo &c. Respondeo ex argumento solùm probari, prædestinationem secum deferre Scientiam Mediam, ut infra dicemus, non tamen illam includere essentialiter; sic enim essentialiter solùm includit illam scientiam, quæ dirigit, & ordinat voluntatem ad eligenda ipsa media efficacia, quod efficit sola Scientia Simplicis Intelligentiæ, & non Scientia Media, quæ solùm proponit media illa, quæ erunt efficacia in tali, aut tali occasione.

83. Oppones 2. Prædestinatio est quasi species Providentiæ, ut supra diximus; sed hæc includit essentialiter Scientiam Mediam, quâ providentur media accommodata ad finem assequendum; ergo etiam sic illam includet prædestinatio. Respondeo negando minorem: Providentia enim solùm includit essentialiter judicium practicum absolutum dictans, intendendum esse finem per media accommodata, ut supra diximus, licet tam providentia, quàm prædestinatio requirant Scientiam Mediam.

84. Oppones 3. Prædestinatio distinguit electos à reprobis; sed non ita illos distinguit Scientia Simplicis Intelligentiæ; cùm hæc sit communis etiam reprobis; ergo Prædestinatio non constituitur essentialiter per actum simplicis intelligentiæ. Respondeo negando minorem: licet enim non ita illos distinguat Scientia simplicis intelligentiæ absolutè sumptæ; maximè prout conjungitur cum decreto efficaci in electis; sic enim est diversa à se, prout conjungitur cum decreto inefficaci in reprobis; sicut materia prima prout conjungitur cum forma hominis, est diversa à se, prout conjungitur cum forma equi in equo.

85. Instabis: Prædestinatio, & reprobatio solùm distinguuntur per decreta efficacia, & inefficacia; non autem per Scientiam simplicis intelligentiæ; ergo idem dicendum de prædestinatis & reprobis. Respondeo negando antecedens: nam etiam distinguuntur per Scientiam simplicis intelligentiæ: hæc enim quatenùs connotat decretum efficax, dicitur etiã efficax extrinsecè; & quatenùs connotat decretum inefficax, dicitur extrinsecè inefficax; & prout sic distinguuntur saltem logicè, etiam per hanc scientiam.

86. Oppones 4. Prædestinatio est de re futura; sed sola Scientia Visionis est de objecto futuro; nam Scientia simplicis intelligentiæ solùm attingit possibilia; ergo judicium constituens prædestinationẽ, non ad hanc, sed ad illam scientiam spectat. Respondeo negando majorem; neque enim prædestinatio est de re futura, nisi ad plurimùm remotè, quatenùs illud judicium dirigit voluntatem ad eliciendum decretum, per quod, cùm sit efficax, res fit proximè futura; ac proindè non est judicium de re jam futura, sed de re, quæ erit infallibiliter futura.

87. Dico 5. Judicium hoc constituens prædestinationem ex parte intellectûs, non est per modum

imperii dicentis *Fac hoc*, sed per modum proponentis, & practicantis convenientiam objecti. Ita *P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 16. P. Mol. 1. p. q. 23. a. 2. d. 2. P. Vasq. 1. p. d. 81. num. 9. & d. 87. num. 13. P. Compton. tom. 1. d. 39. sect. 2. num. 5.* & alii supra citati *d. 1. num. 41.* ante probationem tamen: Advertes hujusmodi actum per modum imperii tripliciter explicari posse: Primò, ita ut talis actus non sit aliquod judicium, nec cognitio intellectûs, sed insinuatio quædam, seu intimatio facta, aut voluntati, aut potentiæ executivæ de eligendis, aut exequendis mediis, quibus electi infallibiliter assequantur finem. Secundò, ita ut sit judicium aliquod intellectûs, antecedens tamen electionem mediorum, quo unum, aut plura media determinata statuuntur, quibus homo possit in Beatitudinem perduci, & ita voluntati intimantur, ut ad hæc, & non alia eligenda prædeterminetur. Tertiò, ita ut sit judicium, seu quicumque alius actus intellectûs, subsequens tamen non solùm dilectionem, & electionem ad gloriam, sed etiam electionem mediorum, quorum executionem, mediante alio actu voluntatis, qui dicitur usus, potentiæ executivæ imperat. Hoc posito.

88. Probatur hujusmodi judicium non esse per modum imperii in primo sensu: Primò, quia nullus possibilis est actus potentiæ cognoscitivæ, qualis est Intellectus divinus, qui non sit cognitio; sicut nullus est possibilis actus potentiæ volitivæ, appetitivæ, & visivæ, qui non sit volitio, appetitio, & visio. Secundò, quia nulla datur necessitas, aut ratio admittendi hujusmodi actum; ergo &c.

89. Probatur, non esse per modum imperii in secundo sensu; quia aut ille actus imperii prædeterminans voluntatem ad electionem est liberè voluntarius; aut non: Non primum: tum quia jam non potest dici, antecedere electionem, cùm ex libera potiùs electione procedat; siquidem non potest dici voluntarius, nisi per actum, quo voluntas voluerit sibi ab intellectu efficaciter intimari unum, aut plura media certa & determinata; hæc autem voluntas, aut est, aut supponit electionem mediorum: tum etiam, quia si est voluntarius voluntate antecedente, tunc ad illum prærequiretur alius actus imperii, & ad hunc alius, sicque in infinitum: Si secundum; ergo tollitur libertas electionis subsequentis, ad quam voluntas antecedenter, & intrinsecè prædeterminatur; ergo &c.

90. Probatur, non esse per modum imperii in tertio sensu; quia prædestinatio, ut diximus, consistit in ordinatione efficaci ad finem per certa media in re consequendum; sed hujusmodi actus imperii prout sic subsequitur hanc ordinationem efficacem, & efficacem electionem mediorum; ergo subsequitur prædestinationem; consequenterque hæc ex parte intellectus non constituitur per talem actum, qui sit per modum imperii. Confirmatur conclusio ex supra dictis de Providentia *d. 1. num. 41.*

91. Dices: Prædestinatio est pars prudentiæ; sed hæc ex Aristotele est præceptiva; præcipere autem idem est, atque imperare; ergo &c. Respondeo non omnem prudentiam esse præceptivam, nisi sit humana, de qua locutus est Philosophus, non autem de divina. Accedit etiam dato, quod aliqua pars Prudentiæ divinæ sit præceptiva, esse minùs propriè, quatenùs elicit aliquod judicium practicum, in quo sensu etiam Prædestinatio potest dici præceptiva, imò & imperium, sed impropriè.

SECTIO V.

Qualisnam sit actus constituens Prædestinationem ex parte voluntatis formaliter?

92. CONCLUSIO sit: Actus constituens formaliter prædestinationem ex parte voluntatis componitur ex intentione finis, & electione mediorum. Ita *P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 17. num. 15. & cap. 5. num. 15. P. Ruiz d. 4. de prædest. sect. 2. & 3.* & alii. Probatur primò ex illo ad Rom. 8. ibi. *Quos prædestinavit, hos & vocavit; & quos vocavit, hos & justificavit; quos autem justificavit, illos & glorificavit.* Ubi Apostolus prædestinationem priùs positam, postea explicat simul per electionem mediorum, & intentionem finis. Et ad Rom. 9. *Ut ostenderet divitias gratiæ suæ in vasa misericordiæ, quæ præparavit in gloriam:* Præparavit autem per electionem mediorum ex intentione finis. Et Joan. 1. *De plenitudine ejus nos omnes accepimus & gratiam pro gratia*: ubi de gratia agitur ut de medio, & ut de fine intento, nempè de gloria juxta illud ad Rom. 6. *Gratia Dei vita æterna*; ergo &c.

93. Probatur secundò ratione, quia prædestinatio, ut patet ex supra dictis, est perfectissima transmissio; sed hæc non respicit tantùm ultimum terminum, neque solam viam, sed & terminum per viam, & viam in ordine ad terminum; ergo &c. Confirmatur primò, quia prædestinatio ad gratiam est propter gloriam, & ad gloriam propter gratiam; sed ex Philosopho quando unum est propter aliud, unum tantùm ibi datur; ergo prædestinatio adæquatè est una complectens utrumque terminum, & gloriam, & gratiam, unam proximè, & aliam remotè, eo modo, quo unus motus respicit non solùm ultimum terminum, sed etiam intermedios. Secundò, quia prædestinatio, ut constat ex ejus definitione supra positâ, est ordinatio in vitam æternam per media convenientia; sed hujusmodi ordinatio includit simul electionem mediorum, & intentionem finis; ergo &c. Tertiò, quia non consistit in sola intentione finis, non in sola electione mediorum; ergo in utraque simul. Quartò, quia sicut reprobatio se habet ad pœnam, ita proportione habitâ, se habet prædestinatio ad gloriam; sed reprobatio est ad pœnam propter demerita; ergo prædestinatio est ad gloriam propter merita, sive per merita; consequenterque includit, & electionem mediorum, & intentionem finis.

94. Argues 1. pro solâ intentione efficaci dandi gloriam: Sacra Scriptura, & Sancti Patres pluribus in locis solius vitæ, & gloriæ faciunt mentionem, ut patet ex illo Actor. 13. *Crediderunt quotquot præordinati erant ad vitam æternam.* Et D. August. lib. de corrept. & grat. cap. 7. *Illos elegit ad obtinendum regnum suum*: & sæpè alibi. Idem habent D. Fulgent. lib. 1. ad Monim. cap. 13. D. Prosper. Origen. D. Greg. ilb. 1. Dialog. cap. 8. & alii; ergo prædestinatio in sola intentione efficaci dandi gloriam consistit formaliter. Respondeo Sacram Scripturam, & Sanctos Patres ibi solùm loqui de prædestinatione inadæquatâ, principaliori, & principaliùs intentâ ex parte voluntatis, qualis est gloria, quæ propter se, electio autem mediorum propter illam intenditur. Accedit, quod qui unam

assignat

assignat, aliam non excludit, præsertim quando de illa aliis in locis sit mentio.

95. Argues 2. Per illud res formaliter constituitur, quo posito, intelligitur talis res; sed posità solâ intentione efficaci dandi gloriam, intelligitur prædestinatio ordinaria ex parte voluntatis; ergo &c. Respondeo distinguendo minorem: intelligitur prædestinatio inadæquata; concedo minorem: adæquata; nego minorem: licet enim in illâ intentione contineatur virtute, & in radice tota prædestinatio, adhuc tamen debet contineri formaliter; hoc autem fit, quando media sunt approbata, & determinata per voluntatem formalem, quæ dicitur eorum electio, cùm prædestinatio non sit tantùm ordinatio ad vitam, sed ad vitam per media congruentia.

96. Argues 3. Ex Philosopho essentia consistit in eo, quod est prius; sed intentio finis est actus distinctus, & prior electione mediorum, cùm objecta sint distincta, & unum prius alio, ut patet; ergo prædestinatio consistit formaliter ex parte voluntatis in sola intentione finis. Respondeo primò negando minorem: nam Deus antecedenter ad intentionem finis eodem actu indivisibili sine distinctione, prioritate, & dependentiâ cognoscit clarè finem, & media, sicut causam & effectum cum dependentia effectûs à causa, & cùm voluntas intendat: id, quod proponitur cognitum ab intellectu, etiam uno, & eodem actu indivisibili sine distinctione, prioritate, & dependentiâ intendit finem, & media propter finem, cùm sic illa supponat ab intellectu cognita.

97. Respondeo secundò negando eandem minorem; licet enim intentio finis, & electio mediorum sic distinguantur, sint priores & posteriores, ac dependeant in humanis; non ita fit in divinis, cùm illa arguant imperfectionem; siquidem in humanis intercedit consultatio, & inquisitio, quæ ignorantiam involvunt non admittendam in Deo. Deindè prioritas, & dependentia repugnant cum Æternitate, & Aseitate divina; neque enim hæc admittit dependentiam; neque illa priùs, & posteriùs.

98. Respondeo tertiò, dato, quod intentio finis sit distincta, & prior electione mediorum, sine ulla tamen dependentia, negando consequentiam, licet enim prout sic sit prior, non ideò sequitur in illa consistere essentiam adæquatam, sed tantùm inadæquatam prædestinationis. Patet, quia prior, & distinctus est actus intellectûs ab actu voluntatis in prædestinatione totali; & Visio beata ab amore beatifico; & animal à rationali; & tamen neque prædestinatio totalis consistit formaliter adæquatè in solo actu intellectûs, sed in utroque; neque Beatitudo in solâ visione, sed etiam in amore; neque essentia hominis in solo animali, sed etiam in rationali; ergo similiter prædestinatio ex parte voluntatis non solùm in intentione finis, sed etiam in electione mediorum consistet formaliter adæquatè. Accedit, quod sicut intentio finis est prior in intentione, sic electio est prior in executione.

99. Argues 4. Pro sola electione mediorum, nempè ad gratiam, sub cujus nomine intelligunt Authores hujus sententiæ, non solùm gratiam sanctificantem, sed etiam omnia media, tam communia, quàm particularia ad vitam æternam consequendam, nempè auxilia, vocationes, merita Christi Domini, Sacramenta, prædicationem Evangelii, &c. Prædestinatio est pars providentiæ; sed hæc versatur circa media; ergo prædestinatio consistit in electione mediorum. Respondeo Providentiam, cujus pars est prædestinatio non versari tantùm circa media; nam primò intendit finem assequendum, & postea applicat media, quibus acquiratur.

Argues 5. Prædestinatio est ordinatio executiva; 100.
sed executio fit circa media; ergo in electione mediorum consistit prædestinatio. Respondeo Prædestinationem, licet sit executiva in actu secundo, & prout sic immediatè terminetur ad media, non ita esse, neque terminari in actu primo; sic enim priùs intendit finem, nempè gloriam, & postea illam assequitur per media in executione adhibita. Undè ex hoc solùm colligitur, prædestinationem in intentione priùs intendere finem, in executione tamen priùs adhibere media.

SECTIO VI.

Qualenam sit objectum, & terminus Prædestinationis?

ADVERTES primò Prædestinationem, 101.
cùm sit actus intellectûs, & Voluntatis Divinæ, ut diximus, habere suum objectum, sive materiam *circa quam*, hanc enim habent omnes hujusmodi actus, sicque qualenam sit horum actuum objectum, sive materia *circa quam*, hic inquirendum. Secundò, hujusmodi materiam *circa quam* prædestinationis esse duplicem: aut id, quod prædestinatur, & prout sic dicitur objectum: aut id, ad quod prædestinatur, & prout sic dicitur terminus; quamvis & hic, & illud, si sumantur diverso modo, possint dici & objectum, & terminus: nam sicut homo prædestinatus ad gloriam dicitur objectū, & gloria dicitur terminus; ita etiam gloria prædestinata ad fœlicitatem hominis dicitur (licet minùs propriè) objectum; ipsa autem fœlicitas hominis dicitur terminus; de hoc autem termino, & objecto prædestinationis nobis in præsenti Sectione: sit igitur:

Difficultas 1. Qualenam sit objectum, seu materia *circa quam* prædestinationis? Dico 1. Objectum prædestinationis non sunt, neque Divinitas, neque Personæ divinæ quà tales, sive in ordine ad proprietates, aut notiones illis intimè convenientes. Probatur primò ex D. Aug. *tract. 105. in Joan.* ubi loquens de Prædestinatione Christi Domini: *Rectè*, ait, *dicitur non prædestinatus secundùm id, quod est Verbum Dei, Deus apud Deum. Ut quid enim prædestinaretur, cùm jam esset, quod erat sine initio, sine termino sempiternus?* Secundò ratione, quia quæ prædestinantur, pendent à libera Voluntate Dei; Prædestinatio enim, ut diximus, est actus Dei liber; sed illa non conveniunt Deo liberè, imò necessariò, & per naturam; ergo &c. 102.

Dixi *in ordine ad proprietates*, quia Persona Divina, nempè Verbum, potest dici prædestinatum in ordine ad naturam assumptam, licet minùs propriè; siquidè hæc denominatio potiùs cadit in Humanitatem, quàm in Verbum; potiùs enim dicitur Humanitas prædestinata ad Verbum, utilli uniretur, quàm Verbum prædestinatum ad Humanitatem. 103.

Dico 2. Sola substantia rationalis creata est per se objectum prædestinationis, & dicitur propriè prædestinari. Ita *P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 4. n. 4. P. Tanner. 1. p. d. 3. de prædest. q. 2. dub. 1. n. 8. cum D. Thom. 1. p. q. 23. art. 1. ad 2. & 3. P. Ruiz 1. p. d. 1. de prædest. sect. 3. num. 13.* & alii. Probatur, quia prædestinatio propriè, ut supra diximus, est ordinatio efficax alicujus in finem ultimum supernaturalem per media supernaturalia assequendum; sed 104.

sed ad hæc, & ad illum solæ substantiæ rationales creatæ sunt capaces, & possunt ordinari, & non sic irrationales; ergo solæ illæ sunt objectum, & materia *circa quam* prædestinationis.

104. Objicies 1. Aliquæ creaturæ irrationales ordinantur à Deo ad effectum supra earum naturam; sic enim ordinatur aqua ad lavandam animam spiritualiter in Baptismo; & Sacerdos ad consecrandũ Corpus Christi Domini; ergo possunt dici ad hos fines prædestinari. Respondeo posse ita dici impropriè; non autem propriè: prædestinatio enim propria debet esse in ordine ad finem supernaturalem ultimum, qualis non est illa ablutio aquæ in Baptismo, neque consecratio Sacerdotis, imò sunt media ad finem ultimum consequendum.

105. Objicies 2. Humanitas denudata subsistentiâ est substantia rationalis creata; & tamen non dicitur prædestinata ad Beatitudinem; siquidem cùm hæc sit operatio, operatio autem sit suppositorum, requirit suppositum, qualis non est sola humanitas; ergo &c. Resp. negando minorem; ad cujus probationem dicimus, humanitatem prout sic, licet non sit suppositum, esse tamen rem singularem; actiones autem dicuntur suppositorum, id est rerum singularium. Patet in Humanitate Christi Domini, quæ fuit verè prædestinata ad excellentem Beatitudinem, & ratione illius ad unionem hypostaticam, aut è contra; & tamen ibi actio non fuit alicujus suppositi, sed tantùm rei singularis; jam enim diximus in Philosophia *tom. 3. tract. 2. d. 3. sect. 13. à num. 450.* naturam denudatam omni subsistentiâ posse absque novo miraculo operari, & intelligere, quo dato, cùm suppositum sit tantùm conditio, natura autem sit causa cõpleta, dicetur ipsa natura propriè, & principaliter prædestinari. Addo, licet humanitas prout sic posset dici non prædestinata ad Beatitudinem defectu subsistentiæ, nihil indè sequi contra nos, qui solùm loquimur de substantia rationali, quæ sit persona, qualis non est humanitas sine subsistentia.

107. Objicies 3. Quælibet Persona divina est substantia rationalis; & tamen non dicitur prædestinata; ergo non omnis substantia rationalis dicitur prædestinata. Respondeo distinguendo consequens: non omnis dicitur prædestinata, si sit divina, & increata; concedo consequentiam: si sit creata; nego consequentiam: ideò enim in conclusione apposuimus particulam *creata*; siquidem Personæ divinæ, ut diximus, non sunt capaces prædestinationis, præsertim in propria Natura, cùm sit per se, & essentialiter beata.

108. Objicies 4. Christus Dominus est substantia rationalis creata, & Persona increata in natura extranea; & tamen non dicitur prædestinatus; ergo &c. Respondeo primò negando consequentiam: nos enim loquimur de substantia rationali, quæ sit persona creata, qualis non est Persona Christi Domini, cui cùm, supposita assumptione, & gratia, & gloria debeantur, ut proprietates, non dicitur propriè prædestinatus; nam nulla res dicitur prædestinata ad suam proprietatem.

109. Respondeo secundò negando minorem, nam D. August. *tract. 105. in Joan.* exponens verba illa: *Clarifica me, Pater, claritate, quam habui, priusquam mundus fieret apud te*: illa exponit de claritate, & honore Christi hominis, ut sic, quam in prædestinatione habuit ex æternitate. Addo tamen hanc prædestinationem Christi Domini esse superioris ordinis, atque est illa, de qua loquimur, quæ est de re indebita creaturæ: prædestinatio autem Christi Domini est de re sibi debita, supposita unione hypostatica.

Objicies 5. Angeli sunt substantiæ rationales creatæ; & tamen non dicuntur prædestinati; nam prædestinatio ex D. Aug. est *propositum miserendi*: & præparatio beneficiorum, *quibus liberantur*, quicunque liberantur; propositum autem miserendi, & liberandi, non datur, nisi erga illos, qui peccarunt, quales non fuerunt Angeli boni; mali verò, qui peccarunt, non prædestinantur; ergo &c. 110.

Respondeo primò negãdo minorem: prædestinatio enim (ut loquamur cum *D. Bonav. in 1. dist. 40.*) est duplex, alia, quæ simpliciter ordinat ad bonum, & hæc fuit in Angelis; & alia, quæ liberat à miseria peccati, quæ solis competit hominibus, & de qua locutus fuit D. Aug.

Respondeo secundò cum *P. Soar.* supra cit. *num. 10.* negando eandem minorem; ad cujus probationem dicit verba illa *propositum miserendi* non reperiri apud D. August. qui licet aliquando declaret prædestinationem per verbum *liberandi*, loquitur de sola prædestinatione hominum: aut ut idem *P. Soar.* dicit cum *D. Thom.* loquitur etiam de liberatione per præservationem. 111.

Objicies 6. Deus habens ab æterno decretum absolutum de existentia talis rei in tali tempore extituræ, dicitur illam prædestinare ad esse, & fieri, ergo prædestinatio non est solùm ad finem ultimum consequendũ. Resp. distinguendo antecedés: dicitur illam prædestinare impropriè; concedo antecedens: propriè; nego antecedens: tale enim decretum non est propriè prædestinatio, sed prædefinitio; nam prædestinatio propria debet esse ad rem supra naturam, qualis non est existentia, imò nihil est naturæ magis conforme, quàm ejus existentia. 112.

Difficultas 2. Qualisnam sit terminus prædestinationis? Dico 1. Terminus prædestinationis semper est aliquod bonum, ad quod homo ex peculiari Dei affectu ordinatur. Probatur, quia ubicunque in Scriptura ponitur verbum prædestinatio, semper in bonam partem accipitur; & hic est Scholasticorum usus; ergo &c. Confirmatur, quia D. August. *lib. de prædest. Sanctor. cap. 10. & lib. de Bono persever. cap. 14.* ita definit prædestinationem, ut sit *præparatio beneficiorum, quibus certissimè liberantur, quicunque liberantur*; ergo prædestinatio versatur circa bonum ex peculiari, & absoluta Dei voluntate. 113.

Dico 2. Terminus prædestinationis semper est aliquod bonum supernaturale. Ita *D. Thom. 1. p. q. 23. art. 1. P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 5. num. 8.* Probatur primò, quia prædestinatio est affectus Dei absolutus efficax; sed hic, cùm sit divinus, semper tendit ad bonum; & Deus propter suam bonitatem semper intendit sui similitudinem, quæ maximè fit per bonũ supernaturale, si creatura est illius capax; ergo &c. Secundò, quia prædestinatio est ordinatio facta ab extrinseco, nempè à Deo; sed hæc semper debet esse ad aliquid supernaturale; nam ordinatio ad naturale, cùm fiat per naturam, semper est ab intrinseco; ergo &c. Confirmatur ex Epist. *ad Rom. 1. & 8. Et 1. Cor. 2. Et ad Ephes. 1.* aliisque Scripturæ locis, in quibus quoties agitur de prædestinatione semper est in ordine ad bona supernaturalia; ergo &c. 114.

Dico 3. Terminus prædestinationis non est solum bonum supernaturale solius gloriæ. Ita *P. Soa. lib. 1. de præst. cap. 5. n. 14. contra Ocham. Gabr. Guilhelm. de Rubion. & Catherin.* Probatur primò ex illo ad Rom. 8. *Quos autem prædestinavit, hos & vocavit, & quos vocavit, hos & justificavit*; vocatio autem, 115.

autem, & justificatio ad gratiam spectant. Et ad Ephes. 1. *Prædestinavit nos in adoptionem filiorum Dei*; adoptio autem fit per gratiam. Secundò ex Sanctis Patribus D. August. *lib. de Bono perfever. cap. 14.* ubi dicit, *prædestinationem esse præparationem gratiæ, & Beneficiorum Dei.* D. Chrys. ad Ephes 1. hom. 1. *Deus*, inquit, *prædestinavit ad hoc, ut credat* D. Prosper. *ad objection. 11. Vincent. Ad prædestinationem*, ait *nihil aliud referri potest, nisi quod, aut ad debitam justitiæ retributionem, aut ad indebitam pertinet gratiæ largitatem*; ergo &c. Confirmatur, quia Sancti Patres, & Scholastici solam malitiam rejiciunt à ratione objecti, & termini prædestinationis; ergo è contra omnia beneficia, quibus liberamur à servitute peccati, quorum primum est gratia, comprehenduntur sub ratione objecti, & termini prædestinationis.

116. Dico 4. Terminus prædestinationis non est solum bonum supernaturale solius gratiæ. Ita *P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 5. num 13. contra Durand. in 1. dist. 41. q. 1. ad 1.* Probatur primò ex illo ad Rom 8. *proximè: Illos & glorificavit.* Et ad Rom. 9. *Ut ostenderet divitias gratiæ suæ in vasa misericordiæ, quæ præparavit in gloriam.* Et Actor 13 *Quotquot prædestinati erant in vitam æternam*; ergo &c.

117. Probatur secundò ex Sanctis Patribus. D. Aug. *lib. de corrept. & grat. cap. 7. Electi autem sunt ad regnandum cum Christo.* Et cap. 9. *Qui ordinati sunt ad vitam æternam, sunt illi prædestinati, & secundùm propositum vocati.* Et cap. 13. *Hæc*, ait, *de his loquor, qui prædestinati sunt in Regnum Dei*: & sæpè alibi: Et D. Fulgent. *lib. 1. ad Monim. cap. 13. Potuit*, ait, *sicut voluit, prædestinare quosdam ad gloriam, quosdam ad pœnam*; ergo &c. Confirmatur, quia prædestinatio, ut diximus, est præparatio beneficiorum Dei, quibus liberantur, quicumq; liberantur; sed non minus, imò majus beneficium est gloria, quàm gratia, & homo non est perfectè liberatus à miseria, donec gloriam obtineat; ergo &c.

118. Dico 5. Terminus prædestinationis quoad bonum supernaturale est simul gratia, & gloria. Ita *P. Soar. cit. n. 15, P. Ruiz d. 4. de prædest. sect. 2. & 3.* & alii apud illos. Probatur primò ex proximè dictis pro utraque sententia. Secundò ex supra dictis *à num. 92.* quæ omnia hìc militant. Tertiò, quia prædestinatio est perfectissima prudentia, & providentia circa supernaturalia, ut supra diximus; sed ad perfectissimam prudentiam, & providentiam spectat, non tantùm velle media, nec tantùm intendere finem, sed velle media ad finem, & finem intendere per media; ergo prædestinatio versatur, & circa terminum, & circa gratiam, ut medium ad gloriam, & circa gloriam ut finem assequendum per gratiam.

119. Dico 6. Malum culpæ non est terminus prædestinationis, sive Deus neminem prædestinat ad malum culpæ. Est de fide. Ita *P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 5. n. 2. P. Ruiz d. 1. de prædest. sect. 2. n. 1.* & alii. Probatur primò authoritate Concil. Arausic. 2. *cap. 25.* & Trid. *Sess. 6. cap. 16.* ex D. Aug. *lib. de prædest. Sanctor. cap. 10.* ubi ob rationem hanc dicit præscientiam latiùs patere, quàm prædestinationem, quatenùs Deus præscit, non tamen prædestinat malum culpæ: *Quia Deus*, ait, *solum ea prædestinat, quæ ipse est facturus; præscit autem etiam, quæ non est facturus, neque prædestinat, ut peccata.* Et lib. 5. *de Civit. cap. 9.* ait, *Deum esse authorem omnium potestatum, non verò omnium voluntatum*: quatenùs malarum voluntatum non est author, neque eas prædestinat; ergo &c.

120. Probatur secundò ratione, quia prædestinatio est affectus Dei absolutè efficax; sed hunc non habet Deus de malo culpæ; neque enim Deus vult, sed solùm permittit peccatum; ergo non prædestinat ad peccatum, neque hominem, ut peccet. Confirmatur, quia, ut supra diximus, Deus solùm vult peccatum voluntate permissivâ; sed hæc non sufficit ad prædestinationem; ergo &c.

121. Dico 7. Malum pœnæ propriè, & rigorosè loquendo, non est terminus prædestinationis, neque homo prout sic dicitur prædestinatus ad malum pœnæ. Ita *P. Soar. cit. n. 5. P. Ruiz cit. n. 14.* Probatur primò, quia prædestinatio propriè dicta continet Dei voluntatem primariam antecedentem, & ex innata benevolentia, & propensione provenientem; sed malum pœnæ, sive punitio, non est per se intentum à Deo, sed per accidens; neque provenit à natura, & propria propensione voluntatis divinæ, imò potiùs à quadam quasi violenta coactione; Deus enim quasi coactus punit; ergo &c.

122. Probatur secundò, quia prædestinatio propriè est ad bonum supernaturale ut ad terminum; sed malum pœnæ, seu punitio, non est finis, sive terminus entitativè supernaturalis, neque effectus causandus per gratiam, cujusmodi effectus respicit prædestinatio propriè dicta; ergo &c. Confirmatur, quia punitio non est propriè finis personæ; siquidem hæc non destinatur ad punitionem ab intrinseco tanquam ad propriam perfectionem, & beatitudinem, quam debet respicere prædestinatio propriè, & rigorosè dicta; ergo &c.

123. Dico 8. Malum pœnæ minùs propriè, & rigorosè loquèdo potest dici terminus prædestinationis, & homo prædestinari ad pœnam. Ita sentire videntur *D. Aug. lib. 15. de Civit. cap. 1. & lib. 21. cap. 24. D. Fulgent. lib. 1. ad Monim. cap. 7. 13. & 14. D. Prosper. D. Isidor. lib. 2. sent. cap. 6. Concil. Valent. 3. cap. 3. P. Soar. cit. n. 3. P. Ruiz cit. n. 12.* & alii. Probatur primò ex illo 1. Cor. 4. *Deus nos Apostolos novissimos ostendit, tanquam morti destinatos*; mors autem est malum pœnæ.

124. Probatur secundò, quia Deus verè dicitur prædestinasse illa, quæ voluntate absoluta, & efficaci ordinavit, & decrevit facere in æternitate; sed ita ordinavit, & decrevit punire, quos præscivit peccaturos, & in peccato permansuros usque ad finem; ergo illos prout sic ad punitionem prædestinavit. Confirmatur primò, quia quod à Deo intenditur in punitione, nempè injuriis propriis, & Beatorum satisfacere, & meritis peccatorum debitas pœnas reddere, est bonum; ergo potest ad tale bonum prædestinare. Secundò, quia in punitione peccatorum est aliquid supra naturam, nempè ignis operatio in substantias spirituales; perpetuitas corporum; intensio apprehensionis, & tristitiæ, & similia; ergo &c.

125. Advertes primò, particulam *præ* in hujusmodi prædestinatione denotare antecessionem æternitatis ad tempus; non autem voluntatis divinæ ad Præscientiam Dei; alioqui jam malum pœnæ esset rigorosè terminus prædestinationis. Secundò, hæc non esse intelligenda de solo malo pœnæ æternæ, sed à fortiori posse intelligi de quacunque aliâ pœnâ. Tertiò, hæc intelligenda esse de malo pœnæ purè pœnalis, sive infligtæ in puram vindictam, sicut est gehenna; non autem de malo pœnæ medicinalis, cujus generis est Passio Christi Domini; hæc enim cùm infligatur in ordine ad majus bonum, est terminus prædestinationis in sensu rigoroso.

SECTIO VII.

Quænam Scientia debeat in Deo præsupponi ad Prædestinationem?

126. ADVERTES, Scientiam Divinam, prout supra diximus, aut esse simplicis Intelligentiæ, quæ attingit res possibiles, ut possibiles, antecedítque omne decretum Dei liberum, & est ei necessaria, necessariòque ei convenit: aut esse Scientiam visionis absolutam, quæ attingit res sub ratione futuritionis absolutæ, aut existentiæ, supponítque decretum Dei liberum, & est scientia libera, contingenterq; Deo conveniens: aut esse Scientiam Mediam, quæ inter has mediat: qualisnam ex his debeat præsupponi ad prædestinationem, dicemus per sequentes conclusiones: Sit igitur:

127. Conclusio 1. Prædestinatio necessariò præsupponit in Deo aliquam Scientiam. Ita *P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 6. num. 2.* Probatur primò ex illo ad Rom. 8. *Quos præscivit, & prædestinavit, &c.* quæ duo verba, cùm non sint accipienda ut synonyma, & ex ordine litteræ prior sit præscire, quàm prædestinare, satis constat, præscientiam supponi ad prædestinationem. Secundò ex D. Aug. qui lib. de Bono persever. definiens Prædestinationem, dicit esse *Præscientiam & præparationem Beneficiorum Dei*; sed in hac præparatione consistit formaliter prædestinatio, ut diximus, & dixit idem D. Aug. lib. de prædest. Sanct. cap. 10. dicens, *Prædestinationem esse gratiæ præparationem*: statimq; subjungit: *quæ sine præscientia esse non potest*; ergo cùm dicit prædestinationem esse præscientiam, & præparationem, illamque priùs ponit, illam ut conditionem necessariò prærequisitam ad prædestinationem videtur ibi apponere.

128. Probatur 3. ratione, quia prædestinatio, ut diximus, consistit in aliquo actu libero Voluntatis divinæ; sed ante omnem actum liberum voluntatis debet antecedere aliqua cognitio, ut patet, tum ex definitione voluntarii, debet enim esse à principio intrinseco cum cognitione: tum ex ratione libertatis, quæ provenit ex indifferentia judicii proponentis: tum ex generali axiomate; *Nihil volitum, quin præcognitum*, quæ omnia in Deo locum habent, seclusis imperfectionibus; ergo ante prædestinationem necessariò præcedit in Deo aliqua cognitio, sive scientia Confirmatur, quia omnis natura intellectualis, etiam Divina, circa quamcumque rem priùs agit per intellectum, quàm per voluntatem; sic enim Deus ipse priùs se intelligit, quàm amet; ideòque prior est Generatio Filii, quàm productio Spiritus Sancti; ergo circa prædestinationem præcedit operatio intellectûs; consequenterque aliqua scientia necessariò prærequiritur.

129. Conclusio 2. Prædestinatio necessariò præsupponit Scientiam simplicis Intelligentiæ Ita *P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 6. num. 5. P. Herice 1. part. tract. 3. d. 22. num. 7. P. Arrub. 1. part. q. 23. d. 71. cap. 5. num. 15. P. Arriaga 1. p. d. 33. sect. 1. num. 2. P. Præpos. 1. p. q. 23. art. 8. dub. 2. n. 19. P. Compton. tom. 1. d. 39. sect. 2. n. 1. P. Rhodeq tom. 1. d. 5. q. 1. sect. 2. §. 1.* & alii. Probatur primò, quia ex communi Theologorum scientia naturalis semper necessariò antecedit decretum Dei liberum, cùm possit esse sine illo, non tamen è contra; nam Deus non potest esse sine proprietatibus naturalibus; potest tamen sine actibus liberis, ut tales sunt; sed prædestinatio, saltem partialiter, est decretum Dei liberum; Scientia autem simplicis intelligentiæ est naturalis; ergo hæc illud antecedit, & est prior.

130. Probatur secundò, quia Voluntas Divina ante suum decretum efficax, & judicium eam dirigens ad talem actum, supponit repræsentatam possibilitatem objecti, nempè Angeli prodestinandi, & gloriæ dandæ, ac meritorum, quibus potest obtineri; siquidem voluntas non fertur, nisi in possibilia ut talia cognita; sed id fit per Scientiam simplicis Intelligentiæ, quæ circa rerum possibilitatem versatur; ergo &c.

131. Conclusio 3. Prædestinatio necessariò requirit Scientiam mediam. Ita *P. Soar. cit. cap. 7. num. 4. & in opusc. lib. 2. de Scient. condition. cap. 2. num. 5. P. Mol. 1. p. q. 23. a. 4. d. 1. membr. 11. concluſ. 5. & quæst. 22. a. 1. d. 2. P. Bellarm. lib. 2. de grat. & lib. arbitr. cap. 17. P. Vasq. 1. p. d. 93. cap. 1. & d. 98. cap. 4. P. Less. de Auxil. cap. 4. num. 16. P. Fons. tom. 3. Met. lib. 6. cap. 2. q. 4. sect. 9. & q. 5. sect. 13. ad 7.* quos citat & sequitur *P. Herice 1. p. tr. 3. d. 22. cap. 3. num. 15. P. Arrub. 1. part. q. 23. d. 71. cap. 4. n. 10. P. Præpos. 1. p. q. 23. a. 8. dub. 2. n. 19. P. Compton. tom. 1. d. 39. sect. 2. num. 1. P. Rhodeq tom. 1. d. 5. sect. 2. q. 1. §. 1.* & alii. Probatur primò, quia prædestinatio, cùm sit intentio divina efficax dandi gloriam, & electio mediorum, ita debent accommodari, ut non offendant libertatem creatam; sed hoc solùm fit præsuppositâ Scientiâ Mediâ; siquidem data intentione efficaci, si Deus non adhibeat media sciens quid ex illis futurum sit, quod sit per Scientiam Mediam, ne postea frustretur ejus decretum efficax, impellet voluntatem, velit, nolit, ad eliciendum actum bonum, quo impulsu tolleret libertatem, tolleretur enim indifferentia ad operandum, vel non operandum, quod non est dicendum; ergo &c.

132. Probatur secundò, quia in Deo, ejusque modo operandi non est admittenda aliqua imprudentia, cùm sit imperfectio; sed ita admitteretur, si in prædestinatione intenderet efficaciter finem, nullâ ejus contingentiâ relictâ; hoc autem fieret, si priùs non haberet Scientiam mediam, per quam sciret certò, an haberet potestatem, & media congrua ad ipsum finem consequendum; consequenterque imprudenter operaretur; ergo &c.

133. Probatur tertiò, quia Deus intendens efficaciter gloriam prædestinatis, voluit illis dare media congrua ad illam consequendam; alioqui non eis conferret speciale beneficium; sed non potuit id ita velle, nisi præsuppositâ Scientiâ mediâ, per quam præcognoscit, prædestinatum in hac, aut illa potiùs occasione, quàm in alia acceptaturum talia media; ergo &c. Confirmatur, quia, ut supra diximus, ad Providentiam divinam præsupponitur necessariò Scientia media; ergo etiam ad prædestinationem, cùm sit illius pars, ut etiam supra diximus.

134. Argues 1. Scientia Media neque est pars, neque causa, neq; effectus prædestinationis; ergo ad illam non requiritur. Resp. negãdo consequentiam: licet enim Scientia Media non sit pars, neque causa, neque effectus prædestinationis, requiritur tamen necessariò, & logicè ex parte Dei prædestinantis, ut sciat quale beneficium confert dando hoc, aut illud auxilium; alioqui modo cœco, & imprudenter operaretur.

135. Argues 2. Deus necessariò attingens consensum futurum

futurum ante prædestinationem, propter illum, ut propter meritum movetur ad prædestinandum; ergo prædestinatio est opus Justitiæ, & non Misericordiæ; consequenterque ad illam non requiritur Scientia Media, propter quam Deus præcognoscat media congrua, ut in illis dandis speciale beneficium conferat prædestinato. Respondeo negando antecedens: nam cùm meritum habeat rationem causæ efficientis moralis, & hæc non possit operari, quin habeat existentiam absolutam, vel physicam, vel intentionalem, quam non habet consensus cognitus per Scientiam mediam, sed tantùm existentiam conditionatam, ideò Deus non propter illum, ut propter causam meritoriâ prædestinat, sed tantùm propter illum ut conditionem sine quâ non Deus hic & nunc prædestinat, sicque Deum non obligat ad prædestinandum, neque physicè neque moraliter ex justitia, sed id efficit ex Misericordia.

136. Argues 3. Ideò necessariò requireretur Scientia Media ad prædestinationem, quia necessariò deberet Deus prævidere quænam media essent efficacia ad finem efficaciter intentum consequendum, ad quod necessaria esset talis scientia; sed Deus ab æterno non prævidet hanc mediorum efficaciam; siquidem sæpius loco unius medii, quod videt frustratum, aliud, & aliud confert prædestinatis, donec aliquod habeat effectum, quod non ita esset, si eorum efficaciam prævideret, statim enim applicaret, quod prævideret habiturum effectum; ergo &c. Respondeo negando minorem, ad cujus probationem dicimus, Deum ab æterno prævidere per Scientiam Mediam & efficaciam, & inefficaciam mediorum, & utraque ut sic prævisa applicare; cùm autem illa media frustrata non sint congrua, & efficacia, sed inefficacia, & à Deo ut talia prævisa, & data, ideò frustrantur, quæ Deus aliquando etiam dat prædestinato permittens ejus ruinam, ut postea recipiendo congrua, vehementiùs pœniteat, & amet, sicque finem intentum assequatur.

137. Argues 4. Ideò requireretur Scientia Media ad prædestinationem, quia Deus deberet prævidere finem, & media per quæ posset infallibiliter acquiri; sed ad id satis est Scientia simplicis intelligentiæ; ergo &c. Respondeo negando minorem: nam cùm Scientia simplicis intelligentiæ solùm proponat objecta possibilia sub ratione possibilitatis, non potest ostendere efficaciam mediorum, neque consensum conditionatè futurum: si autem Deus non præviso consensu conditionatè futuro, & efficaciâ mediorum, quod fit per Scientiam mediam, decerneret efficaciter finem, & tolleretur libertas creata, & Deus imprudenter ageret, ut diximus.

138. Argues 5. Scientia Media neque auget Potentiam Divinam, cùm supponat objectum conditionatè futurum, & hoc supponat Potentiam Divinam jam completam; neque ponit aliquid in prædestinato, quod supponit ut objectum, Scientia autem nihil ponit in objectum; ergo neque ex parte Dei prædestinantis, neque hominis prædestinati requiritur Scientia Media. Respondeo negando consequentiam; requiritur enim ad perfectum modum operandi, & Dei, quia prout sic prudenter, & sine temeritate operatur; & creaturæ, quia prout sic non læditur ejus libertas.

139. Argues 6. Infantes mortui accepto Baptismo, vel Martyrio sunt de numero prædestinatorum; & tamen non sunt prædestinati prædestinatione supponente Scientiam Mediam; siquidem eorum salus non dependet à meritis, de quibus est Scientia media; ergo &c. Respondeo negando minorem; ad cujus probationem dicimus, prædestinationem infantium sic decedentium, licet non supponat Scientiam mediam meritorum, illam tamen supponere de Baptismo, aut Martyrio accipiendo, si creentur, & in hac, aut illâ occasione ponantur; imò etiam de voluntate baptizantis, & tyranni occidentis.

Argues 7. Deus speciali gratiâ specialem affectum ostendit erga aliquem, si sit paratus toties eum vocare, quoad usque respondeat, & salvetur, idque sine Scientia Media; ergo hæc non prærequiritur ad prædestinationem. Respondeo negando antecedens; talis enim modus procedendi est imperfectus, utpotè cœcus, Deoque alienus; siquidem posset homo unâ datâ vocatione respondere, & salvari, sed præter intentionem, & Scientiam Dei: aut poterit datis pluribus vocationibus ex speciali affectu non respondere, sicque non salvari, cùm tamen Deus id vellet antea ex speciali affectu, quod est absurdum. 140.

SECTIO VIII.

An, & quomodò Scientia Visionis prærequiratur ad Prædestinationem?

Dico 1. Prædestinatio prærequirit Scientiam Visionis naturalis habentis pro objecto Perfectiones divinas, nempè Omnipotentiam, Essentiam, & ipsammet Scientiam Divinam. Probatur, quia Deus non potest efficaciter intendere nostram gloriam, nisi priùs sciat, se habere potentiam ad illam producendam, & suam Essentiam posse à nobis videri, quod fit per Scientiam Visionis naturalis; & cùm talis scientia sit supra se ipsam reflexa, etiam hæc sui ipsius visio prærequiritur; ergo &c. Major tamen quæstio est de Scientia Visionis absoluta libera: Pro quâ: 141.

Dico 2. Si prædestinatio nostra est medium à Deo assumptum ad manifestandam suam gloriam, & Bonitatem, præsupponit Scientiam visionis absolutam de decreto divino intendente earum manifestationem. Probatur, quia prior est, & cognoscitur à Deo intentio finis, quàm electio mediorum; sed decretum illud est intentio finis; siquidem per illud intendit Deus manifestationem suæ gloriæ, & bonitatis; prædestinatio autem nostra est electio mediorum; siquidem in illa eligitur medium ad talem manifestationem; ergo priùs cognoscitur illud decretum; sed talis cognitio spectat ad Scientiam visionis absolutam talis decreti; ergo &c. Undè: 142.

Advertes primò, etiam prærequiri Scientiam visionis absolutam ipsius gloriæ & bonitatis Divinæ, quarum manifestatio intenditur per illud decretum, idque non solùm quatenùs possunt cognosci in ipso decreto, sed etiam in se; siquidem non potest cognosci decretum de communicanda gloria, quin cognoscatur ipsa gloria, quæ est illius objectum, ut potens communicari, & manifestari; alioqui cùm sit prout sic cognoscibilis, si à Deo nō cognosceretur, Cognitio Divina non esset comprehensiva, quod non est dicendum. 143.

Advertes secundò, si Deus in tali decreto intendat etiam augmentum accidentale suæ gloriæ, etiam 144.

etiam prærequiri Scientiam Visionis absolutam illius augmenti. Patet, quia illud augmentum per tale decretum accipit futuritionem; siquidem implicat, quod Deus aliquid efficaciter decernat, & hoc non sit; sed res sic in futuritione cognoscitur per hujusmodi scientiam; ergo sic cognoscitur illud augmentum, non solùm abstractivè in ipso decreto, sed etiam intuitivè in se, cùm sit prout sic cognoscibile.

145. Dico 3. Si Christus Dominus fuit causa exemplaris, & meritoria nostræ prædestinationis, ideoque fuit priùs prædestinatus, nostra prædestinatio prærequirit Scientiam visionis absolutam Christi Domini, & illius meritorum. Probatur, quia causa, tam physica, quàm moralis, semper est priùs existens, & ut talis cognoscitur à Deo, quàm effectus; sed Christus Dominus, ut supponimus, & illius merita sunt causa efficiens, & moralis nostræ prædestinationis; movent enim Deum ad intendendam efficaciter nostram gloriam per talia media, sicque sunt causa meritoria, quod est esse causa efficiens moralis; ergo priùs existunt, & priùs à Deo cognoscuntur; sed non cognoscuntur per aliquam ex aliis Scientiis, ut patet; ergo per scientiam visionis absolutam; consequenterque hæc prærequiritur.

146. Dico 4. Si in prædestinatione decretum intendens nostram gloriam est priùs decreto eligente media, hoc præsupponit necessariò Scientiam visionis absolutam illius; imò & ipsius gloriæ. Probatur prima pars, quia decretum intendens gloriam in eodem signo, quo est, cognoscitur à Deo scientiâ visionis absolutâ, cùm sit pro eo signo sic cognoscibile; alioqui aliquid daretur cognoscibile, & à Deo non cognitum; sed tale decretum est ante decretum eligens media; ergo ante illud cognoscitur; consequenterque præsupponitur illius scientia visionis absoluta ad electionem mediorum.

147. Probatur secunda pars, quia non potest cognosci actus quidditativè, & intuitivè, quin in eo cognoscatur illius objectum scientiâ visionis absolutâ; cùm ejus essentia sit in ordine ad objectum; sed hujusmodi Scientia, cùm sit divina, ut talis attingit decretum illud quidditativè, & intuitivè, cùm sit prout sic cognoscibile; alioqui non esset comprehensiva, quia aliquid daretur cognoscibile ab ea non cognitum; ergo etiam cognoscit illius objectum nempè gloriam abstractivè in ipso decreto; & intuitivè in se, cùm cognoscat ut sic rem futuram absolutè, qualis est illa gloria, posito decreto efficaci, alioqui posset non esse, & tale decretum frustrari, quod non est dicendum.

148. Dices: Res solùm cognoscitur scientiâ intuitivâ visionis sub ratione existentiæ exercitæ pro aliqua differentia temporis; sed non ita cognoscitur gloria; ergo &c. Respondeo negando minorem; sic enim cognoscitur gloria, posito decreto efficaci illam intendente, licet videatur requiri decretum executionis, ut illam ultimò ponat extra causas, nam cùm illud decretum sit efficax, secùm defert executionem in tali differentia temporis; sicque posita electione efficaci mediorum, per se ipsam applicat Omnipotentiam ad executionem, & dat existentiam gloriæ; alioqui non esset efficax, possetque frustrari, non existente gloria.

149. Dico 5. Decretum intendens gloriam, & decretum eligens media non præsupponunt sui ipsorum scientiam visionis absolutam. Probatur, quia omnis scientia, si non prioritate *in quo*, saltem prioritate *à quo*, supponit objectum; siquidem res non est, quia cognoscitur, imò cognoscitur, quia est, sicque priùs est esse rei, quàm ejus cognosci; sed hujusmodi decreta sunt objectum illius scientiæ; ergo non possunt illam præsupponere, imò ad illam præsupponuntur; alioqui se ipsa præsupponerent.

Dico 6. Nulla scientia visionis absoluta effectuum præsupponitur ex parte prædestinati ad totam ejus prædestinationem. Probatur, quia hujusmodi effectus ab ipsa prædestinatione accipiunt suam futuritionem absolutam, nullamque habent ante illam; ergo non possunt tali scientiâ cognosci; alioqui antequam essent, cognoscerentur. 150.

Dices: Merita in executione sunt priora, quàm est decretum dandi gloriam; ergo possunt prout sic priùs cognosci scientiâ visionis absolutâ. Respondeo negando antecedens, si executio sumatur prout intenta à Deo in æternitate; tunc enim præcedit omnia merita in esse absoluto; siquidem illa præcedit intentio dandi gloriam, quæ est idem cum hac executione, de qua hîc loquimur, non autem de executione sumpta ex parte rerum, prout exercita in tempore, sive pro ipsa gloria possessa; tunc enim merita antecedunt intentionem finis, utpotè qui per illa acquiritur. 151.

Dico 7. Si electio mediorum est multiplex respectu alicujus prædestinati, electio posterioris medii supponit scientiam visionis absolutam electionis prioris medii, à qua dependet; imò & ipsius medii. Probatur, quia cùm illa electio sit veluti effectus istius electionis, supponit eam realiter existentem in aliquo priori signo, illiusque objectum in esse futuro; sic enim supponit omnis effectus suam causam; ergo supponit illius scientiam visionis absolutam, jam enim tunc potest illam terminare. 152.

Dico 8. Tota prædestinatio alicujus hominis non supponit necessariò Scientiam visionis absolutam de illius existentia in rerum natura. Probatur, quia Deus per eundem actum potest intendere alicui homini possibili gloriam ordinando simul ut ille sit in rerum naturâ; nulla enim in hoc apparet repugnantia; sed tunc non præsupponitur necessariò Scientia visionis absoluta de illius gloria; ergo neque de illius existentiâ, cùm Deus utramque simul intendat, & decernat. An verò de facto ita decreverit Deus? infrà dicemus. 153.

Dices: In rerum natura necessariò præsupponitur ad formam natura ipsa existens, ut causa materialis, & subjectum recipiens; sic enim præsupponitur existentia hominis ad gratiam, quæ est veluti forma accidentalis respectu ipsius hominis; sed talis videtur esse prædestinatio respectu hominis prædestinati; ergo necessariò debet præsupponere illius existentiam. Respondeo majorem esse veram in ordine executionis exercitè; non tamen in ordine intentionis; in hoc enim sufficit si simul, & per modum unius intendantur. 154.

SECTIO XI.

Vtrùm in actibus Voluntatis Divinæ detur ordo prioritatis, & posterioritatis?

ADVERTES quæstionem non procedere de prioritate, & posterioritate reali, quæ provenit à dependentia reali, quam ipsi actus inter se habeât, hoc enim repugnat cum 155.

cum simplicitate divina, & ratione independentiæ, sed solùm procedere de prioritate, & posterioritate rationis, & quoad nos, detur nè in actibus voluntatis divinæ, & à quo illa distinctio, & prioritas, ac posterioritas desumatur? pro quo:

150. 156. Dico 1. In actibus Voluntatis Divinæ potest admitti & servatur hujusmodi ordo prioritatis, & posterioritatis. Ita *P. Soar. P. Ruiz. P. Arriaga*, & alii infra citandi. Probatur primò, quia sicut finis movet ad media, ita intentio ipsius finis ad electionem mediorum; sed propter ipsam motionem semper finis est prior mediis; ergo propter eandem prior erit intentio ipsius finis, quàm electio mediorum; consequenterque prior erit in Deo intentio dandi gloriam, quàm electio mediorum, non prioritate *in quo*, & naturæ, seu causalitatis, & dependentiæ, sed prioritate *à quo*, ita ut verum sit dicere, ideò est in Deo electio mediorum, quia est intentio finis, nempè dandi gloriam. Secundò, quia prior est in Deo prævisio, & acceptatio nostri meriti, quàm voluntas dandi præmium; ad hoc enim dandum movetur Voluntas divina ex merito prævisо, & acceptato; ergo idem dicendum est de intentione dandi gloriam respectu electionis mediorum, cùm in utroque casu moveatur Voluntas divina ex uno ad aliud.

157. Oppones 1. Deus sine ulla repugnantia amat eodem actu indivisibili & finem propter se, & media propter finem; sic enim intendit existentiam compositi, & in ea, quod materia sit causa formæ, & forma sit illius effectus; ergo &c. Respondeo negando antecedens, ad cujus probationem datur diversa ratio; nam cùm intentio influat in electionem mediorum eam finalizando, sequeretur, idem sine ulla distinctione, & prioritate esse veluti causam, ut finis, & effectum, ut medium, quod implicat: at verò cùm materia immediatè, & per se physicè causet formam, ideò eodem actu indivisibili, & sine ulla prioritate ex parte actûs possunt cognosci cum tali causalitate, quod non habet finis, qui cùm priùs intentus moveat agens intellectuale ad electionem mediorum, non ita movere potest sine aliqua prioritate.

158. Oppones 2. Si intentio finis esset in Deo prior, & distincta ab electione mediorum, sequeretur ipsam intentionem esse electionem mediorum confusam pro illa prioritate, darique in Deo voluntatem confusam; sed hoc non est dicendum; ergo neque illud, ex quo sequitur. Respondeo negando sequelam; nam Voluntas divina non ita tendit in finem secundùm ejus exigentiam, ut nihil determinet circa media, ut fit à voluntate creata, sed ita fertur in illum secundùm talem exigentiam, ut illum præintendat cum respectu ad talia, aut talia media, illa volendo virtute in ipso fine, & ex illo progrediendo ad eorum formalem volitionem, sive electionem, supponit enim ante intentionem media perfectè comprehensa ab Intellectu, quod non habet voluntas creata, ideoque hæc, non autem Voluntas divina admittit confusionem.

159. Oppones 3. Scientia divina est regula voluntatis divinæ; sed scientia divina antecedenter ad actū voluntatis eodē indivisibili actu, etiam quoad nos, sine ulla prioritate, & posterioritate tendit simul in finem, & in media propter finem; sicut eodem actu indivisibili sine aliqua prioritate, aut posterioritate tendit in Omnipotentiam, & creaturas possibiles; & in omnem causam, ejusque effectus cum dependentia ab illa; ergo etiam voluntas divina eodem indivisibili actu sine ulla prioritate, & posterioritate tendet simul in finem, & in media propter finem.

160. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia Scientia divina tendit in finem, & in media; in Omnipotentiam, & creaturas; & in omnes causas, earumque effectus immediatè per scibilitates, seu rationes formales, quas habent in se, ideoque unico, & indivisibili actu; quod aliter est in Voluntate divina, hæc enim tendit in media propter finem, sicque actu divisibili. Undè dato quod Scientia divina non ita tenderet, sed tenderet in finem, in omnipotentiam, & in causas, ex eorumque scibilitate, ac continentiâ procederet ad cognoscenda media, creaturas possibiles, & causarum effectus, tunc non posset non dari multiplex actus virtualis, prioritas, & posterioritas inter illos propter illam dependentiam mediorum à fine, possibilium ab Omnipotentia, & effectuum à causis, ex quo potius confirmatur nostra doctrina. Addo, finem, & media sumpta materialiter posse amari eodem actu per modum unius objecti sine ullo ordine rationis, hoc tamen non esse amare finem ut finem, neque media ut media formaliter, in quo sensu loquimur; sic enim cognoscere eodem actu veritatem antecedentis, & conclusionis per se immediatè, non est cognoscere præmissam, & conclusionem ut tales formaliter, sed tantùm materialiter.

161. Oppones 4. In actibus divinis nulla imperfectio est admittenda; sed intendere priùs finem, & postea procedere ad investiganda media est maxima imperfectio; ergo &c. Respondeo negando minorem; id enim in Deo nullam arguit imperfectionem, qui posita intentione gloriæ non procedit ad illam investigationem, cùm jam supponat ipsa media cognita per Scientiam Mediam, solumque procedat ad eorum formalem, & expressam electionem, supponendo ipsorum electionem virtualem in ipsa intentione.

162. Oppones 5. Finis semper est volitus dependenter à mediis; ergo ejus intentio non potest præcedere ordine rationis mediorum electionem. Respondeo finem semper dependere à mediis in executione, non tamen in intentione; sicque benè posse finem, qui non est acquirendus, nisi per media, intendi priùs, quàm media eligantur, & acceptentur; præsertim cùm media sæpius sint plura, & non omnia necessaria, ideoque voluntas pro sua libertate potest priùs intendere efficaciter finem, quàm eligat formaliter expresè hoc potius, quàm illud medium. Patet, quia Doctores communiter asserunt, Deum priùs voluisse gloriam Corporis Christi Domini, quàm ejus Passionem, per quam illa erat acquirenda: & priùs voluisse esse Christum Dominum, quàm ejus Matrem Virginem Sanctissimam; sicque de aliis.

163. Oppones 6. Ratio formalis, per quam attingitur objectum, attingitur cum illo eodem actu indivisibili, etiam quoad nos; sed ratio formalis, per quam media attinguntur, est bonitas finis; ergo hæc eodem actu indivisibili attingitur cum illis; sed hæc non potest attingi sine fine, cujus est bonitas; ergo eodem actu attingitur etiam ipse finis simul cum mediis. Resp. majorem esse veram de ratione formali intrinseca, quæ constituit honestatem, & bonitatem delectabilem, aut utilem objecti; non tamen de ratione formali extrinsecâ movente, aut finaliter, aut efficienter; hæc enim aliquando attingitur actu diverso: bonitas autem finis non est ratio formalis intrinseca mediorum, cùm hæc habeant suam bonitatem utilem, per

quam eligantur, sed solùm est motivum à priori, quo voluntas movetur ad eligenda ipsa media, interim inserviente intentione finis in genere causæ efficientis ad eliciendam mediorum electionem, sicque non debet necessariò attingi eodem actu.

164. Dico 2. Hujusmodi distinctio, & prioritas, ac posterioritas in actibus divinis desumitur ex subordinatione, ac dependentia objectorum inter se, & ex modo tendendi ad illa. Ita *P. Soar. tomo 1. in 3. p. d. 5. sect. 1. P. Vasq. d. 82. cap. 5. num. 16. P. Valent. hîc q. 19. punct. 5.* quos citat & sequitur *P. Tanner. d. 2. quæst. 10. dub. 5. num. 11.* Probatur, quia absoluta in Deo, cùm sint idem, non habent ab intrinseco unde multiplicentur, & subordinentur, sed tantùm in ordine ad res creatas, & ex modo tendendi ad illas; atqui in creatis finis, & media subordinantur, & actus tendens in finem est distinctus, & ex modo tendendi est prior actu tendente in media; ergo hoc idem in Deo admittendum est, seclusis imperfectionibus dependentiæ, & prioritatis naturæ, quæ dicat negationem simultaneæ existentiæ.

SECTIO X.

Vtrùm in Deo admittendus sit ordo intentionis, & executionis distinctus?

165. ADvertes difficultatem in eo sitam esse, utrùm scilicet intentio efficax, sive finis, sive mediorum in Deo fuerit sufficiens ad applicandam postea potentiam exequentem in tempore; an necessarium fuerit ponere aliud decretum diversum ad talem executionem? duplex est in hac re sententia: Prima asserit, sufficere illam intentionem efficacem finis, aut mediorum: Secunda autem affirmat necessarium esse illud decretum diversum ab ipsa intentione efficaci ad talem executionem; quid autem à nobis sit tenendum, jam dico: sit igitur:

166. Conclusio 1. Necessarii non fuerunt in Deo duo illi ordines, sive duo actus diversi. Ita Doctores primæ sententiæ cum *P. Vasq. 1. p. d. 89. cap. 7. P. Herice tr. 3. d. 23. cap. 11. num. 129. P. Ruiz. de Prædest. d. 12. sect. 7. num. 9. & d. 59. sect. 1. n. 4. P. Quiroz. de prædest. d. 12. sect. 6. num. 41.* & alii. Probatur primò, quia intentio efficax absoluta in eo distinguitur à simplici complacentia, & intentione inefficaci, quod illa per se, seclusò quocumque alio, extrahit rem ab statu puræ possibilitatis, & non sic ista; sed non illam sic extrahit, nisi per executionem, movendo scilicet potentiam executivam; ergo includit in se ipsam executionem. Secundò, quia potentia executiva creaturæ rationalis, si est expedita, determinatur immediatè ad operandum per intentionem efficacem ipsius creaturæ; sed potentia executiva Dei est maximè expedita; ergo determinabitur immediatè ad operandum ab ejus intentione efficaci; consequenterque hæc erit intrinsecè executiva, quin necessarius sit alius actus diversus exequens.

167. Probatur tertiò, quia potior non est intentio efficax erga voluntatem, quàm erga potentiam executivam; sed, ut Adversarii fatentur, illa potest movere Voluntatem Divinam ad eliciendum illud secundum decretum exequens; ergo etiam poterit movere immediatè ipsam potentiam exequentem ad executionem sine tali decreto diverso, aliter assignetur diversa ratio.

168. Probatur quartò, quia in creatis ideò post intentionem efficacem finis, sequitur sæpiùs actus distinctus applicans potentiam executivam, quia propter ignorantiam mediant inquisitio, & consultatio mediorum, interimque perit ipsa intentio efficax; sed in Deo ob suam scientiam comprehensivam non datur illa inquisitio, neque consultatio, neque perit ipsius intentio efficax, semel enim elicita, semper durat, alioqui mutaretur ipse Deus, cum quo est idem; ergo hæc, facta priùs electione formali mediorum, poterit per se applicare potentiam exequentem sine novo actu distincto.

169. Dices 1. Si decretum exequens esset idem cum decreto intendente, cùm hoc præcedat merita, etiam illa præcederet illud; sed hoc non est dicendum; alioqui cùm sit causa immediata meritorum, sequeretur necessitare antecedenter voluntatem ad illa; ergo &c. Respondeo negando minorem, ad cujus probationem dicimus, tale decretum esse causam immediatam auxiliorum, & mediatam tantùm meritorum, sive consensuum, quos cùm supponat præcognitos in esse conditionato per Scientiam mediam, non inducit necessitatem antecedentem, sed solam necessitatem consequentiæ involvit.

170. Dices 2. Quando objecta sunt diversa, etiam diversi actus eis correspondent; sed illic objecta sunt diversa; siquidem respectu intentionis est gloria ut amabilis non applicando potentiam exequentem, & respectu executionis est gloria ut operabilis applicando ipsam potentiam; ergo &c. Respondeo negando minorem: repræsentatur enim gloria ut amabilis, & operabilis simul, tanquam unum objectum respectu intentionis efficacis, & ut talis applicantis potentiam ad executionem, quod non implicat; sicut non implicat amare unico actu Deum, & propter illum applicare potentiam exequentem ad dandam eleëmosynam externam sine novo actu interno.

171. Dices 3. Aliqua voluntas debet admitti, per quam ponatur gloria post prævisa merita; sed hujusmodi voluntas non potest esse illa prima intentio habita ante prævisa merita; siquidem executio non fit, nisi per determinationem factam à prævisione meritorum; prævisio autem non determinat ad operandum per primam intentionem, sed excitando novam voluntatem, per quam de novo amatur gloria; ergo intentio, & executio semper distinguuntur. Respondeo negando minorem, ad cujus probationem dicimus, si duret prima intentio efficax, necessarium non esse, quod prævisio meritorum determinet ad novam voluntatem, sed sufficere ipsam primam intentionem ad applicandam potentiam exequentem; sicut sufficit ad causandam electionem formalem ipsorum meritorum; cùm autem in Deo semper duret, ideò admittenda non est nova voluntas exequens.

172. Conclusio 2. Duo illi ordines intentionis, & executionis diversi non implicant absolutè in Deo. Ita *P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 14. num. 3. & tom. 1. in 3. p. d. 5. sect. 1. & d. 10. sect. 4. & lib. 3. de Auxil. cap. 19. num. 4. P. Arrub. d. 74. cap. 2. P. Arriaga de prædest. d. 35. sect. 7. P. Quiroz. tract. 4. d. 11. sect. 6. num. 38.* & alii. Probatur primò, quia nulla datur repugnantia in eo, quod creatura rationalis, quæ potest per intentionem efficacem se immediatè determinare ad executionem rei, applicando per se potentiam exequentem, possit etiam id efficere mediatè

mediatè imperando pro suâ libertate priùs alium actum, qui sit immediatè executivus ipsius rei; sed tunc dabuntur duo illi ordines intentionis, & executionis diversi; ergo hi non repugnant creaturæ rationali, ac proinde neque Deo.

173. Probatur 2. Quia licet Deus possit se solo producere ignem, non ita vult se solo, sed simul cum alio igne illum producere; ergo etiam licet possit solâ intentione efficaci applicare Omnipotentiam ad producendam rem, poterit tamen pro sua libertate non ita velle producere, sed medio alio actu applicante ipsam Omnipotentiam; consequenterque tunc habebit distinctos actus intentionis, & executionis. Confirmatur, quia licet homo ex imperio amoris Dei sine alio actu reflexo possit immediatè velle eleëmosynam externam, potest tamen pro sua libertate etiam illam velle mediatè, sive mediante alio actu pertinente ad ipsam eleëmosynam; ergo similiter licet Deus per intentionem efficacem possit velle immediatè executionem nostræ gloriæ, poterit etiam pro sua libertate eam velle mediatè, sive mediante alio actu exequente, cùm in hoc nulla appareat specialis repugnantia, aut contradictio.

174. Argues 1. Aut res per eam intentionem efficacem accipit existentiam sufficientem ad terminandam Scientiam Visionis; aut non: Si primum; ergo secum defert executionem; siquidem nulla res potest talem existentiam accipere, nisi per applicationem Causæ Primæ; talis autem applicatio non datur absque Voluntate Divina exequente: Si secundum; ergo jam intentio Dei efficax non distinguitur ab ejus intentione inefficaci, & simplici complacentia, quod non est dicendum; ergo &c. Respondeo accipere quidem illam existentiam, solùm tamen radicaliter, & remotè, quatenùs Deus ex vi illius intentionis determinatus est ad secundam volitionem executivam, per quam accipit existentiam illam formaliter, & proximè, ideòque post hanc secundam volitionem attingitur res per scientiam visionis absolutæ, non autem post illam primam, cùm adhuc tunc non sit simpliciter extra statum possibilitatis, sed tantùm in via necessaria ad statum futuritionis, quod non efficit intentio Dei inefficax, sicque bene inter se distinguuntur.

175. Instabis: Si res adhuc tunc manet in statu possibilitatis, solùmque terminat Scientiam simplicis Intelligentiæ, sequitur decretum illud non fuisse efficax; siquidem hoc involvit media, saltem virtute, extrahitque rem ab statu possibilitatis; sed hoc non est dicendum; ergo &c. Respondeo negando sequelam: illud enim decretum fuit efficax in intentione, non autem in executione, ad quod satis est, quod Deus obligetur ad ponendum necessariò secundum illud decretum efficax executivum, per quod res tantùm ponitur in statu futuritionis absolutæ.

176. Argues 2. Si in Deo possent admitti duo illi ordines distincti, sequeretur, principium meriti de lege ordinaria cadere sub meritum, si v.g. detur gratis in intentione, & statim per merita ex illo procedentia prævisa jam in futuritione absoluta mereatur in executione; ac proindè Christus Dominus sic posset mereri Incarnationem; quilibet homo suam existentiam, & primam vocationem, sicque de aliis; sed hoc est contra cõmune Theologorum; ergo &c. Respondeo negando sequelam; nihil enim mereri potest, nisi videatur absolutè futurum in se, & non ita videtur principium meriti ex vi solius primæ intentionis, sed tantùm videtur futurum in causâ infallibili, quatenùs scilicet ipsa intentio efficax Deum necessitat ad ponendam secundam volitionem executivam, quâ positâ sequitur infallibiliter operatio.

Neque dicas ad rationem meriti sufficere illam continentiam in causa, non, inquam, hoc dicas, adhuc enim requiritur, quod res existat formaliter in se ipsa, quapropter licet in Scientia Media de consensu futuro sub tali auxilio, & simul in voluntate dandi illud cõtineatur futuritio absoluta ipsius rei, ideoque in tali conjuncto videatur ipsa res ut absolutè futura, non ideò prout sic visa poterit mereri suam existentiam, cùm sit continentia tantùm in causa, & non existentia in se ipsa. Unde similiter idem dicendum est à fortiori de continentia rei in decreto, sive intentione efficaci, nam adhuc in ea non continetur, ut diximus, nisi ut possibilis, sivè ut non absolutè futura. Accedit, quod meritum non reperitur in actu, quo Deus vult objectum; alioqui magis diceretur Deus mereri apud se ipsum, quàm creatura apud Deum; sed reperitur in existentia ipsius objecti; existentia autem creaturæ est eadem in decreto intendente, & exequente; unde si habetur in primo, non potest de lege ordinariâ mereri in secundo, & si in illo non habetur, non poterit exercere causalitatem meriti. De hoc tamen plenius suo loco. 177.

Argues 3. Executio solùm est in rebus externis exequendis, & non in actibus voluntatis; ergo post ordinem intentionis incipientem ab intentione finis, & desinentem in electione mediorum remotiorum, non est admittendus novus ordo actuum incipiens exequi à medio remotiori, & desinens in ipso fine. Respondeo negando antecedens; nam duplex datur executio altera passiva externa, & actualis; altera activa interna, & veluti signata: prima reperitur in solis rebus externis; secunda verò in solis actibus voluntatis, quæ aliquo modo dicitur usus applicans potentiam exequentem. 178.

Argues 4. Implicat dari decretum aliquod Dei efficax liberum circa creaturam, quin efficiat in illa mutationem aliquam; siquidem in illo incipit Deus habere novum respectum ad creaturam; cùm autem non possit dari de novo respectus inter duo extrema sine mutatione, saltem unius extremi, mutatio verò non possit dari ex parte Dei, debet saltem dari ex parte creaturæ; sed si primum decretum non esset exequens, non efficeret mutationem in creatura; siquidem hæc tunc maneret adhuc in statu possibilitatis ut antea; ergo &c. Respondeo ita implicare, si non efficiat mutationem physicam, aut moralem; proximam, aut remotam; proximam, si versetur immediatè circa ipsam creaturam independenter à novo actu Dei; remotam verò si versetur mediatè ratione alterius actûs, quem imperet, & ita se haberet illud primum decretum; intenderet enim mediante alio actu Dei, & non per se immediatè applicare Omnipotentiam. 179.

SECTIO

SECTIO XI.

Vtrùm primus actus liber Voluntatis Divinæ erga prædestinatos sit intentio divinæ gloriæ?

180. SUPPONENDUM est, nullum actum necessarium Voluntatis divinæ esse necessariò prærequisitum ad nostram prædestinationem. Probatur, quia Deus per hujusmodi actus amat se ipsum, suasque perfectiones intrinsecas, & juxta aliquos possibilia simplici affectu; sed nullus ex his actibus est per se requisitus ad prædestinationem: tum quia non assignabitur modus aliquis specialis, quo per se ad illam concurrat: tum etiam quia si per impossibile non darentur tales actus, adhuc posset dari nostra prædestinatio, cùm in illa nulla reperiretur repugnantia; ergo &c.

181. Dices: Requiritur per se Scientia simplicis Intelligentiæ necessaria; ergo etiam amor necessarius ei correspondens. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia actus scientiæ inservit prædestinationi, quatenùs proponit objecta voluntati, sine quo voluntas operari non potest: at verò actus amoris necessarius ad nihil ei inservit, sed tantùm per accidens se habet, ut patet ex dictis Neque obstat, quod ipsa scientia sit actus necessarius; siquidem voluntas ad suos actus liberos non requirit necessariò scientiam liberam; alioqui cum Scientia non sit libera, nisi quatenùs supponit actum liberum voluntatis, sequeretur, quod supponeretur ad se ipsam, saltem mediatè, quatenùs supponeretur ad Scientiam, & ipsam Scientiam supponeret ad se ipsam.

182. Dubium est: Utrùm gloria divina fuerit primum motivum, quod Deus habuit, ut nos prædestinaret; seu fuerit finis nostræ prædestinationis? Dico 1. Talis non fuit per se, & necessariò. Probatur, quia cùm nihil sit in nostra prædestinatione, quod Deum necessitet ad talem actum, benè potuit Deus simpliciter, & absolutè nos prædestinare, quin eliceret eam liberam intentionem suæ gloriæ; sed non ita posset, si ipsa intentio per se, & necessariò requireretur ad prædestinationem; ergo &c.

183. Dices: Ex nostra prædestinatione semper sequeretur divina gloria; ergo &c. Respondeo ita sequi, sed præter intentionem, & veluti per accidens quantùm ad rationem formalem prædestinationis: nam si per possibile, aut impossibile non sequeretur, adhuc eodem modo posset dari nostra prædestinatio quantùm est ex se. Patet à simili, quia etiam calor sequitur necessariò ex creatione Solis; & tamen Deus poterat creare Solem ex sola intentione lucis non attendendo ad calorem; sicq; emanatio ipsius caloris esset veluti per accidens ad eam intentionem creationis Solis, & non per se, & necessariò requisita ad illũ: undè similiter de intentione divinæ gloriæ respectu nostræ prædestinationis.

184. Dico 2. De facto primus actus liber Dei in nostra prædestinatione fuit intentio gloriæ divinæ. Ita *P. Valent. 1. p. d. 1. q. 23. pun. 3. §. Sed superest. & pun. 4. §. Quintò certum est*, & alii. Probatur primò ex illo ad Ephes. 1. 5. ibi: *Qui prædestinavit nos: ... in laudem gloriæ gratiæ suæ.* Et Isai. 43. 7. *Et omnem, qui invocat nomen meum, in gloriam meam creavi eum.* Et ex Trid. sess. 6. cap. 7. ibi: *Hujus justificationis causæ sunt finalis gloria Dei*; ergo &c.

Probatur secundò, quia Deus, cùm ex omnibus ejus operibus gloria ei resultet, & eam in illis intendat manifestare, omnia propter illam, & semetipsum operatur, ita ut ipse sit finis *cui* & illius gloria sit finis *cujus* juxta illud Proverb. 16. 4. *Universa propter semetipsum operatus est Dominus*; sed prædestinatio est unum, & præcipuum ex illius operibus; ergo in illâ primò intendit Deus suam gloriam. 185.

Oppones 1. Priùs intenditur causa, quàm effectus; sed nostra prædestinatio est causa gloriæ accidentalis in Deo; siquidem hæc ex illa resultat; ergo Deus priùs intendit nostram prædestinationem, quàm suam gloriam. Respondeo ad minorem, nostram prædestinationem esse tantùm medium, seu instrumentum efficiens ad habendam divinam gloriam; ipsam verò gloriam divinam esse ejus finem, utpotè quæ habetur per prædestinationem, & non ex illa; cùm autem finis intendatur priùs, quàm eligantur, & applicentur media, ideò prior est intentio divinæ gloriæ, quàm decretum nostræ prædestinationis. 186.

Oppones 2. Si Deus priùs intenderet suam gloriã ut finem ultimum nostræ prædestinationis, sequeretur amare nos, non amore amicitiæ, sed concupiscentiæ; siquidem referret nostram Beatitudinem in suum commodum, qualis est divina gloria, in quo consistit amor concupiscentiæ; sed id non est admittendum; Deus enim amat nos amore amicitiæ, ideoque D. Thom. *2. secundæ q. 132. art. 1. Deus*, ait, *gloriam suam non quærit propter se, sed propter nos*; ergo priùs intendit nostram Beatitudinem, quàm suam gloriam. Respondeo negando sequelam; nam Deus amando nos propter se, & ad se nos ordinando, nobis communicat se ipsum summum bonum, commodum, & utilitatem, ideoque nos amat verâ amicitiâ, quod voluit D. Thom. quando dixit, Deum non quærere suam gloriam propter se, sed propter nos, id est, quærit nostram, & non suam utilitatem, cùm Deus in se, & ex se habeat totam utilitatem, & quidquid boni est, aut esse potest, solùmque in sua gloria nostræ utilitati consulat. Et si ei accrescit illa major gloria accidentalis, quam non haberet, si non esset nostra prædestinatio, inde etiam stat nostra utilitas præsuppositа in medio assumpto ad ipsam gloriam, qualis est nostra prædestinatio. 187.

Oppones 3. Finis ultimus debet excedere omnes alios, qui sunt propter illum; sed non ita excedit gloria illa accidentalis Dei resultans ex nostra prædestinatione; siquidem est minùs perfecta, quàm unio hypostatica, quæ ad illam ordinatur; ergo illa non est finis ultimus in serie prædestinationis. Respondeo majorem esse veram de solo fine ultimo *cui*, & non de fine *cujus*, qui sæpè est inferior. Patet in rebus creatis, & earum usu, illæ enim sunt præstantiores ipso suo usu, & tamen ad illum ordinantur ut ad finem ultimum *cujus*, quarum finis ultimus *cui* est homo illis utens, & illis perfectior, quod sufficit, ut verè dicatur, quod semper minùs perfecta ordinantur ad perfectiora: cùm autem Deus sit finis *cui*, & ejus gloria sit finis *cujus*, benè potest ad eam ordinari unio Hpostatica, licet in se sit nobilior. 188.

Difficultas est: Utrùm Deus priùs decreverit creare naturam rationalem, quàm eam glorificare? Negativè. Ita *P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 6. num. 12. P. Vasq. 1. p. d. 82. cap. 5. n. 18.* & alii. Probatur primò, quia eodem signo, quo creatura rationalis ordinatur ad esse, ordinatur ad illud propter suum finem primarium; siquidem ordinatur 189.

à per-

à perfectissimo agente intellectuali, qui solùm operatur ex fine primario perfectissimo; sed finis primarius supernaturalis creaturæ rationalis est ejus glorificatio; ergo eodem signo, quo Deus eam ordinavit ad esse, ordinavit etiam illam ad ipsum esse propter suam glorificationem; consequenterque non priùs habuit decretum de illius creatione, quàm de illius glorificatione.

190. Probatur secundò, quia Deus non aliter voluit fieri hominem, nisi ad eum finem, ut gloriam consequeretur; nec aliter voluit fieri gloriam, nisi ut ab homine possideretur; cùm gloria sit finis *cujus*, seu perfectio hominis, & homo sit finis *cui*, seu subjectum ipsius gloriæ; ergo neque priùs decrevit producere hominem, quàm gloriam; neque priùs gloriam, quàm hominem, sed eodem signo utriusque existentiam decrevit, ita tamen ut voluntas circa hominem fuerit efficax; simplex autem & inefficax circa gloriam, prout infra dicemus. Confirmatur, quia eodem signo, quo Christus Dominus fuit ordinatus ad esse, fuit etiam ordinatus ad tale esse, nempè ad esse Filii Dei naturalis; ergo etiam eodem signo, quo homo fuit ordinatus ad esse, fuit ordinatus ad tale esse, nempè possessoris Dei.

191. Argues 1. Primum decretum glorificandi naturam rationalem fuit inefficax; alioqui omnia illius individua consequerentur gloriam; sed decretum inefficax nõ involvit existentiam rei; ergo &c. Resp. decretum illud fuisse inefficax ex parte creaturarum, quatenùs non acceptarunt, quod Deus illis tribuit dependenter à libera earum voluntate; fuisse tamen efficax ex parte Dei; siquidem per illud obligavit se Deus præbere omnia necessaria ad salutem, quæ ab eo tantùm dependerent, quorum cùm primum sit earum existentia, quam ab ipso solo Deo habent per creationem, ideò hæc in illo decreto fuit à Deo efficaciter intenta, licet non ita fuerit intenta omnibus salus, quam Deus in illo decreto dependenter ab earum libera voluntate decrevit, ideoque inefficaciter, ut infra dicemus.

192. Argues 2. Deus priùs decrevit naturam rationalem ex illius fine naturali, & postea illam ordinavit ad supernaturalem; neque enim repugnat rem intendere ob unum finem, & postea ad alium ordinare; sed in eo primo decreto non potuit non decernere ejus existentiam, utpotè sine quâ non posset consequi ipsum finem naturalem; ergo priùs hanc, quàm ejus glorificationem decrevit. Respondeo negando majorem, ad cujus probationem dicimus esse veram de fine secundario, non autem primario; esset enim aliqualis inordinatio in Deo non admittenda intendere priùs finem secundarium, omisso primario, dato quod ad illum res erat ordinanda: cùm autem glorificatio sit finis primarius creaturæ rationalis, ad quem illa erat ordinanda, ob illum fuit à Deo primariò intenta. Accedit, quod ipse finis primarius, nempe Beatitudo supernaturalis substituit loco finis naturalis creaturæ rationalis, ideòque hæc propter illam fuit primariò intenta.

193. Argues 3. Deus primariò intendit suam gloriam ex creatione naturæ rationalis, ut patet ex supra dictis; sed non potuit sic intendere, quin involveret ejus existentiam, sine qua ipsa creatura est nihil; ex nihilo autem nulla est Deo glorificatio; ergo &c. Respondeo illam gloriam fuisse quidem à Deo intentam, non tamen ex nuda creatione, sed ex hac & ex glorificatione ipsius creaturæ, quæ sunt simul, licet illa gloriæ divinæ intentio sit prior, quatenùs est de gloria divina habenda per hominem glorificatum.

194. Argues 4. Si Deus ex intentione glorificandi Petrum v. g. decerneret ejus existentiam, sequeretur hanc esse effectum prædestinationis; siquidem nihil aliud est esse effectum prædestinationis, quàm procedere ex illius intentione; sed existentia, cùm sit res naturalis, non potest esse effectus prædestinationis; ergo &c. Respondeo negando sequelam: tum quia illa intentio non est prædestinatio, sed simplex affectio generalis eam antecedens, ut infra dicemus: tum etiam, quia si esset effectus, esset intenta post glorificationem, cùm tamen ita non sit, sed simul, ut supra diximus.

195. Argues 5. Quod est prius in executione, fuit posterius in intentione; sed existentia naturæ rationalis est prior in executione, glorificatio autem illius est posterior; ergo hæc in intentione fuit prior, illa verò posterior; consequenterque non fuerunt simul intentæ in eodem signo. Respondeo majorem esse veram inter finem & media, quæ illum non componunt intrinsecè, sed sunt tantùm causæ extrinsecæ efficientes illius consecutionem: non ita tamen inter subjectum, & finem formalem, ex quibus simul componitur intrinsecè finis totalis: talis autem est persona prædestinata, & gloria, ad quam prædestinatur; hæc enim est finis *cujus*, & illa finis *cui*: unde licet in tempore priùs producatur persona, quàm gloria, non ideò priùs amatur in æternitate gloria, quàm persona, cùm ametur tali personæ; neque enim amatur gloria in abstracto, sed in concreto, id est alicui personæ, cujus est forma; cùm nullus possit amari, ut sit Beatus, quin etiam ametur, ut sit, sive ut existat, sicque eodem signo, & per eandem voluntatem.

196. Argues 6. Intentio de glorificanda natura rationali respicit ejus operationes, quales sunt visio, & amor, à quibus glorificatur; sed non potest illas ita respicere, quin præsupponat existens ipsum subjectum operans; ergo &c. Respondeo ad minorem non posse ita respicere in executione facta in tempore extra causas: posse tamen in intentione habitâ in mente supremi artificis, qui potest per modum unius finis totalis intendere simul ipsam naturam, & gloriam habendam, seu conjunctum ex natura, & gloria.

197. Argues 7. Prioritas, quæ reperitur inter objecta, reperitur etiam inter actus divinos quoad nos; sed in natura glorificata prior est ipsa natura ut causa materialis, quàm gloria, quæ est illius forma; ergo &c. Respondeo majorem esse veram, quando prioritas illa ex objectis refunditur etiam in actus ob aliquam specialem rationem, ut refunditur ex fine & mediis; ac ex meritis, & præmio: nam cùm finis non moveat, nisi ut amatus; neque media proficiant ad finem, nisi ut electa, ideò sicut finis est prior, & causa mediorum, ita intentio finis est prior, & veluti principium electionis mediorum; idemque similiter de merito, & præmio: at verò cùm non ita se res habeat in causis physicis realibus respectu effectuum; neque in materialibus respectu formarum, ideò necesse non est, quod priùs intendantur, sed possunt simul amari, & intendi.

SECTIO XII.

Virùm in Deo præcesserit voluntas simplex salvandi omnes ante intentionem efficacem dandi gloriam electis?

198. DIFFICULTAS 1. Utrùm in Deo fuerit hujusmodi voluntas antecedens salvandi omnes? Affirmativè. Ita *P. Soar. de Prædest. lib. 4. cap. 1. num. 2. cum D. Chrysost. Theophylact. D. Amb. D. Athan. D. Hieron. D. Prosper. & D. Thom. 1. p. q. 19. art. 6. & 3. contr. gent. cap. 159. Durand. in 1. dist. 47. q. 1. P. Vasq. 1. p. d. 83. cap. 2. n. 7. P. Mol. 1. p. q. 19. a. 6. & in Concord. q. 14. art. 13. d. 10. & d. 23. memb. 2. P. Less. de Auxil. sect. 6. Assert. 1. P. Sal. tom. 2. in 1. 2. tract. 11. d. 2. sect. 3. P. Arrub. d. 50. cap. 2.* quos citat, & sequitur *P. Herice d. 23. tract. 3. cap. 11. P. Ruiz 1. p. d. 19. de Volunt. Dei sect. 1. & sequent. P. Martin. d. 11. sect. 3. n. 26. P. Amicus de prædest. d. 16. sect. 1. n. 11. P. Arriaga 1. p. d. 25. sect. 3. subsect. 3. num. 31.* & alii.

199. Probatur primò ab Scriptura 1. ad Timoth. 2. ibi: *Deus vult omnes homines salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire*: ubi verbum *omnes* pro omnibus, & singulis, sive bonis, sive malis accipiendum est: alioqui si pro aliquibus, ita etiam acciperetur aliis in locis, in quibus Apostolus dicit, omnes in Adamo peccasse, ut ad Rom. 5. 12. *In quo omnes peccaverunt*: & Christum Dominum pro omnibus mortuum esse, ut 1. ad Tim. 2. 6. *Qui dedit redemptionem semet ipsum pro omnibus*; sed hoc repugnat fidei; nam de peccato definitum est à Trid. *sess. 5.* in decreto de peccato originali in omne genus humanum fuisse transfusum; & de Redemptione definitum est ab Innocent. X. in Bulla. *Cùm occasione*, & ab Alexand. VII. in Bulla *Ad Sanctam*, contra Jansenium in quinta illius propositione, Christum Dominum pro omnibus omninò hominibus mortuum esse, & sanguinem fudisse; ergo &c.

200. Probatur secundò ex eadem Scriptura Ezech. 18. *Nunquid voluntatis meæ est mors impii, dicit Dominus, & non ut convertatur à viis suis, & vivat?* Et infrà: *quia nolo mortem morientis, dicit Dominus, revertimini, & vivite.* Et cap. 33. *Vivo ego, dicit Dominus, nolo mortem impii, sed ut convertatur impius à via sua, & vivat, convertimini, convertimini, & quare moriemini?* Et Matth. 23. *Quoties volui congregare filios tuos, quemadmodum gallina congregat pullos suos sub alis, & noluisti.* Et cap. 18. *Sic non est voluntas ante Patrem vestrum, qui in cœlis est, ut pereat unus de pusillis istis.* Et 1. Thessal. 4. *Hæc est voluntas Dei, sanctificatio vestra: ut abstineatis vos à fornicatione, ut sciat unusquisque vestrùm vas suum possidere in sanctificatione, & honore.* Et 2. Petr. 3. *Patienter agit propter vos, nolens aliquos perire, sed omnes ad pœnitentiam reverti.* Et 1. Tim. 4. *Qui est salvator omnium, & maximè fidelium.* Et Rom. 1. *An ignoras quoniam benignitas Dei ad pœnitentiam te adducit: tu autem secundùm duritiam tuam & impœnitens cor tuum thesaurizas tibi iram.* Et Isai. 30. *Expectat Dominus, ut misereatur vestri, & ideò exaltabitur parcens vobis.* Et Sap. 11. *Dissimulans peccata hominum propter pœnitentiam.* Et Job. 24. *Dedit ei locum pœnitentiæ, & ipse abutitur ad superbiam.* Et Apoc. 2. *Dedi illi tempus, ut pœnitentiam ageret, & non vult pœnitere*: ex quibus, & aliis plùribus Scripturæ locis apertè constat esse in Deo hanc voluntatem, qua vult omnium hominum salutem, etiam infidelium, & obstinatorum; ergo &c.

Probatur tertiò ex Sanctis Patribus D. Dionys. 201
de Divin. nomin. cap. 4. Si aliquis ipsius non participat, hoc nõ infirmitatis, aut parvitatis est illuminativæ ipsius distributionis; sed non extentorum ad luminis participationem propter luminis accipiendi importunitatem. Et cap. 9. *de cœlest. Hierarch. Immensum*, ait, *& infinitum divini luminis pelagus semper paratum est, & patet omnibus ad participandum.* Et D. Chrysost. *hom. 7.* in Joan. ad illa verba: *Illuminat omnem hominem, &c.* Et cap 2. *gen. hom. 11. fine.* Et in Joan. 17. *hom. 80. & tom. 3. hom. 9. de laudib. D. Paul. fine*: *Ipse quidem*, ait, *vult omnes salvos fieri: at non omnium voluntas ejus voluntati obsequitur: neque ab eo aliquis cogitur ..... Deus enim paratus est ad salvandum hominem, non involuntarium, neque non volentem.* Et D. Cyril. Alexand. *lib. 11. in Joan. cap. 21. in medium*: *Christus*, ait, *quantùm ad ferendam opem illi attinuerit, servasset hominem* (nempè Judam) *nisi ultro ipse in perditionem insiliisset. Gratia igitur in aliis effulsit, servavitq; omnes, qui cooperantem ei voluntatem tradiderunt, sic enim salutis nostræ modus dispositus est.* Et D. Greg. Nissen. *de orat. Dominica*, ad illa verba; *Fiat voluntas tua: voluntas Dei*, ait, *salus hominum est.* Et D. Amb. *lib. de Paradiso cap. 8. ante medium. Nec Judæos*, ait, *omnes credituros sciebat; & tamen ait: Non veni, nisi ad oves perditas domùs Israël. Ergo non in mandante culpa est, sed in prævaricante peccatum est. Et quod in Deo fuit, ostendit omnibus, quod omnes voluit liberare.* Idem habent D. Paulin. *epist. 1. ad Aprum.* D. Ansel. *lib. de volunt. Dei.* D. Damascen. *adversus Manichæos, & lib. 2. Fidei cap. 29.* D. Bonav. *in 1. dist. 40. art. 3. q. 1.* D. Hieron. *Malach. 1.* D. Bern. *serm. 5. de Nativit. Domin.* D. Irenæus, *lib. 4. advers. hæres. cap. 71.* D. August. *lib. 3. Confession. cap. 2. & in psal. 108.* & alii.

Probatur quartò rationibus: Prima, quia Deus 202
de facto omnes creaturas rationales ordinavit ad Beatitudinem supernaturalem; alioqui si aliquas non ita ordinaret, cùm illæ de se non essent ad eam ordinatæ, manerent in statu puræ naturæ, sicque non contraherent peccatum originale, cùm hoc solùm contrahatur ab illis, quibus debita erat justitia originalis; hæc autem illis prout sic non deberetur: neque essent redemptæ à Christo Domino, utpotè qui solùm redemit nos à privatione gratiæ & gloriæ resultante ex peccato Adami, quod non contraherent: neque essent capaces Sacramentorum, & fructûs passionis Christi Domini, cùm hæc solùm sint media ad finem supernaturalem consequendum; solùm autem sint capaces mediorum, quæ capaces sunt finis, ad quem ordinantur ipsa media; sed Deus non potuit sic illas ordinare ad talem Beatitudinem, nisi habuisset voluntatem salvandi illas; implicat enim quod Deus ordinet aliquem ad finem aliquem, & nolit, saltem inefficaciter, consecutionem ipsius finis; ergo &c.

Secunda, quia eodem signo facta fuit electio 203
efficax prædestinatorum ad gloriam, atque non electio reproborum; siquidem illa fuit electio eorum præ aliis; sed non electio supponit volũtatem universalem inefficacem salvandi, tam reprobos; alioqui priùs essent excluſi, saltem negativè à regno, quàm ad illud admissi aliquo modo, haberentque ad id media sufficientia, quod non est dicendum: quàm prædestinatos; alioqui jam Deus priùs esset affectus, licet inefficaciter circa repro-

bos,

bos, quàm circa electos, quatenùs priùs circa illos haberet eam voluntatem universalem; ergo &c. Confirmatur, quia applicatio redemptionis, aut supponit, aut involvit voluntatem, saltem inefficacem salvandi; sed Christus Dominus pro omnibus applicavit Redemptionem ex beneplacito Patris; ergo aut supposuit, aut involvit voluntatem, saltem inefficacem salvandi omnes pro primo signo, licet in secundo signo voluntate efficaci iterum eam applicarit pro electis.

204. Tertia, quia Deus absolutè vult omnium merita finalia, ut patet ex illo Ezech. 18. aliisque Scripturæ locis, de quibus supra *n. 200.* sed positis ipsis meritis vult Deus eorum salutem, ut est de fide; ergo absolutè vult omnium salutem; nam qui appetit aliquid sub aliqua conditione, & ipsam conditionem appetit, illud absolutè appetit. Patet in Materia prima, quæ licet appetat formam sub conditione dispositionum, cùm etiam ipsas dispositiones appetat, absolutè appetit ipsam formam.

205. Oppositum tenent *Alexand. 1. p. p. 36. D. Bonav. in 1. dist. 46. art. 1. q. 1. Scot. q. unica ad 1. Major. q. unica. Marsil. in 1. quæst. 45. art. 1. Dried de concord. liber. arbitr. & prædest. 1. part. cap. 4. ad 2. Caiet. in locum. D. Pauli. cit.* & alii: pro quibus: Objicies 1. D. August. aliquando coarctat illud D. Paul. 1. Tim. 2. ita ut intelligatur, aut per distributionem accommodam, id est de omnibus, qui salvantur, efficiatque hunc sensum: *Nullus salvabitur, nisi quem Deus salvari voluerit*: aut per distributionem incompletam, id est pro generibus singulorum, quatenùs ex omni genere, seu statu hominum velit Deus aliquos, non tamen omnes salvos fieri, ut colligitur ex *lib. de prædest. Sanctor. cap. 8. lib. de corrept. & grat. cap. 14. & 15. in Enchirid. cap. 103.* ergo &c.

206. Respondeo D. Aug. ut ait *P. Arriaga cit. n. 33.* retractasse postea hanc opinionem, si fortè eam habuit, de quo dubitatur, & veram, ac communem tenuisse; siquidem aliis in locis admittit in Deo alias voluntates inefficaces, quorum objecta non fiunt; ait enim *lib. 3. de libero arbitr. cap. 19.* peccatorem contemnere Deum volentem eum sanare. Et *lib. de Spirit. & litter cap. 33.* ait, Infideles facere contra Dei voluntatem non credentes Evangelio, sicque non debuit D. August. hîc eam voluntatem Dei inefficacem negare salvandi omnes, quando satis ab Apostolo declaratur, dum dicit, quod sicut Deus est unus omnium Deus; & Christus Dominus pro omnibus mortuus est, ita etiam vult omnes salvos fieri; sed Deus omnium, etiam reproborum est Deus unus; & Christus Dominus etiam pro illis mortuus est; & pro omnibus orandum, ut salutem assequantur, ut concludit Apostolus, & est usus Ecclesiæ; ergo Deus vult omnes, etiam reprobos salvos fieri. Aliter respondet Lezana dicens D. August. locis cit. fortasse locutum fuisse de voluntate efficaci, & absoluta Dei, quæ non est universaliter respectu omnium, sed incompletè respectu omnium tantùm, qui sunt prædestinati.

207. Objicies 2. Voluntas Dei debet impleri, ut patet ex illo psal. 113. *Omnia quæcunque voluit, fecit.* Et Sap. 12. *Subest illi, cùm voluerit, posse*; & sæpè alibi; sed voluntas illa circa reprobos non impletur; ergo non datur in Deo. Respondeo hæc, & similia loca intelligenda esse de voluntate Dei efficaci, non autem inefficaci, qualis est illa, qua Deus vult omnes homines salvos fieri. Addo si intelligenda sint de voluntate inefficaci, dicendum esse, illam impleri quoad unam partem, nempè quoad pœnam in reprobis; siquidem Deus per illam vult salutem omnium, aut damnationem, si per illos stet, quod non salventur, & quoad hanc partem semper impletur, ut ex D. Aug. explicat *P. Quiroz.*

208. Objicies 3. Implicat quod Deus velit aliquibus gloriam, & per ipsum præcisè stet, quominùs illi gloriam non assequantur; sed per Deum stat, quod aliqui non assequantur gloriam, quales sunt infantes, qui in utero materno moriuntur; aut inter gentiles ante usum rationis sine baptismo; aut amentes à natura, & omnes alii, ad quos nulla notitia, neque confusa legis Evangelicæ pervenit; ergo saltem respectu horum non habet Deus eam voluntatem. Respondeo negando minorem, ad cujus probationem dicimus Deum omnibus præparasse auxilia sufficientia ad salutem, saltem in causis universalibus, nempè in meritis Christi Domini, in applicatione Sacramentorum, in illuminatione interna, si sint adulti juxta illud Joan. 1. 9. *Illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum*: cùm autem hæc data sint ex vi illius voluntatis conditionatè tantùm, nisi per illos stet, aut per concursum causarum secundarum naturalium, & sæpius causæ naturales ea impediant, nolente Deo illis resistere, ideò aliqui carent aliquo modo ipsis mediis, non defectu Dei, sed propter concursum causarum secundarum.

209. Respondet P. Vasq. cum aliis, Deum ex se noluisse gloriam aliquibus infantibus, ideoque eis negasse media sufficientia ad salutem; siquidem si hanc eis vellet, aliter disponeret causas secundas, nè impedirent baptismum; sicque de solis adultis explicat citatum locum D. Pauli 1. Tim. 2. motus verbis illis ejusdem Apostoli cit. loco: *Et ad agnitionem veritatis venire*: nam ad talem agnitionem soli adulti, non autem infantes illi possunt devenire.

210. Non placet primò, quia Apostolus ibi intendit, ut fiat oratio pro omnibus hominibus, quæ etiam pro infantibus in utero existentibus facienda est, neque securum est eos ab orationibus Ecclesiæ excludere. Secundò, quia propositiones universales Scripturæ non sunt limitandæ sine urgenti causa; hîc autem nulla datur; nam si Deus potuit, & noluit impedire causas naturales, ideò id fecit, quia ita postulabat earum exigentia, cum quo adhuc stare poterat, quod Deus inefficaciter optaret infantium salutem, eique displiceret, ac doleret, quod auxilia ab illis impedirentur. Undè non benè exponitur citatus locus D. Pauli de solis adultis; aliter neque de infantibus, qui salvantur, neque de illis, quibus poterat, & de facto non fuit applicatum remedium loqueretur; siquidem etiam non poterant ad agnitionem veritatis venire, quod neque ipse P. Vasq. admittit: sicque verba illa: *Ad agnitionem veritatis venire*: intelligit P. Arriaga, non de actuali, sed de habituali, quæ etiam reperitur in infantibus, cùm habeant potentias intellectuales.

211. Objicies 4. Deus ante prævisa demerita habet voluntatem positivam damnandi homines, si in peccato mortali moriantur; ergo nihil habet speciale circa eorum salutem; alioqui haberet voluntatem suæ voluntati contrariam. Respondeo negando consequentiam; nam Deus quantùm est ex se vult hominum salutem complacendo in illa, & eam desiderando, procurandoque quod apponatur conditio, & media exerceantur, ut acquiratur ipsa salus: at verò damnationem non vult quantùm est ex se, neque exoptat, neque curat, quod

conditio, sive peccata apponantur, imò oppositum desiderat, nè scilicet sint peccata, in eisque maximè displicet, in quo est magna diversitas.

212. Objicies 5. Intendere seriò finem, & illum non obtinere, est magna imbecillitas; nam si quis amat seriò, & non obtinet, non potest obtinere; si autem potest, & non obtinet, non amat seriò; sed id accideret in Deo, si haberet voluntatem salvandi omnes, esset que in eo voluntas imperfecta; ergo &c. Respondeo voluntatem inefficacem, quam haberet Deus, non esse imbecillitatem, quando intendens potest, si velit, habere efficacem, & media efficacia adhibere, ut acquiratur finis intentus, & non ita habet, neque adhibet ob altissimas causas nobis ignotas, quo pacto se habet Deus in illa voluntate; amat enim seriò, sed non efficaciter, neque media efficacia adhibet, cùm tamen possit.

213. Advertes P. Soar. hîc *lib. 1. cap. 18. num. 14.* non admittere hanc voluntatem inefficacem erga prædestinatos, sed solam efficacem, & hanc significari verbis Apostoli, nempè Deum velle omnes salvare, reprobos quidem inefficaciter, prædestinatos autem efficaciter. Non placet, ut patet ex supra dictis in probationibus, & quia Apostolus voluit ostendere Bonitatem divinam esse in ea prima voluntate universalem, & omnibus æqualem, ideòque attulit Vnitatem Dei, & Redemptionem Christi Domini, quæ sunt omnibus æqualiter universales; non autem sic ostenderet, si significaret ipsam voluntatem esse aliis efficacem, aliis verò inefficacem.

214. Dices; Nulla ratio suadet, voluntatem illam inefficacem fuisse priorem voluntate efficaci dandi gloriam prædestinatis; siquidem neque erat ejus causa; neque continebat motivum illius, cùm Deus non elegerit efficaciter prædestinatos, quia priùs voluit eis gloriam inefficaciter: deindè effectus procedentes ab ipsa voluntate inefficaci, æquè procederent à solâ efficaci; ergo non est dicendum fuisse priorem. Respondeo negando antecedens; ratio est, quia illa prima voluntas est universalis tendens ad omnes, & singulos gradus gloriæ per omnia & singula media de lege ordinaria possibilia, quos omnes Deus intendit, quantùm est ex se, dare omnibus & singulis creaturis rationalibus, si illæ ex sua parte ad eos disponantur: at verò ista secunda voluntas est particularis tendens ad certos, & determinatos gradus per certa, & determinata media; cùm autem universale semper sit prius particulari, ideò prior erit illa, quàm hæc voluntas. Accedit, quod voluntas inefficax est veluti conditionata; voluntas verò efficax est absoluta; semper autem conditionatum est prius absoluto.

215. Urgebis: si daretur voluntas illa universalis, sequeretur: Primò res naturales fuisse productas ex vi illius; consequenterque non propter electos, quod contradicit Scripturæ: Secundò circa electos dari duas voluntates efficaces, alteram universalem dandi eis gloriam indeterminatè; & alteram particularem dandi singulis ipsam gloriam in tali gradu. Tertiò, gratiam datam primis Parentibus in statu innocentiæ fuisse effectum illius primæ voluntatis universalis, & prædestinationis; sequelæ autem sunt falsæ; ergo &c. Respondeo ad primam, res naturales non fuisse primò propter electos, ad illos tamen fuisse postea ordinatas, quod satis est, ut dicantur fuisse propter illos. Ad secundam dicimus, nullam dari rationem, ut admittamus duas illas efficaces voluntates, dari tamen ut unam inefficacé, & alteram efficacem admittamus, ut patet ex dictis. Ad tertiam dicimus primam gratiam datam non fuisse primò primis parentibus ex vi voluntatis prædestinantis; fuisse tamen postea ex vi illius recuperatam, & conservatam, quod non repugnat.

Difficultas 2. Utrùm hujusmodi voluntas uni- 216.
versalis antecedens dandi gloriam fuerit signi; an beneplaciti? Advertes, voluntatem signi esse tantùm voluntatem metaphoricè & non propriam; siquidem significatur verbis, quæ supponunt eam esse in Deo, cùm tamen non sit, per illamque ita se gerit Deus externè, ac si rem vellet, cùm tamen internè non velit: voluntatem autem beneplaciti esse actum proprium internum in Deo, imò & ipse Deus. Hoc posito.

Prima sententia asserit, voluntatem antecedentem esse voluntatem signi comparativè ad salutem reproborum; esse tamen voluntatem beneplaciti comparativè ad media, quæ Deus re ipsa confert, ut possint salutem obtinere. Ita *Scot. in 1. dist. 46. q. unica. Major. dist. 45. q. unica, & dist. 46. q. unica. Marsil. q. 45. a. 1. Ocham. & Gabr. dist. 46. q. 1. Hærveus q. 2. Cajet. in 1. Tim. 2. Driedo de concordia liber. arbitr. p. 1. cap. 4. ad 2. Zumel in præsenti q. 19. a. 6. q. 2. conclus. 4. Alvarez d. 33. in 4. expositione, & ad 1. & 3. & d. 34. concl. 4. & d. 109. & 113.* & alii. 217.

Secunda sententia, quam sequimur, tenet huiusmodi voluntatem antecedentem in Deo esse voluntatem beneplaciti propriam, & realem. Ita, *D. Thom. hîc a. 6. ad 1. Albert. 1. p. q. 79. membr. 2. a. 2. Alexand. 1. p. q. 36. memb. 2. D. Bonavent. in 1. dist. 46. a. 1. q. 1. & d. 47. a. 1. q. 1. Richard. in 1. dist. 46. a. 1. q. 1. Durand. in 1. dist. 47. q. 3. Carthusian. in 1. dist. 46. q. 1. Corduba lib. 1. quæst. q. 56. P. Vasq. 1. p. d. 83. cap. 2. n. 7. P. Herice tr. 3. d. 23. cap. 11. n. 132. P. Ruiz de Volunt Dei, d. 19. sect. 10. n. 4. P. Soar. hic lib. 4. cap. 2. n. 2.* & alii. Probatur primò, quia verba Scripturæ, quando materia, aut circumstantia litteræ non cogunt ad metaphoram, & inde non sequitur aliquod inconveniens, sunt in omni proprietate intelligenda; sed neque materia, neque litteræ circumstantia nos cogunt ad metaphoram, neque inde sequitur aliquod inconveniens; ergo intelligenda sunt in omni proprietate; præsertim cùm ita verba D. Pauli citata intelligant D. Chrysost. *hom. 7. ad 1. Tim. 2. & hom. 1. ad Ephes.* D. Damascen. *lib. 2. de Fide, cap. 29. & 30.* & alii supra. 218.

Probatur secundò, quia Deus voluntate bene- 219.
placiti paravit omnibus auxilia sufficientia; ergo eadem voluntate optavit omnibus salutem: nam cùm media eligantur propter finem, & illa eligantur propria voluntate, etiam propria voluntate debet intendi finis. Confirmatur primò, quia non minùs complacet Deus in salute, quàm displicet in peccato; sed hujusmodi displicentia est actus internus Dei verus, & formalis; ergo etiam talis erit illa complacentia. Secundò, quia Deus non displicet in salute hominum, ut per se patet; neque circa illam potest se habere purè negativè per suspensionem actûs; ergo positivè per voluntatem beneplaciti.

Probatur tertiò, quia voluntas salvandi antece- 220.
dens in Deo est primaria, beneplacens, lætificans, vehemens Dei concupiscentia, & desiderium flagrans; voluntas autem consequens puniendi in Deo est secundaria, habens admixtam displicentiam, tarda, & quasi coacta; sed hæc est formaliter, propriè, & simpliciter in Deo; ergo à fortiori sic erit formaliter, propriè, & simpliciter illa.

Proba-

221. Probatur quartò, quia affectus, qui habet efficaciam, quantùm est ex se, non est metaphoricus, & improprius; sed voluntas antecedens salvandi in Deo est efficax quantùm est ex parte Dei; siquidem Deus quantùm est ex se vult efficaciter omnes homines salvos fieri; ergo talis voluntas non est metaphorica, & impropria, sed propria & formalis in Deo. Confirmatur, quia si talis voluntas circa salutem reproborum solùm esset metaphorica, & impropria, sequeretur, aut omninò, aut maximæ ex parte debilitari rationem, quâ præsciti tenentur Deo gratias agere, aliisque piis operibus gratitudinem ostendere pro infinitâ Dei benignitate, & Misericordia, qua Deus quantùm est ex se optavit, & procuravit eorum salutem; Deumque non posse illis exprobrare ingratitudinem tanti erga eos beneficii, si solùm metaphoricè, & non propriè fuit eis collatum; sed hæc non sunt dicenda; ergo &c.

222. Probatur quintò, quia si voluntas antecedens salvandi in Deo non esset propria, sed metaphorica, sequeretur in Oratione Dominica, quam Dominus docuit faciendam petere in omnibus, etiam præscitis voluntatem suam, hos petere, ut sibi Deus deneget opportunitatem, abundantiam illustrationum, & inspirationum, utque permittat eos ruere in peccata, obstinari, & damnari; sed hoc non est dicendum; ergo &c. Probatur sequela, quia quando petunt, ut fiat in eis voluntas Dei, intelligenda sunt eorum verba de propria voluntate, & non metaphorica; ergo si voluntas antecedens salvandi illos est metaphorica, debent eorum verba, non ad istam voluntatem metaphoricam referri, sed ad illa remedia deneganda, permittenda peccata, & æternum supplicium inferendum, quorum omnium in Deo est propria, vera, & simpliciter voluntas; hoc autem non est dicendum; ergo &c.

223. Argues 1. Scriptura ait, Deum irasci, clamare, tangi pœnitentiâ, & dolore cordis intrinsecùs, & similibus; & tamen hujusmodi voluntates in Deo non sunt propriæ, sed metaphoricæ, & signi; ergo idem dicendum de voluntate salvandi omnes. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia illæ voluntates ex suo conceptu formali involvunt imperfectionem, saltem physicam, ut patet in hominibus, ideòque non possunt esse in Deo formaliter, sed tantùm metaphoricè, ita ut Deus sic exteriùs se gerat, ac si interiùs illas haberet: at verò voluntas salvandi omnes nullam defert imperfectionem, imò maximam perfectionem, quatenùs summam Dei benevolentiâ in omnes, etiam præscitos ostendit, ideoq; in eo est formaliter admittenda.

224. Argues 2. Nullus actus imperfectus est in Deo formaliter; sed talis voluntas, cùm non sit habitura effectum, est quædam velleitas; hæc autem est actus imperfectus; ergo &c. Respondeo hujusmodi voluntatem ex parte subjecti, id est Dei, non esse velleitatem; siquidem Deus ex se perfectè vult omnes homines salvos fieri; licet solùm sit velleitas ex parte objecti, nempè liberi hominis arbitrii, qui, cùm possit, non cooperatur divinis vocationibus.

225. Argues 3. Voluntas illa est tantùm conditionata; sed voluntas conditionata non datur in Deo actu, & formaliter, sed daretur, si poneretur conditio; ergo &c. Respondeo voluntatem illam non esse conditionatam ex parte subjecti, nempè Dei, utpotè qui absolutè quantùm est ex se elicit voluntatem salvandi omnes: esse tamen conditionatam ex parte objecti, nempè liberi arbitrii creati, cui subordinatur in ordine ad effectum assequendum, & per quod stat, quod illum non assequatur.

Argues 4. Deus potest velle media efficacia ad salutem, quin velit efficaciter ipsam salutem; sic enim aliquando vult reprobis auxilia efficacia, per quæ assequuntur ipsam gratiam, quin velit eis efficaciter salutem; ergo etiam poterit absolutè velle media ad finem, non intendendo priùs ipsum finem. Respondeo primò negando antecedens; ad cujus probationem dicimus, Deum tribuere ea auxilia efficacia reprobis ex intentione suæ gloriæ, & gratiæ temporalis, quæ verè inde assequuntur; non autem ex intentione gloriæ eis dandæ, siquidem respectu illius non sunt efficacia, cùm ipsa gloria per illa non acquiratur in re. De hoc tamen latiùs infra. 226.

Respondeo secundò, dato antecedente, negando consequentiam; diversa ratio est, quia dato, quod Deus vult media, ut media, debet necessariò priùs intendere finem; siquidem voluntas ex intentione finis movetur ad electionem mediorum; data autem ipsa intentione, benè potest voluntas excitari ad eligenda media efficaciora, præsertim quando Deus videt ea habitura ultimum finem, cùm solùm inserviant ad gratiam intermediam, non verò ad finalem assequendam: undè talia auxilia magis possunt dici efficacia in ordine ad hanc gratiam iterùm amittendam, quàm ad finalè, cùm media efficacia ad salutem, & quæ propriè dicuntur effectus prædestinationis, sint illa tantùm, quæ inserviunt ad gratiam finalem consequendam. 227.

Argues 5. Deus dat omnibus liberum arbitrium capax ad peccatum committendum, quin dicatur velle peccatum; ergo etiam dabit media sufficientia ad salutem, quin dicatur velle salutem. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia liberum arbitrium, neque per se est ordinatum ad peccatum, neque à Deo datur ea intentione, ut creatura illo abutatur ad malum, imò potiùs utatur ad bonum: at verò media, & per se ordinantur ad salutem; aliter non essent ei proportionata; & Deus illa dat ea intentione, ut salus per illa acquiratur, ideòque cùm vult media, etiam vult finem. 228.

Difficultas 3. Utrùm hujusmodi voluntas in Deo sit non solùm beneplaciti, sed etiam per modum prosecutionis? Affirmativè. Ita *P. Soar. hic lib. 4. cap. 2. n. 10.* & alii. Probatur, quia illa dicitur voluntas per modum prosecutionis, quæ non solùm habet complacentiam de objecto, sed etiam aliquo modo illud fieri desiderat, & intendit; atqui supra dicta Dei voluntas ita se habet; siquidem Deus per illam non solùm complacet in salute omnium, sed ad illam assequendam applicat media sufficientia, nempè merita Christi Domini, Sacramenta, præcepta, consilia, auxilia, & similia; ergo &c. 229.

SECTIO XIII.

Utrùm voluntas efficax dandi gloriam sit ante absolutam præscientiam meritorum?

ADVERTES primò, quæstionem hanc, quæ quidem in hac materia est facilè princeps, excitari posse inter Catholicorum, & desperatam Calvinistarum prædestinationem; hi enim cum suo Calvino *lib. 3. instit.* 230.

institut. cap. 21. §. 5. asserunt primò, Deum æterno suo decreto quosdam ad vitam æternam, quosdam autem ad mortem æternam prædestinasse nullo ipsorum merito, aut demerito, sed quia ita ipsi placuit. Secundò, hoc Dei decretum ita esse à Deo immutabile, ut tollat omnem nostri arbitrii libertatem in negotio salutis, & perditionis; sed quadam inevitabili necessitate, hos perire, illos autē salvari. Tertiò, solis prædestinatis dari fidem in Christo, quam non possint amittere; reprobis autem negari omnem fidem, & gratiam. Quartò, solos prædestinatos esse in Ecclesia per fidem adscriptos; reprobos autem & à fide, & ab Ecclesia exclusos. Quintò, prædestinatorum peccata, licet gravia, non imputari; reprobos autem impelli, & necessitari ad peccandum, miserèque decipi, & illudi, & ita illusos in æterna supplicia præcipitari. Hæc doctrina Ecclesiæ Calvinisticæ, quā ad paucas propositiones revocat, & compendiosè refutat *P. Becan. tom. 1. opuscul. in princip. & tom. 1. Sum. cap. 16.* ubi differentiam inter Calvinistas, & Pelagianos, atque Catholicos doctè confert.

231. Advertes secundò, præsentem difficultatem multipliciter excitari inter Catholicos: Alii enim quærunt, utrùm prædestinatio fuerit ante prævisa merita? Alii, utrùm fuerit ex motivo Misericordiæ, an Justitiæ? Alii, utrùm habuerit causam aliquam ex parte prædestinati? Alii, utrùm illa voluntas efficax dandi gloriam fuerit antecedens, an consequens?

232. Advertes tertiò, voluntatem antecedentem ex communiori acceptione esse illam, quam Deus habet à semet ipso independenter ab eo, quod ad illam moveatur ex nostris operibus bonis, aut malis: voluntatem verò consequentem esse illam, quam Deus habet dependenter à nostris operibus absolutè prævisis. Patet, quia termini *antecedens*, & *consequens*, sunt respectivi ad aliud: hoc autem aliud nihil potest melius esse, quàm nostra opera. Undè voluntas dandi, aut negandi primum auxilium dicitur antecedens, quia præcedit omne opus nostrum, & Deus ex se movetur ad illud dandum, aut negandum: voluntas autem dandi præmium, aut supplicium, dicitur voluntas consequens, quia est post nostrum meritum, aut demeritum absolutè prævisum, & Deus ex illis movetur ad dandum præmium, aut supplicium.

233. Advertes quartò, voluntatem efficacem esse duplicem, alteram absolutissimam, quæ ita tendit in objectum efficiendum, ut neque formaliter, neque virtualiter patiatur oppositum, sed ex se determinetur ad illud exequendum, auferendo quodcumque impedimentū, quin aliquo modo accommodetur libertati creatæ: alteram minùs absolutam, & rigorosam, quæ semper habet effectum, non tamen præcisè ex determinatione propria, sed dependenter à determinatione libertatis creatę, quæ posita in tali, aut tali occasione infallibiliter operabitur, cum potestate tamen ad non operandum, ideoque saltem virtute permittit oppositum, licet illud non sit habitura. Illa prima voluntas non requirit Scientiam Conditionatam, cùm inducat necessitatem causis liberis: hæc autem secunda illam supponit, cùm relinquat ipsas causas in sua libertate.

234. Advertes quintò, voluntatem absolutam non coincidere cum voluntate efficaci; siquidem voluntas, qua Deus vult observationem suorum præceptorum est absoluta, & tamen est inefficax, quia plura non observantur: similiter voluntas, qua Deus vult damnationem reproborum, supposita conditione suorum demeritorum, est efficax; & tamen non est absoluta, sed conditionata.

Advertes sextò, voluntatem conditionatam 235.
etiam non coincidere cum voluntate inefficaci; siquidem voluntas illa damnationis reproborum est conditionata; & tamen est efficax: similiter voluntas, qua Deus vult apponi aliquas conditiones, ut habeantur objecta, nempè merita reproborum, ut consequantur gloriam, est inefficax; & tamen non est conditionata, sed absoluta. Advertes septimò, hìc non esse sermonem de voluntate illa absolutissima, per quam Deus est paratus tollere omne impedimentum, ut habeatur effectus; siquidem hæc semper est efficax. Advertes octavò, his notatis, in triplici sensu posse præsentem quæstionen excitari: Primò, an sit possibilis talis electio, non supponendo Scientiam Mediam? Secundò, an sit possibilis, supponendo illam? Tertiò, (de quo in sequenti Sectione,) an de facto data fuerit? Sit igitur.

Difficultas 1. Utrùm possibilis sit electio effi- 236.
cax ad gloriam ante Scientiam Mediam, salva libertate creata? Negativè. Ita communiter Doctores nostræ Societatis Jesu. *P. Arriaga hìc d. 34. sect. 4. n. 13. P. Quiroz. hìc d. 10. sect. 1. num. 1.* & alii apud ipsos, & à nobis infrà citandi. Probatur, quia omnis suppositio omninò antecedens, & quæ nullo modo est in potestate agentis liberi, ut ponatur, aut tollatur, & quâ positâ non potest non operari, tollit ejus libertatem; siquidem non illud relinquit cum indifferentia ad operandum, vel non operandum, aut ad operandum oppositum, imò impedit omnem ejus resistentiam; sed ita se haberet electio illa efficax ad gloriam ante Scientiam Mediam; siquidem non esset in potestate hominis, quod poneretur, aut tolleretur, cùm antecederet omnem usum libertatis, & ejus etiam consensum conditionatum; deindè, câ positâ, non posset homo non salvari, etiam de potentiâ Dei absolutâ; ergo tolleret omnem ejus libertatem ut *salvaretur*, aut damnaretur; consequenterque necessitaret ad salutem.

Confirmatur primò, quia illud, quod necessariò 237.
sequitur ex alio, necessariò, simpliciter, & in se est necessarium; sic enim Filiatio divina simpliciter est necessaria, quia necessariò sequitur ex Paternitate necessaria; sed illa assecutio gloriæ sequitur necessariò ex electione simpliciter necessaria respectu prædestinati; ergo respectu illius esset simpliciter necessaria. Secundò, quia datâ illâ electione efficaci sine ulla dependentia à voluntate creata, non posset Deus habere decretum efficax concurrendi cum illa ad oppositum, aut suspendendi concursum productivum gloriæ; cùm talia decreta contrarientur in Deo; & sicut in nobis peccatum est velle, nè impleatur voluntas Dei efficax; ita etiam in Deo esset defectus elicere illud secundum decretum contrarium primo, & illius impeditivum, sed absque tali decreto non datur libertas creata; siquidem non manet voluntas cum omnibus requisitis necessariis ad operandum liberè, cùm eorum unum sit illud decretum; ergo &c.

Argues 1. Licet positâ illâ electione non posset 238.
homo non assequi gloriam in sensu composito, posset tamen in sensu diviso ab ipsa electione; siquidem per illam non amisit potestatē ad eliciendā opera ei contraria, quam adhuc conservat in ordine ad opera contraria, licet in sensu diviso ab ipsa electione efficaci facienda; ergo adhuc conservat suam libertatem. Resp. argumentum solùm probare, prædestinatum habiturum potestatem ad impediendam

diendam gloriam, dato quod electio illa auferretur; non tamen ad ponendum aliquid, quod eam impediret, quandiu duraret, sicque non mansurum absolutè liberum: aliter dicant hominem videntem Deum; aut Verbo unitum posse damnari, & ad id esse absolutè liberum; siquidem in sensu diviso à Visione beata, & ab Unione Hypostaticâ, posset liberè operari ad damnationem. Et ratio est, quia si non est in sua potestate tollere illam electionem, & illâ positâ, non potest non assequi gloriâ, quomodò pro tunc dici potest liber, & non potiùs necessitatus ad illam assequendam.

239. Argues 2. Quamvis suppositio illa esset antecedens respectu prædestinati, talis non esset respectu Dei; ergo absolutè non tolleret libertatem. Respondeo non tollere libertatem divinam, maximè tamen creatam: nam si à voluntate creata tolleret indifferentiam, quid ad eam referret, an à Deo eliceretur liberè, vel necessariò? hoc ei esset omninò per accidens. Patet à simili, ex eo, quod Deus liberè sibi univerit Humanitatem, mansit ne hæc, suppositâ unione Hypostaticâ, libera ad peccandum? Quis hoc dicet; ergo similiter in nostro eventu.

240. Argues 3. Ex illa electione adhuc orirentur media libera: posset prædestinatus promereri salutem per hæc, aut illa merita: imò posset adhuc Deus dare ei gloriam, etiamsi moreretur in peccato; ergo absolutè non tolleretur libertas. Respondeo negando primam & secundam partem antecedentis: nam cùm illa auxilia essent efficacia, & independentia à libero arbitrio, ejusque consensu conditionatè futuro, cùm non supponerent Scientiam Mediam, determinarent voluntatem creatam: & dato quod adhuc voluntas esset indeterminata ad hæc, aut illa media, quod facilè potest admitti; siquidem positâ electione efficaci ad gloriam, non sequitur, quod Deus necessitetur ad danda hæc numero media; adhuc salus non esset homini libera, quia adhuc non posset damnari, sed necessariò salvaretur, & cùm salus non posset acquiri sine mediis, necessitatus ad salutem, etiam necessitaretur ad electionem mediorum; quod autem esset liber in his, aut illis eligendis, simpliciter & absolutè non sufficeret ad rationem meriti, ut alibi dicemus. Ad tertiam partem antecedentis dicimus, verum quidem esse, Deum posse absolutè salvare peccatorem, non tamen pro hoc statu, in quo habet decretum efficax damnandi peccatores; aliter dicamus posse pro hoc statu jam damnatos salvare, & damnare jam electos; siquidem de potentia absoluta potest illos educere ab inferno ad Cœlum, & hos à Cœlo ad infernum detrudere.

241. Argues 4. Electio illa solùm adducit necessitatem moralem, & relinquit libertatem physicam; sed hæc sufficit; ergo &c. Respondeo negando majorem: implicat enim quod in voluntate creatâ detur virtus aliqua, sive physica, sive moralis, per quam frustrari possit decretum Dei efficax independens ab ejus consensu, qualis esset illa electio.

242. Difficultas 2. Utrùm possibilis sit electio efficax ad gloriam ante scientiam absolutam, sed post conditionatam? Affirmativè. Ita *P. Ruiz. hic d. 12. sect. 1. num. 3. P. Arriaga hic d. 35. sect. 8. num. 90. P. Quiroz tr. 6. d. 12. sect. 2.* & alii infra citandi. Probatur primò ex Scriptura Matt. 3. *Potens est Deus de lapidibus istis suscitare filios Abrahæ.* Ad Rom. 11. *Potens est Deus inserere illos*, ideſt in bonâ olivam. Et cap. 14. *Potens est enim Deus statuere illum:* nempe in perpetuâ mandatorum observantia. Et 2. Cor. 9. *Potens est autem Deus omnem gratiam abundare facere in vobis; ut in omnibus semper omnem sufficientiam habentes, abundetis in omne opus bonum.* Et ad Ephes. 3. *Ei autem, qui potens est omnia facere superabundanter, quàm petimus, aut intelligimus.* Et Judæ n 24. *Ei autem, qui potens est vos conservare sine peccato, & constituere ante conspectum gloriæ suæ immaculatos, &c.* Et Proverb. 21. *Sicut divisiones aquarum, ita cor Regis in manu Domini, quocunque voluerit, inclinabit illud.* Ex quibus, aliisque pluribus locis constat hanc Deum potestatem habere eligendi pro sua libera voluntate quemcunque maluerit ad gloriam.

Probatur secundò, ideò talis electio repugnaret, quia læderet libertatem creatam; sed non ita læderet; siquidem intentio illa dandi gloriam esset actus reflexus determinans Deum ad volendum dare auxilia, quibus ipsa gloria acquireretur, talis autem actus non læderet libertatem creatam: tùm quia si eam non lædit dare ipsa auxilia, neque etiam lædet velle illa dare: tum etiam, quia si ipsa auxilia, quæ sunt principia immediata, non lædunt libertatem, neque eam lædet illa intentio, quæ tantùm esset principium remotum operans per ipsamet principia immediata; ergo &c. 243.

Probatur tertiò, quia si certò sciam ex revelatione divina Petrum mihi liberè daturum librum suum, si ab eo petam, possum velle petere, quin hac mea volitione offendam ejus libertatem; siquidem dabit, & si infallibiliter, non coactus à revelatione divina, neque necessitatus à mea volitione, sed quia erat ex se cõditionatè determinatus ad dandũ; ergo similiter Deus sciens Petrum infallibiliter cooperaturum cum auxiliis in ordine ad salutem consequendam, potest ei efficaciter velle ipsam salutem, & in ea velle dare auxilia, quin offendat ejus libertatem; siquidem, etsi infallibiliter postea consequeretur gloriam, non esset tamen necessitatus à divina intentione, neque ab auxiliis, sed quia jam erat conditionatè determintaus ad cooperandum. 244.

Probatur quartò, ideò illa electio esset impossibilis, quia cùm esset voluntas Dei efficax antecedens consensum, & necessariò connexa cum illo, necessitaret voluntatem; sed possibilis est in Deo talis voluntas, quin nostram necessitet; siquidem nos possumus petere, imò in Oratione Dominicâ jam de facto petimus à Deo auxilium efficax, cùm dicimus: *Et ne nos inducas in tentationem*: quod Deus potest velle dare; hæc autem voluntas dandi est antecedens nostrum consensum in esse futuro, & necessariò connexa cum illo, alioqui non esset voluntas dandi auxilium efficax, quin tamen lædat nostram libertatem; ergo &c. 245.

Probatur quintò, ideò esset impossibilis talis intentio efficax, quia implicaret velle gloriam dandam postea in executione propter merita ante illa prævisa in esse absoluto: aut quia Deus sic posset etiam reprobare ante prævisa demerita in esse absoluto, quod implicat; sed licet implicet hoc secundum, non implicat illud primum; ergo &c. Probatur minor quoad primam partem, quia Deus benè potest ex se moveri ad dandam vitam, non ita tamen ad dandam mortem, nisi coactus à peccatis reprobi; neque enim Deus vult mortem peccatoris, sed ut magis convertatur, & vivat, ex principio illo: *Omnis excessus in præmiando est à virtute liberalitatis, & omnis excessus in puniendo est à vitio crudelitatis.* Probatur quoad secundam partem, quia illa intentio benè potest esse gratuita ex parte subjecti, id est Dei, & esse ex debito ex parte objecti 246.

objecti, nempè gloriæ; siquidem benè potest Deus gratuitò velle gloriam exequendam ex justitia: sic enim homo nullus obstrictus debito potest intendere vendere equum tradendum propter prætium, cujus intentio est gratuita ex parte subjecti, & executio postea ex parte objecti est ex justitiâ, quatenùs ex illa intentione gratuita determinatur homo ad executionem non gratuitam; ergo &c.

247. Objicies 1. Electio illa ita esset suppositio antecedens, ut ejus positio non esset in potestate prædestinati; siquidem non poterat Deum movere ad illam ponendam per sola merita conditionata: deindè, illâ positâ, magis illi repugnaret carentia salutis, quàm prædeterminationi physicæ repugnat carentia actûs; siquidem cum hac, saltem divinitùs potest conjungi carentia actûs, & non ita posset cum illâ etiam divinitùs conjungi carentia salutis; ergo omninò tolleret libertatem de salute consequenda.

248. Respondeo negâdo primam partem antecedentis; neque enim electio illa est suppositio simpliciter, & absolutè antecedens, neque desinit esse in manu prædestinati, quod detur talis electio, nam licet non potuerit per sola merita conditionata efficere, quod poneretur, potuit tamen efficere, quod non poneretur; si enim Deus non prævideret eum liberè cooperaturum, non eum eligeret. Undè quamvis absolutè non sit in mea manu, quod prædestiner, cùm dependeat à libera Dei voluntate, qui poterat videre mea merita conditionata, & me non prædestinare; in mea tamen manu est impedire meam prædestinationem, quatenùs possum non correspondere auxiliis divinis: sicque opera illa conditionata non movent Deum ut merita ad ponendam electionem in præmium; sunt tamen causa, ut electio ab illis dependens, & infallibilitatem sumens, non dicatur antecedens libertatem creatam simpliciter, & absolutè, sed ad plurimum secundùm quid.

249. Neque obstat, quod non possit, neque divinitùs habere secùm actualiter carentiam salutis; siquidem etiam Scientia Media, & voluntas dandi auxilium efficax, ita sunt conjunctæ cum consensu futuro, ut non possint, etiam divinitùs habere secùm actualiter carentiam illius; & tamen non sunt suppositio omninò antecedens libertatem, eamque tollens, cùm supponant ejus futuritionem conditionatam, & illi accommodentur; sicque non emutant connaturalem, & intrinsecum modum operandi in voluntate creata, sicut illum non emutat illa electio; præsertim cùm solùm intendat Deus salvare prædestinatum liberè; & cùm salus libera, licet infallibilis, secùm deferat potentiam ad non essendum, ita etiam eam involvit talis electio, etiamsi talis potentia non sit infallibiliter reducenda ad actum propter determinationem conditionatam causæ liberæ cognitam per Scientiam Mediam, quam supponit.

250. Instabis: Talis electio, saltem respectu salutis ut absolutè futuræ, est omninò antecedens: Deindè non potest secùm ferre voluntatem Dei generalem de concurrendo ad carentiam salutis; siquidem Deus non potest parare auxilium ad frustrandam suam voluntatem efficacem; ergo saltem ex hoc capite tollitur libertas. Resp. etiam Scientiam mediam esse antecedentè respectu consensus ut absolutè futuri; & tamen non tollere libertatem: Deindè Deus cum ipsâ Scientiâ habet generale decretum ad oppositum; & tamen non ideò dat auxilium ad frustrandam suam Scientiam, cùm illud non det eâ intentione, ut oppositum habeatur reduplicativè, & ex suppositione, quod detur Scientia Media, sed absolutè, & specificativè, ut possit fieri oppositum, & exerceri libertas creata: sic etiam videns per Scientiam Mediam Petrum peccaturum in tali occasione, adhuc ei dat vocationem, nè peccet, non reduplicativè, & in sensu composito, suppositâ tali scientiâ, sed absolutè, specificativè, & in sensu diviso à tali Scientia, ut possit non peccare, ideoq; nõ vult talem Scientiam frustrari; sicque similiter de illa electione efficaci ad gloriam, quæ supponit ipsam Scientiam Mediam, in qua fundatur, & à qua sumit efficaciam, & suam infallibilitatem, ac proindè non est simpliciter antecedens.

Urgebis: Aut Deus Scientiâ Mediâ prævidit 251.
nostrum consensum liberum ante, aut post electionem efficacem ad gloriam: Si primum; ergo voluntas non poterat postea liberè operari, cùm ei adveniret electio efficax eam determinans ad operandum; si secundum; ergo non potuit prævidere ipsum consensum liberum, cùm videret voluntatem operantem sub electione efficaci, quæ non poterat frustrari; ergo semper tolleretur libertas.

Resp. prævidere ipsum consensum ante electio- 252.
nem, quæ postea adveniens non offendit libertatem; siquidem non mutat causas, quas ipse consensus liber habebat in statu conditionato, sed eas relinquit intactas: & quamvis ipsa electio sit etiam causa, talis est tantùm mediatè, ideest, mediis auxiliis, quatenùs Deum determinat ad danda ipsa auxilia, quæ cùm non lædant libertatem, neque illam lædet ipsa electio, ut diximus. Patet à simili, nam etiam Scientia Media advenit statui conditionato, quin tamen mutet modum operandi liberè, cùm non mutet causas. Aliter tamen dicendum esset, si illa electio efficax esset absolutissima applicans media, quæ determinant ad consensum, & non sineret dari universalem permissionem ad oppositum, hæc enim necessitaret; de illa tamen hîc non loquimur.

Replicabis: Prædeterminatio physica, licet sup- 253.
ponat Scientiam Mediam de consensu futuro, tollit omninò libertatem, & secùm non patitur decretum generale de concurrendo ad oppositum, ex eo, quod neque ejus positio sit in potestate hominis, neque posita, possit homo impedire ejus operationem; ergo idem dicendum de electione efficaci. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia prædeterminatio physicâ, cùm sit causa physica operationis, addita, mutat causas consensûs prævisas in statu conditionato; neque enim in hoc poterat voluntas operari liberè in sensu composito, id est, si videretur habere ipsam prædeterminationem, sed in sensu diviso ab illa; ac proindè non mirum, si mutet modum operandi, & voluntatem necessitet, cùm Scientia Media antecedens sit respectu illius veluti per accidens, & tanquam si non præcederet, utpotè cui ipsa prædeterminatio non se accommodat, sed propriam sequitur naturam, quæ est determinare ad operandum, & voluntatem necessitare; quod aliter est in electione efficaci, ut patet ex dictis.

Inferes: Ergo si illa electio pendet à futuritione consensûs prævisa, & hæc à libertate creata, ipsa libertas creata, & non Deus est tota causa discretionis prædestinati à reprobo, quod tamen est contra illud 1. Cor. 4. 7. *Quis enim te discernit?* Respondeo negando illationem; nam sicut prædestinatus videbatur consensurus, si vocaretur in tali occasione,

occasione, ita etiam videbatur consensurus reprobus, si in tali occasione vocaretur: cùm autem Deus prædestinatum, & non ita reprobum vocet, ideò solus Deus ipsum prædestinatum à reprobo discernit.

255. Dices: Neque unio hypostatica in Christo Domino: neque Visio Beata in Petro est principium operationum, aut conditio ad illas; & tamen tollit libertatem ad peccandum, & non permittit illud decretum generale concurrendi ad oppositum. Similiter præceptum Dei de subeunda morte in hoc instanti v.g. impositum Christo Domino non est immediatè operativum, neque necessarium ad operationem; & tamen illum necessitat ad operandum, sive ad subeundam mortem, & non permittit in Deo decretum generale ad oppositum; ergo similiter de illa electione.

256. Respondeo primò cum aliquibus negando consequentiam; diversa ratio est, quia electio illa est extrinseca prædestinato, ideoque necessitatem non inducit: at verò unio Hypostatica, & Visio Beata, sicut & prævia motio, cùm sint formæ intrinsecæ, inducunt necessitatem. Non placent primò, quia decretum Dei efficax absolutum est extrinsecum; & tamen inducit necessitatem. Secundò, quia unio Hypostatica, & Visio Beata sunt extrinsecæ voluntati, cùm in illa non recipiantur; & tamen hæc illam necessitat ad amorem, & illa ad non peccandum. Igitur.

257. Respondeo secundò meliùs negando consequentiam; diversa ratio est, quia neque unio hypostatica, neque Visio Beata accommodantur Scientiæ Mediæ antecedenti, licet detur, neque eam supponunt, imò omninò per accidens cum illâ conjunguntur; siquidem ex naturâ suâ expellunt omnem sensum divisum à subjecto, in quo sunt, illud determinando ad unum, quin aliquo modo permittant oppositum: aliter tamen dicendum de illa electione, ut patet ex supra dictis. De præcepto imposito Christo Domino idem dicendum est; siquidem cùm efficiat oppositum esse peccatum, & peccatum pugnet cum unione hypostatica, idem de illo dicendum est, quod de ipsa unione,

258. Objicies 2. Deus eligit prædestinatum ad gloriam, ut ad præmium, mercedem, & coronam juxta illud Luc. 6. 23. *Gaudete in illa die, & exultate: Ecce enim merces vestra copiosa est in cœlo.* Et 2. Tim. 4. 8. *Reposita est mihi corona justitiæ*: & sæpè alibi; sed non poterat sic eligere, nisi post prævisa merita absolutè futura; siquidem in eo distinguitur meritum à fine, quod meritum movet, quia jam est, ut præmium sit: finis autem non ita, sed movet, ut ipse sit, ideoque sufficit, quod videatur possibilis, & non ita sufficit, quod videatur meritum, sed debet prævideri existens; ergo &c.

259. Respondent aliqui ad id sufficere merita sub existentia conditionatè futura. Sed contra primò; ergo injustè damnarentur reprobi; siquidem etiam Deus videbat eorum merita sub existentia conditionatè futura, si in tali, aut tali occasione vocarentur; & tamen eis non tribuit gloriam. Secundò; ergo justè posset Deus damnare electos; siquidem etiam vidit eorum demerita sub existentia conditionatè futura, si in tali, aut tali occasione eis denegaret auxilia congrua; hæc autem non admittuntur; ergo &c.

260. Respondent alii, eam electionem fuisse independentem à meritis, postea tamen ipsa merita jam in esse absoluto prævisa obtinere, quod eadem gloria, quæ jam priùs supponebatur tribuenda, iterum novo alio titulo tribuatur. Non placent, (etiam si supra videamur hanc solutionem non rejicere,) primò, quia meritum de lege ordinaria non movet ad dandum in præmium novo titulo illud, quod jam antea possidetur; siquidem movet ad faciendam novam gratiam; hæc autem non fit dando novo titulo illud, quod jam possidetur; alioqui posset Deus de lege ordinaria eodem numero præmio omnia merita præmiare, addendo tantùm novos titulos. Secundò, quia si Deus in ea prima electione voluit dare homini gloriam gratis, non potest de lege ordinaria dare eam postea propter merita; siquidem velle dare gratis, & ob merita, sivè non gratis, de lege ordinaria repugnat, cùm non exequatur gloria, ut fuit priùs intenta.

Respondent alii, potuisse Deum in primo signo intendere gloriam præscindendo à meritis, neque ea includendo, neque excludendo, sed præcisivè se habendo; in secundo autem signo deliberare de illa danda ex meritis. Patet exemplis: primò, quia potest quis videns egenum deliberare primò apud se illum juvare: postea autem decernere, an omninò gratiosè, an solvendo illi pecuniam aliàs debitam. Secundò, quia Deus potest primò pluviam decernere; postea autem deliberare circa causas, propter quas eam est executioni mandaturus, an scilicet propter orationes fidelium, an propter causas naturales. Undè fit, quod illa prima intentio haberet pro motivo solam manifestationem gloriæ divinæ, & communicationem Dei creaturis, & non honestatem Misericordiæ, aut Justitiæ: Secundum verò decretum applicaret Omnipotententiam ad exequendam ipsam salutem sic intentam jam ex motivo Misericordiæ, aut Justitiæ. Ita P. Soar. 261.

Dices 1. cum *P. Arriaga cit. d. 35. sect. 3. n. 28.* Talis intentio cùm sit antecedens, tolleret libertatem; ergo non est admittenda. Respondeo negando antecedens; talis enim intentio potuit esse post Scientiam Mediam de mediis liberis; intentio autem efficax, suppositâ Scientiâ Mediâ, non tollit libertatem, ut supra diximus. Addo, etiamsi esset ante hanc Scientiam, adhuc posse salutem esse aliquo modo liberam, si Deus v.g. in secundo signo, habitâ jam Scientiâ Mediâ de mediis indifferentibus, daret auxilia indifferentia, quibus homo libenter consentiret ad salutem consequendam: tunc enim Deus solùm obligaretur ad necessitandam hominis voluntatem casu, quo non inveniret media, quibus ille vellet consentire. Patet exemplo, nam si pater intenderet efficaciter mittere filium velit, nolit ad bellum, & postea blanditiis, & obsequiis eum alliceret, ut liberè consentiret, illeque in re liberè patri obediret, quis dubitabit, filium liberè suscepisse bellum, & patrem ex illo decreto solùm se obligasse illum cogere, dato quod filius nollet? ergo similiter efficeret Deus in eo eventu, sicque adhuc homo liberè ageret ad salutem. 262.

Dices 2. cum eodem *P. Arriaga cit. num. 36.* In eo eventu non posset postea mereri gloria etiam in secundo signo, quia jam supponebatur aliundè debita in prima intentione; quod autem jam debetur, non meretur; ergo &c. Respondeo illam primam intentionem, licet decerneret dare gloriam, esse solùm dependenter à secundo decreto, quod deliberaret de motivo, & facta deliberatione de motivo, solùm ex hoc intenderet dare, & non absolutè sine illo. Undè quamvis homo tunc haberet jus ad gloriam, non esset jus absolutum, sed dependens à secundo decreto eligente media, per quæ assequeretur. 263.

264. Patet à simili, si homo efficaciter decerneret transferre dominium sui equi in amicum, non deliberando, an gratis, vel pretio accepto, nonnè posset postea, durante illa prima intentione illum tentare, an velit emere, & accepto justo pretio, justè illum tradere? Ita sanè; sed ex vi illius primæ intentionis solùm haberet amicus jus ad equum, non tamen ad illum accipiendum gratis, sed aut gratis, aut dato pretio dependenter à secunda volitione; ergo ita etiam esset in Deo. Hoc modo respondent aliqui, ut diximus, videant tamen, an illa indeliberatio in Deo circa merita, & suspensio circa hoc, aut illud motivum repugnent Deo, sicut ei repugnat cognitio confusa. Igitur.

265. Respondeo melius ad argumentum *num. 258.* negando minorem; Deus enim per eam electionem vult gratis salutem prædestinato, tradendam tamen post per merita, & propter illa: ita ut ipsa volitio sit omninò liberalis ex parte subjecti; siquidem ex se, & nullo oblato pretio, movetur Deus ad illam habendam, quatenùs non tenebatur velle donare nobis, imò neque etiam vendere salutem: non ita tamen talis sit ex parte objecti; siquidem non est de donandâ, sed de vendendâ gloriâ per merita; sicque non est concessa independenter à meritis: undè ipsa volitio manet prior meritis formaliter, & posterior virtualiter, ac ex parte objecti, quatenùs non nisi per merita vult Deus dare gloriam, volendo simul virtute media ipsa, sive merita, quibus postea moveatur formaliter ad illam in effectu tradendam.

266. Patet à simili in eo, qui in gratiam alterius vult equum vendere; hic enim, cùm à nullo cogatur velle vendere, gratis, & liberaliter vult ex parte actûs; non tamen ex parte objecti; siquidem intendit non tradere, nisi oblato pretio; quod idem est in omnibus aliis contractibus: in Rege proponente præmium certantibus non dandum, nisi post victoriam: & in amico solicitante pro alio amico, ut per sua merita assequatur præmium; cum hac tamen diversitate inter Deum, & homines, quod Deus vult etiam dare pretium, dando auxilia congrua ad opera bona, ut emamus salutem; & non ita inter homines volunt venditores dare, imò volunt accipere pretium ab emptoribus, sicque de aliis exemplis. Deindè inter homines venditor potest habere aliquam voluntatem vendendi, antequam videat emptorem, non tamen omninò efficacem, quia sibi certò non constat, an velit ipse emptor emere, & pretium habeat; Deus autem vult efficaciter, quia per Scientiam Mediam jam ei certò constat de emptore, & de pretio.

267. Infers: Ergo Deus aliter intendit Petro gloriam, & aliter eam postea donat; siquidem in ipsa intentione non est venditio, cùm tamen talis sit in executione. Respondeo negando illationem, si sumamus eam intentionem, non ex parte actûs, sed ex parte objecti; nam tunc si non est venditio exercita, quia non offeruntur merita in esse absoluto, est tamen venditio signata, quia intendit non dare gloriam, nisi post merita accepta; ac proindè ex tunc incipit gloria esse prædestinati, possidenda tamen ex suppositione, quod det merita. Undè intentio dandi gloriam ex parte objecti non est merum beneficium; aliter excluderet merita etiam in ordine executionis; siquidem qui intendit dare rem merè liberaliter, si postea tradat, accepto pretio, aliter dat, atque intendit, quod non potest in Deo admitti, idem enim motivum habuit in intentione dandi gloriam, atque postea in executione, quod erat dare ex justitia.

SECTIO XIV.

Virùm electio efficax ad gloriam de facto fuerit ante prævisa merita in esse absoluto?

HÆc est nobilissima, & omnium Doctorum scriptis celeberrima controversia, tota illius difficultas revolvitur ad ordinem, quem actus, in quibus consistit prædestinatio, inter se habent, sive ad causam motivam primariam propter quam Deus hos potiùs, quàm illos eligit ad gloriam; nam si priùs præparat gratias, prædefinit merita, & illa videt absolutè futura, quàm efficaciter prædestinet ad gloriam; causa hujus electionis sunt merita ipsius electi sic antea prævisa: si autem priùs efficaciter eligit ad gloriam, quàm videat merita absolutè futura, hujus electionis causa non sunt ipsa merita, sed sola Dei voluntas. Undè: 268.

Advertes primò, quando hîc quæritur causa prædestinationis, non esse quæstionem de causa ipsius actus divini secundùm id, quod dicit in recto; sic enim est ipse Deus, qui nullam habet causam, cùm sit omnium Prima, sed solùm secundùm id, quod connotat in obliquo, sive illorum effectuum, ad quos terminatur illa Dei voluntas. 269.

Advertes secundò nomine causæ hîc, aliam intelligi non posse, quàm motivam, & meritoriam; siquidem finalis est gloria Dei; subjectiva est ipse prædestinatus; formalis est ipsamet prædestinatio; effectiva physica est ipse Deus; sicque sola superest effectiva moralis Deum movens ad prædestinandum, seu ad præparandas homini gratias congruas, prædefinienda merita, & gloriam decernendam. Tota igitur prædestinationis difficultas, omnium adhuc ingeniorum contentione major, consistit in assignanda causa, quæ Deum ab æterno efficaciter movit ad decernendam absolutè gloriam Divo Petro potiùs, quàm reprobo Judæ; siquidem cùm certum sit præter voluntatem illam generalem inefficacem salutis omnium, de qua supra, admittendam esse in Deo voluntatem aliquam specialem efficacem, & absolutam dandi electis gloriam, quam voluntatem Deus non habeat pro gloria omnium reproborum, necesse est, ut ad hoc decretum absolutum moveatur Deus, aut ex pura liberalitate, & amore gratuito erga electum, aut ex justitia quadam, qua velit reddere æquale præmium meritis, quæ jam videt absolutè futura ex gratiis præparatis, qui est cardo totius controversiæ, in qua plures sunt Doctorum sententiæ, aliæ hæreticæ, aliæ minùs, aliæ magis probabiles. Igitur. 270.

Prima sententia asseruit causam meritoriam prædestinationis fuisse opera bona, quæ anima prædestinati fecit antequam ejus corpori uniretur. Hic fuit error Origenis *lib. 1. Periarch. cap. 8. & lib. 2: cap. 1.* censuit enim, animas fuisse creatas ante hunc mundum visibilem, & pro ratione operum bonorum, aut malorum, quæ tunc gesserint, uniri corporibus hominum, aut prædestinatorum, aut reproborum. Rejicitur hic Origenis error: Primò ex illo ad Rom 9. ubi de electione Jacob, & reprobatione Esau: *Cùm enim*, ait, *non dum nati essent, neque* 271.

neque quidquam boni, aut mali egissent, ut secundùm electionem propositum Dei maneret, non ex operibus, sed ex vocatione dictum est, quia major serviet minori; sicut scriptum est: Jacob dilexi, Esau odio habui. Et idem convincitur 2. Tim. 1. & ad Tit. 3. Secundò ex Concil. Later. *sub Innocent. III. sess. 8.* & Clementina *unica de sum. Trinit.* §. *Porrò*, ubi damnatur hic error Origenis quatenùs censuit animas uniri corporibus, non ut formas naturales, sed in præmium, aut in pœnam. Tertiò ex Sanctis Patribus *D. Cyril. Alexand. lib. 1. in Joan. cap. 4. D. Hieron. in cap. 1. ad Ephes.* & aliis.

272. Secunda sententia fuit Pelagianorum, qui cùm causam, ac initium justificationis ponerent in actionibus naturalibus liberi arbitrii, censerentque etiam solis viribus ejusdem liberi arbitrii sine auxilio gratiæ posse hominem in gratia accepta perseverare; consequenter censebant hujusmodi actiones naturales liberi arbitrii esse causam prædestinationis meritoriam ex condigno, de qua Pelagianorum sententia loquitur D. Aug. *lib. de prædest. Sanctor. cap. 18.* ibi: *Præsciebat*, (ait Pelagius,) *qui futuri essent sancti, & immaculati per liberæ voluntatis arbitrium; & ideò eos omnes ante mundi constitutionem in ipsa sua præscientia, quia tales futuros esse præscivit, elegit.*

273. Sed contra hunc impium divinæ gratiæ hostem definitum est à quatuor Conciliis in illius causa coactis, Palæstino, Milevitano, & duobus Cartaginensibus, ac in multis aliis confirmatum præsertim à Trid. *sess. 6. can. 1. & 3.* deindè sancitum à pluribus Pontificibus illorum temporum Innocent. I. *Epist. ad Concil. Milevit.* Cœlestino I. *Epist. ad Episcopos Galliæ.* Gelasio *in Concil. 70. Episcoporum*: probatum ab omnibus Patribus, præsertim à D. Aug. *lib. de bono perseverant. de prædest. Sanctor. de grat. & lib. arbitr. de corrept. & grat. & Epist. 105. & 106.*

274. Tertia sententia fuit Semipelagianorum, qui paulò postquam fuit repressus Pelagii error, docuerunt in Gallia idem ferè, quod Pelagius, ideoque Semipelagiani, sive Pelagianorum reliquiæ dicti sunt. Hi censuerunt, causam meritoriam prædestinationis esse fidem, quâ quis primò credit doctrinæ Evangelicæ, atque adeò voluntatem ipsam credendi, & acceptandi salutem omnibus divinitùs oblatam, itemque perseverantiam finalem in fide; quatenùs asserebant, hominem, postquam divinæ gratiæ munere per fidei doctrinam salus omnibus offertur, & vocatione divina voluntas hominis prævenitur, posse per solum suum liberum arbitrium ita credere, & velle salvari, ut merito hujus fidei, & voluntatis obtineat à Deo munus gratiæ, quo & justificetur, & roboretur in illa voluntate, & fide; indigere autem auxilio gratiæ ad actiones virtutum pias, & observationem mandatorum (quod inter alia negabat Pelagius) non verò ad perseverandum in fide, sed id posse per solas vires liberi arbitrii.

275. Sed contra has Pelagii reliquias stat: Primò Scripturæ authoritas, quæ docet, & fidem, & perseverantiã in fide, & omnem piam, ac salutarem voluntatem promanare ex auxilio gratiæ, ut patet ex illo Joan. 15. *Sine me nihil potestis facere.* Ad Rom. 9. *Non est volentis, neque currentis, sed miserentis Dei.* Et 1. Cor. 4. *Quid habes, quod non accepisti.* Et ad Philipp. 1. *Vobis datum est, non solùm, ut in eum credatis, verùm etiam, ut pro eo patiamini.* Et ad Philipp. 2. *Deus est, qui operatur in vobis velle, & perficere.* Et 1. ad Tim. 4. *Misericordiam à Domino consecutus sum, ut fidelis essem.* Secundò authoritas Concil. Arausic. 2. *Sub Leone I. can. 4. 5. 6. 7. 8. & 9.* ubi asseritur, neminem posse credere, aut perseverare sine auxilio divinæ gratiæ; quod etiam definitum est in Trid. *sess. 6. cap. 5. 6. & 13. & can. 3.* Tertiò authoritas Sanctorum Patrum. *D. Aug. lib. de bono persever. cap. 17. D. Prosper. D. Hilar. D. Fulgent. lib. 1. ad Monim. & lib. de Incarnat. cap. 17. & 18. D. Greg. hom. 9. in Ezech. D. Bern. lib. de grat. & liber. arbitr.* & alii.

Quarta sententia fuit eorum error, qui cum 276.
Basilide, Valentino, & Manichæis extremè oppositam Pelagio hæresim amplexi *Prædestinatiani* dicti sunt, quod vellent totam causam prædestinationis ita esse voluntatem Dei, ut neque prodesse possent nobis opera bona, si essemus reprobi, neque mala, si electi: quod delirium noviſſimis his temporibus secuti sunt Wicleffus, Joannes Hus, Martinus Lutherus, & Calvinus, volentes prædestinari homines ad vitam, & ad mortem ex solo Dei beneplacito nihil attendentis ad eorum merita, aut demerita, sed ex sola sua voluntate quosdam ad vitam, alios autem ad ignem æternum destinantis, ita ut nullum electis imputetur peccatum à Deo, neque reprobis à Deo detur ulla gratia, qua peccatum vitetur.

Sed contra hæc omnia opinionum monstra cũ ve- 277.
ritate catholica insurrexit D. Ignatius parens meus, & instituta ab eo Scocietas Jesu; *Sicut enim* (dicit de eo Ecclesia,) *Deus alios aliis temporibus sanctos viros, ita Luthero, ejusdemque temporis hæreticis, Ignatium, & institutam ab eo Societatem objecit.* Nunc quas in hac materia opiniones habeant Doctores Catholici jam dicimus.

Quinta sententia affirmat in actibus, ac decre- 278.
tis divinis nullam esse prioritatem rationis inter merita, & gloriam, sicque neque merita prævideri ante voluntatem dandi gloriam, neque è contra; sed utraque, ut dicunt, habent se concomitanter, & Deus unico actu re, & ratione vult merita propter gloriam, & gloriam per, seu propter merita. Ita *P. Mol. 1. p. q. 23. art. 4. d. 1. memb. 8. P. Valent. hîc q. 23. punct. 4. §. Sit jam igitur secunda assertio. P. Granad. 1. p. contr. 14. d. 8. tract. 5. & tract. 7. d. 4. sect. 3. P. Arrub. d. 72. & 73.* quos citat, & sequitur *P. Rhodez d. 5. de Deo, q. 2. sect. 5. §. 2.* & alii, quorum fundamenta infrà proponemus, & dissolvemus.

Sexta sententia est aliquorum dicentium, præ- 279.
destinatos ante merita prævisa eligi ad minimum gloriæ gradum, nempè ad illum, quem parvuli statim post baptismum extincti assequuntur; quidquid autem primo huic gradui adjungitur, non nisi prævisis meritis à Deo ipsis conferri; sicque gratis accipiunt, ut hi Authores dicunt, primum gradum gloriæ; reliqui autem gradus per, & post prævisa merita.

Septima Sententia asserit, licet præscientia, seu 280.
prævisio absoluta meritorum antecedat ut plurimum electionem ad gloriam, aliquos tamen eximiè à Deo dilectos, fuisse peculiari modo prædestinatos, sicque ante prævisa merita, inter quos adnumerant Beatissimam Virginem Mariam. D. Joannem Baptistam, Sanctos Apostolos, & alios hujusmodi. Ita *Ocham. in 1. dist. 41. quæst. 1. Gabr. ibid. q. 1. art. 2. Catharin. opuscul. de prædest. lib. 1.* & alii.

Octava sententia magno plausu à Recentioribus 281.
plerisque excepta, quia, inquiunt, facilior, & suavior docet totam causam electionis efficacis ad gloriam esse merita absolutè prævisa, sicque nullum, sive Angelum, sive hominem ratione præditum fuisse

ad gloriam prædestinatum per electionem efficacem ante merita absolutè prævisa. Ita *P. Vasq. 1. p. d. 89. Stapletonius in cap. 9. ad Rom. P. Less. de prædest. sect. 2. P. Valent. 1. part. q. 23. punct. 4. §. 4. P. Becan. hic cap. 14. quæst. 4. P. Mærat. 1. p. d. 41. P. Alarcon. tract. 4. d. 2. cap. 11. P. Herice tract. 3. d. 23. P. Vekenus hic. d. 26. cap. 4. n. 7. P. Moncæus d. 4.* quos citat. & sequitur *P. Compton. hic d. 40. sect. 1. n. 3. & sect. 4. n. 2. Camerar. in dialog. cap. 5. Osorius lib. 9. de justit. P. Francisc. Turrian. in opuscul. de Election. Willelm. de Rubion. in 1. dist. 41. q. 1. a. 1. & art. 2. conclus. 3. apud. P. Vasq. cit. cap. 2. P. Præposit. hic q. 23. a. 8. dub. 8. §. 2. n. 69. Joan. à Bononia opuscul. de prædest. p. 1. & 2. Joan. Mariana de Morte, & Immortalit. cap. 7. Richard. in 1. dist. 41. art. 2. q. 2.* & alii apud citatos, quorum fundamenta infra adducemus, & dissolvemus.

SECTIO XV.

Proponitur, & probatur sententia à nobis tenenda.

282. COmmunior & probabilior sententia, quam sequimur docet prædestinationem, sive electionem ad gloriam respectu omnium tam Angelorum, quàm hominum sive adultorum, sive parvulorum factam esse ante prævisionem absolutam meritorum. Ita D. August. variis in locis, & alii Patres, de quibus infrà. *D. Thom. hic q. 23. art. 4. & 5. & lib. 3. contr. gent. cap. 161. & 163. & ad Rom. 9. lect. 3. Magist. in 1. dist. 40. & 41. Durand. ibid. dist. 41. q. 2. art. 2. n. 14. & q. 1. n. 8. Scot. in 1. dist. 41. q. 1. §. Potest aliter. D. Antonin. 4. part. tit. 14. cap. 12. §. 4. Rainer. 1. p. cap. 9. verbo. Electio. Altisiodor. in 1. cap. 9. q. 2. Arimin. in 1. dist. 41. quæst. 1. art. 2. conclus. 4. & 5. Major. dist. 40. q. unica. & dist. 41. q. 1. Marsil. in 1. q. 41. art. 2. Ægid. dist. 41. q. 1. art. 2. Capreol. in 1. dist. 41. art. 1. conclus. 7. Ferrar. lib. 3. contr. gent. cap. 161. & 163. Richard. in 1. dist. 41. q. 2. art. 2. Abul. in Matt. cap. 20. q. 25. & cap. 22. q. III. Driedo de concord. liber. arbitr. p. 1. cap. 3. conclus. 1. & 3. & cap. 4. memb. 1. ad 5. Richard. Tapper. art. 7. de liber. arbitr. Castro. verbo. Libertas, hæres. 1. ad object. 3. Sot. ad Rom. 9. Corduba. lib. 1. quæstionar. q. 59. opin. 5. Sixtus Senens. lib. 1. Biblioth. annot. 248. Viguerius Instit. Moral. cap. 20. de Incarnat. §. 8. Horant. lib. 3. col. cahol. cap. 6. Caiet. Ripa. Bannez. Zumel.* & Recentiores Thomistæ *hic q. 23. art. 4. Cabrera in 3. p. q. 1. art. 3. ad 1. P. Bellarm. tom. 3. lib. 2. de grat. & liber. arbitr. cap. 15 & 16. P. Henriq. de fine homin. cap. 11. & 12. P. Soar. 1. p. lib. 1. de prædest. cap. 8. à n. 32. & Opuscul. de Auxil. lib. 3. cap. 16. à n. 9. P. Salmeron. ad Rom. 8. d. 20. & 21. P. Pererius ibid. d. 12. 13. & 22. Estius in 1. dist. 41. §. 1. P. Justinian. ad Rom. 9. P. Lorin. in 2. Petr. 1. 10.* & alii, quos citant, & sequuntur *P. Tanner. hic d. 3. q. 5. dub. 3. à n. 5. P. Ruiz. hic d. 7. sect. 4. à n. 1. P. Arriaga d. 36. sect. 3. n. 20. P. Quiroz tract. 4. d. 12. sect. 3. n. 12.*

283. Fundamenta ex triplici capite sunt desumenda: Primò ex authoritate Sacræ Scripturæ, de quo in præsenti sectione: Secundò ex authoritate Sanctorum Patrum: Tertiò ex ratione, de quibus sectionibus sequentibus, cùm enim præsens quæstio sit totius materiæ prædestinationis præcipua, & magis controversa, mirum non est, si in illâ stabiliendâ longiùs, quàm par est immoremur. Igitur.

284. Probatur primò ex illo Matt. 25. 34. ibi: *Venite benedicti Patris mei, possidete paratum vobis Regnum à constitutione mundi*: ubi significatur regnum æternæ beatitudinis illis à Deo fuisse paratum, id est destinatum in mente divina à constitutione mundi, quod non debet intelligi de sola actuali mundi productione, quia illud propositum non fuit à Deo conceptum in tempore, sed ab æterno, sicut ab æterno decrevit mundum producere in tempore. Dicent etiam ibi mentionem fieri de causa propter quam Deus illis regnum paravit: *Esurivi enim, & dedistis mihi manducare, &c.* Respondeo hujusmodi verba non reddere causam, cur illis paratum sit regnum, cùm ibi de hac præparationis causa solùm obiter fiat mentio; principaliter autem de proposito, de quo paulò ante dixerat: *possidete regnum, &c.* ut benè ibi D. Chrysost. hom. 54. *Nunc autem*, ait, *quoniam non secundùm mercedem hominum, sed secundùm suam largitatem constituit mercedem sanctorum, ideò antequam sanctos crearet in sæculo, regnum cœlorum præparavit in Cœlo.*

Probatur secundò ex illo Matth. 24. 20. *Propter* 285.
electos breviabuntur dies illi. Et Marc. 13. 20. *Nisi breviasset Dominus dies, non fuisset salva omnis caro, sed propter electos, quos elegit, breviavit dies*; sed ibi loquitur simpliciter de electis ad gloriam, & horum electio assignatur pro causa illius breviationis, quæ erat medium ad gloriam; ergo hæc electio debuit ratione antecedere in mente divina decretum illius medii. Ita *P. Soar. lib. 3. de Auxil. cap. 16. & P. Tanner. cit. n. 10.*

Probatur tertiò ex illo ad Rom. 9. 11. ibi: *Cùm* 286.
non dum nati fuissent, aut aliquid boni egissent, aut mali, (ut secundùm electionem propositum Dei maneret,) non ex operibus, sed ex vocante dictum est ei, quia major serviet minori, sicut scriptum est: Jacob dilexi, Esau autè odio habui. Ex quo infertur, Deum ex mera liberalitate, & non ex operibus prævisis quosdam eligere ad gloriam, aliis postpositis; neque enim potest sine temeritatis nota negari, ut ait *P. Ruiz cit. sect. 2. num. 1.* ibi agi de Jacob eligendo ad gloriam, & de Esau propter scelera damnando, in quo sensu intelligunt citatum locum. *D. Chrysost. Origen. Theodoret. Theophylact. OEcumen. D. Amb. D. Athan. Sedulius. Beda. D. Anselm. Hug. Cardin. D. Thom. D. Irenæus, D. Cyril. Alexand. D. Remig. D. Aug. lib. propositi. ex Epist. ad Rom. & lib. 1. ad Simplician. q. 2. & Epist. 105. ad Sixtum*, & alii.

Dicent 1. D. Paulum ibi locutum, non de per- 287.
sonis individuis Jacob, & Esau, sed de duobus populis, qui ex illis descenderunt, nempè de Israëlitico, & Idumæo. Primò, quia in Scripturis sæpè nominibus capitum significantur populi: Secundò, quia ibi loquitur Apostolus de fratribus, quorum *Major serviet minori*; hoc autem non est dictum de singularibus personis Jacob, & Esau, sed de populis ex illis capitibus procreandis; siquidem Paulus locutus est se referens ad illud Gen. 25. *Duæ sunt gentes in utero tuo, & duo populi ex utero tuo dividentur, populusq; populum superabit, & major serviet minori*: quod in populis, non verò in personis Jacob, & Esau accidit; neque enim Esau unquam servivit Jacob. Tertiò, quia verba illa: *Jacob dilexi, Esau autem odio habui*: de populis procreandis, non verò de eorum stipitibus dicta sunt à Malach. cap. 1. Quartò, quia Apostolus hic præcipuè agit de cæcitate, & reprobatione Judæorum, & de electione gratuitâ gentium à Deo misericorditer factâ; ad hoc autem probandum plenior erat argumentatio ex duobus populis desumpta, quàm ex duabus tantùm personis.

Respondeo D. Paulum ibi locutum fuisse & de 288.
populis

populis procreandis, & de eorum stipitibus, sicque: Ad primum dicimus in hoc, sicut & in aliis Scripturæ locis nomine Jacob, & Esau significari quidem populos ab ipsis procreatos, simul tamen etiam ipsas eorum personas singulares in exemplum prædestinatorum, & reproborum, contra quod nihil probat argumentum. Ad secundum idem dicimus; neque enim aliter, nisi de duobus personis singularibus potuit verificari textus, cùm duo populi non possent esse in utero unius fœminæ. Ad tertium dicimus, licet litteralis sensus apud Malachiam sit de illis populis, eorumque bonis temporalibus, allegoricum autem, quem ex illo sumpsit D. Paulus, esse de prædestinatione populi Christiani, & reprobatione Judaici, ut ait *P. Pererius in gen. cap. 25. d. 6. & 7. P. Tolet. hîc annot. 21. P. Salmer. hîc d. 27. P. Justinian. hîc vers. 13. P. Cornel. n. 54. & P. Ruiz cit. n. 13.* Ad quartum dicimus pleniorem argumentationem desumi simul & ex personis capitum, & ex duobus populis, quos omnes comprehendit eminentior Sapientia D. Pauli.

289. Dicent 2. D. Paulum ibi non agere de prædestinatione, aut reprobatione omnium hominum in singulari, sed populi collectim sumpti. Primò, quia perindè fuit dicere Malachiam: *Jacob dilexi, Esau autem odio habui:* ac si diceret *Israëlitas*, & *Idumæos*, sed si id dicerent Propheta, & D. Paulus, nõ deberent intelligi de prædestinatione aut reprobatione singulorum hominum, sed populi, perindè ac si dicerent Lusitanos, aut Hispanos Deus dilexit, Turcas autem odio habuit; ergo &c. Secundò, quia Idumæi post Christi mortem cum reliquis gentilibus fuerunt ad fidem invitati, inter quos verisimile est fuisse non paucos prædestinatos, & ex Israëlitis quàm plurimos damnatos; ergo illud odium adversus Idumæos, & amor erga Israëlitas non fuerunt approbatio, aut reprobatio personarum in particulari, sed hominum, sive populorum in communi.

290. Respondeo negando antecedens: Ad primum dicimus non idem esse: *Jacob dilexi*: atque *Israëlitas dilexi*, (similiter de Esau;) siquidem prima illa verba exprimunt personam Jacobi, & implicitè subintelligitur populus; sicque non solùm ibi agit D. Paulus de prædestinatione, aut reprobatione duorum populorum, sed maximè personarum singularium. Ad secundum dicimus, neque amorem Jacobi prædestinasse quaslibet personas Israëlitarum sed ipsum in particulari, (idemque de reprobatione Esau;) illos tamen adducere D. Paulum in exemplum prædestinatorum, & reproborum.

291. Dicent 3. D. Paul. hîc locutum fuisse de favoribus peculiaribus & felicitatibus temporalibus, ut ait P. Vasq. datis Jacobo, & negatis Esau; non autem de electione ad gloriam, & reprobatione. Respondeo negando antecedens: tùm quia hîc absolutè sermo est de electione, & proposito Dei: tùm quia servitus illa, qua reprobi subjiciuntur electis, non est in hac vita, in qua sæpius iniqui dominantur bonis, sed debet in alia vita compleri juxta illud: *Nos insensati vitam illorum æstimabamus insaniam, &c.* Sap. 5. 4. tùm etiam quia ipsa terra promissionis, ad quam electus est Jacob, non autem Esau figura erat cœlestis gloriæ, ad quam gratuitâ Dei benevolentiâ electus est Jacob.

292. Dicent 4. D. Paulum ibi locutum de primogenitura, & dominio Jacob; siquidem id impletum fuit, quando Isaac benedicens dixit: *Esto Dominus fratrum tuorum.* Gen. 27. ibi autem loquebatur de pimogenitura; ergo &c. Respondeo quamvis sensus litteralis sit de temporali beneficio primogenituræ, allegoricum autem esse de singulorum hominum electione, aut reprobatione, & in hoc locutum fuisse D. Paulum.

293. Dicent 5. D. Paulum ibi locutum, *ut secundùm electionem propositum Dei maneret*; electio autem versatur inter personas, in quibus meritorum discrimina prævidentur; ergo &c. Respondeo electionem divinam non præsupponere, sed facere meritorum discrimina, inter quæ versatur, prout infrà dicemus.

294. Dicent 6. Odium Dei non esse possibile, nisi adversus peccata, quæ sola ipse non facit, nullum enim ex his, quæ Deus facit odio habet juxta illud. Sap. 11. *Nihil odisti eorum, quæ fecisti*; ergo nemo reprobatur, nisi propter prævisa peccata, quæ præbeant rationem odii, juxta illud: *Odio est Deo impius, & impietas ejus.* Sap. 14. Respondeo odium illud Dei adversus Esau, antequam aliquid mali egisset, non significare voluntatem positivam Dei inferendi pœnam, sed tantùm negativam de qua infrà.

295. Probatur quartò ex eodem D. Paulo ad Rom. 9. 20. ibi: *Nunquid dicit figmentum ei, qui se finxit: quid me fecisti sic? An non habet potestatem figulus luti, ex eadem massa facere aliud quidem vas in honorem, aliud verò in contumeliam?* Ex qua figuli, & luti similitudine probat D. Paulus prædestinationem, aut ejus negationem fuisse factam ante merita absolutè prævisa; alioqui si ex operibus prævisis, exemplum figuli non esset aptum, ut D. Paulus satisfaceret querelis, & objectionibus sibi ab hominibus factis & antea adductis, ut intendebat. Ita *D. Chrysost. D. Bonav. in 1. dist. 41. art. 1. q. 2. & ad 3. D. August. lib. de prædest. Sanctor. cap. 8. & lib. de prædest. & grat. cap. 16. & cap. 7. & lib. 1. ad Simplician. q. 2. & in Enchirid. cap. 99. & Epist. 105. & 106. & Concil. Valent. sub Leone IV. cap. 3.* & alii. Confirmatur etiam ex illo Isai. 64. *Et nunc, Domine, pater noster es tu, nos verò lutum: & fictor noster es tu.* Et Jerem. 18. *Sicut lutum*, ait, *in manu figuli; ita in manu mea vos, domus Israël.* Et Sap. 15. *De eodem luto*, inquit, *fingit, quæ munda sunt in usum vasa, & similiter, quæ his sunt contraria. Horum autem vasorum quid sit usus, judex est figulus.*

296. Dicent 1. D. Paulum exemplo figuli denotare Deum pro mera sua liberalitate ex eadem massa quosdam abundantioribus auxiliis, ac spiritualibus beneficiis cumulare, alios relinquendo expositos gravibus peccatorum periculis, minori auxiliorum proventu roboratos. Respondeo hoc quidem non esse rejiciendum, dummodò ex hoc discrimine liberalitatis divinæ illi infallibiliter salventur; hi autem damnentur.

297. Dicent 2. Si in præsenti esset sermo de voluntate Dei, sequeretur Deum eundem esse malorum opificem, qui bonorum est author; siquidem idem vasa facit in contumeliam, qui facit in honorem. Resp. cum *D. Aug. lib. 1. ad Simplician. q. 2.* Deum efficere quidem vasa in contumeliam, non tamen quatenùs efficit naturam humanam, cùm hæc de se sit bona, & honore digna, neque quatenùs faciat hominis culpam, cujus author esse non potest; sed quatenùs homines à se neglectos, id est non efficaciter electos ad gloriam, sciens illos implicandos esse peccatis, ordinat ex ipsis peccatis ad pœnam, ut infrà dicemus.

298. Dicent 3. Deo pro sua voluntate faciente de hominibus quod ipse vult, sequi eorum liberum arbitrium ruere. Respondeo ita sequi, si Deus faceret id independenter ab eorum libera cooperatione,

tione, & nullâ præcedente Scientiâ Conditionatâ dictante, quid homo liberè sit voliturus in talibus circumstantiis, prout supra diximus.

299. Probatur 5. ex illo ad Ephes. 1. *In quo*, ait, *& nos sorte vocati sumus, prædestinati secundùm propositum voluntatis ejus, qui operatur omnia secundùm consilium voluntatis suæ.* Ubi D. Paulus analogia sortis probat prædestinationem ante prævisa merita in esse absoluto: tùm quia sors fortuitò, & casu hominibus contingit; quamvis respectu Dei non sic, sed ex libero decreto, consilio, & proposito: tùm quia sors significat dona gratis collata his potiùs, quam aliis, soloque Dei beneplacito: tùm quia sors significat terram viventium, id est gloriam à Deo promissam juxta illud Psal. 141. *Portio mea in terra viventium*: quæ sorte divisa est, ut constat ex Scriptura.

300. Confirmatur primò ex illo ad Coloss. 1. *Qui dignos nos fecit in partem sortis Sanctorum in lumine.* Ubi D. Chrysost. hom. 2. *Qua ratione*, ait, *sortem vocat; ut ostendat neminem ex propriis suis virtutibus acquirere regnum, sed quemadmodum sors magis ex eventu est, & casu, ita & hîc: Nemo enim talem vitæ conversationem ostendit, ut regno dignus esse posit, sed totum donum est ipsius Dei.* Idem expositum hîc *Theophylact. D. Prosper. Epist. ad Russinum, & D. Ansel.* Confirmatur secundò ex psal. 30. ibi: *In manibus tuis sortes meæ*: non autè dixit *meis*: ubi D. Aug. *Quando Deus*, ait, *nulla merita nostra invenit, sorte voluntatis suæ nos salvos fecit, quia voluit, non quia digni fumus. Hæc est sors.* Confirmatur tertiò ex illo Prov. 16. *Sortes mittuntur in sinum, sed à Domino temperantur.* Ubi Beda cap. 18. cum D. Hieron. *Sors*, ait, *est occulta & incomprehensibilis prædestinatio ex divina regula procedens.* Confirmatur quartò ex illo Actor. 8. ubi D. Petrus ad Simonem Magum: *Non est tibi pars, neque sors in fide hac*: id est, non pertines ad istam gratiam, quam gratis omnes accepimus, quia pecuniâ te putas emere, quod gratis datur. Confirmatur quintò ex illo Actor. 1. *Ostende quem elegeris ex his duobus unum*: & additur: *Cecidit sors super Mathiam*: ubi notandum illud: *cecidit*: denotare casum, & Mathiam non fuisse causam illius suæ electionis; ergo &c.

301. Probatur sextò ex illo Luc. 12. 32. ibi: *Nolite timere pusillus grex, quia complacuit Patri vestro dare vobis regnum*: ubi agitur de æterno regno dando ex complacentia, & ex beneplacito divino, non autem ex debito, & ex meritis absolutè prævisis; neque enim dicimus debitorem solvere debitum ex complacentia, sed ex debito. Dicent sermonem ibi esse de simplici, & inefficaci complacentia, aut voluntate conditionata, non autem efficaci; siquidem Christus Dominus non ad solos Apostolos, sed etiam ad alios verba fecit, inter quos multi non fuerunt prædestinati: aut si ad solos Apostolos, etiam inter illos erat Judas, quod stare non potest cum voluntate Dei efficaci prædestinante; ergo &c. Respondeo primò hæc verba intelligenda de solis electis, facta denominatione à potiori parte. Secundò, quia Christus Dominus voluit huic pusillo gregi speciale solatium exhibere; nihil autem speciale eis indicasset, si tantùm de voluntate conditionata locutus esset.

302. Probatur septimò ex illo Joan. 10. 26. *Vos non creditis, quia non estis ex ovibus meis: Oves meæ vocem meam audiunt.* Ubi D. Aug. tr. 35. in Joan. assignat conscriptionem inter oves Christi pro causa auditionis; ergo secundùm rationem priùs est esse ovem Christi per prædestinationem, quàm credere & audire vocem Christi.

Probatur octavò ex illo Joan. 15. 16. *Non vos me elegistis, sed ego elegi vos.* Ubi sermo est ad solos 303.
Apostolos electos & prædestinatos, jam excluso Judâ, quo loco utitur D. Aug. ad probandam electionem gratuitam. Dicent ibi sermonem esse de electione ad Apostolatum; ergo &c. Respondeo negando antecedens; quia etiam ibi est sermo de electione ad sanctitatem, & ad bona opera, eorumque perseverantiam, ut patet ex adjectis verbis: *Et posui vos, ut eatis, & fructum afferatis, & fructus vester maneat*: ad quæ dicuntur à Christo gratis electi; alioqui si ex operibus, priùs ipsi per sua bona opera Christum elegissent, quàm à Christo eligerentur.

Probatur nonò ex illo ad Ephes. 1. *Sicut elegit* 304.
nos in ipso ante mundi constitutionem, ut essemus sancti. Ubi D. Aug. *lib. de prædest. Sanctor. cap. 17. & 18. Non ergo quia futuri eramus, sed ut essemus. Idèo quippe tales eramus futuri, quia elegit ipse, prædestinans, ut tales per gratiam ejus essemus.* Et ex illo Jacobi 1. *Nonne Deus elegit pauperes in hoc mundo, divites in fide, & hæredes regni.* Ubi D. Aug. *de prædest. Sanctor. cap. 17. Eligendo ergo Deus facit divites in fide, sicut hæredes regni. Rectè quippe in eis hoc eligere dicitur, quod ut in eis faciat, eos elegit.* Et ex illo 1. Cor. 4. *Quis enim te discernit? quid habes, quod non accepisti? Si autem accepisti, quid gloriaris, quasi non acceperis.* Ubi D. Aug. *lib. 2. contr. 2. Epist. Pelagian cap. 7. Quis te discernit? Et tanquam respondisset, discernit me fides mea, propositum meum, meritum meum. Quid enim habes, inquit, quod non accepisti? Si autem accepisti, quid gloriaris, quasi non acceperis? Ergo ille discernit, qui unde discernaris impertit, pœnam debitam removendo, indebitam gratiam largiendo, &c.* Ex quibus, aliisque pluribus locis, quæ videri possunt apud Doctores citatos, satis constat Deum de facto nos elegisse ad gloriam ante merita absolutè prævisa.

SECTIO XVI.

Probatur nostra Sententia authoritate Patrum, & Conciliorum.

CUm inter Sanctos Ecclesiæ Catholicæ Patres maxima sit de hac re D. Augustini authoritas, quem utriusque Sententiæ Doctores pro se habere dicunt, & ex non benè intellecta Summorum Pontificum approbatione circa doctrinam D. Augustini de gratia, & prædestinatione, aliqui nostræ sententiæ Authores occasionem sumpserint severiùs, quàm par est adversus contrariæ sectatores animadvertendi, de tali Summorum pontificum approbatione, quid sentiamus, priùs dicendum, ut authoritatem D. August. illiusque vim meliùs intelligamus: Undè: 305.

Advertendum est, doctrinam D. Aug. quan- 306.
tùm ad id, quod electio cujusque prædestinati ad gloriam facta fuerit ab æterno independenter ab operibus supernaturalibus absolutè prævisis, & quod hujusmodi electio fuerit causa, ex qua infallibiliter sequerentur bona opera supernaturalia, & perseverantia in illis, non fuisse à Summis Pontificibus, & Conciliis approbatam quasi de fide, neque tanquam certam; siquidem hi fuerunt Cœlestinus Papa *in epist. ad Episcopos Galliæ.* Leo I. *Epist.*

Epist. ad Nicetam. Gelasius *in decreto de apocri. Script. & Epist. 5. ad Episcopos per Picenum.* Et Concil. Arausican. 2. qui omnes non approbant ut certam, & de fide doctrinam. D. August. de prædestinatione, nisi quantùm ad hoc, quod ex viribus naturæ sine auxilio gratiæ, nullum detur initium justificationis, nulla dispositio, nullum meritum, & nulla impetratio.

307. Probatur primò, quia in suis decretis, & canonibus inserunt articulos illos doctrinæ D. Aug. quos approbant; cùm tamen plurimos inserant de negando initio gratiæ ex solis viribus naturæ, nullam ibi mentionem faciunt de electione ad gloriam ante prævisa merita. Secundò, quia illorum decreta dirigebantur ad reprimendos Massilienses contra D. Aug. Sed hi, licet agerent, non solùm de electione ad gratiam, sed etiam ad gloriam, in eo tantùm errabant, quod utriusque electionis causam sumi volebant ex actionibus liberi arbitrii, non dum excitati per auxilium supernaturale; ergo hoc tantùm, non verò electio ad gloriam ex prævisis operibus supernaturalibus per gratiam, ab illis expressè reprobatur.

308. Advertendum tamen deindè est, electionem hanc ad gloriam ante prævisa merita magnam authoritatem conciliare ex eo, quod hujusmodi sententia sit maximè affinis doctrinæ fidei confirmatæ à Summis Pontificibus; siquidem D. Aug. quoties excludit justificationis initium ex solis viribus naturæ contra Pelagianos, & Semipelagianos, toties recurrit ad id excludendum ad electionem factam ante prævisa opera quæcumque, sive naturalia, sive supernaturalia, insistens semper in potestate divinæ electionis, ut nos moveat infallibiliter ad opera supernaturalia. Et quamvis Adversarii, quando ex testimoniis D. Aug. colligimus electionem ante prævisa merita, dicant D. Aug. agere de electione ad gratiam, aut ad vocationem congruam, non autem de electione ad gloriam, id tamen ex pluribus D. Aug. locis, aliorumque Patrum manifestè apparet: Undè.

309. Probatur primò ex D. Aug. in locis, de quibus supra, & nunc ex *lib. de corrept. & grat. cap. 6.* ubi adducens illud Actor. 13. *Crediderunt quotquot ordinati erant in vitam æternam: Quis*, inquit, *in æternam vitam potuit ordinari, nisi perseverantiæ dono; quandoquidè qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit: quâ salute, nisi æternâ*; sed nomine *vitam æternam*, sive *salutem æternam*, non potest intelligi sola gratia, aut sola perseverantia; siquidem donum perseverantiæ non est medium, quo homines ordinentur ad gratiam, aut perseverantiam, sed quo ordinantur ad gloriam; hoc autem donum perseverantiæ procedit ex electione divinâ, ut constat ex toto citato capite; ergo &c.

310. Dicent nominibus *vita æterna, salus æterna, regnum cælorum*, aut *gloria* intelligi à D. Aug. gratiam, quatenùs hæc nos ordinat ad gloriam, quæ virtute continetur in ipsa gratia. Non placent: primò quia hujusmodi explicatio locum non habet in proximè citato loco, ut patet ex dictis. Secundò, quia verba detorquet ad minùs usitatum intellectum. Tertiò, quia minùs aptè congruit menti D. Aug. ut patet ex supra dictis.

311. Probatur secundò ex eodem Aug. *lib. de prædest. Sanct. cap. 17.* ubi explicans illud Jacobi 1. *Nonne Deus elegit pauperes in hoc mundo, &c. Eligendo ergo Deus*, ait, *facit divites in fide, sicut hæredes regni. Rectè quippè in eis hoc eligere dicitur, quod ut in eis faciat, eos elegit.* Ex quo facilè colligitur, electionem ad hæreditatem regni, & ad divitias fidei in eo convenire, quod sicut electio est causa, ut sint divites in fide, ita etiam ut sint hæredes regni; & ut habeant ea, per quæ sint hæreditate digni; ergo ad electionem ad gloriam non præsupponuntur merita prævisa, sed ab ipsa electione causantur. Hoc idem probant alia loca D. Aug. quæ Sectione præcedente ponderavimus, & hanc doctrinam D. Aug. de electione ad gloriam ante merita absolutè prævisa ita explicant *D. Prosper, D. Fulgent. lib. 1. ab Monim. cap. ult. & lib. 2. cap. 1.* & Doctores supra cit.

312. Dicent 1. D. Aug. tradidit hanc doctrinam contra Pelagianos, & Semipelagianos; sed horum nulli errabant circa electionem ad gloriam ex meritis gratiæ, sed tantùm ex meritis naturæ prævisis; ergo solùm de electione ad gratiam, & non ad gloriam locutus fuit. Respondeo minorem esse falsam, ut patet ex supra dictis, & exinde sumitur argumentum pro nostra sententia, quia Semipelagiani dicebant propter merita elicienda ex viribus naturæ à Deo prævisa eligi homines non solùm ad auxilia gratiæ, sed etiam ad perseverandum in gratia, & ad gloriam; sed D. Aug. debuit plenè refellere Semipelagianos; ergo refellit non solùm prædestinationem ad gratiam, sed etiam ad gloriam ex prævisis antea meritis: siquidem sic meliùs, & abundantiùs eorum errorem confutabat, quatenùs dicebat, non solùm ea, quæ in tempore sine præcedenti merito conferuntur, sed etiam ea, quæ conferuntur ad merita retribuenda, fuisse prædestinata ex mera benevolentia Dei decernentis conferre merita, ut retributionem conferat.

313. Dicent 2. Prædestinatio apud D. Aug. non est electio ad gloriam, sed tantùm ad gratiam, ut patet ex *lib. de prædest. Sanctor. cap. 10. Inter gratiam*, inquit, *& prædestinationem hoc tantùm interest, quod prædestinatio est gratiæ præparatio; gratia verò ipsa donatio*; ergo quando asserit prædestinationem fieri ante prævisa merita, intelligit solam electionem ad gratiam. R. nomine *gratiæ* hoc loco comprehendi quælibet dona, ad quæ gratis eligimur, quamvis eligamur, ut ea consequamur per merita, ut consequimur gloriam.

314. Dicent 3. Impossibile est, gloriam in tempore reddi, ut præmium meritorum, & sit ab æterno prædestinata merè gratis, non præmisso meritorum examine; siquidem, quod fit in tempore, eodem modo est ab æterno prædefinitum; alioquì aliter vellet Deus in tempore, quàm voluit ab æterno; ergo &c. Respondeo argumentum laborare æquivocatione, quam sic distinguimus. Deus merè gratis elegit homines ad gloriam, & in ea electione gratis etiam voluit, ut gloriam obtinerent non gratis, sed ex justitia per merita conferenda ab ipso Deo ad hunc finem. De hoc tamen latiùs infra.

315. Dicent 4. D. Aug. probat prædestinationem, & electionem non fieri ex prævisis meritis ex eo, quod aliàs gratia non esset gratia; sed hoc inconveniens non sequitur ex eo, quod electio ad gloriâ ita fiat; ergo &c. Respondeo retorquendo argumentum: Ex eo, quo augmentũ gratiæ reddatur meritis de condigno, & perseverantia, & prima gratia obtineatur per merita de congruo, non sequitur, gratiã non esse gratiam; ergo apud D. Aug. electio ad primam gratiam, ad augmẽtum, & ad perseverantiã fiet ex prævisis meritis; hoc autem est falsum; ergo &c.

316. Probatur tertiò ex D. Prospero *in sentent. super cap. 8. Gallor. Qui salvantur*, ait, *ideò salvi fiunt, quia illos voluit Deus salvos fieri: & qui pereunt, ideò pereunt, quia perire meruerunt.* Idem tenet

ad

ad excerpta Genuensium dub. 9. & lib. ad Ruffinum de liber. arbitr. Et lib. 1. de vocat. gent. cap. 17. & 24. & lib. 2. cap. 9. & aliis in locis. Ex D. Fulgent. *de Incarn. & grat. cap. 31. Eosdem vivificari vult, quos vult salvari: Sic ergo quos vult, salvat, quemadmodum quos vult, vivificat.* Et *in epilog. lib de Incarnat. & grat. Donum*, inquit, *illuminationis ad credendum, & donum perseverantiæ ad proficiendum, & permanendum, & donum glorificationis ad regnandum, quibus dare voluit, præparavit.* Et idem probat *lib. 1. ad Monim. à cap. 7. usque ad 10. & cap. 14. & lib. 1. de Incarnat. & grat. cap. 31. ad finem.* Et Petr. Diacon. *lib. de Incarnat. & grat. cap. 7. Desinant*, inquit, *quærere, cur alios salvet gratuito dono, alios derelinquat justo, & occulto judicio, qui potestatem habet ex eadem massa aliud vas facere in honorem, aliud in contumeliam, & clament unà nobiscum: O altitudo divitiarum!* sed ex horum Patrum locis videtur satis constare, electionem ad gloriam fuisse factam ante prævisionem meritorum; ergo &c.

317. Dicent 1. D. Prosper. & D. Fulgent. assignant rationem, ob quam unus homo prædestinatus non sit; siquidem ille ad *cap. 3. Gallor. Ideò*, ait, *prædestinati non sunt, quia tales futuri ex voluntaria prævaricatione præsciti sunt.* Et hic *lib. 2. ad Monim. cap. 1. Aversio peccatoris*, inquit, *quoniam Deum futura non latuit, in æterna præscientia præparatam sibi pœnam invenit*; ergo etiam deberent assignare rationem, ob quam unus potiùs, quàm alius sit prædestinatus, qualia sunt meritæ prævisa; alioqui inconsequenter procederent. Respondeo ad reprobationem, quæ est voluntas puniendi, præsupponi quidem præscientiam peccati absolutè futuri, non ita tamen ad reprobationem, quæ est negatio prædestinationis, seu voluntas non prædestinandi; quare autem illa ita præsupponat præscientiam peccati, & non ita electio præsupponat præscientiam absolutam meritorum, dicemus infrà.

318. Dicent 2. D. Fulgent. *lib. 1. ad Monim. cap. 24.* ait: *Deus prædestinavit ad regnum, quos ad se præscivit misericordiæ prævenientis auxilio redituros, & in se misericordiæ subsequentis auxilio remansuros*; ergo præscientia meritorum præcedit prædestinationem. Respondeo consequentiam esse veram, si loquamur de præscientia meritorum conditionata, non autem absolutâ.

319. Probatur 4. ex D. Chrysost. ad Coloss. 1. hom. 2. *Non solùm*, ait, *honorem nobis, sed & vires ad amplectendum eum dederit. Duplicatur enim honor per id, quod & idoneos ad collatum donum facit.* Et infrà. *Nemo talem vitæ conversationem ostendit, ut regno dignus esse posit, sed totum donum est ipsius Dei.* Idem tenet 2. *Thessalon. 1. hom. 3. & de laudib. Paul. hom. 4. & 9. & in psal. 50. hom. 2. & 2. Cor. 8. hom. 18.* & sæpè alibi, ut supra vidimus. Et ex D. Athan. *serm. 3. contra Arianos. Quemadmodum*, ait, *elegit nos in se, ante jacta fundamenta mundi, ut Sancti essemus, & incontaminati coram ipso, cùm jam animi benevolentiâ prædestinasset, ut nos sibi in filios adoptaret per JESUM Christum*: ubi notandum est verbum *animi benevolentiâ*. Et ex Theodoret. ad Epes. 1. *Sicut elegit nos*, ait, *in ipso ante mundi constitutionem, &c.* Et infrà: *Deindè honoris, & liberalitatis magnitudinem admirans, subjunxit: secundùm propositum voluntatis suæ, hoc enim, inquit, voluit, hoc ei placuit.* Et ex Theophylact. ad Coloss. 1. *Qui dignos nos fecit, &c. Sortem*, ait, *ubique vocat, ut ostendat, quod quemadmodum sors non est humanæ diligentiæ, neque conatus, sed fortunæ potiùs videtur; hanc ad rationem non ex nostris virtutibus regno digni judicamur, sed divinæ totum est gratiæ.*

Probatur quintò ex D. Hieron. ad illud Ephes. 1. 320.
Sicut elegit nos, &c. *Secundùm*, ait, *propositum voluntatis suæ, non secundùm opera nostra.* Et ex D. Greg. *lib. 33. Moral. cap. 20. Quos benignè eligo, eripere mirabiliter possum, & eos, quos respuo, non injustè derelinquo. Nemo quippè, ut divina illum gratia subsequatur, priùs aliquid contulit Deo.* Et infrà: *Nemo Deum meritis prævenit, ut tenere eum quasi debitorem posit: sed miro modo æquus omnibus conditor, & quosdam prælegit, & quosdam in suis pravis moribus justè derelinquit. Nec tamen electis suis pietatem sine justitia exhibet, quia hic eos duris afflictionibus premit: nec rursum reprobis justitiam sine misericordia exercet, quia hic æquanimiter tolerat, quos quandoque in perpetuum damnat.* Et ex D. Ansel. ad Rom. 8. *Antequam quidquam boni, aut mali egissent*, &c. *Propositum*, inquit, *justificationis manet, non secundùm debiti, sed secundùm gratiæ electionem, quæ eligendos facit Deus, non invenit, quia Deus facit, ut homines faciant opera, quæ Deus posit eligere.* Ex quibus Sanctorum Patrum locis citatis sufficienter constat, nostram prædestinationem fuisse factam ante merita absolutè prævisa. Hoc idem videntur sentire plures alii, qui poterant hîc à nobis citati, & possunt apud citatos Doctores videri.

Probatur sextò ex Concil. Valentian. sub Leo- 321.
ne IV. cap. 3. ibi: *Fidenterq; fatemur, prædestinationem electorum ad vitam, & prædestinationem impiorum ad mortem; in electione tamen salvandorũ misericordiam Dei præcedere meritum bonum; in damnatione autem perituroru meritum malum præcedere justum Dei judicium, &c.* ex quibus verbis manifestè probatur prædestinatio ante merita prævisa; reprobatio autem post prævisa absolutè demerita; ergo &c.

Dicent primò nomine *vitæ* ibi intelligi sola au- 322.
xilia efficacia gratiæ. Sed contra, quia ibi nomine *mortis*, ad quam prædestinantur impii post prævisa demerita, intelligitur pœna æterna; ergo etiam nomine *vitæ*, ad quam prædestinantur electi, intelligetur gloria æterna. Dicent secundò Patres ibi locutos de prædestinatione inefficaci. Sed contra, quia hæc, ut supra diximus, est communis etiam reprobis; Patres autem ibi agebant de prædestinatione salvandorum, consequenterque de efficaci.

Probatur septimò ex Concil. Arausican. *can. 25.* 323
ibi: *Aliquos ad malum divina potestate prædestinatos esse non solùm non credimus, sed etiam si sunt, qui tantum malum credere velint, cum omni detestatione in illos anathema dicimus.* Ex quo Concil. negat, Deum ex se prædestinare aliquem ad malum pœnæ ante prævisionem demeritorem; ergo è contra agnoscit Deum ex se prædestinare ad bonum, tam gratiæ, quàm gloriæ ante merita prævisa. Confirmatur ex Trid. *Sess. 6. cap. 16.* ibi: *Benè operantibus usque ad finem, & in Deo sperantibus, proponenda est vita æterna, & tanquam gratia filiis Dei per JESUM Christum misericorditer promissa, & tanquam merces, ex ipsius Dei promissione bonis ipsorum operibus, & meritis fideliter reddenda.* Ex quibus verbis notanda sunt illa *gratia, misericorditer*, quæ videntur significare gratuitam electionem ad gloriam, tradendam tamen ut mercedem.

SECTIO

SECTIO XVII.

Probatur nostra Sententia ex rationibus.

324. PRÆSUPPONENDUM est, seclusa Sacræ Scripturæ, Sanctorum Patrum, & Theologorum authoritate, nullam dari rationem, quæ veram sententiam de causa prædestinationis evidenter concludat; nam sicut, ut supra diximus, de potentia Dei absoluta possibile fuit, quod Deus prædestinaret electos ante eorum merita absolutè prævisa; ita etiam possibile fuit, nullum prædestinari, nisi prævisis ejus meritis absolutè futuris. Undè in rebus, quæ ex divinis Attributis neque necessariò consequuntur, neque illis repugnant, sed ex mera Dei libertate potuerunt sic, aut aliter se habere, debet solidum cujusque fundamentum desumi à divina revelatione, qua Deus sua libera consilia manifestaverit, sive per sacras Scripturas, sive per Doctores Ecclesiæ, ideoque hìc solas rationes congruentiæ pro nostra sententia assignabimus: Sit igitur:

325. Prima ratio, omne agens rationale prudenter, & ordinatè operans, priùs intendit finem, quàm eligat media; sed Deus prudentissimè, & ordinatissimè operatur; ergo cùm gloria sit finis, merita autem sint media, priùs intendit Deus ipsam gloriã, & postea eligit merita ut media. Confirmatur, quia ex communi Philosophorum axiomate, *quæ sunt posteriora in executione, sunt priora in intentione*; sed gloria est posterior in executione; ergo fuit prior in intentione divina.

326. Dicent, Deum ita priùs intendere finem, quàm media, voluntate tamen inefficaci, nõ verò efficaci. Sed contra primò, quia intentio finis debet esse accõmodata electioni mediorum, ita ut modus electionis mediorum benè indicet modum intentionis finis; sed electio mediorum est efficax; siquidem per illam eliguntur auxilia finalia in ordine ad gratiam perfectam, & consummatam, ex quibus oritur perseverantia finalis; ergo etiam efficax debet esse intentio finis, sive gloriæ.

327. Secundò, quia voluntas inefficax finis in Deo non potest esse principium eligendi media efficacia: tùm quia illa voluntas inefficax est generalis, & æqualis, tam erga prædestinatos, quàm erga reprobos; ab æquali autem voluntate finis non potest oriri voluntas inæqualis mediorum, maximè in Deo, qui vult, & disponit omnia ordinatissimè; alioqui dicant ab æquali calore in agente physico posse oriri inæqualitatem in passo: & ab æquali assensu principiorum inæqualitatem assensûs in conclusione: tùm etiam, quia illa voluntas generalis salvandi omnes est ad omnes gradus gloriæ possibiles, & per omnia media possibilia, ut supra diximus; hæc autem intentio est ad certos gradus gloriæ, & per certa tantùm media, ut infrà dicemus; ergo non potest non esse diversa.

328. Secunda ratio, omnes actiones liberæ, quæ possunt præstare rationem, aut causam prædestinationi, procedunt ab auxilio gratiæ; sed hoc est effectus prædestinationis; ergo hæc præsupponitur priùs firmiter constituta, quàm prævideantur actiones meritoriæ absolutè futuræ; siquidem hæ non prævidentur, nisi prævisio auxilio, neque hoc prævidetur, nisi prævisa prædestinatione, à qua procedit ut effectus à sua causa. Confirmatur, quia omnia bona opera supernaturalia sunt effectus prædestinationis, ut infrà dicemus; ergo non possunt esse ratio, aut causa illius.

329. Tertia ratio, voluntas divina est prima causa movens ad quodcumque bonum; ergo congruentiùs est, quod pro sua libertate constituat media prædestinationis in ea persona, in qua voluerit, quando, quo gradu, & modo voluerit, quàm quod expectet prævisionem nostræ actionis futuræ; alioqui jam primum movens, & prima causa erit aliquo modo ex parte nostra, quatenùs voluntas divina movetur à nostris actionibus prævisis, ut ad hunc potiùs hominem, quàm ad illum inclinetur.

330. Quarta ratio, Prædestinatio habet pro fine ostensionem divitiarum gloriæ Dei in vasa misericordiæ, juxta illud ad Rom. 9. 23. *Ut ostenderet divitias gloriæ suæ in vasa misericordiæ, quæ præparavit in gloriam*: & laudem gloriæ gratiæ suæ, juxta illud ad Ephes. 1. 6. *In laudem gloriæ gratiæ suæ, in qua gratificavit nos*; sed si merita prævisa fuissent in causa, cur Deus hunc potiùs hominem, quàm illum eligeret ad gloriam, tantundem minueretur ille finis, ut patet ex illo ad Rom. 11. 6. *Si autem gratia, jam non ex operibus, alioquin gratia jam non est gratia*; ergo &c.

331. Confirmatur primò, quia si Deus ex prævisis meritis eligeret ad gloriam, nulla in eo esset major gratia, liberalitas, aut misericordia erga prædestinatos, quàm erga multos reprobos; siquidem cùm gratia, liberalitas, & misericordia sit in eo, quod conferat auxilia supernaturalia, & benè utentibus promittat præmium excellentius, quàm pro dignitate meritorum; plurimis autem reprobis conferat uberiora auxilia, quàm quibusdam prædestinatis, & omnibus, si benè utantur, promittat tale præmium, quod ita illud decernat iis, qui prævidentur morituri in gratia, & illâ benè usuri, jam est justitia, & nihil habet gratiæ, liberalitatis, & misericordiæ præter id, quod supponebatur in decretis generalibus; sed hoc non est dicendum; ergo neque illud, ex quo sequitur.

331a. Confirmatur secundò, quia hæc est major laus potentiæ divinæ; siquidem majoris potentiæ est prædestinando causare media, quibus finis acquiratur, quàm illa supponere prævisa. Ut notat D. Aug. *lib. de corrept. & grat. cap. 11. & 12.* Tertiò, quia id imponit benè operantibus majorẽ obligationem agendi, & referendi gratias per dilectionem, & magis se ipsos despiciendi, & humiliandi, quatenùs si Deus illis prædestinationis gratiam subtraxisset, non evasissent cæteris peccatoribus meliores; ergo &c.

333. Quinta ratio, discrimen prædestinatorum à reprobis provenit à Deo; sed non ita proveniret, si Deus ex prævisis meritis prædestinaret; siquidem jam tunc prædestinatus per sua bona opera prævisa se ipsum à reprobo discerneret cõtra illud 1. Cor. 4. *Quis enim te discernit? Quid autem habes, quod non accepisti? Si autem accepisti, quid gloriaris, quasi non acceperis?* Confirmatur, quia adversus superbiæ tentationes, quæ ex sanctitate provenire solent, hæc est Sanctorum vox: *Nullus est me vilior, nam si Deus alteri, quæ mihi beneficia conferret, fortè magis se Deo devovisset: & si me sicut illum alium latronem auxiliis peculiaribus destituisset, eadem, & graviora scelera perpetrassem*; sed nulla virtus, qualis est similis actus, potest mendacio niti; ergo ut hic humilitatis actus à veritate procedat, debet procedere ab ea, quam intêdimus probare de discrimine efficaciter, & infallibiliter causãdo à Deo pro sua libertate sine ulla ratione discriminis causanda ex parte nostra.

334. Sexta ratio, Deus quibusdam negat copiosa auxilia, quibus sciebat benè usuros, si acciperent; & illa aliis confert, quibus scit malè usuros; ergo ratio prædestinandi hunc potiùs, quàm illum non sumitur ex præviso bono usu gratiæ; siquidem in hoc decreto conferendi aliquibus auxilia, & negandi aliis, nullus bonus usus prævisus est, ut absolutè futurus. Confirmatur, quia Christus Dominus apud aliquas civitates miracula edidit, & conciones habuit, quarum bonus usus, quia non erat futurus, non fuit prævisus; & tamen eadem auxilia negata sunt gentibus, quæ si accepissent, converterentur, ut patet ex illo Matth. 11. 21. *Væ tibi Corozain, væ tibi Bethsaida, quia si in Tyro, & Sidone,* &c. Et Ezech. 3. *Si ad populum ignotæ linguæ mitteris, ipsi audirent te*; ergo &c.

335. Septima ratio, parvulorum aliqui statim à Baptismo moriuntur, alii paulò ante Baptismum, aliis non datur potestas accipiendi Baptismum, aliis post Baptismum producitur vita usque ad senectutem inter infideles, quorum mores Deus certò præscivit imitaturos; sed ex his discrevit Deus prædestinatos à reprobis, nullo præviso usu gratiæ; cùm tamen, qui statim à Baptismo salvantur, sint filii aliquando sceleratissimorum parentum, qui autem sine Baptismo damnantur, sint aliquando filii Sanctorum Parentum; ergo prædestinavit Deus eodem modo adultos etiã ante prævisa eorum opera, cùm hoc fuerit congruum, & consonum illius ingenio. Hoc argumento usus est variis in locis D. Aug. ut *in epist. 105. & 157. lib. 2. contra Julian. cap. 8. lib. 2. contra duas epistolas Pelagian. cap. 7. & lib. de corrept. & grat. cap. 8. & lib. de prædest. Sanct. cap. 12. & 13.* & sæpè alibi.

336. Dicunt primò aliqui, de quibus D. Aug. *Epist. 106. ad Paulin.* infantes prædestinari, aut reprobari propter quosdam suos actus bonos, aut malos, quos etiam in utero habuerunt: *Sicut*, inquiunt, *Jacob & Esau in utero materno luctati sunt, & alter alterum inter nascendum supplantavit.* Sed contra, absurdum enim est infantibus concedere usum liberi arbitrii; ad luctam autem Jacob, & Esau rectè respondet D. Aug. ibid. *Illud non fuisse arbitrium, sed prodigium, & signum rerum magnarum*: de quibus dicit Apostolus ad Rom. 9. *Non ex operibus, sed ex vocante, &c.*

337. Dicunt secundò Semipelagiani, de quibus D. Prosper in *epist. ad Augustin.* ad initium. *lib. de prædestinat. Sanctor.* parvulos prædestinari à Deo propter opera bona, quæ Deus prævidebat facturos, si viverent; reprobari autem propter opera mala, quæ viderit Deus facturos, si non morerentur. Horum tamen sententiam jam refutavit *D. Aug. lib. de prædest. Sanctor. cap. 12. & sequent. & lib. de bono persever. cap. 9. & 10. & Epist. 105.* his potissimum argumentis.

338. Primò, quia Apostolus 2. Cor. 5. docet, futurum ut in altera vita referat quisque, non secundùm id, quod fuisset facturus, sed *prout in corpore gessit*, id est, secundùm id, quod gessit dum in corpore viveret. Secundò, quia omnes Catholici sentiunt, Deum optimè agere cum illo, qui ex hac vita eripitur, antequam in aliqua peccata incidat, in quæ alioqui incideret, si viveret; sed id verum non esset, si illa etiam peccata, quæ patraturus esset manens in vita, deberent etiam à Deo judicari; ergo &c. Tertiò, quia cùm quis morte præoccupatur, ne alioqui committat aliquid, propter quod damnetur, magnum à Deo accipit beneficium, ut patet ex illo Sap. 4. ibi: *Justus si morte præoccupatus fuerit, in refrigerio erit*: Et infra: *Raptus est, ne malitia mutaret intellectum ejus.* Et adjungitur ratio: *Quoniam Deo erat placita anima illius*; sed hæc nullum haberent locum, si opera mala, quæ quis facturus esset manens in vita, possent illi damnationem afferre; ergo &c.

339. Quartò, quia si Deus in hominibus judicandis non solùm respiceret ad ea, quæ fecerint, sed etiam ad illa quæ essent facturi, posità hâc, aut illâ conditione, sequeretur Tyrios, & Sidonios nullo modo esse damnandos; nam si apud illos *factæ fuissent virtutes, quæ factæ sunt in Bethsaida, & Corozaim, olim in cilicio, & cinere egissent pœnitentiam*, ut ait Christus Dominus Matt. 11. & Luc. 10. sed hoc est falsum; siquidem isti in die judicii damnabuntur, licet remissiùs, quàm illi ex Bethsaida, & Corozaim, ut ibidem affirmat Christus Dominus; ergo &c.

340. Dicunt tertiò alii, infantes, qui sine Baptismo decedunt non perire, neque damnari, sicque potuisse relinqui sine prævisa causa ex parte illorum. Sed contra, quia licet id non sit præsentis instituti, supponimus tamen certum esse pueros sine Baptismo decedentes puniri pœnâ damni, ut notavit *D. Aug. lib. de bono persever. cap. 12.*

341. Dicunt quartò alii prædestinationem, aut reprobationem parvulorum provenire, ut à ratione, seu causâ, à præscientiâ futuræ mortis, quam causæ naturales suis viribus relictæ quibusdam afferunt. Sed contra primò, quia Deus quorundam adultorum voluntates excitat & allicit, ut huic parvulo Baptismum conferant, aut ut copiam faciant baptizandi suos filios; alios autem permittit esse protervos, aut negligentes; ergo jam inter istos parvulos datur discrimen, cujus ratio non provenit ex præuisâ virtute causarum naturalium. Secundò, quia Deus quibusdam parvulis miraculo manifesto, aliis autem occulto produxit vitæ terminum, donec baptizarentur; sed hujus liberalitatis quibusdam præstitæ, & aliis negatæ, nulla potest esse causa; ergo &c.

342. Octava ratio, quia maximè decet membra suo capiti esse simillima, quantùm patitur functionum & potestatum diversitas; sed Christus Dominus est caput, & exemplar omnium prædestinatorum, ut infra dicemus, & fuit ante omnia merita prævisa prædestinatus, ut infallibiliter haberet merita, & per illa obtineret gloriam sui corporis, & reliquorum prædestinatorum; ergo omnia illius membra debuerunt similiter prædestinari ante eorum merita prævisa; siquidem Deus, ut ait D. Paul. ad Rom. 8. 29. *Omnes nos prædestinavit conformes fieri imaginis filii sui, ut sit ipse primogenitus in multis fratribus*; ergo &c.

343. Nona ratio, quia prædestinationem, ut reconditum Dei arcanum, admiratur D. Paul. Rom. 11. 33. *O altitudo divitiarum sapientiæ*, &c. & occulta esse prædestinationis judicia, tradunt etiam Patres, de quibus supra; sed si omnes prædestinarentur ex prævisis operibus, jam in discrimine prædestinatorum à reprobis non essent admiranda consilia, & judicia Dei, sed hominum diversa, & libera studia, à quibus, & non à divino consilio ac judicio fuisset determinatum illud discrimen, quod tamen non videtur dicendum; ergo &c.

344. Decima ratio, ideò Deus non elegit prædestinatos efficaciter ad gloriam ante prævisa merita, aut quia non decuit, aut quia non potuit: Non primum, siquidē Deum maximè decuit ostendere sua Attributa, illa autem ostendit in electione ante merita prævisa, in qua manifestat suam Justitiam, Liberalitatem, Misericordiam, Fidelitatem, &c.

Non

Non secundum; tum quia contrarium supra probavimus: tum etiam, quia si Deus potuit prædefinire efficaciter opera libera ante eorum scientiam visionis absolutam, & ita de facto prædefinivit, quatenùs eorum prædefinitio prout sic spectabat ad perfectissimam illius providentiam, & dominium supra creaturas, cur etiam non potuit sic eligere ad gloriam ante merita absolutè prævisa?

345. Confirmatur primò, quia Deus ante merita prævisa voluit dare electis auxilia congrua ad conservationem gratiæ finalis, in quo eos plus obligavit, quàm reprobos, quamvis etiam aliquibus reprobis dederit auxilia congrua ad gratiam temporalem, non tamen finalem; sed in tali voluntate non potuit non velle eis etiam ipsam gloriam, aut formaliter, aut virtute; siquidem velle alicui gratiam finalem, est velle ei salutem infallibiliter consequendam; ergo jam Deus intendit efficaciter gloriam ante merita absolutè prævisa.

346. Confirmatur secundò exemplis: Primò, quia Deus eodem signo, quo prædestinavit Christum Dominum ad existentiam, illum prædestinavit gloriosum in anima, & corpore, ut docet *D. Aug. tr. 105. in Joan.* & tamen non habuit gloriam corporis in tempore sine suis meritis; ergo illam decrevit Deus ab æterno ante prævisa merita passionis, consequendam tamen in tempore per ipsa merita. Secundò, quia Virgo Sanctissima ante prævisa merita in esse absoluto fuit efficaciter electa à Deo ad ejus Maternitatem, ut significat Ecclesia: *Elegit eam Deus, & prælegit eam*; & tamen non obtinuit in tempore hujusmodi Maternitatem sine suo consensu libero, & merito, saltem de congruo; ergo Deus illam decrevit ab æterno sine meritis absolutè prævisis, consequendam tamen in tempore per ipsa merita. Tertiò, quia Deus ante prævisa merita Apostolorum, & D. Pauli elegit eos ad Apostolatum juxta illud: *Non vos me elegistis, sed ego elegi vos*: Et illud: *Vas electionis est mihi iste*; & tamen non illum receperunt in tempore sine suo consensu libero; ergo ab æterno fuerunt electi sine meritis ad Apostolatum, consequendum tamen in tempore per sua merita; ergo similiter prædestinati homines fuerunt ab æterno electi ante prævisa merita ad gloriam, consequendam tamen in tempore per sua merita.

SECTIO XVIII.

Proponuntur, & solvuntur argumenta ab authoritate Scripturæ, & Sanctorum Patrum desumpta.

347. OPPONES 1. Multa sunt Scripturæ loca, quibus constat, vitam æternam à Deo tâquam mercedem, & præmium destinari benè operantibus, sicque conferri ob merita prævisa, cujusmodi est illud Matth. 25. *Venite benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum*: Et causam assignat: *Esurivi enim, & dedistis mihi manducare*, &c. Et illud Jacobi 2. *Nonne Deus elegit pauperes in hoc mundo divites in fide, & hæredes regni, quod promisit Deus diligentibus se?* Ubi promissionis, sive electionis causam assignat dilectionem. Et illud 1. Cor 2. *Nec oculus vidit ..... quæ præparavit Deus iis, qui diligunt illum*: ubi eandem dilectionem assignat pro causa præparationis regni. Et illud 2. Petr. 1. *Satagite, ut per bona opera certam vestram vocationem & electionem faciatis*: si enim per bona opera electio fit certa, etiam fit efficax; nam idem est esse efficax, ac certum; si autem per bona opera fit efficax; ergo talis non erat ante prævisa opera; sicque in aliis similibus locis.

348. Respondeo negando antecedens quoad secundam partem: Ad primum, & secundum locum dicimus: Primò pro nobis facere, ut patet ex supra dictis *num. 284. & 311.* Secundò hujusmodi loca, sicut & illud *1. Cor. 2.* intelligenda esse, non de præparatione in mente divina per intentionem; hæc enim fuit ante omnia opera prævisa, sed de præparatione possessionis per executionem, quæ fit per merita jam prævisa; ita enim Deus præparavit electis gloriam sine meritis in intentione, ut illam præparaverit tradendam in executione per sua merita. Ad illud *2. Petr. 1.* dicimus, terminum *certum* idem esse, atque sortientem effectum; tunc enim electio dicitur in re efficax, quando sortitur effectum; cùm autem hunc non sortiatur electio efficax, nisi post prævisa bona opera, ideò per illa dicitur fieri certa, licet in executione.

349. Instabis: In illis verbis: *Discedite à me maledicti, &c.* Et Matt. 25. per particulam *enim* assignatur causa reprobationis & in intentione, & in executione, cùm dicitur: *Esurivi enim, & non dedistis mihi manducare*; ergo idem dicendum de electione. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio constabit infrà.

350. Oppones 2. ex Matth. 20. *Voca operarios, & redde illis mercedem.* Et Matth. 25. *Euge serve bone, & fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, supermulta te constituam.* Et Apoc. 3. *Qui vicerit, dabo ei sedere mecum,* &c. Et Isai. 64. *Quæ præparasti expectantibus te*: ex quibus, sicut & aliis similibus locis constat, Deum tribuere gloriam ex meritis jam prævisis; ergo &c. Respondeo Deum ita quidem tribuere in executione, non ita tamen præparare in intentione, ut patet ex supra dictis.

351. Oppones 3. D. Paul. 2. Tim. 2. *Si quis*, ait, *emundaverit se ab istis, erit vas in honorem sanctificatum,* &c. ubi per *vas in honorem* intelligit electum ad gloriam; & tamen ibi assignat electionis causam emundationem; ergo &c. Respondeo Apostolum non id proferre, quasi mundities sit ratio electionis ad gloriam in intentione, sed gloriæ tradendæ in executione per munditiem, sive merita, prout diximus.

352. Oppones 4. Aliqua sunt Scripturæ loca, in quibus præscientia divina anteponitur prædestinationi, ut Rom. 9. *Quos præscivit, & prædestinavit,* &c. Rom. 11. *Non repulit Deus plebem suam, quam præscivit.* Et 1. Petr. 1. *Electis advenis secundùm præscientiam Dei Patris.* Et Amos 3. 1. *Tantummodò vos cognovi ex omnibus cognationibus terræ*: & similibus; ergo significatur præscientiam meritorum fuisse priorem prædestinatione ad gloriam. Respondeo primò, argumentum, si aliquid probaret, etiam probare, gratiam congruam datam esse post præscientiam meritorum, & propter illa, quod nemo dixerit; siquidem de illa etiam in præsenti locutus est Apostolus.

353. Respondeo secundò, non esse ibi sermonem de præscientiâ meritorum absolutâ, sive de aliquâ scientiâ visionis, sed de præscientia aut Simplicis Intelligentiæ, ut ait D. Thom. ad cit. locum D. Pauli: aut de scientiâ approbationis, & amicitiæ, sive perpetuæ dilectionis erga electos, quæ ideò dicitur præscientia, quia re, & ratione antecedit omnem bonum usum liberi arbitrii, ita ut sensus

sit: *Quos Deus præscivit scientiâ approbationis*, sive, *quos dilexit, prædestinavit*: ut rectè dicit *P. Bellarm. lib. 2. de grat. & liber. arbitr. cap. 13. & P. Tanner. d. 3. q. 5. dub. 5. n. 4.*

354. Oppones 5. ex aliquibus Scripturæ locis constat, aliquos fuisse electos, ac prædestinatos occasione ruinæ, ac peccati aliorum; sic enim S. Mathias dicitur electus in locum Judæ. Actor. 1. 24. *Ostende, quem elegeris ex his duobus unum, accipere locum ministerii hujus, & apostolatûs, de quo prævaricatus est Judas:* Sic Gentiles in locum Judæorum Matth. 21. 43. *Auferetur à vobis regnum Dei, & dabitur genti facienti fructus ejus.* Et ad Rom. 11. 11. *Sed illorum delicto, salus est gentibus.* Sic etiam pœnitentium gloria pendet ex eorum præcedentibus peccatis: gloria Martyrum, Doctorum, ac Virginum pendet ex crudelitate tyrannorum, ex perfidia hæreticorum, & ex tentationibus hominum, aut dæmonum; ergo si permissio peccati alterius fuit prævisa ante electionem prædestinati ad gloriam, idem dicendum est de aliis mediis, ac meritis salvandorum.

355. Respondeo ex his, & aliis similibus locis non colligi, aliquos dici prædestinatos occasione ruinæ aliorum; quod autem salventur præsuppositis, seu permissis aliorum peccatis, totum hoc pertinet ad executionem, non autem ad intentionem, quam Deus habuit dandi illis gloriam, quæ cùm fuerit ante omnia eorum merita prævisa, etiam fuit ante peccatorum permissionem, à qua eorum merita præsupponentia peccata dependebant. Neque illud Sancti Mathiæ intelligendum est de ejus electione ad gloriam, sed ad Apostolatum, ut ait idem textus; alioqui posset colligi, Josephum, qui tunc non fuit electus, non fuisse etiam prædestinatum ad gloriam, quod est absurdum.

356. Oppones 6. Ex illo Rom. 11. 33. *O altitudo divitiarum sapientiæ & scientiæ Dei, quàm incomprehensibilia sunt judicia ejus, &c.* quod D. Paulus accommodat arcano prædestinationis, videtur Apostolum sentire dari aliquas causas prædestinandi potiùs hunc, quàm illum hominem, quas tamen ipse cùm admiretur, ignorat; alioqui facilè fuisset pro ratione hujus discriminis recurrere ad divinum beneplacitum, nullo præsuppositio examine futurarum actionum; ergo &c. Hoc idem videntur sentire *D. Aug. lib. 1. ad Simplician. q. 2. & epist. 105. ad Sixtum. & lib. de prædest. Sanct. cap. 9. & 14. & lib. de bono persever. cap. 14. & cap. 8. & lib. de corrept. & grat. cap. 8.* & sæpè alibi. *D. Prosper. lib. 1. de vocat. gent. cap. 13. 21. 22. & 25. D. Gregor. lib. 10. Moral. cap. 4. & lib. 29. cap. 15. aliàs cap. 21. D. Isidor. lib. 2. sentent. cap. 6. D. Fulgent. lib. de Incarnat. & grat. cap. 28.* & alii. Ante solutionem.

357. Advertendum est primò cum *P. Ruiz. hic d. 9. sect. 3. num. 2.* D. Paulum, D. August. D. Prosper. D. Fulgent. & alios Patres manifestè docuisse, nullam dari rationem discriminis, sive manifestam, sive occultam ex parte prædestinati, propter quam hic homo potiùs, quàm ille alius prædestinetur, ut patet ex eorum locis citatis *sect. 16.* Ut tamen præsentem locum D. Pauli, & horum Sanctorum Patrum testimonia locis proximè citatis explicemus. Advertendum est secundò, decretum Dei prædestinantis dupliciter considerari posse: Primò quatenùs efficaciter vult perducere in beatitudinem hanc determinatam & singularem personam, v. g. D. Petrum potiùs quàm Judam: Secundò quatenùs non in singulari, & determinatè, sed in communi, & indeterminatè statuit modum illum providendi, quo non omnes, sed tantùm aliqui, aliis relictis, prædestinentur ad gloriam. Hoc posito.

Respondeo ad argumentum in illa prima acceptione nullam dari, neque manifestam, neque occultam rationem discriminis in prædestinato præter liberrimam, & merè gratuitam Dei voluntatem, ut patet ex supra dictis, sicque supra dicta testimonia D. Pauli, & aliorum Patrum non intenderunt istiusmodi rationes occultas asserere: in secunda autem acceptione, existunt quidem rationes ex parte Providentiæ divinæ, ob quas unum, & non alium convertat, & prædestinet efficaciter, quæ cùm nobis, licet ex parte sint probabiliter notæ, non sint cognitæ evidenter, & totaliter, & multò minùs comprehensivè, dicuntur occultæ, & has Apostolus, & citati Patres se ignorare fatentur, & D. Aug. dicit in *Enchir. cap. 95.* esse in beatitudine cognoscendas. Imò *lib. 11. de gen. ad litter. cap. 10.* postquam dixit, Deum non omnes homines convertisse, *quia noluit*, cur noluerit, penes ipsum est, adjungit ipse rationem generalem ex majore perfectione universi. 358.

Oppones 7. Plures ex Sanctis Patribus, præsertim Græcis, quique D. Aug. antecesserunt, docuerunt prædestinationem post præscientiam absolutam meritorum; ergo &c. Respondeo primò negando antecedens, ut patet ex eorum locis supra citatis *sect. 16.* Respondeo secundò, dato, quod aliqui ex his Patribus hanc habuerint sententiam, ejsque fuisset adversatus D. Aug. quasi electio, de qua contra Massilienses disseruit, esset electio ad gloriam, ut falsò docuerunt *Sixtus Senensis, Driedo, & Ruard. apud. P. Tanner. d. 3. q. 5. dub. 5. num. 6.* nihil id nostræ sententiæ præjudicare, cùm sententia D. Aug. quæ in hac materia de prædestinatione cæteris præferenda est, pro nobis sit, ut patet ex illius locis supra citatis *sect. 16.* 359.

Respondeo tertiò cum D. Aug. *lib. de bono persever. cap. 18. & 19.* quem citat & sequitur *P. Tanner.* proximè *num. 10.* Patres illos antiquiores, qui D. Augustinum præcesserunt, obscuriùs quidem, nec ita ex professo hac de re disseruisse; imò verò non dum exorta Pelagianorum hæresi, liberiùs & securiùs fuisse locutos; re ipsa tamen hac in re minimè D. Augustino fuisse contrarios, sive sermo sit de prædestinatione ad gratiam, sive ad gloriam, sed utramque existimasse fuisse gratuitam, ut patet ex eorum locis supra citatis. Additur Sanctos Patres nonnûquam, cùm electionem ad gloriam meritis prævisis tribuerent, locutos fuisse, non de prima intentione, seu prædestinatione ad gloriam, sed de voluntate executiva. 360.

Oppones 8. D. Aug. (qui in hac materia est majoris ponderis) lib. 1. ad Simplician. q. 2. *Nemo eligitur*, ait, *nisi jam distans ab illo, qui rejicitur: Unde quod dictum est: quia elegit nos Deus ante mundi constitutionem, non video quomodò sit dictum, nisi præscientiâ*; ergo ex D. August. electio ad gloriam supponit præscientiam absolutam meritorum ex gratia, quibus ille, qui eligitur, jam distet ab eo, qui rejicitur, sive non eligitur. Respondeo primò cum *P. Bellarm. lib. 2. de grat. & liber. arbit. cap. 15.* D. Aug. in illo quidem loco illam docuisse sententiam, postea tamen eam retractasse; siquidem quæstiones illas ad Simplicianum junior scripsit; senior autem jam factus scripsit ad Sixtum, & ad Paulinum *epist. 105. & 106. & lib. 6. de prædest. Sanctor. de bono persever. & de corrept. & grat.* in quibus contrariam docet sententiam, ut patet ex supra cit. locis.

Non

362. Non placet primò, quia D. Aug. *lib. 1. de prædest. Sanctor. cap. 4.* mentionem facit illius quæstionis ad Simplicianum, quam ibi, non solùm non retractat, sed maximè commendat, quatenùs in ea dicit fuisse laboratum pro libero arbitrio, & gratiam Dei vicisse. Secundò, quia eundem modum loquendi, quem habet in illa quæstione, videtur servare in superioribus libris, etiam in locis, in quibus maximè videtur stare pro electione ad gloriam ante merita, ut videre est in *lib. de corrept. & grat. c. 7.* ergo etiá in hoc loco significat propositum vocandi antecedere electionem, & vocationem congruam, seu effectum talis vocationis prævisum, esse rationem electionis, ut intendit argumentum. Unde.

363. Respondeo 2. cum *P. Soar. lib. 3. de Auxil. cap. 18. n. 4.* D. Augustinum aliquando mutasse, seu variasse loquendi modum, esto illius sententia sit ubique eadé. Duplex igitur electio distingui potest ex eodem *D. Aug. tract. 68. in Joan.* una per modum intentionis, alia per modum executionis: illa antecedit merita, hæc autem sit ex meritis; undè D. Aug. in illa quæstione ad Simplicianum loquitur de electione executiva, qualis est illa Matth. 13. *Elegerunt bonos in vasa, malos autem foras miserunt*: in aliis verò locis de intentione electionis, seu prædestinationis.

364. Instabis: Electio executiva est temporalis, cùm sit executio electionis æternæ; sed D. Aug. loco cit. ad Simplicianum loquitur de electione æterna, cùm adducat testimonium D. Paul. ad Ephes. 1. *Elegit nos in ipso ante mundi cõstitutionem*; ergo non loquitur de electione executiva. Resp. cum eodem *P. Soa. cit. & P. Bellarm. cit. cap. 14.* in ipsamet æternâ electione posse illas duas rationes distingui, nempè ut est intentio dandi gloriã, & ut est dispositio executionis, & quasi executio in mente divina: priori ratione antecedit quidem electio, siquidem gloria in genere causæ finalis est prior, quàm bona opera; posteriori autem modo subsequitur, & de illa ut sic videtur loqui D. Aug.

365. Oppones 9. Ex eodem D. August. *serm. 7. de Verbis Domin.* ibi: *Elegit nos Deus, sicut inquit Apostolus, & secundùm suam gratiam, & secundùm illorum justitiam*: ubi duplicem videtur assignare electionem, alteram ad gratiam, quæ sit merè gratuita; alteram ad gloriam, quæ sit ex justitia ex prævisis meritis. Et appositis verbis ad Rom. 11. *Reliqui mihi septem millia*, &c. *Quid est*, ait, *reliqui mihi? Ego illos elegi, quia vidi mentes illorum de me præsumentes, non de se, nec de Baal*: ubi electionis causam assignat prævisam fiduciam in Deo collocandam; ergo &c. Respondeo D. August. ibi de utraque electione & ad gratiam, & ad gloriam asserere, quod sit merè gratuita, ut hunc sermonem legenti patebit, subdit enim ibi: *Totum gratiæ semper reputa, quia ut esset aliquid reliquum, gratia in te Dei, non tuum meritum fecit.* Additur, licet ageret de electione ad gloriam ex justitia ob merita prævisa, intelligendus est de electione executiva, non autem in intentione, prout supra diximus.

366. Oppones 10. Ex eodem D. Aug. *serm. 233. de Tempor.* *Multi*, inquit, *scire volunt, quare illum vocat Dominus, & illum non vocat: uni subvenit, & uni non; hunc dignum habet, & illum indignum: istum honorat, & illam cruciat. Audi, ô homo, hunc dignum habet pro bonis operibus suis; illum habet indignum pro suis operibus malis*: ubi videtur asserere prædestinationem, & reprobationem fieri ex operibus bonis, aut malis prævisis; ergo &c. Respondeo D. Aug. ibi populo proponere rudi Minerva eam veritatis partem, quæ illis erat utilior, subtiliore parte tacitâ. Verum quidem est in reprobo causam reprobationis esse mala opera: in prædestinato autem sunt bona opera, quæ causat ipsa prædestinatio, prout infrà dicemus.

Oppones 11. Ex eodem D. Aug. *lib. de prædest.* 367. *Dei cap. 3.* ibi: *Ex præscientiâ igitur offensionis ultionem ut justus judex prædestinavit, sicut ex præscientiâ virtutis prædestinatio solet fieri remunerationis.* Ubi ponit reprobationem, sicut prædestinationem ex prævisis operibus malis, aut bonis; ergo &c. Respondeo cum *P. Ruiz hîc d. 10. sect. 5. n. 14.* hunc librum non esse D. August. siquidem illius brevitas comparata cum argumenti dignitate, & amplitudine, stylus, ac rationum nexus indigna videntur tanti Doctoris ingenio. Additur, dato quod sit D. August. eodem modo huic, quo duobus præcedentibus argumentis respondendum.

Oppones 12. Ex eodem D. August. *lib. ad arti-* 368. *culos* sibi falsò oppositos *ad art. 12.* ibi: *Quia præsciti sunt casuri, non sunt prædestinati, essent autem prædestinati, si essent reversuri, & in sanctitate, ac virtute mansuri: ac per hoc prædestinatio Dei multis est causa standi, nemini labendi*; ex quibus videtur colligi prædestinationem fuisse factam ex prævisione futuri usus liberi arbitrii; ergo &c. Respondeo primò cum *P. Ruiz cit. num 16.* librum illum non esse D. August. sed illi falsò imponi.

Respondeo secundò, (cùm author illius libri 369. sit D. Prosper apprimè Augustinianus, ea verba scribens *ad object. Vincent, respons. 12* fine,) postrema verba indicare sensum totius sententiæ, ita ut D. Prosper velit, prædestinationem esse causam totius boni usus, qui præscitur in prædestinatis esse futurus, quæ præscientia absoluta subsequitur eorum prædestinationem in intentione dandi illis gloriam, licet sit prior illâ in executione: reprobationem autem, aut negationem prædestinationis non esse causam mali usus, qui præscitur futurus in reprobis, de hoc tamen infrà.

Advertes, ad penetrandam mentem D. Aug. 370. in locis jam adductis, & explicatis, & in aliis, quæ adduci possunt, & explicari, multùm juvare si recolas D. Aug. juxta morem Scripturæ, prædestinationem aliquando significare nomine *præscientiæ*, ut constat *lib. de bono pers. cap. 17.* ibi: *In sua, quæ falli, mutarique non potest præscientiâ, opera sua futura disponere, id omnino, nec aliud quidquam est, nisi prædestinare.* Et infra. *Hæc*, ait, *Dei dona, si nulla est prædestinatio, quam defendimus, non præsciuntur à Deo, præsciuntur autem: hæc est igitur prædestinatio, quam defendimus.* Et cap. 18. *Eadem prædestinatio*, inquit, *aliquando significatur nomine præscientiæ, sicut ait Apostolus: Non repulit Dominus plebem suam, quam præscivit. Hoc quod, ait, præscivit, non rectè intelligitur, nisi prædestinavit, quod circumstantia ipsius locutionis ostendit; loquebatur enim de reliquiis Judæorum, quæ salvæ factæ sunt, &c.*

SECTIO XIX.

Proponuntur, & solvuntur argumenta à ratione petita.

ARGUES 1. Ideò Deus eligeret ad gloriam 371. ante prævisa merita, quia cùm hæc sint media, & illa sit finis, agens, seu operans rationale, qualis est Deus, priùs debet intendere finem, quàm eligat media, ut supra diximus

diximus *num. 325.* sed in electione efficaci mediorum, saltem virtute, intenditur etiam efficaciter finis; siquidem electio ipsa mediorum est in ordine ad finem; ergo necessaria non fuit alia præcedens intentio formalis ipsius finis, ut operatio esset prudens. Respondeo negando consequentiam: nam perfectior modus operandi est exequi medium per electionem formalem ipsius medii, & formalem intentionem finis, quàm per solam intentionem virtualem finis, & electionem formalem medii: sic enim perfectiùs est cognoscere causam, & effectum formaliter, quàm hunc cognoscere formaliter, & illam solùm virtualiter: cùm autem Deo de facto concedendus sit perfectior modus operandi, sicut & cognoscendi; ideò dicendum est, priùs intendisse formaliter finem, & postea formaliter eligere media, ne casu, & sine consilio videatur media ipsa elegisse, si ante formalem intentionem finis illa eligat.

372. Argues 2. Benè potest electio efficax mediorum oriri ex intentione inefficaci finis; sic enim Deus de facto elegit reprobris plura media efficacia ex solâ inefficaci intentione salutis: imò sine ulla intentione salutis potest Deus providere media efficacia ad illam; ergo ex electione efficaci mediorum non benè arguitur Deum habuisse antecedenter electionem efficacem ad gloriam. Respondeo negando antecedens; neque enim possunt eligi media efficacia, ut efficacia quin saltem virtute efficaciter intendatur etiam finis: cùm autem hæc intentio virtualis finis non sit in Deo ita perfecta, ut est formalis, ideò hæc, & non illa est absolutè Deo tribuenda, ut modo perfectiori operetur. Ad probationem dicimus media illa efficacia reprobis præstita in ordine ad cõsequendam justificationem temporaneã dupliciter considerari posse: primò in ordine ad ipsam justificationem temporaneam, & gloriam Dei inde ortam, & prout sic sunt quidem efficacia, cùm habeãt infallibiliter effectum, non tamen prout sic procedunt ex illa intentione generali dandi gloriam, sed ex speciali intentione ipsius justificationis, & gloriæ Dei inde ortæ: Secundò in ordine ad gloriam in re consequendam, & pro ut sic sunt inefficacia, cùm gloria in re non acquiratur, & procedunt ex illa intentione inefficaci dandi gloriam, quam Deus habet circa reprobos.

373. Instabis: Licet electio medii efficacis quà talis requirat intentionẽ efficacem finis, non ita requirit electio medii efficacis non quà talis, sive absolutè, & specificativè sumpti; sed Deus elegit prædestinatis media non quà efficacia; alioqui cùm æquè eligat media reprobis, ea elegisset quà inefficacia, consequenterque ut non habitura effectum, quod non est dicendum, videretur enim eis insidiari, ut ait P. Less. ergo &c. Respondeo quidquid sit de majori, negando minorem, nam in ipsis mediis sic præstitis ut efficacibus ponunt Doctores speciale beneficium, quod Deus contulit prædestinatis præ aliis.

374. Neque inde sequitur Deum tribuisse reprobis media inefficacia quà talia, sive sub ea intentione, quod non consequerentur effectum; potiùs enim tribuit ut sufficientia, sive sub ea intentione, ut haberent effectum, permittendo tantùm eorum inefficaciam ob alium finem, nempè ut ostenderet in illis suam Justitiam, sicut in electis Misericordiam, aut ob alios fines, quos ipse scit; eligendo tamen illa ut efficacia ipsis electis. Patet, quia quando quis prævidet medium efficax ad finem consequendum, & illud eligit, ut efficax eligit, & in eo efficaciter, saltem virtute intendit ipsum finem; sed Deus ante illam mediorum electionem prævidebat ipsa media esse efficacia ad salutem, & illa elegit; ergo illa elegit ut efficacia; consequenterque efficaciter intendit ipsam salutem, saltem virtute, ante merita absolutè prævisa.

375. Urgebis: Deus absque intentione efficaci salutis potuit eligere media efficacia ex sola efficaci intentione suæ gloriæ; siquidem tunc electio efficax mediorum proportionaretur intentioni efficaci finis, saltem remoti; ergo ex eorum electione non benè arguitur intentio efficax finis proximi, nempè salutis. Respondeo ad antecedens, sic potuisse Deum eligere de potentia absoluta, non tamen de lege ordinaria; nam secundùm hanc magis consentaneum est, ut media eligantur ex intentione finis proximi, eique proportionentur, quàm ex intentione finis remoti.

376. Patet, quia etiam intentio illa efficax divinæ gloriæ erat sufficiens, ut Deus ex illa tribueret reprobis media sufficientia; siquidem etiam hæc conducebant ad ipsam Dei gloriam; & tamen pœnè omnes admittunt intentionẽ inefficacem salutis reproborum, ex qua electio illa mediorum procedit, ut ita proportionetur intentioni ipsius finis proximi; ergo similiter in nostro eventu.

377. Argues 3. Tunc electio efficax mediorum præsupponit intentionem efficacem finis, quando eligens sibi, non verò alteri proponit finem consequendum; sic enim pater emendo libros elegit efficaciter media, ut filius doctus evadat, quin tamen efficaciter intendat finem, nempè sapientiam filii, quia hæc non est in manu patris, sed alterius à patre; sed Deus non sibi, sed hominibus proponit salutem consequendam; ergo opus non est, quod illam priùs intendat efficaciter, quàm efficaciter eligat media. Respondeo negando majorem; licet enim Deus hominibus proponat salutem consequendam, electio efficax mediorum conducentium ad ipsam gloriam debet supponere intentionem efficacem ipsius gloriæ dandæ ob rationes assignatas, quin obstet, quod sit alteri intenta.

378. Patet primò, quia si Deus potest efficaciter eligere media ab alio exequenda, cur etiam non poterit efficaciter intendere finem ab alio assequendum? Secundò, quia ipsi Adversarii concedunt Deum in ipsa efficaci electione mediorum intendere etiam efficaciter, saltem virtualiter salutem; ergo à fortiori poterit eam sic intendere formaliter, cùm sit perfectius. Tertio, quia Deus antequam prævideat liberam cooperationem voluntatis absolutam intendit efficaciter actus Fidei, Spei, Charitatis, & Contritionis; liberam observationem omnium præceptorum, & perseverantiam finalem, & ad illos habendos dat auxilia efficacia; & tamen hi sunt fines ab aliis, nempè ab hominibus consequendi; ergo &c. Quartò, quia Deus ante prævisa merita Christi Domini elicienda per voluntatem humanam liberam, decrevit redemptionem; & tamen finis redemptionis erat obtinendus per illa merita libera; ergo &c. Quintò, ab exemplo adducto, quia pater, qui potuisset ingenii acumen præbere filio, & illius voluntatẽ efficaciter allicere, ut seriò & cõstanter animum applicaret ad studia, posset efficaciter velle filii sapientiam, anquam vellet illi præstare media requisita; sed Deus omnia illa potest, & facit in electis; ergo potest priùs eis intendere efficaciter finem, nempè gloriam, quàm eligat, & præstet media efficacia ad illam consequendam.

Argues 4.

379. Argues 4. Deus proponit hominibus gloriam ut præmium meritorum ea lege, ut nullus adultus, nisi per merita illam consequatur; sed stultum quid esset, si Rex proponeret præmium ea lege, ut nullus præmio potiretur, nisi qui victor evaderet, velle efficaciter conferre uni præmium ut præmium, quin priùs illum prævideat victurum in certamine; ergo neque Deus sic potest velle gloriam efficaciter tribuere ut præmium, nisi prævisis meritis. Respondeo minorem esse falsam, si sermo sit de supremo & sapientissimo Rege, qualis est Deus, licet sit verum de aliis Regibus. Patet, quia si Rex posset, cui vellet, conferre animum invictum, vires, artem militarem, & dexteritatem certandi, voluntatem inflammare ad certandum, adversariorum animos frangere, conatus eludere, aliisque artibus juvare: deindè certò præsciret Petrum infallibiliter victurum, si his mediis juvaretur, idem Rex prudentissimè decerneret efficaciter præmium certaminis conferre Petro ante prævisam ejus victoriam, decernendo simul arma illa, aliaque media præbere, quibus præscit infallibiliter victurum; ergo cùm Deus supremus Rex, & omnium sapientissimus hæc omnia possit, & præsciat, prudentissimè potest sic præmia decernere ante merita absolutè prævisa.

380. Argues 5. Sicut pœna dicit essentialem ordinem ad culpam, ita etiam dicit præmium ad meritum; sed Deus non potest efficaciter velle pœnam ante demerita absolutè prævisa; ergo neque præmium ante merita absolutè prævisa. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia sic intendere præmium provenit à Bonitate, & Misericordia divina, cui convenit sic intendere efficaciter præmium, & postea eligere media convenientia ad illud assequendum, procurando eorum executionem: at verò non ita provenit, imò repugnat ejus Bonitati intendere efficaciter pœnã, & postea eligere culpam ut medium, procurando ejus executionem; esset enim Deus causa culpę in ordine ad pœnam infligendam, sicut est causa mediorũ, seu meritorum in ordine ad dandum præmium

381. Instabis: Sicut gloria est meritorum corona, ita pœna est peccatorũ supplicium; ergo si Deus potest intendere positivè gloriam ante prævisa merita, per illa tamen assequendam, poterit etiam intẽdere positivè pœnam ante prævisa demerita, per illa tamen assequendam. Resp. negando consequentiã quoad secundam partem; diversa ratio est, quia cùm Deus de facto habeat ex se voluntatẽ positivam inefficacem salvandi omnes, nõ repugnat habere simul cum illa aliam voluntatem positivam efficacem salvandi aliquos; repugnat tamen habere cum illa voluntatem positivam perdendi aliquos ex illis; tum quia velle salvare & perdere, sive non salvare positivè ex sua voluntate sunt contradictoria: tum quia id non cõpatitur cum Bonitate, & Misericordia divina, licet cum illis compatiatur, & illis non repugnet illa alia voluntas positiva perdendi aliquos, suppositis jam in esse absoluto eorum demeritis; siquidem tunc ad illam non movetur Deus ex se, sed ex ipsis demeritis jam prævisis.

382. Urgebis: Deus in illa electione efficaci electorum etiam vult non electionem reproborum; sed hæc eorum non electio est ante eorum demerita prævisa; ergo &c. Respondeo hujusmodi non electionem, cùm non sit voluntas aliqua positiva, sed sola carentia actus efficaciter eligentis, non implicare in Deo, imò in illa ostendit Deus suum dominium, quin deficiat in Misericordia, aut alicui injuriam inferat, cùm simul habeat intentionem illam generalem salvandi omnes, det ad id auxilia sufficientia, & horum effectum exoptet ex se, licet inefficaciter. Et si illa est aliquo modo reprobatio virtualis, & veluti inchoata, talis est ultra Dei intentionem, neque enim Deus illam intendit, sed sequitur ex eorum malitia, quatenùs non acceptant ejus auxilia, neque cum illis cooperantur; non est tamen eorum reprobatio positiva; siquidem hæc connotat odium Dei, quod Deus non habet ante demerita prævisa in esse absoluto.

383. Argues 6. Ex eo, quod gratia detur in executione independenter à meritis, benè probant Theologi ex D. Aug. fuisse prædestinatam sine illis; ergo è contra ex eo, quod gloria non detur in executione sine meritis, benè probabitur non fuisse prædestinatam sine illis. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia ut gloria dicatur esse ex meritis, quin sit propter merita, opus non est, quod merita in esse absoluto præcedant ejus intentionem, sed sufficit, quod prima illa voluntas intendat non exequi, nisi post ipsa merita, & ex illis, & hæc sola intentio probatur ex illa executione, seu traditione gloriæ per merita: at verò quando executio est absolutè independenter à meritis, ut fit in electione ad gratiam, benè arguitur nullam præcessisse intentionem de ipsis meritis, sicque non exequi per merita.

384. Argues 7. Aut intentio illa efficax ante merita prævisa esset necessaria ad salutem; aut non: Si primum; ergo reprobi, qui illam non habent, non haberent omnia necessaria ad salutem, quod affirmare est impium: Si secundum; ergo superfluè admittitur. Respondeo non esse absolutè, & simpliciter necessariam, esse tamen necessariam, ut Deus naturali, prudenti, & proportionato modo operetur in dandis auxiliis, intendendo scilicet priùs finem, & postea ex illo eligendo media. Patet à simili, quia etiam advertentia intellectûs non est simpliciter & absolutè necessaria, ut res aliena subripiatur; & tamen non ideò est superflua, imò necessaria, ut libero, & humano modo fiat; ergo similiter in nostro eventu. Neque ex eo deficiunt reprobis necessaria ad salutem, ut ex infra dicendis constabit.

385. Argues 8. Si Deus ex se ante prævisa merita eligeret homines ad gloriam, deberet plures eligere; sic enim postulabat ejus Misericordia, Bonitas, & Liberalitas, imò potiùs æquitas, & justitia; alioquî si omnes non eligeret, sicut omnes ordinaverat ad finem supernaturalem, ad sanctificationem ante peccatum, ad vocationem post peccatum, ad redemptionem, oblationem sacrificii ipsius, & Sacramenta, videretur acceptor personarum, & injustus, atque inæqualis, contra illud Act. 10. 34. *Non est acceptor personarum Deus*; ergo &c. Respondeo 1. argumentũ eandem vim habere in contraria sententia asserente, præcedere electionem gratuitam ad gratiam, seu ad auxilia congrua, in qua etiam à Deo incipit prædestinatio. Undè si in ea admittunt Contrarii, Deum sine injustitia, & dispendio suæ Misericordiæ, Bonitatis, Liberalitatis, & Æquitatis paucos elegisse, cùm posset plures, cur idem non admittent in nostra sententia? Quod igitur ipsi dixerint in sua sententia de electione sine meritis prævisis ad auxilia congrua, etiã & nos dicimus in nostra sententia de electione ad gloriam sine meritis prævisis; & hoc notandum ut plura argumenta possimus in Contrarios retorquere.

386. Respondeo secundò, numerum electorum absolutè esse quasi innumerum, ut constat ex Apoc. 7. 9. *Vidi turbam magnam, quam dinumerare nemo*

poterat

poterat: & fortè majorem, quàm reproborum, ut tenet *D. Thom. in 1. dist. 39. q. 2. art. 2. ad 4. & cum eo P. Tanner. hîc d. 3. q. 7. dub. 5. num. 3.* Patet, quia licet inter homines multò plures sint reprobi, quàm electi; inter Angelos tamen multò plures sunt Angeli electi, quàm reprobi, ut multi docent ex illo Apoc. 12. 4. *Cauda ejus trahebat tertiam partem stellarum*; ergo si ut communiter creditur cum *D. Dionys. cap. 14. Cœlest. Hierarch. D. Greg. hom. 24. in Evang. & D. Thom. 1. p. q. 50. art. 3.* longè major est absolutè numerus Angelorum, quàm hominum, valdè credibile est ex utroque simul ordine, & Angelorum, & hominum, multò plures esse absolutè electos, quàm reprobos.

387. Dices: Sequitur, aut non totam ruinam Angelorum per homines restaurandam; aut majorem, quàm tertiam hominum partem salvandam; siquidem cùm tertia Angelorum pars ceciderit, ut constat ex textu citato, quæ est longè major tertiâ parte hominum, ad restaurandam tertiam partem Angelorum deficientium non sufficit tertia pars hominum salvandorum, sicque aut plus, quàm tertia pars hominum debet necessariò salvari; aut non tota ruina Angelorum restaurabitur; sequela non videtur admittenda; ergo &c.

388. Respondeo cum *P. Tanner. cit. proximè num. 3.* locum illum Apoc. cit. ad litteram non loqui de Angelorum, sed hominum justorum casu, qui per caudam draconis, id est Antichristi operam, sub finem mundi seducentur, ut etiam Recentiores alii interpretantur, licet per accommodationem, & allegoriam etiam ad ruinam Angelorum accommodari possit; non quod planè tertia pars, sed multò minor, quàm dimidia pars ceciderit. De hoc tamen jam alibi, & iterum suo loco dicemus.

389. Respondeo tertiò ad argumentum, numerum electorum inter homines esse minorem, quàm reproborum, quod tamen Deus ita voluit: tùm ut suæ gratuitæ beneficentiæ affectus, ipsiusque beneficii magnitudo magis æstimaretur, quantò paucioribus communicatur: tùm nè si inter eos constaret, majorem esse numerum salvandorum, timor Dei magis adhuc exularet inter homines, & vana præsumptio cum vitæ licentiâ conjuncta, magis invalesceret; quando nec sic quidem satis possunt homines Dei, & salvationis timore cohiberi. In quem sensum loquitur *D. Aug. lib. de corrept. & grat. cap. 10. & lib. 21. de Civit. cap. 12. & Epist. 106. ad Bonifacium.* Undè.

390. Ad probationem argumenti de ordinatione ad finem supernaturalem, &c. dicimus, omnia illa esse beneficia, & media cõmunia, ac generalia, necessariaq; ad salutem, & ideò æquitatem postulasse, quod omnes ad illa eligerentur: at verò prædestinatio non ita est, sed beneficium speciale, & non necessarium simpliciter ad salutem, ideòque æquitas non postulat, quod omnibus conferatur. Patet, quia Deus absque læsione æquitatis, ac injustitiâ soli Humanitati Christi Domini contulit unionem Hypostaticam; soli Virgini Sanctissimæ Maternitatem Dei; solis Apostolis apostolatum, sicque Patriarchis, Prophetis, & aliis Sanctis alia similia beneficia specialia; & tamen indè neque dicitur acceptor personarum, neque quis potest justè de eo conqueri, quatenùs sibi similia beneficia non contulerit, quia specialia fuerunt, & gratuita, & non necessaria ad salutem, sicque similiter de beneficio, sive electione ad gloriam.

391. Inferes: Ergo cùm Deus electis seligat gratias congruas, ut fiat opus ab eo prædefinitum; ita etiam non electis debet seligere incongruas, nè fiat opus, quod ipse non prædefiniit; sicut enim ad specialem ejus providentiam spectat, ut salventur prædestinati, ita ad eandem videtur spectare ut non salventur non prædestinati. Respondeo negando illationem; neque enim opus fuit selectione gratiæ incongruæ, aut aliquâ speciali providentiâ circa non electos, nè eorum salus contingeret; siquidem eo ipso, quod Deus peculiari providentiâ gratias congruas selegit pro electis, incongruas communi providentiâ non electis reliquit, & decrevit, non ut incongruas, sed ut sufficientes, licet nunquam sint habituræ effectum.

Urgebis: In convivio nuptiali ad providentiam sponsi spectat, non solùm curare, ut delecti, nempè centum convivæ veniant, sed etiam nè plures veniant; ergo idem dicendum de Deo, si ex se certum numerum ad cœlestes nuptias vocavit, & elegit. Idem argumentum fit de Architecto, qui ex innumeres saxis certum numerum selegit ad ædificium. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio, quia sponsus (idem dicendum de Architecto, non habet simplicem affectum voluntatis, quo omnes etiam non efficaciter vocatos velit interesse cõvivio, sed affectum ita determinatum ad certum numerum, ut nec simplici voluntate plures adesse cupiat: at verò Deus aliter se habet, ut patet ex supra dictis; vult enim omnes homines salvos fieri voluntate saltem simplici, & inefficaci. 392.

Argues 9. Ex hac electione ad gloriam ante prævisa merita oriretur socordia, & tolleretur solicitudo bonorum operum in electis, & oriretur desperatio in reprobis; siquidem illi dicerent, *Si sumus prædestinati salvabimur infallibiliter: si non sumus prædestinati* (dicerent hi) *infallibiliter non salvabimur*; quæ quidem retardant à bonis operibus, & possunt afferre desperationem. Imò quidam viri docti fassi sunt, se nescire, quo futuri sint animo, in religionis jugo ferendo, si eam sibi sententiam persuasum habeant; ergo &c. 393.

Respondeo primò, hoc argumentum, (quo etiam Usi sunt Massilienses contra D. August. (ut videre est ex *D. Prospero in Epist. ad Augustinum*) eandem difficultatem habere in electione ad gratiam, quæ in Adversariorum, imò & omnium sententia (neq; enim cum probabilitate cõtrarium dici potest,) est à solo Deo ante prævisa merita, in qua etiã homo dicere potest: *aut Deus me elegit ad gratiam finalem*; *aut non*: Si primum, infallibiliter salvabor: Si secundùm, infallibiliter non salvabor: sicq; eadem indè socordia, & desperatio oriri potest. Deindè eodem argumento utuntur hæretici in præscientia divina infallibili, dicunt enim: *Aut Deus præscit me salvandum: aut non salvandum*: Si primum, infallibiliter salvabor: Si secundum, infallibiliter non salvabor; sicque, dicunt, non salvabitur, qui benè operatur, si Deus præscit non salvandum, aut non elegit ad gratiam; neque condemnabitur, qui malè operatur, si Deus præscit salvandum, aut elegit ad gratiam, quod argumentum cùm hîc non valeat, neque valet in electione ad gloriam ante prævisa merita. 394.

Respondeo secundò negando antecedens; neque enim per illam electionem amittitur libertas, neque in electo, ut possit non salvari, neque in reprobo, ut possit non condemnari; ac proindè neque reprobus potest desperare de salute, cùm adhuc possit eam assequi; neque electus otio tradi; siquidem potest eam amittere, si non laboret; ideò enim dicit Apostolus ad Philip. 2. 12. *Cum metu, & tremore* 395.

tremore vestram salutem operamini. Addo hujusmodi electionem nunquam posse causare desperationem in reprobo, licet posset socordiam causare in electo; siquidem cùm talis electio, ut diximus, necessaria non sit ad salutem simpliciter, posset ipse reprobus dicere: *volo laborare quia possum salvari sine illa electione*; ac proinde si non laboraverit, certò peribit, non certitudine, & necessitate antecedente, sed consequente. Ad illud, quod additur de viris doctis dicimus, alios viros etiam doctissimos, & sapientissimos, speciatim D. August. & D. Thom. aliter affectos fuisse; neque enim magnæ perfectionis est, ideò Religionis jugum solummodò ferre, quia incertâ quadam, licet probabili opinione de modo prædestinationis duceris, aliàs jugum ipsum non laturus, cùm sola obligatio diligendi Deum per se satis ad id momenti habere possit, & debeat.

396. Instabis 1. Ideò ex electione ad ultimum auxilium efficax non potest oriri socordia, aut desperatio, quia cùm illud dependeat à cooperatione hominum, ex diligentia unius fit efficax, & ex negligentia alterius fit inefficax; sed non ita dependet electio ad gloriam; siquidem in manu hominum non fuit, quod illa poneretur, aut non poneretur, cùm fuerit tota gratuita, ut dicitur; ergo &c. Respondeo negando minorem, prout jam supra negavimus: cùm enim electio illa ad gloriam sit essentialiter dependens à consensu conditionatè futuro, & ab ejus Scientia Media, sicut talis consensus potuit esse causa, ut daretur in Deo illa Scientia, ita etiam potuit esse causa, ut poneretur in Deo illa electio; & sicut illa Scientia non causat in electis socordiam, ita neque illam causabit electio; nam sicut si ego ex socordia in tali, aut tali occasione operarer, Deus non haberet talem Scientiam, ita etiam non haberet talem electionem, sicque dependet à mea libera determinatione conditionatè futura; sicut etiam Scientia Dei absoluta dependet ab objecto absolutè futuro.

397. Instabis 2. Hujusmodi sententia videtur non multum discrepare à sententia hæreticorum hujus temporis; siquidem non minùs videtur tollere sollicitudinem bonorum operũ, & inducere licentiam vitæ, quàm illa, quatenùs utraque videtur dicere: *Si sum prædestinatus, salvabor: si non sum prædestinatus, non salvabor*; cùm utraque hæc sit certò, & infallibiliter futura; ergo &c. Respondeo negando antecedens; iniquum enim, & injustum est injustâ adeò ac tam gravi censurâ celebratissimam, & probatissimam à tot, tantisque viris Sanctissimis, & doctissimis sententiam gravari, quæ ab hæreticorum sententia plusquam toto cœlo differt, ut jam ostendo.

398. Primò, quia hæreticorum sententia tollit planè libertatem; nostra autem minimè; cui etiam falsò imponitur, quod quasi necessitatem extrinsecam inducat, cùm solam inducat comitantem, seu subsequentem, quæ cum libertate stare potest. Secundò, quia illa Deum facit authorem, & impulsorem scelerum; non ita verò nostra. Tertiò, quia illa Deum facit Tyrannum, & injustum, quatenùs ante prævisionem peccatorum absolutam absoluto, & positivo decreto omnibus damnandis æterna decernit supplicia; quod nostra non facit, cùm in illa gratuita electione ad gloriam solam apponat reprobationem negativam, sive non electionem ad gloriam. Quartò, quia illa, prout libertatem tollit, omnem rationem peccati tollit, sicque Deum facit iniquissimum Judicem, quatenùs illum tam severum statuit vindicem peccatorum, quæ devitare non est in manu peccatoris; nostra autem minimè. An nè coincidit hæc nostra Catholicorum sententia cum illis hæreticorum hujus temporis erroribus, & deliramentis?

Instabis 3. Si Deus omnes non sic electos po- 399.
sitivo decreto reprobasset, & vellet hoc decretum sub specie benignitatis occultis modis exequi, non id commodiùs, & certiùs præstaret, quàm ratione illa, quam nos in nostra sententia statuimus, nempè res humanas sic dirigendo, & tales gratias illis præparando, cum quibus sciret certissimè frustrandos effectu; ergo parum interest, quod sic positivè, aut negativè illos excludat à regno. Respondeo negando antecedens; falsum enim assumitur; nam si Deus ex se aliquos positivo decreto destinasset ad pœnas inferni, tunc vellet, & procuraret media necessaria ad eum finem, nempè peccata, ad illaque impelleret, ut docet Calvinus, & ejus asseclæ, quod tanquam execrabilem blasphemiam detestamur; aliter tamen se res habet in illa exclusione negativa à regno, ut patet ex dictis. Vide *Calvinum lib. 3. Instit. cap. 22. §. 2. & cap. 23. §. 4.*

Instabis 4. Deus ex se, & sola sua bonitate non 400.
statuit aliquid inutile, & pernicioſum creaturæ; imò quo posito, melius esset homini non esse, quàm sic esse, ut patet ex illo Sap. 1. *Deus non lætatur in perditione vivorum*: Et illo. Oseæ 13. *Perditio tua Israël; tantummodò in me auxilium tuum*; sed talis est reprobatio illa negativa; ergo &c. Respondeo majorem esse veram si sermo sit de decreto positivo culpæ, seu pœnæ quà pœnæ, seu absolutè de pœna æternæ damnationis, prout supra diximus *d. 1. à n. 174. & à n. 134.* in quo sensu intelliguntur citata Scripturæ loca; non autem de decreto permissivo, & reprobatione negativa, ut patet ex dictis.

Instabis 5. Sequeretur ex hac sententia, creatio- 401.
nem reproborum, aliaque beneficia non esse beneficia, neque teneri pro illis Deo gratias agere; siquidem posità reprobatione illâ negativâ, melius erat eis non nasci, ut de Juda dixit Christus Dominus, neque tot beneficia recipere, cùm omnia fiant inutilia, & solùm ad majorem damnationem inserviant; ergo &c. Respondeo negando sequelam; cùm enim Deus vero voluntatis affectu, (licet non efficaci) creet omnes, ut salvi fiant, ad idque omnia sufficientia offerat omnibus, solùm penes ipsos est, quod non omnes salventur, sicque omnibus in creatione beneficium cõtulit, pro quo debent gratias agere; & si ob supervenientem ex ipsis perditionem tollitur hoc gratitudinis debitum, ex eo augetur in electis gratitudinis affectus. Neque exemplum Judæ aliquid probat in contrarium, cùm Christus Dominus loquatur de illius reprobatione positiva, non autem de sola negatione gratiæ congruæ.

Instabis 6. Sequeretur neque electos multum 402.
laudis & præmii promereri in eo, quod gratiæ sic præparatæ respondeant, & opera præfinita exequantur, & reprobos excusationem habere in eo, quod gratiæ incongruæ non respondeant, & opera bona sibi non præfinita non faciant; siquidem ex suppositione voluntatis divinæ aliter fieri non potuit. Respondeo negando sequelam: electi enim & laudem, & præmium promerentur, quia cùm absolutè potuerint transgredi, non sunt transgressi: reprobi autem nullam habent excusationem, quia cùm absolutè potuerint obedire, non obedierunt. Undè stante illo decreto circa utrosque, aliud ab utrisque fieri non erat impossibile, nisi

impossibilitate consequente, & in sensu composito, eo modo, quo utrisque erat impossibile aliter facere, posità præscientiâ divinâ.

403. Instabis 7. Licet omnibus sit possibile servare præcepta secundùm quid, & consideratâ intrinsecâ dispositione voluntatis, cum hujusmodi tamen libertate, & dispositione potest stare impossibilitas absoluta; sic enim Christus Dominus (licet seclusâ Visione Beatâ) posset, spectatâ internâ dispositione voluntatis humanæ, non servare præcepta divina, absolutè tamen id ei erat impossibile, propter assistentiam divinam, debitam illi animæ ratione Unionis Hypostaticæ; sed hæc eadem assistentia deberetur electis, supposito decreto absoluto, respectu operum prædefinitivorum, & perseverantiæ; ergo &c. Respondeo supponi falsum, quod per prædefinitionem Dei absolutam tollatur saltem extrinsecè libertas, & absoluta facultas faciendi oppositum, ut jam alibi ostendimus.

404. Ad exemplum de Christo Domino dicimus esse quid prorsus diversum, & dissimile, quia in Christo Domino erat intrinseca, & physica repugnãtia cum peccato; tum ratione Unionis Hypostaticæ; tum ratione Visionis beatificæ, quarum utraque faciebat, ut non solùm non haberet in eo locum transgressio præcepti divini, sed ne physicam omninò potentiam haberet ad illam; at verò in electis aliter se res habet; siquidem in illis solùm est protectio quædam Dei extrinseca talis, quâ infallibiliter in peccato mortali nõ decedent, licet absolutè, & physicè possent peccare, & ita in peccato decedere, suffragante ad id scientia media, quâ Deus præcognovit, si his, aut illis auxiliis prævenirẽtur, eos infallibiliter, sed absolutè liberè in gratiâ decessuros.

405. Argues 10. Deus in Scripturis omnes vocat ad salutem, hortatur justos ad perseverantiam, ad profectum, conqueritur de peccatoribus, perseverantibus in gratiâ promittit vitam æternam, non perseverantibus minatur mortem æternam; sed positâ hâc sententiâ non videtur hæc seriò facere, sed tantùm in speciem, ut electis videatur justus, & severus, non electis autem benignus; ergo &c. Respondeo negando minorem; nam cùm electio sit ad gloriam, consequendam tamen per merita in effectu, necessariæ fuerunt, & erunt hortationes, minæ, promissiones, & similia, ut habeantur media, & peccata vitentur, ut sic *cum metu & tremore nostram salutem operemur*, ut ait Apostolus. Accedit, quod cùm unusquisque, seclusâ revelatione sit incertus de sua electione; *Nescit enim homo utrum amore, an odio dignus sit*: Eccles 9 1. meritò in qualibet vocatione timere debet, ne ab ea pendeat ejus salus, de qua debet esse maximè sollicitus, ut ait Apostolus: *Satagite, ut per bona opera certam vestram vocationem, & electionem faciatis*. 2. Petr. 1. 10. Imò adhuc data revelatione, timere potest. nam ad rectè timendum satis est, si malum sit absolutè possibile, quamvis ex suppositione aliqua non sit futurum; sic enim etiam in patria admittitur timor filialis, & fuga offensæ absolutè possibilis, consideratâ naturâ ipsius Beati.

406. Instabis 1. Nemo prudens seriò, & ex animo potest desiderare, hortari, præcipere, ut fiat id, quod si re ipsa fiat, repugnabit operi antea designato, aut decreto antea concepto; sed ita accideret, si Deus, posito jam decreto de salvandis electis, adhuc desideraret, hortaretur, & præciperet non electis opera bona, ut salvarentur; ergo &c. Respondeo negando majorem; nam Judex quem judiciali decreto damnavit ad pœnam, sæpè voluntate, & affectu simplici cupit absolvi: Magistratus seriò, & ex animo desiderant, nullam violari legem, quod si fiat, repugnabit operi designato, aut decretis antea conceptis, nempè decretis, quibus decreverunt Fiscalibus stipendia ex transgressorum mulctis: pii Medici seriò, & ex animo affectu simplici cupiunt, ne ullus bonus vir ægrotet, quod tamen, si fiat, repugnabit operi, & officio decreto, quo ex sua se arte alere decreverunt. Et ratio est, quia efficax propositum vnius rei sub una ratione, & desiderium, seu voluntas inefficax oppositi ex aliâ ratione non pugnant inter se.

Instabis 2. Insolens, & extra morem planè est 407.
inter homines, id promittere sub conditione, quod jam voluntate absoluta decreverunt; sed ita accideret, si Deus post decretum absolutum dandi gloriam electis, adhuc promitteret tradendam sub conditione bonorum operum; ergo &c. Respondeo negando majorem: aliquando enim parens promittit filio amplam hæreditatem sub conditione certi officii sibi præstandi, quam tamen aliàs jam ei ut filio designarat: Et Princeps bravium, quod jam antea fideli servo designavit, potest ei promittere tradendum sub conditione certaminis, & victoriæ, si de victoria ab eo reportanda sit certus. Vide quid circa argumentum proximè adductum *num. 405.* dicat D. Aug. *lib. de bono perser. cap. 14. & 15.*

Argues 11. Hæc sententia videtur tollere zelum 408.
animarum, qui à Deo, & à Christo Domino maximè in Scripturis commendatur: tum, quia si omnes salvandi ante prævisionem mediorum sunt electi, salvabuntur, licet ego nihil prædicando, & monendo cooperer, sicque non est, quid multum angar in procuranda aliorum salute: tum etiam, quia quod in sanctis Viris valdè excitat hunc zelum, est sibi persuadere, & spem habere, aliquos suâ operâ salvandos, qui alioqui damnarentur; hanc autem persuasionem, & spem ab illis excludit illa electio absoluta, & reprobatio negativa; sed illud non est dicendum; ergo &c.

Respondeo negando majorem, & ejus primam 409.
probationem: Primo, quia licet ordine intentionis decreta sit gloria ante prævisa media, potuit tamen aliquando fieri, ut fieret quoad subsistendi consequentiam dependenter à certis mediis, quorum unum potest esse mea prædicatio, & monitio. Secundò, quia alia sunt motiva, quæ zelum animarum excitant, ut jam dicimus. Ad secundam probationem dicimus, si legantur Scripturæ, nunquam in eis, ut opinor, invenietur, Apostolorum aliquem sibi arrogasse, aliquos suâ operâ salvandos, qui alioqui sine illâ perirent, sed longè alia motiva sui zeli apud eos invenientur, qualia sunt: *Væ mihi est, si non evangelizavero, &c. Momentaneum, & leve tribulationis nostræ, &c. Qui parcè seminat, parcè & metet. Charitas Christi urget nos. Imitatores mei estote, sicut & ego Christi. Quod debuimus facere, fecimus. Servi inutiles sumus, &c.* Imò illam animi persuasionem existimo Christianæ modestiæ non esse satis consonam.

Instabis: Si quis dicat, *Deus etiam hunc meum* 410.
zelum absolutè prædefinivit, & ut isti per me salventur. Potero respondere: *Si ita est, nihil est, quod ego me ad illum excitem, ipse me excitabit*; sed in hoc tollitur ut superfluus animarum zelus, & sollicitudo; ergo &c. Respondeo Deum quidem excitare, sed non trahere, nisi ego sponte sequar, trahit enim volentem, ut ait D. Aug. non tamen hoc agitur, ut ego prior me excitem, à Deo non excitatus, sed ut excitantem sequar, & excitatus excitem,

excitem, seu potiùs animum applicem ad nova semper opera bona facienda.

411. Argues 12. Deus ex se, & sine nobis per primam electionem nos discrevit à massa perditionis juxta illud 1. Cor. 4. ibi: *Quis enim te discernit, &c.* sed talis discretio facta fuit per electionem ad vocationem congruam, sive ad seriem auxiliorum prævenientium, quibus certissimè sumus liberandi; ergo prima electio fuit ad gratiam, & non ad gloriam. Respondeo negando minorem; nam gratia congrua discernens electos à reprobis est sola gratia finalis; siquidem sola hæc est propria electorum; gratia autem finalis ordinariè non datur sine meritis antecedenter prævisis; & cùm de se non sit necessariò connexa cum salute, vix in ratione doni distinguitur, sive discernitur una gratia ab alia, nisi in eo, quod priùs intendatur efficaciter salus ut finis, & ex illa eligatur ipsa gratia ut medium; sicque non per hujus, sed per illius electionem discernimur electi à massa reproborum.

412. Argues 13. Magis gloriosa sunt Deo nostra bona opera, quàm nostra Beatitudo; sed Deus in eligendis prædestinatis priùs respexit ad illud, quod ei erat magis gloriosum; ergo priùs respexit ad nostra bona opera, ut per illa nos eligeret ad gloriam, quàm ad ipsam gloriam habendam per nostra bona opera. Respondeo quidquid sit de majori, negando minorem; Deus enim, ut prudenter ageret, priùs respexit ad finem, nempè ad gloriam, quàm ad media, nempè ad merita: Imò aliquando elegit ad gloriam sine ullis meritis, ut fit in infantibus statim à baptismo decedentibus; & sine meritis propriis de condigno, ut fit in adultis decedentibus cum sola attritione, & Sacramento Pœnitentiæ. Accedit, quod Deus non elegit nos ad nudam gloriam, sed ad gloriam habendam per merita; gloriosiùs autem est Deo, seu magis auget ejus gloriam nostra Beatitudo simul cum meritis, quàm sola merita per se sumpta.

413. Argues 14. Si electio ad gloriam esset merè gratuita, & ante merita prævisa, etiam postea haberetur gratis in executione; siquidem in executione inciperet à prima vocatione, ut à prima radice, quæ facta est gratis; hoc autem est contra id, quod supra diximus, nempè gloriam dari ut præmium, bravium, mercedem, & coronam; ergo &c. Respondeo gloriam dupliciter considerari posse: Primò ut integrat totam seriem prædestinationis incipientis à prima vocatione; & prout sic præparatur, & confertur gratis, dicitúrque à D. Aug. gratia pro gratia: Secundò seorsim, prout est effectus præcedentium meritorum, & in hoc sensu, non gratis, sed de justitia confertur; eodemque modo dicendum est de meritis posterioribus, quæ dantur propter priora; nam si hæc considerentur ut integrant totam seriem prædestinationis includentis primam vocationem, dicuntur dari gratis propter illam, à qua incipiunt: si autem seorsim considerentur ut effectus distincti à primis meritis, non gratis, sed ex justitia nobis conferuntur.

414. Argues 15. Hæc sententia sic populo explicata, parit scandalum, torporem, amaritudinem animi, & desperationem; siquidem multi ex illa in gravissimos mœrores, & desperationem sunt delapsi, & optimi viri eam graviter accusant, quasi qui metuerent sibi effrænem vitæ licentiam, si eamin animum dimisissent; ergo &c. Respondeo huic argumento jam supra satis respondisse, quibus addimus: Primò hanc sententiam diligenter expensam, & benè intellectam apud animos pios, Deumque timentes nullum parere scandalum, nisi fortè falsa quædam affingantur, ut prout sic etiam bonis reddatur exosa, ut enim dicit Psalmista. Psal. 118. *Pax multa diligentibus legem tuam, & non est illis scandalum.*

415. Secundò, in hac sententia nihil posse esse scandali, summæ consolationis multum, quod Deus solâ suâ gratuitâ bonitate tot, ac tantos tùm Angelos, tùm homines prædestinarit ad gratiam, & ad gloriam, aliis prætermissis, quibus nihil debebat, & utrisque interim libertate relictâ & ad benè, & ad malè operandum, licet illi ante finem vitæ sint infallibiliter benè acturi, hi autem malè, atque in eo statu utrique juxta Præscientiam Dei Mediam decessuri. An non idem ferè in omni sententia dicendum? Videant ex supra dictis.

416. Tertiò, pauciissimos ex illis, qui scandalizantur, eò præcisè scandalizari, quia nostram hanc sententiam sibi propositam habeant, sed aut quia eam non intelligunt; aut quia volunt (quod faciant bonis avibus) in oppositâ ire; aut occasione doctrinæ Calvinisticæ de prædestinatione, quæ à nostrâ est alieniissima, ut supra vidimus, & ostendimus. Quartò viris illis doctis, & piis, qui sic scandalizantur, alios doctiores, & sanctiores opponimus, quales sunt D. Aug. D. Thom. aliique quàm plures à nobis supra relati.

417. Instabis: Plurimi sunt, qui occasione disputationum, quæ in Hollandia sunt habitæ, hujus sententiæ imaginatione sunt afflicti, & perturbati; ergo &c. Respondeo negando antecedens; neque enim perturbatio illa fuit ex nostræ sententiæ imaginatione, sed ex imaginatione Calvinisticæ sententiæ, quam toto cœlo à nostra diversam esse supra diximus, & satis ex hactenùs dictis constat.

SECTIO XX.

Quid de electione ante prævisa mèrita per ordinem ad certas personas, & ad certos gradus gloriæ?

418. DIFFICULTAS 1. Utrùm electio efficax ante prævisa merita extendatur ad omnes, qui salutem consequuntur? Affirmativè. Ita *P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 8. à n. 42.* Probatur primò ex illo ad Rom. 8. ibi: *Quos præscivit, & prædestinavit conformes fieri imagini filii sui, &c.* Ubi comprehendit omnes electos, tam eximios, quàm non eximios in sanctitate; siquidem omnes fuerunt imagini filii Dei conformes in gratia, & in gloria; ergo &c. Confirmatur, quia licet eximii plùs gratiæ, & gloriæ habuerint, non tamen habuerunt gratiam, & gloriam æqualem gratiæ, & gloriæ Filii Dei, nempè Christi Domni; & tamen dicuntur fieri ei conformes; ergo sic etiam dicentur fieri ei conformes alii non eximii, licet non æqualem cum his habuerint gratiam, & gloriam; consequenterque de omnibus loquitur Apostolus, & omnibus communis fuit electio illa Dei efficax ante prævisa merita.

419. Probatur secundò ratione: Ideò non comprehenderet omnes, quia videtur esse specialis circa alios, & circa alios generalis: specialis circa illos, quos ab infantia, & toto vitæ tempore conservat in gratia; & quos toto vitæ tempore malè viventes convertit miraculosè ad finem vitæ, ut accidit

bono latroni: generalis circa illos, quibus non tam specialis benevolentiæ ostendit: sed ex indè non sequitur; siquidem licet ipsa electio in quibusdam sit magis occulta, quàm in aliis, omnibus tamen est specialissima, quatenùs Deus sub illa præscientia omnibus præparat auxilium illud, quod futurum est efficax usque ad mortem, & sine merito proprio speciale tribuit donum perseverantiæ, sine quo nullus salvabitur, ut docet *D. Aug. lib. de bono persever. cap. 1. & lib. de corrept. & grat. cap. 12. & 13. &c.*

420. Oppositam sententiam tenent aliqui prout supra diximus *num. 280.* pro quibus: Objicies 1. Præelecti non possunt peccare finaliter, & perire juxta illud Joan. 10. 28. *Non peribunt in æternum, & non rapiet eas quisquam de manu mea*; sed sic possunt peccare, & damnari plures ex salvandis juxta illud Eccles. 31. 10. *Qui potuit transgredi, & non est transgressus, &c.* ergo non omnes salvandi fuerunt electi in illa prima electione ante prævisa merita. Respondeo prælectos non posse quidem peccare finaliter ex suppositione Scientiæ Mediæ, quâ Deus vidit non peccaturos; posse tamen absolutè, præscindendo à tali scientia; quamvis enim infallibiliter non ita peccabunt, quod solùm indicant verba Christi Domini; in eorum tamen potestate est posse peccare; siquidem, ut jam supra diximus, prædestinatio non tollit, imò intendit libertatem, quatenùs Deus vult quod prædestinatus per bona opera liberè salutem assequatur.

421. Advertes tamen hoc esse intelligendum de prædestinatis non confirmatis in gratia, qualis fuit Virgo Sanctissima; nam si sint ita confirmati, & confirmatio denotet negationem decreti, ac concursûs indifferentis, & ejus determinationem ad solum bonum, tunc peccare non poterunt, sed erunt necessitati ad non peccandum: si autem confirmatio illa con connotet negationem talis decreti, sed solùm consistat in diuturna præparatione vocationum congruarum pro singulis occasionibus peccandi mortaliter, ut non peccent, tunc cum illâ stabit potestas ad peccandum, & amittendam gratiam, licet nunquam sint peccaturi, neque gratiam amissuri, quatenùs Deus speciali providentiâ eos muniet, tum frequenti vocatione congrua interna, tum etiam externa remotione occasionum peccandi.

422. Objicies 2. Aliqui salvantur interventu peccati alterius, aut proprii, quales sunt pœnitentes, Martyres, Doctores, & Virgines, prout supra diximus *num. 353.* Sed hi non possunt eligi ante prævisa merita; siquidem Deus nequit prædefinire finem, quin prædefiniantur media connexa cum illo; Deus autem nequit prædefinire peccata, quæ sunt media ad illos fines, sive ad illa merita; ergo electio ad gloriam ante prævisa merita non extenditur ad omnes. Respondeo negando minorem, ad cujus probationem dicimus, si peccatum esset unicum medium ad gloriam, & essentialiter connexum ex natura rei cum illa, tunc non potuisse Deum prædefinire efficaciter ipsam gloriam, quia necessariò etiam prædefiniret, & vellet ipsum peccatum; cùm tamen non ita sit; siquidem Deus plura alia habet media, quibus gloria possit acquiri, ideò potuit Deus omnibus antecedenter velle gloriam efficaciter, & in hac voluntate abstrahere à peccato, quia non est essentialiter requisitum ad gloriam assequendam, postea verò jam prævisо peccato, potuit per medium illud gloriam velle, intendendo pœnitentiam, Martyrium, &c. quæ à peccato oriuntur, ex quo nihil sequitur contra electionem efficacem ad gloriam ante prævisa merita, cùm hujusmodi electio non pendeat necessariò à peccato, licet aliquando occasione illius obtineatur, prout diximus loco proximè citato.

423. Difficultas 2. Utrùm hujusmodi electio efficax fuerit determinata ad certas personas, sive Angelos, sive homines in particulari, & ad certum eorum numerum? Affirmativè. Ita *D. Thom.* hîc, & variis aliis locis. *Altisiodor. lib. 1. sum. cap. 10. ad 1. Durand. in 1. dist. 40. q. 1. a. 2. Greg. Major. Marsil. Capreol. Cajet. P. Valent 1. p. q. 23. punct. 6. P. Soar. lib. 1. de Prædest. cap. 10. num. 2. & lib. 6. cap. 2. num. 6. P. Mol. 1. p. d. 23. a. 4. d. 1. memb. 11. & a. 7. P. Ruiz. hîc d. 53. sect. 2. num. 10. P. Arriaga hîc d. 36. sect. 5. subsect. 2. n. 37.* & alii. Probatur primò authoritate Scripturæ, & Sanctorum Patrum. Ex D. Paul. 2. Tim. 2. *Cognovit Dominus, qui sint ejus.* Addito illo Ecclesiæ, *Deus, cui soli cognitus est numerus electorum, &c.* Et ad Roman. 11. *Reliqui mihi septem millia virorum, qui non curvaverunt genua ante Baal.* Et Joan. 10. *Bonus pastor proprias oves vocat nominatim.* Et D. Aug. epist. 106. *Certus est*, inquit, *Dei præscientia definitus numerus*, &c. Et D. Prosper. lib. 2. de vocat. gent. cap. 33. *De plenitudine membrorum Christi præscientia Dei, quæ falli non potest, nihil perdit, & nullo detrimento minui potest, &c.* Et idem habet *D. Aug. tract. 48. in Joan. & lib. 5. de Baptismo contra Donatistas cap. 27. & lib. de bono persever. cap. 18.* & alii Patres, ex quibus supra probavimus prædestinationem ante merita prævisa.

424. Probatur secundò rationibus: prima, quia Deo tribuendus est perfectior modus operandi, quando aliundè non repugnat; sed perfectior operandi modus est electio terminata ad certas, & determinatas personas in particulari, & ad certum earum numerum, quàm ad aliquas in communi, & indeterminatè; siquidem absolutè perfectior est actus terminatus ad singularia, & determinata objecta, quàm terminatus ad indeterminata, & communia; & aliundè nulla ex eo sequitur repugnantia; neque enim ulla sequitur necessitas in libertate creata, nulla volitio peccati in illis, qui, supposito peccato, salvandi sunt; ergo &c.

425. Secunda, quia si Deus sua prædestinatione non eligeret certas & determinatas personas in particulari, sed ad id expectaret liberam earum cooperationem, sequeretur aliquot saltem homines se ipsos discernere, transeuntes à numero reproborum ad numerum in cælis descriptum; siquidem transirent absque Dei electione prædefiniente eorum discretionem, possentque inde gloriari; sed hoc est contra illud Apostoli 1. Cor. 4. *Quis enim te discernit*, &c. Et illud: *Non est volentis, neque currentis*, &c. de quibus jam supra; ergo &c.

426. Tertia, quia figulus voluntate sua determinat quamlibet luti partem, quam determinatè eligit in particulari, ut faciat vas in honorem; sed Deus habet se adinstar figuli in eligendis prædestinatis de massa possibilium, ut fiant vasa in honorem, juxta illud Rom. 9. *An non habet potestatem figulus, &c.* de quo supra; ergo illos eligit in particulari quoad certas personas, & earum certum numerum. Confirmatur, quia Deus neque creat, neque potest creare, quin sua voluntate decernat singulas res in particulari creandas; ergo neque prædestinare, quin sua voluntate decernat singulas personas in particulari salvandas.

427. Quarta, quia numerus electorum eos omnes, & solos complectitur, qui secundùm propositum vocati sunt Sancti; sed non possunt esse vocati

secundùm

secundùm propositum, nisi soli, & omnes singulares, & in particulari, quibus Deus æterno suo proposito decrevit talem vocationem, quâ sciebat esse salvandos; ergo &c. Confirmatur primò, quia qui temperat sortes, ille sua prædefinitione disponit, ut istis potiùs, quàm illis, æterna felicitas sorte contingat; sed Deus hujusmodi sortes temperat, prout vult; ergo &c. Secundò, quia Jacob, & Esau, prout supra diximus, proponuntur in exemplum prædestinatorum; sed Jacob priùs quàm aliquid boni, aut mali egisset, sicque non ex operibus, sed ex vocante electus est determinatè, & in particulari; ergo &c.

428. Argues 1. Electus potest suam coronam amittere, & alius non electus eam accipere juxta illud Apoc. 3. *Tene quod habes, ne alius accipiat coronam tuam*; ergo neque illius electio, neque hujus reprobatio fuit certa, & determinata, sed à multitudine electorum ei contingit transire ad numerum reproborum, & è contra. Respondeo neminem posse amittere coronam, quam habet ex vi suę prædestinationis in sensu compositio cum ipsa prædestinatione supponente Scientiam Mediam, licet sic possit in sensu diviso ab illis juxta id, quod supra diximus. Cùm tamen hæc ipsa prædestinatio juvetur salutari metu amittendi coronam, ut cum metu & tremore nostram salutem operemur, ideò per illa verba Deus nobis intendit hunc metum incutere. Imò de facto permittit Deus, plurimos justorum amittere coronam, quam habebant suam, & sibi debitam ex merito gratiæ, quam finaliter amiserunt.

429. Argues 2. Numerus, cui potest additio fieri, non est certus; sed prædestinatorum numero potest additio fieri juxta illud Deuter. 1. *Addat Dominus ad hunc numerum multa millia.* Ubi glossa exponit: *Ad hunc numerum definitum apud Deum, qui novit, qui sint ejus*; ergo &c. Respondeo cum *D. Thom. hic a. 7. ad 1.* illud esse intelligendum de hominibus, quos Deus novit esse suos per gratiam, & secundùm præsentem justitiam; horum enim numerus augetur, quando peccatores convertuntur; sicut etiam minuitur, quando justi mortaliter peccant.

430. Argues 3. D. Thom. hîc *q. 23. a. 6.* probat certitudinem prædestinationis ex infallibilitate providentiæ, cujus illa est pars, ut supra diximus; sed providentia non semper assequitur quemlibet finem intentum, ut etiam supra diximus; ergo neque prædestinatio; consequenterque non erit certa. Respondeo D. Thomæ probationem hanc esse: *Providentia divina consequitur infallibiliter quemlibet finem, quem absoluta voluntate intendit; sed prædestinatione intenditur æterna gloria per absolutam voluntatem Dei; ergo infallibilis est, & certa hujus finis assecutio.* Ex quo nihil contra nos, imò pro nobis probat.

431. Argues 4. Si Deus potest revocare voluntatem prædestinandi Petrum, Petrus non erit prædestinatus; consequenterque ejus prædestinatio non erit certa; sed Deus potest illam voluntatem revocare; siquidem hujus irrevocabilitas respectu talis objecti non est major, quàm respectu aliorum objectorum; Deus autem respectu aliorum potest revocare suam voluntatem juxta illud Jerem. 18. *Si pœnitentiam egerit gens illa à malo suo, agam & ego pœnitentiam super malo, quod cogitavi, ut facerem ei.* Et Jonæ 3. *Adhuc quadraginta dies, & Ninive subvertetur.* Et Isai 38. *Dispone domui tuæ, quia morieris, & non vives.* Ubi constat, Deum suam voluntatem revocasse; ergo &c.

Respondeo negando minorem, ad cujus probationem dicimus, Deum propriè pœnitentiam non agere, neque suum decretum absolutum, qualis est prædestinatio, revocare, licet revocet punitionem comminatam, quam ab æterno decreverat sub conditione, & eo fine prædixerat, ut homines resipiscerent, & ad pœnitentiam confugerent, quâ remissionem impetrarent illius pœnæ sine dubio infligendæ, si conditio poneretur, non positâ pœnitentiâ; cùm autem fuerit posita pœnitentia, ideò voluntas illa Dei puniendi non habuit suum effectum, qui ab illa conditione dependebat. 432.

Argues 5. Quod est in nostra potestate facere, aut non facere certum, id non est simpliciter certum; siquidem cùm possimus omittere illud, à quo sit certum, non simpliciter, sed contingenter est certum; sed in nostrâ potestate est nostram electionem facere certam, ut patet ex illo 2. Petr. 1. *Satagite, ut per bona opera certam vestram vocationem, & electionem faciatis*; ergo nostra electio non est simpliciter certa. Respondeo primò distinguendo majorem: non est simpliciter certum, si non habeat infallibilem præscientiam, & omnipotentiam faciendi, ut infallibiliter, & certò velimus, & faciamus; concedo majorem: si habeat; nego majorem: cùm autem nostra prædestinatio secum habeat adjunctam præscientiam, quâ Deus præscit, quibusnam mediis adhibitis certò cooperabimur, & omnipotentiam, quâ potest illa media opportunè applicare, & impedimenta removere, ideò certa, & infallibilis est simpliciter. 433.

Respondeo secundò non improbabiliter ab aliquibus explicari illud D. Petri, non ut simpliciter nostram vocationem certam faciamus, cùm sit simpliciter certa, sed ut faciamus magis certam per opera supererogationis, cui favet verbum illud: *Magis*: quod ibi apponit dicens: *Magis satagite*, &c. & illud quod sequitur: *Sic enim abundanter ministrabitur vobis introitus in æternum regnum*: ubi notandum est illud: *abundanter*; sicque hæc major certitudo non accrescit prædestinationi divinæ, sed nostræ securitati, & fiduciæ. 434.

Argues 6. D. Paulus certus erat, se esse prædestinatum, ut patet ex illo 2. Tim. 1. 12. *Scio enim, cui credidi, & certus sum, quia potens est depositum meum servare*; & tamen optabat carere effectu prædestinationis, qualis est perfectissima unio cum Deo per visionem, & amorem, cùm diceret Rom. 9. *Optabam ego ipse anathema esse in Christo pro fratribus meis*; ergo prædestinatio D. Pauli poterat effectu suo frustrari; consequenterque non erit certa. Respondeo illud desiderium D. Pauli non esse absolutum, neque plenam volitionem, sed tantùm velleitatem quandam, & desiderium conditionatum, quo potest appeti bonum, præscindendo illud ab aliquo malo, quod habeat adjunctum, & ab aliqua suppositione, qua fit impossibile, & sic præscindebat D. Paulus per hoc suum desiderium à conjunctione cum peccato, sine quo de lege ordinaria nullus separatur à Christo; & præscindebat à præsuppositâ prædestinatione, & ejus certitudine, cum qua stare non potest illa separatio à Deo, quam D. Paulus videtur optasse, si opus foret, ad spiritualem salutem sui populi, dummodo sine proprio peccato contingeret, in quo D. Paulus supremum charitatis gradum & Paulo dignum ostendit. De hoc tamen latiùs infra dicemus. 435.

SECTIO XXI.

Quid de electione ante prævisa merita per ordinem ad certos gradus gloriæ?

436. DIFFICULTAS 1. Utrùm Deus in illa electione cuilibet certæ, & determinatæ personæ certum, ac determinatum gradum gloriæ præparaverit, ac definiverit? Affirmativè. Ita *P. Soar. lib. de 1. de prædest. cap. 10. n. 4. P. Tanner. hîc d. 3. q. 5. dub. 6. n. 4. P. Arriaga hic d. 36. sect. 5. subsect. 2. num. 37.* & alii communiter. Probatur primò ex illo Joan. 14. 2. *In domo Patris mei mansiones multæ sunt. Si quò minùs dixissem vobis: quia vado parare vobis locum.* ubi D. Aug. tr. 68. ibi: *Quomodò vadit, & parat locum, si jam multæ mansiones sunt?* Et infrà respondet. *Mansiones præparavit, & præparat, nec alias, sed quas præparavit, has præparat, qui fecit, quæ futura sunt: quas præparavit prædestinando, præparat operando.* Et D. Bern. *serm. 23. in Cant.* ibi: *Non omnibus*, ait, *uno in loco frui datur gratâ, & secretâ sponsi præsentiâ, sed ut cuiq; paratum est à Patre, non enim nos ipsum elegimus, sed ipse elegit nos, & posuit nos, & ubi unusquisque positus fuerit, ibi erit.* Ex quibus, & aliis tùm Scripturæ, tùm Sanctorum Patrum locis satis constat, Deum nobis prædefinire certas gloriæ mansiones, sive gradus consequendos in executione per nostra bona opera.

437. Probatur secundò rationibus: Prima, quia si talis electio non fuit ad certos gradus gloriæ: aut fuit ad hos, vel illos vagè, & indeterminatè: aut determinatè ad alios majores, vel minores, quàm postea deberentur prædestinatorum meritis: Non primum; talis enim modus operandi est valdè imperfectus, & Deo alienus, ut supra diximus: Non secundum, alioqui Deus in sua dispositione fuisset deceptus, aut postea mutaret suum propositum, quæ sunt absurda; ergo &c.

438. Secunda, quia hic modus electionis ad gloriam non repugnat libertati creatæ, neque gratiæ, neque justitiæ, neque divinæ perfectioni, & providentiæ: Non primum, quia Deus per hanc intentionem non mutat voluntatem creatam, impediendo ejus modum operandi, sed potiùs ei accommodat media, sive auxilia, quæ illam moveant suaviter, & infallibiliter ad effectum liberum: Non secundum, nam respectu electorum illis fit maximum beneficium; respectu autem non electorum, non ideò eis denegatur sufficiens gratia: Non tertium, quia cùm Deus sit liber, & supremus Dominus, conferendo huic beneficium, & alteri non negando debitum, nulla est injustitia: Non quartum, quia potiùs talis modus est consentaneus perfectioni providentiæ divinæ; neque enim Deus in suis actibus procedit confusè, & indeterminatè, quod arguit imperfectam cognitionem, sed distinctè, & in particulari, quod arguit perfectiorem cognitionem, & modum operandi perfectiorem; ergo &c.

439. Tertia, quia quod aliquibus conceditur & aliis non repugnat, omnibus concedendum est; sed nullus negabit, Beatissimam Virginem fuisse præelectam ad cumulum gloriæ, quam habet; (idemque suo modo dicendum de Sancto Josepho, Sancto Joanne Baptista, Sanctis Apostolis, aliisque Sanctis præcipuis) & hoc idem omnibus aliis non repugnat, ut vidimus; ergo idem omnibus concedendum est. Confirmatur, quia ipsa varietas effectuum, & mediorum nobis ostendit hujusmodi fuisse Dei intentionem; ergo &c.

Quarta, quia Deus Creatoris munus perfectè non ageret, si ipse mensuram, locum, & ordinem unicuique membro non præscriberet, sed hominis arbitrio id committeret, posseteque homo digitos facere majores, aut minores, oculos, aut aures in alia sede collocare, majores, aut minores, sicque de aliis contra illud Matth. 16. *Quis vestrùm cogitans potest adjicere ad staturam suam cubitum unum*; ergo etiam supernaturalis Authoris munus perfectè non exerceret, nisi ipse, & non unusquisque sibi, mensuram, locum, & ordinem præscriberet unicuique membro sui corporis mistici, quod est Ecclesia. Confirmatur primò, quia figulus (idem est de architecto) omnibus vasis, præsertim illis, quæ sunt in honorem, modum, ac mensuram præscribit; alioqui non plenè arti satisfeciisset; sed Deus se gerit ut figulus; prædestinati autem ad gratiam, & ad gloriam sunt quasi vasa in honorem juxta illud ad Rom. 9. 21. *An non habet potestatem figulus luti, &c.* ergo &c. Secundò, quia electio æqualiter fertur in finem *cujus*, & in finem *cui*; sed in finem *cui*, nempè in personas fertur certè & determinatè, & non confusè, & indeterminatè, ut diximus; ergo etiam sic feretur in finem *cujus*, nempè in gloriam.

Oppositum tenent aliqui asserentes, electionem non fuisse ad certum, & determinatum gradum gloriæ ante prævisa merita, sed hunc post præscientiam meritorum fuisse quasi approbatum à Deo per quandam voluntatem complacentiæ, quod alseruisse videtur ex timore, si non tollendi omninò, saltem minuendi libertatem, si ita omnia in particulari prædefinirentur. Sed sic opinantes, timuerunt certè ubi non erat timor, ut patet ex dictis, & quia non agnoverunt Scientiam Mediam certissimam, & infallibilem, qua positâ, nulla est difficultas in componenda libertate circa omnia media cum fine præfinito in particulari quoad certum gradum, & perfectionem intensivam: pro illis tamen:

Oppones 1. Si id esset verum sequeretur: Primò hominem in hac vita posse pervenire ad eum statum gratiæ, ultra quem non posset crescere; siquidem cùm habeat prædefinitum gradum gloriæ, etiam prædefinitum habet gradum gratiæ; non autem potest excedere gradum à Deo prædefinitum: tùm quia jam non esset prædefinitum: tùm etiá quia jam quod Deus absolutè prædefiniret, non esset certum, & infallibile. Secundò, per Deum stare, nè homo sanctior fiat; licet enim magis, ac magis laboret, nunquam poterit excedere gradum prædefinitum à Deo; sed utraque sequela est falsa; ergo &c.

Respondeo negando utramque sequelam; ad primam enim dicimus, Deum sic uniuscujusq; actiones disponere, ejusdemque vitæ progressum, ut tunc ipsius vita finiatur, quando illa gratiæ mensura impletur, sicque quamdiu homo vixerit, semper poterit in gratia crescere, quin prædestinatio illum impediat, ejusque libertati repugnet, cùm supponat Scientiam Mediam, & ei fuerit accommodata illa electio, & prædefinitio. Ad secundam dicimus, semper omnibus à Deo parata esse auxilia, quibus possint in gratia crescere, quantùm voluerint, qui si nolint, per ipsos, non autem per Deum stat, nè fiant sanctiores.

Oppones 2. Deus in illa voluntate salvandi omnes,

omnes, quam diximus generalem non determinavit, neque certas personas, neque certos gradus gloriæ, sed quoad utrosque fuit voluntas, & electio indeterminata, & indefinita; ergo hæc non repugnat in Deo. Respondeo negando antecedens: nam Deus in illa solùm ordinavit ad gloriam personas illas, quas simul decrevit creare, & harum numerus erat certus, & determinatus; siquidem Deus non decrevit creare in communi, & indeterminatè, sed hos, & illos determinatè, & in particulari. Deindè gradus gloriæ, ad quos illos ordinavit, non erant omnes gradus absolutè possibiles, sed illi tantùm, qui de lege ordinaria erant possibiles unicuique juxta auxilia ab ipso Deo illi præparata majora, aut minora, prout ei placuisset; hi autem gradus erant certi, ac determinati, ac ut tales à Deo cogniti.

445. Infertur: Ergo non benè supra diximus hujusmodi voluntatem, & electionem generalem non esse ad certas personas, neque ad certos gradus gloriæ. Respondeo negando illationem: ideò enim id diximus, ut voluntatem illam inefficacem distingueremus ab hac electione efficaci, quæ non ita generaliter tendit, sed magis determinatè cuilibet certæ personæ certos gloriæ gradus assignat in effectu consequendos, quod illa non habet; cum hac tamen differentia (ut aliqui notant,) quod Deus ex se propriè, ac determinatè ordinaverit efficaciter, nè gloria hujus, & illius prædestinati esset minor; quod autem non sit major, ita decreverit, ut quantùm est ex se, majorem præoptaverit, sed inefficaciter.

446. Oppones 3. Deus in illa electione efficaci non designavit, etiam negativè, certum numerum reproborum, neque certos gradus pœnæ illis infligendæ; ergo neque certum numerum electorum, neque certos gradus gloriæ illis dandæ. Respondeo negando antecedens quoad primam partem; nam eligendo hos, eo ipso illos, saltem negativè reprobavit; præsertim cùm statuerit non eligere plures, neque aliis præparare media efficacia; cùm autem etiam illi sint certi, ac determinati; siquidem certos, ac determinatos decrevit creare ex reprobis, ideò certas, ac determinatas personas sic negativè reprobavit, licet certos, ac determinatos gradus pœnæ non prædefiniverit; siquidem hi correspondent demeritis, quæ cùm Deus prædefinire non possit, neque sic prædefinire potest gradus pœnæ, quos quisque sibi designat per peccata, quæ committit.

447. Advertes hîc *P. Soar. cit. n. 7. & cum eo P. Tanner. cit.* velle traditam resolutionem solùm procedere de gradibus gloriæ essentialis; posse tamen extendi ad præmium accidentale, dummodò necessariò non supponat peccatum; siquidem tunc non potuit cadere sub illam primam intentionem dandi gloriam, quia necessariò debet supponi permissio, & prævisio peccati; sicque Deus vellet ipsum peccatum; quod non est dicendum. Non placent tamen, & meritò *P. Arriaga cit. num. 39.* ob rationes jam supra à nobis breviter assignatas, & fusiùs infrà assignandas.

448. Difficultas 2. Utrùm electio illa Dei efficax ad gloriam sit electio, & dilectio: unus, an multiplex actus? Advertes primò, dilectionem esse propensionem, seu affectum quemdam voluntatis ad aliquid, qui licet absolutè stare possit, quin velit ei bonum; attamen ex *D. Thom. 2. secundæ quæst. 110. art. 1.* ordinariò idem est aliquid diligere, atque ei velle bonum, præsertim Deus, quando diligit efficaciter. Dupliciter Deus dicitur diligere; aut solùm ordinando ad bonum futurum, dicturque amor ordinativus, seu propositi, seu intentionis: aut ipsum bonum actualiter conferendo, dicturque amor collativus, seu executionis, quatenùs ponit in executione bonum illud, ad quod priùs ordinaverat.

449. Advertes secundò, electionem versari, aut inter personas, aut inter res alias, fierique quando plura, aut formaliter, aut virtute comparantur inter se, & unum ab aliis separatur, dicturque electio unius præ aliis. Aliter etiam actus voluntatis dicitur electio, quando scilicet eligit unum propter aliud, & sic dicitur electio voluntas medii propter finem.

450. Advertes tertiò, posse dari dilectionem, quæ non sit electio, quando scilicet absque ulla comparatione, aut separatione, etiam interpretativa, unus vult bonum alteri: & è contra posse dari electionem, quæ non sit dilectio, quando scilicet absque ullo affectu ad bonum, quod sit alicui bonum, unum comparas cum aliis, & ab illis separas, seu eligis præ illis. His positis.

451. Dico 1. Decrerum efficax dandi gloriam prædestinatis est eorum dilectio. Ita *D. Thom. hic q. 23. art. 4. & in 1. dist. 40. & 41. P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 11. n. 1. P. Herice tract. 3. d. 22. cap. 5. num. 39. P. Ruiz hic d. 12. sect. 9. n. 10. P. Arriaga, P. Tanner.* & alii. Probatur primò ex illo ad Ephes. 2. ibi: *Propter nimiam charitatem, qua dilexit nos.* Et Joan. 15. 9. *Ego dilexi vos.* Et ad Rom. 9. 13. *Jacob dilexi, &c.* ubi sermo est, (sicut in pluribus aliis locis) de prædestinatione sub nomine dilectionis. Secundò ratione, quia diligere aliquem est velle ei bonum; sed per hujusmodi decretum Deus vult prædestinato maximum bonum, nempè gloriam æternam; ergo illum diligit; consequenterque actus ille est vera dilectio.

452. Objicies 1. Si prædestinatio esset dilectio, cùm prædestinatus, prout est in peccato, adhuc perseveret prædestinatus, adhuc perseveraret à Deo dilectus; sed Deus non diligit peccatorem, imò odio habet; ergo neque prædestinatum. Respondeo prædestinatum pro eo statu peccati perseverare à Deo dilectum, non amore collativo, seu complacentiæ, sed amore ordinativo, seu propositi ratione statûs, ad quem illum ordinavit, & ei intendit. Imò in hoc ipso statu peccati plus illum amat amore directivo, quàm diligit reprobum in statu gratiæ; licet hunc plus amet amore collativo, executionis, & complacentiæ, quatenùs ei gratiam confert, quam pro statu peccati non confert prædestinato, in quo pro præsenti statu minùs complacet, quàm in reprobo.

453. Infertur: Ergo dilectio Dei pro eo statu erit major erga reprobum justum, quàm erga prædestinatum in peccato, poteritque absolutè dici, Deum plus amare reprobum, quàm prædestinatum. Respondeo simpliciter, & absolutè plus amari prædestinatum, quatenùs ratione decreti gratuiti, seu voluntatis dandi gloriam, simpliciter vult ei majus bonum, nempè gloriam; licet secundùm quid, seu pro illo tempore, quo præscitus est in gratia, & prædestinatus in peccato, plus illum, quàm istum amet, quatenùs ille pro tunc est acceptus ad gloriam, ad quam iste secundùm præsentem statum illius temporis non est acceptus.

454. Instabis: Dilectio divina actu afficit objectum bonum; sed prædestinatus in peccato non est actu bonus; ergo non terminat affectum, sive dilectionem divinam. Respondeo prædestinatum in eo

statu

statu non esse actu bonum bonitate, quæ terminat actum complacentiæ, sed quæ terminet actum propositi, sive amoris directivi, & ita terminat dilectionem, quæ etiam est tantùm directiva, & quam Deus in re habet, & ostendit per illam electionem ad gloriam, ad quam illum elegit: sicut quando Abrahæ promisit futuram ex eo generationem Christi, eo ipso ostendit erga illum amorem actu, & præsentem, licet ordinativum tantùm, quia adhuc ei non præstabat tale bonum.

455. Inferes: Ergo si prædestinatus etiam pro tempore, in quo non est justus, diligitur per hunc actum dilectionis, etiam pro eo tempore plus diligitur simpliciter, & absolutè; siquidem cùm illa dilectio in se sit simpliciter major, pro omni tempore, pro quo denominat hominem dilectum, etiam illum denominat magis dilectum. Respondeo cum *D. Thom. & P. Soar. cit. num. 3.* amorem Dei esse causam bonitatis rei amatæ, ideòque pro quocumque tempore Deum diligere personam illam, cui pro eo tempore majus bonum confert: cùm autem prædestinatus pro tempore, quo nõ est justus non recipiat illud majus bonum, quod recipit præscitus tempore, quo est justus, ideò pro eo tempore Deus simpliciter plus hunc, quàm illum amat.

456. Objicies 2. Dilectio divina semper ponit in creatura aliquid boni; in hoc enim distinguitur à dilectione creata; sed illud decretum glorificandi nihil ponit in prædestinato; nam licet hic postea assequatur gloriam, illam assequitur per solam voluntatem executivam, quæ potiùs est actus justitiæ, quàm dilectionis; ergo tale decretum non est dilectio. Respondeo ad majorem ita quidem ponere, aut mediatè, aut immediatè: illud autem decretum sic ponit ipsam gloriam, saltem mediatè, quatenùs imperat actum exequentem, (si ab illo distinguitur,) qui illam ponit immediatè. Dixi *si ab illo distinguitur*, quia si non distinguitur, sed immediatè applicat Omnipotentiam, tunc immediatè ponet ex parte voluntatis ipsam gloriam sine eo secundo actu. Neque obstat quod ipsa gloria in executione dicatur actus justitiæ; talis enim non dicitur pro ut primò intenditur, & prout incipit à prima vocatione gratis grata, quod fit ex dilectione.

457. Dico 2. Decretum illud intendens gloriam prædestinato est etiam rigorosa ejus electio. Ita *P. Soar. P. Herice. P. Ruiz. P. Tanner. d. 3. quæst. 2. dub. 3. num. 5. P. Arriaga hic d. 34. sect. 1. num. 1.* & alii. Probatur, quia ille actus est electio rigorosa, qui aut unum è pluribus præfert, relictis aliis: aut unum eligit propter aliud; sed ita se habet supra dictum decretum respectu prædestinatorum; ergo &c. Probatur minor quoad primam partem, quia Deus ex infinitis, quos poterat eligere ad gloriam, hos tantùm elegit, aliis relictis, illosque cæteris prætulit; ergo &c. Probatur quoad secundam partem, quia licet Deus velit gloriam prædestinatis ut eorum finem, hoc non tollit quominùs illam etiam velit ut medium ad sua Attributa ostendenda, Bonitatem communicandam, & propriam gloriam accidentalem acquirendam; ergo propter hæc omnia fuit etiam intenta; consequenterque in utroque sensu est propria, & rigorosa electio.

458. Dico 3. Hujusmodi dilectio, & electio sunt unus & idem actus, solùmque distinguuntur per diversa connotata. Ita *P. Soar. cit. n. 7. P. Herice. d. 22. tract. 3. n. 44. P. Tanner. cit. n. 6. P. Arriaga cit. n. 1. P. Compton. hic d. 39. sect. 2. n. 8.* & alii. Probatur, quia tale decretum in se habet & velle bonum prædestinatis, & illud ita eis velle, ut omittat alios, quibus etiam Deus poterat velle tale bonum, & quibus ipsos prædestinatos præfert; sed prout eis vult bonum, est dilectio; & prout illos in bono aliis præfert est electio; ergo &c. Confirmatur, quia propositis Petro, & Juda Intellectui Divino secundùm sua bona naturalia, Voluntas Divina mota est eligere D. Petrum, non autem Judam; ergo talis actus fuit simul & dilectio D. Petri, quatenùs ei voluit gloriam, & etiam electio illius, quatenùs illum Judæ præposuit; ergo idem dicendum de aliis prædestinatis, quorum modus eligendi fuit similis.

Argues 1. Electio, & dilectio in humanis distinguuntur, ut supponit commune axioma: *Priùs eligas, quàm diligas*; ergo etiam sic distinguentur in Divinis. Respondeo negando antecedens: axioma enim illud solùm intelligitur de speciali, & majori dilectione, quæ dicitur amicitia, & supponit priùs aliam minorem dilectionem, quæ ab electione non distinguitur: sic quando quis eligit aliquem, ut illum habeat amicum familiarem, per ipsammet electionem incipit eum diligere, licet dilectionem illam ad aliam majorem, & familiarem amicitiam ordinet. 459.

Argues 2. Electio dependet à dilectione; siquidem prædestinatus ideò à Deo eligitur, quia diligitur; sed quando unum supponit aliud, ab eo distinguitur; ergo sic distinguitur electio à dilectione. Respondeo electionem, quando fit in bonum, duos includere gradus, alterum veluti genericum, qui est dilectio, & alterum veluti specificum, qui est talis dilectio, id est unius præ aliis, & hic supponit illum, estque illo posterior; siquidem non esset talis dilectio, id est unius præ aliis, nisi priùs esset dilectio; cùm tamen id habeat unus, & idem actus secundùm diversa tantùm connotata, prout scilicet connotat, aut non connotat negationem similis volitionis respectu alterius, benè sequitur non dari ibi duas virtualitates distinctas, & separatas, quæ efficiant quoad nos duos actus virtualiter distinctos. 460.

SECTIO XXII.

Virùm in electione divina aliquis fuerit ordo inter prædestinatos?

461. ADVERTES primò hujusmodi quæstionem solùm habere locum in nostra sententia ponente electionem ad gloriam ante prævisa merita in esse absoluto; nam in contraria dicendum est dari hujusmodi ordinem inter prædestinatos. Patet, quia multorum merita pendent ab auxiliis impetratis ab aliis, qui jam Deo fruuntur, sicque supponunt prævisam eorum beatitudinem, quæ cùm non acquiratur sine meritis, etiam supponunt eorum merita in esse absoluto; consequenterque eorum prædestinationem ad gloriam. Secundò hujusmodi difficultatem procedere de omnibus prædestinatis, comprehendereque Christum Dominum, Beatissimam Virginem, Angelos, & homines, de quibus omnibus incipiendo à Christo Domino, de quo variè loquuntur Doctores, dicendum est: sit igitur:

462. Difficultas 1. Utrùm Verbum Divinum, aut Filius naturalis Dei possit absolutè, & sine addito dici prædestinatus? Suppono primò de Fide esse, unio-

unionem substantialem duarum naturarum in supposito divino fuisse ab æterno prædestinatam. Patet primò ex illo 1. Cor. 2. 7. ibi: *Loquimur Dei Sapientiam in Mysterio, quæ abscondita est, quam prædestinavit Deus ante sæcula in gloriam nostram.* Secundò, quia Prædestinatio divina versatur præcipuè circa opera gratiæ, & gloriæ; sed hujusmodi unio fuit maximum opus gratiæ, & gloriæ; ergo illam voluit Deus ab æterno, ut fieret in tempore. Hinc sequitur, complexum illud, *Filium Dei fieri hominem*, & *hominem esse Filium Dei*, fuisse etiam simpliciter & absolutè prædestinatum, seu ab æterno prædefinitum à Deo, quia sic etiam fuit postea factum in tempore.

463. Suppono secundò, Verbum Divinum, seu Filium Dei naturalem non posse simpliciter & absolutè dici prædestinatum ad esse Filii Dei naturalis, sive ut sit Filius Dei naturalis. Ita *P. Soar. de Incarn. d. 50. sect. 2. P. Perez de Incarnat. d. 40. sect. 7. n. 3.* & alii. Patet, quia prædestinatio ex parte voluntatis est actus liber communis toti Trinitati, & habens pro objecto, sive termino rem extrinsecam, sive ab extrinseco provenientem ei, qui prædestinatur; siquidem nemo dicitur prædestinari ad id, quod est sibi essentiale, & habet ab intrinseco; sic enim homo non dicitur prædestinari ad esse hominis; sed Verbum, & Filius Dei sibi habet essentiale & intrinsecum esse Filium naturalem Dei, quod à Patre accipit per æternam generationem; ergo non potest dici prædestinatus ad esse Filii Dei naturalis. Hinc sequitur ob eandem rationem non posse dici prædestinatum ad Beatitudinem Increatam, utpotè quæ ei est etiam essentialis, & intrinseca. His suppositis.

464. Conclusio sit: Verbum, seu Filius naturalis Dei non potest simpliciter, & absolutè sine aliquo addito dici prædestinatus. Ita *D. Bonavent. in 3. dist. 7. Richard. Durand. Paludan.* quos citat & sequitur *P. Soar. de Incarnat. d. 50. sect. 1.* dicens esse Theologorum communem. Probatur primò, quia verbum hoc *Prædestinari* absolutè prolatum in cõmuni acceptione idem significat, atque destinari ex dono Dei ad aliquod esse simpliciter, aut ad beatitudinem in tempore habendam; sed non ita destinatus est Filius Dei, ut patet ex dictis; ergo non potest dici simpliciter, & absolutè prædestinatus. Secundò, quia ex tali locutione absolutè, & sine addito prolatâ posset aliquis existimare Filium Dei secundùm propriam naturam fuisse ut creaturã prædestinatum; sed hoc sapit hæresim Arianam; ergo abstinẽdum est à tali locutione sic absolutè prolata. Confirmatur, quia ob eandem rationem abstinendum est ab hac absolutè, & sine addito prolata: Verbum incepit. Dixi *sine addito*, nam cum addito sive ex parte subjecti sic: *Verbum quà homo*; sive ex parte prædicati sic: *Verbum prædestinatũ est ad esse hominis*: seu *ut fieret caro*: benè poterit sustineri, ut patet ex alibi dictis, & patebit ex dicendis.

465. Oppositum tenent *P. Vasq. d. 92. de Incarnat. cap. 2. num. 6. P. Hurt. de Incarn. d. 8. diff. 5. n. 14.* & alii. Pro quibus: Argues 1. Absolutè, & sine addito dici potest: *Christus est prædestinatus*; ergo etiam: *Verbum est prædestinatum.* Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia ex eodem P. Vasq. ut aliquis dicatur absolutè prædestinatus, sufficit quod ab æterno ordinetur à Deo ad habendum esse in tempore, etiamsi non ordinetur ad gratiam, aut ad gloriam; cùm autem sic fuisset ordinatum compositum illud *Christus*, & non ita *Verbum*, ut est de fide, ideò absolutè potest illud, non tamen hoc, sicut neque Filius Dei dici prædestinatus. Hæc interim, infra enim latiùs.

Argues 2. Quidquid dicitur de hoc homine *Christus*, dicitur etiam de Verbo, & de Filio Dei per communicationem idiomatum; sed de hoc homine absolutè, & sine addito, dicitur fuisse prædestinatum; ergo etiam sic dicetur de Verbo, & de Filio Dei; siquidem benè valet argumentum: *Hic homo est prædestinatus: hic homo est Filius Dei; ergo Filius Dei est prædestinatus.* Respondeo majorem esse veram, nisi detur specialis repugnantia; aliter verò si detur, ut datur in præsenti. 466.

Patet in prædicatis *creatura, incepit*, quæ absolutè dicuntur de hoc homine; & tamen non possunt dici de Verbo, neque de Filio Dei absolutè, sed cum addito, nempè *quà homo*, aut *per communicationem idiomatum*, ob periculum incidendi in Arianismum: cùm autem idem periculum, & repugnantia detur in prædicato *prædestinatus*, absolutè prolato; tum quia etiam significat durationem temporaneam: tum etiam, quia, ut diximus, ex communi acceptione significat destinationem ad esse, aut beatitudinẽ secundùm propriam naturam, ideò sine simili periculo nõ potest proferri de Verbo, aut de Filio Dei absolutè, sed cum addito, nempè quà homo, aut per communicationem idiomatum, in quo sensu benè infert argumentum. Nisi velis dicere, consequentiam nihil valere, cùm mutetur suppositio; siquidem in majori, & minori sumitur subjectum in suppositione materiali, nempè, *subjectum quod est hic homo est prædestinatum*: in consequentia autem sumitur in suppositione formali, sicque est falsa. Patet in hoc Syllogismo: *Hic homo est Deus: Verbum factum est hic homo: ergo Verbum factum est Deus*: In qua conclusione supponitur pro formali, id est pro natura, de qua falsò asseritur factam fuisse; aliter inciperet in tempore. 467.

Argues 3. Eadem repugnantia quæ datur in hoc prædicato *prædestinatus*, datur etiam in his, *mortuus*, & *passus*; sicut enim est impossibile, quod Verbum fiat secundùm propriam naturam; ita etiam quod moriatur, & patiatur; & sicut potest secundùm naturam aliam pati, & mori; ita etiam fieri; sed absolutè, & sine addito affirmatur de Verbo fuisse mortuum, & passum; ergo etiam sic affirmabitur fuisse prædestinatum. Respondeo negando majorem: nam verborum sensus desumendus est à communi usu, & acceptione; ex his autem est quod prædicata *mortuus*, & *passus*, conveniant Verbo ratione idiomatum, non verò immediatè, & in se; ideòque licet absolutè proferantur, sic intelliguntur: at prædicatum *prædestinatus* è contra, ut patet ex dictis, ideòque non potest de illo absolutè proferri. 468.

Difficultas 2. Utrùm Verbum, seu Filius Dei possit dici prædestinatus ab æterno, ut fieret homo in tempore? Affirmativam sententiam tenent cum *D. Thom. Alens. & Scot. P. Soar. de Incarnat. d. 50. sect. 1. & P. Gaspar. Hurt. de Incarn. d. 18. diff. num. 10.* & alii. Negativam tamen sententiam tenent *Durand. Lorca, P. Becan.* & alii. Antequam quid sentiamus, apponamus: Præmittendum est cum *P. Vasq. de Incarnat. d. 92. cap. 3. n. 15. P. Petr. Hurt. de Incarn. d. 84. §. 9.* & aliis, prædestinationem hîc dupliciter sumi posse: Primò latè, seu minùs propriè pro simplici providentia, seu prædefinitione divina alicujus rei in ordine ad aliquid aliud accipiendum, sive sit ex gratia, sive sine illa; Secundò prefsè, seu magis propriè pro ipsa 469.

prædefinitione in ordine ad aliud ex dono, & gratia tantùm Dei accipiendum. Hoc posito.

470. Assertio 1. Verbum, seu Filius Dei potest dici lato modo prædestinatus ab æterno, ut in tempore fieret homo, seu caro. Ita *P. Vasq. P. Hurt cit. & P. Perez de Incarnat. d. 40. sect. 7. n. 6.* & alii. Probatur, quia Filius Dei verè dicitur factus homo in tempore ex æterno Dei decreto; ergo etiam verè dicetur prædestinatus: tùm quia prædestinatio non distinguitur ab illo decreto: tùm etiam, quia ad prædestinationem latè sumptam, qualis est hæc, non requiritur, quod sit ex dono, & gratia Dei; siquidem Concil. Valent. *cap. 3.* reprobationem malorum vocat prædestinationem ad pœnam; cùm tamen illam non sint accepturi ex dono, & gratia Dei: Et ita similiter loquuntur D. August. D. Fulgent. & alii Patres sumentes prædestinationem pro sola providentia absoluta. Confirmatur, quia in hoc loquendi modo vitatur inconveniens, de quo supra; siquidem non significatur, Verbum fuisse prædestinatum simpliciter ad esse, aut beatitudinem secundùm propriam naturam, sed tantùm secundùm quid, & lato modo, ut esset homo, seu ut uniretur humanitati.

471. Assertio 2. Verbum, seu Filius Dei non potest propriè, & strictè dici prædestinatus, ut esset, & fieret homo. Ita *P. Vasq P. Hurt. P. Perez cit.* Probatur, quia ut posset sic dici prædestinatus debebat ad id ordinari ut ad aliquam gratiam, & beneficium sibi faciendum; sed respectu Verbi, & Filii Dei non erat gratia, neque beneficium, quod fieret homo; imò maxima exinanitio, ut patet ex illo ad Philip. 2. 7. ibi: *Exinanivit semet ipsum formam servi accipiens*; ergo &c.

472. Dices 1. Quod prædestinatio, ut talis sit propriè, & rigorosè, debeat esse ad aliquid, quod sit donum, beneficium, & gratia, sine fundamento asseritur; ergo &c. Respondeo negando antecedens; constat enim: Primò ex definitione prædestinationis, quam tradit D. August. *Est præparatio beneficiorum Dei, &c.* de qua jam supra: Secundò, quia hæc est communis acceptio, juxta quam supra diximus, prædestinationem in proprio sensu esse ad dona, quæ viribus naturæ acquiri non possunt.

473. Dices 2. Filius Dei futurus non esset homo ex natura; ergo ex gratia, seu ex unione gratuita; consequenterque potest dici ad id prædestinatus. Respondeo negando consequentiam quoad utramque partem; neque enim ad rigorosam prædestinationem satis est, quod terminus, ad quem quis destinatur, sit datus à Deo utcumque gratis, & sine debito naturæ, sed ulterius opus est, quod sit gratia, & beneficium respectu ipsius, qui ad illum prædestinatur, qualis non est illa unio respectu Verbi, & Filii Dei: sic etiam è contra quando aliquis dicitur destinatus ad aliquid ex justitia, sic dicitur, non ex quacunque justitia, sed ex justitia propria, & sibi debita.

474. Dices 3. Ut Verbum dicatur propriè prædestinatum satis est, quod humanitati, aut huic homini fieret gratia, licet non ita fieret ipsi Verbo, siquidem ex illo per denominationem extrinsecam resultabit in ipsum Verbum; ergo &c. Respondeo negando antecedens; debet enim gratia fieri ipsimet prædestinato, qui ad illam prædestinatur.

475. Instabis: Ut Verbum dicatur propriè factum caro, opus non fuit, quod in illo fieret mutatio aliqua, sed satis fuit, quod hæc fieret in humanitate recipiente unionem, & ex illa resultaret talis denominatio in Verbum; ergo similiter. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia quando Verbum factum fuit caro, licèt tota mutatio facta fuerit ex parte solius humanitatis recipientis unionem; ipsum tamen Verbum fuit realiter unitum, cùm etiam terminaverit unionem, (sive intrinsecè, sive extrinsecè, prout alibi diximus,) & fuit cum humanitate conjunctum: at verò ipsa unio, prout est gratia à Deo facta, non fuit terminata ad ipsum Verbum, sed tota, prout est gratia, mansit in sola humanitate, cùm respectu Verbi potius sit exinanitio, quàm gratia, ut diximus.

476. Difficultas 3. Utrùm Christus Dominus possit dici simpliciter, & absolutè prædestinatus? Affirmativè. Ita *D. Thom. 3. p. q. 24. art. 1. D. Bonav. in 3. dist. 7. art. 2. q. 1. D. Aug. lib. de prædest. sanctor. cap. 15. & lib. de bono persever. cap. ult. Alens. 3. p. q. 3. P. Soar. de Incarn. d. 50. sect. 1. P. Vasq. de Incarn. d. 91. cap. 1. num. 1.* & alii. Probatur primò ex illo Actor 2. ibi: *Certissimè sciat omnis domus Israël, quia & Dominum eum, & Christum fecit Deus.* Et ad Hebr. 3. *Considerate Apostolum, & Pontificem confessionis nostræ JESUM, qui fidelis est ei, qui fecit illum.* Et 1. Cor. 2. 7. *Loquimur Dei Sapientiam in mysterio, quæ abscondita est, quam prædestinavit Deus ante sæcula.* Ubi sermo est de Sapientia incarnata, de qua etiam D. Petrus 1. Petr. 1. 20. *Redempti estis ..... pretioso sanguine quasi Agni immaculati Christi, & incontaminati: præcogniti quidem ante mundi constitutionem, manifestati autem novissimis temporibus.* Et Concil. Tolet. 11. ubi de Christo: *Per hoc*, inquit, *quod de MARIA Virgine natus est, & prædestinatus esse credendus est*; ergo &c.

477. Probatur secundò rationibus: Prima, quia quod est ab æterno præordinatum à Deo, ut per gratiam fiat in tempore, verè dicitur prædestinatum; sed ita præordinatus fuit Christus Dominus media unione hypostatica; siquidem ita factus fuit in tempore, ut patet ex Scripturæ locis proximè citatis, & ex illo Joan. 1. *Verbum caro factum est*: nihil autem potest fieri in tempore, quod ab æterno non fuerit à Deo prædefinitum; alioqui aliquid Deus vellet de novo, quod antea non voluerit; ergo verè dicitur prædestinatus.

478. Secunda, quia Christus significat quid subsistens in duabus naturis divinâ, & humanâ; sed hoc, ut subsistat in duabus naturis, prædestinatum est ab æterno; ergo etiam Christus potest dici simpliciter ab æterno prædestinatus. Tertia, quia Christus simpliciter dicitur glorificatus, exaltatus, &c. ergo etiam sic dicetur prædestinatus, cùm hæc omnia dicantur de Christo ratione naturæ assumptæ.

479. Oppones 1. Subsistere media unione hypostatica in duabus naturis pertinet ad constitutionem Christi Domini; sed quæ pertinent ad constitutionem rei, non cadunt sub ejus prædestinationem; neq; enim homo dicitur prædestinatus, ut sit animal rationale; ergo &c. Resp. minorem esse veram, si constitutio sit merè naturalis, qualiter animal rationale constituunt hominem; non ita verò si sit supernaturalis, & miraculosa, qualis est constitutio illius compositi, ideoque verè dicitur prædestinatum.

480. Oppones 2. Prædestinatio simpliciter, & absolutè, prout sumitur à Theologis, est sola ordinatio efficax ad gloriam, ita ut idem sit dicere: *Petrus est prædestinatus*: atque dicere: *Petrus est ordinatus ad gloriam*; ergo ut Christus Dominus dicatur absolutè prædestinatus, non sufficit ejus ordinatio ad existentiâ; alioqui cùm omnes homines sint ordinati ad existendum, omnes dicerentur prædestinati. Resp. negando consequentiam, & ejus

proba-

probationem: nam cùm esse Christi Domini, & ejus existentia extra causas ratione Unionis Hypostaticæ secum deferant connaturaliter possessionem gloriæ, idem fuit in eo ordinari ad habendum esse, & existentiam, atque ordinari, saltem mediatè ad possessionem gloriæ, cùm utrumque pertineat ad ordinem supernaturalem: at verò cùm id non habeant cæteræ cæterorum hominum existentiæ, ideò ordinati ad existentiam, nequeunt absolutè dici prædestinati; siquidem illa ordinatio fit à Deo per providentiam naturalem; imò & si per supernaturalem, est tantùm generaliter, & inefficaciter, quatenùs prout sic etiam ordinantur ad gloriam, ut supra diximus.

481. Oppones 3. Prædestinatio semper est ad aliquod donum supernaturale, ut diximus; sed existentia nō est donum supernaturale, & indebitum rei, cujus est existentia; siquidem non distinguitur ab ejus essentia; nihil autem est connaturalius, & magis debitum rei, quàm ejus esse, & essentia; ergo &c. Respondeo ad minorem, aliquando posse existentiam esse donum supernaturale, & indebitum rei, cujus est existentia, quando scilicet tale est respectu alicujus partis illius, & talis est existentia illius compositi ineffabilis respectu humanitatis, quam includit.

482. Instabis: Quando prædicatum non convenit subjecto secundùm se totum, non potest de eo absolutè, & simpliciter affirmari; alioqui possemus absolutè, & simpliciter albedinem affirmare de Æthiope, cui convenit secundùm solos dentes; sed prædicatum *prædestinatus* non convenit Christo Domino secundùm se totum; solùm enim ei convenit secundùm humanitatem; ergo non potest de illo absolutè, & simpliciter affirmari. Respondeo majorem esse veram, quando prædicatum aptum est convenire toti subjecto, ut apta est albedo convenire toti Æthiopi; aliter verò si prædicatum sit de genere eorum, quæ apta non sunt convenire subjecto secundùm se totum, & hujus generis est respectu Christi Domini hoc prædicatum *prædestinatus*; non enim potest ei convenire, nisi secundùm solam humanitatem, ideoque benè potest de eo simpliciter, & absolutè affirmari.

483. Oppones 4. non potest dici de Verbo, fuisse prædestinatum ad existendum; ergo neque de Christo Domino; siquidem quæ non possunt dici de Verbo Divino, non possunt etiam dici de Christo Domino. Respondeo negando consequentiam, ad cujus probationem dicimus, non posse affirmari de Christo Domino, quæ non possunt affirmari de Verbo, si sumatur Christus quatenùs Deus; aliter si sumatur quatenùs homo; sicque benè potest de illo absolutè, & simpliciter affirmari illud prædicatum ratione solius humanitatis.

484. Oppones 5. Terminus prædestinationis non solùm debet esse in ordine supernaturali, sed esse ulterius donum, & beneficium gratuitum prædestinati, ut diximus; sed dici non potest, Deum per Providentiam æternam præparasse Christo Domino aliqua beneficia gratuita, & ei indebita; ergo non potest dici prædestinatus. Respondeo ad minorem, non posse dici, Deum sic præparasse beneficium indebitum Christo Domino respectu utriusque naturæ, posse tamen respectu solius humanitatis. Patet, quia Christus Dominus potuit, & debuit Patri gratias agere pro acceptis donis: imò de facto eas egit, ut passim constat ab Scriptura; gratiæ autem non aguntur, nisi propter dona gratuita, & indebita; ergo talia illa erant Christo Domino ut homini; sicque id ipsum sufficit, ut dicatur simpliciter, & absolutè prædestinatus.

SECTIO XXIII.

Quid dicendum de Christo Domino sub his nominibus Christus, *&* hic Homo, *ostenso Christo Domino?*

485. DIFFICULTAS 1. Utrùm Christus Dominus sub hoc nomine *Christus* possit simpliciter, & absolutè dici prædestinatus, ut esset Filius Dei naturalis? Negativè. Ita cum *D. Thom. P. Soar. de Incarnat. d. 50. sect. 2. §. Tertiò sequitur. P. Vasq. de Incarnat. d. 91. cap. 2. num. 13. P. Lugo de Incarnat. d. 32. sect. 2. num. 22. P. Hurt. d. 84. §. 4.* & alii. Probatur, quia prædestinatio in proprio sensu ordinatur ad terminum distinctum à re prædestinata, quin in illa præsupponatur, imò ei adveniat ex dono, & gratia Dei; sed non ita ordinatur Christus Dominus in hac propositione: *Christus est prædestinatus, ut esset Filius Dei naturalis*; siquidem cùm Christus Dominus dicat de formali compositum ex duabus naturis in unâ & eâdem personâ, dicit de formali subsistentiam, seu Filiationem divinam, sicque neque ipsa Filiatio est omninò distincta à Christo Domino; neque Christus Dominus ad illam, imò illa in eo præsupponitur; neque ei advenit ex gratia Dei; ergo non potest simpliciter, & absolutè dici prædestinatus, ut esset Filius Dei naturalis.

486. Confirmatur primò, ex eo, quod homo formaliter includat animam & subsistentiam: & humanitas sit idem cum se ipsa; neque homo potest dici prædestinatus, ut habeat animam rationalem, aut propriam subsistentiam; neque humanitas, ut sit humanitas; sed etiam Christus Dominus includit formaliter Filiationem divinam, & est idem cum illa, quatenùs Deus est; ergo non potest dici ad illam simpliciter, & absolutè propriè prædestinatus. Secundò, quia prædestinatus ad aliquem terminum debet esse prior illo; siquidem ad illum præordinatur; sed Christus Dominus non est prior Filiatione divinâ; siquidem per illam constituitur; constitutum autem non est prius suo constituente; alioquin prius esset totum suis partibus; ergo non potest dici ad illam prædestinatus. Unde si aliquando concessimus Christum Dominum fuisse prædestinatum ad Filiationem Dei, intelligendum est de prædestinatione lato modo, & alterius ordinis, ut ibi insinuavimus, quod idem dicendum de ejus prædestinatione ad gratiam, & ad gloriam, de quo infra.

487. Argues 1. Christus Dominus fuit propriè prædestinatus ad esse, sive ad existentiam, ut diximus; ergo etiam ad tale esse, nempè Filii Dei. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est: Primò, quia existentia non erat necessaria Christo Domino; siquidem poterat non existere: at verò Filiatio Divina erat ei necessaria, & debita, quia sine illa non dabatur Christus. Secundò, quia Christus in esse essentiæ præintelligebatur ad ejus existentiam, & ad illam ordinabatur: at verò non ita præintelligebatur, neque ordinabatur ad Filiationem Dei; siquidem ex illa constituebatur.

488. Argues 2. Christus secundùm se est indifferens ad hunc Christum, & ad alios possibiles ex aliis humanitatibus ad alias Personas divinas ; ergo potuit sumi sine Personalitate Filii, & prout sic prædestinari ad illam. Respondeo cum P. Lugo cit. Christum Dominum ita sumptum in communi, posse quidem reperiri absque personalitate Filii; sicut tamen non dicimus, hominem in communi fuisse prædestinatum, ut sit Petrus ; sic etiam non debere dicere, Christum in communi prædestinatum esse, ut esset hic Christus, aut Filius Dei. Undè solùm fuisset prædestinatus hic Christus in particulari ; hic autem Christus, cùm non potuerit concipi ex parte subjecti sine Filiatione Divina, non potuit ad illam prædestinari.

489. Argues 3. Quod Christus sit prædestinatus ad esse Filii Dei benè infertur per hunc syllogismum expositorium : *Hic homo prædestinatus est ut esset Deus : hic homo est Christus, seu Filius Dei ; ergo Christus, aut Filius Dei prædestinatus est, ut esset Deus* ; ergo &c. Respondeo primò negando majorem argumenti, ut constabit ex sequenti difficultate. Respondeo secundò cum *P. Vasq. cit. n. 15.* syllogismum illum continere fallaciam, quam Logici dicunt *accidentis*, & datur quando duo conveniunt inter se, & ad invicem prædicantur, & uni eorum tribuuntur formaliter ea prædicata, quæ ipsi formaliter repugnant, aut formaliter non conveniunt, sed alteri ; quod quidem accidit quando duo ita inter se conveniunt, ut non per se, sed accidentariè invicem prædicentur, ut accidit in appositio syllogismo, ideoque consequentia non est bona, sicut non est in hoc : *Hic homo est Deus : Verbum factum est hic homo : ergo Verbum factum est Deus* : quæ est falsa, vera tamen, si ita inferatur : *Ergo Verbum factum est hic homo, qui est Deus* : sicut vera erit illa si inferatur ; ergo *Christus, aut Filius Dei est ille, qui prædestinatus est, ut esset Deus.*

490. Respondeo tertiò cum *P. Lugo cit. n. 23.* terminum *hic homo* ex parte suppositi, cùm illud indeterminatè significet, sapere naturam termini communis, & sic debere sequi illius leges, ideoque ex eo defectu non valere consequentiam, neque illum esse bonum syllogismum expositorium, cùm illius medium non sit terminus purè singularis ex parte suppositi, sed communis ; sicut non valet, neque est bonus iste : *Hic homo est hic Deus : hic Deus est Trinus ; ergo hic homo est Trinus* : in quo non valet consequentia ; imò neque inter Personas divinas, si dicas : *Filius est hic Deus : hic Deus est Trinus : ergo Filius est Trinus* : quia *hic Deus*, licet ex parte Naturæ Divinæ sit terminus singularis, ex parte tamen Personæ, quam indeterminatè significat, sapit rationem termini communis.

491. Argues 4. D. Paulus dixit Christum prædestinatum fuisse Filium Dei, ut patet ad Rom. 1. 3. ibi : *Qui factus est ei ex semine David secundùm carnem, qui prædestinatus est Filius Dei in virtute secundùm spiritum sanctificationis* ; ergo &c. Respondeo (omissis aliis interpretationibus de quibus latè, & eruditè, ut assolet *P. Soar. cit. sect. 2.*) verbum *prædestinatus* ibi idem valere, atque declaratus, & manifestatus per miracula, per doctrinam, per meritum, per satisfactionem pro peccatis hominum, per Resurrectionem, per Ascensionem, &c. ita ut sensus sit, non quod fuerit prædefinitus, sed quod homo factus, declaratus fuerit sua propria virtute Filius Dei. Ita exponunt citatum locum *D. Chrysost. Theodoret. Theophylact. D. Cyril.* & alii apud *P. Soar. cit.* qui etiam hanc ipsam expositionem dicit satis probabilem.

Difficultas 2. Utrum *hic homo*, ostenso Christo Domino, dici possit prædestinatus, ut sit Filius Dei? Negativè. Ita *Durand. in 3. dist. 7. q. 3. n. 9. Paludan. quæst. 3. art. 2. & 3. concl. 2. D. Bonav. in 3. dist. 7. art. 2. q. 3. Marsil. in 3. q. 7. art. 1. concl. 3. Lorca d. 85. n. 3. P. Petr. Hurt. d. 84. §. 5. P. Pere de Incarn. d. 40. sect. 8. n. 2. P. Gasp. Hurt. d. 18. diff. 1. n. 3. P. Arriaga de Incarn. d. 45. sect. 3. n. 26. P. Becan. cap. 2.* & alii. Probatur primò, quia *hic homo*, imò & *homo*, ostenso Christo Domino, idem significat, atque Christus ; nam licet *hic homo*, & *homo* videantur quid commune ad Petrum, & Paulum, designato tamen Christo Domino, non possunt jam sumi, nisi pro solo Christo ; sic enim *Petrus*, licet sit vox æquivoca ad hunc, & illum Petrum, designato tamen hoc numero Petro, non potest sumi nisi tantùm pro illo ; siquidem designatio tollit æquivocationem ; sed *Christus*, ut diximus, non potest dici prædestinatus, ut esset Filius Dei ; ergo neque *hic homo*, seu *homo*, ostenso Christo Domino. 492

Probatur secundò, quia tunc posset sic dici prædestinatus, quando Deus conciperet humanitatem concernentem suppositum aliquod in confuso, vagè, & indeterminatè, eamque ut sic ordinaret ad suppositum divinum ; sed Deus *non* ita concepit, imò neque potuit concipere ; siquidem Deus nihil concipit, neque considerat confusè, vagè, & indeterminatè, cùm sit cognitio imperfecta ; & multò minùs sic ordinat per actum efficacem, qui ut sit exequens, tendit ad rem determinatè, & ut futura est à parte rei ; sic autem futura est determinata, & ut singularis, non verò indeterminatè, & in communi ; ergo &c. 493

Oppositum tenent *D. Thom. 3. p. q. 24. a. 2. Aristod. lib. 3. sum. tr. 1. q. 8. cap. 2. Scot. in 3. dist. 7. q. 3. ad 1. P. Soar. de Incarn. d. 50. sect. 2. §. Quo circa. P. Vasq. de Incarn. d. 90. cap. 3. num. 17. P. Lugo de Incarnat. d. 32. sect. 2. n. 9.* & alii : pro quibus. *Objicies* 1. Concretum *homo* solùm dicit de formali naturam concernentem suppositum ; suppositum verò de connotato tantùm ; ergo potuit ad illud prædestinari, ut ad aliquid à se distinctũ. Respondeo quidquid sit de antecedente, (quod *P. Vasq. cit. n. 21.* dicit, se quidem judice, non esse parum efficax ad probandam suam sententiam, ut ex illo latè probat,) negando consequentiam ; nam *hic homo*, designato Christo Domino, jam includit quidquid est in illo substantiale, sive sit formaliter, sive de connotato ; cùm autem in illo sit substantialiter subsistentia divina, jam illam includit, sicque non potuit ad illam prædestinari. Addo, si argumentum ita efficaciter convinceret, ut ait P. Vasq, etiam probaret, posse hominem absolutè sumptum prædestinari ad subsistentiam vagam ; siquidem etiam illam non dicit de formali, sed tantùm de connotato ; hoc autem non admittet ; ergo neque illud, ex quo sequitur. 494

Objicies 2. Ille, cui in tempore fit gratia, fuit ab æterno prædestinatus ad illam ; siquidem Deus nihil voluit in tempore, quod ab æterno non voluerit ; sed huic homini Christo facta fuit in tempore gratia, ut esset Filius Dei ; ergo ab æterno fuit ad illam prædestinatus. Probatur minor, quia *hic homo* non intelligitur includere formaliter subsistentiam Verbi ; siquidem illâ variatâ, adhuc maneret idem homo ; sicut in Divinis ex eo, quod Deus non includat subsistentias, idem Deus est Pater cum subsistentia Patris, atque est Filius cum subsistentia Filii ; ergo in eo, quod data sit ei talis subsistentia, & per illam sit Filius Dei, facta fuit ei 495

in

in tempore gratia; ergo ab æterno fuit ad illam prædestinatus.

496. Respondeo negando minorem, & distinguendo antecedens probationis; *hic homo* non intelligitur includere subsistentiam Verbi prout fuit conceptus à Deo; nego antecedens: prout à me modò concipitur; concedo antecedens: modò enim à me, qui habeo cognitiones imperfectas, & confusas, concipitur cum subsistentiâ vagâ, & indeterminatâ; consequenterque sine subsistentiâ Verbi determinatâ: at verò à Deo, qui non habet, neque habere potest tales cognitiones vagas, & imperfectas, sed omnia cognoscit, prout sunt à parte rei, semper *hic homo* conceptus fuit cum subsistentia, quam habuit humanitas à parte rei; cùm autem humanitas non habuerit aliam, nisi subsistentiam Verbi, ideò Deus semper hanc in illa, consequenterque in hoc homine concepit, & concipit.

497. Additur, quod cognitio prædestinans est practica disponens rem, prout futura est à parte rei; cùm autem nulla res futura sit vaga à parte rei, nullique subjecto vago facienda sit gratia, sed soli subjecto determinato, ideò Deus per talem cognitionem non cognovit humanitatem cum subsistentiâ vagâ, & cùm non potuerit prædestinare, nisi id, quod cognoscebat, non potuit prædestinare hominem vagum, quem non cognovit, sed hunc hominem determinatè cum subsistentia Verbi. Neque obstat, quod variatâ subsistentiâ, adhuc maneret idem homo; siquidem solùm maneret idem secundùm significatum formale, non autem materiale; quod etiam est in divinis; cùm verò res absolutè nominentur à prædicatis formalibus, & non à materialibus, ideò absolutè diceretur idem homo, non tamen cum addito, id est secundùm significatum materiale, secundùm quod debebat à Deo prædestinari, cùm deberet illum prædestinare secundùm quod est à parte rei.

498. Objicies 3. Licet verum sit, quod Deus in sua prædestinatione respexerit ad subjectum determinatum, nempè ad hanc humanitatem ordinando illam ad hanc unionem Hypostaticam cum hac subsistentiâ Verbi; attamen nos per nostros conceptus vagos, & confusos possumus dicere; *Deus prædestinavit hunc hominem, ut esset Filius Dei*: aut, *hic homo prædestinatus est Filius Dei*; sic enim, licet Deus, volens creare Petrum, voluerit creare hunc hominem determinatè; nos tamen per conceptus vagos, & confusos possumus dicere, Deum voluisse creare aliquem hominem; siquidem aliquis homo existit, & nihil existit sine Dei voluntate; ergo &c.

499. Respondeo quidquid sit de nostris conceptibus, qui nihil juvant ad illam prædestinationem, quæ tota pendet, non à nostris, sed à divino conceptu. Undè aut Deus tunc concipit ipsam humanitatem sine aliqua subsistentia ordinando illam ad subsistentiam divinam: aut cum aliqua determinata, quæ non esset hæc subsistentia Verbi: aut cum aliqua vagâ, & indeterminatâ: Non primum, quia hoc esset prædestinare humanitatem, de qua infrà, & non hominem, de quo est quæstio: Non secundum, quia hoc esset prædestinare Petrum v.g. ad subsistentiam Verbi, & non hunc hominem, ostenso Christo: Non tertium, quia jam tunc Deus haberet cognitionem vagam, & confusam subsistentiæ Verbi, quam habere non potest, ut diximus, & sine qua non potuit prædestinare hominem ad subsistentiam Verbi, nihil enim volitum, quin præcognitum. Ad probationem dicimus, posse nos quidem sic affirmare in creatione, quia totam illam confusionem ponimus in nostris conceptibus, & non in cognitione divina, quatenùs vagè, & confusè concipimus illum, quem Deus determinatè creavit: at verò non ita esset in prædestinatione, quæ cùm tota sit à Deo, in illius cognitione, & non in nostris ponimus ipsam confusionem, quod implicat.

Objicies 4. Prædestinatio, cùm sit opus rationis, utpotè quæ fit per intellectum, solam requirit prioritatem rationis in subjectum prædestinatum, & terminum, ad quem prædestinatur; sed hæc datur inter hunc hominem, ostenso Christo, & Filium Dei; siquidem priùs ratione concipitur in eo, quod sit hic homo, quàm quod sit Filius Dei; ergo, ostenso Christo potest dici, *hic homo est prædestinatus ut esset Filius Dei.* Respondeo quidquid sit de majori, negando minorem in ordine ad actus divinos, per quos fit prædestinatio; nam hi, cùm sint efficaces, & factivi, tendunt in rem, prout est à parte rei sine tali distinctione, & requirunt ex parte termini aliquid diversum à subjecto, quod ad illum ordinatur; cùm autem, ostenso Christo, semper à parte rei *hic homo* fuerit Filius Dei, & habuerit Filiationem Divinam, ideò non potuit prout sic ad illam prædestinari. 500

Objicies 5. Ostenso Christo, *hic Deus*, sive *hic Filius Dei*, potest dici prædestinatus, ut sit *hic homo*; siquidem ab hoc Deo, sive ab hoc Filio Dei separabile est esse hunc hominem; nam si non assumeretur humanitas, esset *hic Deus*, & *hic Filius Dei*, quin esset *hic homo*: imò de facto fuit ab æterno *hic Deus*, & *hic Filius Dei*, & non sic fuit *hic homo*; ergo etiam ostenso Christo *hic homo* poterit dici prædestinatus, ut sit *hic Deus*, seu *hic Filius Dei.* Respondeo negando antecedens; nam cùm *hic Deus*, seu *hic Filius Dei*, ostenso Christo, sit idem cum hoc homine, si *hic homo* non potest dici prædestinatus, ut sit *Filius Dei*, etiam *hic Deus*, seu *hic Filius Dei* non poterit dici prædestinatus ut sit *hic homo.* Ad probationem dicimus, si *hic Deus* sumatur pro sola divinitate subsistente in ordine ad naturam humanam, jam supra de hoc satis dictum: Si autem sumatur pro toto Christo, tunc cùm jam includat humanitatem, & hunc hominem ex parte subjecti, non posse prædestinari ad illum, neque ad ipsam humanitatem, ut ad terminum, ut supra dictum est. 501

Objicies 6. *Hic Deus* sumptus cum supposito vago, & indeterminato, ex eo, quod sit in Patre sine Filiatione, potest dici acquirere per generationem, quod sit *Filius Dei*; ergo etiam *hic homo* ex eo, quod reperiatur, quin sit Filius Dei, benè poterit dici prædestinatus ad Filiationem divinam; siquidem non requiritur major distinctio inter subjectum, & terminum prædestinationis, quàm inter subjectum, & id, quod acquirit per productionem realem. Respondeo ad antecedens, supponi falsum, posse Deum concipere hunc Deum cum subsistentiâ vagâ; illum enim concipit determinatè aut cum tribus, aut cum Paternitate; & sic etiam non potuit concipere hunc hominem cum simili subsistentia vaga, ut illum prædestinaret ad Filiationem divinam, sed semper cum illa determinatè, ex quo potiùs confirmatur, quàm infirmatur nostra doctrina. Neque obstat, quod nos ita possimus concipere in utroque casu; siquidem hæc nostra conceptio nihil probat in ordine ad prædestinationem divinam, ut diximus; aliter dicamus potuisse Deum concipere, hominem vagum, aut communem, quia nos ita 502

possumus concipere, & eum prout sic prædestinare prædestinatione naturali ad Petrum, aut ad Paulum, cùm detur eadem ratio.

503. Instabis: Non repugnat Deo videre objectum confusè; siquidem videndo meam cognitionem confusam, necessariò videt ejus objectum confusum; ergo etiam potuit videre humanitatem, sive hunc hominem cum subsistentiâ vagâ, & confusâ, & illum prout sic prædestinare ad ipsam subsistentiam, sive Filiationem divinam. Respondeo negando antecedens, ut patet ex alibi dictis in Philosophia, & ad probationem dicimus, Deum videre quidem meam cognitionem confusam, & in illa ejus objectum confusum, non tamen confusè, sed distinctè; aliud enim est attingere objectum confusum, & aliud attingere illud confusè, hæc enim, cùm sit cognitio imperfecta, repugnat Deo; illa autem non, utpotè quæ potest esse distincta, ut est; siquidem Deus distinctè cognoscit me cognoscere tale objectum confusè, quod ille etiam cognoscit distinctè.

SECTIO XXIV.

Quid dicendum de Christo in ordine ad gloriam, & ad alia dona supernaturalia: & de Humanitate in ordine ad Vnionem Hypostaticam?

504. Difficultas 1. Utrùm Christus Dominus possit dici prædestinatus ad gloriam, & alia dona gratiæ supernaturalia? Affirmativam sententiam tenent *Altisiodor. lib. 3. sum. tr. 1. quæst. 8. cap. 2. P. Vasq. de Incarnat. d. 92. cap. 2. n. 7. P. Soar. de Incarn. d. 50. sect. 3. fin. P. Hurt. d. 18. diff. 6. n. 16. P. Arriaga de Incarn. d. 45. sect. 3. n. 30.* & alii. Negativam tamen sententiam sequuntur aliqui ex Thomistis, & cum illis *P. Perez. de Incarn. d. 90. sect. 9. num. 8. P. Lugo de Incarnat. d. 32. sect. 3. num. 25.* licet cum distinctione; dicit enim, Christum non fuisse prædestinatum ad gloriam, fuisse tamen hunc hominem, ostenso Christo, quod est juxta sua principia: Probat, quia prædestinatio significat donum indebitum; sed gloria, & alia dona gratiæ non erant indebita Christo Domino; erant tamen indebita huic homini formaliter loquendo; quatenùs hic homo ipse potest existere sine illis, quin aliquo sibi debito careret; ergo &c.

505. Advertes primò P. Lugo cit. supponere, hunc hominem, ostenso Christo, non dicere determinatè subsistentiam Verbi, sed subsistentiam in communi, aut aliquam indeterminatam, de quo nos jam supra. Advertes secundò, Christum Dominum non fuisse primò, ac per se prædestinatum ad talem gradum gratiæ, & gloriæ, ut ad finem, & postea fuisse ejus humanitatem prædestinatam ad Unionem Hypostaticam, ut ad medium per quod, & sine quo non posset tantam gratiam, & gloriam consequi, ut tenuit *Scot. in 3. dist. 7. q. 3. §. Respondeo.* Patet, quia non benè supponit Beatitudinem esse majus bonum, quàm Unionem Hypostaticam. Deinde Christus Dominus priùs fuit ordinatus ad Unionem Hypostaticam, quàm ad Beatitudinem; ergo cùm prædestinatio sit ipsa ordinatio, non fuit priùs prædestinatus ad talem Beatitudinem, ut ad finem, quàm ejus humanitas ad Unionem Hypostaticam, ut ad medium. Probatur antecedens; quia Unio Hypostatica pertinet ad ejus constitutionem, & non ita Beatitudo, cùm sit ejus operatio; sed res priùs ordinatur ad suum esse, quàm ad suum operari; actiones enim sunt suppositorum; ergo &c.

506. Advertes tertiò, Christum Dominum non fuisse prædestinatum ad gratiam Unionis, sed sola humanitas; siquidem non ita fuit ordinatus ab æterno ad ipsam unionem ut ad terminum; ergo neque prædestinatus, cùm in ea ordinatione consistat prædestinatio. Accedit, quod ipsa unio includitur essentialiter in Christo Domino; nihil autem dicitur prædestinatum ad illud, quod jam essentialiter includit, ut patet ex supra dictis. His positis.

507. Conclusio 1. Christus Dominus non potest dici prædestinatus ad gloriam, gratiam, & alia dona supernaturalia, sicut sunt, & dicuntur prædestinati alii homines de numero prædestinatorum. Probatur, quia alii, si sint adulti, sunt prædestinati ad gloriam per propria merita consequendam; si verò non sint adulti, ad gloriam consequendam per merita Christi Domini; sed Christus Dominus non ita fuit prædestinatus ad gloriam; siquidem eam de facto nō meruit, sed habuit titulo naturalis exigentiæ, & ex debito unionis Hypostaticæ, ut suppono probatum ex materia Incarnationis, & nos suo loco dicemus; ergo &c.

508. Advertes tamen conclusionem procedere de gloria essentiali Animæ Christi Domini, & de illis donis, quæ ad illam supponuntur, & illam subsequuntur; non autem de gloria Corporis, exaltatione nominis, aliisque donis, quæ ipsam gloriam accidentalem corporis subsequuntur; nam hæc sicut ex speciali Dei ordinatione fuerunt de facto promerita à Christo Domino, ita potuit Christus Dominus dici ab æterno prædestinatus ad illa, & sic prædestinatum fuisse ad gloriam, & claritatem Resurrectionis dixit D. Aug. *tract. 105. in Joan. 17.* ad illa verba: *Et nunc clarifica me tu Pater apud temet ipsum, claritate, quam habui, priusquam mundus esset, apud te*: Ubi D. Aug. *Tanquam diceret*, inquit, *illam claritatem, quam habui apud te in prædestinatione tua, jam tempus est, ut apud te habeam etiam vivens in dextera tua.*

509. Conclusio 2. Christus Dominus potest dici prædestinatus ad gloriam, & alia dona supernaturalia mediatè, quatenùs potest dici prædestinatus ad esse. Ita sentio cum Doctoribus supra citatis pro prima sententia. Probatur, quia gloria actualis, & alia dona supernaturalia ita sequuntur esse actuale Christi Domini per exigentiam, & debitum naturale, ut esset miraculum illa non habere, quod suppono probatum ex materia Incarnationis; ergo non potuit Christus Dominus esse, & dici prædestinatus ad ipsum esse actuale immediatè, quin saltem mediatè esset, & diceretur prædestinatus ad gloriam actualem, gratiam, & alia dona supernaturalia.

510. Conclusio 3. Christus Dominus non potest absolutè dici prædestinatus ad gloriam animæ, & alia dona supernaturalia immediatè, & propriè. Ita sentio cum Doctoribus supra citatis pro secunda sententia. Probatur, quia prædestinatio ad aliquid propriè, & in rigore sumpta, prout supra diximus, significat donum aliquod, & beneficium gratiæ indebitum illi, qui prædestinatur ad illud; sed talis non erat gloria animæ, neque alia dona supernaturalia respectu Christi Domini; siquidem, supposita Unione Hypostatica, omnia erant ei debita jure naturæ

naturæ; ergo non potest de facto dici immediatè & propriè prædestinatus ad illa, Confirmatur, quia ex eo, quod vox *prædestinatus* accipiatur pro dono, seu beneficio gratuito, homines de facto non dicuntur prædestinati ad beatitudinem sibi naturalem, & debitam; sed non minùs naturalis, & debita est gloria cum aliis donis supernaturalibus Unioni Hypostaticæ, & ratione illius Christo Domino, quàm naturalis, & debita est homini illa beatitudo; ergo etiam Christus Dominus de facto non dicetur sic prædestinatus ad gloriam animæ, neque ad alia dona supernaturalia. Dixi *de facto*, nam de possibili, & ex speciali ordinatione divina, si Deus vellet, quod Christus Dominus illam mereretur, idem tunc dicendum de illa, quod nunc de gloria sui corporis. Dixi etiam *propriè*, nam minùs propriè, & lato modo, sic dici potest, ut notat *P. Perez cit. num. 8.* Siquidem dona illa fuerunt ei ab æterno decreta, & prædefinita; & in hoc sensu intelligendi sunt Patres, si fortè aliqui dicunt Christum Dominum fuisse prædestinatum ad hæc dona; accipiendi enim sunt in sensu minùs rigoroso.

510. Objicies 1. Ex eo, quod existentia Christi Domini fuerit indebita ejus humanitati, licet ejus divinitati fuerit debita, potest absolutè dici prædestinatus ad esse; ergo etiam poterit absolutè dici prædestinatus ad gloriam, & alia dona supernaturalia, quia licet hæc fuerint debita Unioni Hypostaticæ, & ejus divinitati, erant tamen indebita ejus humanitati. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia subjectū illud in actuali existentia secundùm unionem, & humanitatem accepit novum aliquod beneficium, quo poterat carere manendo in statu possibilitatis, quin careret aliquo sibi debito, cùm ei non debeatur existere, ideòque potest absolutè dici prædestinatus ad esse existentiæ, ut ad beneficium sibi indebitum: at verò, suppositâ existentiâ, non ita accepit in accipienda gloria, aliisque donis supernaturalibus; siquidem non potuit sic existere actualiter, quin actualiter acciperet illa dona, alioqui careret aliquo sibi debito, non solùm secundùm Naturam divinam, sed etiam humanam, suppositâ Unione Hypostaticâ, ideoq; non potest propriè & in rigore dici absolutè prædestinatus ad illa, nullus enim sic dicitur prædestinatus ad id, quod est sibi debitum.

511. Objicies 2. Deus ab æterno decrevit, ut Christus Dominus frueretur Beatitudine, & ei sic ab æterno præparavit gratiam, gloriam, & alia dona supernaturalia; sed ex D. Aug. in hâc præparatione consistit prædestinatio, ut constat ex illius definitione traditâ ab eodem D. Aug. de qua supra; ergo &c. Respondeo Deum ita quidem decrevisse, & præparasse, non tamen ut beneficium gratuitum superadditum, sed tanquâ debitum naturale, & secundùm naturalem exigentiam unionis Hypostaticæ, quod non sufficit ut dicatur propriè prædestinatus ad illa, licet sufficiat, ut sic dicatur impropriè, & lato modo.

512. Instabis: Hujusmodi dona, cùm sint supernaturalia, & non resultent ex unione quasi physicè, conferuntur à Deo speciali actione, & influxu; consequenterque speciali Dei voluntate; sed hæc specialis voluntas sufficit ad constituendam prædestinationem; ergo &c. Respondeo negando minorem: nam illa specialis voluntas de lege ordinaria, suppositâ primâ voluntate producendi Christum Dominum, esset ei debita, ita ut si Deus de lege absoluta eam voluntatem dandi ei talia dona non haberet, neque ei tribueret ipsa dona, careret Christus Dominus aliquo sibi debito, sicque si postea illa acciperet, non ea acciperet, sicut modò non accipit, tanquam aliquid sibi indebitum, quod necessarium erat ad rigorosam prædestinationem.

513. Objicies 3. Justus dicitur propriè prædestinatus ad gloriam; & homo ad gloriam corporis; & tamen illi debetur gloria connaturaliter propter gratiam; & huic connaturaliter debetur gloria corporis propter gloriam animæ; ergo etiam Christus Dominus dicetur propriè prædestinatus ad gloriam, licet hæc sit ei debita propter Unionem Hypostaticam. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia licet gloria ex suppositione gratiæ finalis sit justo debita, absolutè tamen, & in radice est ei indebita, quatenùs donum perseverantiæ, & auxilia ad illud præstita sunt indebita: similiter licet positâ gloriâ animæ debeatur gloria corporis homini Beato, absolutè tamen, & in radice hæc est ei indebita, sicut absolutè indebita est etiam illa: at verò gloria, & alia dona supernaturalia, neque in radice sunt indebita Christo Domino; siquidem unio, in qua fundantur, est ei essentialis, cùm illam essentialiter includat, sicut suam unionem includit essentialiter quodcunque aliud compositum, & non est gratia, neque beneficium, ut ratione illius gloria, & alia dona supernaturalia essent ei indebita saltem in radice, possetque dici absolutè, & propriè prædestinatus ad illa; & ob eandem rationem non potest dici prædestinatus ad gloriam, licet hanc habeat per gratiam, quia utraque est illi debita. Accedit, quod plures negant, posse hominem dici prædestinatum ad gloriam corporis ob eandem rationem, quia scilicet est proprietas consequens gloriam animæ, quâ positâ, illa alia ei debetur.

515. Conclusio 4. Neque *hic homo*, ostenso Christo Domino, potest dici propriè prædestinatus ad gloriam, & alia dona supernaturalia. Ita *P. Perez cit.* Probatur, quia *hic homo*, ostenso Christo Domino, involvit suppositum divinum, ut diximus, sic enim determinat particula demōstrativa *hic*; ac proindè idem valet *hic homo*, atque Christus alio nomine significatus; sed Christus Dominus, ut diximus, non potest dici propriè prædestinatus ad gloriam, aliaque dona supernaturalia; ergo &c.

516. Dices cum *P. Lugo cit. num. 27. Hic homo* non explicat aliquid ex parte subjecti, cui gloria, & alia dona supernaturalia debeantur; siquidem *hic homo* in suo conceptu non explicat personam Verbi, neque aliquem alium titulum, ratione cujus ei debeantur; ergo potest dici propriè prædestinatus ad illa; cùm sint ei indebita saltem in radice, quatenùs scilicet Unio Hypostatica est ei etiam indebita. Respondeo negando antecedens, & ejus probationem, ut patet ex supra dictis; nam terminus *hic* ostenso Christo Domino determinat, & efficit, quod idem valeat *hic homo*, atque Christus, qui cùm non possit sic dici propriè prædestinatus ad gloriam, & alia dona supernaturalia, neq; etiâ quatenùs significatur nomine *hic homo* ipso assignato. Neque dicas, Deum concipere hunc hominem cum supposito vago, (sicut nos possumus illum concipere,) & postea illum ordinare ad gloriam, & alia dona. Non, inquam, hoc dicas; siquidem talem modum concipiendi Deo repugnat, ut patet ex dictis à *n. 498.* Neque Unio Hypostatica est indebita Christo Domino, licet talis sit humanitati illius, quæ an possit dici prædestinata ad illam? Jam dicimus.

517. Difficultas 2. Utrùm Humanitas Christi Domini

mini possit dici prædestinata ? Advertes primò, difficultatem procedere de Humanitate sumpta in abstracto, prout condistinguitur à concreto, sive Persona, & ejus nomine intelligi tam naturam integram, quàm ejus partem principalem, nempè animam rationalem, de quibus eadem est quæstio. Secundò, difficultatem posse procedere de prædestinatione Humanitatis simpliciter: aut in ordine ad unionem hypostaticam: aut in ordine ad gloriam, sive visionem Beatam. Hoc posito.

518. Dubium 1. Utrùm Humanitas Christi Domini possit dici simpliciter, & sine addito propriè prædestinata ? Negativè. Ita *D. Thom. 3. p. q. 24. a. 1. ad 2. P. Soar. de Incarn. d. 50. sect. 4. fine. P. Lugo de Incarn. d. 32. sect. 3. num. 31.* & alii. Probatur, quia prædestinari simpliciter in communi usu nihil aliud est, quàm dirigi, & ordinari ut *quod* ad salutem consequendam per media convenientia; sed hoc soli personæ propriè, & simpliciter convenit; siquidem sola persona, sive suppositum applicat media; sunt enim actiones suppositorum; & solùm suppositum consequitur salutem ut *quod*; ergo de sola humanitate non potest simpliciter, & propriè dici, quod sit prædestinata sine aliquo termino superaddito. Confirmatur, quia prædestinatio absolutè dicta est pars providentiæ divinæ, ut supra diximus; sed providentia divina propriè, & simpliciter versatur circa suppositа, vel personas, quas gubernat, circa naturas verò, non nisi ratione suppositorum; ergo sola suppositа, & non naturæ dicuntur simpliciter, & sine addito propriè prædestinari.

519. Dubium 2. Utrùm Humanitas Christi Domini dicatur propriè, & verè prædestinata ad unionem Hypostaticam? Affirmativè. *Ita Durand. in 3. dist. 7. q. 9. n. 9. Paludan. q. 3. art. 3. concluf. 1. Scot. q. 3. §. Respondeo, Richard. art. 2. q. 4. ad 2. Major. Gabr.* & alii, quos citat & sequitur. *P. Vasq. 3. p. d. 90. cap. 4. n. 27. P. Soar. de Incarn. d. 50. sect. 4. P. Lugo de Incarn. d. 32. sect. 3. num. 30. P. Arriaga de Incarn. d. 45. sect. 3. num. 30.* & alii. Probatur, quia Deus ab æterno ex benevolentia elegit humanitatē ad hujusmodi unionem, ut ad supremum beneficium; sed in hac electione consistit prædestinatio propria; ergo &c. Confirmatur primò ex D. Aug. *de prædest. Sanctor. cap. 15.* ubi loquens de hac Humanitatis assumptione: *Prædestinata est*, inquit, *ista humana natura tanta subjectio, ut quò attolleretur, altiùs non haberet.* Secundò, quia hìc cessat ratio supra facta; siquidem unio propriè convenit naturæ, & non personæ; ergo natura propriè dici potest ad illam prædestinata. Tertiò, quia hoc modo facilè, & expeditè explicatur hoc mysterium; nam sic intelligitur quomodo, quod primò Deus decrevit, nihil aliud fuerit, quàm humanitatem uniri Verbo; ergo &c.

520. Dices: Prædestinari propriè ad unionem Hypostaticam est propriè prædestinari ad Filiationem divinam; sed Humanitas Christi Domini non fuit ad hanc propriè prædestinata; alioqui propriè diceretur Filius Dei; ergo neque ad illam. Respondeo negando majorem; sicut enim hic homo Christus, (ut aliqui dicunt,) dicitur prædestinatus ad Filiationem Divinam, & non ad unionem, quia dicitur Filius Dei, & non ita dicitur unitus: ita etiam Humanitas potest dici prædestinata ad unionem, & non ad Filiationem divinam, quia dicitur unita, & non Filius Dei. Et ratio est, quia solùm compositum resultans ex unione dicitur Filius Dei, & non sic extrema unita; neque enim de Humanitate in abstracto prædicantur illa, quæ dicuntur de Deo in concreto, sed solùm unum concretum naturæ dicitur de alio alterius naturæ etiam in concreto sumptæ.

Instabis: Humanitas dicitur propriè prædestinata ad sanctificationem provenientem non solùm 521.
ab unione ut à conditione, sed etiam à Deitate, & Personalitate Verbi; siquidem re vera fuit per illas sanctificata; talis autem sanctificatio respectu illius fuit maxima gratia; ergo etiam dicetur propriè prædestinata ad ipsam Filiationem Verbi. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia Filiatio Divina, (sicut neque alia filiatio,) non denominat abstractum naturæ, sed solùm ejus concretum, nempè personam; cùm autem sola humanitas non sit persona, ideò est incapax talis effectûs, ac denominationis: non ita tamen est incapax, etiam in abstracto alterius effectûs, ac denominationis, nempè sanctificationis, ideoque propriè potest ad hanc, non tamen ad illam dici prædestinata.

Dubium 3. Utrùm Humanitas Christi Domini 522.
fuerit prædestinata ut *quod*, & ultimatè ad gratiam, gloriam, & alia dona supernaturalia? Negativè. Ita *D. Thom. 3 p. q. 24. a. 1. ad 2. D. Bonav. in 3. dist. 7. art. 2. q. 3. ad 2. P. Soar. de Incarn. d. 50. sect. 4.* & alii. Probatur primò authoritate D. Thom. loco cit. ibi: *Prædestinari*, inquit, *est dirigi in salutem, quod quidem est suppositi agentis propter beatitudinem finem*: ubi Sanctus Doctor non naturæ, sed supposito tribuit propriè beatitudinem, quæ in operatione consistit; operari autem sit proprium suppositi, & non naturæ, sicque naturam non dici propriè prædestinari ad beatitudinem ut *quod*, & ultimatè.

Probatur secundò, quia Deus non prædestina- 523.
vit creaturas extrahendo illas ab earum inclinatione, & ordinatione, imò semper se illis conformando, quantùm fieri poterat; sed humanitas non inclinatur, neque ordinatur (in quo consistit prædestinatio) neque ad gratiam, neque ad gloriam, aliavè dona, ut *quod*, & ultimatè; siquidem hæc prout sic semper dicunt ordinem ad suppositum, & ad naturam ultimò completam, quam ut suum subjectum ultimatum, & ut *quod* respiciunt; ergo neque ad illa fuit ab æterno prædestinata à Deo ut *quod* ultimatè; siquidem ex tunc ita fuit ad illa ordinata, ut postea illa erat habitura in tempore.

Dices 1. Humanitas fuit prædestinata ut *quod*, 524.
& ultimatè ad unionem hypostaticam; ergo etiá ad gloriam, & alia dona. Resp. negādo consequentiam; diversa ratio est, quia unio denominat humanitatem ut quod, & ultimatè, neque enim ab illa transit denominatio unitæ ad compositum; siquidem Christus non dicitur unitus, sed sola humanitas: at verò gloria, gratia, & alia dona, cùm ordinentur ultimatè ad suppositum, non solam humanitatem, sed etiam totum suppositum, illudque ultimatè denominant; totus enim Christus dicitur glorificatus, gratus, &c. ideoque humanitas dicitur prædestinata ad unionem ut *quod*, & non ita ad gloriam, & alia dona.

Dices 2. Anima eo modo fuit prædestinata 525.
ab æterno ad gloriam, quo illam assequitur, & possidet in tempore; sed illam assequitur, & possidet sine corpore, sicque sine supposito; ergo sine illo fuit ut *quod* & ultimatè prædestinata ad gloriam. Respondeo ad minorem ita quidem assequi, & possidere, sed tantùm ut *quo*: non autem ut *quod*: nam sicut ipsa anima in statu separationis dicit ordinem ad constituendam personam cum

corpore

corpore; ita etiam ejus gloria, & alia accidentia, quæ illam subsequuntur dicunt ordinem ad ipsam personam ut *quod* & ultimatè.

526. Dubium 4. Utrùm Humanitas Christi Domini fuerit prædestinata ad gloriam, & alia dona, saltem ut *quo*, & mediatè ratione unionis Hypostaticæ? Affirmativè. Probatur, quia fuit prædestinata immediatè, & ut *quod* ad unionem Hypostaticam, ut diximus; sed hanc subsequuntur omnia illa dona connaturaliter; ergo etiam ipsa Humanitas poterit dici ad illa prædestinata; non immediatè, utpotè ratione unionis; neque ut *quod*, quia sic dicunt ordinem ad suppositum; ergo mediatè, & ut *quo*.

527. Dices 1. Gloria, seu Beatitudo est operatio; sed sola persona operatur; operationes enim sunt suppositorum; ergo sola persona fuit prædestinata ad gloriam. Respondeo solam personam fuisse sic prædestinatam ut *quod*, cum quo tamen stare potest, quod humanitas fuerit etiam prædestinata ad illam ut *quo*.

528. Dices 2. Res fuerunt ita ab æterno prædestinatæ, ut erant realiter futuræ in tempore; sed Humanitas Christi Domini in tempore non erat ita futura in abstracto; non enim fuit priùs creata, quàm unita; ergo non potuit sic in abstracto prædestinari. Respondeo primò cum aliquibus in præsenti non affirmari, naturam fuisse prædestinatam in abstracto, sed solùm prout est pars concreti, & ut pars in illo includitur. Non placent, nam concretum indè resultans non fuit propriè prædestinatum ad gloriam, & ad alia dona, ut supra diximus, sicque neque natura ut pars potuit ratione illius, & cum illo propriè prædestinari. Respondeo igitur secundò, sufficere eam prioritatem, in qua natura fuit præsupposita ut extremum ad unionem Hypostaticam, ut dicatur propriè prædestinata, primò ad ipsam unionem; secundò ad gloriam, aliaque dona supernaturalia, quæ illam subsequuntur.

529. Dices 3. Factâ priùs prædestinatione Humanitatis ad unionem, jam ipsa gloria, & alia dona ei debentur; ergo non potuit ad illa prædestinari. Respondeo ad antecedens, jam ei deberi in se, non tamen in radice, nam radix, nempè unio fuit gratia, & beneficium, quod satis est, ut illa etiam dicantur gratia, & beneficium absolutè, consequenterque terminus prædestinationis.

SECTIO XXV.

Vtrùm Christus Dominus fuerit prædestinatus ad esse ut Redemptor ante præscientiam absolutam peccati originalis?

530. SUPPONO ex materia de Incarnatione, motivum totale ex quo Christus Dominus fuit prædestinatus ad esse fuisse de facto remedium peccati. Ita *P. Lugo de Incarn. d. 7. sect. 1. n. 1. P. Vasq. de Incarn. d. 10. cap. 4. n. 36.* cum aliis ab eo citatis. Probatur primò, quia cùm motiva Incarnationis tota pendeant ex libera Dei Voluntate, sola illa, & nulla alia debent à nobis recognosci, nisi quæ nobis innotescunt ex divina revelatione facta in Scripturis; sed solùm remedium peccati exprimitur in Scripturis fuisse motivum prædestinationis Christi ad esse, sive Christi venturi; ergo &c. Probatur minor ex illo Luc. 19. *Venit enim Filius hominis quærere, & salvum facere, quod perierat.* Et Joan. 3. *Sic Deus dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret.* Et 1. Tim. 1. 15. *Fidelis sermo, & omni acceptione dignus, quia Christus JESUS venit in hunc mundum peccatores salvos facere.* Et ad Galat. 4. *Misit Deus Filium suum factum ex muliere, factum sub lege, ut eos, qui sub lege erant, redimeret.* Quibus in locis, & sæpè alibi, absolutè dicitur, Christum hac de causa venisse in mundum, sive hominem factum fuisse; ergo &c.

531. Probatur secundò ex Sanctis Patribus. D. Athanas. *lib. de Humanit. Verbi. Illius incorporationis*, ait, *nos causam dedimus, & ob nostram salutem ita humanus extitit, ut in humano corpore esse vellet, & apparere.* Et *serm. 3. contra Arianos. Non igitur propter se ipsum, sed propter nostram salutem, & ob demoritionem mortis, & condemnationem peccati, & ut cæci visum reciperent, & omnes è mortuis excitarentur advenit.* Et D. August. *serm. 9. de verb. Apostol. Nulla*, ait, *causa fuit veniendi Christo Domino, nisi peccatores salvos facere. Tolle morbos, tolle vulnera, & nulla causa est medicinæ.* Et D. Basil. *hom. 25. de Christ. human. generat. Disce*, ait, *mysterium, propterea Deus in carne est, quia oportebat, maledictam hanc carnem sanctificari.* Et D. Amb. *lib. de Incarnat. cap. 6. Quæ erat*, ait, *causa Incarnationis, nisi ut caro, quæ peccaverat, redimeretur?* Idem tenent *D. Hieron. D. Cyril. Alexand. D. Damascen. D. Chrysost. Tertul. D. Greg. Nazianz. Theodoret. Theophylact. D. Epiphan. D. Greg. Nyssen. D. Cyrill. Hierosolym.* & alii. Hoc supposito.

532. Advertes primò, hujusmodi quæstionem procedere, supposità Scientiâ Mediâ de peccato conditionatè futuro, alioqui; illâ sublatâ, non posset Deus efficaciter prædefinire Christum ut Redemptorem formaliter, quin vellet positivè ipsum peccatum, & ad illud prædeterminaret voluntatè creatam, quod implicat. Probatur, quia Deus non ita prædefiniret Christum ut Redemptorem, nisi per aliquod medium involvens infallibiliter peccatum; alioqui frustraretur ejus decretum efficax; sed nullum aliud occurreret infallibile, sublatâ Scientiâ Mediâ, nisi auxilium prædeterminativum voluntatis creatæ; ergo hoc eligeret; sed omne auxilium prædeterminativum ita impellit voluntatem creatam, ut non permittat secùm decretum indifferens de concurrendo ad oppositum, imò ita prædeterminat, ut eam necessitet; ergo ita illam necessitaret ad peccatum; consequenterque illud vellet positivè. Confirmatur ex supra dictis, ubi diximus de electione efficaci ad gloriam ante Scientiam Mediam.

533. Advertes secundò, Christum Redemptorem dupliciter sumi posse: Primò fundamentaliter, nempè pro composito ipso ineffabili in carne impassibili, sub conditione tamen quod ipsa impassibilitas non impediretur occasione peccati futuri. Secundò formaliter, nempè pro ipso composito jam in carne passibili, & hoc, aut in actu primo, id est cum potentia ad patiendum; aut in actu secundo jam cum passione.

534. Advertes tertiò, quæstionem non procedere de Christo fundamentaliter Redemptore: tum quia, ut supposuimus, non fuit de facto ita prædestinatus: tum etiam quia, eo dato, benè potest prout sic esse prædestinatus ante prævisum originale in esse absoluto; siquidem prout sic esset prædestinatus propter excellentiam mysterii independenter à remedio peccati, ac proinde ab ejus præscientia in esse absoluto.

535. Advertes quartò, de Christo Redemptore formaliter in actu primo, plures asserere potuisse prædestinari ante prævisum peccatum in esse absoluto. Probant, quia ut Christus sic prædestinaretur passibilis, satis erat, quod prævideretur peccatum conditionatè futurum, nempè si Adamus poneretur in tali, aut tali occasione, in qua esset peccaturus: Sicut ut Deus communicaret herbis virtutem curandi morbos, & alia remedia præpararet, satis erat quod ipsi morbi præviderentur conditionatè futuri. Deinde ut Rex prepararet instrumenta supplicii, satis erat, quod prævideret culpas conditionatè futuras. Imò ex communi Theologorum Deus de facto præparavit ignem Inferni ante absolutam prævisionem demeritorũ, positâ tantùm eorum præscientiâ conditionatâ. Advertes quintò, quæstionem totam procedere de Christo formaliter Redemptore in actu secundo, id est jam sub actuali passione: In qua sit:

536. Assertio 1. Probabile est Christum Dominum fuisse de facto prædestinatum ut Redemptorem in actu secundo ante absolutam præscientiam peccati, dependenter tamen ab ejus præscientiâ conditionatâ. Ita *P. Arriaga de Incarnat. d. 15. sect. 4. n. 33. P. Amicus de Prædest. d. 15. sect. 5. n. 173.* & aliqui Recentiores. Probatur, ideò Christus Dominus non fuisset sic ut Redemptor prædestinatus, aut quia tolleretur libertas creata, cogereturque voluntas ad peccatum: aut quia Deus sic prædestinans obligaretur velle positivè ipsum peccatum; sed nullum ex his sequitur; ergo &c. Probatur minor quoad primam partem, quia Deus, ut supra probavimus, absque ullâ læsione, aut violentia nostræ libertatis potuit nos efficaciter eligere ad gloriam ut coronam per merita assequendam cum sola dependentia à nostris meritis conditionatè futuris, & suppositâ tantùm scientiâ mediâ; ergo etiam sic potuit eligere Christum ut Redemptorem formaliter cum sola dependentia à peccato conditionatè futuro, & suppositâ tantùm ejus scientiâ mediâ; nam sicut illic solùm obligaretur ad danda illa auxilia, quæ præviderat efficacia; ita etiam hìc solùm obligaretur ad ponendam voluntatem permissivam, & danda illa auxilia, quæ præviderat tantùm sufficientia.

537. Probatur eadem minor quoad secundam partem, quia nullus ex efficaci intentione alicujus finis cogitur plus velle, & amare, quàm necessarium est, ut ipse finis sic intentus acquiratur; alioqui dicamus, medicum, & infirmum ex efficaci intentione salutis assequendæ plus velle, & amare, quàm necessarium est ad ipsam salutem assequendam; sed ut ponatur Redemptio generis humani à parte rei, necessaria non est illa volitio Dei positiva, & amor peccati; siquidem ad id sola sufficit permissio peccati, quod prævideretur sub tali, aut tali conditione futurum; ergo ex efficaci intentione Christi Redemptoris non cogeretur Deus velle, & amare peccatum positivè, sed tantùm permissivè, quod non repugnat.

538. Confirmatur primò, quia prout supra diximus, Deus ante absolutam prævisionem peccati D. Petri elegit eum efficaciter ad gloriam comparandam per pœnitentiam, & contritionem supponentem essentialiter ipsum peccatum; & tamen indè non sequitur voluisse positivè ipsum peccatum; ergo etiam potuit velle efficaciter Redemptionem ante prævisionem absolutam peccati, quin voluerit positivè ipsum peccatum. Secundò, quia si Deus scientiâ mediâ videat Petrum v.g. in talibus circumstantiis positum infallibiliter peccaturum, potest velle illum ponere in eis circumstantiis, quin velit ipsum peccatum positivè; ergo etiam poterit sic velle Redemptionem, quin velit ipsum peccatum; neque enim majori necessitate sequeretur hoc peccatum ex hac volitione Redemptionis, quàm ex illa volitione ponendi Petrum in talibus circumstantiis sequeretur ejus peccatum.

539. Tertiò, quia sic benè explicantur loca Sacræ Scripturæ, & Sanctorum Patrum, quæ videntur facere Christum Dominum initium omnium Dei operum, ac creaturarum; siquidem prout sic manet primus omnium in intentione, licet non ita fuerit in executione; ergo &c. Neque inde sequitur, quod adhuc veniret, etiam deficiente peccato; siquidem cùm sit prædestinatus ut Redemptor; Redemptor autem dependeat essentialiter à peccato, saltem conditionatè futuro, benè sequitur, non venturum, deficiente ipso peccato.

540. Oppositum tenent *P. Soar. de Incarnat. d. 5. sect. 3. §. Dico ergo secundò. P. Vasq. de Incarn. d. 11. cap. 4. num. 39. P. Herice tr. 3. d. 30. cap. 6. n. 47. P. Perez de Incarnat. d. 14. sect. 8. num. 2.* & alii: Pro quibus: Objicies 1. Deus non potuit velle efficaciter Christum ut Redemptorem ante præscientiam absolutam peccati, quin saltem virtute vellet id, quod est simpliciter necessarium ad actum Redemptionis; sed ad hunc simpliciter necessaria est captivitas peccati, tanquâ materia, & medium unicum; ergo Deus necessariò vellet hujusmodi captivitatem, consequenterque ipsum peccatum, quod est idem, efficaciter; sed hoc non potest ita velle; ergo neque illud, ex quo sequitur.

541. Respondeo majorem esse veram, nisi Deus jam aliquo modo sciret peccatum ab alio infallibiliter ponendum, & independenter à propriâ volitione, & amore; tunc enim sufficiet si permittat, seu illud non impediat. Patet à simili, quia si Deus per scientiam absolutam videat ipsum peccatum ab alio jam positum, & tunc velit efficaciter Redemptorem, non ideò dicetur velle ipsum peccatum, quia illud videt jam existens independenter à propriâ voluntate; ergo similiter si per scientiam mediam videat peccatum ita infallibiliter ponendum, & velit efficaciter Redemptorem, non ideò dicetur velle ipsum peccatum; siquidem parum distant videre illud jam existens, aut videre infallibiliter ponendum ab alio independenter à propria voluntate.

542. Instabis: Qui vult antecedens, vult etiam consequens; sed Deus vult antecedenter Redemptorem; ergo etiam volet peccatum, quod ex tali voluntate consequitur. Respondeo majorem esse veram, quando consequens est necessariò cõnexum cum antecedente independenter à voluntate alterius; cùm tamen à tali voluntate dependeat, & hæc prævideatur infallibiliter determinanda, satis erit, si velit permittere, & non impedire, & hæc tantùm voluntas sequitur tunc ex illa antecedente,

543. Objicies 2. Deus eodem actu, quo voluit nobis efficaciter gloriam ut coronã, etiam efficaciter voluit, ut non esset corona sine meritis; sed etiam non potest dari Redemptor sine captivitate peccati; ergo eodem actu, quo Deus efficaciter vellet Redemptorem, vellet etiam efficaciter, saltem virtute ipsam captivitatem; nam sicut velle illa merita includitur in volitione dandi auxilia congrua, ex quibus illa sequuntur; ita etiam velle peccatum includitur in volitione dandi auxilium permissivum, ex quo sequitur ipsum peccatum.

544. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia cùm bona opera dari nequeant sine

Volun-

Voluntate Dei positiva, à quo incipiunt; mala verò opera supponere nequeant ipsam Voluntatem Dei positivam, sed tantùm permissivam juxta illud Oseæ 13. *Perditio tua Israël, tantummodò in me auxilium tuum*; ideò affirmamus in electione ad gloriam includi, saltem virtute voluntatem positivam meritorum; & non ita includi voluntatem positivam, sed solùm permissivam in electione Redemptoris. Undè si dari possent bona opera sine illa Voluntate Dei positiva; tunc eodem modo dicendum esset solùm eorum permissionem includi in illa electione efficaci ad gloriam ut coronam, sicut modò dicimus de inclusione permissionis peccati in illa electione efficaci Redemptoris.

545. Objicies 3. Non posset Deus, datâ illâ prædestinatione Redemptoris, habere odium efficax peccati; siquidem non posset impedire ipsum peccatum; sed non haberet ex quo impediret tale odium, nisi per amorem efficacem ipsius peccati; ergo Deus efficaciter illud amaret, quod non est dicendum. Respondeo primò, argumentum, si aliquid probat, probare etiam in qualibet permissione peccati, ex quocumque motivo illa sit; siquidem cum omni illâ repugnat omninò odium efficax peccati, quatenùs impossibile est, quod Deus velit efficaciter permittere peccatum, & simul velit efficaciter, nè peccatum existat: cùm autem Adversarii non possint negare in Deo permissiones peccatorum; nihil enim fit sine voluntate Dei, aut positiva, si sit bonum; aut permissivâ, si sit malum; ideò non benè arguunt contra nos.

546. Respondeo secundò, verum quidem esse in ea prædestinatione Redemptoris includi voluntatem virtualem permissionis peccati, consequenterque virtualem carentiam odii efficacis illius; siquidem ex eo, quod quis cogitur ad aliquid permittendum, cogitur etiam ad illud odio efficaciter non habendum, seu quod idem est ad illud non impediendum: attamen non indè infertur illud amare positivè efficaciter; alioqui idem esset in Republica permittere aliquam occisionem, meretrices, & similia, consequenterque illas odio efficaciter non habere, atque positivè amare, quod nullus dicet.

547. Objicies 4. Deus ex communi Theologorum non potest ex se voluntate antecedente prædefinire efficaciter pœnam ut pœnam ex eo, quod in voluntate ipsius pœnæ quâ talis includitur voluntas positiva peccati; nempè si Deus videat Petrum moriturum in peccato mortali, si ponatur in tali occasione, non potest eum destinare ad Infernum ut ad pœnam prout sic, antequam videat ejus peccatum absolutè futurum, & mortem in illo; aliter enim vellet ejus culpam, si prout sic vellet ei priùs pœnam ut pœnam. Similiter etiam non potest prædefinire pœnitentiam prædestinati ante absolutam præscientiam peccati illius, de quo acturus est pœnitentiam, ex eo, quod cùm peccatum sit materia circa quam, necessariò etiam deberet velle efficaciter ipsum peccatum; ergo similiter de antecedente electione efficaci Redemptoris.

548. Respondeo negando antecedens quoad primam partem, jam enim supra diximus Deum de facto præparasse pœnas Inferni ante præscientiam absolutam peccatorum. Neque dicant hanc pœnam esse tantùm in actu primo, argumentum autem procedere de pœnis in actu secundo: Non, inquam, hoc dicant, dicimus enim, has pœnas non repugnare ex eo, quod Deus volendo illas, vellet etiam necessariò peccata; siquidem solùm vellet eorum permissionem, supponendo Scientiam Mediam; sed ex eo, quod videatur indignum infinitâ Dei bonitate, quod primò, ac directè velit, & amet pœnam ut pœnam, ut ex illa sibi gloriam acquirat, & non potiùs quasi coactus feratur ad illam, ut patet ex supra dictis *d. 1. sect. 12. à num. 234.* ex quo etiam capite videtur dedecere Deum torquere hominem non peccatorem perpetuis Inferni ignibus; sicque nihil contra nos. Ad secundam partem antecedentis respondetur etiam negando illam, ut patet ex supra dictis, & ex infrà dicendis latiùs patebit.

549. Objicies 5. Deus non potest prædefinire efficaciter cultum religiosum, nisi simul velit producere materiam aptam ad illum: Neque prædefinire efficaciter conversionem substantiæ panis in Corpus Christi, quin simul velit producere ipsam substantiam; ergo etiâ non poterit velle efficaciter Redemptorem, quin simul velit peccata. Respondeo antecedens quoad utramque partem esse verum, si non videat materiam cultûs, aut substantiam panis sub aliqua conditione ab alio infallibiliter ponendas; nam si ita videat, poterit tunc prædefinire efficaciter, volendo tantùm permittere, sive non impedire earum positionem, quod etiam accidit in peccatis, ideoque ante eorum scientiam absolutam, suppositâ tamen Conditionatâ, potuit prædefinire Redemptorem; sicque argumentum potiùs confirmat, quàm infirmat traditam doctrinam.

550. Objicies 6. Ante decretum prædestinans Christum Redemptorem, peccatum esset tantùm in statu futuritionis conditionatæ, & post ipsum decretum maneret jam in statu futuritionis absolutæ; siquidem post illud decretum Redemptio quantùm est ex parte Dei manet absolutè futura, & non ita manet respectu peccati conditionatè futuri, quia peccatum, prout sic, cùm non sit alicujus demeriti, ac offensionis, non est capax Redemptionis, sicque manet absolutè futurum quantùm est ex parte Dei; sed non potuit transire ab statu conditionato ad statum absolutum sine aliquo decreto Dei ita decernentis; ergo hoc includeretur in illo prædestinante Christum Redemptorem; consequenterque in illo Deus positivè vellet peccatum.

551. Respondeo negando majorem; nam peccatum non potest transire ab statu conditionato ad absolutum, nisi positâ conditione, & data determinatione absoluta voluntatis creatæ; siquidem per easdem causas, per quas habebat esse conditionatum ante conditionem ponendam, postea habet esse absolutum, illâ jam positâ; cùm autem sola prædestinatio Christi Redemptoris, neque ponat conditionem, neque determinationem absolutam voluntatis creatæ, ideò non efficit, quod peccatum maneat absolutè futurum in se, licet ipsum peccatum possit videri aliquo modo futurum, seu quod erit futurum in se per solam infallibilem consequentiam: sicut etiam videtur in permissione ipsius peccati simul cum negatione auxilii efficacis, cùm tamen adhuc non videatur tale in se, quia adhuc deest absoluta determinatio, seu consensus voluntatis, sine quo ipsum peccatum non habet esse futurum in se absolutum, ideoque in se tale non est. Ad probationem dicimus, Redemptionem manere futuram, non tamen ad expellendum peccatum, quamdiu est in statu conditionato, sed prout postea ponetur in statu futu-

ritionis absolutæ per absolutam determinationem voluntatis, in quo nulla datur repugnantia.

552. Objicies 7. Si puer moribundus baptizari nequeat, nisi per Baptismũ simoniacè factum, aut per dejectionem in puteum, non potest justus, ut justus velle efficaciter talẽ puerum baptizari; alioqui cùm ipse Baptismus fieri nequeat sine peccato, actus elicitus à charitate, qualis est actus elicitus à justo, ut justo, esset virtualis volitio peccati; sed Redemptor, ut Redemptor non potest etiam stare sine peccato; ergo Deus non potest illum velle, quin etiam velit peccatum, quod implicat. Respondeo ad majorem, non posse justum velle illum Baptismum ut à se faciendum; sicut enim tenetur non committere peccatum, ita etiam tenetur illud in se ipso non permittere: posse tamen illum velle, si videat ab alio infallibiliter faciendum, & alioqui non teneatur, aut non possit impedire; siquidem tunc solùm vellet permissionem peccati, & non ipsum peccatum in volitione Baptismi, licet hic habeat connexionem cum illo: sic enim actus, quo Deus complacebat in Christo passibili, non erat actus, quo Deus vellet peccatum, licet Christus passibilis haberet connexionem cum peccato: & sicut scientia creata de peccato habet cum illo cõnexionem; & tamen Deus complacet in ipsa scientia, & non ita in peccato; sicque de aliis; ergo similiter.

553. Instabis: Sequeretur Deum ante prævisa peccata Judæorum in esse absoluto, prædefiniviſſe efficaciter actus Christi Domini, quos exercuit in suâ Passione dum flagellabatur, coronabatur, & crucifigebatur, offerendo omnia sigillatim Patri pro ipsis Judæis; sed hoc est falsum; alioqui cùm tales actus supponerent essentialiter peccata, eorum prædefinitio efficax esset volitio virtualis talium peccatorum; ergo idem dicendum de Christo Redemptore. Respondeo negando minorem; Deus enim non solùm prædefinivit mortem externam Christi, sed eam ut imperatam, & informatam ab illis actibus internis Christi, qui supponebant essentialiter peccata Judæorum, neque tamen ex eo volebat positivè, sed tantùm permittebat ipsa peccata, ut antea pręviderat per scientiam mediam committenda. Confirmatur opinione eorum, qui dicunt, Christum fuisse à Deo prædefinitum passibilem solo prævisо peccato originali, non verò actualibus in esse absoluto; cùm tamen omnium fuerit Redemptor.

554. Objicies 8. Deus si ante præscientiam absolutam peccati potest prædestinare Christum Redemptorem, potest etiam ex se velle, homines indigere redemptione; siquidem hæc duo inferuntur necessariò, & sunt inter se connexa; sed non ita potest hanc hominum indigentiam velle; siquidem cùm indigere Redemptore idem sit, atque habere peccatum, idem esset velle ipsam indigentiam, atque velle peccatum; ergo &c. Respondeo negando majorem; neque enim vellet Deus talem indigentiam, sed prævidendo illam in esse conditionato postea infallibiliter futuram, solùm vellet ejus permissionem, ut patet ex dictis. Unde ex illâ prædestinatione non sequitur necessariò ruina generis humani, ut aliqui malè inferunt, sed tantùm ejus permissio, ipsa verò ruina ex sola malitia humana, quæ voluntariè ad illam determinatur, medio peccato.

555. Objicies 9. Ideò admittenda est hujusmodi prędestinatio Christi ante præscientiam absolutam peccati, quia sic meliùs explicatur quomodò sit Angelorum caput, & Dominus merendo omnibus gratiam, & gloriam; sed non ita meliùs explicatur; siquidem Christus prout sic solùm concipitur intentus, & non exequendus; prout autem intentus tantùm, non potest mereri, cùm adhuc non habeat existentiam in se absolutam, quia adhuc applicata non est Omnipotentia, sed applicanda est per secundum decretum executivum; ergo &c. Respondeo quidquid sit de majori, negando minorem, & ejus probationem; nam cùm illa electio Christi fuerit intentiva simul & executiva in actu signato, per se tantùm postea sine alio decreto applicaret Omnipotentiam in actu exercito, licet posito jam peccato, sicque fecit Christum absolutè futurum, & merentem Angelis, & hominibus.

556. Instabis: In eo signo peccatum solùm erat sub conditione futurum; ergo etiam sic tantùm esset Redemptor. Resp negando consequentiam; diversa ratio est, quia adhuc creatura non erat absolutè, sed tantùm sub conditione determinata ad peccatum: at verò illa electio efficax absolutè decreverat Christum Redemptorem, quin id repugnet; siquidem qui scit miseriam infallibiliter futuram, benè potest absolutè præparare ei remedium, etiam antequam videat absolutè futuram: sic enim ut impediatur lapsus opus non est, quod videatur absolutè futurus, sed satis est, si videatur futurus sub conditione: ut patet in Deo præparante auxilia efficacia ad impedienda peccata, quæ videt futura sub conditione.

557. Inferes: Ergo ex vi talis decreti veniret Christus, etiam si non poneretur peccatum, cùm fuerit decretus ante illud prævisum. Respondeo negando illationem; nam illud decretum, cùm supponat, ut diximus, Scientiam Mediam de peccato, & ei accommodetur, induit ejus conditiones: unde sicut illa, facta suppositione impossibili, quod peccatum non eveniret, non esset certa; ita neque Christus certò veniret ex vi illius decreti: cùm tamen illa sit metaphysicè certa, quia peccatum infallibiliter eveniet; ita etiam Christus, posita electione, certò veniret. Patet exemplo electionis efficacis ad gloriam, quæ facta fuit ante prævisa merita, de quâ supra; est enim eadem ratio.

558. Advertes hîc in hac opinione aliquos inferre, non fuisse primò intentam Redemptionẽ ut finem, & postea electam Incarnationem ut medium ad illam habendam: imò potiùs primò fuisse intentam ut finem Incarnationem, & postea electam Redemptionem ut medium ad illam exequendam: sicut priùs intenta fuit gloria ut finis, & postea electa merita ut medium ad talem finem consequendum. Unde licet Christus fuerit prædestinatus ut Redemptor, id parùm refert; siquidem etiam gloria fuit decreta ut corona, & tamen ratio coronæ non habuit rationem finis respectu ipsius gloriæ, cùm hæc tota decreta fuerit ut medium ad divinam Bonitatem ostendendam, & communicandam; sicque similiter neque ratio Redemptoris habuit rationem finis respectu ipsius Christi, sed totus fuit decretus ad augendam Misericordiam & gloriam divinam.

SECTIO

SECTIO XXVI.

Proponitur, et defenditur sententia negativa tenenda.

559. ASSERTIO 2. Christus Dominus de facto non fuit prædestinatus, nisi post prævisum peccatum in esse absoluto. Ita communior, & probabilior sententia, eam tenent *D. Thom. 3. p. q. 1. a. 3. Caiet. ibid. Ferrar. 4. contr. gent. 55. Capreol in 3. dist. 1. q. unic. a. 1. conclus. 1. Carthusian. Tarantasia, Abul. Marsil. in 3. q. 1. art. 3. D. Benavent. in 3. dist. 1. art. 2. q. 2. Richard. ibid. art. 1. q. 2. Gabr. dist. 2. q. unica art. 3. dub. 3.* quos citat & sequitur *P. Vasq. de Incarnat. d. 10. cap. 4. n. 36. P. Lugo de Incarn. d. 7. sect. 1. n. 2. P. Gasp. Hurt. de Incarnat. d. 1. diff. 26. num. 140. P. Arriaga de Incarnat. d. 15. sect. 4. n. 39. P. Tanner. de Incarnat. d. 1. q. 1. dub. 5.* & alii plures apud citatos. Probatur primò ex Sacrâ Scripturâ, & Sanctis Patribus supra adductis à *num. 530.* Ex quibus satis constat, Christum Dominum fuisse prædestinatum in remedium peccati, sicque post peccatum prævisum in esse absoluto.

560. Probatur 2. quia totum motivum, ut diximus, propter quod Christus Dominus fuit de facto prædestinatus, fuit expulsio peccati; sed ad hanc cõnaturalius erat, quod prævideretur ipsum peccatũ in esse absoluto, & in illo necessitas redemptionis, quàm quod solùm prævideretur in esse conditionato; sic enim meliùs videbatur necessitas, & efficacia Redemptionis; ergo &c.

561. Probatur tertiò, quia Deus, cùm posset prædestinare Christum ob excellentiam mysterii & complementum universi, non ita prædestinavit, sed voluit expectare, quod urgeret necessitas generis humani, ut magis lucerent ejus Attributa, præsertim Misericordia, & Benevolentia; ergo ut magis lucerent, debuit expectare, quod urgeret major necessitas, qualis erat in homine lapso per peccatum jam in esse absoluto; sic enim magis relucebant ejus Attributa, quatenùs conferebat beneficium actuali inimico.

562. Probatur quartò, quia Deus prædestinans Christum passibilem in actu secundo, extrahebat illius Humanitatem ab eo, quod in ea postulat connaturaliter ejus Unio Hypostatica, nempè ab impassibilitate; sed non debuit sic eam extrahere, nisi positâ jam urgentissimâ necessitate, à qua veluti cogeretur; talis autem necessitas solùm dabatur, posito jam peccato in esse absoluto; ergo post illud sic prævisum prædestinavit Christum sic passibilem & Redemptorem. Confirmatur, quia ita meliùs explicatur, quomodo remedium peccati, sive Redemptio sit finis Incarnationis; siquidem prout sic priùs intenditur illa ut finis, & postea eligitur Christus Redemptor ut medium ad illam consequendam; ergo &c.

563. Oppositum tenent alii Patres asserentes Christũ fuisse prædestinatum antequam prævideretur peccatum absolutè futurum, consequenterque adhuc Christum Dominum venturum, etiamsi Adamus non peccasset. Ita *Alens. 3. p. q. 2. memb. 13. Albert. in 3. dist. 20. a. 4. Scotus in 3. dist. 7. q. 3. §. Sed hic sunt. & dist. 19. quæst unica, §. In illa quæst. & dist. 7. quæst. 4. §. Tertiò declarand. Catharin. Viguer. Rupert. Galatin. & alii apud P. Vasq. & P. Tanner. citati*: Pro quibus.

564. Argues 1. Homines de facto fuerunt electi ad gloriam ante prævisa merita in esse absoluto; ut diximus; ergo etiam Christus Dominus fuit prædestinatus ut Redemptor ante prævisum peccatum in esse absoluto. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia utrumque fuit ad ostendendam Misericordiam Divinam; cùm autem hæc magis ostendebatur in electione ad gloriam ante, quàm post prævisa merita, quatenùs Deus ibi movebatur omninò ex se; & in prædestinatione Christi Domini post, quàm ante peccatum absolutè prævisum, quatenùs sic conferebat beneficium inimicis actualibus, ideò elegit ad gloriam ante prævisa merita, & prædestinavit Christum post peccatum absolutè prævisum. Accedit, quod in prædestinatione Christi ut passibilis operabatur Deus contra naturam, & postulantiam Unionis Hypostaticæ, ideòque debuit expectare actualem necessitatem in peccato jam absolutè futuro: at verò in electione ad gloriam operabatur secundùm inclinationem suæ Bonitatis, quæ cùm sit summa, & diffusiva sui, maximè appetit se communicare, ideòque noluit expectare nostra bona opera, ut nos ad gloriam eligeret.

565. Argues 2. Christus Dominus fuit prædestinatus ut caput Angelorum influens in eos gratiam & gloriã; cùm enim fuerit prędestinatus caput hominũ, quod est minùs, cur non etiam Angelorum, quod pluris æstimatur? ergo fuit prædestinatus ante illos; consequenterque ante prævisum peccatum originale in esse absoluto; cùm Angeli ante illud sic prævisum fuerint electi. Huic argumento variè varii respondent. Resp. igitur primò cum aliquibus, Christum Dominum fuisse decretum in intentione ante Angelos, & iterùm decretum post illos, & post prævisum peccatum in esse absoluto; sicque prævisum in intentione meruisse illis gratiam, & gloriam, imò & sibi executionem, manfisseque eorum caput per influxum ipsius gratiæ, & gloriæ. Non placent, nam admissis etiam illis ordinibus, cùm Christus Dominus in illo primo decreto non haberet existentiam in se, siquidem expectaret secundum decretum applicans Omnipotentiam, neque sibi, neque Angelis poterat mereri.

566. Respondeo secundò cum aliis, Deum habuisse duo decreta circa Angelos in instanti, quo tentatus est Adamus; alterum in prioritate naturæ, quo decerneret creare illos in ipso instanti, quo Adamus est tentatus, abstrahendo quidem à gratiâ; alterum in secundo posteriori naturæ, quo decerneret creare illos in gratia tempore aliquo antecedenti, v. g. decem diebus, & cùm inter utrumque prævisum fuerit peccatum originale, & Christus Dominus prædestinatus in remedium peccati, potuisse Christum jam prout sic prævisum, & prædestinatum absolutè eis mereri hoc secundum decretum, consequenterque creationem in gratia, & manere eorum caput; sic enim, inquiunt, Christus Dominus fuit decretus in prioritate naturæ pro tempore passionis, & iterùm in posterioritate naturæ pro tempore antecedenti in statu pueritiæ.

567. Non placent, licet enim in ordine ad potentiam absolutam non implicet talis modus decernendi Angelos, sine ullo tamen fundamento ponunt duo illa decreta, ut Deus priùs naturâ decreverit Angelos producere pro posteriori tempore, quàm pro priori, quod cùm sit contra naturalem exigentiam productionis creatæ, non debet admitti sine urgentissimâ causâ, & necessitate, qualis hîc non dabatur, nam si aliqua daretur esset, ut intelligeretur, quomodò Christus illis meruerit pri-

mam gratiam ; talis autem necessitas non dabatur, imò neque fundamentum ad id asserendum, cùm potiùs major, & melior Theologorum pars judicet, Christum non meruisse Angelis primam gratiam : at verò in Christo ita decernendo dabatur causa, & necessitas, nempè ut possimus salvare, quo pacto Christus omnia nobis meruerit ; & tamen Beatissima Virgo sibi meruerit dignitatem Matris, & Sancti Patres potuerint mereri accelerationem Incarnationis.

568. Hinc colliges, non benè dixisse aliquos, fuisse Adamum priùs naturâ prævisum à Deo in peccato, quàm in gratia, & Christum prædestinatum post prævisum peccatum meruisse Adamo primam gratiam : Non benè, inquam, dixisse, nam Adamus ante originale fuit prævisus caput generis humani habens gratiam, & potens illam traducere, aut amittere pro se & posteris, servando, aut non servãdo præceptum ; alioqui ejus peccatum non esset peccatum capitis, consequenterq; neque originale, sed solùm personale, & privatum, quod nullus dicet ; ergo non potuit priùs naturâ prævideri ejus peccatum, neque Christus prædestinari in remedium illius, quàm videri dignitas capitis, & gratia Adami ; consequenterque non potuit Christus sic prædestinari, ut ei meruerit primam gratiam.

569. Respondeo tertiò cum aliis, Deum videntem hunc mundum, & omnes ejus partes, inter quas erat Christus in esse conditionato, priùs elicuisse simplicem complacentiam de Christo sic prævisо, & ex complacentia fuisse motum ad non impediendam mundi creationem, quam prævidebat per Scientiam conditionatam daturam occasionem peccato, & adventui Christi ad ejus reparationem, & hanc complacentiam, dicunt, ob connexionem cum adventu Christi, & efficaciam circa illum fuisse tanquam voluntatem absolutam de Christo venturo, & propter illam mansisse Christum primum principium omnium creaturarum, consequenterque caput Angelorum influens in eos gratiam. Non placent, quia talis complacentia, aut decrevit absolutè Christum, auferens illum ab statu conditionato ad absolutum : aut non : Non primum ; alioqui jam non esset simplex complacentia, sed decretum absolutum prædestinans Christum, idque non post, sed ante peccatum prævisum in esse absoluto : Non secundum ; alioqui, cùm Christus adhuc non haberet esse absolutum, non potuit mereri, neque mundi creationem, neque influere gratiam in Angelos, neque esse principium, & caput omnium rerum. His rejectis responsionibus.

570. Respondeo quartò meliùs negando antecedens argumenti ; nulla enim necessitas nos cogit dicere, Christum Dominum fuisse caput Angelorum quoad collationem primæ gratiæ, sed tantùm quoad dignitatem, & honorem, quoad vim mandandi, & illustrandi illos circa rerum arcana, quoad gloriam accidentalem, aliaque dona etiam accidentalia. Ad probationem concedimus, esse caput Angelorum fore magnam dignitatem, indè tamen non sequi, fuisse Christo Domino concessam ; nam etiam magna illius dignitas esset, si constitueretur Angelorum Redemptor ; & tamen ei non fuit concessa talis dignitas, quia Deus ex sua libertate noluit concedere malis Angelis, sicut hominibus Redemptorem ; ergo similiter de dignitate capitis, cùm Deus noluerit assumere humanitatem, nisi veluti coactus necessitate reparationis generis humani, sicque post prævisum peccatum in esse absoluto. Ita *P. Arriaga cit. d. 14 sect. 3. num. 22.*

Dixi *quoad collationem primæ gratiæ*, nam ejus conservationem, augmentum, & perseverantiam finalem, meruit Christus Dominus Angelis bonis jam prævisus in esse absoluto post prævisum peccatum Adami, & ante eorum actualem glorificationem. Undè cùm in hac conservatione, & perseverantia finali consistat præcipuè justorum prædestinatio, benè ideò dici potest hanc meruisse Christum ipsis Angelis, licet fuerit decretus post prævisum peccatum Adami, & post collationem primæ gratiæ Angelis factam. Addo, posse etiam dici, fuisse Angelos quidem electos ad gloriam ante Christum absolutè prævisum, in effectu tamen consequendam per ejus merita, quæ jam videbantur sub conditione futura, eo modo, quo supra diximus de electione prædestinatorum ad gloriam ante eorum merita absolutè, sub conditione tamen prævisa, sed per ipsa merita in effectu consequendam. 571.

Hinc colliges Angelos bonos fuisse electos ad gloriam ante prædestinationem Christi ad esse, consequendam tamen in effectu per merita ipsius Christi jam tunc prævisi in esse conditionato, licet postea per illa jam in esse absoluto prævisa habuerint perseverantiam in gratia, acceptis illustrationibus, illuminationibus, & aliis auxiliis ac ipsius gratiæ augmento. Patet, quia Angeli fuerunt sic electi ante prævisum peccatum Adami ; Christus verò prædestinatus ad esse post illud prævisum ; cùm tamen Angeli non fuerint statim possessores gloriæ ; habuerunt enim viam, & hæc duravit etiam post Christum prædestinatum, potuit quidem Christus illa omnia eis mereri ; quod ut meliùs intelligas : 572.

Advertes aliquos sic distinguere signa : Vidit Deus conditionatè in primo signo Angelos malos peccaturos, & bonos perseveraturos, ex malorum peccato tentationem Adami, & ejus peccatum, & ex his omnibus maximam Christi gloriam occasionaliter orituram, in qua ita efficaciter complacuit, ut in secundo signo permiserit peccatum malorum Angelorum, & bonos elegerit ad gloriam, decernendo dare illis auxilia efficacia ad resistendum : in tertio permiserit tentationem, & peccatum Adæ : in quarto prædestinaverit Christum : in quinto propter Christum, & ejus merita jam absolutè prævisa decreverit dare amplius auxilia efficacia Angelis bonis, nè violarent alia ejus præcepta, in quibus adhuc tentabantur à malis pro toto spatio, & morula viæ, & præterea fidem Mysterii, ac denique perseverantiam finalem : in sexto tandem decreverit facere eos in re possessores ipsius gloriæ. Undè si sermo sit de adæquata Angelorum prædestinatione, dicendum est fuisse in re partim ante, partim post prædestinationem Christi, ut ex dictis patet. Hæc interim ad intelligentiam præcedentis argumenti ; nam de his signis latiùs infrà à nobis dicendum. 573.

Argues 3. Gratia Adamo collata in statu innocentiæ fuit ex meritis Christi ; alioqui cùm sit effectus prædestinationis Adami, si non esset ex meritis Christi, sequeretur Christum non ei meruisse prædestinationem quoad omnes effectus ; sed talis gratia fuit ei collata ante prævisum peccatum in esse absoluto ; ergo jam ante illud erant merita Christi ; consequenterque ipse Christus prædestinatus. Respondeo negando majorem, si loquamur quoad primam collationem illius gtatiæ ; sic enim non fuit ex meritis Christi collata, sed tantùm quoad 574.

quoad reparationem, & reviviscentiam, quod sufficit, ut dicatur, habere Adamum ex meritis Christi omnes effectus prædestinationis, & omnes gradus gloriæ; siquidem Christus Dominus omnes ei per peccatum amissos reparavit.

575. Inferes: Ergo Adamus fuit priùs prædestinatus, quàm Christus; siquidem fuit prædestinatus ante peccatum; Christus autem post illud; sed hoc non potest admitti; siquidem ex variis Scripturæ locis constat, Christum fuisse causam exemplarem, & meritoriam omnium prædestinatorum; ergo &c. Respondeo primò cum aliquibus concedendo illationem, si sermo sit de prædestinatione inadæquatâ, seu quoad effectum Justitiæ Originalis; aliter verò si loquamur de illâ adæquatè sumptâ, seu quoad omnes effectus, nempè quoad effectum etiam vocandi ad pœnitentiam post peccatum, restituendi gratiam, conferendi perseverantiam finalem, & similes, quos omnes habuit per merita Christi jam prædestinati, & ad quos fuit prædestinatus post prædestinationem ipsius Christi. Ad illa Scripturæ loca, quæ adduci poterunt in contrarium, dicendum, loqui in ordine ad prædestinationem Adami solùm inadæquatam, & secundùm aliquos effectus: aut etiam de Christo conditionatè futuro, & per supra dictam complacentiam volito, propter quem sic prævisum, & volitum Deus elegit hunc rerum ordinem.

576. Respondeo secundò cum aliis, illam primam electionem Adami ad gloriam fuisse conditionatam, tam erga ipsum Adamum, quàm erga posteros, nempè si observaret præceptum; consequenterque fuisse inefficacem; siquidem eam amisit per transgressionem ipsius præcepti; postea autem fuisse electum efficaciter cum aliis prædestinatis post peccatum, & Christum prævisum in esse absoluto, ac ex ipsius meritis; sicque fuisse adæquatè prædestinatum post prædestinationem Christi ex illius meritis, ex quibus etiam accepit gratiam amissam, & gloriam ei correspondentem. Addo, dato quod prima ejus electio fuerit efficax, & solùm mortificata per peccatum, adhuc potuisse esse ex meritis Christi eo modo, quo supra diximus de Angelis, & de electione ad gloriam ante, sed per merita consequendam, nempè si dicamus, Adamum fuisse electum ad gloriam in effectu possidendam ex meritis Christi, quæ tunc videbantur conditionatè futura, & postea jam essent in esse absoluto, quando Adamus in re accipiendus esset ipsam gloriam.

Argues 4. Adamus in statu innocentiæ ante
577. peccatum habuit revelationem, & fidem de Mysterio Incarnationis, ut cum *D. Aug. D. Thom. D. Bern. D. Epiphan. D. Hieron.* tenet *P. Vasq. de Incarn. d. 12. cap. 1. num. 4.* sed hujusmodi fides non poterat sic haberi, nisi Christus jam esset in esse absoluto ante ipsum peccatum; ergo &c. Respondeo negando minorem: talis enim fides, & revelatio licet fuerint priùs tempore, quàm peccatum, non fuisse priùs naturâ, quia peccatum Adami non fuit de facto dependens ab illa revelatione, aut à notitia futuræ Incarnationis: sic etiam gratia data Sanctis Patribus, licet fuerit priùs tempore, quàm Christus, & ejus merita, non tamen fuit priùs naturâ, quia neque Christus, neque ejus merita dependebant ab illa gratia, imò è contra. Quomodò autem hujusmodi revelatio fieri potuit? Dico potuisse sic fieri. In primo signo prædefinitus fuit Adamus in gratia originali: in secundo prævisus peccaturus ex permissione Dei: in tertio occasione peccati prævisi prædefinitus Christus in remedium peccati: in quarto tandem revelatum est Adamo Mysterium; non tamen revelatâ ejus causâ, nempè peccato; sicque non erat fides de Christo ut Redemptore, sed de Christo venturo, ut notat P. Vasq. cum aliis: quamvis *P. Arriaga de Incarn. d. 14. sect. 3. num. 49.* videatur sentire, Adamum in ipsa revelatione præsciviisse etiam suum peccatum, & neque ideò amisisse libertatem; siquidem in eo priori naturæ ad peccatum, quando illud commisit, nihil de eo illo modo cogitavit.

Instabis: Si Adamus haberet fidem de Christo 578.
venturo, per illam mereretur novam gratiam; & hanc etiam amitteret per peccatum originale; sed id non poterat esse, nisi ipsa gratia, fides, & Christus essent priùs naturâ, quàm ipsum originale; ergo &c. Respondeo Deum in primo signo non concepisse hanc novam gratiam amissam cum gratia originali per peccatum; siquidem in tali signo quando primò concepit amissam gratiam originalem, adhuc Adamus non habebat hanc aliam novam, sicut neque fidem, ut patet ex dictis; cùm tamen postea, quando commisit originale, jam illam haberet ex meritis Christi jam tunc prævisi, etiam illam amisit; siquidem per ipsum originale factus fuit indignus omni gratiâ. Patet ab exemplo, nam si Deus mihi hodie revelet, Petrum amissurum omnem dignitatem per crimen lælæ Majestatis post annum commissum, & ille habeat unam tantùm, videbo illum eam tantùm amittentem; si tamen interim eo anno aliam dignitatem acquirat, videbo postea hanc etiam amittere, quia omnem videram amissurum: Unde in primo signo non videbo hanc secundam amissam, quia adhuc non erat, videbo tamen in secundo signo, quia jam erit; sicque similiter in eo eventu de Adamo.

Argues 5. Si Christus esset prædestinatus post 579.
prævisionem peccati, sequeretur, quod nullus homo natus esset ex illius meritis; siquidem omnes ante prævisum peccatum fuerant prædestinati ad esse; & non sic fuerat Christus prædestinatus ante peccatum; sed hoc est falsum; nam saltem aliquorum existentia est effectus meritorum Christi; ergo &c. Respondeo negando sequelam; licet enim Deus de se motus fuerit ad dandam hominibus existentiam, decrevit tamen eam exequendam in tempore ex oratione (saltem in aliquibus,) ac ex meritis Christi jam tunc prævisis in esse conditionato, quod sufficit, ut dicantur habuisse existentiam ex illius meritis.

Argues 6. Incarnatio, seu Christus Dominus 580.
fuit causa finalis nostræ Redemptionis, ut constat ex pluribus locis Sacræ Scripturæ, & Sanctorum Patrum apud *P. Vasq. de Incarnat. d. 10. cap. 2. & P. Lugo de Incarn. d. 7. sect. 2.* & præsertim ex illo 1. Cor. 3. 23. ibi: *Omnia vestra sunt, vos autem Christi, Christus autem Dei.* Et Ephes. 1. 5. ibi: *Qui prædestinavit nos in adoptionem filiorum Dei per JESUM Christum in ipsum*: Ubi particula *in* denotat habitudinem finis; ergo Christus ut finis fuit priùs volitus, quàm ipsa Redemptio, quæ fuit medium, consequenterque quàm peccatum prævisum in esse absoluto.

Respondeo negando antecedens; potiùs enim 581.
Redemptio fuit finis Incarnationis; siquidem facta fuit Incarnatio, ut fieret Redemptio, non tamen è contra: Undè Redemptio fuit finis *cujus*, & homo redemptus finis *cui*; cùm tamen ex hac Redemptione magna resultaret gloria accidentalis in Christo jam præfinito, ideò Deus etiam hanc intendit ex ipsa Redemptione, ita ut talis gloria

manse-

manserit finis *cujus*, adventitius tamen, respectu nostræ Redemptionis; nam primarius, & per se intentus fuit tantùm gloria Dei; cùm autem ille finis fuerit tantùm accessorius, supponebat jam Redemptionem volitam ob finem primarium, & peccatum prævisum; ac proindè Incarnatio non fuit ante illud. Et in hoc sensu intelligenda sunt citata (& quæ citari poterant) loca tam Sacræ Scripturæ, quàm Sanctorum Patrum.

582. Instabis: Si Redemptio nostra esset finis Incarnationis, sive Christi, priùs esset intenta, consequenterque nostra salus in ea contenta; sed hoc non est dicendum; siquidem Christus fuit priùs prædestinatus, quàm homines, ut patet ex supra dictis, & patebit ex infra dicendis; ergo &c. Respondeo negando minorem, ad cujus probationem dicimus primam illam intentionem Redemptionis, ac salutis nostræ, propter quam fuit prædefinita Incarnatio, sive Christus, non fuisse nostram prædestinationem, cùm in efficaciâ fuerit æqualis, & communis erga omnes homines, non tamen omnes fuerint prædestinati: Undè licet illâ fuerit efficax ex parte Dei, quatenùs Deus posuit remedium de se efficax ad salutem, nempè Incarnationem; fuit tamen conditionata ex parte hominum, nempè si ipsi cooperarentur: postea verò, prævisa jam Incarnatione, Deus ex meritis Christi elegit nos efficaciter etiam ex parte nostra, in qua electione consistit nostra prædestinatio, sicque hæc mansit posterior prædestinatione Christi ad esse.

583. Argues 7. Si Christus esset prædestinatus post prævisum peccatum, sequeretur, si Adamus non peccaret, neque Christum venturum, neque Deum prædestinaturum ullum hominem ex præsenti decreto; siquidem ex vi illius solùm sunt prædestinati homines ex meritis Christi Redemptoris, qui tunc non daretur; sequela autem est falsa; ergo &c. Respondeo datâ, & concessâ primâ parte sequelæ, quæ patet ex supra dictis, distinguendo secundam, sequeretur, Deum nullum hominem prædestinaturum formaliter; transeat sequela: virtualiter; nego sequelam: Deus enim de facto habuit decretum, saltem virtuale beandi homines, si in gratia perseverassent; cùm autem, si Adamus non peccasset, non solùm ipse, sed etiam plures alii homines perseverarent in gratia per auxilia ordinaria, ideò Deus haberet decretum beandi, ac prædestinandi illos.

SECTIO XXVII.

Virùm, & qualis detur ordo inter prædestinatos?

584. DIco 1. Christus Dominus fuit prædestinatus, & electus ad esse ante prædestinationem hominum ad gloriam, & hanc eis meruit, ut caput hominum. Ita *D. Thom. 3. part. q. 24. a. 4. Cajet. Alens. 3. p. q. 3. memb. 5. D. Bonavent. in 3. dist. 11. a. 1. quæst. 3. Albert. Viguer. P. Soar. lib. 2. de Prædest. cap. 24. n. 12. & tom. 1. in 3. p. d. 41. sect. 4. P. Vasq. d. 91. & 94. cap. 2. & 4. P. Fonsec. 3. Met. P. Mol. 1. p. q. 23. a. 4. & 5. d. 1. memb. 8. P. Tanner. hîc d. 3. q. 5. dub. 7. num. 1.* & alii. Probatur primò ex Scriptura ad Coloss. 1. 15. ibi: *Et ipse est ante omnes, & omnia in ipso constant: Et ipse est caput corporis Ecclesiæ, qui est principium, primogenitus ex mortuis, ut sit ipse in omnibus primatum tenens.* Et ad Ephes. 1. 4. *Elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, & prædestinavit nos in adoptionem filiorum per* JESVM *Christum in ipsum.* Et 1. Cor 3. 22. *Omnia vestra sunt, vos autem Christi, Christus autem Dei.* Et ad Hebr. 2. 10. *Decebat enim eum, propter quem omnia, & per quem omnia, qui multos filios in gloriam adduxerat, auctorem salutis eorum per passionem consummare.* Confirmatur ex Sanctis Patribus, *D. Aug. lib. de prædestin. Sanct. cap. 18. D. Chrysost. hom. 1. ad Ephes. 1.* Favetque Concil. Trid. *sess. 6. cap. 7.* definiens causam *finalem nostræ justificationis esse gloriam Dei, & Christi*; ergo &c.

Probatur secundò, tùm quia Christus Dominus, 585.
ut infra dicemus, fuit causa nostræ prædestinationis, & omnium illius effectuum: tum etiam, quia quod in unoquoque genere est finis cæterorum, est illis priùs; sed negari non potest Christum esse causam finalem nostræ prædestinationis; ergo ordine intentionis fuit priùs volitus, quàm omnes homines prædestinati.

Dices 1. Christus Dominus, ut diximus, fuit 586.
prædestinatus post prævisum peccatum Adami in esse absoluto; sed Adamus fuit prædestinatus ad gratiam, & gloriam originalem ante prævisum peccatum in esse absoluto; ergo saltem respectu Adami non fuit Christus prædestinatus priùs ut illius caput. Respondeo negando consequentiam; nam licet Adamus fuerit priùs electus ad talem gratiam & gloriam, talis electio fuit tantùm conditionata, si observaret præceptum; cùm tamen illud non observaverit, eas per peccatum amisit, quas Christus iterum per sua merita donavit, quatenùs meruit reparationem, ac reviviscentiam, & tunc mansit Adamus jam efficaciter electus, & prædestinatus post Christi prædestinationem.

Dices 2. Membra in eodem signo prædestinan- 587.
tur cum capite; sed Christus fuit prædestinatus ut caput omnium hominum; ergo hi, non posteriùs, sed in eodem signo fuerunt cum illo prædestinati. Respondeo, ut Christus prædestinaretur priùs, & ut caput, satis esse, quod membra, nempè alii prædestinati, prædestinarentur simul cum illo, sive in illo virtualiter; & opus non esse, quod sic prædestinarentur formaliter in se. Patet, quia ut aliquis eligatur ut magister, necesse non est, quod in eodem signo cum illo eligantur discipuli formaliter, sed sufficit, si eligantur virtute, id est, quod eligatur magister cum respectu ad discipulos postea eligendos ex vi prioris decreti; sicque similiter de electione Christi in ordine ad alios homines eligendos.

Dico 2. Christus Dominus fuit etiam priùs præ- 588.
destinatus ut caput Angelorum, prout supra diximus *num. 570. & 573.* Ita *D. Thom. in cap. 1. Joan. Albert. in 3. dist. 13. a. 1. Cajet. 3. part. q. 7. a. 9. & 11. Ruard. a. 2. & 8. Catharin. lib. 1. de prædest. Christ. P. Valent. 3. p. q. 8. punct. 3. Cabrer. P. Soar. tom. 1. in 3. p. d. 41. sect. 1.* quos citat & sequitur *P. Tanner. de prædest. d. 3. q. 5. dub. 7. n. 5.* & alii. Probatur ex illo ad Coloss. 1. 15. ibi: *Primogenitus omnis creaturæ; quoniam in ipso condita sunt universa in cælis, & in terra.* Et ad Ephes. 1. 10. ibi: *Instaurare omnia in Christo, quæ in cælis, & quæ in terra sunt, in ipso.* Et ex D. Bernard. serm. 22. in Cantic. *Qui erexit*, ait, *hominem lapsum, dedit stanti Angelo, ne laberetur; sic illum de captivitate eruens, sicut hunc à captivitate defendens: & hac ratione fuit æquè utrique redemptio, solvens illum, & servans istum.* Confirmatur ex supra dictis à *n. 565.*

Dico 3. Angeli prædestinati priùs fuerunt effi- 589.
caciter electi ad gloriam, quàm homines. Ita *P. Granad. 1. p. tr. 12. d. 2. n. 6. & 9.* Favet *P. Vasq. 3. p. d. 49.*

3. p. d. 49. cap. 3. n. 25. Probatur, quia Angeli boni fuerunt electi saltem in eodem signo, quo fuit permissum, & prævisum peccatum malorum Angelorum; alioqui promptior esset Deus ad deserendum in permissione peccati, quàm ad favendum in electione efficaci ad gloriam; sed permissio, & prævisio peccati Angelorum malorum fuit prior, quàm prædestinatio hominis; siquidem hi fuerunt præstinati post prævisum peccatum Adæ, ut infra dicemus; hoc autem fuit posterius peccato Angelorum, cùm fuerit ex eorum suggestione & persuasione commissum; ergo etiam electio bonorum fuit prior electione hominum.

590. Confirmatur primò, quia inter electionem Angelorum, & electionem hominum fuit medium peccatum Adæ; sed non potuit sic mediare, nisi illæ fuissent factæ in diversis signis; ergo illa facta fuit in primo signo, sicque priùs, & hæc in secundo, sicque posteriùs. Secundò, quia homines fuerunt electi ad reparandas sedes amissas ab Angelis malis, ut multi colligunt ex illo ad Ephes. 1. 10. ibi: *Instaurare omnia in Christo, quæ in cælis, & quæ in terra sunt, in ipso.* Et Psalm. 109. *Judicabit in nationibus, implebit ruinas.* Et D. Aug. in Enchirid. cap. 29. dicit: *Filios Ecclesiæ succedere in sedibus Angelorum, ut pace fruantur, quam illi amiserunt.* Et D. Bernard. serm. 1. de Advent. *Propter hoc enim, ait, & ipse creavit homines ab initio, qui supplerent locum illum, & ruinas Hierusalem restaurarent*; sed non poterant sic eligi, nisi supponerent jam sedes restaurandas amissas; consequenterque Angelos bonos electos, cùm fuerint in eodem signo electi, ut diximus; ergo &c.

591. Oppositam sententiam tenet, & dicit Theologorum communiorem *P. Soar. de prædest. lib. 1. cap. 12. n. 4. P. Tanner. de prædest. d. 3. q 5. dub. 9. num. 5.* & alii: Pro quibus: Oppones 1. Nulla datur prioritas in actibus Voluntatis Divinæ, nisi detur aliqua dependentia in eorum objectis; sed nulla datur dependentia inter electiones Angelorum & hominum: aut enim hæc esset causæ finalis, & hoc non; siquidem prædestinatio Angelorum non fuit finis prædestinationis hominum: aut efficientis moralis, & hoc etiam non; siquidem Angeli prædestinati non meruerunt prædestinationem hominum; ergo nulla dabitur prioritas inter ipsas electiones. Respondeo primò negando absolutè majorem: sufficit enim, quod decreta sint in diversis signis, & inter unum, & aliud mediet aliud tertium, ut detur fundamentum ad admittendam inter illa posterioritatem, & prioritatem, & ita sit in præsenti, ut patet ex dictis.

592. Respondeo secundò, ibi aliquam intervenire dependẽtiam, si non inter Angelos, & homines, eorumque electiones, saltem inter alia, quæ ab illis supponuntur; siquidem electio hominum supponit peccatum Adæ, & hoc supponit peccatum malorum Angelorum; hoc autem est simul cum electione bonorum, quod sufficit, ut inter hanc, & electionem hominum detur aliqua prioritas. Addo cum *P. Granad. cit. num. 6.* valdè verisimile esse, aliquos homines prædestinatos esse mediis orationibus Angelorum, quod stare non potest, quin sint aliquo modo causa prædestinationis eorum, ac proinde quin istorum, sicut & aliorum Angelorum prædestinatio (non enim datur major ratio de his, quàm de aliis, cùm omnes simul fuerint electi) sit prior quàm electio hominum.

593. Oppones 2. Deus intendit regnum electorum per modum unius corporis, & Civitatis cælestis; ergo etiam simul intendit omnia ejus membra; siquidem ex eorum varietate, ac multitudine totius corporis pulchritudo insurgit. Respondeo negando consequentiam; nam & ipsi Adversarii concedunt, Christum Dominum esse caput hujus Regni, & Civitatis; & tamen non asserunt fuisse simul electum cum aliis membris; undè benè potest aliquod ædificium intendi per modũ unius, quin simul eligantur ejus partes, cùm possint aliquãdo alię propter alias eligi, sicq; alię aliis priores.

Oppones 3. Angeli, & homines in eodem signo 594.
fuerunt electi efficaciter ad esse, & inefficaciter ad salutem; ergo etiam eodem signo fuerunt postea electi efficaciter ad salutem. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia nullum datur fundamentum ad admittendam prioritatem in ea prima electione; alioqui assignetur: at verò datur ad illam admittendam in hac secunda, ut patet ex dictis. Accedit, quod Angeli fuerunt priùs possessores, quàm homines, ex quo colligitur fuisse etiam priùs electos. Deindè, cùm non peccaverint, semper conservarunt primam electionem: at verò homines eam amiserunt per peccatum, ideòque fuerunt postea efficaciter electi, sicque post electionem Angelorum.

Oppones 4. Homines, cùm de se sint æquè ca- 595.
paces beatitudinis, atque sunt Angeli, non fuerunt electi propter illos; ergo in eodem signo cum illis. Respondeo negando consequentiam; nam licet non sint electi propter illos, cùm tamen eorum electio supponat peccatum Adæ prævisum, ut infra dicemus, & hoc supponat Angelorum peccatum, concomitanterque connotet bonorum electionem, factam saltem in eodem signo commissionis ipsius peccati, ideò est illâ posterior. Et confirmatur, quia eadem videtur esse ratio in damnatione, atque in electione; sed Angeli mali fuerunt priores in damnatione, quàm homines mali; ergo etiam boni Angeli fuerunt priores in electione, quàm boni homines.

Instabis: Ideò Angeli essent priùs electi, 596.
quàm homines, quia hi sunt electi post peccatum Adæ prævisum, & cùm hoc debeat supponere peccatum Angelorum, consequenterque eorum electionem, prout supra diximus, etiam eorum electio debet Angelorum electionem supponere; sed homines non fuerunt electi post prævisum peccatum in esse absoluto; ergo &c. Respondeo negando minorem, ut jam diximus.

Dico 4. Homines fuerunt electi post prævisum 597.
peccatum Adæ in esse absoluto. Ita communiter Recentiores, & tenet ut probabile quoad posteros Adami in individuo *P. Tanner. de prædest. d. 3. q. 5. dub. 8. num. 11.* tenent etiam *D. Aug. in epist. 105. 106. 107. & 157. & lib. 15. de Civit. cap. 1. & lib. 21. cap. 12. & lib. de prædest. & grat. cap. 3. & 6. & 16. & lib. de prædest. Sanct. cap. 9. & 14. D. Prosper. D. Anselm. & D. Fulgent. D. Thom. 1. part. q. 23. a. 1. ad 3. & a. 5. ad 3. & in 3. dist. 10. q. 3. & quodl. 5. q 5. a. 8. Capreol. in 2. dist. 20. q. unica, a. 3. & Greg. in 1. dist. 41. a. 2. Soto ad Rom. 9. Zumel q. 23. a. 1. q. 2.* quos citat & sequitur *P. Ruiz de prædest. d. 13. sect. 5. à n. 8. & d. 59. sect. 2. n. 2.* Probatur primò ex illo Psal. 109. ibi: *Judicabit in nationibus, implebit ruinas.* Et ad Ephes. 1. *Instaurare omnia in Christo, &c.* ubi implere ruinas, & instaurare supponunt lapsum, sive peccatum. Et D. Aug. lib. 1. de prædest. & grat. cap. 16. *Injustitiæ, ait, non posse argui creditorem, qui duobus debitoribus tale voluerit habere judicium, ut uni donet, ab alio exigat, quod ab utrisq; debetur.* Ubi supponit electionem factam post debitum peccati; ergo &c.

598. Probatur secundò rationibus: Prima, quia Christus Dominus, ut diximus, fuit prædestinatus post prævisum peccatum, ita ut si illud non daretur, neque ipse veniret, saltem ex vi præsentis decreti; sed homines fuerunt electi post Christum absolutè prævisum; siquidem fuerunt electi ex ejus meritis; ergo etiam fuerunt electi post prævisum peccatum in esse absoluto.

599. Secunda, quia si homines fuissent electi ante prævisum peccatum, sequeretur, quod, eo non commisso, tot salvarentur, quot modò salvantur; imò quod non alii, quàm ipsi, & cum iis gradibus gloriæ, quos modò habent; siquidem electio, ut diximus, & ipsi Adversarii fatentur, fuit determinata, tam quoad personas, quàm quoad gradus gloriæ. sequela autem est falsa; nam plures gradus, qui modò habentur, dependent à Sacramentis, & à Passione Christi, quæ tunc non darentur: Deindè si iidem, qui modò salvantur, tunc salvarentur, etiam iidem, qui modò damnantur, tunc damnarentur; siquidem cùm electi omnes essent prædestinati ad esse in eo signo electionis, ipsa bonorum electio esset malorum reprobatio negativa; sed hæc repugnant Sanctis Patribus asserentibus in statu innocentiæ, aut nullum, aut saltem pauciores esse damnandos ob majores vires spirituales, quas homines in eo statu haberent, & ob naturæ integritatem, qua modò destituuntur in statu naturæ lapsæ; ergo &c.

600. Tertia, quia multorum prædestinatio consequitur suum finem per media supponentia peccatum originale, ut patet in parvulis, qui per Baptismum, & in adultis, qui per martyrium salvantur, & in iis, qui Martyrum constantiâ excitantur, ut credant, & resipiscant; ergo eorum prædestinatio fuit post prævisum peccatum originale; ergo idem dicendum de prædestinatione aliorum electorum, cùm omnes fuerint electi in eodem signo, ut infra dicemus.

601. Oppositum tenent *Scot. in 1. dist. 41. q. unica & in 3. dist. 7. q. 3. & dist. 19. q. unica. Marsil. in 2. dist. 13. art. 1. dub. 4. Gabr. in 2. dist. 20. quæst. unica art. 1. Ægid. Hervæus, Eckius, P. Mol. 1. p. q. 23. art. 5. d. 1. memb. 7. P. Soar. de prædest. lib. 1 cap. 12. num. 8. & 11.* pro quibus: Argues 1. Electio hominum in nullo dependet à permissione, neque à prævisione peccati Adami; siquidem facta non fuit ratione, aut occasione peccati; ergo illud non supponit. Respondeo primò negando antecedens; nam cùm Incarnatio de facto fuerit occasione peccati, quatenùs prævisio peccati fuit ejus causa motiva, & hominum electio fuit dependenter ex meritis Christi prævisi, ut à causa meritoria, saltem remotè ipsa electio fuit etiam dependens à peccato; consequenterque sicut Incarnatio, ita & ipsa electio illud supponit. Respondeo secundò, quidquid sit de dependentia, falsò supponi, prioritatem inter actus divinos desumi tantùm ab illa, ut jam diximus. Patet, quia licet inter voluntatem inefficacem salvandi omnes, & efficacem salvandi electos, nulla detur dependentia, adhuc tamen inter illas datur prioritas, & posterioritas, ut supra diximus; ergo similiter dicendum de electione, & prævisione peccati ob rationes supra factas.

602. Argues 2. Angeli boni fuerunt electi ante prævisum peccatum malorum; ergo etiam homines prædestinati electi fuerunt ante prævisum peccatum Adami. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia Angeli prædestinati cùm nullum contraxerint peccatum, non erat cur expectaret Deus malorum peccatum, ut eos eligeret: at verò homines, etiam prædestinati, cùm contraxerint peccatum originale, debuit Deus expectare ejus prævisionem absolutam, ut eos eligeret, sic enim eis majus beneficium conferebat, & majorem Misericordiam erga eos ostendebat, quatenùs indignos eligebat. Et hoc significarunt *D. Aug. lib. 2. contra duas epistol. Pelag. cap 7. & lib. de Prædest. & grat. cap. 3. & lib. 1. ad Simplician. q. 2. & in Enchirid. cap. 49. & D. Thom. 1. p. q. 23. art. 1. ad 3.* dicentes homines prædestinatos à massa corruptionis fuisse liberatos.

603. Dices cum *P. Soar. cit. num. 11. D. Aug. & D. Thom.* locis citatis intelligendi sunt, non de electione post prævisum peccatum, sed per anticipationem ad peccatum, quatenùs illi electi sunt, qui futuri erant in massa perditionis, & ab illâ postea liberandi, ergo &c. Respondeo negando antecedens; talis enim explicatio violenta est, & contra mentem D. Thom. qui agebat de specificatione electionis juxta diversitatem termini *à quo*, consequenterque de ipso termino *à quo*, qui jam erat, nempè de peccato, & non de termino *à quo*, qui futurus erat.

604. Argues 3 Homines fuerunt electi in eodem signo cum Adamo; sed Adamus fuit electus ante prævisum originale; siquidem ante illud fuit ei collata gratia originalis, hæc autem erat effectus prædestinationis, ergo etiam alii homines ante illud fuerunt electi. Respondeo primò negando minorem; nam illa prima electio, ut jam diximus, fuit tantùm conditionata, si homo non peccaret, consequenterque inefficax in ordine ad gloriam, quia peccavit: nos autem loquimur de electione efficaci, in qua consistit prædestinatio, & hæc tam in Adamo, quàm in aliis hominibus facta fuit post prævisum originale. Respondeo secundò, admissâ minori, si loquamur de electione Adami inadæquatâ, negando consequentiam; *licet* enim sic fuerit electus inadæquatè ante prævisionem peccati; adæquatè autem fuit cum aliis simul hominibus electus post prævisum peccatum, ut infrà dicemus, nos verò loquimur de electione adæquata.

605. Argues 4. Divinæ congruebat Bonitati priùs nos eligere ad bonum, quàm permittere malum; ergo sic de facto nos elegit ante permissionem, & prævisionem peccati. Respondeo concedendo totum; Deus enim de facto priùs nos elegit in Adamo ut in capite ad gratiam originalem, quàm permiserit peccatum: & priùs nobis intendit gloriam per voluntatem illam generalem salvandi omnes, quàm permiserit nostrum malum, sive peccatum; nulla tamen ex illis electionibus fuit efficax, cùm Deus non teneretur sic nos eligere efficaciter; elegit autem quando voluit, & sic voluit eligere post peccatum ad ostendendam magis suam Misericordiam, & Bonitatem, quatenùs prout sic conferebat inimicis beneficium electionis.

606. Argues 5 Deus benè poterat prævidendo peccatum solùm in esse conditionato, hos tantùm eligere, quos modò elegit, & tunc iidem, qui modò salvarentur, sive postea esset, sive non esset peccatum; sic enim de facto nos elegit ad certos gradus gloriæ prævisis meritis solùm in esse conditionato; ergo ratio supra facta nulla est. Respondeo negando consequentiam; licet enim Deus absolutè loquendo sic potuisset eligere, cùm tamen ante hanc efficacem electionem ad gloriam decrevisset in illa prima voluntate generali omnes hos homines, qui de facto futuri sunt, si soli prædestinati

nati salvarentur, etiam omnes alii damnarentur, quamvis non esset peccatum originale, quod, manente statu innocentiæ, esset maxima indecentia, & maximum inconveniens respectu talis statûs, in quo haberetur donum integritatis, & non adeò urgerent tentationes. Accedit, quod gradus gloriæ non possent tunc esse iidem, qui modò sunt; siquidem modò plures correspondeant operibus ex opere operato ratione Sacramentorum, & meritorum Christi, quæ tunc non essent, sed solùm haberentur illi gradus gloriæ, qui tunc corresponderent operibus operantis.

607. Argues 6. Christus Dominus, & Beatissima Virgo fuerunt prædestinati ante prævisum peccatum originale; siquidem non poterat prævideri, ubi non erat futurum; sed reliqui homines fuerunt simul cum Christo, & Beatissima Virgine prædestinati; ergo &c, Respondeo negando majorem: neque enim Christus Dominus fuit prædestinatus, sicut neque Beatissima Virgo, nisi post prævisum peccatum in esse absoluto, ut patet ex supra dictis, & patebit ex dicendis; ita tamen ut non fuerint prædestinati post originale, quod illis inhæreret, sed quod suis inhæreret progenitoribus.

SECTIO XXVIII.

Vtrùm omnes homines, & etiam Beatissima Virgo, fuerint simul electi in eodem signo?

608. ADvertes hujusmodi quæstionem posse in triplici sensu excitari, & resolvi: Primò comparando Adamum cum illius posteris: Secundò comparando posteros inter se, exceptâ Beatissimâ Virgine: Tertiò comparando eosdem posteros cum Virgine Sanctissimâ. Hoc posito.

609. Dico 1. Adamus non priùs, sed simul cum aliis hominibus fuit efficaciter electus ad gloriam. Ita *P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 12. n. 4. P. Tanner. de prædest. d. 3. q. 5. dub. 9. n. 2. P. Ruiz de prædest. d. 59. sect. 2. n. 3.* & alii. Probatur, quia in actibus divinis nulla est admittenda prioritas, & posterioritas, nisi detur aliquod fundamentum, aut ad illos constituendos in diversis signis; aut ad considerandam aliquam dependentiam, vel congruentiam ex parte objecti; sed hìc nullum datur fundamentum, neque ad constituendam electionem Adami, & aliorum hominum in diversis signis; neque ad considerandam aliquam dependentiam, aut congruentiam inter gloriam Adami, & gloriam aliorum hominum; siquidem neque fuerunt intentæ in diversis signis; neque gloria Adami fuit causa, aut ratio, aut occasio dandi gloriam aliis hominibus; ergo &c.

610. Argues: Caput semper consideratur ante membra; sic enim Christus Dominus, quia erat caput morale aliorum prædestinatorũ per influxum gratiæ, & gloriæ, ante illos fuit prædestinatus, ut diximus; sed Adamus prædestinatus fuit etiam caput morale aliorum hominum in ordine ad transfundendam gratiam, & gloriam, si observaret præceptum; ergo ante illos fuit electus. Respondeo primò ad minorem, Adamum fuisse constitutum caput hominum, sed solùm quoad gratiam propriam statûs innocentiæ, quæ cùm non fuerit efficax in ordine ad gloriam in re consequendam, ideò eam amisit, consequenterque ipsam rationem capitis, cujus loco constitutus est Christus secundus Adamus de cœlo cœlestis, qui solus de facto est caput morale omnium hominum quoad supernaturalia, ipso primo Adamo manente capite solùm quoad naturalia, & privationem gratiæ, ex quo omnes nascimur filii iræ; sicque non est cur ipse Adamus sit priùs electus ob ipsam rationem, sed satis est, quod fuerit simul electus cum aliis ut membrum cum illis ejusdem capitis Christi.

Respondeo secundò, negando majorem; falsò 611. enim supponitur solam rationem capitis præcisè sumptam sufficere ad inducendam prioritatem, imò potiùs inducere simultatem cum membris, ut cum illis constituat integrum corpus. Undè ad probationem dicimus, Christum Dominum fuisse quidem priùs electum, non tamen ex eo præcisè, quod fuerit caput morale hominum, sed quia illis meruit electionem; causa autem meritoria semper est prior, utpotè efficiens, & influens moraliter.

Dico 2. Omnes alii homines fuerunt etiam in 612. eodem signo sine ulla prioritate electi. Ita *P. Soar. & P. Tanner. cit.* Probatur primò, quia etiam inter illos nullum datur fundamentum, ut dicamus eos electos fuisse in diversis signis; neque ulla dependentia, aut congruentia, quæ possit considerari ex parte objecti; sed ex hac ratione diximus, Adamum, non priùs, sed simul cum aliis fuisse electum; ergo &c.

Probatur secundò, quia si daretur prioritas in- 613. ter electiones aliquorum ad gloriam, etiam daretur inter electionem unius, & electionem alterius; sed hoc non est dicendum; siquidem ad id necesse erat, ut gloria unius haberet se per modum finis respectu alterius, cùm ordo intentionis sit secundùm rationem finis, & mediorum; unus autem electus, aut ejus gloria non est finis gloriæ alterius, cùm omnes sint ejusdem ordinis, & immediatè subordinati ad Christum, & Deum juxta illud 1. Cor. 3. 23 *Omnia vestra sunt, vos autem Christi, Christus autem Dei*; ergo &c.

Probatur tertiò, quia Deus intendit prædesti- 614. nationem electorum per modum unius corporis, regni, & civitatis juxta illud ad Rom. 12. 5. *Multi unum corpus sumus in Christo.* Et Apoc. 5. 10. *Fecisti nos Deo nostro regnum.* Et Apoc. 21. 2. *Vidi sanctam Civitatem Jerusalem*: idque sub uno capite, & Rege Christo; ergo similiter intendit omnia membra, ex quibus ipsum corpus constat, & qui ut cives per se ad idem regnum, & civitatem pertinent.

Dices: Aliqui justi fuerunt causa, ut alii salva- 615. rentur, & nascerentur; sic enim oratio D. Stephani fuit causa ut D. Paulus converteretur, & salvaretur, adeò ut D. Aug. dicat, non salvandum Apostolum, nisi Stephanus pro illo orasset: sic etiam interceſſio D. Nicolai Episcopi fuit causa ut nasceretur, & salvaretur D. Nicolaus Tolentinus; sicque de aliis; sed omnis causa est prior suo effectu; ergo illi fuerunt priùs electi. Respondeo negando consequentiam; solùm enim probat argumentum, dari aliquam prioritatem inter actus divinos versantes circa media ad salutem in ordine ad ejus executionem: non ita verò inter actus versantes circa finem, nempè gloriam, quam Deus omnibus simul intendit; neque enim gloria D. Pauli fuit dependens ab oratione D. Stephani, sed Deus eum absolutè elegit ad illam, licet in executione assequendam media illa oratione; sicque de aliis.

616. Dico 3. Virgo Sanctissima electa fuit ad gloriam in eodem signo cum aliis prædestinatis. Ita *P. Soar. P. Tanner. P. Ruiz cit.* quatenùs dicunt, omnium electionem (uno excepto Christo Domino) fuisse in eodem signo. Probatur, quia gloria aliorum prædestinatorum nullam habet dependentiam causæ, neque finalis, neque meritoriæ, neque exemplaris à gloria Virginis Sanctissimæ; siquidem nostra gloria, neque est propter gloriam Virginis tanquam propter finem; neque ex illa, tanquam ex causa meritoria; neque ad instar illius tanquam ad exemplar; sed ubi nulla datur dependentia, aut congruentia ex parte objecti, nulla datur prioritas, & posterioritas in actibus divinis; ergo neque sic dabitur in electione Virginis Sanctissimæ comparatâ cum electione aliorum hominum.

617. Oppositum tenet *P. Salazar de Concept. Virginis*, & aliqui Recentiores: pro quibus: Argues 1. Ecclesia accommodat Virgini Sanctissimæ illud Prov. 8. 22. *Dominus possedit me in initio viarum suarum, antequam quidquam faceret à principio.* Et illud Ecclesiast. 24. 5. *Ego ex ore Altissimi prodivi, primogenita ante omnem creaturam.* Et infrà 9. *In omni populo, & in omni gente primatum tenui.* Et infrà 14. *Ab initio, & ante sæcula creata sum*; sed hæc, & similia testimonia non procedunt de productione Virginis in tempore, ut per se notum est; ergo de ejus electione, quæ cùm fuerit aliarum electionum initium, non potuit non esse priùs. Confirmatur authoritate Patrum, nam *D. Bernardin. Senens. serm. 15. de Beata Virgine*: *Tu*, inquit, *ante omnem creaturam in mente Dei prædestinata fuisti.* Et idem significant D. Anselm. Rupert. & alii.

618. Respondeo illa verba in solo sensu allegorico accommodari Virgini Sanctissimæ, sicque sumenda non esse pro omnimoda prioritate, sed tantùm quod fuerit ab æterno electa; utrùm verò fuerit in hoc, aut in illo signo, non resolvunt Patres, sed relinquunt Theologis resolvendum juxta majorem congruentiam. Illi autem Patres explicari debent (sicut etiam explicari possunt citata Scripturæ loca, aliaque similia,) de antecedentia Virginis secundùm dignitatem, & excellentiam, ut supra dictum est respectu Christi Domini juxta modum loquendi Scripturæ, quæ *Joan. 1. 30.* de Christo: *Qui*, ait, *ante me factus est, quia prior me erat*; & tamen Christus fuit conceptus, & natus post Joannem, qui hæc de illo dicebat. Addo, dici etiam posse Sanctos Patres locutos fuisse de antecedentia Virginis respectu actualium productionum aliarum creaturarum, quasi dicerent, electionem Virginis non fuisse de novo, & in tempore factam post existentiam aliarum creaturarum, sed ab æterno, & ante omnium illarum existentiam.

619. Argues 2. Virgo Sanctissima simul cum Christo meruit electionem omnium prædestinatorum, illa de congruo, Christus autem de condigno; sic enim constat ex *Arnold. Carnot.* quatenùs dicit, Virginem juxta Crucem *Redemptionis nostræ consummare Mysterium*: & ex *Guillel. in Cant.* aliisque Patribus apud *P. Salazar. cit.* asserentibus Virginem simul *commoriendo Christo martyrem fuisse*, & simul cum illo redemisse mundum, quatenùs cum illo pro hominibus mortuo simul mortua quodã modo fuit; sed omnis causa est prior suo effectu, & ad illum præsupponitur; ergo etiam electio Virginis fuit præsupposita ad electionem aliorum electorum; neque enim eis meruit electionem, nisi per merita supernaturalia, & hæc supponebant jam electionem ipsius Virginis ad gloriam in intentione.

Respondeo negando majorem; non enim constat de tali merito Virginis, neque ab Scripturis, neque à Conciliis. Ad probationem dicimus, eos Patres (sicut & alios, si qui sunt alii) locutos fuisse in sensu minùs proprio, quatenùs scilicet, nobis dedit Filium Redemptorem nobis electionem illam merentem; non autem quod nobis in rigore meruerit illam per sua merita, aut nos redemerit; alioqui cùm ipsa sit etiam electa, & redempta, etiam ex propriis meritis esset electa, & se ipsam redimeret, quod illi non admittunt. Accedit, quod etiam contra ipsos Patres sint alii, qui clarè dicunt, Virginem Sanctissimam fuisse eodem actu simul electam cum aliis hominibus, ut patet ex supra dictis. 620.

Argues 3. Medium fini propinquius debet semper priùs eligi; sed Virgo fuit medium propinquius ad Christi gloriam consequendam, ut finem proximum, utpotè ejus Mater; & ad Dei gloriam, ut finem remotum ob singulares excellentias à Deo acceptas, & incomparabilem excessum supra omnes alias creaturas; ergo debuit priùs eligi. Respondeo distinguendo majorem: debet semper priùs eligi, si sit medium propinquius in ratione causalitatis finalis, aut alicujus subordinationis; concedo majorem: in ratione soliusexcellentiæ, & naturæ; nego majorem: Virgo autem, licet sit propinquior gloriæ Dei, & Christi Filii ratione excellentiæ, & naturæ; non ita est in ratione alicujus causalitatis, quam exerceat circa gloriam aliorum hominum; neque enim est causa meritoria illius quoad primam electionem, neque ejus finis, neque ipsa hominum gloria ipsius Virginis gloriæ in aliqua ratione subordinatur, sicque non est cur in illa admittamus eam prioritatem. 621.

Instabis: Virgo Sanctissima dicitur causa impetratoria nostræ salutis; multi enim illius precibus, & intercessione salvantur, & speramus salvari; ergo sub hac ratione electio nostra illius electioni subordinatur; consequenterque fuit priùs electa. Respondeo Virginem Sanctissimam dici quidem causam impetratoriam nostræ salutis, in ordine tamen executionis, sive salutis in re consequendæ; non verò in ordine intentionis, ac primæ electionis, sive gloriæ primò intentæ. Undè si ex nostra salute maxima in ipsa Virgine resultat gloria, quatenùs ipsius intercessione salvamur, ideò est, quia ipsa fuit præcipuum medium à Deo electum, & præparatum, ut per ipsam Virginem gloriam in executione assequamur, & non quia aliquo modo fuerit causa nostræ primæ electionis ad gloriam. 622.

Argues 4. Ex P. Soar. & communi Theologorum constat mensuram privilegiorum Virginis esse Divinam Omnipotentiam juxta illud Luc. 1. 49. *Quia fecit mihi magna qui potens est*; sed quod sit priùs electa non est privilegium excedens Omnipotentiam Divinam; cùm jam fuerit concessum Christo Domino: imò videtur concessum ipsi Virgini, de qua dicit Ecclesia illud: *Elegit eam Deus, & prælegit eam*; ergo &c. Respondeo majorem esse veram de privilegiis, quæ fundantur in aliquo, quod quasi debitum convenit Virgini; non ita tamen de aliis, quæ sic non fundantur; siquidem non omne privilegium possibile ei conceditur: cùm autem illa prioritas non fundetur in aliquo, quod Virgini debeatur, sed in dependentia, aut subordinatione unius electionis ab alia, & hæc non detur in electione, sive gloria aliorum prædestinatorum respectu electionis, sive gloriæ Virginis, ideò 623.

ideò in ea non debet admitti illa prioritas electionis, licet admittatur in Christo, quatenùs nobis meruit ipsam electionem, & erga illum datur ea dependentia. Accedit, quod illa prioritas non est tantæ excellentiæ, ut necessariò debeat admitti in Virgine, cùm etiam in Christo non admittatur respectu Angelorum, prout supra diximus; & si in eo admittitur respectu hominum, non ideò est, quia magnam continet excellentiam, sed quia ibi datur supra dicta dependentia. Ad illud, quod de Beatissimâ Virgine canit Ecclesia dicimus, intelligendum esse de prælectione ad singulares excellentias, ad quas Deus præ aliis elegit Virginem Sanctissimam.

624. Argues 5. Homines fuerût electi ex meritis Christi absolutè futuris, & in particulari clarè, ac distinctè prævisis; sed talia merita ut sic supponunt existentiam Christi, & hæc existentiam Virginis, quæ est ejus Mater; ergo etiam electio hominũ supponit electionem Virginis, cum Virgo non fuerit electa ad esse sine electione ad gloriam. Respõdeo primò argumentum, si valet, etiam probare, Virginem non fuisse electam ex meritis Christi; siquidem hæc supponunt existentiam Christi, & existentia Christi supponit existentiam, consequenterque electionem Virginis; sed hoc non probat, ut ipsi Adversarii non admittunt; ergo neque illud, quod intendit.

625. Respondeo secundò, homines fuisse electos ex meritis Christi prævisis quoad substantiam, non tamen quoad omnes circumstantias in particulari, per quas postea in effectu consecuti sunt gloriam: merita autem Christi quoad substantiam supponunt etiam existentiam Christi quoad substantiam tantùm, & non quoad omnes ejus circumstantias in particulari, quarum una est existentia Virginis ut Matris.

626. Instabis: Christus Dominus fuit prædestinatus ad esse, ut Filius Virginis, & ut talis nobis meruit electionem ad gloriam; sed non potuit intelligi Filius Virginis, quin simul intelligeretur existens Virgo Mater; siquidem relatio Filii, & Matris sunt simul naturâ, & supponunt extrema existentia; ergo &c. Respondeo negando majorem; nam Christus fuit primò prædestinatus ad esse ut hic homo tantùm, & nos fuimus electi etiam primò ex meritis ipsius Christi, ut erat hic homo, qui prout sic non supponit Virginem Matrem, sed solùm supponitur productus per primam actionem independenter à Matre, licet postea sit decretus, & intelligatur productus per aliam actionem dependenter à Matre, ut ejus Filius, prout alibi diximus, & suo loco dicemus.

627. Argues 6. Virgo Sanctissima priùs fuit electa ad gloriam, quàm ad Maternitatem; sed priùs fuit electa ad Maternitatem, quàm alii ad gloriam; ergo à fortiori priùs fuit electa ad gloriam, quàm alii ad gloriam fuerint prædestinati. Respondeo negando minorem; nam si alii fuissent ad gloriam electi post electionem Virginis ad Maternitatem, essent etiam ad illam electi ex meritis Christi ut Filii Virginis, contra id, quod modò diximus. Unde post electionem Christi Domini ad gloriam ut caput, omnes alii fuerunt simul cum Virgine Sanctissima electi ex meritis ipsius Christi ad gloriam in effectu consequendam per propria merita, quæ cùm in Virgine Sanctissima jam essent merita Matris, ideò illam ad longè excellentiorem gloriam supponerent electam, & post talem electionem simul cum aliorum electione factam, statim fuit Virgo Sanctissima electa ad dignitatem Matris habendam etiam per sua merita jam tunc conditionatè prævisa, ut patet ex illo Ecclesiæ: *Ut dignum Filii tui habitaculum effici mereretur, &c.* sicque Virgo Sanctissima non fuit priùs aliis electa ad gloriam.

628. Instabis: Finis semper intenditur priùs, & postea eliguntur media: sed finis omnium perfectionum, & gratiarum Virginis fuit Maternitas; siquidè propter illam sunt ei collatæ omnes aliæ excellentiæ, & illa ad hunc gratiæ, & gloriæ cumulum evecta est, non ut fœmina tãtùm, sed jam ut Matèr; ergo priùs electa fuit ad Maternitatem. Respondeo ad minorem, Maternitatem esse tantùm finem medium, finis enim ultimus fuit gloria, ad quam fuit electa. Undè argumentum solùm probat, fuisse priùs electam ad dignitatem Matris, quàm ad gratiam, & alia dona, quæ sunt media ad illam assequendam; non tamen fuisse priùs electam ad ipsam Maternitatem, quàm ad gloriam; hæc enim, cùm sit finis ultimus, priùs fuit intenta; neque Virgo ad illam fuit electa propter Maternitatem, sed propter gloriam Dei.

SECTIO XXIX.

Vtrùm Deus præparaverit media necessaria ad salutem infallibiliter consequendam?

629. ADvertes media ad salutem consequendam alia esse communia, & alia particularia: Communia sunt, quæ toti communitati præparantur, ut sunt respectu Angelorum omnes gratiæ, & auxilia eis data; & respectu hominum sunt Baptismus, & alia Sacramenta, prædicatio Evangelii cum præparatione auxilii interni necessarii ad fidem obtinendam; inter quæ numerari potest gratia originalis data toti communitati in primo parente ante lapsum. Particularia sunt, quæ cuilibet in particulari, & non omnibus æqualiter præparantur, & hæc sunt in duplici genere: Primi generis sunt, quæ fiunt à solo Deo sine cooperatione liberi arbitrii; qualia sunt prima vocatio, sanctificatio in utero matris, auxilia prævenientiâ, quæ Deus hominibus confert absque ullo eorum merito, ac dispositione, & similia, ad quod genus pertinet etiam effectus quidam singularis Providentiæ Dei, quam Deus singulariter exercet circa electos, ut auferre occasiones peccandi, & offerre occasiones merendi. Secundi generis sunt, quæ fiunt à Deo, dependenter tamen à libera cooperatione voluntatis, qualia sunt omnes actus humani supernaturales, ad quos spectant omnes effectus, qui ab illis dependent, ut est remissio peccati in adulto, &c. Deindè inter hæc sunt alia, quæ non supponunt peccatum necessariò, ut sunt actus Fidei, Spei, Charitatis, &c. & alia, quæ illud necessariò supponunt, aut proprium, ut pœnitentia, aut alienum, ut martyrium. Hoc posito.

630. Difficultas 1. Utrùm omnia hæc media sint electis præparata? Affirmativè. Ita *P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 13. à n. 1.* & alii. Probatur, quia Angelis, & hominibus electis fuerunt hujusmodi media præparata; siquidem Angeli secundùm probabilem sententiam per gratias, & auxilia eis in instanti suæ creationis data, ita fuerunt prævenți, ut pro eo non peccarent, imò ita fuerunt excitati, ut infallibiliter converterentur ad Deum, disponendo se

ad gratiam sanctificantem, & merendo primam gloriam; quod autē hominibus sint præparata alia media docet fides, & ex dicendis constabit; ergo &c. Quomodò autem Deus potuerit præparare ex se saltem illa media, quæ pendent à libero arbitrio sine ejus læsione? Infrà dicemus.

631. Difficultas 2. Utrum inter electiones mediorum detur aliquis ordo prioritatis? Affirmativè. Ita *D. Aug. lib. de bono persever. cap. 14. & cum eo P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 13. n. 7.* Probatur primò, quia ideò inter intentionem finis, & electionem mediorum datur ordo prioritatis, & posterioritatis, quia datur dependentia mediorum à fine in ordine ad tales actus voluntatis; sed hæc dependentia datur etiam inter unum, & alterum medium; siquidem actus liber meritorius dependet à prima vocatione; justificatio ab actu libero meritorio; perseverantia in gratia à justificatione; consecutio gloriæ ab ipsa perseverantia, quod significavit D. Aug. loco citato, quatenùs dixit, Deum velle talem vocationem dare, quia vult dare fidem; ergo &c.

632. Probatur secundò, quia ut media inserviunt ad finem, ita intenduntur; sed inserviunt ad finem per priùs, & posteriùs, cùm alia sint fini propinquiora, & alia remotiora; nam gloriæ propinquior est gratia finalis, deindè justificatio, postea actus liber meritorius, & tandem vocatio; ideoque in ordine executionis incipitur à prima vocatione usque ad gloriā ut finem; ergo eodem ordine, quo sunt propinquiora, intenduntur, sicque per priùs, & posteriùs. Confirmatur primò ex illo ad Rom. 8. 30. ibi: *Quos autem prædestinavit, hos & vocavit, & quos vocavit, hos & justificavit, quos autem justificavit, illos & glorificavit*: ubi prædicta media significavit per priùs, & posteriùs in ordine ad finem. Secundò in Angelis bonis, nam quia à Deo sunt electi ad tantam gloriam, ideò ab eo ordinati sunt, ut in tota via tantam haberent gratiam, & ut hanc haberent, elicerent tales, ac tales actus meritorios, & ut hos elicerent, acciperent talem, ac talem modum illuminationis, ac inspirationis; ergo inter ipsa media fuit ordo prioritatis.

633. Objicies 1. Media illa ita sunt inter se connexa, ut mutuam habeant dependentiam; sed ubi hæc datur, unico & eodem actu res amantur; ergo sic amantur illa media; consequenterque nullus datur ordo prioritatis, & posterioritatis inter decreta divina. Respōdeo 1. negando majorem; licet enim in ordine intentionis medium remotius pendeat à propinquiore, non ideò hoc pendet ab illo in eodem ordine, v. g. si prima vocatio ideò fuit electa, quia fuit intenta justificatio; non tamen è contra ideò fuit intenta justificatio, quia fuit electa prima vocatio: undè si postea in ordine executionis justificatio jam pendet à prima vocatione, parùm refert, quia est in diverso genere. Addo neque in ordine executionis ipsam justificationem pendere per se ab hac numero prima vocatione, sed per accidens; siquidem eadem poterat haberi ab hac, aut ab illa primâ vocatione.

634. Respondeo secundò, data majori, negando minorem; neque enim mutua connexio, aut dependentia duorum objectorum officit multitudini, & prioritati actuum voluntatis; nam licet tunc volitio formalis unius sit volitio virtualis alterius, & indirecta, hoc non tollit, quominùs dari possit alia ejus volitio formalis, & directa diversa, & posterior. Patet in intentione finis, & formali electione medii unici, in quibus datur illa diversitas, & prioritas; cùm tamen detur similis connexio, & dependentia, & illa formalis intentio finis sit etiam volitio virtualis, & indirecta talis medii.

635. Objicies 2. Deus priùs nobis elegit gratias congruas, quàm actus liberos ab illis dependentes; alioqui offenderetur libertas; sed actus liberi propiùs accedunt ad gloriam; siquidem sunt dispositiones ad gratiam, & meritorii ipsius gloriæ; ergo jam non priùs eligitur medium propinquius fini, quàm remotius. Respondeo primò negando majorem, ad cujus probationem dicimus minimè offendi libertatem ex prima prædefinitione actuum liberorum, suppositâ Scientiâ Mediâ, ut infrà videbimus; & aliundè connaturalius est, quando nullum datur inconveniens, quod operans propter finem priùs intendat, ut Deus intendit, medium propinquius ipsi; nam sicut hoc pendet à fine, ita etiam ab eo pendet medium remotius in ordine intentionis; cùm autem in ordine executionis medium remotius sit connaturaliter prius; in ordine intentionis est etiam connaturaliter posterius.

636. Respondeo secundò data majori, & minori, negando consequentiam; ex illis enim solùm sequitur priùs esse eligenda auxilia efficacia, quàm actus liberos propter illam specialem rationem, nempè quod offenderetur libertas: at verò cùm in aliis mediis non militet ipsa ratio, neque detur illud inconveniens, ideò in illis dicendum est priùs esse eligenda media propinquiora, quàm remotiora ob supra dictam dependentiam.

637. Difficultas 3. Utrùm electio illa mediorum fuerit in particulari, certa, & determinata, non autem in confuso, indeterminatè, ac disjunctivè? Affirmativè. Ita *P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 13. n. 5. D. Greg. Magn. lib. 12. Moral. cap. 1. D. Aug. D. Fulgent. Concil. Valent. cap. 3.* quos citat, & sequitur *P. Vasq. hîc d. 87. cap. 1. n. 8. & d. 99. cap. 5. n. 33.* Probatur primò, quia Deo tribuendus est perfectior modus operandi; sed modus operandi circa singula media in particulari certè, ac determinatè est perfectior, quàm modus operādi circa aliqua in confuso, indeterminatè, ac disjunctivè, nempè dicens, si hoc medium non habuerit effectum, eligam aliud, aut aliud, si hoc effectum non habuerit; sic enim solùm operatur, qui ignorat cujusnam efficaciæ sit primum medium, quam ignorantiam non debemus Deo tribuere; ergo neque illi tribuendus est talis modus operandi.

638. Probatur secundò, quia Deus ita voluit operari ab æterno, ut operatur in tempore; alioqui haberet in tempore novam voluntatem, quam non habuisset ab æterno; consequenterque mutaretur; sed Deus in tempore vult dare media in particulari certa, & determinata; ergo sic ea intendit, & voluit ab æterno; alioqui aliter intenderet, & aliter exequeretur. Confirmatur, quia electio mediorum ita sequitur ex efficaci intentione finis, ut assecutio ipsius finis sit omninò infallibilis; aliter non esset efficaciter intentus; sed non sic infallibiliter assequeretur, si electio mediorum solùm esset in confuso, vaga, & indeterminata; siquidem, cùm unum, sicut & alia media frustrari possent, solùm haberet certitudinem ex multitudine, & quasi vicissitudine mediorum, sicque merè contingenter assequeretur; ergo &c.

639. Oppones 1. *D. Thom. q. 6. de Verit. art. 3.* indicat, certitudinem prædestinationis consistere in eo, quod Deus præparet tot media, ut prædestinatus, aut non cadat, aut si ceciderit, resurgat; ergo non ei præparat certum, & determinatum medium, sed unum,

unum, aut alterum indeterminatè, quousque tandem aliquod habeat effectum. Respondeo cum *P. Soar. cit.* D. Thom. non asserere, quod Deus elegerit media in confuso, & indeterminatè, sed tantùm quod pro servanda nostra libertate, aliavè ob motiva, quæ Deus ipse scit, elegerit prædestinatis media inefficacia, & in eorum defectu eis præparaverit alia etiam inefficacia, ac tandem efficacia, omnia tamen in particulari, certa, ac determinata, cognoscendo omnem eorum effectum, nè dicamus casu, & fortuitò operari.

640. Oppones 2. Si Deus nobis eligeret medium certum, ac determinatum, impediret nostram libertatem, cùm non possemus aliud, nisi hoc eligere; sed hoc implicat; ergo &c. Respondeo negando majorem: talis enim electio fieret, aut ante, aut post prævisum nostrum consensum absolutum: si ante, salvatur libertas propter Scientiam Mediam, quam supponit, & præparationem concursûs indifferentis: si post, nullum est inconveniens, quod aliquo modo offendatur libertas; siquidem hujusmodi necessitas est tantùm subsequens, quæ non tollit libertatem antecedentem. De hoc tamen infrà.

SECTIO XXX.

Virùm Deus media Prædestinationis prædefiniverit, & qualia?

641. ADVERTES prædefinitionem, de qua hîc sermo est, accipiendam esse per modum intentionis, sive actûs efficaciter intendentis suum effectum, non autem per modum alicujus qualitatis physicæ prædeterminantis; siquidem hæc impediret, & omninò tolleret libertatem creatam, ut jam alibi diximus in Philosophia *tom. 2. tract. 2. d. 5. à n. 129* & fortasse alio in loco dicemus. Undè prædefinitio, de qua in præsenti, importat decretum Dei liberum, per quod ab æterno statuit efficaciter, ut aliquid extra se ipsum fieret in tempore. Particula *præ* dicit antecedentiam, non solùm illam, quâ esse futurum antecedit ab æterno existentiam temporaneam, sed etiam illam, quâ res antecedit suum esse futurum absolutum, & ejus præscientiam divinam absolutam in æternitate; sicque in præsenti inquirimus, An Deus decreverit media necessaria ad salutem, antequam eorum esse futurum absolutum videret, & ipsa illud haberent? Cùm tamen hujusmodi media, prout supra diximus, alia à solo Deo, & alia à Deo simul & à nobis dependeant, quid à nobis tenendum, duabus sequentibus conclusionibus resolvemus: Sit igitur:

642. Conclusio 1. Utrùm Deus ab æterno prædefinierit efficaciter media illa prædestinationis, quæ ab eo solo dependent, & fiunt? Affirmativè. Ita *P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 13. n. 3. P. Arriaga de prædest. d. 32. sect. 3. n. 25.* Probatur, quia hæc media non dependent, ut supponimus, neque à merito, neque à dispositione nostra, sed totaliter à solo Deo; ergo poterit ille sine ulla repugnantia quando, & quomodo voluerit prædefinire; ac proindè ab æterno ante eorum esse absolutum, & nostrum liberum arbitrium. Confirmatur, quia cùm hujusmodi media sint effectus Dei ad extra, debuit Deus ab æterno ad illos se determinare; alioqui maneret circa illos suspensus, & indeterminatus, daretúrque in Deo suspensio actûs; sed Deus non se determinat, nisi per voluntatem efficacem; quæ cùm antecedat esse absolutum rei, non potest non esse ejus prædefinitio; ergo &c.

Adverte de his mediis, quæ à solo Deo pendent 643.
nullam esse difficultatem, ut ait P. Soar. cit. sed totam versari circa media, quæ pendent à nostro libero arbitrio, quales sunt ordinariò actus liberi boni, qui cùm sint in duplici differentia; alii enim sunt ita boni, ut sint omninò independentes à peccato; alii verò ita sunt boni, ut illud essentialiter supponant, de primis in præsenti, de aliis autem in sequenti sectione dicendum: Sit igitur.

Conclusio 2. Utrùm Deus prædefinierit actus 644.
bonos liberos independentes à peccato antecedenter ad nostrum consensum liberum absolutè prævisum, & ante eorum esse absolutum? Affirmativè. Ita *P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 13. n. 10.* ubi citat *D. Aug. lib. de prædest. Sanctor. cap. 10. & lib. de bono persever. cap. 9. & D. Thom. 1. p. q. 23. & 1. 2.* tenent etiam *P. Amicus de prædest. d. 14. sect. 5. n. 150. P. Arrub. P. Tanner.* & alii. Probatur primò ex illo ad Ephes. 2. 10 ibi: *Creati in Christo JESU in operibus bonis, quæ præparavit Deus, ut in illis ambulemus.* Ad quæ verba D. Aug. *lib. de prædest. sanctor. cap. 10. Quod ait Apostolus*, inquit, *Creati in Christo JESU in operibus bonis, gratia est; quod autem sequitur; quæ præparavit Deus, ut in eis ambulemus, prædestinatio est.* Et D. Fulgent. *lib. 1. ad Monim. Bona opera nostra*, ait, *Paulus à Domino asserit præparata, hoc est, in prædestinatione dispositа.* Et infrà: *Sicut præparata est per prædestinationem voluntas à Domino, quâ bonum velimus; sic etiam bona opera præparavit Deus, ut in eis ambulemus.* Et D. Prosper. *lib. 2. de Vocat. gent. cap. 35.* aliàs 10. *Deus*, ait *his, quos eligit sine meritis, dat undè ornentur & meritis.* Idem habet D. Thom. ad eadem verba Apostoli, ex quibus, & Sanctorum Patrum expositionibus adductis satis constat, Deum electis prædefinire, (quod idem est ac præparare,) actus bonos supernaturales non supponentes peccatum antecedenter ad eorum consensum liberum, & ipsorum actuum esse absolutè prævisum; ergo &c.

Probatur secundò rationibus: Prima, quia talis 645.
prædefinitio est valdè consentanea perfectioni Providentiæ Divinæ, & amori speciali, quo Deus prosequitur suos electos, & aliundè non lædit eorum libertatem, ut patet ex dictis de electione efficaci ad gloriam ante eorum merita absolutè prævisa; ergo admittenda est in Deo. Confirmatur, quia ut se habuit Voluntas Divina ad nostram salutem, ita se habuit ad media requisita ad illam; nam ubi nulla reperitur repugnantia, proportionari debent voluntas finis, & voluntas mediorum; sed Voluntas Divina prædefinivit nostram salutem ante nostram liberam determinationem, & ejus esse absolutum prævisum; ergo sic etiam prædefinivit media omnia ad illam requisita; cùm in hoc nulla appareat manifesta repugnantia.

Secunda, quia Deus, ut constat ex conclusione 646.
proximè apposita, & ipsi Adversarii concedunt, prædefinivit nobis auxilia congrua; sed de lege ordinaria non potuit sic prædefinire, quin etiam prædefiniret bona opera; siquidem hæc habent rationem finis, & illa habent rationem mediorum; priùs autem intenditur finis, quàm medium, quod cùm in executione sit prius, debet esse in intentione posterius; ergo etiam illa prædefinivit. Confirmatur, quia ut supra diximus, qui intendit efficaciter aliquem finem, priùs intendit medium propinquius ipsi fini, quàm remotius; sed Deus ut finem intendit electis efficaciter salutem, cui sunt

sunt propinquiora media actus liberi meritorii, alii enim, quibus Deus solus eos excitat, sunt media remotiora; ergo priùs illos intendit efficaciter; sed talis intentio efficax est eorum prædefinitio; ergo &c.

647. Tertia, quia Deus aliquando nobis promittit nostros actus bonos, ut patet ex illo Ezech. 36. 27. ibi: *Faciam, ut in præceptis meis ambuletis, & judicia mea custodiatis, & operemini*; sed qui aliquid promittit efficaciter, habet voluntatem antecedentem dandi illud, quod promittit; promissio enim antecedit rem promissam; siquidem non ideò promittitur, quia res fiet, sed ideò res fiet, quia promittitur; ergo Deus habuit voluntatem antecedentem, seu intendentem ipsos actus; consequenterque eos prædefinivit, idque ante eorum consensum, & esse absolutum.

648. Dixi *ante eorum consensum, & esse absolutum*, quia debuit præcedere eorum esse conditionatum, & eorum scientia Conditionata; alioqui tolleretur libertas, ut benè P. Amicus cit. & alii notant, exceptis Thomistis. Patet, quia cùm prædefinitio divina sit infallibilis, si antecedat omnem prævisionem actûs, non relinquet causam proximam indifferentem ad operandum, sed necessariò illam determinabit, & compellet ad operationem, ita ut cõsensus maneat infallibilis solùm ex parte ipsius prædefinitionis, & nullo modo ex parte voluntatis creatæ, ut fit quando præcedit esse conditionatum, & ejus scientia Conditionata, & est necessarium, ut salvetur libertas in operando juxta ea, quæ supra diximus de electione efficaci ad gloriam ante prævisa merita in esse absoluto, prævisa tamen in suo esse conditionato, & suppositâ eorum scientiâ Conditionatâ.

649. Oppositum tenent *P. Vasq. 1. p. d. 99. cap. 7. à n. 41. P. Alarcon. de prædest. d. 1. cap. 6. num. 6. P. Martinon. de prædest. d. 19. in Appendice n. 74. P. Herice tract. 1. d. 7. cap. 5. n. 28. P. Less. P. Molin.* & alii: pro quibus: Objicies 1. Ex illo Ecclesiastici 15. 14. *Deus ab initio constituit hominem, & reliquit illum in manu consilii sui*; sed non ita relinqueret, si ejus actus prædefiniret; ergo &c. Respondeo negando minorem; adhuc enim homo, positâ prædefinitione, manet liber ad illos actus efficiendos, aut non efficiendos, cùm illa prædefinitio supponat Scientiam Mediam, & non influat, nisi per media, quæ libertatem non impediunt.

650. Objicies 2. D. Damascen. *lib. 2. de Fide cap. 30.* dicit (& idem docent alii Patres,) Deum omnia præscire, sed non omnia prædefinire; præscit enim omnia, quæ sunt in nostra potestate, & arbitrio, & ea non prædefinit; ergo &c. Respondeo D. Damascen. & alios Patres loqui de prædefinitione determinante per qualitatem physicam: aut de prædefinitione absolutissima independente omninò â Scientia Media, & auferente decretum conditionatum concurrendi, si voluntas creata se determinarit, & ponente aliud decretum absolutum dicens, velit, nolit voluntas operabitur: non autem loqui de prædefinitione, de qua hîc est sermo, & non tollit libertatem, sicut illæ tollerent.

651. Objicies 3. Illa prædefinitio induceret necessitatem antecedentem; necessitatem, quia non posset non adimpleri; antecedentem, quia antecederet determinationem voluntatis; sed necessitas antecedens tollit libertatem; ergo &c. Respondeo negando majorem; ut enim induceret necessitatem illam, quæ tolleret libertatem, debebat antecedere omnem consensum, & nullo modo ei accommodari; non autem sic antecedit, cùm supponat consensum conditionatum, & ei accommodetur; ac proindè solùm inducit necessitatem aliquo modo consequentem, quam potiùs appellamus infallibilitatem, cùm non sit omninò antecedens, utpotè supponens consensum conditionatum; neque sit omninò consequens, utpotè quæ non supponit consensum absolutum. Patet in auxilio efficaci à Deo dato, ut efficaci, quod non potest non habere effectum; & tamen licet antecedat consensum absolutum, non inducit necessitatem omninò antecedentem, quia supponit esse conditionatum, & Scientiam Mediam, eique accommodatur propter quam inducit necessitatem aliquo modo consequentem, quam potiùs appellamus infallibilitatem.

652. Inferes: Ergo cùm illa prædefinitio accommodetur libertati creatæ, non erit omninò efficax, poteritque frustrari. Respondeo non esse efficacem immediatè, sed tantùm mediatè, id est, mediis auxiliis, per quæ influit; siquidem per illam dicit Deus, volo efficaciter contritionem v. g. per tale auxilium, ut video per Scientiam Conditionatam, voluntatem creatam velle illam, quæ cùm per tale auxilium velit liberè talem contritionem, etiam eam vult Deus ut liberam; sicque mirum non est, quod habeat præparatum concursum ad oppositum; alioqui non esset velle efficaciter contritionem ut liberam.

653. Objicies 4. Illa prædefinitio non est necessaria ad Providentiam Divinam: tùm quia sine illa Deus Providentiâ suâ ordinat actus peccaminosos ad ostendendam suam justitiam, & manifestandum specialem amorem erga electos; neque enim Deus voluntate absolutâ, sed tantùm conditionatâ concurrit ad peccata, illaque permittit, & non prædefinit: tùm etiam quia ad ipsam perfectam Providentiam sufficit, si Deus velit ipsos actus in causa, licet non immediatè in se, & habeat voluntatem generalem, ac conditionatam concurrendi, si voluntas creata voluerit, cujus subordinatio optimè salvatur in eo, quod operari non possit, quin Deus simul concurrat; ergo admittenda non est talis prædefinitio.

654. Respondeo hujusmodi prædefinitionem non esse quidem absolutè necessariam; esse tamen necessariam de lege ordinaria, & ex quadam congruentia, ut benè probant rationes supra positæ. Neque ex actibus peccaminosis benè arguitur ad actus bonos; nam sicut Deus dat specialia auxilia ad bonos, qui propterea specialiter tribuuntur Deo, & non sic dat ad peccaminosos, quos tantùm permittit; ita etiam congruum fuit, quod illos, non tamen istos prædefiniret. Deindè negari non potest, Deum majorem habuisse Providentiam erga electos in ipsa prædefinitione, quàm si solùm haberet illam voluntatem generalem, & ex illa majorem argui subordinationem in causis creatis; ergo de facto non est Deo deneganda.

655. Objicies 5. Si Deus ex se prædefiniret nostra bona opera, sequeretur primò, quod non essent, neque tam pauca, neque tam imperfecta, neq; tam remissa: Secundò, quod viri Sancti meritò possent de Deo queri, quia majorem non acquirerent perfectionem ex eo, quod non possent excedere prædefinitionem divinam: Tertiò, quod Deus cognosceret nostros actus bonos, non quia futuri sunt, sed quia sunt ab eo prædefiniti, quod est contra communem locutionem Sanctorum Patrum; sequelæ autem sunt falsæ; ergo & illud, ex quo sequuntur.

656. Respondeo negando primam sequelam, cùm enim

enim Deus in ipsa prædefinitione se accomodaverit Scientiæ Mediæ, ne libertas creata offenderetur, solùm prædefinivit opera, prout illa vidit postea ab hominibus in tempore elicienda; ideòque tota ipsa operum paucitas, imperfectio, ac remissio potiùs hominibus, quàm Deo debet attribui. Ad secundam dicimus, adhuc nos posse majori cum fervore divinis inspirationibus respondere, & actus perfectiores elicere; siquidem Deus semper habet paratum concursum ad illos, etiam si non ita prædefiniviſſet, cùm prædefinitio non sit absolutè necessaria, ut eos eliciamus, quos si non elicimus, de nobis ipsis, non autem de Deo queri debemus. Ad tertiam dicimus, eos actus cognosci à Deo, & in se ipsis, & in divina prædefinitione; cùm tamen non prædefiniantur, nisi ut cogniti à Scientia Media, ideò absolutè dicuntur cognosci, quia futuri sunt, & non è contra, de quo nihil in contrarium loquuntur Sancti Patres.

SECTIO XXXI.

Quid de mediis supponentibus essentialiter peccatum?

657. Advertes primò media supponentia peccatum esse v. g. contritionem, seu pœnitentiam, prout hæc dicit retractationem, & aliquam peccati satisfactionem; pœnam ut pœnam; Redemptionem, sive passionem Christi Domini, quæ sine Judæorum peccato esse non potuit; Martyrum tormenta, quæ connexionem habent cum malitia Tyrannorum; actus humilitatis, & propriæ confusionis de peccato commisso; sicque de aliis similibus.

658. Advertes secundò *P. Soar. hìc lib. 3. cap. 8. n. 14. & in opuscul. lib. 2. cap. 5. n. 14.* existimare hujusmodi media esse in duplici genere: alia enim, inquit, ita supponunt essentialiter peccatum, ut sine illo esse non possint, cujusmodi sunt pœnitentia, Redemptio, pœna ut pœna, & similia, quæ formaliter respiciunt ipsam culpam ut culpam, tanquam suum objectum, & materiam circa quam; & sicut non potest dari actus sine objecto, ita neque illa media sine peccato: alia, quæ non ita dicunt ordinem essentialem ad culpam, quia absolutè poterant sine illa dari, cujusmodi sunt actus humilitatis, & confusionis, Passio Christi Domini, tormenta Martyrum, & similia: Undè concludit non potuisse Deum prædefinire actus prioris generis, potuisse tamen actus secundi generis prædefinire.

659. Non placet aliquibus hæc P. Soar. divisio, ac doctrina quatenùs asserit, Passionem Christi Domini, Martyrum tormenta, & actum humilitatis solùm accidentaliter, & occasionaliter supponere peccatum: talis enim passio, & Martyrum tormenta possunt dupliciter considerari, aut ex parte Judæorum, & Tyrannorum, aut ex parte Christi, & Martyrum: Si primum, dabatur ibi actio externa, & odium Christi ac Fidei, quo ipsa actio externa veluti informabatur, ac reddebatur peccaminosa: Si secundum, dabatur voluntaria tormentorum receptio, & acceptatio, & dolor indè resultans in corporibus, quem acceptabant, non absolutè, sed reduplicativè ut illatum ex illo odio, ideò enim Christus Dominus, & Martyres non solùm dolebant de sua passione, sed maximè de peccato, & malitia Judæorum, ac Tyrannorum: ergo voluntas illa intrinsecè respiciebat ipsum peccatum, ut suum objectum; consequenterque non minùs essentialiter, quàm respicit pœnitentia. Deindè sicut Martyrum tormenta absolutè, & ut passiones sunt, non supponunt essentialiter odium, & peccatum Tyrannorum, illud tamen supponunt, ut sunt tales passiones, nempè Martyrum; ita etiam actus humilitatis, & confusionis, præcisè ut talis est, non supponit essentialiter peccatum; illud tamen supponit reduplicativè, quatenùs talis est; nempè ortus à recordatione peccati commissi.

660. Advertes tertiò, quæstionem procedere de mediis supponentibus peccatum in re commissum, & non in sola æstimatione; licet enim de hoc possit esse verus actus pœnitentiæ, & ejusdem fortasse rationis cum actu pœnitentiæ elicito de peccato in re commisso; quæstio tamen specialiter procedit de ipsa pœnitentia, quæ supponit verum, & reale peccatum, & non solùm apparens. His suppositis.

661. Conclusio nostra sit: Deus prædefinivit media supponentia essentialiter peccatum ante illius præscientiam absolutam. Ita *P. Amicus de prædest. d 15. sect. 3. n. 137. P. Quiroz de prædest. tract. 4. d. 22. sect. 2. P. Arriaga de prædest. d. 38, sect. 4. n. 41.* ubi etiam pro se adducit *P. Mol. P. Soar. & P. Granad.* & dicit esse sententiam communem inter Thomistas, & Scotistas. Probatur primò, quia quando Deus vult permissionem peccati, (ut velle posse diximus supra, & dicemus infra,) efficaciter intendit aliquod bonum, ad quod illa conducit; siquidem cùm talis volitio sit bona, debet habere pro objecto aliquod bonum, qualis non est de se permissio peccati nudè sumpta, sed informata bono illo, ad quod conducit; atqui hoc bonum est pœnitentia, aut humilitas, aut alius similis actus; ergo Deus aliquem eorum priùs intendit efficaciter, seu prædefinit, quod est idem; sed tunc adhuc peccatum non habet esse futurum absolutum, neque ut tale prævidetur; siquidem hoc non habet, nisi post ipsam permissionem; ergo pœnitentia, & similes actus sunt à Deo prædefiniti ante præscientiam absolutam ipsius peccati.

662. Probatur secundò, (& est totum fundamentum Contrariorum,) ideò Deus non posset prædefinire pœnitentiam, (idemque de aliis similibus actibus,) quia necessitaretur velle positivè peccatum; sed hoc non sequitur; ergo &c. Probatur minor primò, quia voluntas prædefiniens aliquem finem solùm includit eam voluntatem medii, quæ necessaria est per se ad ponendam existentiam talis finis; sed ad ponendam existentiam pœnitentiæ sufficit ex parte Dei voluntas permissiva peccati, quin sit necessaria voluntas positiva illius, ut patet in omni pœnitentia, quæ de facto datur; ergo sola illa, & non hæc includetur in voluntate prædefiniente pœnitentiam.

663. Secundò, quia ut Deus prædefiniat finem, satis est, quod ille de se sit honestus, & honestū habeat medium, per quod acquiratur; sed pœnitentia de se est honestissima, & honestum habet medium, per quod acquiratur, qualis est permissio peccati, hæc enim est honesta: tùm quia Deus non tenetur non permittere peccatum: tùm etiam, quia non tenetur dare auxilium efficax, quo illud impediatur; positâ autem ipsâ permissione, sufficienter habetur pœnitentia; ergo Deus potest illam prædefinire ante prævisum peccatum in esse absoluto.

664. Tertiò, ideò prædefinitio pœnitentiæ esset volitio positiva peccati, quia habet cum illo necessariam connexionem; sed indè non sequitur; siquidem pœnitentia de peccato præterito habet cum illo connexionem necessariam; & tamen gaudium

de tali pœnitentia non est gaudium talis peccati; neque qui amat talem pœnitentiam, amat præteritionem talis peccati. Similiter passio Christi Domini, & tormenta Martyrum de facto habuerunt necessariam connexionem cum peccatis Tyrannorum; & tamen Deus potuit velle illa efficaciter, quin vellet positivè ipsa peccata; ergo &c.

665. Quartò, quia dato, quod Deus videat Petrum v. g. peccaturum, si ponatur in tali occasione, & loco, talis occasio, & locus habent connexionem cum tali peccato; & tamen Deus potest prædefinire, & velle efficaciter, imò de facto sic vult ponere Petrum in tali occasione, & loco, quin positivè velit illius peccatum; ergo &c. Quintò, quia cùm pœnitentia destruat peccatum, qui vult efficaciter pœnitentiam, etiam vult efficaciter destructionem peccati; ergo non vult ipsum peccatum; implicat enim velle simul efficaciter rem, & ejus destructionem. Sextò, quia pœnitentia non solùm destruit peccatum præteritum, sed etiam præservat à futuro; ergo potuit prædefiniri à Deo, non ut destructiva peccati, quod adhuc solùm est in esse futuro conditionato, sed tantùm ut præservativa ab aliis, quæ possunt esse, quæ prædefinitio ex vi, & intentione sua, neque virtualiter extenderetur ad tale peccatum.

666. Contrarium tenent *P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 13. num. 11. & lib. 3. cap. 8. n. 13. & in opuscul. lib. 3. de Auxil. cap. 17. à n. 8. & lib. 2. de concursu Dei, cap. 5. num. 14. P. Vasq. 1. p. d. 93. cap. 2. P. Arrub. d. 82. cap. 2. P. Herice tract. 3. d. 30. cap. 6. n. 31. P. Tanner. de prædest. d. 3. quæst. 5. dub. 6. num. 28.* & alii apud citatos: pro quibus: Argues 1. D. Aug. in psal. 125. sicut & alii Patres putant Deo esse indignum parare medicinam ea voluntate, quâ permittat vulnera, ut curentur; sicut contra rationem est, quod medicus intendat efficaciter medicinam ante morbum, & hunc permittat, ut illam postea adhibeat; ergo neque Deus sic poterit velle efficaciter pœnitentiam, quæ est medicina peccati, & hoc permittere, ut illam postea adhibeat.

667. Respondeo cum *P. Arriaga cit. n. 38.* D. Aug. & Sanctos Patres ad plurimum intelligendos esse de medicina, quæ nullum alium habet finem, sive effectum, nisi sanare; non tamen de illis, quæ ulteriùs præservant à gravioribus morbis, quarum una est pœnitentia, & sic prudenter amari potest, non tantùm præcisè quatenùs sanat, sed præcisè quatenùs præservat, ad quod etiam permitti potest minor morbus, sine quo ipsa medicina, ut à majoribus præservet, applicari non potest, quo modo pœnitentia est à Deo volita, & prædefinita, propter quam permittit saltem minus peccatum. Neque dicas indè sequi, Deum plus amare pœnitentiam, quàm carentiam peccati. Non, inquam, hoc dicas, totum enim admittimus, nam Deus de facto sæpiùs videt evitandum esse peccatum, si dederit tale auxilium efficax, & committendum, si neget; ponendam tamen postea pœnitentiam; & tamen adhuc negat tale auxilium, ut habeatur postea pœnitentia, in quo plus amat ipsam pœnitentiam, quàm carentiam peccati, aliter daret auxilium, ut hæc, & non illa sequeretur.

668. Argues 2. Qui intendit efficaciter finem, necessariò intendit medium unicum ad illum assequendum; neque enim finis sic intenditur, nisi ut acquiratur, non autem potest acquiri, nisi per illud medium, cùm sit unicum; sed peccatum est medium unicum ad pœnitentiam; hæc enim sine illo dari non potest; ergo si Deus efficaciter intenderet pœnitentiam ante prævisionem absolutam peccati, necessariò intenderet etiam ipsum peccatum, quod non est admittendum.

669. Respondeo distinguendo majorem: necessariò intendit medium unicum, si videat, non posse ipsum finem assequi, quin tale medium intendatur formaliter, aut virtualiter; concedo majorem: si videat posse assequi, positâ tantùm ejus permissione; nego majorem: tunc enim intendens finem, neque formaliter, neque virtualiter, sed solùm permissivè intendit tale medium, sicque sola ipsius medii permissio virtualis continetur in illa efficaci intentione finis, ex qua solùm obligatur ad volitiones necessarias ad assecutionem finis infallibiliter, ad quam cùm sola sit necessaria volitio permissiva peccati, solam illam habet Deus ex intentione efficaci pœnitentiæ. Patet à simili, quia non magis requiritur peccatum futurum ad pœnitentiam futuram, quàm peccatum præteritum ad pœnitentiam præsentem; sed potest hanc amare, & approbare, quin amet, & approbet peccatum præteritum; ergo etiam poterit sic amare, & approbare illam, quin amet, & approbet peccatum futurum; aliter assignent de hoc diversam rationem.

670. Instabis: Quando pœnitentia amatur, prævisso jam peccato in esse absoluto, ut prævidetur peccatum præteritum, amatur ut destructiva ipsius peccati; sicque non amatur, imò odio habetur ipsum peccatum: quando autem amatur ante prævisum peccatum, ut non prævidetur peccatum futurum, amatur ut inductiva ipsius peccati, sine quo esse non poterit; ergo hoc, & non illo modo amari à Deo implicat; consequenterque assignata ratio nulla est. Respondeo negando secundam partem antecedentis; nam ideò amor pœnitentiæ præsentis non est approbativus peccati præteriti, quia illud supponit ab homine jam commissum ex propria malitia independenter à tali amore; sed etiam amor pœnitentiæ futuræ supponit peccatum ab homine committendum ex propria malitia independenter à tali amore; siquidem ante illum vidit Deus peccatum conditionatè futurum, & in re posse esse sine tali amore; ergo talis amor non ponit ipsum peccatum; illas enim causas, quas res habet in statu conditionato, habet etiam in absoluto, & cùm talis amor non sit prævisus ut causa peccati in statu conditionato, neque talis erit in absoluto.

671. Argues 3. Deus in ea prædefinitione pœnitentiæ necessariò intenderet permissionem peccati, & auxilium inefficax, quatenùs habent utilitatem ad ipsam pœnitentiam eliciendam; siquidem illa eligeret, ut inserviunt ad habendam pœnitentiam; solùm autem ita inserviunt, prout habent eam utilitatem; sed Deus non poterat illa eligere, prout eam habent utilitatem; siquidem cùm hanc sumant à peccato, & prout cum illo conjunguntur, amando Deus ipsam utilitatem, consequenter amaret ipsum peccatum, quod implicat; ergo &c.

672. Respondeo negando majorem, nam intendens finem ex illius prædefinitione solùm obligatur eligere medium, quatenùs per illud ipse finis acquiri potest; cùm autem pœnitentia haberi possit, positâ tantùm permissione, & dato auxilio inefficaci, licet non amentur formaliter secundùm eam utilitatē, quam habent ad talem finem reduplicativè, ideò dicendum est, Deum non obligari ad eligendam ipsam permissionem, & illud auxilium reduplicativè sub tali motivo, nempè quatenùs habent talem utilitatem. Accedit, quod Deus potuisset eligere permissionem, non ut utilem ad peccatum, sed ut utilem

lem ad pœnitentiam, cùm hæc utilitas sit proxima, illa verò remota, ideòque hæc, & non illa debet intendi ut motivum formaliter, licet illa debeat supponi ut conditio sine qua non eligeret Deus tale medium ad pœnitentiam.

673. Argues 4. Implicat quod quis intendat efficaciter finem, & habeat displicentiam de positione medii necessarii ad illum assequendũ, & quod illud prohibeat, cùm potiùs ipsa intentio moveat ad positionem, & gaudium talis medii; sed Deus non potest non habere displicentiam de peccato, & illud prohibere, cùm tamen sit medium necessarium ad pœnitentiam eliciendam; ergo non potest Deus hanc efficaciter intendere, & prædefinire.

674. Respondeo negando majorem, si sermo sit de displicentia inefficaci: Primò, quia mercator, ut salvetur, amat efficaciter projectionem mercium in mare; & tamen hæc ei displicet inefficaciter: Secundò, quia Deo inefficaciter displicet pœna dãnatorum; & tamen eam vult efficaciter; ergo à fortiori poterit amare pœnitentiam efficaciter, & ei displicere peccatum. Tertiò, quia hîc & nunc ei displicet pœnitentia inefficaciter; siquidem quantùm est ex se potiùs vellet, quod homini non esset necessaria; cùm tamen videat illum dispositum ad committendum postea peccatum grave, nisi confundatur, & humilietur per pœnitentiam de aliquo peccato leviori factam, ideò quasi coactus ad evitandum majus malum, permittit minus, & decernit pœnitentiam, eamq; vult efficaciter, quia videt utilem ad talem finẽ, ad quem peccatum permittit.

Argues 5. Qui intendit efficaciter finem contí-
675. nentem virtute aliquem effectum, etiam necessariò intendit, saltem virtute ipsum effectum; ergo etiam qui intendit efficaciter aliquem finem, intendit etiam unicum medium illius, illudque amat, saltem virtute. Respondeo negando consequentiam, diversa ratio est, quia positâ causâ physicâ necessariâ, necessariò sequitur ejus effectus, sic enim posito Sole, necessariò sequitur lux, quin interveniat operatio aliqua intentionalis, ideòque qui amat talem causam, censetur amare etiam necessariò, saltem virtute talem effectum: at verò positâ intentione efficaci finis, non sequitur medium necessariò, sed interveniente operatione voluntatis, debet enim hæc illud eligere, & applicare, ideoque ex tali intentione solùm sequitur necessariò ea voluntatis operatio circa medium, quæ necessaria est ad finem consequendum; cùm autem necessarius non sit amor etiam virtualis ipsius medii, sive peccati ad ponendam pœnitentiam, sed sufficiat ejus permissio, ideò hæc tantùm continetur virtute in ipsa intentione efficaci pœnitentiæ.

Argues 6. Non potest dari pœnitentia actualis
676. sine peccato præterito; ergo neque pœnitentia futura sine peccato futuro; sed positâ prædefinitione efficaci, jam pœnitentia manet futura; ergo etiam peccatum manebit futurum; sicque per eam prædefinitionem transivit de statu conditionato in absolutum, & Deus saltem virtute illud in ipsa prædefinitione voluit ac prædefinivit. Respondeo distinguendo primum consequens; neq; pœnitentia futura sine peccato futuro, si sit absoluta in se quoad exercitium, concedo cõsequentiam; neque enim exerceri potest pœnitentia futura sine peccato futuro: si sit futura solùm in causa, id est ex divina intentione; nego consequentiam: tunc autem adhuc non esset futura in se quoad exercitium, cùm talis non sit ante determinationem liberam voluntatis, quæ adhuc non daretur, sed talis esset in Deo, qui præviso peccato conditionatè futuro, potuit ei præparare remedium, quin talis præparatio sit causa illius, etiam virtualis, sed sola permissio.

Instabis: Si prædefinitio pœnitentiæ esset vir- 677.
tualis permissio peccati, sequeretur, Deum intendere simul existentiam, & non existentiam ipsius peccati: existentiã, quia eam involvit permissio, quâ posità peccatum manet futurum: non existentiam, quia eam destruit pœnitentia prædefinita; sed hæc implicat; ergo &c. Respondeo Deum non intendere peccati existentiam, nisi permissivè, idque in diverso tempore, intendit enim permittere in hoc instanti, & auferre illud in instanti sequenti per pœnitentiam, quod non implicat: sicut non implicat, quod præviso jam peccato in esse absoluto, prædefiniat pœnitentiam, & tunc dentur simul existentia peccati in esse absoluto, & ejus non existentia in prædefinitione ipsius pœnitentiæ, cùm sint in diverso tempore, nempè existentia peccati in exercitio tempore antecedenti, & ejus non existentia in pœnitentiâ posita in exercitio tempore subsequenti, sicque futuræ in diverso tempore.

Argues 7. Deus non potest prædefinire pœnam 678.
ut pœnã ante præviſum peccatum in esse absoluto; ergo neq; pœnitentiam ante prævisionem absolutam ipsius peccati. Respõdeo dato antecedente, de quo jam supra, negando consequentiam; diversa ratio est, non in eo, quod volitio pœnæ ut pœnæ sit volitio peccati, cùm Deus de facto, præviso peccato in esse absoluto, velit efficaciter pœnam ut pœnam, quin habeat complacentiam, imò displicentiam de ipso peccato, sed quia cùm pœna ut pœna sit supplicium, maximè dedecet Bonitatem ac Misericordiam Divinam parare illam ante prævisionem absolutam peccati; & deindè non benè ostenditur Justitia Divina, cùm adhuc non detur materia, ideòque D Damascenus, & alii Patres dicunt pœnam pertinere ad voluntatem consequentem peccatum prævisum: at verò pœnitentia, cùm sit remedium, maximè decet & commendat Bonitatem, ac Misericordiam Divinam, si illud præparet etiam ante prævisum vulnus in esse absoluto.

Argues 8. Deus intendens efficaciter gloriam, 679.
saltem virtute intendit etiam merita, quia sunt necessaria ad illam consequendam; sed etiam peccatum est necessarium ad pœnitentiam consequendam; ergo Deus hanc efficaciter intendens, etiam illud, saltem virtute intendit; sed hoc implicat; ergo & illud, ex quo sequitur. Respondeo peccatum esse necessarium ad pœnitentiam permissivè tantùm ex parte Dei, & volitum positivè ex parte hominis: at verò merita sunt necessaria ad gloriam volita positivè, & ex parte Dei, & ex parte hominis. Et ratio diversitatis est, quia merita, cùm sint bona, & honesta, benè potest Deus, & vult in illa tendere voluntate directa, & positiva: at verò peccatum, cùm sit malum, & alioqui ad pœnitentiam consequendam non sit necessaria volitio positiva illius, sicut meritorum ad gloriam consequendam, quam Deus intendit dare per merita, sed satis sit volitio permissiva, ideò est incapax volitionis divinæ positivæ, etiam virtualis. Accedit, quod merita, cùm possint informari bonitate gloriæ, & non ita peccatum bonitate pœnitentiæ, cùm sit incapax de se recipiendi quamlibet bonitatem, etiam extrinsecam finis, ideò Deus potest illa, non tamen hoc amare positivè saltem virtute.

Instabis: ex præmissis necessariis sequitur neces- 680.
sariò conclusio formalis intrinsecè respiciens, saltem virtute objectum præmissarum; ergo etiam ex

intentione efficaci pœnitentiæ sequetur necessariò formalis electio medii, sive peccati intrinsecè respiciens, saltem virtute bonitatem ipsius pœnitentiæ. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia conclusio cùm sit actus intellectûs necessariò operantis, impediri non potest; sed necessariò sequitur ad positionem præmissarum: at verò electio cùm sit actus voluntatis, quæ est potentia libera, potest ab illa procedere solùm, prout est necessaria ad finem consequendum; cùm autem sit necessaria per solam permissionem peccati, ideò non necessitatur voluntas ad ponendam ejus volitionem formalem, & positivam.

SECTIO XXXII.

Vtrùm Deus potuerit prædefinire actus pravos quoad materialitatem, ut media prædestinationis?

681. ADvertes primò, hujusmodi actus potuisse considerari ut media prædestinationis, si Deus prædefiniret alicujus materialitatem permittendo ejus malitiam, ut postea evitaret alios in malitia graviores; sicut diximus prædefinisse pœnitentiam, & alios actus bonos, permitendo peccata leviora, ut postea evitaret alia longè graviora, & tandem præstaret gratiam finalem.

682. Advertes secundò, peccatum posse dupliciter accipi: primò pro materialitate, qualis est ipsamet entitas actûs: secundò pro formalitate, qualis est malitia ipsius actûs, sive hęc sit aliquid positivũ, sivè negativum, de quo suo in loco, cùm egerimus de peccatis. Deinde ipsa materialitas peccati adhuc dupliciter accipitur: Primò specificativè, quando scilicet sumitur entitas ipsius actus physicè, & secundùm se, aut si in genere moris, solùm ut ejus individuum genericum abstrahendo à bonitate, & malitiâ, quæ sunt rationes specificæ talis generis: Secundò reduplicativè, & formaliter, quando scilicet ipsa entitas sumitur ut hîc, & nunc subjecta malitiæ, sive ut habens malitiam sibi connexam, illamque dicens de connotato.

683. Advertes tertiò, quæstionem non procedere de actibus pravis formaliter sumptis, nullus enim Catholicus dubitat, Deum non potuisse hujusmodi actus prout sic prædefinire: tum quia Deus non potest prædefinire peccata: tum quia si non potest hujusmodi actus etiam materialiter sumptos prædefinire, ut infra dicemus; à fortiori non potuerit eos formaliter sumptos prædefinire.

684. Advertes quartò, Deum non posse etiam prædefinire actus pravos quoad materialitatem sumptam reduplicativè, nempè prout hæc subjacet formalitati ipsius peccati, & eam dicit de connotato, ut est etiam indubitatum. Probatur primò, quia tunc etiam vellet saltem indirectè, & de connotato ipsam malitiam, cùm hæc ab illo sic dicatur; Deus autem non potest neque prout sic velle malitiam peccati, ut patebit ex dicendis; ergo &c. Secundò, quia Deus non potest velle, & amare, quod prohibet; sed prohibet volitionem etiam indirectam malitiæ peccati; ergo non potest illam amare, & à fortiori neque in se habere per ejus prædefinitionem. Advertes quintò, difficultatem solùm procedere de actibus pravis quoad materialitatem specificativè, & materialiter sumptam. Hoc posito.

Verior sententia, quam sequimur, asserit Deum non prædefiniviſse tales actus pravos etiam sic materialiter, & specificativè acceptos. 685.
Ita *P. Soar. in opuscul. lib. 2. cap. 4. à num. 2. P. Mol. 1. p. q. 14. a. 13. d. 18. memb. 3. P. Vasq. 1. p. d. 99. cap. 4. n. 20. P. Ruiz de voluntate Dei, d. 27.* & sequentibus, ubi latissimè de hac re *P. Præposit. 1. p. q. 22. a. 4. dub. 2. à n. 26. P. Compton. tom. 1. d. 41. sect. 1. n. 8. P. Rhodez tom. 1. d. 5. q. 2. sect. 4. §. 3. P. Valent. 1. p. q. 19. punct. 3. P. Quiroz hic d. 24. n. 6.* ubi, inquit, sic tenere omnes Doctores nostræ Societatis JESU, & plures alios ex aliis Scholis. Probatur primò authoritate Scripturæ. Exod. 23. *Mendacium fugies, justum non occides, quia aversor impium.* Judith. 5. *Deus enim illorum odit iniquitatem.* Psal. 5. *Non Deus volens iniquitatem tu es.* Psal. 44. *Dilexisti justitiam, & odisti iniquitatem.* Prov. 15. *Abominatio est Domino via impii.* Sapient. 14. *Similiter odio sunt Deo impius & impietas ejus.* Ezech. 33. *Nolo mortem impii, sed ut convertatur à viâ suâ, & vivat.* Oseæ 13. *Perditio tua Israel, tantummodo ex me auxilium tuum.* Habacuc. 1. *Mundi sunt oculi tui, ne videant malum, & ad iniquitatem respicere non potes.* Jerem. 19. *Repleverunt locum istum sanguine innocentium, & adificaverunt excelsa Baalim, ... quæ nec præcepi, nec locutus sum, nec ascenderunt in cor meum.* Rom. 9. *Sustinuit in multâ patientiâ vasa iræ.* Jacob. 1. *Deus enim intentator malorum est* & sæpè alibi, quæ loca non solùm sunt intelligenda de actibus pravis formaliter, sed etiam materialiter sumptis, ut constabit ex dicendis; ergo &c.

Probatur secundò authoritate Conciliorum ex Arausican. 2. can. 23. ibi: *Suam voluntatem homines faciunt, non Dei, quando id agunt, quod Deo displicet.* Et can. 25. ibi: *Aliquos ad malum divinâ potestate prædestinatos esse, non solùm non credimus, sed etiam si sunt, qui tantum malum credere velint, cum omni detestatione illis anathema dicimus.* Neque dicant primò ibi sermonem esse de malo pœnæ; siquidem si de hoc, à fortiori de malo culpæ, cùm sit detestabilius, & in illo etiam hoc virtute prædefinitur. Neque dicant secundò, Concilium loqui de malo culpę formaliter, non verò materialiter sumptæ, hoc enim esse falsum ex dicendis constabit. Deindè ex Concil. Valentin. sub Lothario cap. 3. ibi: *Fatemur prædestinatione ea tantùm Deum statuisse, quæ ipse vel gratuitâ suâ misericordiâ, vel justo judicio facturus erat: in malis verò ipsorum malitiam præsciviſse, quia ex ipsis est, non prædestinasse, quia ex illo non est.* Hùc etiam spectat quod in 5. Synod. act. 4. inter blasphemias Theodori refertur, quod dixerit, disposuisse Deum, ut homines peccarent, quia ita eis expediebat. 686.

Probatur tertiò specialiter ex Trid. sess. 6. cap. 10. ibi: *Si quis dixerit, non esse in potestate hominis vias suas malas facere, sed mala opera, ita ut bona Deũ operari, non permissivè solùm, sed etiam propriè, & per se, adeò ut sit proprium ejus opus non minùs proditio Judæ, quàm vocatio Pauli: anathema sit.* Ubi Concil. loquitur etiam de entitate actûs pravi, & non de sola ejus malitia formali: Primò, quia utitur verbo *operari*, quod si sumatur, ut debet, in proprio sensu solùm competit per se entitati physicæ, & non malitiæ morali; hæc enim non producitur propriè & per se, sed tantùm per accidens ratione entitatis physicæ. Secundò, quia Concil. definit contra aliquos hæreticos asserentes, Deum operari peccatum, aut instigando ad illud, aut voluntatem ad illud prædeterminando; illi autem non 687.

loque-

loquebantur de malitia formali; siquidem de hoc erubescebant etiam ipsi hæretici ut ait *P. Soar. cit. cap. 2. n. 22.* & hoc dicere ausi non sunt *Calvin. lib. 3. Inst. cap. 23. §. 9. Beza Aphorismo 31. & Zuinglius serm. de Provid. cap. 6. ut ait. P. Vasq. cit. n. 22.* ergo de sola entitate actûs pravi, sive de sola volitione mala materiali; sed Deus in hac non ita se habet, sicut in actibus bonis, ut definit Concil. ergo si Deus prædefinit actus bonos, non ita prædefinit actus malos, etiam quoad materialitatem.

688. Probatur quartò ex Sanctis Patribus, D. Leo serm. 16. de Passione ubi tractans illud Actor. 4. *Convenerunt in civitate ista, &c. Nunquid,* ait, *iniquitas persequentium Christum ex Dei est orta consilio? Et illud facinus, quod omni majus est crimine, manus divinæ præparationis armavit? Non hoc planè de divinâ justitiâ sentiendum est, quia multùm diversum, multùmq; contrarium est, id quod in Judæorum malignitate præcognitum, & quod in Christi est Passione dispositum.* Et Leo 9. *Epist. ad Petr. Antiochen. Credo,* ait, *prædestinasse solùmmodò bona, præscivisse autem bona, malaq;.* Et D. Prosper. *ad object. Vincent. art. 10. Detestanda,* ait, *& abominanda opinio, quæ Deum cujusquam malæ voluntatis, aut malæ actionis credit auctorem, cujus prædestinatio nunquam extra bonitatem, numquam extra justitiam est.* Idem habet *art. 4. & 11. & lib. 2. de Vocat. Gent. cap. 4. & ad capitul. Gallor. cap. 1.* Et D. Fulgent. *lib. 1. ad Monim. Iniquos ad supplicium justè prædestinavit, quia eorum mala opera, licet futura præsciret, non tamen ipse prædestinavit, ut futura essent, quia non ipse fecit, ut facerent,* & sæpè idem repetit toto hoc libro. Idem probant, & habent *D. Gregor. Nyssen. lib. 7. Philosoph. cap. 1. D. Damascen. lib. 2. cap. 29. & 30. & lib. 4. cap. 20. Theodoret. serm. 5. ad Græc. D. Irenæus lib. 4. contr. hæres. cap. 77. D. Cyril. lib. 11. in Joan. 16. Tertul. lib. 2. contr. Marcion. cap. 14. D. August. lib. de Spirit. & liter. cap. 31. & lib. 2. de peccator. merit. cap. 5. & cap. 18. D. Amb. lib. de Parad. cap. 8. & lib. 2. de Cain & Abel cap. 9. D. Hieron. in Isai. 45. & ad Ephes. 1. D. Greg. Magn. lib. 29. Mor. c. 21.* & alii apud Doctores citatos præsertim apud *P. Soar. cap. 2. àn. 23. & P. Ruiz à d. 27.*

689. Probatur quintò rationibus: Prima, quia impossibile est, quod Deus prædefiniat formale peccati, ut ipsi Adversarii tenentur fateri; sed etiam est impossibile prædefinire ejus materiale, quin etiam prædefiniat formale; ergo neutrum potest Deus prædefinire. Probatur minor primò, quia velle materiale peccati nihil aliud est, quàm velle hanc volitionem libero, & humano modo productam, v. g. volitionem, quâ Judas vendidit Christum Dominum libero, & humano modo elicitam; sed illam prout sic velle est velle formale ipsius peccati; siquidem neque Deus ampliùs vellet, si vellet formale peccati; neque Judas aliquid ampliùs voluit, quando peccavit; ergo &c. Secundò, quia positâ tali prædefinitione, & seclusâ quacunque voluntate permissivâ, adhuc sequeretur formale peccati; ergo Deus volendo, & prædefiniendo illud materiale, etiam vellet, & prædefiniret formale peccati. Tertiò, quia qui vult unum, etiam vult aliud cum illo necessariò connexum, sed malitia formalis est de se necessariò connexa cum illa materialitate peccati sic productâ; ergo Deus hanc prædefiniens, etiam illam necessariò prædefiniret.

690. Secunda, quia si Deus posset prædefinire eos actus quoad materialitatem, plura sequerentur absurda: Primum, posse eam consulere; siquidem hoc minùs est, quàm prædefinire; hoc enim habet infallibilem effectum; non ita verò illud. Secundum, posse etiam infundere habitus pravos; siquidem etiam hoc minùs est; cùm homo possit resistere habitibus ipsis; non ita verò prædefinitioni divinæ, neque illâ positâ, malitiæ ipsius peccati. Tertium, dari contrarietatem in Voluntate Divina, quatenùs vult efficaciter entitates ipsas peccatorum illas prædefiniendo, quas tamen prohibet, quatenùs prohibet non solam malitiam formalem, sed etiam omnem occasionem eam involventem; posito autem actu ita producto, necessariò involveretur illa malitia. Quartum, posse hominem licitè, & laudabiliter velle efficaciter illam entitatem actûs, nempè odii Dei; siquidem licitum, & laudabile est conformari Voluntati Divinæ efficaci, qualis est prædefinitio; cùm illa sit suprema regula omnis bonitatis, & licitum, ac laudabile sit tali regulæ conformari; sed hujusmodi absurda non sunt admittenda; ergo &c.

691. Tertia, quia Deus, ut per se notum est, prohibet determinationem Voluntatis ad formale peccati; sed voluntas non se determinat ad hoc, nisi determinando se ad materialitatem actûs; ergo Deus etiam hanc, saltem secundariò prohibet; ergo non potest illam efficaciter prædefinire. Confirmatur, quia alioqui sicut in prædefinitione actûs boni se obligat ad inchoandum, & procurandum, ut fiat, ita etiam se obligaret in hac prædefinitione materialitatis peccati; sed hoc non est dicendum; neque enim Deus potest inchoare, & procurare, quod prohibet; ergo &c.

692. Quarta, quia Deus punit non solùm formale, sed etiam materiale peccati, ut patet ex illo Apoc. 18. ibi: *Quantùm glorificavit se, & in deliciis fuit, tantùm date illi tormentum, & luctum:* ubi agitur de pœnâ sensûs, quâ punitur voluntatis conversio ad creaturam; sed ita converti spectat ad materiale peccati, licet habeat adjunctum formale, per quod fit aversio à Deo, quæ punitur pœnâ damni; ergo Deus punit materiale peccati; sed non posset ita punire, si illud prædefiniret; alioqui puniret, quod ut fiat, impellit; maximè enim Deus impellit ad id, ad quod determinat, & efficaciter intendit; sicque injustè ageret, ut ait D. Prosper. *lib. ad object. Gallor. cap. 12.* ibi: *Si Deus,* ait, *hominem sibi obedientem à veritate deturbat, & benè currentem cadere facit; ergo pro nobis mala retribuit, & injustè punit, quod ut fiat impellit. Quid tam perversum, quid tam insanum dici, aut excogitari potest?* ergo &c.

693. Oppositum tenent *Bannez 1. p. q. 14. art. 13. dub. ult. & q. 19. art. 8. & q. 23. art. 3. dub. 2. Cabezudo 3. p. q. 62. art. 5. tota q. 1. & 2. de Auxil. Zumel. 1. p. q. 14. art. 13. suâ q. 2. concluf. 2. & tom. 1. opuscul. d. 5. sect. 1. Trigosus 1. p. sum. D. Bonav. q. 18. art. 4. dub. 3. ad 2. & 3. Cabrera 3. p. q. 18. art. 4. d. 2. §. 12. à n. 530. Navarrete tom. 2. in 1. p. controv. 25. concluf. 6. & 7. Alvarez d. 24. concl. 2. Ledesma de Auxil. q. 2. art. 18. concl. 3.* & communiter Thomistæ: pro quibus: Argues 1. Ex Scriptura constat, quasdam actiones pravas ex consilio, & prædefinitione Dei fuisse factas; siquidem loquendo de venditione Joseph sic ait Gen. 45. *Non vestro consilio, sed Dei voluntate hùc missus sum:* & ut intelligamus ipsam Dei voluntatem fuisse efficacem, addit: *Num Dei possumus resistere voluntati? &c.* Et Actor. 2. loquendo de Christo Domino: *Hunc,* ait, *definito consilio, & præscientiâ Dei traditum, &c.* Et Actor. 4. *Convenerunt Herodes, &c. facere, quæ manus tua, & consilium tuum decreverunt fieri;* sed talis vo-

luntas Dei antecedens non poterat esse circa malitiam peccati; ergo circa ejus materialitatem quà talem.

694. Respondeo negando majorem, ad primum locum dicimus Deum ibi solùm prædefiniviſſe tranſitum Joſeph in Ægyptum, & ejus ibi exaltationem permittendo tantùm venditionem, quam per ſcientiam mediam prævidebat, & eam ordinando ad ipſam exaltationem, quod inde patet, neque enim dicit *voluntate Dei venditus ſum*, ſed *hùc miſſus ſum*: quod etiam ipſe Joſeph inſinuat Gen. 50. *Vos cogitaſtis in me mala, ſed Deus vertit illud in bonum.* Ad ſecundum dicimus, verba illa referri ad diverſas perſonas; illa enim *definito conſilio* pertinent ad homines, qui conſilium habuerunt, & definierunt, ut Chriſtum interficerent; alia verò *præſcientiâ Dei traditum*, pertinent ad Deum, qui id præſciens permiſit. Ad tertium dicimus, ſolùm ibi ſignificari, Deum prædefiniviſſe mortem, & Paſſionem Chriſti in hominum Redemptionem, non tamen quod fierent ab Herode, & Pilato; hoc enim ſolùm permiſit: ſiquidem dicit *manus tua, & conſilium tuum decreverunt fieri*; non autem quod tu decreviſti, ut illi facerent, quod eſt quidem longè diverſum.

695. Argues 2. Aliqua ſunt Scripturæ loca, in quibus actiones pravæ videntur Deo attribui, ut 2. Reg. 16. *Dominus præcepit Semei.* Et cap. 24. *Commovit q; David.* Et Pſal. 104. *Declinaſti ſemitas noſtras à viâ tuâ.* Alia in quibus Deus dicitur *indurare, & excæcare* corda hominum, ut Exod 7. Joſue 11. Rom. 9. Iſai. 63. *Tradere* in reprobum ſenſum. Rom. 1. & *Decipere* 3. Reg. 22. & Job. 12. *Convertere ad odium.* Pſal. 104. & aliæ locutiones generales, quæ videntur intelligendæ tam de rectâ, quàm de obliquâ creaturarum actione, ut 1. Cor. 12. *Qui operatur omnia in omnibus.* Rom. 11. *Ex quo omnia, per quem omnia.* Jerem. 10. *Non eſt in homine via illius.* Epheſ. 1. *Qui operatur omnia ſecundùm conſilium voluntatis ſuæ*: & ſimilia; ſed hæc non ſunt intelligenda de voluntate Dei circa formale peccati; ergo circa illius materiale.

696. Reſpondeo primò cum *P. Soar. cit. cap. 3. n. 2.* hujuſmodi teſtimonia, ſi aliquid probant, non ſolùm id probare de materiali, ſed etiam de formali malitia peccati, imò & de toto peccato; nam ſi corticem litteræ ſpectemus, aliquando videtur eſſe ſermo formaliſſimus, ut patet ex illo Pſal. 104. *declinaſti ſemitas noſtras à via tua*; & ſimilibus; ſed non debent illa intelligere de formalitate peccati; ergo ita ſunt catholicè explicanda, ut noſtræ ſententiæ non adverſentur, & hæreticis favere videantur.

697. Reſp. ſecundò, omnia hæc & ſimilia Scripturæ teſtimonia intelligenda eſſe de permiſſione divinâ cum D. Chryſ. hom. 36. in Matt. ibi: *Quanquam non ipſe*, ait, *ſed hominum improbitas horum omnium cauſa futura eſſet, ſe tamen facturum omnia dicit, talis quippe eſt Scripturarum conſuetudo.* Et D. Aug. lib. de grat. & liber. arbit. cap. 23. *Quando auditis*, ait, *dicentem Dominum: Ego ſeduxi, & quem vult indurat, in eo, quem ſeduci, vel obdurari permittit, mala ejus merita credite.* Et D. Damaſc. lib. 4. cap. 20. *Scire illud attinet*, inquit, *in Scripturæ more poſitum eſſe, ut Dei permiſſionem, actionem ipſius appellet.* Et ratio eſt, quia quando ex proprio ſenſu verborũ, & quaſi materiali, ſequitur aliquod abſurdum pietati, & aliis ejuſdem Scripturæ locis contrarium, debent talia verba in ſolo ſenſu metaphorico accipi; ſed ita ſequitur, ſi talia verba ſumantur in proprio ſenſu, ut patet ex dictis; ergo ſumenda ſunt tantùm metaphoricè, quatenùs illud verbum *agendi, ſeducendi, & indurandi* tribuitur Deo operanti, pro ut operanti idem eſt, atque permittenti.

Argues 3. D. Aug. *lib. 3. contr. Julian. cap. 3.* videtur docere Deum interdum impellere ad peccatum per potentiam. *Et lib. de grat. & liber. arbitr. c. 20.* videtur docere, Deum voluntatem malã quocunque voluerit inclinare: Item proprio vitio malam in hoc peccatum (ſcilicet maledictionis) ſuo juſto judicio inclinaſſe. Et *cap. 21.* Deum operari in cordibus hominum ad inclinandas eorum voluntates quocunque voluerit, ſive ad bona pro ſua miſericordia, ſive ad mala pro meritis eorum; ergo poteſt Deus ex ſe peccata, & mala opera, ſaltem quoad materialitatem prædefinire. Reſpondeo D. Auguſt. locis citatis non velle, quod Deus poſitivè inſtiget ad mala opera, neque quod ea decernat, & prædefiniat, ut ait *Medina 1. 2. q. 79. art. 1. ad 2. & P. Præpoſit. cit. q. 22. a. 4. dub. 1. num. 24.* ſed quod non ſolùm per patientiam tradat hominem ſuis deſideriis, verùm etiam per potentiam ponendo occaſiones, nempè divitias, aut flagellationes, ex quibus, cùm deberet per pœnitentiam reſipiſcere, ſumit tamen occaſionem ruinæ, quam Deus permittit, ut puniat. 698

Argues 4. Idem D. Aug. lib. de corrept. & grat. cap. 7. *Cùm audimus*, ait, *Ego vos duodecim elegi, & unus ex vobis diabolus eſt, illos debemus intelligere electos per miſericordiam, illum per judicium: illos ergo elegit ad obtinendum regnum ſuum, illum ad effundendum ſanguinem ſuum*; ergo juxta D. Aug. Deus prædefinit peccatum, ſaltem pro materiali. Reſpondeo negando conſequentiam; nam D. Aug. ſolùm voluit, quod Judam elegerit, cùm tamen prævideret illum Judæis traditurum, ejuſq; proditionem permiſerit, ex qua redemptio fieret, & nunquam ſenſit, Deum directè & propriè velle ac inclinare voluntatem ad actum malum, ſicut de ipſis Judæis ait tract. 53. in Joan. ibi: *Fecerunt peccatum, quod eos non compulit facere, cui peccatum non placet, ſed facturos eſſe præſcivit.* 699

Argues 5. Deus ante omnem præſcientiam peccatorum prædefinivit reproborum damnationem ut patet ex illo Rom. 9. ibi: *Cùm non dum aliquid boni egiſſent, aut mali, &c.* Et ex illo ibid. *An non habet poteſtatem figulus facere aliud quidem vas in honorem, & aliud in contumeliam.* Et Prov. 16. *Omnia propter ſemetipſum operatus eſt Dominus, impium quoque ad diem malum*; ſed talis prædefinitio includit prædefinitionem ipſorum peccatorum, propter quæ Deus poſtea eos damnabit, ut in eorum damnatione ſuam virtutem oſtendat juxta illud Rom. 9. *Volens oſtendere iram, & notam facere potentiam ſuam, ſuſtinuit in multâ patientiâ vaſa iræ apta ad interitum*; ergo &c. Reſpondeo primò, argumentum, ſi probat, etiam probare de prædefinitione peccatorum ſecundùm militiam formalem; ſiquidem ſolùm propter hanc, & non propter entitatem materialem peccati poſtea damnantur; cùm autem de hac non probet, etiam per Adverſarios, ideoque neque de illa probat. 700

Reſpondeo ſecundò negando majorem, cujus falſitas conſtat ex ſupra adductis definitionibus Concil. Arauſican. & Valent. & Sanctorum Patrum: licet enim Deus elegerit ad gloriam ex ſe ante præviſa merita, ut diximus, ad oſtendendam ſuam Miſericordiam, Bonitatem, & Liberalitatem infinitam; non ita ordinavit ad pœnas, niſi provocatus à demeritis jam prævisis in eſſe abſoluto; quatenùs ſolùm prout ſic oſtendebat ſuam Juſtitiã, & 701

& non ante illa, cùm deficeret materia circa quam. Undè loca illa D. Pauli ad plurimũ intelligenda sunt de reprobatione negativâ, seu de non electione ad gloriam, quæ facta fuit in eodem signo electionis prædestinatorum ad gloriam, & ante prævisa malorum demerita, quæ tamen re verâ non fuit dãnatio, de qua procedit argumentũ, sed potiùs non electio.

702. Argues 6. Deus potuit prædefinire pœnitentiam (idemque dicendum de passionibus Christi Domini, & Martyrum, prout supra diximus,) quin prædefiniret, sed solùm permitteret peccatum; ergo etiam sic poterit prædefinire entitatem materialem peccati, quin prædefiniat, sed solùm permittat ejus malitiam formalem. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia positâ prædefinitione pœnitétiæ non obligatur Deus ad volendum peccatum positivè, sed tantùm permissivè, prout supra diximus: at verò positâ prædefinitione entitatis materialis peccati, necessitaretur Deus ad volendum positivè, saltem virtute ejus malitiam formalem; siquidem hanc velle virtute nihil aliud est, quàm velle in talibus circumstantiis deliberatè ipsam actûs entitatem, prout supra diximus.

703. Argues 7. Tantùm est in Deo permittere peccatum negando auxilium efficax, quantùm est prædefinire entitatem actûs pravi; sicut enim ex hac prædefinitione sequitur infallibiliter peccatum, ita sequitur ex illa negatione auxilii efficacis; sed Deus potest velle efficaciter illud primum; ergo etiam hoc secundum. Respondeo negando majorem: licet enim ex permissione peccati sequatur infallibiliter ipsum peccatum, est tantùm ex malitia hominis, & ejus determinatione cognita à Deo per Scientiam Conditionatam, cùm adhuc ille posset resistere absolutè loquendo, quatenùs Deus ei præbet auxilium sufficiens, & habet præparatum concursum ad oppositum, cùm autem homo nolit eis uti, ideò ex malitiâ suâ peccat, sicque Deus prædefiniendo permissionem peccati, non ideò ipsum peccatum prædefinit: at verò cùm ex prædefinitione entitatis actûs pravi sequatur necessariò malitia ipsius peccati sine nova alia determinatione; siquidem ipsa malitia separari non potest ab ipsa entitate sic productâ humano, & libero modo, si Deus illam prædefiniret, etiam hanc prædefiniret, saltem indirectè, & sequeretur ex illius prædefinitione, eique tribueretur, quod implicat.

704. Argues 8. Hoc materiale peccati est bonum; cùm sit ens; bonum autem recurrat cum ente; sed Deus absolutè potest velle omne bonum; ergo etiam hoc materiale peccati. Respondeo ad majorem, esse bonum transcendens, quod recurrit cum ente; non autem honestum simpliciter, ideoque non posse cadere simpliciter in voluntatem Dei absolutam, & efficacem; licet Deus, eo non obstante, adhuc possit velle id, quod in ipso actu potest esse honestum, quale est concurrere ad illum ut Causa Prima, & universalis, si homo causa secunda ad illum se determinaverit, quæ tamen voluntas in Deo est tantùm secundùm quid, & conditionata.

705. Instabis: Eo ipso, quo Deus vult concursum, sine quo ipse actus esse non potest, censetur velle ipsum actum; & tamen potest velle talem concursum; ergo &c. Respondeo negando majorem; neque enim Deus potest velle, quod prohibet, prohibet autem talem actum, licet velit ad illum concurrere ut Causa prima, ad quod habet justissimas causas, nempè, ut causæ secundæ non sint stupidæ, sed possint exire in actum: ut non turbetur rerum ordo, & libertas voluntatis perpetuò impediatur, si concursus à Deo ei denegetur, & mala ejus actio impediatur.

706. Urgebis: Licet in eo actu non sit sufficiens bonitas honesta, ut possit propter se à Deo prædefiniri, poterit tamen aliundè eam participare, nempè si sit utilis ad alios fines honestos; ergo prout sic poterit à Deo prædefiniri. Respondeo negando consequentiam; nam ex D. Paulo. Rom. 3. *Non sunt facienda mala, ut veniant bona*; ideoque non potest amari medium turpe ad finem honestum, nisi priùs exuat ipsam turpitudinem. Neque obstat illud D. Aug. *in Enchirid. cap. 27. Melius putavit Deus ex malis benefacere, quam mala nulla esse permittere.* Nam D. Aug. ibi loquitur de voluntate Dei permissiva, ut patet, non autem de voluntate prædefiniente, positivâ, & efficaci, de qua est sermo.

707. Argues 9. Omne, quod Deus suâ Omnipotentiâ causat in tempore, priùs decernit, ac prædefinit; alioqui ageret in confuso, modo cœco, & præter intentionem; sed Deus omnipotentiâ suâ causat materialitatem peccati in tempore; siquidem cùm hæc sit entitas per participationem, debet in sui productione subjici enti per Essentiam, qualis est Deus; ergo Deus priùs eam decrevit, ac prædefinivit. Respondeo distinguendo majorem: priùs prædefinit, si causet voluntate positivâ; concedo majorem: si tantùm permissivâ; nego majorem: concursus autem Dei simultaneus, quo ejus Omnipotentia causat & concurrit ad materialitatem peccati, pertinet ad solam voluntatem illius permissivam; hæc enim, ut diximus, tria includit, decretum scilicet concurrendi, si voluntas creata se determinaverit, donationem auxilii sufficientis, & negationem efficacis, sicque non arguit prædefinitionem Dei; neque ideò Deus operatur modo confuso, & cœco, aut præter intentionem, cùm supponat Scientiam Mediam, per quam Deus videt ipsam hominis determinationem, ad quam intendit concurrere, si ipse homo velit operari.

708. Instabis: Nihil potest fieri, nisi Deus velit; sed materiale peccati fit; ergo Deus vult fieri; consequenterque poterit illud prædefinire. Respondeo primò negando majorem, nam ut aliquid fiat, sufficit ut Deus actum non impediat, & velit concurrere, & non requiritur, ut velit fieri. Respondeo secundò distinguendo majorem: nisi Deus velit, aut positivè, aut solùm permissivè; concedo majorem: semper positivè; nego majorem: Deus autem ad efficientiam peccati solùm se habet permissivè.

709. Urgebis: Deus potest prædefinire actiones bonas, eique tribuuntur; ergo etiam sic ei poterunt tribui malæ, easque poterit prædefinire; siquidem non aliter concurrit Deus ad bonas naturales (de quibus hîc loquimur,) quàm ad malas. Respondeo negando consequentiam, ad cujus probationem datur diversa ratio, quia cùm Deus indiderit voluntati virtutem operandi, ut benè operetur, & ad id suum concursum præparaverit, benè potest ei actio bona tribui, illamque prædefinire: at verò cùm non creaverit naturam, ut malè operaretur, neque ad id, sive ad eum finem suum concursum præparaverit, & malam actionem prohibuerit, non potest hæc ei tribui, neque ab eo prædefiniri: sic etiam non potest ei tribui ex eo, quod illam non impediat, cùm possit, quia ad id non tenetur: neque ex eo, quod ad illam concurrat, sicut ad bonam concursu universali, quia actio non

sumit

sumit speciem per respectum ad concursum Dei universalem.

710. Replicabis : Illa entitas, quæ est in actu malo, procedit re ipsa per actionem Dei, quæ terminatur ad ipsum actum singulare, prout est à parte rei; siquidem est eadem cum actione causæ secundæ, quæ sic producit ipsum actum; sed ex eo, quod sic procedat à causa secunda, ei tribuitur; ergo etiam sic poterit Deo tribui, & ab eo prædefiniri. Respondeo ex hoc solùm sequi, quod Deus velit suum concursum, & id, quod est idem cum influxu creaturæ; non autem quod velit terminum talis influxûs, nempè ipsum actum productum.

711. Argues 10. Deus producit materialitatem peccati, quin producat ejus formalitatem; ergo à fortiori poterit liberè prædefinire materialitatem ipsius peccati, quin ejus formalitatem prædefiniat, sed erit præter illius intentionem. Respondeo negando consequentiam, diversa ratio est, quia productio, cùm sit influxus physicus, solam entitatem physicam producit, qualis non est formalitas peccati, sed aliquid tantùm morale, ideòque non producitur: at verò prædefinitio, cùm sit actus intentionalis, potest tendere, non solùm ad esse physicum, sed etiam ad morale, ut tenderet in hoc eventu, nam cùm illud physicum peccati productum cum advertentia, & deliberatione non possit nō secum ferre malitiam ipsius peccati, Deus prædefiniendo ipsum physicum peccati, etiam saltem interpretativè, & virtualiter prædefiniret ejus malitiam formalem, quod implicat.

DISPUTATIO III.

De Causis Prædestinationis.

SECTIO I.

Vtrùm dentur Causæ aliquæ nostræ Prædestinationis?

1. CUM causæ prædestinationis possint esse, aut ex parte Dei prædestinantis; aut ex parte ipsius prædestinati; aut ex parte unius hominis justi respectu alterius; aut ex parte Christi respectu omnium prædestinatorum, de his omnibus hîc specialem Sectionem suo ordine instituemus; in præsenti igitur inquirendum de causis prædestinationis ex parte Dei: Pro quo sit:

2. Difficultas 1. Utrùm, & quales sint causæ ex parte Dei ad nostram prædestinationem? Supponendum est primò, causam aut esse physicam, aut moralem: Physica est illa quæ physicè, & per physicum, ac realem influxum influit in effectum, & prout alibi diximus in Philosophia dividitur in formalem, materialem, finalé, & efficientem: Moralis propriè est illa, quæ non influit physicè in effectum, sed applicat, & inducit moraliter causam liberam ad aliquid agendum, dividiturque in Meritoriam, Satisfactoriam, Impetratoriam, & Dispositivam. Dixi *propriè*, quia ipsamet causa physica, si sit libera, propter ipsam libertatem, quam addit supra causam necessariam, dicitur etiam causa moralis, sed minùs propriè.

3. Supponendum secundò ex supra dictis, prædestinationem esse actus immanentes in Deo, sicque realiter idem cum ipsâ Essentiâ Divinâ, ac proindè secundùm suam entitatem, & rationem formalem non habere in Deo ullam causam physicam, neque efficientem, quia in Deo nihil est factum: neque finalem, quia Deus ad nullum finem, nequidem ad se ipsum propriè ordinatur: neque materialem ac subjectivam, quia neque prædestinatio est accidens, neque in Deo ulla est potentia passiva: neque formalem, quia cùm prædestinatio sit ipse Deus, & forma non formata, seu actus purissimus, non potest habere aliam causam formalem: habere tamen causam physicam, si sumatur in ordine ad effectus; siquidem cùm hi sint entitates creatæ, qualis est gratia, & gloria, proprias habet causas physicas.

4. Supponendum tertiò, solùm hîc inquiri de causa morali prædestinationis, & hanc posse considerari, aut in ordine ad actus divinos secundùm illud tantùm, quod dicunt intrinsecum; aut in ordine ad ipsos actus secundùm quod *dicunt* extrinsecum, sive quoad terminationem; aut in ordine ad effectus, qui ponuntur in prædestinato: Si primo modo, constans est inter Doctores, nullam habere causam, neque moralem; siquidem cùm sit entitas increata, imò & ipse Deus, ut diximus, sicque omnibus modis necessaria, excludit omnem causam, à quâ dicat dependentiam; sicque tota difficultas procedit de causa morali secundo & tertio modo considerata.

5. Supponendum quartò, prædestinationem in ordine ad causam moralem prout sic consideratam sumi posse, aut adæquatè prout includit intentionem finis, & electionem mediorum juxta ea, quæ supra diximus: aut inadæquatè pro sola intentione finis, vel pro sola electione mediorum, imò & pro singulis singulorum mediorum electionibus, comprehendendo etiam primam vocationem, aut eam excludendo.

6. Supponendum quintò, difficultatem solùm procedere de causa morali minùs propriâ prædestinationis nostræ; siquidem propria, etiam moralis in Deo esse non potest neque meritoria, neque satisfactoria, neque impetratoria, neque dispositiva. Patet, quia hujusmodi causæ in suo modo causandi aliquam involvunt imperfectionem in persona operante, quatenùs hæc debet esse inferior, & subjecta personæ, apud quam meretur, satisfacit, imperat, & disponitur. Undè sermo tantùm est de causa motiva, sive de objecto formali, quod est causa minùs propria respectu actuum divinorum, prout terminantur ad extrinsecum. His suppositis.

7. Dico 1. In Deo aliqua fuit ratio specialis motiva præter consilium & libertatem divinam ad eligendum efficaciter ad gloriam aliquas creaturas rationales. Ita *D. Aug. lib. de corrept. & grat. cap. 11. & 12. D. Thom. hic q. 23. & cum illis P. Soar. lib. 2. de prædest. cap. 25. n. 2. & 3.* Probatur primò ex illo ad Ephes. 1. 11. ibi: *Prædestinati secundùm propositum..... ut simus in laudem gloriæ ejus nos, qui ante sperávimus in Christo.* Ubi gloriam Dei assignat rationem motivam nostræ prædestinationis; ergo &c.

8. Probatur secundò ratione, quia Deus semper operatur modo prudentiori; sed modus prudentior operandi est, quod Voluntas Divina ducatur ab aliqua

ab aliqua ratione motiva, quando hæc reperiri potest, quàm quod à sola sua libertate ducatur; talis autem ratio illic reperiebatur, nempè ostensio divinæ gloriæ, bonitatis, liberalitatis, dominii, ac sapientiæ, quatenùs Deus ex se, nullis attentis meritis ex parte hominum, & Angelorum, eos ad tantum bonum eligebat, & ita sapienter conjungebat infallibilitatem sui decreti cum mutabilitate libertatis creatæ, ut neque illa hanc destrueret, neque hæc illam impediret; ergo Deus à tali ratione motus fuit ad aliquas creaturas rationales eligendas ad gloriam.

9. Dico 2. In Deo data etiam fuit causa motiva ad aliquos tantùm Angelos, & homines eligendos, & non omnes, quot erant producendi. Ita *P. Soar. cit. n. 4. P. Tanner. d. 3. de prædest. q. 4. dub. 1. n. 6.* & alii communiter. Probatur primò, quia sic meliùs ostendebatur Misericordia divina, & ejus dominium, quatenùs nullâ prævisâ inæqualitate ex parte eorum, aliquos præ aliis eligebat; ergo &c. Secundò, quia sic fuit necessarium ad ostendendam divinam Justitiam punitivam; quatenùs hæc habet pro objecto creaturas rationales existentes in massa perditionis; ergo &c.

10. Difficultas 2. Utrùm in Deo fuerit aliqua causa motiva ad eligendum hunc numerum prædestinatorum, & non majorem: & ad eligendum potiùs Petrum, quàm Paulum? Dico 1. In Deo præter divinam libertatem, nulla data fuit causa motiva, quæ à nobis cognoscatur, ad eligendum hunc prædestinatorum numerum, & non majorem, neque minorẽ. Ita *P. Soa. cit. n. 5.* cum communi Theologorum. Probatur, quia sicut Deus decrevit aliquos ex possibilibus producere, ita etiam decrevit aliquos ex producibilibus eligere; sed nõ potest reddi à nobis ratio, cur ex infinitis Angelis, & hominibus possibilibus elegerit Deus creare potiùs hunc, quàm illum numerũ; potiùs in hoc, quàm in illo tempore; in hoc, quàm in illo rerum ordine, nisi sola voluntas Dei libera; ergo neque ulla alia reddi poterit cur ex tot producibilibus elegerit potiùs hunc, quàm illum numerum prædestinatorum. Confirmatur, quia licet ex pluribus prædestinatis magis ostenderetur Misericordia Divina erga electos; etiam minùs ostenderetur Divina Justitia erga reprobos, si essent pauciores; ergo &c. Accedit, quod etiam erga electos minùs ostenderetur divina Misericordia; siquidem quò pauciores sunt electi, eò magis ostenditur Misericordia erga singulos.

11. Dico 2. Nulla data fuit causa motiva ex parte Dei, cur eligeret potiùs hunc numero hominem, nempè Petrum, quàm illum, nempè Judam. Ita *P. Soar. cit. cum D. Thom. 1. p. q. 23. art. 5. ad 3. P. Tanner. de prædest. d. 3. quæst. 4. dub. 1. num. 10. Richard. in 1. dist. 41. a. 2. q. 2. Hervæus in 1. dist. 40. q. 1. Durand. in 1. dist. 41. q. 2. P. Mol. 1. p. q. 23. a. 5. d. 1. memb. 6. P. Pereira ad Rom. 9. d. 12. & 13. P. Arriaga de prædest. d. 37. sect. 6. n. 47.* & alii. Probatur primò ex Scriptura Matth. 20. 13. *Amice non facio tibi injuriam..... volo & huic dare sicut & tibi..... aut non licet mihi, quod volo facere?* Et ad Rom. 9. *Cujus vult miseretur, & quem vult indurat.* & ibidem. *Antequam quidquam boni, aut mali egissent.* Et *non est volentis, neque currentis, sed miserentis est Dei*: ex quibus, & aliis similibus locis colligitur, totam rationem motivam ex parte Dei ad eligendum potiùs hunc, quàm illum fuisse solam ejus voluntatem, & libertatem; ergo &c.

12. Probatur secundò, ex Sanctis Patribus, D. Aug. lib. 1. de prædestinat. Sanctor. cap. 8. *Cur ergo*, ait, *non omnes docet, ut veniant ad Christum? Nisi quia omnes, quos docet, misericordiâ docet, quos autem non docet, judicio non docet; quoniam cujus vult miseretur, & quem vult obdurat.* Idem habet cap. 9. & lib. de bono persever. cap. 8 & cap. 11. & tract. 26. in Joan. & lib. 1. ad Simplician. q. 2. & lib. de Spirit. & liter. cap. 34. Et D. Prosper. lib. ad excerpta Genuens. respons. ad dub. 9 *Quare autem*, inquit, *non omnes, aut quare illos potiùs, quàm illos liberat, nec necessarium est quærere, nec possibile reperire: cùm omissis discretionis istius causis, scire sufficiat, quod nec Misericordia Justitiam, nec Justitia auferat Misericordiam apud eum, à quo nemo nisi justè damnatur, nemo nisi misericorditer liberatur.* Idem habet Respons. ad dub. 4 & 7. & habet D. Fulgent. & alii Sancti Patres, de quibus supra *d. 3. à n.*

Probatur tertiò rationibus: Prima, quia nullus 13.
hactenùs assignavit aliquam rationem hujus electionis ex parte Dei præter ejus liberam voluntatem; ergo signum est, quod non detur alia ab hominibus cognoscibilis. Secunda, quia non assignatur ratio aliqua motiva ex parte Dei, præter ejus liberam voluntatem, cur potiùs elegerit hanc humanitatem, & non aliam æquè perfectam, aut perfectiorem ad Unionem Hypostaticam: ex duabus partibus materiæ elegerit hanc ad formam hominis, & illam ad formam equi; sicque de aliis; ergo neque cur elegerit potiùs hunc, quàm illum hominem ad gloriam. Tertia, quia æquè manifestarentur Attributa Divina, si sortibus mutatis, Petrus, qui de facto est prædestinatus, reprobaretur, & Paulus, qui de facto est reprobatus, eligeretur; ergo quod ille, & non iste fuerit electus, solùm habuit rationem motivam in voluntate Dei liberâ sic eligentis.

Dices 1. cum *D. Bonav. in 1. dist. 41. a. 1. quæst. 2. Aureol. in 1. dist. 41. q. 1. P. Granad. tract. 10. d. 2. sect. 5.* quatenùs inquit, Deum ita fuisse moraliter necessitatum ad salvandos hos numero, qui de facto salutem præ aliis consequuntur, ut si ita non fecisset, non esset Deus: Fundatur, quia Deus necessitatur ad illud, quod est melius moraliter; sed meliùs moraliter erat, quod salvarentur, qui de facto salvantur, quàm alii; ergo &c. Respondeo negando majorem, ut patet ex alibi dictis in Philosophia *tom. 1. tr. 5. d. 5. à n. 409.* data tamen majori, unde probatur fuisse moraliter melius salvari hunc numero Petrũ potiùs, quàm Paulum, si Deus, illo omisso, hunc eligeret? cùm autem non appareat unde probetur, ideò absolutè neganda est minor. 14.

Dices 2. Passim in Scriptura commendatur divinum Consilium, & Sapientia in eo, quod potius hi, quàm illi salventur; sed si tota causa esset voluntas divina, non ita id faceret, cùm satis esset, si uno verbo diceretur: *Ideo salvantur, quia Deus ita voluit*, quin esset necessarium recurrere ad thesaurum Sapientiæ, & Scientiæ divinæ, ut patet ex illo ad Rom. 11. 33. *O altitudo divitiarum Sapientiæ, & Scientiæ Dei*; ergo aliquæ fuerunt causæ occultæ præter Voluntatem Divinam, quas tamen ignoramus, & solus Deus scit, propter quas Deus potiùs hos, quàm illos voluit salvare, & quas nos postea sciemus in cœlo, ut ait D. Aug. *in Enchirid. cap. 95.* ibi: *Tunc non latebit, quod nunc latet, cur scilicet ille potiùs, quàm iste fuerit assumptus, cùm causa una fuerit ambobus.* Respondeo negando minorem; neque enim in illo consilio, & Sapientiâ significatur aliquid diversum à Libertate Divina, ut patet ex locis citatis *num. 11.* quam D. Aug. etiam dicit à nobis in cœlo clarè, & sine dubitatione cognoscendam, nempè quod sola Voluntas divina fuerit tota causa nostræ electionis, sine alia ratione 15.

motivâ, licet nos nunc lateat, & non ita clarè illam cognoscamus.

16. Advertes tamen, si adhuc perseveres, & affirmes, Deum propter aliquas rationes motivas sibi notas, nobis verò ignotas, hos potius, quàm illos elegisse, me non multum restiturum, dummodò admittas, potuisse etiam in se invenire alias infinitas æquales, & fortè meliores ad eligendos alios plures diversos, quibus de facto non fuit usus, utpotè qui non tenebatur eligere melius, in quo sensu locutus sum cum *P. Arriaga cit. num. 50.* Et ratio est, quia Deus, cùm sit agens rationale perfectissimum, non potest non agere propter aliquam rationem motivam ultra suam libertatem, licet opus non sit, quod noster intellectus semper eam assequatur ob limitationem sui luminis; ergo &c.

SECTIO II.

Virùm detur aliqua causa prædestinationis ex parte prædestinati?

17. ADvertes, quæstionem solùm procedere de causâ morali motivâ, meritoriâ, satisfactoriâ, impetratoriâ, & dispositivâ; nam de causa physica jam supra diximus, non habere locum in Deo. Hoc posito.

18. Difficultas 1. Utrùm in prædestinato præcesserit aliqua causa motiva, quâ Deus fuerit excitatus ad illum prædestinandum? Conclusio 1. Ex parte prædestinati præcessit causa motiva ad aliqua tantùm decreta prædestinationis. Ita *P. Soar. de prædest. lib. 2. cap. 2. n. 8. P. Alarcon. de prædest. d. 3. num. 5.* & alii. Probatur primò, quia Deus ex intentione nostræ gloriæ motus est ad decernendam nobis gratiam finalem, & propter hanc donum perseverantiæ, & propter hoc singula auxilia subordinata usque ad primam vocationem; sed gloria habet se ex parte prædestinati, & illa decreta pertinent ad prædestinationem; ergo jam ex parte prædestinati præcessit aliqua ratio motiva quoad aliqua decreta prædestinationis.

19. Probatur secundò, quia ad rationem motivam non requiritur, quod semper influat in voluntatem, sed satis est, si illam inclinet ad effectum; atqui salus prædestinati, positâ divinâ intentione efficaci, inclinavit Voluntatem Divinam ad eligenda media; sicut oratio inclinat ad id, quod petitur; miseria ad misericordiam; & peccatum ad justitiam; ergo ipsa salus fuit ratio motiva ex parte prædestinati, quâ Deus fuit excitatus ad ponenda illa decreta.

20. Dices 1. Voluntas divina non movetur, nisi à se ipsa, ut ait D. Thom. & deducitur ex illo Prov. 16. ibi: *Universa propter semet ipsum operatus est Dominus*; ergo neque respectu unius decreti potuit dari ex parte prædestinati aliqua ratio motiva. Respondeo D. Thomam, sicut & alios Theologos, solùm asseruisse, Voluntatem divinam non moveri, nisi à se ipsa, tanquam ab ultimo fine; hoc tamen non tollere, quod etiam possit moveri à creaturis ut à finibus non ultimis, in quo sensu est etiam intelligendus citatus locus.

21. Dices 2. Si daretur talis causa motiva ex parte prædestinati, hæc esset vera causa finalis respectu decretorum Dei; sed implicat, quod extra Deum detur talis causa; cùm ipse sit omnium creaturarum principium, & finis juxta illud Apoc. 22. 13. *Ego sum principium, & finis*; ergo &c. Respondeo rationem illam fuisse causam finalem decretorum Dei secundùm solam terminationem ad extrinsecum, nempè ad creaturas; & non secundùm esse intrinsecum; nam secundùm hoc, cùm actus divinus sit ipse Deus, sicque ens à se, & per essentiam omnibus modis, à nulla creatura potest causari, neque ut ab efficiente, neque ut à fine, cùm potiùs ipse sit omnium illarum prima Causa efficiens, & ultimus finis, quod intendit Scriptura loco citato.

Conclusio 2. Ex parte prædestinati non præ- 22
cessit causa motiva respectu totius prædestinationis adæquatè sumptæ. Ita Doctores citati. Probatur, quia intentio salutis pertinet ad prædestinationem, imò est ipsa prædestinatio formaliter, ut supra diximus; & tamen ad illam non præcessit ulla causa motiva ex parte prædestinati, ut patet ex supra dictis, & patebit ex dicendis, cùm potiùs illa fuerit finis omnium aliarum rerum, quæ spectant ad prædestinationem; ergo ad totam prædestinationem adæquatè sumptam non præcessit aliqua causa motiva ex parte prædestinati.

Dices: Ex parte Dei præcessit causa motiva to- 23
tius prædestinationis; ergo etiam ex parte prædestinati. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia ex parte Dei assignatur ejus gloria: at verò ex parte prædestinati nihil appareret, quod possit assignari. Urgebis: Ex parte Dei assignantur etiam ejus bonitas, & liberalitas; ergo ex parte prædestinati poterunt assignari ejus miseria, & fragilitas. Respondeo Bonitatem, & liberalitatem divinam fuisse causam motivam ad eligendos aliquos, non tamen hunc, aut illum, cùm æquè in quolibet manifestarentur: Undè etiam similiter miseria, & fragilitas, cùm æquè sint in quolibet, potuerunt esse motivum ad eligendum aliquos, non tamen hunc, aut illum, in quo sensu procedit resolutio.

Replicabis: Gloria divina, propter quam Deus 24
voluit decreta, & omnes effectus prædestinationis, nihil aliud est, quàm manifestatio perfectionum divinarum; sed talis manifestatio est ex parte prædestinati; siquidem talis manifestatio formaliter est cognitio talium perfectionum existens in ipso prædestinato; ergo jam ex parte illius præcessit aliqua ratio motiva totius prædestinationis. Respondeo distinguendo minorem: est ex parte hujus prædestinati per accidens; concedo minorem: per se; nego minorem: non est per se, quia satis est, quod talis manifestatio sit in aliis, & necesse non est, quod sit in hoc ipso prædestinato, ideoque, si in illo detur, est tantùm per accidens, ac proindè solùm per accidens erit ratio motiva illius prædestinationis adæquatæ; quod nos non negamus, sed tantùm quod per se loquendo detur in illo. Accedit etiam dici posse, gloriam divinam, quæ est ratio motiva prædestinationis adæquatè, non esse manifestationem illam, sed actum complacentiæ divinæ indè ortum; consequenterque esse aliquid increatum existens in Deo, & non in prædestinato.

Difficultas 2. Utrùm detur causa meritoria præ- 25
destinationis ex parte prædestinati? Variè in hac re errarunt hæretici varias assignantes causas prædestinationis totalis ex parte prædestinati, quas jam supra retulimus, & hîc iterum referemus, iis exceptis, quibus eorum sententias refutavimus. Primus error fuit Manichæorum, & Priscilianistarum

nistarum asserentium causam prædestinationis, & reprobationis ex parte hominum esse diversa corporum temperamenta accepta ex diversa constellatione, sub qua singuli nati sunt, adeò ut prædestinati sint, qui bono temperamento sunt præditi, & sub bona constellatione nati: è contra verò reprobi, qui sub malâ. Undè negarunt omnem causam moralem ex parte hominum, omnemque eorum libertatem, & solam causam physicam naturalem assignarunt, ut excusarent eos, qui damnantur, quatenùs dicebant necessitate quadam damnari; & expellerent omnem occasionem se gloriandi ab eis, qui salvantur, quatenùs asserebant etiam necessariò salvari.

26. Hujusmodi error damnatus fuit à *Concil. Bracharens. 1. cap. 8. & à Leone I. in Epist. 91. ad Turibium cap. 11.* illumque improbant *D. Aug. lib. de hæresibus cap. 70. D. Hieron. Epist. 8. D. Greg. hom. 10. in Evangel. D. Prosper. lib. 1. de Vocat. gent. cap. 14.* & cum illis *P. Soar. lib. 2. de prædest. cap. 4. num. 2.* Convincitur primò ex illo Jerem. 10. *A signis cæli nolite timere, quæ gentes timent.* Secundò, quia Jacob, & Esau sub eadem constellatione nati sunt; & tamen dispar fuit eorum eventus, ut patet ex illo ad Rom. 9. 13. *Jacob dilexi, Esau autem odio habui.* Tertiò, quia inter infideles multi inveniuntur optimo temperamento, & constellatione nati; & inter fideles multi sancti malo temperamento, & constellatione nati; & tamen neque hi damnantur, neque illi salvantur. Quartò, quia neque temperamentum, neque stellarum constellatio auferunt libertatem ad benè, aut malè operandum; ergo ex illis non potest desumi causa prædestinationis, aut reprobationis.

27. Secundus error fuit discipulorum Valentini, & Basilidis dicentium, diversas esse naturas animarum, quasdam esse terrenas, ac necessariò addictas terrenis cupiditatibus, & has reprobari: quasdam verò spirituales, quæ peccare non possunt, & has prædestinari. Rejicitur primò, quia satis constat inesse hominum animis liberum arbitrium ad peccandum, aut non peccandum. Secundò, quia si opera animarum, tam terrenarum, quàm spiritualium sunt necessaria, neque harum opera sunt bona, sicque neque causa prædestinationis; neque illarum opera sunt peccata, sicque neque causa reprobationis. Tertius error fuit Origenis existimantis, animas ante hunc mundum fuisse creatas, & tunc alias bona, & alias mala opera egisse, easque, quæ bona egerunt, post unionem ad corpus prædestinatas fuisse, quæ verò mala, fuisse damnatas. Hic Origenis error fuit damnatus prout supra diximus *d. 2. n. 271.*

28. Quartus error fuit Lutheri, & Calvini asserentium, solam Voluntatem Divinam fuisse totalem causam nostræ prædestinationis, & quoad primam intentionem, & quoad ejus executionem, quin aliquis ejus effectus possit ab hominibus mereri, quod asserunt, quia nullam libertatem moralem in nobis agnoscunt in ordine ad res supernaturales, licet eam concedant in ordine ad res civiles, sicque affirmant, Deum sine causa reprobare, necessitatem peccandi inducens, & prædestinare, inferens necessitatem bonorũ operum, ita ut in nobis & bona & mala operetur, prout supra diximus *d. 2. n. 230. & 276.* Hic error tanquam hæreticus damnatus fuit à Concil. Trid. *Sess. 6. cap. 5. & 6. & Can. 4.* ibi: *Si quis dixerit, liberum hominis arbitrium à Deo motum, & excitatum nihil cooperari assentiendo Deo excitanti, atque vocanti, quo ad obtinendam justificationis gratiam se disponat, ac præparet, neque possit dissentire, si velit, sed veluti inanime quòdam nihil omninò agere, meròq; passivè se habere: anathema sit.* Et *Sess. 14. cap. 8. & 9.* ubi definit dari in nobis veram satisfactionem erga Deum, quæ stare non potest sine libertate morali. Et *Sess. 6. cap. 7.* ubi repetens illud Christi Domini Matt. 19. 17. *Si vis ad vitam ingredi, serva mandata*: declarat, observantiam liberam mandatorum nobis acquirere salutem in executione. Contra hunc etiam errorem sunt illud Zachar. 1. 3. *Convertimini ad me, & ego convertar ad vos.* Ubi Trid. *Sess. 6. cap. 5. Libertatis nostræ*, ait, *admonemur.* Et illud 1. Reg. 7. 3. *Præparate corda vestra Deo.* Et illud Prov. 16. 1. *Hominis est animam præparare, & Domini gubernare linguam.*

Quintus error fuit Pelagianorum affirmantium, 29.
sola opera bona naturalia ex libero arbitrio facta sine auxilio gratiæ fuisse causam nostræ prædestinationis. Hic etiam error fuit damnatus à pluribus Conciliis, & Sanctis Patribus, ut diximus supra *d. 2. n. 272. & 273.* Sextus error fuit Semipelagianorum, qui hunc Pelagii errorem per alium limitarunt, de quo nos etiam supra *d. 2. n. 274.* ubi *n. 275.* illum esse damnatum ostendimus. Qualesnam sint in hac re Catholicorum sententiæ vide apud *P. Tanner. d. 3. de Prædest. q. 4. dub. 4.* per totum. Ubi sex assignat Doctorum sententias diversas, quas modò examinare longiùs esset, cùm ad alia pertractanda nobis tempus non sufficiat.

SECTIO III.

Proponitur, & defenditur Sententia tenenda.

DIco 1. Nulla data fuit causa meritoria ex parte prædestinati ad primã ejus electionem, tam ad gloriam, quàm ad media, 30.
sed ratio eligendi hunc potiùs, quàm illum fuit beneplacitum divinum. Ita *D. Thom. 1. p. q. 23. art. 5. & 3. contr. gent. cap. 161. & 163. ubi Cajet. Bannez, Zumel. Ferrar. Magist. in 1. dist. 40. & 41. Scot. Durand. Greg. Capreol. Ægid. Richard. Major. Hispal. D. Antonin. 4. p. tit. 14. cap. 12. §. 4. Abul. in Matt. 20. q. 111. Cordub. lib. 1. q. q. 56. Marsil. in 1. d. 41. art. 2. Arimin. dist. 41. quæst. 1. Driedo de Concord. liber. & prædest. part. 1. cap. 3. Sotus in Rom. cap. 9. P. Bellarm. lib. 2. de grat. & liber. arbit. cap. 14. & sequent. P. Valent. hic q. 23. punct. 4. §. 4. P. Molin. hic art. 5. d. 1. memb. 11. P. Soar. lib. 2. de prædest. cap. 23. num. 20. P. Vasq. d. 91. cap. 11. P. Less. de prædest. sect. 1. P. Tanner. d. 3. de prædest. q. 4. dub. 5. num. 22.* & alii. Probatur primò authoritate Scripturæ. Psal. 30. *In manibus tuis sortes meæ*, ubi ex D. Aug. nomine *sortes* intelliguntur electiones ad salutem, & ad media ex mera Dei liberalitate sine nostris meritis nobis concessæ. Et ad Rom. 9. 11. *Cùm non dùm nati essent, aut aliquid boni egissent, aut mali, &c.* Et infrà 14. *Miserebor, cujus misereor, & misericordiam præstabo, cujus miserebor. Igitur non volentis, neque currentis, sed miserentis est Dei.* Ubi divinæ prædestinationis consilium in solam Dei Misericordiam refertur. Et ad Ephes. 1. *Elegit nos, ut essemus sancti, &c.* Ut *essemus*, ait, non quia jam eramus sancti; ergo sanctitas est effectus, & non causa meritoria illarum electionum. Hoc idem habetur pluribus aliis locis supra citatis *d. 2. à num. 284.* Confirmatur authoritate Sanctorum Patrum, & Conciliorum, de quibus supra loco proximè citato *n. 305. & 321.*

31. Probatur secundò rationibus: Prima, quia ut supra diximus, intentio dandi gloriam, & electio mediorum fuerunt ante prævisa merita in esse absoluto; siquidem intentio fuit ante electionem, & electio fuit ante ipsa merita; cùm sit eorum causa; sed in illis consistit prædestinatio ex parte Dei, ut etiam supra diximus; ergo prædestinatio ipsa nullâ supponit causam meritoriam ex parte prædestinati.

Secunda, quia prædestinatio est opus Misericordiæ, & non Justitiæ Divinæ, ut constat ex illo ad
32. Tit. 3. ibi: *Non ex operibus justitiæ, quæ fecimus nos, sed secundùm suam misericordiam salvos nos fecit*; sed non ita esset, si aliquam supponeret causam meritoriam; ergo &c. Tertia, quia prædestinatio fuit principium totius meriti; siquidem ex intentione efficaci salutis orta fuit electio mediorum, sive meritorum, quod est idem, & ex ipsa electione orta sunt merita; sed principium meriti non potest cadere sub meritum; ergo neque prædestinatio habet causam meritoriam. Vide alias rationes supra *d. 2. à n. 325.*

Argues 1. Ideò merita prædestinatorum non essent causa meritoria primæ electionis, neque
33. possent eam mereri, quia sunt post illam; sed hoc non obstat; siquidem etiam opera Christi Domini fuerunt post gratiam datam primis Parentibus; & tamen eam ipsis meruerunt; ergo &c. Respondeo distinguendo minorem: non obstat, si essent posteriora solùm in tempore; concedo minorem: si sint posteriora, non solùm in tempore, sed etiam in existentiâ objectivâ; nego minorem: nam cùm meritum sit causa efficiens moraliter, debet prævideri existens, ut causet: talia autem non fuerunt merita prædestinatorum; siquidem prædestinatio fuit eorum causa etiam in existentia objectiva, consequenterque prior illis etiam ita sumptis: at verò merita Christi Domini, licet fuerint tempore posteriora gratiâ datâ primis Parentibus, fuerunt tamen priora in existentiâ objectivâ, & prout sic potuerunt esse causa meritoria illius.

Argues 2. Rex dat equum militi, ut per bonum illius usum in bello solvat eum: homo vendit vi-
34. neam, ut mercator ex ejus fructibus solvat pretium: & sæpius datur pecunia operario in mercedem operis futuri; ergo etiam potuit Deus primò prædestinare motus, ut ex causa meritoria, ex meritis, quæ ex ipsa prædestinatione postea sequerentur. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia in Rege equus datus non habet rationem præmii; neque enim possunt præmiari merita, quæ adhuc non sunt, & de quibus dubitatur, an sint futura; sed solùm habet rationem medii ad habenda merita, ut finem, per pugnam; finis autem non movet, quia jam est, sed ut sit: at verò meritum movet, quia est, & habet rationem causæ efficientis moralis, ideòque opus est, quod prævideatur existens, antequam causet voluntatè dandi præmium; cùm autem non ita prævideatur merita, non possunt esse causa meritoria talis voluntatis, sive prædestinationis.

35. Ad alia exempla eodem modo respondemus, dicimus enim, venditionem vineæ, & donationem pecuniæ ad faciendum opus, esse tantùm media ad solutionem, & opus faciendum, ut ad finem, quod non repugnat in contractibus, ideoque etiam non repugnat, quod fiant ante eorum prævisionem in esse absoluto, sicut repugnat in præmio. Addo, sicut Rex primò movetur gratis ex parte actûs ad dandum equum militi propter pugnam; homo ad vendendam vineam; & conductor ad dandam pecuniam operario; ita etiam posse Deum moveri primò gratis ex parte actûs ad dandam gloriam, licet tradendam in executione per merita; hoc tamen non est mereri ipsam primam electionem, sed postea ejus executionem, & traditionem, de quo non est quæstio.

Argues 3. Ideò prædestinatio non haberet cau- 36.
sam meritoriam ex parte prædestinati, quia Scriptura id affirmat, quatenùs dicit, homines fuisse gratis, & liberaliter electos; sed hæc ratio non obstat; siquidem etiam Scriptura, & Concilia affirmant, homines gratis & liberaliter justificari; & tamen communis sententia in materia de merito asserit, eos mereri de congruo ipsam primam justificationem per ultimam dispositionem ad illam; ergo &c. Respondeo negando minorem, ad cujus probationem datur diversa ratio, quia prima justificatio supponit primum auxilium, & in eo fundatur, quod cùm sit gratis, & liberaliter donatum, etiam ipsa dicitur gratiosa, si non formaliter inse, quia meretur de congruo ab ea ultima dispositione, saltem in radice: at verò prædestinatio in ea prima electione nullum supponit meritum supernaturale etiam de congruo, ut ratione illius dici possit habere causam meritoriam, saltem in radice, ac proinde tota est liberalis, & gratiosa.

Argues 4. Si non datur causa meritoria præde- 37.
stinationis ex parte prædestinati, sequitur non esse in ejus manu ponere se in numero prædestinatorum, neque in manu reprobi ab eo se excludere; sed hoc est falsum: tum quia inde sequeretur illum necessariò salvari, & hunc damnari: tum etiam quia est contra D. Aug. ita suadentem: *Si non es prædestinatus, fac ut prædestineris*; ergo &c. Respondeo primò cum aliquibus negando majorem; dicunt enim, prædestinationem, neque ponere necessariò salutem, cùm prædestinatus possit non salvari: neque in se esse necessariam ad salutem, cùm adhuc reprobus sine illa possit consequi salutem, ad quam habet auxilia sufficientia. Non placet, neque enim benè conjunguntur hæc duo: *Salvari, & non esse prædestinatum*: *damnari, & esse prædestinatum*: licet enim prædestinatus specificativè loquendo, adhuc habeat facultatem, *ut non* salvetur, & reprobus, ut salvetur, est tantùm potestas physica, & non moralis; siquidem factâ suppositione, ille necessariò salvabitur, & hic necessariò damnabitur: unde:

Respondeo secundò distinguendo majorem: 38.
sequitur non esse in manu ejus ponere se in numero prædestinatorum per aliquod meritum antecedens; concedo majorem: per cooperationem cum auxilio, complendo illud in ratione efficacis per consensum conditionatè prævisum; nego majorem: nam licet prima electio, & donatio *auxilii* tota sit à Deo, ut tamen ipsa electio, & auxilium compleantur in ratione efficaciæ, pendent à consensu liberi arbitrii; ideo enim vocatio est, aut non est congrua, quia ita eam facit prædestinatus cooperando, & non ita facit reprobus non cooperando; sicque in manu eorum est secundùm hoc complementum poni, aut non poni in numero prædestinatorum: at verò non ita est, ut primò eligantur, aut eis donetur illud auxilium, quod æquè datur reprobo, & prædestinato, & Deus liberè dat, ut vult, & quando vult.

Instabis: Si prædestinatio in tantùm esset in no- 39.
stra manu, & salus nobis esset libera, in quantùm cooperando auxiliis possumus reddere efficax auxilium nobis datum, sequeretur ipsam prædestinationem, & salutem non esse in potestate multorum; siquidem multis non dantur auxilia supernaturalia

naturalia, nempè gentilibus, qui nihil unquam de fide audierunt; sed hoc est falsum; ergo &c. Respondeo negando majorem, ad cujus probationē dicimus, per eos stare, ne aliquando habeant ipsa auxilia: tum quia saltem aliquando dubitarunt circa fidem, quam profitentur, & cùm ex hâc dubitatione potuissent inquirere veritatem, non ita inquisierunt: tum etiam, quia saltem resistere poterant peccatis, per quæ fiebant indigni habendi tales illuminationes, & inspirationes, & non ita restiterunt ponendo obicem divinæ gratiæ; Deus autem solùm voluit dare illam liberaliter non ponentibus ipsum obicem; sicque per illos stat, ne sint prædestinati, neque salventur.

40. Argues 5. Opera bona naturalia poterant esse causa meritoria totius prædestinationis: primò, quia mala merentur reprobationem; ergo etiam bona poterunt mereri æternam electionem: secundò, quia non sunt demeritoria; ergo sunt meritoria; cùm non possint esse omninò indifferentia in ordine ad præmium, aut pœnam, utpote determinatè bona: tertiò, quia aliquando fiunt ab homine sancto; ergo sunt sancta, & Deo grata; consequenterque non possunt non esse meritoria præmii supernaturalis, ut in simili dicitur de similibus operibus factis à Christo Domino; sed hujusmodi opera poterant antecedere electionē ad gloriam, & ad media, ergo jam potuit dari causa meritoria totius prædestinationis ex parte prædestinati.

41. Respondeo primò negando majorem, nam causa meritoria exigit præmium tanquam suum effectum moralem, eique ob talem exigentiam debetur: at verò opus naturale non ita exigit, neque ei debetur præmium supernaturale, cùm hoc sit supra omnem exigentiam, & debitum naturæ. Ad primam probationem datur diversa ratio, quia plus requiritur ad electionem, quàm ad reprobationem: hæc enim, cùm sit malum, sequitur ex quocumque defectu: at verò illa cùm sit bonum, non nisi ex integra causa. Ad secundam dicimus, talia opera esse meritoria solius præmii naturalis, cum quo habent proportionem, & cujus exigentiam habere possunt, nisi imperentur à charitate, aut ab alia virtute supernaturali; nam tunc erunt etiam meritoria præmii supernaturalis, non tamen propter honestatem naturalem sibi intrinsecam, sed tantùm propter extrinsecam participatam à virtute imperante.

42. Ad tertiam probationem dicimus, talia opera non sanctificari à gratia, licet hæc detur in supposito, & sanctificet naturam; siquidem non influit in talia opera, sed habet se tantùm per accidens respectu illorum, cùm possent æquè fieri, etiamsi non daretur ipsa gratia: sanctificat verò naturam, quia cum illâ unitur ut ejus forma, cui communicat suum effectum formalem; non autem sic unitur operibus naturalibus, ut eis suum effectum communicet. Ad illud de Christo Domino eodem modo respondent aliqui. Alii verò in illo concedunt, & diversitatem assignant, quia Sanctitas Christi Domini pertinet ad constitutionem suppositi; cùm autem actiones, etiam naturales sint suppositi, etiam has sanctificat, & dignificat in Christo Domino ejus Sanctitas: at verò sanctitas sive gratia accidentalis non ita constituit hominem, ideòque non sanctificat omnia ejus opera, sed ea tantùm, ad quæ concurrit per virtutes supernaturales, ut per suas proprietates. Accedit, argumentum quoad hanc probationem supponere, dari gratiam in subjecto, cùm tamen à principio supponat nullam dari.

Respondeo secundò cum P. Arriaga hîc *d. 37. sect. 1. n. 9.* data majori, & minori, negando consequentiam: nam admisso, quod ante electiones ad gloriam, & ad media detur aliquod bonum opus naturale, quod sit illarum causa, tunc prædestinatio deberet incipere ab auxilio naturali requisito ad tale opus; siquidem ab illo connexione quadam infertur totum negotium prædestinationis; cùm autem tale auxilium naturale non posset cadere sub meritum, cùm esset ante omne meritum, etiam naturale, adhuc in ea hypothesi tota prædestinatio non posset cadere sub meritum, neque habere causam meritoriam. 43.

Instabis: Homo in statu puræ naturæ per contritionem naturalem poterat mereri de condigno remissionem peccati, saltem venialis; & tamen ipsa remissio esset donum supernaturale, siquidem esset ejusdem rationis cum hac, quæ de facto datur, quæ supernaturalis est; ergo jam per opus naturale potest mereri præmium supernaturale. Respondeo data majori, de qua in materia de Pœnitentia, negando minorem: nam tunc ipsa remissio fieret, aut per gratiam naturalem; aut per solam condonationem naturalem extrinsecam; siquidem homo tunc non esset elevatus ad statum supernaturalem; sicque esset diversa ab hac, quæ de facto datur; hæc enim, cùm de lege ordinariâ non fiat, nisi per infusionem gratiæ sanctificantis, & ipsa infusio sit supernaturalis, etiam talis erit ipsa remissio. 44.

Urgebis: Sacramenta, cùm sint naturalia, elevantur à Deo, ut producant gratiam supernaturalem; ergo etiam, ut eam mereantur; idemque dicendum de illa contritione naturali. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia Sacramenta sunt tantùm causæ instrumentales, Deus autem est causa principalis, in cujus virtute illa operantur, & producunt effectum supernaturalem: at verò meritum est causa principalis respectu præmii, Deus autem nihil meretur, sicque non possunt elevari ad merendum; licet enim causa instrumentalis possit elevari ad effectum supernaturalem, non ita elevari potest causa principalis naturalis. Addunt aliqui, Sacramenta esse tantùm causas efficientes; meritum autem non ita, sed etiam est causa formalis, quatenùs ita moraliter producit in præmiante voluntatem præmiandi, ut etiam disponat subjectum formaliter ad illud, dando ei condignitatem ad illud per sui communicationem; sic licet causa purè efficiens possit elevari, non ita potest, quæ est simul efficiens, & formalis; siquidem cùm ut formalis communicet suum effectum per suam essentiam à se indistinctā, & hæc sit immutabilis, non potest elevari ad causandum effectum diversum, atque illa est in se. 45.

Argues 6. Merita in ordine intentionis sunt priùs, quàm prima auxilia: tum, quia positâ electione ad gloriam, statim merita sunt futura: tum etiam quia in executione sunt posteriora ipsis auxiliis; quæ autem sunt posteriora in executione, sunt priora in intentione; ergo sic prævisa potuerunt esse causa meritoria ipsorum auxiliorum. Respondeo distinguendo antecedens: sunt priùs, quàm prima auxilia in decreto eligente; concedo antecedens: in se; nego antecedēs: nam ut viderentur futura in se, debebant videri cum omnibus suis causis, & non ita tunc videntur, ut supponit argumentum, siquidem non videntur auxilia, & gratia, quæ etiam sunt eorum causæ: at verò, ut res sit causa meritoria, debet esse futura in se, & non solùm in alio; neque enim sufficit, quod ignis videatur existens in 46.

decreto divino, ut possit causare, sed necesse est, ut existat in se; sicque similiter.

47. Dico 2. Pars, tam prædestinationis, quàm effectuum illius, quando tendit ad executionem, supponit causam meritoriam ex parte prædestinati. Probatur primò, quia ex Trid. *Sess. 6. cap. 5. & 6.* homo disponit se per pœnitentiam, & actus aliarum virtutum ad primam gratiam, ita ut Deus intuitu illarum det eam, saltem de congruo; sed hi sunt effectus prædestinationis; ergo jam aliqui habent causam meritoriam, saltem de congruo, ex parte prædestinati. Secundò, quia Deus non movetur ad dandum in executione augmentum gratiæ, imò & ipsam gloriam, nisi præcedentibus nostris meritis; alioqui ipsa gloria non acciperetur ut præmium, & corona justitiæ, ut docet Apostolus 2. Tim. 4. 8. ibi: *In reliquo reposita est mihi corona justitiæ*; sed illa est magna pars prædestinationis, & effectus illius; ergo hæc supponit causam meritoriam ex parte prædestinati.

48. Tertiò, quia in Scriptura sæpiùs significatur, prædestinationem supponere causam meritoriam, ut patet ex illo 1. Cor. 2. 9. *Quod oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparavit Deus iis, qui diligunt illum.* Et Matt. 25. 23. *Euge serve bone, & fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, super multa te constituam*: Idemque docent D. Amb. *lib. 5. de Fide cap. 3.* D. Aug. *serm. de Verbis Domin.* & alii Patres; sed non ita supponit in prima electione, ut probavimus; ergo illam supponit in executione.

49. Dico 3. Pars prædestinationis, & effectuum illius, neque in executione supponunt causam meritoriam ex parte prædestinati. Ita Doctores supra citati cum communi Theologorum. Probatur, quia voluntas dandi primas vocationes congruas, & prima auxilia excitantia, pertinet ad prædestinationem, ut nullus dubitabit; & tamen non supponit causam meritoriam ex parte prædestinati, etiam in executione, ut sæpè explicat Scriptura. Joan. 6. ibi: *Nemo potest venire ad me, nisi Pater meus traxerit illum*: & sæpè alibi: & ut definitur in Concil. Arausi. 2. *can. 25.* ibi: *Ipse nullis præcedentibus meritis bonis, & fidem, & amorem sui imperat, ut baptismi gratiam requiramus*: Et in Trid. *Sess. 6. cap. 5.* asserente, *Exordium justificationis sumi ex divina vocatione, nullis præcedentibus meritis*: & hoc idem approbat commune illud Theologorum axioma: *Principium meriti non potest dari in præmium ipsius meriti*, sive non cadit sub meritum; ergo jam pars prædestinationis, & effectuum illius non supponit causam meritoriam ex parte prædestinati.

SECTIO IV.

Virùm bona opera naturalia fuerint saltem causa dispositiva Prædestinationis?

50. Suppono primò, dispositionem dupliciter distingui à merito: Primò in eo, quod meritum sit obsequium cedens in utilitatem, & honorem præmiantis; & non ita pura dispositio. Patet in dotibus virtutum, ac litterarum, quæ sunt dispositiones ad hoc, ut religiosus eligatur in prælaturam; & tamen non sunt ejus meritum. Secundò in eo, quod meritum respiciat præmium indifferenter, aut sibi, aut aliis conferendum juxta promissionem, & acceptationem Dei, & non ita dispositio; siquidem hæc solùm respicit rem conferendam ipsi personæ operanti, quam disponit, ac dignificat.

Suppono secundò, dispositionem sumi posse, aut positivè, aut negativè. Positivè sumitur, quando ponit aliquid conducens ad formam, ad quam disponit; quod etiam fit, aut directè, ut quando ponit aliquid exigens formam, aut saltem terminans ejus exigentiam: aut indirectè, quando ponit aliquid removens impedimenta, quibus remotis, forma aliquo modo debetur subjecto. Negativè sumitur, quando, licet non moveat positivè ad formam, non ponit tamen impedimenta ad illam, in quo sensu subjectum minùs indispositum dicitur magis dispositum; hoc autem non habet meritum; siquidem semper debet ponere aliquid positivum factum in obsequium præmiantis, & non sufficit, quod persona, quæ meretur, habeat se merè negativè. His suppositis. 51.

Difficultas 1. Utrùm bona opera naturalia potuerint disponere positivè ad prædestinationem directè, aut indirectè? Negativè. Est cõmunis Theologorum. Ita *D. Thom. 1. p. q. 23. a. 5. D. Bonav. Alens. P. Soar. lib. 2. de prædest. cap. 7. n. 22. P. Tanner. hic d. 3. q. 4. dub. 5. num. 1.* ubi dicit hanc assertionem, licet non sit apertè de fide, esse tamen adeò certam, ut oppositum non sit tutum, ut communiter censent Doctores, quorum plures citat *dub. 5. n. 22.* & nos supra citavimus *num. 30.* Probatur primò ex Scriptura sæpius docente in iis, quæ ad salutem pertinent, hominem nihil præstare, neque vitare peccata, neque ab illis posse esse immunem sine gratia, neque hanc posse solis viribus naturæ comparare. Et in primis Joan. 15. 1. *Sine me nihil potestis facere*: posset autem aliquid facere, si posset sine gratiâ divinâ speciali se disponere per opera naturalia ad prædestinationem. Et Rom. 9. 16. *Non est volentis, neque currentis, sed miserentis est Dei.* Et Rom. 11. 5. *Reliquiæ secundùm electionem gratiæ salvæ factæ sunt: Si autem gratia, jam non ex operibus; alioquin gratia jam non est gratia.* Et infrà 35. *Quis prior dedit ei.* Et 1. Cor. 4. 7. *Quis enim te discernit? Quid autem habes, quod non accepisti?* Et 2. Cor. 3. 5. *Non sumus sufficientes cogitare aliquid à nobis, quasi ex nobis, sed sufficientia nostra ex Deo est.* Et ad Philipp. 2. 13. *Deus est, qui operatur in nobis & velle, & perficere pro bona voluntate.* Et Jacob 1. 17. *Omne datum optimum, & omne donum perfectum de sursùm est, descendens à Patre luminum.* Et Oseæ 13. 9. *Perditio tua Israel, tantùmodò in me auxilium tuum.* Idem est Job 14. 4. Prov. 20. 9. Ephes. 2. 3. & sæpè alibi ex quibus patet, non esse naturæ hominis, aut virium naturalium quidquam facere, quo à reprobis discernatur, ac prædestinetur; ergo &c.

Probatur secundò ex D. Aug. *lib. de prædest. sanctor. cap. 6.* ibi: *Electio*, ait, *ista gratiæ est, non utiq; meritorum; superiùs enim dixerat (Rom. 11. 5.) Sic ergo & in hoc tempore reliquiæ per electionẽ gratiæ salvæ factæ sunt, & c gratis ergo consecuta est, quod consecuta est electio: non præcesserit eorũ aliquid, quod priores darent, & retribueretur illis; pro nihilo enim salvos fecit eos*: non autem *pro nihilo*, sed pro aliquo salvarentur, si ipsi per sua opera naturalia ad salutem disponerentur. Ex Concil. Arausi. 2. *can. 4.* definiente, nulla opera facta sine gratia conducere, & esse utilia ad gloriam; nimis autem conducerent, & essent utilia, si disponerent ad prædestinationem; quod enim disponit ad formam maximè conducit, & est utile ad illam. Ex Concil. Trid. *Sess. 6.*

Sess. 6. cap. 6. & 7. & can. 4. Disponuntur autem, inquit, *ad ipsam justificationem, dum excitati divinâ gratiâ, & aduti, fidem ex auditu concipientes liberè moventur in Deum*; ergo si solùm disponuntur, dum à gratia excitantur, cùm ad opera naturalia non detur gratia excitans, per illa non disponuntur; consequenterque non sunt dispositiones ad justificationem, ac proindè neque ad prædestinationem.

54. Probatur tertiò ratione, quia de ratione dispositionis, etiam remotæ, & indirectæ est, ut habeat aliquam connexionem cum forma, ad quam disponit, eamque aliquo modo, ut sibi debitam exigat; sed opera bona naturalia non habent talem connexionem cum prædestinatione, neque eam ut sibi debitam exigunt; ergo &c. Probatur minor, quia si ita haberent, & exigerent, aut esset ex natura sua, & hoc non; siquidem prædestinatio, cùm sit supernaturalis, superat omnem connexionem, & exigentiam naturæ: aut esset ex decreto, ac ordinatione divina, & hoc etiam non: tùm quia non apparet tale decretum, neque ex Scriptura, neque ex Sanctis Patribus: tùm etiam, quia si daretur, jam talia opera moverent Deum, ut causæ morales ad dandũ præmium, quod supra negavimus; ergo talem connexionem, & exigentiam non habent; consequenterque non potuerunt esse dispositiones, neque remotè, & indirectè ad prædestinationem. Confirmatur, quia dispositio habet proportionem cum forma, ad quam disponit; siquidem ratione talis proportionis disponit subjectum reddendo illud proportionatum ad ipsam formam; sed nulla datur proportio inter opera naturalia, & prædestinationem supernaturalem; ergo &c.

55. Oppositum tenent *Gabr. in 1. dist. 41. q. unica art. 3. dub. 1. & in 4. dist. 14. q. 1. art. 2. citans Scot. Ocham Petr. de Aliaco. Durand. in 2. dist. 28. q. 5. Caiet. tom. 1. Opuscul. tract. 4. q. 1. & 1. 2. q. 109. art. 6. vers. Neque obstat. Vega lib. 6. in Trid. cap. 17. ad 20. & lib. 13. cap. 25. Soto in 4. dist. 18. q. 3. art. 3. & lib. 2. de natur. & grat. cap. 3. fine. Cano. in relectione de Pœnit. Richard. in 2. dist. 28.* & idem videtur sentire *D. Thom. in 2. dist. 28. art. 4. & dist. 5. q. 2. art. 1.* licet P. Soar. *hic lib. 2. cap. 6. n. 10.* dicat cum Caiet. D. Thom. mutasse sententiam *in 1. 2. q. 109. art. 6.* pro quibus. Objicies 1. Dan. 4. dicitur: *Peccata tua eleëmosynis redime.* Ubi per eleëmosynam, quæ est opus bonum naturale, disponitur homo ad remissionem peccatorum, quæ est opus supernaturale, cùm fiat per gratiam sanctificantem. Et 1. Tim. 1. 13. *Misericordiam consecutus sum, quia ignorans feci.* Et Joan. 1. *Dedit eis potestatem filios Dei fieri:* quibus in locis significatur, prædestinatum se disposuisse ad gratiam, & misericordiam consequendam per opera liberi arbitrii; ergo &c. Respondeo hæc, & similia loca intelligenda esse, non de operibus purè naturalibus, sed aliquo modo supernaturalibus, utpotè factis ex fide, aut quovis alio motivo supernaturali. Ad illud D. Pauli specialiter dicendum, non intellexisse positivè, quasi ejus minus peccatum moverit Deum ad eum vocandum; sed tantùm negativè, quatenùs scilicet non commisit majus peccatum, quod si D. Paulus committeret, Deus eum non vocaret.

56. Objicies 2. Matth. 25. 15. dicitur, talenta fuisse distributa servis *unicuique secundùm propriam virtutem*; sed hujusmodi talenta erant dona gratiæ, & gloriæ data prædestinatis; eorum autem virtus erant opera bona naturalia; ergo illi ad talia dona se disposuerunt per vires naturales. Respondeo talia dona non esse auxilia gratiæ, quibus homo primò excitatur ad opera bona, sed gratiam habitualem, & justificationem, quam Deus concedit juxta hominis dispositionem, quæ dispositio ex auxilio gratiæ facta dicitur virtus hominis, non quia sit ejus virtus naturalis, sed quia est illius actus vitalis supernaturalis ab ipso homine vitaliter operante elicitus cum tali auxilio.

57. Objicies 3. Ex communi Theologorum axiomate (de quo suo in loco,) *Facienti, quod in se est, Deus non denegat gratiam*, sive auxilium; sed in hoc significatur, hominem per bona opera naturalia se disponere ad gratiam supernaturalem, sive ad auxilium; siquidem in apponendis operibus bonis naturalibus facit quantùm in se est, neque enim supernaturalia sunt in eo; ergo &c. Respondeo axioma illud multipliciter explicari: Primò, *Facienti, quod in se est* per auxilium supernaturale, & gratiam vocantem, Deus non denegat gratiam justificantem. Secundò *Facienti, quod in se est* per primum auxilium, Deus non denegat ulteriora auxilia; nam si homo acceptet vocationem ad fidem, Deus ulteriùs ei dat auxilia ad actus timoris, spei, & pœnitentiæ, aliosque similes necessarios ad justificationem. Tertiò cùm aliquibus, *Facienti, quod in se est*, id est, non ponenti obicem per peccatum, sed avertenti mala contra legem naturalem, Deus non denegat gratiam, & auxilia tempore opportuno, non quod illa tribuat ex aliquo merito, aut dispositione naturali, sed omninò gratis, ac liberaliter juxta communem legem, qua decrevit illuminare omnem hominem venientem in hunc mundum; siquidem illuminat, non solùm justos, sed etiam peccatores, eos excitando ad pœnitentiam: ex quo non sequitur, posse hominem viribus naturæ diu vivere sine peccato, sed tantùm, quod possit aliquando benè agere, per quod pro tunc impediat peccatum.

58. Objicies 4. Ut infundantur habitus supernaturales aliqua dispositio exigitur ex parte subjecti, ut per se notum est; sed hæc non potest esse aliquis actus supernaturalis; siquidem omnes actus supernaturales supponunt habitus supernaturales tanquam potentias, à quibus producuntur; ergo est aliquis actus naturalis. Respondeo negãdo majorem; neque enim est universaliter vera; siquidem talis dispositio non requiritur in parvulis, quibus sine illa infunduntur per Baptismum habitus supernaturales; licet requiratur in adultis, ut definit Trid. talis tamen actus est supernaturalis elicitus per auxilium gratiæ, & concursum Dei actualem ante infusionem habitûs supernaturalis, sicque non est solus actus bonus naturalis.

59. Objicies 5. Homo discurrendo naturaliter circa fidem faciliùs eam amplectitur per actum fidei supernaturalem; sicque qui præstantioris ingenii est faciliùs eam amplectitur; sicut qui est benè temperatus in complexione, & bona indole præditus, aptior est ad virtutem; ergo discursus ille naturalis, ingenium, bona complexio, & indoles sunt dispositiones ad fidem, & virtutes supernaturales. Respondeo negando consequentiam, si fides, & actus virtutum sumantur, ut sunt actus morales supernaturales, quia ut sic nullam habent cum illis proportionem, neque illos exigunt, ut aliquid sibi debitum: licet tamen sint veluti manuductiones quædam, & remotiones prohibentium, si sumantur ut actus physici potentiæ rationalis vitalis, cui potiùs in hoc inserviunt, quàm ipsis actibus, cùm respectu illorum habeant se, ut ipsa potentia, quæ

non

non est propriè dispositio ad ipsos actus, licet eos producat.

60. Objicies 6. Omne donum supernaturale exigit aliquam dispositionem ex parte subjecti; sed hæc non potest esse aliquid supernaturale; siquidem ante omne donum supernaturale non potest dari aliquod supernaturale; ergo est aliquis actus bonus naturalis. Respondeo negando majorem, si loquatur etiam de primâ vocatione: nam licet alia dona supernaturalia requirant in adultis eam dispositionem, cùm illi potuerint eam habere eliciendo actus bonos supernaturales; non ita illam requirit prima vocatio, cùm ante illam non detur aliquid supernaturale; aliter non esset prima, sicque Deus eam dat omninò gratis, & liberaliter, & sæpiùs peccatori existenti actualiter in peccato, sicut etiam illam sæpiùs negat homini justo existenti in gratiâ, idque sine illius injuria.

61. Objicies 7. Angeli juxta majorem, aut minorem perfectionem naturæ acceperunt gratiam à Deo; ergo ipsa naturæ perfectio fuit dispositio ad illam. Respondeo negando antecedens: nam plures Angeli in natura perfectiores ceciderunt, & plures minùs perfecti in natura steterunt in gratia, quod non ita esset, si acciperent à Deo gratiam secundùm majorem perfectionem suæ naturæ; sicq; illa gratiæ inæqualitas orta fuit ex beneplacito Dei; sive etiam à majori, vel minori dispositione per actus supernaturales, si fortè aliqua dispositio præcessit.

62. Objicies 8. Gratia, & alia dona supernaturalia exigunt naturam, ut in illa sint; ergo etiam possunt exigere ut dispositionem actus naturales, utà Deo tribuantur. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia dona illa, & gratia, cùm sint accidentia, à naturâ suâ exigunt subjectum, neque enim possunt esse extra illud naturaliter; & cùm non detur subjectum supernaturale, ideò à natura sua exigunt naturale elevatum: at verò, ut dentur à Deo non exigunt dispositionem à natura sua, cùm ante illam dentur in parvulis, ideoque non exigunt actus naturales, ut dispositionem: quam si in adultis requirunt, est tantùm ex quadam congruentia ex suppositione, quod illi possint habere actus supernaturales, & per illos se disponere, quæ congruentia non cernitur respectu actuum naturalium, neque ex natura rei, neque ex aliqua ordinatione divina, cùm hæc non appareat, ut supra diximus, ideòque non est admittenda.

63. Difficultas 2. Utrùm opera bona purè naturalia potuerint esse causa impetratoria prædestinationis? Advertes, quæstionẽ hanc posse in duplici sensu excitari: Primò secundùm præsentem providentiam, quâ Deus decrevit non dare de facto donum aliquod supernaturale ex motivo purè naturali non elevato. Secundò juxta naturam rei, stando in alio genere providentiæ, quod dari poterat de lege absoluta. Hoc posito.

64. Dico 1. Prædestinatio in primo sensu non potuit impetrari per opera purè naturalia. Ita *P. Vasq. 1. p. d. 91. cap. 6. n. 35. P. Soar. lib. 2. de prædest. cap. 19. n. 4. cap. 6. n. 40. P. Tanner. de prædest. d. 3. quæst. 4. dub. 5. n. 22.* & alii. Probatur primò ex illo ad Rom. 8. 26. ibi: *Spiritus adjuvat infirmitatem nostram: nam quid oremus, sicut oportet, nescimus; sed ipse Spiritus postulat pro nobis, &c.* ubi fundat impetrationem in oratione facta, sicut oportet, nempè secundùm Spiritum Sanctum; sed oratio ita facta est aliquo modo elevata, & non purè naturalis; ergo &c. Secundò ex Concil. Arausic. 2. can. 6. ibi: *Si quis sine gratia Dei petentibus, & quærentibus nobis misericordiam dicit conferri, resistit Apostolo, &c.* ergo si non confertur operi facto sine gratia, non confertur operi naturali, quod sine gratia fit; consequenterque hoc non est impetratorium doni supernaturalis, qualis est prædestinatio.

Probatur tertiò rationibus; Prima, quia opera impetratoria nimis conducunt ad rem impetrandam; sed nullum opus naturale conducit ad prædestinationem, ut constat ex Scripturis supra citatis; ergo nullum est impetratorium illius. Secunda, quia prædestinatio ad gloriam, cùm sit quid supernaturale, habet puram rationem gratiæ respectu naturæ; sed non sic haberet, si posset impetrari ab oratione naturali; siquidem jam tunc non daretur à Deo ex pura liberalitate, sed intuitu ipsius orationis naturalis; ergo &c.

Dices 1. D. Thom. asserit, Deum audire orationem peccatoris procedentem ex bono naturæ desiderio, si petat pro se salutem; ergo jam petitio naturalis est impetratoria doni supernaturalis. Respondeo D. Thom. non loqui de desiderio naturæ nudè sumpto, & prout excludit elevationem, & auxilium gratiæ, sed prout ipsam elevationem, & auxilium includit, in quo sensu dicit impetrare donum supernaturale.

Dices 2. Homo per petitionem *merè naturalem* potest impetrare à Deo primum auxilium gratiæ, quod adhuc maneat pura gratia; siquidem inter homines, quod datur postulanti, adhuc censetur pura gratia; ergo &c. Respondeo negando antecedens, ad cujus probationem datur diversa ratio, quia inter homines ordinariè loquendo, petitio non est obsequium, sed manifestatio quædam miseriæ, ut illâ cognitâ, alius remedium adhibeat, ideòque inter ipsos petitio nullam habet rationem meriti; consequenterque non minuit rationem gratiæ: at verò petitio nostra respectu Dei, qui omnia cognoscit, est vera oratio cedens *in* ejus cultum, & obsequium, & aliquo *saltem modo* meritoria; ac proindè ex illa, si esset naturalis, minueretur gratia.

Dices 3. Lacrymæ, & preces pauperum factæ ad homines divites non minuunt rationem gratiæ in eleëmosynis faciendis; ergo neque factæ ad Deum. Respondeo supponi falsum, posse lacrymas, & preces merè naturales factas ad Deum conducere ad impetrandam rem supernaturalem; siquidem donum impetrandum continetur aliquo modo intra debitum, & exigentiam virtutis impetrantis: donum autem supernaturale est supra omne debitum, & exigentiam rei naturalis.

Dices 4. Oratio nostra merè naturalis potest Deo repræsentare nostram miseriam, & ab eo impetrare divinam Misericordiam; ergo &c. Respondeo ita posse ex se repræsentare Deo, sed ut authori naturæ, non autem ut authori gratiæ supernaturalis; sicque poterit impetrare Misericordiam Divinam circa res naturales, non verò circa res supernaturales.

Dices 5. Actus merè naturalis potest imperare actum supernaturalem; ergo etiam poterit impetrare aliquid supernaturale. Respondeo negando antecedens, ut alibi diximus in Philosophia *tom. 1. d. 5. tr. 5. n. 79.* nam eadem est ratio de actu imperante, atque de actu impetrante, sive de impetratione.

Dico 2. Prædestinatio etiam in secundo sensu non poterit impetrari per opera merè naturalia. Ita *P. Soar. P. Vasq.* & alii. Probatur, quia impetratio connectitur intrinsecè cum dono impetrando; sicut etiam meritum cum præmio; siquidem est veluti

veluti causa moralis illius inclinans donantem ad illud præstandum; omnis autem veluti causa moralis connectitur intrinsecè cum suo effectu, vel quasi effectu, illumque exigit; sed nullum ens merè naturale potest ita connecti, neque exigere donum supernaturale, ut diximus; ergo neque actus naturalis, etiam de lege absoluta, poterit impetrare prædestinationem supernaturalem; siquidem providentia illa alterius ordinis non posset mutare essentialem improportionem rerum, quam inter se habent ab intrinseco, sicut non potest earum essentias mutare. Confirmatur, quia res supernaturales, qualis est prædestinatio, adhuc in illo diverso ordine essent essentialiter gratuitæ, & indebitæ ipsi naturæ; sed ita non essent, si possent naturaliter impetrari; siquidem jam tunc non haberent puram rationem gratiæ, cùm in aliquo sensu essent debitæ rei naturali; ergo &c.

71. Oppositum tenet *P. Ripal.* & alii: Pro quibus: Oppones 1. Miseria humana de facto movit Deum ad incarnandum; sed Incarnatio est aliquid supernaturale; ergo jam aliquid naturale potest Deum movere ad supernaturale; ergo etiam oratio naturalis poterit impetrare supernaturale. Resp. 1. argumentum, si probaret, etiam probare, factam fuisse de facto talem impetrationem, & de facto fuisse aliquid supernaturale concessum; siquidem de facto miseria humana movit Deum ad incarnandum; cùm autem id de facto non probet, ut patet ex supra dictis, neque etiam probat in facta suppositione.

73. Respondeo secundò ad majorem, miseriam humanam movisse Deum in ratione objecti terminativi, quatenùs solùm terminavit Divinam Misericordiam habendo se negativè; neque enim moveretur Deus ad incarnandum, nisi esset miseria humana: non tamen illum movit in ratione causæ moralis effectivæ, quia non movit causando positivè, aut impetrando per influxum moralem; sicq; ex illa non sequitur, posse aliquid naturale impetrare rem supernaturalem; siquidem tunc non haberet se solùm negativè, ac terminativè, sed positivè; ex quo potius confirmatur, quàm infirmatur nostra doctrina.

74. Oppones 2. Homo in puris naturalibus constitutus, si alloqueretur alium elevatum ad statum supernaturalem, posset ab eo impetrare, ut Deum flecteret oratione supernaturali; ergo sic poterit à Deo impetrare aliquid supernaturale. Respondeo negando antecedens, si sermo sit de impetratione propriâ, & positivâ, quæ in talem orationem supernaturalem influeret; neque enim petitio naturalis habet connexionem cum oratione supernaturali, qualis esset illa, ut supponimus: aliter tamen dicendum, si talis petitio se habeat per modum objecti terminativi tantùm, quatenùs terminaret voluntatem illam orandi ad Deum, quam ille alius homo elevatus non haberet, nisi ipsa petitio daretur, ut proximè diximus de Incarnatione respectu miseriæ humanæ.

75. Oppones 3. In eo distinguuntur impetratio, & meritum, quod illa non moveat secundùm proportionem, quam oratio habeat cum re impetranda, sed secundùm quam res impetranda habet cum liberalitate donantis: meritum verò moveat secundùm proportionem, quam habet cum præmio: Et patet, quia meritum mouet ex justitia; impetratio verò ex misericordia; justitia autem attendit ad æqualitatem meriti cum præmio; misericordia verò ad proportionem, quam ipsa habet cum dono tribuendo pauperi postulanti; sed Misericordia Divina habet maximam proportionem cum dono supernaturali impetrando; ergo licet illam non habeat oratio naturalis cum tali dono, poterit tamen per illam impetrari.

Respondeo negando majorem; oratio enim impetratoria movet secundùm proportionem, 76.
quam habet cum Divina Misericordia, & cum re impetranda, & non solùm secundùm illam, quam Divina Misericordia habet cum ipsa re impetratâ: cùm autem oratio naturalis, ut diximus, nullam habeat proportionem cum Divina Misericordia sumpta in ordine ad res supernaturales, qualis est prædestinatio, ideò hanc non potest impetrare ab ipsa Misericordia Divina.

Advertes, me non negare, Divinam Misericordiam moveri ad operandum secundùm proportionem, 77.
quam in se habet cum dono tribuendo, in quo distinguitur à Justitia, quæ movetur ad præmiandum juxta proportionem, quam meritum habet cum præmio; sed solùm addere, in impetratione præter illam proportionem inter Misericordiam, & donum, requiri etiam illam aliam inter orationem, & ipsam Misericordiam, ac donum ab ipsa præstandum. Imò etiam Justitia præter ipsam proportionem inter meritum, & præmium, fortasse requirit etiam aliam inter se ipsam, & meritum præmiandum.

Oppones 4. Causa efficiens naturalis potest elevari ad effectum supernaturalem; sed oratio impetratoria est causa efficiens moralis; ergo poterit elevari ad impetrandum donum supernaturale. Respondeo posse quidem elevari, si esset purè efficiens, ut in simili jam supra diximus: cùm tamen sit etiam causa formalis formaliter disponens subjectum dando ei condignitatem, & proportionem quandam impetratoriam, & in genere causæ formalis non possit elevari; siquidem in hoc genere causæ non datur, neque dari potest elevatio, ut alibi diximus in Philosophia; ideò absolutè negandum est, posse elevari ad impetrandum donum supernaturale. 78.

SECTIO V.

Vtrùm opera bona liberi arbitrii sint saltem conditio sine qua non ad prædestinationem: & quid Sancti Patres senserint de initio prædestinationis ex operibus naturæ?

DIFFICULTAS 1. Utrùm bona opera liberi arbitrii sint saltem conditio *sine quâ non* daret Deus prædestinationem? Negativè. Ita *D. Thom. hic q. 23. a. 5. P. Vasq. 1. p. d. 91. cap. 7. n. 40. P. Tanner. de Prædest. d. 3. q. 4. dub. 5. n. 21.* & alli communiter. Probatur primò, quia si opera bona naturalia essent conditio sine qua non prædestinationis, hæc ab illis inciperet; consequenterque essent initium nostræ salutis; sed hoc est falsum, & contra definitionem Trid. cit. adversus Semipelagianos; ergo &c. Secundò, quia conditio sine qua non, ut communiter dicitur, est in eodem ordine cum forma, ad quam disponit, & cujus est conditio; sed ita non sunt opera naturalia cum prædestinatione supernaturali; ergo &c. Tertiò, quia Deus vidit etiam in reprobis multa opera bona naturalia, 79.

& fortè excellentiora, quàm in electis; & tamen hæc in illis non fuerunt conditio ad prædestinationem; ergo neque in electis.

80. Dices pro aliquibus apud *P. Vasq. cit. num. 39.* Prædestinatus non potest habere opera meritoria gloriæ sine cooperatione liberi arbitrii; ergo neque potuit prædestinari ad illam; consequenterque talis cooperatio, & consensus voluntatis creatæ fuerunt conditio sine qua non ad prædestinationem. Respondeo ex antecedente solùm sequi, cooperationem illam, & consensum voluntatis fuisse effectum infallibilem, seu infallibiliter necessarium ad executionem ipsius prædestinationis, non tamen fuisse conditionem sine qua non respectu illius propriè loquendo. Patet, quia si talis esset, deberet necessariò, & per se prærequiri ad talem prædestinationem; sed non ita fuit prærequisita; siquidem potuit esse prædestinatio, quin prævideretur ulla cooperatio absolutè antecedens; ergo &c. Undè si aliqua ita fuit prævisa, id fuit per accidens respectu prædestinationis. Advertes me loqui de aliquibus operibus bonis naturalibus; nam actus boni supernaturales omnes sunt post prædestinationem seu electionem ad gloriam, ut illius effectus.

81. Difficultas 2. Utrùm Patres, præsertim Græci posuerint initium gratiæ, & prædestinationis in operibus naturalibus? Quoniam liberii arbitrii hostes, quales sunt hujus temporis hæretici cum suo Calvino, magnum sui erroris præsidium collocant in accusandis Græcis, ac præsertim D. Chrysostomo, quod in extollendo libero arbitrio modum excesserint, eique initium gratiæ, ac prædestinationis adscripserint, ut eorum testimonia táxantes, non habeant adversùs se antiquiores, nobiliores, ac locupletiores testes libertatis, quam hæretici ipsi de medio tollunt, totum salutis nostræ negotium gratiæ divinæ adscribendo, opere prætium duxi hos, quos ipsi accusant Patres ab ipsorum calumnia liberare, quod facere tenemur pluribus rationibus.

82. Prima, quia non solùmmodò istorum Patrum, sed totius etiam Ecclesiæ rem agimus, quatenùs non tam eorundem authoritatem, quàm etiam Recentiorum, maximè D. Augustini, ac Romanorum Pontificum suscipimus defendendam. Secunda, quia non solùm Cassiano, ejusque discipulis Massilienſibus eripimus, quos violenter rapiunt in duces sui erroris, sed etiam catholico dogmati testes, & patronos restituimus & numero, & antiquitate, & pondere majores. Tertia, quia sic etiam cum catholicis disputantes de indifferentia libertatis plura, & firmissima antiquitatis testimonia conservamus. Quarta, quia generali præcepto tenemur orthodoxè, ac sanè interpretare, quoad fieri possit, verba cujusque Doctoris, qui pietate, ac doctrinâ claruerit; quæ charitatis, & justitiæ lex tantò magis urget, quantò major est numerus, antiquitas, & authoritas eorum Patrum, de quibus agitur in præsenti: Sit igitur.

83. Conclusio 1. Ecclesiæ Patres, qui D. Augustinum præcesserunt, idem quod D. Augustinus, de initio gratiæ, & causâ prædestinationis non sumendâ ex viribus naturæ, docuerunt, ita ut contrarium asserere sit temerarium, & periculosum. Probatur primò, quia doctrina D. August. quam D. Prosper. & D. Hilar. defendebant contra Massilienſium errores, dicitur à Cœlestino antiqua, & horum errorem dicit novitatem, ut patet Epist. 1. *ad Episcopos Galliæ cap. 2.* ibi: *Non sit illis liberum habere pro voluntate sermonem. Desinat, si ita res sunt, incessere novitas vetustatem*; ergo si antiqua, illam tenuerunt antiqui Patres.

Probatur secundò authoritate Concil. Arausic. sub Leone I. *cap. 1.* ubi dicit, hanc doctrinam fuisse Antiquorum Patrum, ibi: *Pauca capitula ab Apostolica sede nobis transmissa, quæ ab antiquis Patribus de certis Scripturarum voluminibus in hac præcipuè causâ collata sunt, &c.* Et idem *cap. 25.* fine. Confirmatur authoritate D. Aug. qui *lib. 2. de bono persever. cap. 17.* & sequentibus probat, suam sententiam de initio gratiæ, & prædestinationis esse omnium fidelium, & antiquorum Patrum. Et Epist. 106. *ad Bonifacium*, eandem doctrinam recitans ex Concil. Palæstino adjungit: *Hæc semper tenuit Catholica Ecclesia*; sed non ita hæc essent vera, si verum non esset, quod Sancti Patres hanc habuissent sententiam; ergo &c. 84.

Probatur tertiò, quia si antiquiores Patres docuissent, quod Cassianus, Massilienses, & Faustus docuerunt de causa prædestinationis sumenda ex viribus naturæ, horum opinio fuisset tutior, magis probanda maturioribus ingeniis, & catholicæ antiquitatis sectatoribus; iniquæque fuissent Pontificum, & aliorum Patrum adversùs illos increpationes, quibus arrogantiæ, ingratitudinis, ac novitatis notantur, cùm potiùs fuissent commendandi ob prudentiam, antiquitatem, studium, & modestiam, quâ proprium judicium antiquitati submittebant, & è contrario D. Aug. & illius sectatores fuissent vituperandi; sed hæc non sunt dicenda; ergo &c. 85.

Probatur quarto, quia si Patres antiquiores ita circa justificationis initium, & prædestinationis causam ex operibus naturæ errassent, sequeretur totam, aut ferè totam Ecclesiam errasse; siquidem cùm primarii Theologiæ Magistri errarent, necessariò alii suppares, & inferiores fidei prædicatores errassent in eodem articulo, summque errorem in fidelium plebem instillassent; & cùm tot & numero, & doctrinâ, & authotitate, & sanctitate fideles præcessissent usque ad D. Augustini tempus, omnes in eo errore fuissent; sed hoc non est dicendum; alioqui videretur, Deum promissæ erga suam Ecclesiam providentiæ deficere, permittens ut maxima pars Orientalis, & Occidentalis Ecclesiæ erraret, quod est impossibile; ergo &c. 86.

Conclusio 2. D. Chrysostomus veritatem catholicam directè pugnantem cum Semipelagianorum errore tenuit, & docuit. Probatur, quia D. Augustinus, & cum eo Doctores catholici, probant, initium justificationis, & prædestinationis causam non esse ex operibus naturæ, sed gratiæ, ex pluribus capitibus: Primò ex eo, quod initium justificationis sit semen cõceptum, & partum timoris à divina gratia: Secundò, quod Deus aliquid priùs operetur in nobis sine nobis: Tertiò, quod gratia non reddatur præcedentibus meritis: Quartò, quod vocatio à Deo, & non à nostro arbitrio, atque humanis conatibus incipiat: Quintò, quod gratia Dei præveniat nostros conatus: Sextò, quod Deus in nobis operetur nostra bona opera, & agamus nos ad illa: Septimò, quod fides non solis naturæ viribus, sed & divinæ gratiæ auxilio, & inspiratione indigeat: Octavò, quod fides, & opera non sint causa prædestinationis ad illa; imò prædestinatio sit causa fidei, & bonorum operum: Nonò, quod nullus possit tentationibus etiam ordinariis resistere sine gratiæ auxilio: Decimò, quod nobis nihil, sed Deo totum sit tribuendum; sed hæc omnia tenuit, & docuit D. Chrysostomus, ut 87.

ut statim videbimus, variis in locis; ergo tenuit, & docuit catholicam veritatem Semipelagianis repugnantem.

88. Probatur minor quoad omnia assignata capita, nam primum habet 2. Cor. 1. *Hom. 3.* ibi: *Si initia, & fundamentum dedit, si radicem, & fontem veluti veram de ipso cognitionem, Spiritus communionem: quid convenit, ut quæ ex his nascuntur, daturus non sit?* Et infrà: *Non enim*, ait, *nisi totum daturus erat, voluisset arrhabonem exhibere, & perdere.* Et *Hom. 22. in Gen.* ibi: *Quia in nostrâ voluntate totum post gratiam Dei relictum est, ideò & peccantibus supplicia proposita sunt, & benè operantibus retributiones.* Ubi notanda sunt verba: *post gratiam Dei*: in quibus priores partes concedit gratiæ. Idem habet *Hom. 14. ad Popul. Antiochen. & Hom. 4. ad Ephes. 2.*

89. Secundum habet *Hom. 34. in Matt.* ibi: *Ipse*, ait, *Apostolos oves mansuetudine fecit; id enim significatur, cùm dicitur: Ecce ego mitto vos, sicut oves in medio luporum*: ubi præsupponitur aliquid, quod Deus fecit, in quo nihil homines à se ipsis conferunt. Et Matth. 10. *Ut aliquid*, inquit, *etiam à se ipsis conferant, neque omnia videantur esse à gratia, nec frustrà, & aliena solùm virtute coronari æstimentur, adjecit: Estote ergo prudentes sicut serpentes, &c.* ubi aliud esse significat, in quo homines aliquid à se ipsis conferunt, neque tamen sine gratia.

90. Tertium docet *Hom. 13. in Joan. Gratia Dei*, inquit, *semper in beneficiis priores sibi partes vendicat. Non enim nostris præcedentibus meritis hanc accepimus remunerationem.* Et *Hom. 71. in Joan.* ad illa verba: *Sicut ego dilexi vos. Non enim*, inquit, *vestris præcedentibus meritis debitum persolvi; sed ego incepi.*

91. Quartum docet *hom. 2. in 2. Tim. 1.* ad illa verba: *Vocavit nos vocatione sua sancta, &c. Quomodò*, inquit, *vocatus es vocatione sancta, hoc est, sanctos effecit, qui peccatores eramus, & inimici, & hoc non ex nobis, sed ex divino munere est. Si igitur ille, & potens est vocando, & bonus, idq; per gratiam, non ex debito faciendo, nihil est, cur metuamus; qui enim nos, cùm perditi, inimiciq; essemus, salvos per gratiam fecit; multò magis cùm operantes viderit, cooperator accedit.* Idem habet 1. Cor. 1. *hom. 2. & 4.*

92. Quintum docet non solùm in locis jam citatis, ut patet, sed etiam *Hom. 38. in Gen.* ibi: *Ut scias*, ait, *quod Deus non solùm benefacere vult, & dona sua dare, sed solitus sit, sua beneficia accepturos facere clariores, vide quomodo hoc & in Chananæa illa faciat.* Et infra: *Neque responso dignatur eam misericors, & clementissimus Dominus, alioqui preces nostras semper præveniens.* Idem habet *Hom. 28. in Gen. 9.* ubi cùm proposuisset plurima impedimenta, nè mundus Apostolorum prædicationi crederet, adjungit: *Prævià gratiâ substulit hæc omnia.* Idem 2. Cor. 8. *Hom. 18. & Hom. 2.* in psal. 50.

93. Sextum docet Hom. 8. ad Philip. 2. ad illud: *Deus est qui operatur in nobis velle, & perficere*: ubi *Propensionem*, inquit, *voluntatis ipse nobis præbet, & operationem.* Et subdit: *Deus vult, nos secundùm voluntatem suam vivere; si verò vult, agit nos ad hoc: ipse istud omninò operabitur.* Ponderandum est, operationē Deum in nobis operari, & ad benè operandum nos agere, & hanc esse gratiam prævenientem, excitantem, sive operantem, quam Catholici cum D. Aug. Semipelagianis opponunt.

94. Septimum docet *Hom. 44.* in Joan. ibi ad illa verba: *Omne, quod dat mihi Pater, ad me veniet. Cùm enim Pater, inquit, aliquem dirigit, nihil prohibet illum ad me venire.* Ubi directio Patris debet præcedere potestatem veniendi per fidem ad Christum. Et infrà ad illa verba: *Beatus es Simon Barjona, &c. Quod significat*, ait, *non parvam rem esse fidem, sed superno indigere auxilio.* Idem habet *hom. 75. in Joan. & hom. 4. ad Ephes. 2. & hom. 4. ad Philipp. 1.*

95. Octavum tenet *Hom. 2.* ad Ephes. 1. *Deus*, inquit, *prædestinavit ad hoc ut credam.* Et infrà, *Credidimus, principium hoc est, ita & ipse arrhabonem dedit.* Et *hom. 2.* in psal. 50. *Si Deus dixerit adultero: Jam nolo, ut adulter sis, verba statim vertuntur in opera.* Et *hom. 9. de Laudib. Paul. Videmus complures ad defensionem suæ ignaviæ..... respondere quasi cunctabundos, & restilientes: Si Deus volet, persuadebit mihi, & convertar. Quos non arguo, sed valdè probo, quod ad Voluntatem Dei confugiunt: vellem autem nos etiam nostra afferre, & tunc dicere: Si Deus voluerit.*

96. Nonum habet 1. Cor. 10. *hom. 24.* ad illa verba: *Fidelis autem Deus est, qui non patietur vos tentari supra id, quod potestis. Et quidnam hoc significat?* inquit, *Neque enim mediocres ideas, quod dixi, propriâ virtute sufferemus, sed hîc quoque divino indigemus auxilio, ut eas vel effugiamus, vel certè perferamus, si evitare non detur. Ipse namque & patientiam dat, & celeritatem mutationis inducit, ut in hac parte tolerabilis fiat tentatio. Hoc autem significavit, cùm dixit: Faciet eventum, ut positis sustinere; & omnia ei tribuit.*

97. Decimum docet 1. Cor. 4. *hom. 12.* dicens: *Igitur quod accepisti, habes, neque hoc tantùm, aut illud, sed quidquid habes. Non enim merita tua hæc sunt, sed Dei gratia*: Et infrà: *Propterea cohibearis oportet; non enim tuum id munus est, sed largientis; Nam si accepisti, ab illo accepisti; si ab illo, non tuum accepisti, si non tuum, quid insolescis, ac si tuum habeas?* Idem habet *1. Cor. 3. hom. 8. Et 2. Cor 9. hom. 20. & 2. ad Thessal. 3. hom. 5. & hom. 38. ad Popul.* Ex quibus omnibus locis satis constat D. Chrysostomum veram, ac catholicam doctrinam cum D. Aug. tenere, & Semipelagianis contrariam.

98. Dicent 1. easdem propositiones, quas D. Chrysost. concedit, etiam à quibusdam Massilienſibus concedi, qui tamen constituunt aliquod justificationis initium ex viribus naturæ. Sed contra primò, quia apud omnes certum est, propositiones illas, bene intellectas, contrarias esse errori Massilienſium, quas si malè intelligebant Massilienſes contrario asserentes, non idem existimandum est de D. Chrysostomo. Secundò, quia nihil ampliùs asseruerunt D. Cyprian. D. Amb. & D. Nazianz. & tamen D. Aug. testimonio D. Cypriani incitatus discessit ab errore, quem antea docuerat, & eorumdem testimoniis confutat errorem, ut constat *lib. 1. de prædest. Sanctor. cap. 3. & 14. & lib. 2. de bono persever. cap. 19. & lib. de natur. & grat. cap. 43.* sequentibus.

99. Dicent 2. D. Chrysostomus pluribus in locis docuit, nostras voluntates à Deo non præveniri, sed Deum subsequi justificationis initium à nobis datum; ergo &c. Probatur antecedens ex *hom. 27. in Joan. 1.* 38. ad illa verba: *Conversus autem JESUS: Hinc*, ait, *admoneri possumus, Deum suis in nos beneficiis nostras non prævenire voluntates, sed à nobis incipiendum esse: sed cùm nos prompto, paratoq; animo, ad suscipiendam ejus gratiam, exhibemus, tunc multas nobis offert salutis occasiones.* Et *hom. 12. ad Hebr. in Moral.* ibi: *Oportet nos eligere primum, quæ bona sunt, & tunc Deus, quæ sua sunt introducit, non antecedit nostras voluntates, nè lædatur arbitrium.* Idem habet *hom. 42. in Gen. & hom. de Convers. Paul. & lib. 1. de*

compunct. cordis, & hom. 19. in Acta Apostol. & 2. Cor. hom. 2. & hom. 9. in Gen.

100. Respondeo 1. cum *P. Soar. lib. 2. de Prædest. cap. 8. n. 11. & P. Ruiz de Prædest. tr. 3. d. 27. sect. 5. n. 4.* eadem reperiri apud D. Hieron. *epist. 147. ad Damas.* & D. Damascen. *lib. 2. de fide cap. 29. & 30. & lib. 4. cap. 22.* ubi dicit *Deum non prædefinire, seu prædestinare ea, quæ sunt in nobis*: & tamen nõ existimamus, eos aliquid Semipelagianũ sensisse. Secundò, D. Chrysost. ut patet ex locis supra citatis, rectè de gratia præveniente sensisse: præsertim *hom. 2. in psal. 50. & hom. 23. in Gen. & hom. 44. in Joan. Generosi cujusdam animi est*, inquit, *inspirationes divinas non abjicere*: quod *superno auxilio* fieri declarat. Tertiò, illas D. Chrysost. locutiones intelligendas, Deum non prævenire nostras voluntates, eas ad unum determinando, aut physicè prædeterminando, ut ait *P. Soar. cit.*

101. Dicent 3. D. Chrysostomus asseruit, Deum expectare, ut nos incipiamus, ut ipse perfectionem adjungat, ut videre est *hom. 2. in psal. 50. hom. 9. in Gen. hom. 19. in Acta. & hom. 42. in Gen.* de quibus supra *n. 99.* ergo sensit in nobis esse initium justificationis. Respondeo easdem locutiones inveniri apud D. Ambr. *lib. 2. de Abraham cap. 7.* ibi: *Talem te præbe bonis studiis, & prompta fide, ut Deus vocet te.* D. Nazian. D. Hilar. D. Hieron. *dialog. 3. contra Pelagian. Nostrum sit*, inquit, *rogare, nostrum incipere, illius perficere*; & tamen hi Patres non senserunt cum Pelagianis, neque Semipelagianis; sicque omnes solùm docere intenderunt, gratiam non sanctificare, neque disponere hominem adultum absque ejus libera cooperatione, quam vocant initium ex parte hominis, quatenùs in eo inchoat primam moralem dispositionem bonam; quo sensu Concil. Arausi. *can. 5.* vocavit voluntatem credendi initium fidei, & salutis. Ita *P. Soar. de prædest. lib. 2. cap. 8. n. 13.*

102. Dicent 4. D. Chrysostomus *hom. 42. in Gen.* dicit de Abrahamo: *Qui ante gratiæ tempus, & ante legem fuit, à se ipso, & scientiâ naturæ insitâ in tantum pervenit virtutis fastigium.* Et hom. 3. in 1. Cor. dicit; *Aliquos Philosophos per lumen rationis, non solùm præcepta servasse, sed etiam aliquando superasse*; in quibus locis plus videtur tribuere rationi naturali, ejusque operibus, quàm expediat; ergo &c. Respondeo etiam D. Paulum dixisse Rom. 2. *Factores legis justificabuntur; cùm enim gentes, quæ legem non habent, naturaliter ea, quæ legis sunt, faciunt: ejusmodi legem non habentes, ipsi sibi sunt lex, qui ostendunt opus legis scriptum in cordibus suis.* Et D. Hieron ad Galat. 1. *Naturâ*, ait, *omnibus Dei inesse notitiam, nec quemquam sine Christo nasci, nec sine semine sapientiæ, & justitiæ.* Et D. Nazian. *orat. 19.* in laudem patris, cujus mortui virtutes morales laudeverat: *Pro his rebus*, ait, *fidem quoque ni fallor, præmii loco retulit*; & tamen neque de D. Paulo, neque de Hieron. neque de Nazianz. dicendum à sensu catholico discedere. Unde sicut D. Paulus ab Aug. exponitur de natura absque lege scripta, non tamen sine interiori gratiâ interiùs in cordibus scriptâ: & D. Hier. ac Nazian. loquuntur de virtutibus elicitis ex aliqua supernaturali complacentia, & propensione ad fidem; ita explicandus est D. Chrysost. in locutione illa de Abrahamo. Ita *P. Ruiz cit. sect. 5. n. 15.* Ad illud de Philosophis dicendum D. Chrysost. ibi agere, non de omnibus virtutibus collectivè, sed de una, aut altera, quia aliqua etiam bona faciebant, non tamen quoad perfectè cohibenda inordinata desideria cordis spontaneo virtutis amore, sed tantùm quoad externam operis executionem, ad quam aut inani gloria, aut spe alicujus temporalis commodi, aut alicujus pœnæ timore ducebantur, ut colligitur ex eodem D. Chrysostomo *hom. 8. in 1. Cor. 3.*

103. Dicent 5. D. Chrysostomus videtur eandem causam electionis ad gloriam reddere, quam Massilienses, quatenùs dicit, Deum prævidere aliquos benè operaturos, alios verò malè, ut constat *hom. 31. in Matth. & hom. 96. etiam in Matth. & lib. 1. de compunct. cordis*, disputans enim de vocatione D. Pauli, & Matthæi hom. illa 31. in Matt. dicit, *Tunc fuisse à Deo vocatos, quando sciebat, illos esse obtemperaturos*; ergo &c. Respondeo hanc D. Chrysostomi præscientiam esse longè diversam à præscientia Massilienssium; hi enim loquebantur de operibus eliciendis per solas vires naturæ: at verò D. Chrysost. de operibus eliciendis virtute auxilii supernaturalis; siquidem agebat de operibus, quæ à Deo præsciuntur, fore meritoria gloriæ de condigno, qualia non sunt opera solis viribus naturæ elicita, foret enim hæresis Pelagiana, à quâ longè aberat D. Chrysostomus. Ita *P. Ruiz. cit. num. 21.*

104. Dicent 6. D. Chrysostomus *concedit*, Deum exigere ab homine aliquas dispositiones ad gratiam, nempè pœnitentiam, dilectionem, & spem, quæ tamen ex se non sufficiant ad tollendum peccatum, nisi accedat gratia, illâ verò accedente, remitti peccatum, ut docet *hom. 17. & 42. in Gen. & hom. 2. in psal. 50. & hom. 12. ad Hebr.* ergo videtur requirere pœnitentiam ex solo libero arbitrio elicitam, quæ à Deo impetret remissionem peccati. Respondeo D. Chrysost. loqui de pœnitentia elicita ex auxilio supernaturali, quæ est sufficiens ad remissionem peccati; qualis fuit pœnitentia Davidis dicentis: *Peccavi Domino*: & Latronis orantis: *Domine memento mei*: quibus exemplis confirmat suam sententiam. Unde solùm voluit dicere, hanc pœnitentiam, licet supernaturalem, per se non justificare hominem formaliter, nisi accedat nova misericordia, & gratia Dei remittentis peccatum, & infundentis justitiam. Ita *P. Soar. cit. n. 18.*

105. Dicent 7. Cassianus fuit D. Chrysostomi discipulus, suamque sententiam, quam cum Semipelagianis habet communem, quasi à suo Præceptore acceptam tradit; ergo ejusdem sententiæ fuit D. Chrysostomus. Respondeo Cassianum, sicut Scripturam, ita etiam D. Chrysostomi mentem non fuisse assecutum.

106. Dicent 8. Cassianus, Faustus, aliique Semipelagiani, easdem, quas D. Chrysostomus, locutiones usurpant; ergo D. Chrysostomus eandem, quam illi, sententiam tenuit. Respondeo easdem quidem aliquando usurpare locutiones, sed non solùm illas; siquidem alias adjungunt, quibus earum sensum detorquent ad Semipelagianismum.

107. Conclusio 3. Omnes alii Patres tum Græci, tum Latini circa justificationis initium, & prædestinationis causam cum D. Chrysostomo, & D. Augustino concordant. Horum tamen sententias non transcribam, sed loca videnda, si Lector videre velit, apponam. Igitur sic tenuit *D. Cyprian. lib. de exhortatione ad Martyrium, cap. 10. fine, & lib. 1. de opere, & eleëmosyna, fine. & lib. 4. Epist. epist. 7. D. Ambros. lib. de fuga sæculi, cap. 1. & lib. 7. in Lucam, cap. 12. & lib. 6. in Lucam, cap. 21. & lib. de Jacob. lib. 1. cap. 6.* & sæpè alibi. D. Hieron. cujus sanam doctrinam *de gratia & liber. arbitr.* contra Ruffinum approbat Ecclesia in cap. *Sancta Romana, dist. 15.* hanc etiam sententiam docet *in Jerem. 9.*

prope

prope finem. & lib. 3. adversus Pelagianos prope medium. Et Isaiæ 49. ad initium, & ad Galat. 5. & ad Ephes. 1. & sæpè alibi. *D. Lactant. lib. 7. divinar. Institut. cap. 5. D. Petr. Chrysol. serm. 97. & 108. & 136. & 152. D. Hilar. D. Paulin. ep. 2. ad Severũ, & epist. 4. D. Leo Magn. D. prosper. D. Isidor. Hugo. Victor. Arnobius. D. Laurent. Justinian. lib. de contempt. mundi, cap. 8. lib. de obedient. cap. 15. init. & lib. de humilit. cap. 1. 7. & 12. D. Nazian. orat. 31. in Matt. 19. D. Athan. epist. ad Serapionem, & orat. 1. contra Arianos, & serm. 3. contr. Arianos. D. Greg. Nyssenus lib. de Beatitud. tit. 5. in 5. Beatitud. & in Cant. orat. 5. in princip. & de Orat. Dominica. D. Basil. hom. 22. de humilit. Et in constit. monasticis cap. 16. & 17. D. Cyrill. Alexandr. in Joan. lib. 10. cap. 24. & lib. 4. cap. 5. & lib. 3. cap. 39. D. Damasc. lib. 2. de fide cap. 30. & lib. 4. cap. 23. Clem. Roman. epist. 1. ad Jacobum, D. Dionys. Areopag. lib. de divin. nominib. cap. 2. 3. 4. & 11. D. Ignat. epist. 1. ad Mariam Cassobolit. D. Justin. in dialog. cum Tryphone. Clem. Alexand. lib. de Pædagogo, & lib. 7. stromat. & lib. 4. & 5. stromat. D. Ephrem. serm. 1. de compunct. cordis. Theodoret. ad Ephes. 2. ad Philipp. 1. Rom. 8. & 1. Cor. 7. Theophylact. in Marc. 10. & in prolog. ad Evang. Matt. Euthym. in psalm. 20.* & alii de quibus pro sententia catholica mentionem facit D. Aug. variis in locis. *in lib. de bono persever. de prædestinat. Sanctor. de natur. & grat. in Epistolis,* aliisque locis. Quid autem senserit D. Thom. de dispositione ad gratiam ex libero arbitrio, dicemus suo loco. Vide interim *P. Herice tract. 3. d. 26. cap. 3. per totum.*

SECTIO VI.

Vtrùm aliquis homo purus potuerit esse causa prædestinationis alterius?

108. ADvertes primò hujusmodi quæstionem multipliciter excitari: Primò: Utrùm de facto aliquis homo justus fuerit prædestinatus propter merita alterius? Secundò: An potuerit justus de lege ordinaria mereri de condigno, aut de congruo prædestinationẽ alterius? Tertiò: An saltem ita potuerit de potentia absoluta? Advertes secundò, quæstionem procedere de justo puro homine, nam de Christo Domino infra dicemus: deinde procedere de prædestinatione totali, aut partiali; & quoad primam electionem, & quoad executionem. His positis.

109. Assertio 1. Nullus purus homo justus de facto meruit electionem alterius ad gloriam. Ita *D. Thom. 1. p. q. 23. a. 8. Durand. in 1. dist. 41. q. 3. num. 4. D. Gregor. lib. 1. dialog. cap. 8. D. Aug. lib. de bono persever. cap. 22. D. Prosper lib. 2. de Vocat. gent. cap. ult.* quos citat, & sequitur *P. Soar. lib. 2. de prædest. cap. 24. num. 2. P. Tanner. d. 3. de prædest. q. 4. dub. 2. n. 13. P. Arriaga de prædest. d. 37. sect. 2. num. 24. P. Herice tr. 3. d. 29. cap. 5. n. 50. P. Ruiz de prædest. d. 58. sect. 2. n. 3. P. Martinon. d. 21. sect. 3. n. 27. Lesana tr. 4. d. 11. q. 5.* & alii communiter. Probatur primò, quia ut unus justus de facto mereretur alteri ejus electionem ad gloriam, debebant illius merita prævideri absolutè futura ante talem electionem; siquidem omnis causa effectiva, etiam moralis, præsupponitur existens ad suos effectus, ut sæpè diximus; sed non ita fuerunt prævisa; siquidem de facto omnes prædestinati fuerunt simul electi in eodem signo ante omnia eorum merita absolutè prævisa, ut supra diximus; ergo nullus de facto meruit alterius electionem. Confirmatur in D. Stephano respectu D. Pauli, nam si D. Paulus fuit simul in eodem signo electus cum D. Stephano ante ejus merita absolutè prævisa, quomodo hujus merita, quæ non dum erant prævisa absolutè, potuerunt esse causa meritoria electionis D. Pauli, ut dicunt? ergo &c.

110. Probatur secundò, quia hujusmodi privilegium, nempè quod unus justus sit causa meritoria electionis alterius non debet alicui puro homini concedi sine fundamento in Scriptura, aut Sanctis Patribus; sed hoc non ita datur, imò contrarium, quatenùs id specialiter soli Christo Domino conceditur ut Primogenito inter fratres, & capiti totius Ecclesiæ, ut patet ex illo ad Ephes. 1. 3. *Benedixit nos in omni benedictione spirituali in cælestibus in Christo*: Et infra 4. *Elegit nos in ipso, ut essemus Sancti*; ergo nulli alteri concedi debet.

111. Probatur tertiò, quia Deus in primo signo post originale prævisum, prævisis meritis Christi Domini ante merita aliorum hominum, & præsertim prævisâ oratione, quâ Christus Dominus in primo instanti suæ conceptionis ipsa merita efficaciter offerebat pro prædestinatis, habuit sufficientem causam ad illos omnes eligendos; ergo necessarium nõ fuit adhibere merita alicujus puri hominis, quæ iuvarent merita Christi Domini in ratione causæ ad aliquem alium eligendum. Confirmatur, quia electio efficax ad gloriam, ut diximus, est opus Misericordiæ, omninò gratiosum, & liberum; sed non ita esset, si daretur causa aliqua meritoria ex parte alicujus puri hominis; ergo &c.

112. Oppositum tenent *P. Vasq. 1. p. d. 94. cap. 5. n. 41. P. Arrub. d. 79. cap. 2. n. 3. P. Less. de prædest. sect. 2. P. Salazar. tract. de Conceptione, cap. 21. & cap. 8. Prov. vers. 19.* quos citat & sequitur *P. Alarcon. tract. 4. de prædest. d. 3. cap. 6. n. 1. P. Compton. tom. 1. d. 43. sect. 1. n. 7.* quatenùs dicunt, Virginem Sanctissimam de facto meruisse de congruo prædestinationem omnium hominum; D. Stephanũ electionem D. Pauli, sicque de aliis: Pro quibus: Objicies 1. Virgo Sanctissima fuit Redemptrix totius generis humani; sicut enim Pater dedit Filio omnem potestatem distribuendi hominibus omnia auxilia congrua, propter quam ille eis meruit prædestinationẽ; ita etiam Filius dedit Matri illam constituendo Dominam totius Ecclesiæ; ergo illa nobis meruit omne auxilium congruum usque ad perseverantiam finalem, præparationem, seu electionem ab æterno factam; consequenterque prædestinationem. Respondeo Virginem Sanctissimã fuisse Redemptricem in sensu minùs proprio, prout supra diximus *d. 2. à n. 616.* ubi latiùs probavimus, Virginem Sanctissimam fuisse electam in eodem signo cum aliis prædestinatis, ex quo satis colligitur non potuisse eis mereri primam electionem; licet postea potuerit mereri, ut in executione assequerentur auxilia congrua.

113. Objicies 2. Ex D. Aug. *de bono persever. cap. 22.* constat nostras orationes fuisse aliquibus prædestinatis causam meritoriam electionis ad gloriam, quod confirmat dicens de D. Stephano *serm. 1. de S. Stephano: Si Stephanus non orasset, Ecclesia Paulum non haberet.* Ex quo fit, quod sicut, orante Stephano pro omnibus lapidantibus, Deus elegit unum Paulum, ita orante aliquo justo pro salute alicujus integræ nationis, potuerit Deus aliquos tantùm ex illa eligere ad salutem; ergo &c.

114. Respondeo cum P. Herice cit. D. Aug. loqui, non de prima electione facta ante omnia merita absolutè prævisa, sed de ejus executione, sive de prædestinatione quoad aliquos tantùm effectus: certum enim est, Deum tribuere de facto aliquibus prædestinatis plures vocationes congruas propter aliorum orationes, ut patet in D. Paulo, & D. Stephano; idemque potuit accidere in aliquibus prædestinatis alicujus nationis propter orationem alterius postulantis pro tota natione; siquidem potuit Deus, si vellet, post eorum electionem ad gloriam, hujus orationes eligere ut media ad eos vocandos congruè, ut illi prout sic ipsam gloriam assequerentur; quod totum fatetur D. Paulus dicens: *Elegit nos in ipso* (id est in Christo) *ante mundi constitutionem*: in Christo dixit, non in Stephano.

115. Assertio 2. Unus homo purus justus potuit de potentia absoluta mereri alteris de congruo suam primam electionem ad gloriam. Ita *P. Herice tract. 3. d. 29. cap. 5. num. 53. P. Arriaga de prædest. d. 37. sect. 2. num. 21.* & à fortiori Doctores citati *n. 112.* qui id affirmant de facto. Probatur primò, quia Deus statim post electionem Christi Domini; potuit de potentia absoluta ex ejus meritis unum tantùm hominem eligere ad gloriam, aliis omissis; nulla enim in hoc apparet repugnantia; & postea ex meritis hujus puri hominis prædestinati alios etiam eligere in secundo signo de congruo, quod etiam non implicat; sed in hoc eventu ille primus electus mereretur aliis de congruo suam primam electionem ad gloriam; ergo &c.

116. Probatur 2. quia Deus de potentia absoluta potuit tribuere uni homini auxiliũ congruum ab benè operandum ex affectu salutis illius, aut ex aliquo alio fine, quin attenderet ad salutem alterius, v. g. potuit dare auxilium congruum D. Stephano ad orandum pro inimicis, quin attenderet ad salutem D. Pauli: Deindè ex ipsis bonis operibus potuit moveri ad alium eligendum, nempè ex oratione D. Stephani ad eligendum D. Paulum; sed tunc ex operibus unius hominis puri alium eligeret; ergo jam purus homo de potentia absoluta potuit alteri mereri de congruo suam primam electionem. Dixi *de congruo*, quia hîc non disputo: An id possit de condigno? de hac enim quæstione in materia de Merito, ubi multi communiter affirmant.

117. Argues 1. Si hoc esset possibile, sequeretur, potuisse Deum etiam de potentia absoluta dare D. Paulo auxilium congruum ad benè operandum, quin esset ex intentione gloriæ illius, sed ex aliquo alio fine, & ex tali operatione jam prævisa illum eligere ad gloriam; consequenterque D. Paulum potuisse esse causam meritoriam suæ primæ electionis ad gloriam; sed hoc non videtur admittendum; ergo &c. Respondeo cum *P. Herice cit. n. 22.* negando minorem: neque enim in hoc aliqua apparet manifesta repugnantia.

118. Infers: Ergo Adamus per opera facta in statu innocentiæ ante peccatum fuit de facto causa meritoria suæ primæ electionis ad gloriam factæ post prævisum illius peccatum. Respondeo primò negando illationem: tale enim meritum non debet admitti sine acceptatione, & ordinatione divina, de quibus tamen non constat de facto. Respondeo secundò negando etiam illationem, nam talia opera, cùm fuerint per peccatum mortificata, non potuerunt esse causa electionis efficacis: at verò in nostro casu supponimus, opera esse vivificata per gratiam; aut saltem non mortificata per culpam; sicque possunt esse causa meritoria electionis.

Urgebis: Contritio facta à peccatore meretur 119.
de congruo primam gratiam sanctificantem, & de condigno primam gloriam; ergo à fortiori illa opera Adami facta in gratia potuerunt mereri de congruo ipsam gloriam, licet ipse jam esset in peccato. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia contritio illa, cùm sit facta post peccatum, formaliter, aut virtute illud retractat, sicque potest Deum movere, saltem de congruo ad præmiandum: at verò illa opera in Adamo, cùm fuissent facta ante peccatum, videntur postea retractari per ipsum peccatum, sicque indigna omni præmio apud Deum.

Argues 2. Implicat dari aliquam gratiam, quæ 120.
conducat ad salutem alicujus, & non dari ex intentione ipsius salutis; sed si detur ex tali intentione, est effectus; ergo non potest esse causa. Respondeo majorem esse veram, si talis gratia detur ut conducens ad salutem; aliter tamen si non ita detur, sed ob alios fines, licet prævideatur ad illam postea conductura, quod non implicat; siquidem totum id pendet ex libera Dei voluntate ita decernente.

Assertio 3. Purus homo justus de facto fuit cau- 121.
sa meritoria prædestinationis alterius in executione quoad aliquos ejus effectus. Ita videtur tenere *P. Soa. lib. 2. de prædest. cap. 24. num. 8.* & tenent *P. Herice d. 29. cap. 5. n. 49. P. Tanner. de prædest. d. 3. q. 4. dub. 2. num. 18. P. Martinon. d. 21. sect. 3. num. 29.* & tenere debent Doctores cit. *n. 112.* Probatur primò ex illo 2. Cor. 13. ibi: *Oramus autem, ut nihil mali faciatis*, ubi Apostolus orabat, ut mundi à peccatis conservarentur mediis actibus liberis, quibus consequerentur gratias usque ad glorificationem; sed non ita orarer, nisi intelligeret, ipsam orationem habere aliquam vim impetratoriam, & meritoriam; ergo &c. Confirmatur ex Jacob. 5. ubi sic hortatur. *Orate pro invicem, ut salvemini; multùm enim valet deprecatio justi assidua apud Deum.*

Probatur secundò ex D. Aug. *serm. de D. Ste-* 122.
phano, ubi Deum sic loquentem inducit: *Si prote, Paule, Stephanus servus meus non orasset, disposueram in mente disperdere te*; ergo si Deus prædestinando Paulum pro medio conversionis illius assumpserat orationem D. Stephani, jam de facto merita unius Stephani fuerunt causa meritoria executionis prædestinationis Pauli quoad aliquos ejus effectus. Confirmatur primò ex orationibus Sanctæ Monicæ respectu D. Augustini: aliorum Sanctorum, qui per aliquorum Sanctorum orationes concepti sunt, & sanctitatem adepti: & ex Ecclesia quæ orationes instituit ad salutem hominum petendam; non quod per illas dispositio divina sit mutanda, sed ut, quod Deus disposuerat, impleatur; ergo &c. Secundò, quia de facto unus justus meretur vocationem congruam alteri homini; sic enim dicunt communiter Sancti Patres de D. Stephano respectu D. Pauli; sed merendo illam, saltem mediatè ac remotè meretur etiam reliquas vocationes congruas, quæ in illa prima fundantur, ut nullus desitebitur; ergo jam ei meretur plures effectus prædestinationis, & saltem ex parte ejus executionem.

Assertio 4. Nullus homo purus de facto me- 123.
retur in executione predestinationem alterius quoad omnes ejus effectus. Ita *P. Soar. P. Herice, P. Martinon.* citati, & alii communiter. Probatur, quia si ita de facto mereretur, etiam mereretur primam vocationem congruam sibi ipsi datam, ut oraret, & mereretur pro illo; siquidem etiam hæc

est

est effectus illius prædestinationis; sic enim Deus ex intentione salvandi D. Paulum dedit primam vocationem congruam D. Stephano ut oraret pro illo, & converteretur; sicque de aliis; nam omnia quæ cõducunt ad alicujus salutem, ex ejus intentione sunt à Deo electa ut media ad ipsam salutem in effectu consequendam; sed hanc primam vocationem non meruit; siquidem prima vocatio, cùm sit principium meriti, non cadit sub meritum; ergo neque omnes effectus prædestinationis alterius.

124. Oppositum tenent *P. Vasq. 1. part. d 94. cap. 5. à n. 4. P. Alarcon. d. 3. cap. 6. n. 9. P. Arriaga d. 37. sect. 2. n. 23.* Pro quibus: Argues 1. D. Aug. contra Massilienses ex eo arguit, nullum posse mereri totam suam prædestinationem, quia primam vocationem sibi datam mereri nequit; sicque videtur sentire ab hac, & non à primâ vocatione alterius pro illo orantis, aut merentis incipere ejus prædestinationem, sed alter potest ei mereri hanc primam ejus vocationem; siquidem jam de facto D. Stephanus eam meruit D. Paulo; ergo & omnes effectus prædestinationis illius.

125. Respondeo D. Augustinum benè arguere nullum posse mereri omnes effectus suæ prædestinationis ex eo, quod non possit mereri suam primam vocationem, cùm hæc etiam inter ipsos effectus numeretur: non tamen inde benè arguitur, eum judicasse illam esse primum effectum ipsius prædestinationis, & ad hanc non pertinere etiam vocationem illam congruam alteri datam, ut ei ipsam primam vocationẽ mereatur. Addo D. Aug. & alios Patres, si quando appellarunt eam primam vocationẽ D. Pauli v. g. primum effectum prędestinationis illius, & non ita vocationem illam primam datam D. Stephano, ut oraret pro illo, locutos fuisse de solis effectibus ab ipso prædestinato procedentibus, non autem de aliis procedentibus ab alio pro eo orante, ac merente; siquidem gratia vocationis absolutè sumpta non est tantùm illa, quæ prædestinato inhæret, sed etiam quælibet alia ad ejus salutem conducens.

126. Argues 2. Sequitur ex hoc, preces à Christo Domino factas pro aliquo speciali homine, & primam ejus vocationem ad illas, esse effectus prædestinationis talis hominis; consequenterque Christum Dominum de facto non meruisse omnes effectus talis prædestinationis; siquidem non meruit illam primam vocationem; sed hoc non est dicendum; siquidem Christus Dominus omnibus hominibus de facto meruit, & primam electionem ad gloriam, & omnes ejus effectus, ut ex Scriptura & Sanctis Patribus communiter probant Theologi; ergo &c.

127. Respondeo negando sequelam, nam ut ipsæ preces Christi Domini, & prima ejus vocatio ad illas, essent effectus prædestinationis illius hominis, debebant esse naturâ posteriores; sic enim posterior est omnis effectus suâ causâ; non autem ita sunt posteriores, sed priores; siquidem priùs prædestinatus fuit Christus Dominus cum omnibus suis meritis, quàm homines electi ad gloriam, ut supra diximus, & ex talibus meritis sic prævisis motus est Deus ad eligendos homines; sicque fuerunt causa, & non effectus electionis eorum: at verò in homine priùs fuit de facto ejus electio ad gloriam, & postea omnia media electa ad illam; consequenterque omnia sunt effectus electionis illius, sive sint intrinseca, qualia sunt data ipsi prædestinato, sive extrinseca, qualia sunt alteri data in ejus favorem, pro ut supra diximus.

Argues 3. Solum principium benè operandi est 128.
propriè gratia respectu alicujus sic operantis, & est effectus prædestinationis illius; sed oratio unius puri hominis orantis pro alio non est principium benè operandi respectu illius, cùm potiùs ei impetret ipsum principium; ergò propriè non est gratia, neque effectus prædestinationis illius. Respondeo negando majorem; nam omne illud, quod ad alicujus prædestinationem conducit, & ex affectu salutis ipsius ei datur, est ipsius prędestinationis effectus, cùm autem ita se habeat oratio illa impetrans alicujus conversionẽ, etiam illa est ipsius prędestinationis effectus, & ab illa, seu potiùs à prima vocatione divina ad illã, incipit ipsa prędestinatio.

Assertio 5. Homo justus, benè potuit mereri 129.
alterius prædestinationem in executione quoad omnes ejus effectus. Hæc constat ex dictis. Probatur facilè, quia Deus potuit aliquem justum prædestinare, & ei dare auxilia ex sola intentione propriæ salutis, aut ex aliquo alio fine, quin attendat ad salutem alterius, licet prævideat inde postea orituram: deindè ex operibus bonis factis per talia auxilia ita præstita potuit postea moveri ad dandum primum auxilium, & subsequentia usque ad gratiam finalem alteri, ut gloriam assequatur; cùm in eo nulla appareat repugnantia, imò maxima Dei libertas; sed tunc hujus hominis salus inciperet ab hoc primo ejus auxilio, & per alia consummaretur, ac tandem in executione acquireretur; ergo tunc ille purus homo totam ejus prędestinationem quoad omnes illius effectus in executione mereretur.

SECTIO VII.

Vtrùm Christus Dominus fuerit causa meritoria nostræ prædestinationis?

DIFFICULTAS 1. Utrùm Christus Dominus fuerit causa finalis, & exemplaris nostræ prædestinationis? 130.
Dico 1. Christus Dominus fuit causa finalis nostræ prædestinationis. Probatur ex illo Ephes. 1. ibi: *Prædestinavit nos per JESUM-Christum in ipsum.* Ubi præpositio *per* videtur denotare causam meritoriam; præpositio autem *in* causam finalem. Et 1. Cor. 3. *Omnia vestra sunt; vos autem Christi; Christus autem Dei*; non autem essemus Christi, nisi nostra felicitas ad ejus gloriam ut ad finem ordinaretur; sicut omnia nostra sunt, quia ad nostram felicitatem ordinantur. Et ad Hebr. 1. ubi Christus dicitur: *Constitutus hæres universorum.* Et Rom. 8. ubi dicitur: *Ut sit ipse primogenitus in multis fratribus*: id est primariò à Deo intentus. Et ad Coloss. 1. *Quoniam in ipso condita sunt omnia, & ipse est ante omnes, & omnia in ipso constant, & ipse est caput corporis Ecclesiæ.* Et ad Hebr. 2. *Decebat enim eum, propter quem omnia*; ergo &c.

Dico 2. Christus Dominus, prout est causa fi- 131.
nalis, non potuit esse causa discriminis, propter quam prædestinaretur hic homo potiùs, quàm ille. Probatur, quia ad Christi gloriam nihil interest hunc potiùs quàm illum hominem prædestinari; siquidem Deus sicut habet æqualem potentiam erga omnes ut illis tribuat sanctitatis gradum, & illi æqualem potentiam obedientialem, ut illum recipiant, sic æqualem inde Christi gloriam colligit; ergo &c. Confirmatur, quia gloria Dei æqualiter colligi poterat ex prædestinatione aliorum, qui non sunt prædestinati, ideòque non ejus gloria, sed

ejus

ejus mera libertas fuit ratio, cur potiùs Petrũ, quàm Judam prædestinaret; ergo idem de gloria Christi.

132. Dico 3. Christus Dominus fuit causa exemplaris nostræ prædestinationis. Probatur primò ex Scriptura ad Rom. 8. ibi: *Quos præscivit, & prædestinavit conformes fieri imaginis Filii sui, &c.* id est ad eum finem nos prædestinavit, ut ait 1. Cor. 15. 49. *Sicut portavimus imaginem terreni, portemus & imaginem cœlestis.* Et specialiter de gloria corporis ad Philipp. 1. *Reformabit corpus humilitatis nostræ configuratum corpori claritatis suæ*; ergo &c. Secundò ex Sanctis Patribus D. Aug. lib. de bono persever. cap. ult. *Nullum est*, ait, *illustrius prædestinationis exemplum, quàm ipse JESUS.* Idem habet lib. de prædest. Sanctor. cap. 15.

133. Difficultas 2. Utrùm Christus Dominus fuerit Causa meritoria nostræ prædestinationis secundùm primam intentionem, & electionem efficacem ad gloriam? Affirmativè. Ita *P. Soar. lib. 2. de prædest. cap. 24. à n. 16. & tom. 1. in 3. dist. 41. sect. 2. P. Vasq. d. 94. cap. 2. & 3. P. Fonse. 3. Met. lib. 4. cap. 2. q. 6. sect. 2. P. Mol. 1. p. d. 1. a. 4. & 5. memb. 8. P. Valent. 1. p. q. 23. pun. 4. P. Herice tr. 3. d. 29. cap. 2. n. 7. P. Tanner. 1. p. d. 3. q. 4. dub. 2. P. Ruiz. de prædest. d. 57. sect. 6. n. 1. P. Præposit. 1. p. q. 23. art. 8. dub. 5. n. 44. P. Arriaga d. 37. sect. 5. n. 39. P. Martinon. d. 21. sect. 4. n. 35.* Probatur primò ex Scriptura ad Ephes. 1. ibi: *Benedixit nos in omni benedictione spirituali in cœlestibus in Christo, sicùt elegit nos in ipso, &c.* ergo si benedixit nos in omni benedictione, cùm electio efficax ad gloriam sit maxima omnium benedictio, facta fuit ex meritis Christi. Confirmatur, quia elegit nos sicut benedixit; sed benedixit ex meritis Christi; ergo ex eisdem nos elegit, ut hîc admittit D. Chrysost. *Hom. 1.* ubi loco præpositionis *in* apponit præpositionem *per*, quæ denotat causam meritoriam: *Per quem, inquit, nos benedixit, per eundem nos elegit.*

134. Probatur secundò ex illo etiam ad Ephes. 1. ibi: *Qui prædestinavit nos in adoptionem filiorum per JESUM Christum in ipsum.* Ubi præpositio *per* denotat causam meritoriam. Et, *gratificavit nos in dilecto filio suo.* Et, *Instaurare omnia in Christo.* Et, *Consedere fecit in cœlestibus in Christo JESU.* Et 1. Tim. 2. *Unus enim Deus, unus & mediator Dei, & hominum, homo Christus JESUS.* Et 2. Tim. 1. *Vocavit nos vocatione sua sancta, non secundùm opera nostra, sed secundùm propositum suum, & gratiam, quæ data est nobis in Christo JESU ante tempora secularia.* Et Joan. 17. *Dilexisti eos, sicut me dilexisti*: ubi dictio *sicut* ponitur pro *quia*, ut notavit D. Aug. *tract. 110. in Joan.* & D. Jeron. *lib. 2. in Jovin. Ideò*, inquit, *nos diligit, quia Filium dilexit Pater.* Et Matth. 11. *Omnia mihi tradita sunt à Patre: nemo novit Filium, nisi Pater, neque Patrem quis novit, nisi Filius, & cui voluerit Filius revelare*: ubi cùm terminus *omnia* sit universalis, omnem potestatem ad salutem includit, sub qua continetur, ut pars præcipua potestas eligendi ad gloriam, & veniendi ad agnitionem Patris per glorificationem; ergo hanc potestatem habuit Christus Dominus; sed non illam habuit otiosè, sed applicantem merita sua ad consecutionem gloriæ; ergo ex illis nos elegit Deus, ut ipsemet Christus testatur Joan. 15. *Non vos me elegistis, sed ego elegi vos.* Et Luc. 22. *Ego dispono vobis, sicut disposuit mihi Pater meus regnum.*

135. Probatur tertiò rationibus: Prima, quia Christus Dominus dicitur absolutè causa nostræ prædestinationis, ut constat ex loco D. Paul. cit. ad Ephes. 1. *Qui prædestinavit nos in adoptionem filiorum per JESUM Christum in ipsum*; sed nõ ita diceretur, si non esset causa meritoria illius primæ electionis ad gloriam; cùm hæc sit præcipua pars ipsius prædestinationis, à qua aliæ dependent, & procedunt; ergo &c. Secunda, quia id non repugnat, neque ex parte meritorum Christi Domini, quæ cùm sint infinita, possunt mereri omne præmium, etiam possibile; neque ex parte ipsius electionis, quæ cùm sit posterior electione, & meritis Christi Domini, ut patet ex supra dictis, potuit ab illis causari; neque ex parte Christi Domini, cùm id in majorem potiùs honorem, & gloriam cedat; neque ex parte ipsius prædestinati, quia cùm omnes sint membra Christi Domini, ab eo ut à capite debebant accipere omnem influentiam spiritualem; non apparet aliundè ex quo repugnet; ergo &c.

Oppositum tenent *Adamus in Epist. ad Ephes. 1. & ad Philip. 1. & 2. Petr. 1. Capreol. in 3. dist. 18. q. unica art. 3. Scot. in 3. dist. 19. q. 1. §. In ista, & §. Sed hic sunt. Ferrar. 4. contr. gent. cap. 55. §. An autem. Driedo de captiv. & redempt. gener. human. tract. 2. cap. 2. p. 3. art. 4. ad 1. Almain in 3. dist. 19. q. 1. Major. q. 1. in 3. argum.* & alii apud Doctores citatos: pro quibus: Argues 1. Ex illo Matt. 20. 23. *Sedere autem ad dextram meam, vel sinistram, non est meum dare vobis, sed quibus paratum est à Patre meo.* Et Joan. 17. ibi: *Pater manifestavi nomen tuum hominibus, quos dedisti mihi, tui erant, & tu illos mihi dedisti*: quibus in locis, & similibus significatur, Deum ex sua voluntate, & non ex meritis Christi elegisse nos ad gloriam; ergo illius merita non fuerunt causa meritoria nostræ prædestinationis quoad primam electionem, licet ita fuerint quoad executionem. 136

Respondeo ad primum locum cum D. Hieron. Christum Dominum ibi non excluisse sua merita ab hominum prædestinatione, sed solùm *voluisse* docere, non dari eis salutem ex mero alterius intercedentis favore, ut sæpius fit inter homines, sed ex ipsius accipientis meritis: sicut igitur Christus Dominus ibi merita propria prædestinati non excluit, sed postulavit, ita etiam sua propria ut causam meritoriam non excluit. Ad secundum dicimus, prædestinatos, licet propter redemptionem speciali modo pertineant ad Christum Dominum, adhuc etiam speciali modo pertinere ad Deum, quatenùs Deus ex sua mera voluntate accepit pro illis eligendis merita ipsius Christi Domini; sicque dicuntur prædestinati per Christum, non tamen à Christo, sed à Deo; siquidem prædestinare importat causam simpliciter principalem, & hæc est sola voluntas Dei. 137

Argues 2. Ex illo Joan. 3. *Sic Deus dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret.* Et ex illo ad Ephes. 2. *Propter nimiam charitatem suam, quâ dilexit nos, cùm essemus mortui vivificavit nos in Christo*, &c. ex quibus, & similibus locis infertur, voluntatem redimendi, & salvandi homines provenisse ex puro Dei amore, & non ex meritis Christi; ergo &c. Respondeo primò in his locis solùm significari, voluntatem redimendi, & salvandi homines fuisse merè gratuitam in ordine ad ipsos homines, licet fuerit ex justitia in ordine ad merita Christi. Secundò, illam voluntatem fuisse gratuitam absolutè, quatenùs Incarnatio, in qua ut in prima causa meritoria fundatur, fuit à Deo merè gratuita, sicque ratione illius fuit etiam gratuita ipsa voluntas, saltem in radice; sicut gratuita dicitur nostra justificatio, quatenùs incipit à prima vocatione gratis data à Deo. 138

Argues 3. Priùs fuit intenta nostra salus, quàm Christi 139

Christi merita prævisa; siquidem, ut supra diximus, Christus fuit prædestinatus in remedium peccati, & ex intentione nostræ salutis, tanquam ex fine; finis autem semper est priùs intentus, quàm media electa; ergo non potuit nobis eam mereri quoad illam primam intentionem, & electionem. Respondeo negando antecedens, si loquamur de salute efficaciter intenta: nam priùs decreta fuit à Deo Incarnatio ex intentione salutis totius generis humani, conditionatè tamen, si ipsi homines vellent ex parte sua cooperari, sicque inefficaciter quoad applicationem meritorum, licet efficaciter quoad productionem Christi, postea verò ex talibus meritis Christi prædestinati fuerunt efficaciter electi. Patet à simili in illa voluntate generali salvandi omnes habita ex intentione divinæ gloriæ, quæ fuit efficax in ordine ad dandum esse; inefficax verò in ordine ad salutem consequendam; sicque similiter hæc fuit efficax in ordine ad redemptionem, quæ tota pendebat ex parte Christi; inefficax vero in ordine ad salutem consequendam, quæ etiam pendebat ex cooperatione hominum.

140. Instabis: Christus Dominus fuit prædestinatus ut Redemptor; sed non potuit sic prædestinari, nisi simul in eodem signo prædestinentur electi; siquidem correlativa sunt simul; ergo non potuit esse causa meritoria electionis eorum; cùm hæc debeat præsupponi ad effectum. Respondeo Christum Dominum fuisse prædestinatum Redemptorem omnium hominum, non solùm prædestinatorum, sed etiam reproborum, in quo signo prædestinati adhuc non fuerunt efficaciter electi, sed postea, sicque potuerunt eligi ex meritis illius jam prævisis. Imò etiam in ipso signo Voluntas divina primò, & directè fuit terminata ad Christum; secundò autem, & indirectè ad alios homines, qui jam ex meritis Christi prævisis eligi poterant; siquidem per ipsa merita constituebatur Christus eorum Redemptor; sicque semper præsupponebatur ad eorum electionem. Nisi velis cum aliquibus dicere, Christum Dominum fuisse prædestinatum ad titulum Redemptoris signatè tantùm, per sua tamen merita postea exercitè consequendū.

141. Argues 4. Christus Dominus non fuit causa meritoria illius primæ electionis inefficacis omnium hominum ad gloriam; ergo neque hujus primæ electionis efficacis prædestinatorum ad gloriam. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia illa prima electio inefficax, cùm fuerit ante prævisum peccatum Adæ in esse absoluto, & Christus post illud prædestinatus, non potuit esse ex illius meritis; licet tamen fuerit ex illius complacentia, utpotè quem Deus jam prævidebat in esse conditionato: at verò electio efficax, cùm fuerit post peccatum absolutè futurum, & etiam post illud fuerit Christus prædestinatus, potuit esse ex meritis illius, qui jam præsupponebatur: imò id postulabat dignitas capitis, & Redemptoris.

142. Difficultas 3. Utrùm Christus Dominus fuerit causa nostræ prædestinationis quoad omnes effectus in executione? Affirmativè. Ita *D. Thom. 3. p. q. 24. a. 4. Caiet. D. Bonav. in 3. dist. 11. a. 1. q. 3. Albert. dist. 10. a. ult. Alens. 3. p. q. 3. memb. 5. Palud. q. 1. a. 3. P. Soa. lib. 2. de præd. cap. 24. P. Tanner. d. 3. de prædest. q. 4. dub. 2. n. 3. P. Vasq. 1. p. d. 94. cap. 2. & 3. P. Mol. 1. p. d. 1. a. 4. & 5. P. Valent. 1. p. d. 1. pun. 4. P. Fons. 3. Met. lib. 4. cap. 2. q. 6. sect. 2. P. Herice tract 3. d. 29. cap. 1 n. 2. P. Martinon. d. 21. sect. 4. n. 38.* & alii communiter; qui hujusmodi difficultatem intelligunt de effectibus tam positivis, sive intrinsecis, sive extrinsecis, nempè de inspirationibus, illuminationibus, cooperationibus, habitibus infusis, applicatione Sacramentorum, prædicatione Verbi Dei, exemplis excitantibus, & similibus: quàm de negativis, nempè de impeditione tentationum, ablatione occasionum peccādi, & similibus. Imò etiam illam intelligunt de illis effectibus, qui ab aliis fiunt, qui tamen conducunt ad salutem prædestinati, qualis fuit oratio D. Stephani respectu D. Pauli; Sanctæ Monicæ respectu D. Augustini, sicque de aliis.

143. Probatur 1. ex illo ad Ephes. 1. ibi: *Qui benedixit nos in omni benedictione spirituali in cœlestibus in Christo*: quod saltem probat omnia dona gratiæ nobis donari ex meritis Christi, sive per Christum (idem enim significat *in*, atque *per*, ut supra diximus,) incipiendo à prima vocatione usque ad consummationem gloriæ. Hoc idem probant citata loca *numer. 133. & 134.*

144. Probatur secundò authoritate Conciliorum Milevit. tom. 1. cap. 3. ibi: *Item placuit, ut quicumq; dixerit, gratiam Dei, in quâ justificamur per JESUM Christum Dominum nostrum, ad solam remissionem peccatorum valere, quæ jam commissa sunt, non etiam ad adjutorium, ut non committantur, anathema sit*: ubi dicitur, gratiam, quâ justificamur, & quæ valet, ut peccatum non committamus, qualia sunt auxilia supernaturalia, nobis donari per JESUM Christum. Idem habet Concil. Arauf. 2. *can. 25.* & Trid. *sess. 6. cap. 5.* ubi definit: *Justificationis exordium in adultis à Dei per Christum JESUM præveniente gratiâ sumendum esse*; hoc est ab ejus vocatione; ergo denotat, & Deum esse causam efficientem omnis doni gratiæ, & Christum esse causam meritoriam. Accedit definitio Cælestini Papæ *Epist. 1. cap. 10* in quo definit, omnia gratiæ beneficia contingere nobis ex meritis Christi. Propter hæc dicit *P. Vasq. cit.* resolutionem hanc esse catholicam. *P. Herice cit.* contrariam dicit erroneam; & erroneam etiam, & plusquam temerariam dicit *P. Soar. cit. n. 39.* si sermo sit de prædestinatione quoad effectus intrinsecos, quales sunt peculiares, & internæ gratiæ, quæ in electis sunt prædestinationis effectus.

145. Probatur tertiò ratione, quia Christus Dominus fuit à Deo constitutus mediator, & caput hominum; sed ad dignitatem mediatoris, & capitis spectabat omnem motum spiritualem ex propriis meritis in sua membra influere, & derivare; præsertim, quia ejus merita, ut potè infinita de se poterant sic extendi ad tale præmium, & infinitus Dei amor erga suum Filium ipsum Deum impelleret ad ea acceptanda pro tali præmio ei donando; ergo &c. Confirmatur, quia si homines independenter à meritis Christi Domini haberent hæc dona, sequeretur, quod iidem, qui nunc salvantur, salutem consequerentur ex vi præsentis decreti, etiamsi Christus in carne passibili non venisset; sed hoc est contra Sanctos Patres communi consensu affirmantes, quod homines salutem non consequerentur, nisi Deus fieret homo; ergo &c.

146. Objicies 1. Incarnatio est effectus nostræ prædestinationis; siquidem est præcipuum ejus medium à Deo ad illam ordinatum juxta illud: *Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cælis*; sed Christus Dominus illam non meruit, ut suppono probatum ex materia de Incarnatione; ergo neque omnes effectus prædestinationis. Respondeo primò negando majorem, & ad probationem dicimus eo in loco solùm intelligi decretam fuisse Incarnationē ex generali voluntate

salvandi omnes, & non ex speciali salvandi solos prædestinatos; siquidem Christus Dominus etiam pro reprobis incarnatus, & mortuus est; sicq; potuit esse priùs, & causa prędestinationis, omniumq; effectuum illius, & non medium, neque effectus; illud enim, quod est prius non potest esse effectus illius, quod est posterius.

147. Respondeo secundò cum aliquibus, datâ majori, & minori, negando consequentiam, admittunt enim Incarnationem, & Christi merita esse effectus nostræ prædestinationis, addunt tamen Christum Dominum meruisse omnes ejus effectus, sed illos tantùm, qui sunt destinati ab ipsâ Incarnatione, & meritis ipsius Christi Domini; cùm idem non possit esse causa sui ipsius; alioqui esset prius se ipso; sicque concludunt Apostolos loco citato, & Concilia, quando dicunt omnem gratiam nobis conferri per Christum, loqui tantùm de illa gratia, quæ est distincta ab ipso Christo, & ejus meritis.

148. Objicies 2. Dona naturalia sunt effectus prædestinationis; & tamen Christus Dominus ea nobis non meruit; siquidem solùm nobis meruit dona amissa ab Adamo, qualia erant supernaturalia, ut ait P. Mol. & alii; ergo nobis non meruit omnes prædestinationis effectus. Resp. negando majorem, si loquamur de ipsis donis quoad primum eorum decretum; hoc enim, ut supra diximus, fuit voluntas illa generalis salvandi omnes, quæ cùm præcesserit decretum divinum efficax prædestinans, quæ nobis fuerunt donata ex vi illius primæ voluntatis non potuerunt esse effectus prædestinationis, quæ postea subsecuta fuit. Verum quidem est, Deum postea omnia illa in electorum commodum retulisse ex meritis Christi Domini jam prævisis in esse absoluto; consequenterq; quoad hoc secundum decretum manssisse jam effectus, & prædestinationis, & meritorum Christi Domini.

149. Objicies 3. Christus Dominus nobis non meruit augmentum gratiæ; siquidem hoc nobis ex nostris meritis donatur; & tamen tale augmentum inter prædestinationis effectus numeratur; ergo jam non omnes effectus nobis meruit. Respondeo negando majorem, ad cujus probationem dicimus, illud augmentum nobis donari, & ex nostris, & ex Christi Domini meritis, diverso tamen modo, nempè ex meritis Christi, ut ex causa meritoria universali; ex nostris autem, ut ex causa meritoria particulari.

150. Objicies 4. Remissio pœnæ in Purgatorio facta est effectus nostræ prædestinationis; siquidem nimis conducit ad vitam æternam; quæ autem sic conducunt, sunt prædestinationis effectus, ut infra dicemus; & tamen Christus Dominus eam nobis non meruit; siquidem solam gloriam, & gratiam nobis meruit; talis autem remissio non est gratia, sed pura debiti solutio; ergo &c. Respondeo negando minorem, sive ipsa remissio fiat per indulgentias, sive per puram satisfactionem, & debiti solutionem: tum quia indulgentiæ fundantur in Christi meritis: tum etiam quia Christus meruit, quod ipsa pœna, cùm antea esset æterna, mutaretur in temporalem, ut locum haberet remissio per puram satisfactionem, & debiti solutionem facta, sicque hæc, saltem radicaliter in ipsis Christi meritis fundatur.

151. Objicies 5. Christus Dominus pro omnibus tam electis, quàm reprobis mortuus est; & tamen his gratiam, & gloriam non meruit; ergo neque illis; consequenterque eis non meruit omnes effectus prædestinationis. Respondeo negando minorem; sic enim meruit reprobis quoad sufficientiam, licet solis prædestinatis quoad efficaciam.

Objicies 6. Meritum illud, quo Virgo Sanctissima sibi meruit de congruo Maternitatem, fuit effectus prædestinationis illius; & tamen Christus Dominus illud non meruit Virgini Sanctissimæ; siquidem cùm fuerit ante Maternitatem, & hæc ante ipsum Christum, non potuit Christus illud mereri, quod fuerat ipso prius; ergo neque meruit omnes prædestinationis effectus. Respondeo negando minorem, ad cujus probationem dicimus, illud meritum, & Maternitatem Virginis Sanctissimæ fuisse priùs Christo Domino, ut decreto, & producto per secundam actionem, non autem ut decreto per primam independenter à Matre in statu, quo Adamus fuit creatus, & ipse Christus Dominus postea fuit passus; nam prout sic priùs fuit prævisus cum suis meritis, ideòque potuit mereri illud meritum, & Maternitatem Virgini Sanctissimæ. 152.

SECTIO VIII.

Vtrùm Christus Dominus meruerit nostram electionem ad gloriam, prout illa dicit electionem aliquorum præ aliis?

ADVERTES primò cum *P. Herice tr. 3. d. 29. cap. 3. num. 21.* & ex supra dictis *d. 2. à n. 448.* inter dilectionem & electionem illud dari discrimen, quod licet tendant in idem objectum, & in re sint unus, & idem actus, hic tamen in quantùm vult bonum dilecto, dicatur dilectio; & in quantum vult tale bonum ipsi dilecto præ aliis, dicatur electio. Secundò in hac comparatione unius præ aliis involvi aliam voluntatem, sive expressam, sive virtualem non dandi aliis tale bonum, quod uni vult præ aliis, ut patet in eo, qui advertens, se posse dare beneficium tribus personis, uni tamen dat; hic enim, si non expresè, saltem interpretativè vult non dare aliis, aut per actum positivum liberum, aut per solam omissionem. Terriò, quæstionem hic esse, an Christus Dominus meruerit specialem prædestinatorum electionem secundùm rationem electionis? seu (quod est idem,) an Christus Dominus specialiter, ac determinatè obtulerit sua merita pro prædestinatis; vel indifferenter tantùm pro illis, & reprobis, ita ut Deus, illis prævisis, eligeret, quos vellet? Hoc posito. 153.

Difficultas 1. Utrùm Christus Dominus nobis meruerit electionem ad gloriam, ut electio est? 154.
Affirmativè. Ita *P. Vasq. 1. p. d. 94. cap. 3. num. 17. P. Lessius lib. de prædest. sect. 3. num. 42. 43. & 44. P. Arrub. 1. p. d. 78. cap. 1. num. 6. P. Herice tr. 3. d. 29. cap. 3. num. 22. P. Ruiz hic d. 57. sect. 7. num. 5. P. Alarcon. 1. p. tract. 4. d. 3. cap. 5. num. 4.* & alii. Probatur primò ex Scripturâ Joan. 15. ibi: *Non vos me elegistis, sed ego elegi vos*: que verba aut intelligenda sunt de electione ad gloriam, ut ea intelligunt D. Aug. *lib. de prædestinat. Sanctor. cap. 17.* D. Prosper *lib. contra Collator. & in psalm. 131.* aut de electione ad Apostolatum, ut sentiunt *D. Chrysost. Cyril. Leont. Theophilact. Euthym. & P. Maldonat*: Si primum; ergo Christus, qui eos dixit elegisse, eis meruit electionem præ aliis: Si secundum; ergo si Christus per applicationem suorum meritorum

meritorum fuit primus elector ad Apostolatum, & voluntas Patris in eo se conformavit voluntati Christi, cur non ita se ei conformaret in electione ad gloriam præ aliis?

155. Probatur secundò ex illo Matt. 28. ibi: *Data est mihi omnis potestas in cælo & in terra*: ubi loquitur Christus de potestate sibi data in ordine ad salutem, & dona gratiæ, quam habebat ut Redemptor omnium hominum, ut communiter docent Patres ad hunc locum; sed illam non haberet, si solam haberet potestatem ad diligendum, & exequendum, quod Pater prædefiniendo eligeret; tunc enim non posset dicere, datam sibi esse omnem potestatem, sed solam executionem eorum, quæ Pater decerneret; ergo &c. Confirmatur, quia si Rex apud se statuisset dare Regni officia certis hominibus, idque alicui exequendum committeret, hic neque posset Regis decreta mutare, neque dicere, datam sibi esse omnem potestatem in tali Regno, sed solam executionem; ergo cùm Christus dicat se habere omnem potestatem distribuendi dona supernaturalia, dicendum est ad ipsum pertinere, non solùm eorum executionem, sed etiam primam electionem.

156. Probatur tertiò rationibus: Prima, quia prædestinatus in eo, quod sit præ aliis electus, aut superat in aliquo speciali beneficio non prædestinatum, aut non: Hoc secundum dici non potest, ut per se est evidens: Si primum; ergo Christus Dominus fuit talis beneficii author; alioqui Deus non benedixisset nos propter Christum in omni benedictione contra id, quod dicit Apostolus ad Ephes. 1. 3. *Benedixit nos in omni benedictione spirituali in cælestibus in Christo*: id est in omni beneficio; ergo fuit causa meritoria illius electionis præ aliis. Secunda, quia Christus Dominus antequam haberet merita, & ea offerret, præsciebat, omnes homines esse originali infectos; deindè præsciebat etiam, quod si Patri pro omnibus sua merita offerret, Pater hos potiùs, quàm illos eligeret; ergo cùm voluit sic pro omnibus indifferenter offerre de facto, saltem virtute, & interpretativè, ac indirectè voluit illam aliquorum præ aliis electionem; ergo non solùm voluit dilectionem specialem, ut dilectio est, sed etiam ut electio est.

157. Oppositum tenent *P. Soar. lib. 2. de prædest. cap. 24. num. 21. P. Tanner. d. 3. de prædest. q. 4. dub. 2. n. 10. P. Amicus de prædest. d. 15. sect. 3. n. 47. P. Martinon. d. 21. sect. 4. n. 40.* & alii; Pro quibus: Argues 1. Ut merita Christi Domini essent causa meritoria illius electionis, ut electio est, deberent necessariò prævideri ut applicata ab ipso Christo specialiter pro illis; alioqui ex vi eorum absolutè pro omnibus oblatorum Voluntas Dei non determinaretur potiùs ad hos, quàm ad illos; sed non fuerunt ita prævisa; siquidem positâ ipsâ præscientiâ, & Christi oblatione, adhuc Deus, aut nullos, aut omnes, aut potiùs hos, quàm illos poterat efficaciter eligere; ergo ex vi talis oblationis non sequitur fuisse Christum Dominum causam meritoriam talis electionis, ut electio est. Confirmatur ab exemplo, quia si testator dotem centum v.g. virginibus indeterminatè dandam relinquat, & postea hæres potiùs has, quàm illas eligat, licet præcipuum beneficium debeant testatori, aliquid tamen debent hæredi in ea determinatione, quod non debent testatori, deberent autem, si illas determinatè nominaret; ergo similiter, licet Christus Dominus pro omnibus hominibus merita offerret, & Deus ex vi illorum potiùs hos, quàm illos eligeret, non ideò hi debent Christo illud beneficium electionis præ aliis, sed Deo, licet absolutè ipsi Christo debeant electionem.

158. Respondeo primò negando minorem, ut ex infra dicendis constabit. Respondeo secundò ad majorem, non esse id, quod in ea proponitur, absolutè necessarium, sed satis esse, quod Christus Dominus habuisset præscientiam conditionatam ipsius electionis, & ex speciali complacentia sua merita absolutè applicuisset, ut diceretur velle illam, saltem indirectè, & consequenter, ut esset illius causa. Ad probationem dicimus non obstare, quod adhuc Deus possit omnes, aut nullos, aut hos potiùs quàm illos eligere; siquidem etiam factâ à Christo Domino illâ applicatione expressâ, adhuc Deus posset sic eligere, aut non eligere; & tamen tunc per ipsos Adversarios Christus esset causa illius electionis, ut electio est; ergo similiter in nostro eventu, etiam illâ non admissâ. Neque ex hoc sequitur, ut benè notat *P. Herice cit. n. 23.* quod Pater, & Deus non ostendat specialem benevolentiam, & liberalitatem erga electos in eo, quod sine obligatione cogente, liberè hos potiùs, quàm illos eligat præ aliis, sic enim ostendit; nam cùm illa complacentia Christi, imò & ejus oblatio non fuerit absoluta, & efficax respectu Dei, poterat Deus illam non acceptare, consequenterque non eos eligere; sicque quod eos eligat, fuit actus benevolentiæ, & liberalitatis specialis. Ad confirmationem dicimus, testatorem non habuisse Scientiam Conditionatam de talium virginum electione, & consequenter neque complacentiam, ideòque neque indirectè posse ei attribui earum electionem; attribueretur autem, si illas haberet, sicut illas habuit Christus de prædestinatorum electione à Patre, ex quo nihil contra nos.

159. Argues 2. Ut Christus Dominus mereretur aliquorum electionem præ aliis, deberet simul mereri & horum electionem, & aliorum non electionem, sivè negationem electionis; sed ita non meruit; siquidem non fuit missus, ut judicet mundum, sed ut salvetur mundus per ipsum, ut ipse testatur Joan. 3. 17. *Non misit Deus Filium suum in mundum, ut judicet mundum, sed ut salvetur mundus per ipsum*; ergo &c. Respondeo negando majorem: necesse enim non erat, quod mereretur negationem dilectionis, & electionis eorum, qui relinquebantur: tum quia per ipsos Adversarios Christus meruit electis dilectionem, ut dilectio est; & tamen non meruit reprobis ejus negationem: tum quia Misericordia Dei est causa electionis prædestinatorum, ut electio est; & tamen per ipsos Adversarios non est causa negationis ipsius electionis in reprobis: tum etiam, quia Virgo Sanctissima sibi meruit electionem ad Maternitatem Dei; & tamen non meruit aliis fœminis negationem ipsius electionis.

160. Argues 3. Christus Dominus pro omnibus æqualiter mortuus est, ut constat ex illo Rom. 8. 32. *Pro nobis omnibus tradidit illum.* Et 2. Cor. 5. 14. *Unus pro omnibus mortuus est:* & hoc idem postulabat officium Redemptoris; ergo non meruit prædestinatis dilectionem, ut electio est; siquidem cùm prout sic secum deferat non solùm comparationem, sed etiam prælationem aliquorum, consequenter etiam deferret voluntatem saltem interpretativam non dandi aliis illud speciale beneficium, quod non videtur dicendum; alioqui jam non ageret æqualiter munus Redemptoris.

Respondeo negando consequentiam; sufficit enim illa specialis complacentia, quam Christus Dominus habuit de electione prædestinatorum à Patre faciendâ, & à se ipso prævisâ per Scientiam Mediam, ut dicatur velle nostram electionem, ut electio est, licet indifferenter, & æqualiter pro omnibus merita sua obtulisset; neque id officit muneri Redemptoris, cùm per ipsos Adversarios meruerit electis efficacem dilectionem, ut dilectio est, quin ita mereretur reprobis; & tamen nihil in eo egit contra munus Redemptoris.

161. Argues 4. Si Rex tantùm auri tribueret alicui redemptori, quantùm putaret satis ad redimendos mille captivos, relinquendo tamen determinationem, & electionem eorum ipsi redemptori, verè diceretur eorum redemptor; & tamen non esset causa electionis eorum; ergo etiam Christus Dominus offerendo sua merita efficaciter pro electis, quin hos, aut illos determinet, sed id Patri relinquendo, verè dicetur eorum Redemptor, & meruisse eorum prædestinationem, quin eam mereretur, ut electio est. Respondeo negando consequentiam quoad ultimam partem; diversa ratio est, quia Christus Dominus supra pretium illud redemptionis addidit supra dictam Scientiam Conditionatam de eligendis à Patre, & insuper complacentiam de eorum electione, quas Rex ille non haberet; dato tamen, quod illas haberet, sicut habuit Christus Dominus, tunc verè diceretur, sicut ille, causa electionis tale pretium offerendo, ex quo potiùs confirmatur, quàm infirmatur nostra doctrina.

162. Difficultas 2. Utrùm Christus Dominus sua merita specialiter applicuisset pro electis, expresè orando pro illis? Affirmativè. Ita *P. Herice tr. 3. d. 29. cap. 3. n. 26. P. Alarcon tract. 4. d. 3. cap. 5. n. 7. P. Arriaga de prædest. d. 37. sect. 5. num. 38.* & ex parte *P. Vasq. d. 94. cap. 4. & P. Ruiz de prædestinat. d. 57. sect. 7. n. 13.* quatenùs id solùm extendunt ad electos mortuos post, non verò ante Christi Incarnationem. Probatur primò ex illo Joan 13. ibi: *Sciens, quia omnia dedit ei Pater in manus, &c.* sed non ita dedisset omnia in manus Christi, nisi etiam Christo dedisset illam prædestinatorum determinationem pro illis sua merita specialiter offerendo, ac orando; cùm tamen hujusmodi determinatio maximum quid sit in negotio salutis. ergo &c.

163. Confirmatur exemplo, quia si aliquis strenuus Dux plures civitates victoriis compararet, & ab hostium manibus eriperet, & postea Rex per se ipsum, pro ut vellet, eas distribueret, non quidem benè diceretur omnia in manus ipsius Ducis tradidisse, quod tamen aliter esset, si eas Duci distribuendas committeret; ergo similiter, si Pater per se ipsum eligeret prædestinatos ad gratiam, & ad gloriam, idq; Christo non committeret faciendum per specialem suorum meritorum applicationem, & orationem, non benè diceretur, omnia in manus ejus tradidisse, eique dedisse omnem potestatem, ut supra diximus.

164. Probatur secundò rationibus: Prima, quia Christus Dominus, ut ipsi Adversarii fatentur, potuit respectu omnium, (etiam Antiquorum Patrum,) esse causa meritoria gratiæ; ergo etiam potuit pro illis orare, & specialiter applicare sua merita; siquidem non major antecedentia requiritur in oratione respectu rei postulatæ, & in applicatione meritorum respectu eorum, quibus applicantur, quàm in merito respectu præmii, quod meretur. Secunda, quia ex D. Petro Actor. 10. 42. Christus Dominus *constitutus est à Deo Judex vivorum, & mortuorum*; ergo ut talis esset perfectè, non solùm debebat ferre sententiam, sed etiam distribuere gratias, & dona, quibus vellet. Tertia, quia plus honoris deferebatur Humanitati Christi Domini, ut perfectissimi Redemptoris, & unici Mediatoris, si totum prædestinationis negotium ejus voluntati, ac determinationi committeretur, quàm si Deus per se ipsum illam determinaret; ergo cùm in tali commissione nihil involvatur indecens, aut repugnans divinis decretis, non est curillam negemus Christo Domino.

Oppositum tenent *P. Soar. lib. 2. de prædest.* 165
cap. 24. à n. 23. P. Amicus d. 15. sect. 3. num. 47. P. Martinon d. 21. sect. 4. n. 40. & alii: Pro quibus: Objicies 1. Christus Dominus semper electos, & prædestinatos vocat datos à Patre, & non à se electos, ut patet ex illo Joan. 6. ibi: *Hæc est voluntas Dei, ut omne, quod dedit mihi, non perdam ex eo, &c.* Et infra: *Nemo potest venire ad me, nisi datum ei fuerit à Patre meo.* Et Joan. 17. *Manifestavi nomen tuum hominibus, quos dedisti mihi de mundo. Tui erant, & mihi eos dedisti.* Et infra: *Non pro mundo rogo, sed pro iis, quos dedisti mihi, quia tui sunt.* Et infra: *Quos dedisti mihi ego custodivi.* Et Isai. 8. *Ecce ego, & pueri, quos dedicti mihi:* & sæpè alibi, ubi dicitur, Christum Dominum eos accepisse à Patre, non autem elegisse; ergo &c.

Resp. primò Christum Dominum sic dixisse 166
sibi datos à Patre, quia à Patre accepit cogitationem illam congruam, ut specialiter, ac efficaciter oraret pro prædestinatis, nempè pro Petro, & non ita specialiter, sed tantùm generaliter, ac sufficienter oraret pro reprobis, nempè pro Judâ. Undè licet eorum electio potiùs, quàm electio reproborum immediatè dependerit ex Voluntate Christi Domini pro illis specialiter petentis, & sua merita applicantis; dependit etiam à Deo radicaliter, quatenùs Deus ex sua libera voluntate dedit Christo Domino cogitationem illam congruam, quando per Scientiam Conditionatam vidit eum pro his potiùs quàm pro illis petiturum, & sua merita specialiter, ac efficaciter applicaturum.

Resp. secundò, dato quod illa cogitatio con- 167
grua non admittatur in Christo Domino, quod probabilius judicat *P. Arriaga cit. n. 42.* adhuc nihilominùs dicendum, Christum Dominum eos accepisse à Patre, quatenùs Pater, cùm posset non annuere, ejus tamen annuit petitioni, volendo prædestinare illos potiùs, quos Christus Dominus designaverat, quàm alios; siquidem res optimè dicitur Petro donata, licet Petrus eam petat à donatore; sicq; & à Christo fuerunt electi, quatenùs pro illis specialiter, & efficaciter oravit, & à Patre ei donati, quatenùs Pater ejus annuit petitioni.

Instabis: Deus prædefinivit eos Christi actus, 168
quibus ille prædestinatos elegit; sicut in nobis nostros prædefinivit actus bonos, prout supra diximus; siquidem hoc ad perfectum dominium, & Creatoris respectu creaturarum perfectam providentiam spectabat; ergo tota ipsa prædestinatorum electio Deo tribuenda est. Respondeo primò cum aliquibus negando antecedens; nam dignitas Christi Domini propter Humanitatis unionem cum supposito divino, & scientias ei datas, & debitas, non egebat eâ actuum prædefinitione. Respondeo secundò, dato antecedente, negando consequentiam; nam cùm talis prædefinitio non tollat libertatem, neque Christi dominium supra suos actus minuat, ideò non tollit quominùs

electio

electio per illos facta etiam ipsi Christo Domino tribuatur, licet etiam, & principaliter Deo tribuatur ob rationem factam.

169. Objicies 2. Si Christus Dominus aliquos præ aliis elegisset, sequeretur, fuisse quodammodo causam, ne illi alii eligerentur; consequenterque ut perderentur; diceret enim in ipsa electione, volo hos, & non ut illos eligas ad gloriam; & ut his, non autem illis des auxilia congrua; sequela autem est falsa; siquidem, ut ipse testatur, non venit perdere quemquam, sed potiùs salvare, ut constat ex illo Luc. 9. 56. *Filius hominis non venit animas perdere, sed salvare*; ergo &c.

170. Respondeo primò negando minorem; nam si Deus liberè se determinavit ad non danda auxilia congrua reprobis, sed sola sufficientia, cur id ipsum non posset Christus Dominus ab eo petere? Ad probationem dicimus inde non sequi Christum Dominum eos perdere, cùm ipsi potiùs se perdant quatenùs auxiliis sufficientibus non sunt cooperati. Patet in ipso Deo, qui decrevit non dare reprobis auxilia efficacia ad gloriam ineffectu consequendâ, sed sola sufficientia; & tamen eos non perdidit, sed ipsi se perdiderunt exse juxta illud Oseæ 13. 9. *Perditio tua Israel: tua*, id est *ex te*. Undè licet sit verum dicere, ideò Petrus electus gratias congruas, ac tandem salutem consecutus est, quia Christus efficaciter pro illo oravit, juxta illud Luc. 22. 32. *Ego autem rogavi pro te, ut non deficiat fides tua*; non tamen est verum dicere; ideò Judas damnatus est, quia Christus pro illo efficaciter non oravit; siquidem efficaciter oravit, ut ei tribuerentur auxilia sufficientia, per quæ poterat beatitudinem consequi, licet non sit consecutus, quia cùm ipsis auxiliis sufficientibus connexa sit negatio boni, usûs liberi arbitrii, quæ tota provenit ab ipso Juda, & non à Deo, neque à Christo, sicque Judæ tantùm tribuitur tota ejus perditio.

171. Respondeo secundò, & meliùs negando majorem, nam Christus Dominus in illa oratione solùm dixit Patri: *Volo hos, erga alios, etiam optarem, sed non ita urgeo pro illis, fiat voluntas tua*: cùm enim sit omnium mediator, ac intercessor, nullum debebat determinatè rejicere, neque rejecit, ut indicant citata verba, sicut & illa Joan 10. *Ego*, ait, *veni, ut vitam habeant, & abundantiùs habeant*. Et Joan. 3. *Non misit Deus*, ait, *Filium suum in mundum, ut judicet mundum, sed ut salvetur mundus per ipsum*: diceretur autem aliquo modo perdidisse, si positivè peteret, ne eligerentur, & salvarentur.

172. Objicies 3. Si totum salutis negotium fuisset Christo Domino commissum, non posset sine injuria Charitatis illius erga homines dici, eum tam paucos elegisse, cùm potiùs deberet pro omnibus sua merita offerre; ergo &c. Respondeo negando antecedens; major enim est Charitas Dei erga ipsos homines; & tamen sine ulla injuria Charitatis Dei præsumitur tam paucos elegisse; sicque idem dicendum de Charitate Christi; præsertim cùm ipsi Adversarii magis eam arguere videantur, quatenùs dicunt pro nullo expresè orasse, sed totum Patris voluntati commisisse.

173. Objicies 4. D. Paulus non in voluntatem humanam Christi Domini, sed in divinam refert totum prædestinationis negotium, & hominum electionem, ut patet ex illo Rom. 11. *O altitudo divitiarum Sapientiæ, & Scientiæ Dei, &c.* Et ad Ephes. 1. *Elegit nos in ipso ante mundi constitutionem ..... secundùm propositum voluntatis suæ*; ergo &c. Respondeo primò cum aliquibus, negando consequentiam; nullum enim est inconveniens in eo, quod totum prædestinationis negotium Voluntati Christi sit commissum, nempè, quod omnibus hominibus propositis, etiam sine speciali Dei motione, potiùs pro his, quàm pro illis oraret, ac sua merita offerret, eos potiùs, quàm alios eligendo, cùm hoc ad dignitatem ipsius Christi ut capitis, ac omnium mediatoris spectet, & adhuc deberet Deo principaliter tribui, ut patet ex suprà dictis, & patebit ex dicendis, quod ita Deo tribui voluit D. Paulus locis citatis.

Respondeo secundò cum aliis, Deum inspirasse Christo Domino, quos ille volebat prædestinatos, ut ipse Christus Dominus illos efficaciter peteret, & hos tantùm sic petiisse, & prout sic totum prædestinationis negotium dicitur in Dei consilium, & voluntatem refundi, in quo sensu locutus est Apostolus. Unde dicunt, Deum per Scientiam Mediam cognovisse, si Christo Domino daretur optio, eum electurum hos potiùs, quàm illos, Deumque in tali electione complacuisse inefficaciter, posteaque talem complacentiam revelasse Christo Domino, qui ex hac revelatione, licet posset facere quidquid vellet, motus est potiùs hos, quàm illos eligere, sicque se Patris voluntati accommodavit, & adhuc liberè elegit, quos voluit. 174.

Inferes: Ergo daretur mutua causalitas non admittenda; siquidem electio illa conditionata Christi Domini fuit causa motiva illius complacentiæ divinæ, & hujusmodi complacentia fuit causa motiva electionis absolutæ Christi Domini, utpotè qui propter illam prævisam, & revelatam motus est ad hanc electionem absolutè faciendam. Respondo negando illationem; illa enim complacentia Dei non fuit causa electionis absolutæ Christi Domini; siquidem hæc prævisa fuit in esse conditionato ante illam complacentiam; cùm autem causæ in esse absoluto, & in esse cõditionato sint eædem; illa verò complacentia non fuerit causa istius electionis in esse cõditionato, utpotè illâ posterior, neque fuit illius causa in esse absoluto, ac proindè sine illa poterat dari; consequenterque non datur illa mutua causalitas; licet illa complacentia Patris potuerit ex superogatione Christum Dominum allicere ad libentiùs, & alacriùs electionem illam faciendam. 175.

Objicies 5. Antiqui Patres præcesserunt Christum Dominum, ut potè ejus progenitores; ergo saltem pro illis non potuit Christus determinatè sua merita offerre. Respondeo negando consequentiam: nam Christus Dominus, ut supra jam tetigimus, fuit decretus per unam actionem totalem independenter ab ullo progenitore, & sub illâ prævisum benè operantem priùs naturâ, quàm illi essent, & per eam bonam operationem à Patre postulavit in particulari eorum prædestinationem; imò & Virginis Sanctissimæ cum præservatione ab originali, & gratiâ, per quam ipsa Virgo Sanctissima sibi meruit Matris dignitatẽ. Ita P. Arriaga, P. Herice cum aliis. 176.

Instabis: Christus Dominus jam existens sciebat Antiquos Patres jam præteriisse, prædestinatos fuisse, & habuisse jam omnia dona gratiæ; ergo non poterat pro illis determinatè orare, illa eadem postulando, quæ jam habuerant; alioquin oratio non minùs impertinens esset, ac si ego postularem, ut Deus produxisset meos progenitores, & omnia, quæ jam dederat, eis dedisset. Propter hoc argumentum dicunt aliqui cum *P. Vasq. d. 94. cap. 3. n. 19. & P. Ruiz. d. 57. sect. 7. num. 32.* 177.

num. 23. Christum Dominum orasse tantùm pro prædestinatis sui temporis, & pro aliis post ipsum futuris; non autem pro Antiquis Patribus, & aliis ante ipsum prædestinatis, sed pro his solùm meruisse eis gratiam per modum solutionis, quæ solutio potest fieri etiam post acceptam gratiam; sicque dicunt, Deum ex mera liberalitate dedisse suam gratiam Antiquis Patribus, quâ postea cognitâ à Christo Domino, tantùm pretii in ejus solutionem Patri obtulisse, quantùm ante illius donationem obtulisset, si jam tunc vixisset.

178. Non placent primò, quia Deus ex communi Theologorum sententia, nulli de facto voluit dare gratiam in executione ante merita Christi prævisa, quæ licet in existentia fuerint posteriora ipsis Antiquis Patribus, eorumque gratiâ, ac cæteris donis à Deo tunc acceptis, fuerunt tamen illis omnibus naturâ priora; alioquin non possent esse istorum causa, sed essent tantùm meræ gratiarum actiones pro tali donatione, quod non est dicendum.

179. Non placent secundò, quia argumentum hoc etiam contra ipsos Adversarios facit; siquidem probat etiam, non potuisse Christum Dominum pro hominibus futuris determinatè orare, & eorum prædestinationem petere, quod illi non admittent. Patet, quia Christus Dominus ab instanti suæ conceptionis vidit Scientiâ Beatâ, & Infusâ homines quotquot erant salvandi etiam in lege gratiæ; consequenterque cognovit, Deum ab æterno habuisse decretum salvandi illos; ergo si non poterat petere pro Antiquis Patribus, quia sciebat eos jam habuisse gratiam, ideoque non poterat dicere: *Pater rogo ut dedisses illis gratiam*; etiam non poterat petere ab eo prædestinationem pro hominibus futuris, quia jam sciebat eos esse prædestinatos, ideoque etiam non posset dicere: *Pater peto ut voluisses salvare Petrum*; sed hoc non admittent; ergo illud non debent negare. Præsertim, quia indè sequeretur, neque nos posse modò quidquam à Deo petere; nam cùm saltem in communi sciamus, Deum ab æterno voluisse quidquid facturus est in tempore, quomodò poterimus petere dicendo, *velis hoc, aut illud?* Igitur.

180. Respondeo ad argumentum, Christum Dominum in prioritate instantis, quo determinatè volebat orare pro electis, habuisse quamdam cognitionem, quæ solùm eos ut possibiles repræsentabat, nihil affirmando de voluntate Dei circa eorum prædestinationem, & ex hac cognitione ductum potuisse determinatè petere: *Pater prædestina Abrahamum*, sicque de aliis, ut constat ex illo Joan. 17. *Non pro mundo rogo, sed pro his, quos dedisti mihi:* ubi specialiter petiit prædestinatis donum perseverantiæ, sicut specialiter etiam petiit pro Apostolo Petro. Luc. 22. *Ego rogavi pro te, ut non deficiat fides tua:* & pro eo, & aliis. Joan. 17. 1. *Pater sancte, serva eos in nomine tuo, quos dedisti mihi*: In posterioritate verò ipsius instantis habuisse aliam cognitionem, quâ illos videbat ab æterno prædestinatos, & habuisse in tempore gratiam ob illam suam orationem, quæ fuit prior naturâ, quàm ipsa eorum prædestinatio, ideoque potuit Deum movere ad eorum prædestinationem faciendam propter illam orationem. Ita *P. Arriaga hic d. 37. sect. 3. n. 32.*

181. Confirmatur cum eodem P. Arriaga ex nobis ipsis, quia quando salutem à Deo petimus, à quadam cognitione ducimur nihil nobis certi proponente de nostra salute, licet alioqui in communi sciamus, Deum omnem suam voluntatem habuisse ab æterno; sed Deus in eodem instanti reali, quo sic oramus, potest pro ejus posterioritate nobis infundere cognitionem, quod ab æterno voluerit nos salvare; (neque enim in hoc apparet repugnantia;) datâ autem hac cognitione, simul haberemus in eodem instanti, & orationem pro prioritate instantis, qua petimus, ut Deus nos velit salvare; & scientiam pro posterioritate instantis, qua cognosceremus, quod id voluerit jam ab æterno; ergo quod in hoc casu in nobis contigisset, potuit de facto contingere in Christo Domino respectu, tam præcedentium Patrum, quàm subsequentium prædestinatorum. Undè Deus vidit ab æterno Christum determinatè orantem pro prædestinatis, & hanc pro illis orationem accepit, illos propter eam prædestinando, itaut hæc manserit prior naturâ, quàm eorum prædestinatio, posterior verò tempore auxiliis, & gratiâ eis datis.

Urgebis: Oratio Christi Domini solùm petebat, ut electio illa Patris exequeretur in tempore; ergo non ut illam efficeret ab æterno. Respondeo negando antecedens: cùm enim Christus Dominus fuerit prædestinatus ante omnes homines, & sic cum omnibus meritis, potuit Deus inter ipsa ejus merita prævidere illam orationem, & propter eam moveri, non solùm ad executionem in tempore, sed etiam ad primam electionem ab æterno. ita

Objicies 6. D. Paulus significavit, determinationem electionis non fuisse factam propter ulla merita; siquidem usus est nomine *sortis*, ut constat ex illo Ephes. 1. ibi: *In quo etiam nos sorte vocati sumus, &c.* ergo illam nobis non meruit Christus Dominus. Respondeo nomen illud *sortis* excludere merita, quibus homines meruerint suam prædestinationem, aut primam gratiam, prout supra diximus; non autem aliorum merita, nempè Christi Domini, propter quæ potuerunt determinatè eligi. 6

Inferes: Ergo jam prædestinantur ex meritis prævisis, contra id, quod supra diximus. Respondeo negando illationem; licet enim Christus Dominus nobis meruerit electionem determinatam, hæc non minùs casualis, & fortuita nobis contingit, quàm si Deus illam decrevisset sine meritis Christi Domini, cùm præter opinionem, & supra dignitatem nostram nobis contingat. De prædestinatione Angelorum hîc non agimus; tùm quia de illa jam aliqua supra tetigimus: tùm quia de illa iterum redibit sermo alio in loco, ubi de ea latiùs dicemus, quæ hîc desiderari poterunt.

DISPU-

DISPUTATIO IV.

De Effectibus Prædestinationis.

SECTIO I.

Virùm Prædestinatio aliquos habeat effectus, & quas conditiones requirant?

1. ADVERTES, quæstionem quoad primam partē posse procedere, aut de prędestinatione formali, sive de actibus divinis internis, in quibus supra diximus consistere prædestinationem formaliter: aut de prædestinatione objectiva, sive de objectis, quę illi actus interni Dei prædestinantis ponunt in ipso prædestinato; & de his, aut totaliter, aut partialiter. His positis.

2. Difficultas 1. Utrùm prædestinatio aliquos habeat effectus: & in quo genere causæ? Dico primò. Prædestinatio formalis plures habet effectus. Ita communiter Doctores *in 1. dist. 40. & 41. D. Thom. 1. p. q. 23. a. 2. D. Aug. lib. de prædest. Sanctor. cap. 10. & lib. de bono perser. cap. 14. P. Soar. lib. 3. de prædest. cap. 1. n. 1. P. Tanner. de prædest. d. 3. q. 3. dub. 1. n. 3.* & alii. Probatur primò, quia illud est alicujus causæ effectus, quod ab illa habet esse, & ad finem ab ea intentum conducit; sed plura dona habent esse à prædestinatione formali; & ad gloriam ab ea intentam conducunt; siquidem per illam decrevit Deus dare auxilia congrua, gratiam finalem, & alia gratiæ dona ad Beatitudinem conducentia; & in tempore applicat Omnipotentiam ad illa in executione tribuenda juxta illud D. Aug. loco cit de prædest. Sanctor. *Prædestinatio Dei*, inquit, *quæ in bono est, gratiæ est præparatio; gratia verò est ipsius prædestinationis effectus*; ergo &c.

3. Probatur secundò, quia prædestinatio, ut diximus, est pars providentiæ efficacis Dei; sed hæc, cùm sit ordinatio efficax mediorum ad finem, habet pro effectibus ipsa media; ergo etiam prædestinatio sic illa habebit. Cōfirmatur ex illo ad Rom. 8. ibi: *Quos prædestinavit, hos & vocavit; quos autem vocavit, illos justificavit; quos autem justificavit, illos & glorificavit*: Ubi prædestinationi attribuit tanquam effectus suæ causæ vocationem, justificationem, & glorificationem; ergo &c.

4. Dico 2. Prædestinatio formalis est causa suorum effectuum in genere causæ efficientis. Ita *P. Soar. cit. n. 3 & P. Tanner. cit. n. 3.* Probatur, quia Prædestinatio formalis consistit in actibus intellectûs, & voluntatis divinæ, ut supra diximus, qui sunt ipse Deus; sed Deus per hos actus mediante Omnipotentia determinatur ad producendum physicè, & in genere causæ efficientis supra dictos effectus; ergo prædestinatio formalis est eorum causa in genere effectivo. Confirmatur, quia prædestinatio formalis, cùm sit aliquid divinum, non potest esse causa intrinseca respectu alicujus creaturæ, sicque neque materialis, neque formalis: Non extrinseca finalis; siquidem Deus non confert illas gratias ut prædestinet, sive propter prædestinationem formalem, imò potiùs, quia prædestinat, ideò illas tribuit; ergo est earum causa efficiens, cùm alia non appareat.

5. Oppones 1. Deus efficit illos effectus etiam, ut suam impleat voluntatem prædestinantem; sed hæc ratio causandi pertinet ad causam finalem; ergo ad hanc pertinet prædestinatio formalis. Respondeo implctionem illam Voluntatis Divinæ non pertinere ad prædestinationem formalem, sed ad illius effectus. Undè argumentum solùm probat, ipsam prædestinationem formalem esse causam efficacem suorum effectuum, & ex his unum esse propter alium. Addo cum *P. Soar. cit.* illum finem reduci ad finem generalem divinorum operum, qualis est manifestatio Divinæ Omnipotentiæ, & aliorum Attributorum; ideò enim Deus vult suam prædestinationem infallibiliter impleri, ut ejus Bonitas, & divina Potentia ostendatur; sed hæc ostensio est effectus prædestinationis, & non ipsa prædestinatio; ergo prædestinatio non est finis, sed causa efficiens suorum effectuum.

6. Oppones 2. Sola voluntas, quæ applicat Omnipotentiam ad suos effectus producendos, censetur cum illa eorum causa efficiens; sed non sic eam applicat Voluntas Divina, prout intendit gloriam prædestinatis; ergo saltem hæc non erit causa effectiva; cùm tamen sit prædestinatio formalis. Respondeo primò negando minorem, falsò enim supponitur, voluntatem intendentem, & exequentem, sive applicantem in Deo esse diversas, ut supra diximus; undè si hæc est causa efficiens, etiam illa, cùm sit eadem. Respondeo secundò, dato quod sint diversæ, voluntatem illam intendentem, licet non applicet Omnipotentiam immediatè, & per se; applicare tamen mediatè, & remotè, quatenùs applicat Voluntatem Divinam ad volitionem exequentem eliciendam, in hac enim si consummatur prædestinatio, in illa incipit, quod sufficit, ut dicatur causa efficiens, saltem remota.

7. Dico 3. Prædestinatio objectiva adæquatè sumpta nullum habet effectum. Est evidens. Probatur, quia prædestinatio objectiva, prout sic sumpta conflatur ex omnibus effectibus prædestinationis formalis; sed extra omnes non datur aliquis alius, quem causet; alioqui jam illi non essent omnes, neque prædestinatio objectiva adæquata; ergo hæc prout sic sumpta nullum habet effectum.

8. Dico 4. Prædestinatio objectiva inadæquatè sumpta suos habet effectus: sive unus effectus prædestinationis formalis causat alium, idq; secundùm omnia causarum genera. Ita *P. Soar. cit. n 2.* Probatur, quia gloria primò intenta causat finaliter merita, & justificationē; justificatio etiam finaliter causat vocationem: merita quodam modo effectivè causant gloriam: contritio ut disponens ad justitiam reducitur ad causam materialem, sicque de aliis; sed hæc pertinent ad prædestinationem objectivam; ergo hæc sumpta inadæquatè suos habet effectus. Confirmatur, quia ad effectus naturales concurrunt omnia causarum genera; ergo etiam ad effectus supernaturales gratiæ, & gloriæ; sicut enim Deus in ordine naturali providit effectus & causas ad illos necessarias, ita similes effectus, & causas cum proportione præordinavit in ordine supernaturali.

9. Dices: Si prædestinatio objectiva haberet illos effectus, cùm illa sit effectus prædestinationis formalis, ut diximus, etiam hæc, saltem mediatè, eosdem

eosdem haberet effectus juxta proloquium: *Quidquid est causa causæ, est causa sui causati*; sed hoc supra negavimus; diximus enim, prædestinationem formalem non causare materialiter, neque finaliter; ergo &c. Respondeo negando majorem quoad ultimam partem; ad probationem dicimus, illud proloquium intelligendum esse de causalitate in eodem genere, in quo prima causa causat secundam; non autem in diverso; ideòque licet Deus causet materiam & formam, & hæ causentur ad invicem materialiter, & formaliter, non ideò Deus dicitur ratione illarum causare etiam materialiter, & formaliter, quia illas non sic, sed efficienter causat, diceretur autem causare ratione illarum, si illæ in eodem genere effectivo, in quo causantur, ad invicem essent causæ; sicque similiter dicendum de prædestinatione formali.

10. Difficultas 2. Quot, & quales conditiones requirantur, ut aliquod beneficium sit prædestinationis effectus? Dico primò. Ut aliquid sit effectus prædestinationis, debet esse effectus Dei. Ita *P. Soar. lib. 3. de prædest. cap. 2. num. 2. P. Herice d. 30. cap. 1. num. 1. P. Tanner. hic. d. 3. q. 3. dub. 1. n. 4. P. Amicus d. 15. sect. 5. n. 133.* & alii. Probatur, quia cùm prædestinatio consistat in actibus internis Dei, quidquid illa causat, censetur causari ab ipso Deo, cum quo est idem, ipsique Deo specialiter tribuitur; ergo quod non potest à Deo causari, neque esse illius effectus, ut non potest esse peccatum, non potest etiam esse effectus prædestinationis; ergo ut aliquid sit effectus prædestinationis, debet esse effectus Dei.

11. Dico 2. Ut aliquid sit prædestinationis effectus debet aliquo modo conducere ad salutem æternam consequendam. Ita *P. Soar. cit. num. 9. P. Herice cit. n. 3. P. Tanner. cit. n. 6. P. Amicus cit. Lezana tract. 4. de prædest. d. 10. q. 1.* & alii. Probatur primò ex definitione prædestinationis tradita à D. Aug. *Est præparatio beneficiorum Dei, quibus certissimè liberantur quicumque liberantur*; ergo si homines per talia beneficia, sive prædestinationis effectus liberantur, sive salutem consequuntur, ipsi effectus semper actu conducunt ad salutem consequendam.

12. Probatur secundò, quia prædestinationis effectus constituitur talis per hoc, quod procedat à voluntate Divinâ versante circa prædestinatos, prout hæc distinguitur ab aliâ, quæ versatur circa reprobos; sed illa circa prædestinatos per id distinguitur ab hac circa reprobos, quod illa aliquomodo conducat actu ad salutem cõsequendam, & non ita conducat hæc; ergo hoc idem habebit ejus effectus.

13. Quæres hic primò: An si hujusmodi effectus conducant ad solum augmentum gloriæ, sint adhuc effectus prædestinationis? Affirmativè. Ita *P. Arriaga d. 38. sect. 1. subsect. 1. n. 2.* Probatur, quia prædestinatio nõ ita sumitur indivisibiliter, ut talis sit tantùm in ordine ad primum gradum gloriæ, qui solus necessarius est ut homo salvetur, sed etiam in ordine ad omnem illam gloriam, ad quam homo de facto est destinatus; ergo non solùm illud, quod conducit ad primum gradum, sed etiam omne aliud, quod conducit ad ejus augmentum, erit effectus ipsius prædestinationis.

14. Dices 1. Consecutio gloriæ accidentalis non cõducit actu ad ipsam gloriam consequendam; siquidem nequit in se ipsam influere; & tamen est effectus prædestinationis; ergo jam non omnis effectus conducit actu ad gloriam consequendam. Respondeo negando majorem; conducit enim saltem passivè, & terminativè, quatenùs terminat, & terminando præstat aliis, ut inserviant ad eam consequendam, quod sufficit ut illa prout sic dicatur effectus prædestinationis.

15. Dices 2. Gratia collata reprobis conducit ad salutem, quatenùs est gloriæ semen, & hæreditatis debitum; & tamen non est effectus prædestinationis; ergo &c. Respondeo distinguendo majorem: conducit ad salutem potentiâ; concedo majorem: actu; nego majorem: nos autem dicimus, effectus prædestinationis, ut tales sint, debere sic conducere actu.

16. Dices 3. De facto sæpiùs dantur prædestinatis auxilia gratiæ, quæ propter non acceptationem, imò propter resistentiam voluntatis, nullam habent efficaciam, neque cum fructu conducunt actu ad salutem consequendam; & tamen sunt effectus prædestinationis; ergo &c. Respondeo negando minorem; talia enim auxilia sunt tantùm effectus communis providentiæ supernaturalis, sicut etiam sunt in reprobis.

17. Quæres secundò: An necessarium sit ad effectum prædestinationis, quod duret in perpetuum? Negativè. Ita *P. Soar. cit. n. 9. & P. Herice cit. n. 3.* Probatur, quia sequeretur, solos habitus infusos cum gratia esse effectus prædestinationis, & non ita tales esse vocationes, neque alia auxilia congrua, cùm soli illi durent in perpetuum in gloria cum ipsa gratia; hæc autem pereant absolutè, licet quatenùs conducunt ad ipsam gloriam, dicantur aliquo modo durare in illa, veluti in effectu; sed hoc non est dicendum; ergo &c.

18. Unde advertes cum *P. Amico cit. n. 134.* etiam non esse necessarium, ut aliquid sit effectus prædestinationis, quod conducat actu ad Beatitudinem supernaturalem positivè merendo illam, aut ejus augmentum, sed satis esse, si aliquo modo ad illam disponat proximè, aut remotè; positivè, aut negativè, removendo scilicet impedimenta & peccata, quæ impediunt, ne prædestinatus cum auxiliis beatitudinem, aut ejus augmentum sibi mereatur.

19. Dico 3. Ut aliquid sit effectus prædestinationis, debet procedere ex illa, ut ex speciali intentione dandi gloriam. Ita *D. Soar. cit. num. 7. P. Herice cit. n. 1. P. Tanner. cit. num. 5.* & alii. Probatur primò, quia primum totius prædestinationis fundamentum est intentio dandi gloriam, ut supra diximus; ergo ut aliquid sit effectus ipsius prædestinationis, debet ab hac intentione procedere, tanquam medium à fine; sicut enim finis est ultimus in executione, ita est primus in intentione, propter quem omnia alia eliguntur. Secundò ex D. Aug. qui in eo distinguit gratiam collatam prædestinato à gratiâ reprobo collatâ, quod illa detur ex proposito, seu intentione efficaci dandi gloriam, & non sic ista; ergo omnis ejus effectus debet procedere ex speciali illâ intentione dandi Beatitudinem.

20. Dices: Communia beneficia, qualia sunt Incarnatio, Passio, Redemptio, Institutio Sacramentorum, Prædicatio Evangelii, & similia, sunt effectus prædestinationis; siquidem actu ad illam conducunt; & tamen non dantur ex illa speciali intentione dandi gloriam; alioqui cùm sint etiam reprobis applicata, hi etiam salvarentur; cùm specialis intentio Dei efficax frustrari non possit; ergo non est necesse, quod effectus prædestinationis ex tali intentione procedant. Respondeo distinguendo majorem: sunt effectus prædestinationis, prout procedunt à providentia communi, & generali

generali voluntate supernaturali inefficaci salvandi omnes; nego majorem: prout procedunt à particulari applicatione ad electos cum actuali efficacia ad salutem in effectu consequendam orta ex speciali voluntate, quâ Deus dilexit eos supra reprobos; concedo majorem: hæc autem specialis applicatio, cùm procedat ex speciali intentione dandi gloriam, ob illam manent jam hujusmodi beneficia, licet communia, effectus prædestinationis.

21. Dico 4. Ut aliquid sit effectus prædestinationis debet aliquo modo spectare ad ordinem gratiæ, & supernaturalem providentiam. Ita *P. Soar. cit. n. 3. P. Herice cit. n. 2. P. Tanner. cit. n. 4. P. Amicus cit. n. 135.* & alii. Probatur primò ex D. Aug. lib. de prædest. Sanctor. cap. 10. ibi: *Prædestinatio est gratiæ præparatio, gratia verò est ipsius prædestinationis effectus.* Secundò ex ipsius prædestinationis definitione, de quâ jam supra diximus esse ordinationem ad finem supernaturalem per media supernaturalia consequendum; ergo &c.

22. Probatur tertiò, quia effectus prædestinationis, aut sunt media ad ejus finem consequendum, aut sub aliqua ratione ad illum conducunt, ut diximus; sed finis est supernaturalis, seu ordinis gratiæ; ergo etiam tales debent esse effectus; siquidem debent habere proportionem cum fine, ut ad illum ut media ordinentur, & ad illum conducant; hanc autem proportionem non habent cum fine supernaturali illa, quæ non sunt aliquo modo supernaturalia.

23. Utrùm autem hujusmodi effectus prædestinationis, ut tales sint, debeant esse supernaturales intrinsecè quoad substantiam: an solùm extrinsecè quoad modum? Utrumque affirmant aliqui; dicunt enim res in entitate naturales ita posse disponi à Deo authore gratiæ, ut aliquo modo inserviant ad Beatitudinem supernaturalem consequendam; sicut bona indoles, & ingenium maximè inserviunt ad virtutes comparandas. De hoc tamen infra dicemus.

24. Dico 5. Ut aliquid sit prædestinationis effectus, debet de facto esse ex gratiâ Christi Redemptoris, sive ex illius meritis habitis in Passione. Ita *P. Herice cit. n. 4. P. Tanner. cit. n. 4. P. Ruiz d. 21. sect. 2. n 7.* & alii. Probatur primò ex D. Aug. qui agens de effectibus prædestinationis, illos attribuit gratiæ Christi Domini, ut patet ex *epist. 95.* ibi: *Hanc Apostolicâ doctrinâ gratiam hoc nomine appellat, quâ salvamur, & justificamur ex fide Christi:* (similiaq; habentur in Concil. Milevit. & Arausic. agendo de necessitate gratiæ per Christum;) sed per eundem D. Aug. omne, quod est ex gratia, seu meritis Christi, est ex illius Passione, & morte; siquidem in illis, seu in ordine ad illas fuit ejus meritum ultimò completum; ergo omnes prædestinationis effectus sunt ex gratiâ Christi Redemptoris, sive ex illius Passione, & Morte. Secundò, quia Christus Dominus, ut supra diximus, fuit prædestinatus Redemptor, fons, & principium omnis sanctificationis ante omnes homines; ergo omnis gratia fuit eis collata ex illius meritis ut Redemptoris; consequenterque omnes prædestinationis effectus fuerunt ex illius Morte, & Passione.

25. Oppositum tenet *P. Soar. cit. num. 5.* dicens de facto omnes prædestinationis effectus fuisse quidem ex gratia Christi, sed Christi, aut Redemptoris, quatenùs hominibus lapsis conferuntur: aut ut capitis universalis abstrahendo à carne passibili, quatenùs Angelis, & Adamo in statu innocentiæ fuerunt collati intuitu actuum amoris, orationis, misericordiæ, & similium actuum ipsius Christi, qui abstrahunt ab statu mortali, & passibili. Hæc tamen doctrina P. Soar. procedit juxta illius principia; asserit enim Christum Dominum fuisse prædestinatum ante prævisum peccatum, abstrahendo à carne passibili, & impassibili, quam doctrinâ jam supra rejecimus, & asservimus, Christum non meruisse Angelis, neque primis parentibus primam gratiæ collationem.

Dices: Ut effectus prædestinationis tales sint, 26.
sufficit quod sint effectus providentiæ supernaturalis in ordine ad gloriam in effectu consequendam; siquidem Deus poterat Angelos, & homines prædestinare, dando eis omnes effectus necessarios ad talem finem consequendum, quin attenderet ad merita Christi, sed ex sua mera voluntate; ergo non est cur illos meritis Christi attribuamus. Respondeo antecedens esse verum, si sermo sit de prædestinatione, & ejus effectibus absolutè, & secundùm se spectatis; nam prout sic non postulant, neque merita Christi, neq; ejus merita ut Redemptoris: non tamen si sermo sit de illis secundùm præsentem statum; nam de facto non sufficit illa providentia supernaturalis sine meritis Christi Redemptoris, ut diximus. Ex dictis:

Colliges, ut aliquid sit prædestinationis effectus, 27.
quinque requiri conditiones: Prima, ut sit effectus Dei. Secunda, ut aliquo modo conducat actu ad gloriam consequendam. Tertia, ut procedat ex speciali intentione dandi gloriam. Quarta, ut pertineat aliquo modo ad ordinem gratiæ, & providentiam supernaturalem. Quinta, ut sit de facto ex gratia, sive meritis Christi Redemptoris.

SECTIO II.

Utrùm, & quænam res naturales sint prædestinationis effectus?

SUppono primò, entia naturalia, prout à supernaturalibus distinguuntur, esse illa, quæ à Deo ut authore naturæ procedunt, & ad illum, ut ad finem naturalem ordinantur: supernaturalia autem esse illa, quæ à Deo, ut authore gratiæ procedunt, & ad illum ordinantur, ut ad finem supernaturalem. 28.

Suppono secundò, Varia esse posse bonorum naturalium genera, de quibus hîc dubitari potest: An sint prædestinationis effectus? In primo genere constituuntur singula Universi entia, nempè Mundus, Cœli, Elementa, Animalia, Plantæ, & similia. In secundo ponuntur substantia ipsius prædestinati, ejus creatio, aut generatio. In tertio potentiæ naturales, quæ ipsam substantiâ in tali, aut tali gradu perfectionis naturalis infallibiliter comitantur. In quarto tale humani corporis temperamentum, bona indoles, & ingenium ad actus virtutum accommodatum, quod licet secundùm Philosophos consistat in indivisibili, adhuc suam habet latitudinem, intra quam, ut ait *P. Soar. lib. 3. de prædest. cap. 7. num. 4.* potest homo habere illud magis, aut minùs aptum ad virtutem. 29.

In quinto genere numerantur variæ circumstantiæ, ut nasci tali loco, tali tempore, ex talibus parentibus, educari cum his, aut illis circumstantiis, conservari, aut mori hoc potiùs, quàm illo tempore, valetudo bona, aut mala, magistri, amici, inimici, noti, extranei, studia, divitiæ, paupertas, honor, aut ignominia, concordia, aut lites, 30.

bellum, aut pax, sicque de aliis. In sexto personarum consuetudo, & aliarum circumstantiarum occursus, quæ possunt bonos affectus excitare. In septimo collocantur actus virtutum moralium naturalium, quæ possunt à natura exerceri sine gratia per Christum, saltem ad breve tempus, & quando superanda non est aliqua vehemens tentatio, ut dicit P. Herice infra citandus.

31. Suppono tertiò, hujusmodi bona duobus modis posse inservire ad finem prædestinationis consequendum: Primò, ut subjecta, in quibus alii prædestinationis effectus recipiantur. Secundò, ut media aliquo modo conducentia ad ipsum finem consequendum. His suppositis.

32. Difficultas est: Utrùm omnia hæc, aut saltem aliqua sint prædestinationis effectus? Dico 1. Quoties hujusmodi bona ita contingunt per causas naturales, ut sine speciali Dei providentia eveniant, nullo modo sunt prædestinationis effectus. Ita *P. Vasq. 1. p. d. 93. cap. 4. n. 23. P. Arrub. d. 81. cap. 2. num. 5. P. Herice tract. 3. d. 30. cap. 5. n. 23. P. Alarcon. tract. 4. d. 4. cap. 1. n. 1.* ubi dicit, conclusionem ita esse veram, ut judicet catholicam. Probatur primò, quia, ut patet ex supra dictis, prædestinationis effectus debent à Deo procedere ex speciali providentia supernaturali, & actu conducere ad salutem; sed non ita procedunt, neque conducunt hujusmodi bona, si solùm sumantur, prout contingunt per causas naturales; ergo &c.

33. Probatur secundò, quia à prædestinatione solùm oriuntur, ut ejus effectus, dona gratiæ, ut communiter docent Theologi; sed talia non sunt hujusmodi bona, si solùm sumantur secundùm se, & non ut conducentia ad salutem, ut definiunt Patres Africani, & Concil. Milevit. docetque expresè D. Aug. *lib. de prædest. Sanctor. cap. 2. & epist. 90. contra Pelagium*, qui ut absolveretur à Patribus in Concil. Palæst. concessit aliquam gratiam, intelligendo subdolè gratiam creationis, quam ipsi Patres nolebant gratiam vocari; ergo neque sunt prædestinationis effectus.

34. Dico 2. Quoties hujusmodi bona naturalia induunt aliquam rationem supernaturalitatis quoad modũ, ac in effectu conducunt aliquo modo ad salutem, sunt prædestinationis effectus. Est cõmunis Theologorum. Ita *D. Thom. 1. p. q. 23. a. 8. P. Soar. lib. 3. de prædest. cap. 7. n. 3. P. Vasq. 1. p. d. 93. cap. 4. num. 25. P. Herice tr. 3. d. 30. cap. 5. n. 24. P. Ruiz d. 24. sect. 2. n. 1.* & alii communiter. Probatur primò ex D. Fulgent. de Incarnat. & Grat. Christi cap. 31. ibi: *Nihil provenit*, inquit, *in salutem hominum, quod ille non in æternæ bonæ voluntatis suæ dispositione faciendum prædestinavit.* Et D. Anselm. de Concord. prædest. cum liber. arbitr. cap. 3. *Cùm omnia*, ait, *subjaceant dispositioni Dei, quidquid contingit homini, quod adjuvat liberum arbitrium ad accipiendam, aut ad servandam rectitudinem, suæ gratiæ imputandum est*; ergo & prædestinationi, quæ gratiam causat.

35. Probatur 2. ratione, quia hujusmodi bona, prout sic considerata pertinent ad Providentiam Dei supernaturalẽ, & in prædestinatis inserviunt ad ea beneficia, imò sunt etiam ex illis beneficiis, quibus liberantur, quicumque liberantur, ideòque sunt ex meritis Christi; sed quæ ita se habent, sunt in præparatione prædestinationis pars, & in executione sunt ejus effectus; ergo &c.

36. Dico 3. Bona naturalia primi generis, nempè Mundus, Cœli, Elementa, animalia, plantæ, & similia, non sunt effectus prædestinationis quoad creationem. Ita videntur tenere omnes illi, qui dicunt, homines fuisse prædestinatos post absolutam prævisionem peccati. Probatur, quia omnis effectus debet esse posterior suâ causâ; sed hujusmodi bona non sunt posteriora prædestinatione nostrâ in præscientiâ, & decreto divino; siquidem Deus priùs decrevit creare Mundum, quando habuit voluntatem illam generalem salvandi omnes, quàm prædestinare electos; consequenterque priùs illum prævidit absolutè futurum, quàm nostram prædestinationem; ergo talia bona non sunt prædestinationis effectus.

37. Oppones 1. D. Paul. 1. Cor. 3. sic ait: *Omnia vestra sunt, vos autem Christi, Christus autem Dei*: Ubi videtur significare, omnia bona, etiam naturalia, esse propter electos, sicut electi sunt propter Christum; ergo sunt effectus prædestinationis eorum. Respondeo Apostolum in illis verbis solùm ostendere, omnia facta fuisse propter homines in ea prima voluntate generali salvandi omnes, quæ præcessit prædestinationem; sicque non potuerunt esse illius effectus. Si tamen dicamus, locutum fuisse de solis prædestinatis, qui soli sunt Christi ratione speciali; tunc etiam dicimus, Apostolum intellexisse, omnia esse propter illos, non quoad primam productionem, *sed* postea quoad specialem applicationem; siquidem postquam absolutè sunt creata propter omnes universaliter, sunt in alio signo ordinata, & applicata speciali quadam ratione ad electorum usus.

38. Oppones 2. Idem Apostolus ad Ephes. 1. ait: *Elegit nos in ipso ante mundi constitutionem*: ubi significat, eos fuisse electos ante decretum creationis hujus mundi, quod insinuat per illa verba *ante constitutionem mundi*: neque enim videtur loqui de solâ actuali creatione mundi in tempore; siquidem de hac, quod fuerit posterior, non solùm prædestinatione electorum, sed etiam omnium aliarum rerum, nullus dubitare poterat, cùm hæc fuerint ab æterno, illa autem in tempore; ergo potuit ipse mundus decerni propter electos; consequenterque esse effectus prędestinationis eorum. Respondeo D. Paulum in hoc loco intelligendum esse de actuali mundi creatione *in tempore*, antequam prædestinati fuerunt electi; non autem de ejus primâ intentione; sic enim suadent rationes supra factæ, quibus probavimus voluntatem generalem creandi mundum, & salvandi omnes inefficaciter fuisse antecedenter ad electorum prædestinationem.

39. Oppones 3. Tandiu erit motus Cœlorum, & tempus, quamdiu fuerit necessarium, ut omnes electi nascantur, ut colligitur ex illo ad Rom. 8. ibi: *Expectatio creaturæ revelationem Dei expectat*; ergo propter electos fuerunt Cœli creati; consequenterq; sunt effectus prædestinationis eorum. Respondeo negando consequentiam; argumentum enim solùm probat Universi durationem sub certo Cœlorum motu, & prædefinito tẽpore, cum determinatâ generationum, & corruptionum vicissitudine fuisse propter electos, quod nos non negamus, sed addimus fuisse sic à Deo ordinatam per novum aliud decretum diversum ab illo suæ primæ creationis, & illo posterius, ut patet ex supra dictis.

40. Undè notabis, non bene dixisse aliquos asserentes, hanc Universi conservationem ad tale tempus fuisse ex illa voluntate generali salvandi omnes, sicut fuit ejus prima creatio; siquidem de illa constat ab Scriptura fuisse propter electos, ut patet ex loco D. Pauli proximè citato; & Matt. 24. ibi: *Propter electos breviabuntur dies illi*: de hac verò non ita constat, imò contrarium jam probavimus.

Dico

41. Dico 4. Bona naturalia secundi, & tertii generis, nempè substantia prædestinati, ejus creatio, aut generatio, potentiæ accidentales, & proprietates connaturaliter consequentes ipsam substantiam, non sunt effectus prædestinationis. Ita *P. Vasq. 1. p. d. 93. cap. 4. num. 28. P. Arrubal. d. 81. cap. 2. n. 5. P. Alarcon. tract. 4. d. 4. cap. 1. n. 4. P. Præposit. q. 23. art. 8. dub. 6. n. 53. P. Comptom. tom. 1. d. 44. sect. 2. num. 2.* Probatur primò, quia omnis effectus prædestinationis, ut diximus, debet procedere ex illa efficaci intentione dandi gloriam; consequenterque esse post illam, ut effectus post suam causam; sed non ita sunt hujusmodi bona; siquidem, ut vidimus, omnia illa fuerunt decreta in eodem signo cum illa prima intentione generali inefficaci salvandi omnes, quæ præcessit electionem efficacem prædestinatorum; ergo non sunt effectus prædestinationis eorum.

42. Probatur secundò, quia Patres Africani in Concil. Palæstin. & D. August. *Epist. 90. & 95.* contra Pelagium distinguunt gratiam creationis à gratia prædestinationis data ex meritis Christi, quæ sola est effectus ipsius prædestinationis: *Et si enim*, inquiunt, *quadam non improbandâ ratione dicitur gratia Dei, quâ creati sumus, quia non præcedentium aliquorum operum meritis, sed gratuitâ Dei bonitate donata est: alia est tamen, quâ prædestinati vocamur, justificamur, glorificamur*; ergo ex mente Patrum gratia prædestinationis, seu quæ est prædestinationis effectus, non est, quâ conditi sumus, sed qua jam creati, & producti vocamur, & justificamur. Confirmatur, quia D. Aug. *lib. de prædest. Sanctor. cap. 10.* dicit prædestinationis effectus esse gratiam factam prædestinato: *Prædestinatio Dei*, inquit, *quæ in bono est, gratiæ est præparatio, gratia verò est ipsius prædestinationis effectus*; sed omnis gratia subjecto facta supponit ipsum subjectum in suo esse perfectum, & ei advenit ut forma; ergo tale subjectum ut sic non potest esse prædestinationis effectus.

43. Oppositum tenent *P. Soa. lib 3. de prædest. cap. 7. num. 5. P. Herice tract. 3. d. 30. cap. 5. n. 24. P. Tanner. 1. p. d. 3. q. 3. dub. 2. num. 2. P. Granad. tr. 6. de prædest. d. 2. num. 5. P. Ruiz d. 24. sect. 7. P. Rhodez tom. 1. d. 5. q. 2. sect. 7. §. 2.* & alii: pro quibus: Argues 1. Prædestinati eodem signo, & actu fuerunt simul electi ad gloriâ, & ad esse, sive ad creationem; sed glorificatio est ultimus effectus prædestinationis; ergo talis erit etiam hominis procreatio, cùm sit veluti initium executionis ejusdem prædestinationis. Respondeo negando majorem, si sermo sit de electione efficaci ad gloriam, ut patet ex suprà dictis *d. 2. à n. 189.*

44. Argues 2. Substantia prædestinati conducit actu ad ejus Beatitudinem; sed quæ ita conducunt sunt effectus prædestinationis, ut diximus; ergo &c. Respondeo distinguendo majorem: conducit actu ad Beatitudinem ut subjectum, seu per modum subjecti; concedo majorem: ut medium, seu per modum medii; nego majorem: solùm autem quæ ita conducunt, sunt effectus prædestinationis; subjectum enim cùm præcedat prædestinationem, & omnes ejus effectus, non potest esse illius etiam effectus.

45. Argues 3. Existentia data fuit aliquibus prædestinatis miraculosè, ex meritis Christi, & ex intentione salutis eorum, ut patet in Isaac, Jacob. Samuele, D. Francisco de Paula, & similibus; ergo ab illa incepit in executione eorum prædestinatio; consequenterque fuit effectus prædestinationis eorum. Resp. primò cum aliquibus, dato antecedente, negando consequentiam; ratio est, quia cùm ex D. Aug. ut diximus, effectus prædestinationis sint gratia facta prædestinato, eique existenti, debent illum supponere ut subjectum, & ipsi esse per modum medii ad ejus beatitudinem actu conducentis; hoc autem non habent ejus existentia, & creatio, cùm intrinsecè constituant ipsum subjectum, quod autem sic aliquid constituit, non illud supponit. Imò hoc esset verum, etiam si intenderentur simul efficaciter & esse hominis, & ejus beatitudo; siquidem semper intenderentur, ut postea sunt in creatione; cùm autem tunc semper homo habeat rationem subjecti, & non medii, effectus verò semper habeat rationem formæ supponentis subjectum, nunquam hoc potest habere rationem effectûs; alioqui idem esset subjectum, & forma sui ipsius

Respondeo secundò negando antecedens, si sermo sit de primo illo decreto dandi existentiam; concedendo tamen, si loquamur de secundo, quod non est tantùm de danda existentia, quantùm de modo illius: nam Deus primò decrevit simul producere omnes homines ante eorum efficacem electionem ad gloriam, ut suprà diximus; postea verò facta jam ipsa eorum electione efficaci, per aliud decretũ ex intentione salvandi Jacob (idemque de aliis) dedit vocationem congruam Isaac, ut ab eo filium peteret, & tali petitione motus dedit ei Jacob miraculosè; sicque oratio Isaac mansit primus effectus salutis Jacob; actualis verò productio ipsius Jacob, quæ ab illa oratione processit, mansit secundus effectus prædestinationis illius; non sumpta in ordine ad illud primum decretum generale de illius existentiâ, sed in ordine ad hoc speciale. Eodem modo dici potest de morte naturali alicujus hominis, qui si sit propè illam in peccato, & Deus illum liberet miraculosè, & ei vitam præstet longiorem, ut postea acceptâ jam gratiâ moriatur, talis mors, & vitæ prolongatio erunt effectus prædestinationis; siquidem ex intentione salutis fuit prolongata ad tale tempus, quo in gratia decederet. 46.

Argues 4. Generatio, & existentia unius prædestinati possunt esse effectus prædestinationis alterius; ergo etiam propriæ prædestinationis. Respondeo dato antecedente, negando consequentiam; diversa ratio est, quia generatio, & existentia unius prædestinati non sunt subjectum effectuum prædestinationis alterius, sunt tamen subjectum effectuum prædestinationis propriæ; sicque dato, quod sint effectus prædestinationis alterius prædestinati, quem possunt ut subjectum supponere; non ideò sequitur, quod sint effectus propriæ prædestinationis, cùm non possit se ipsum ut subjectum supponere; alioqui esset prior se ipso. 47.

Argues 5. Existentia potest esse terminus prædestinationis; siquidem Christus Dominus fuit prædestinatus ad existentiam; ergo etiam poterit esse ejus effectus; neque enim terminus prædestinationis est minùs extra subjectum, quàm ejus effectus. Resp. distinguendo antecedens: potest esse terminus prædestinationis, si sit extraordinaria; concedo antecedens: si sit ordinaria; nego antecedens: de hac enim hîc loquimur, quæ habet pro subjecto ipsam prædestinati existentiam, & ad ejus gloriam terminatur; non autem de illa extraordinaria Christi Domini, quæ cùm talis fuerit, potuit habere pro subjecto essentiam, existentiam verò pro termino; sicque illa non potest habere pro effectu, aut termino existentiam ipsius prædestinati: potuit tamen hæc Christi 48.

Domini; quia illic consideratur existentia per modum subjecti; hîc autem per modum formæ, aut termini respectu suæ substantiæ, cui advenit.

49. Dico 5. Bona aliqua naturalia aliorum generum sunt effectus prædestinationis, cujusmodi sunt ingenium, bona indoles, nativitas ex talibus parentibus, in tali loco, tali tempore, personarum consuetudo, ingressus in Ecclesiam tempore concionis, assistentia morti repentinæ, & aliarum circumstantiarum occursus. Ita *P. Soar. lib. 3. de prædest. cap. 7. num. 10. P. Alarcon. cit. num. 3. P. Amicus cit. n. 146. P. Arriaga de prædest. d. 38. sect. 1. subsect. 2. n. 9. P. Ruiz d. 24. sect. 3. & sequentibus. P. Tanner. cit. num. 1.* & alii apud citatos. Probatur primò de his omnibus in communi, quia omnia hæc sunt à Deo decreta ex intentione salutis prædestinati, non ut subjectum tantùm, neque ut causa meritoria, sed ut media ad ipsius salutis consecutionem adjuvantia; sed hoc sufficit, ut sint prædestinationis effectus; ergo &c.

50. Probatur secundò, quia Deus ordinans hominem efficaciter ad gloriam per providentiam supernaturalem, non excludit causas naturales, imò illis utitur ad eam actu obtinendam, ut experientia docet; nam quis dicet non conducere actu ad Beatitudinem habere talem, aut talem naturam, quando hic, nempè Petrus cum iisdem auxiliis, & in iisdem tentationibus positus resistit, ille verò, nempè Paulus non resistit? Quod hic puer statim moriturus nascatur juxta aquam, ut baptizetur, & non ita alius? sicque de aliis; ergo &c.

51. Oppones 1. Hæc omnia sunt communia reprobis, & electis; & aliquando nihil juvant etiam in electis ad salutem; ergo non possunt esse effectus prædestinationis. Respondeo distinguendo antecedens: sunt communia, si sumantur absolutè, & secundùm se; concedo antecedens: si sumantur ut à Deo ordinata ad salutem; nego antecedens: sic enim reducuntur ad entia extrinsecè supernaturalia ratione ipsius ordinationis ad finem supernaturalem, & non possunt non juvare electos, illisque esse utilia ad salutem consequendam, ut significavit Apostolus Rom. 8. *Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum.*

52. Oppones 2. Pelagius damnatus est, quia dicebat, bona naturalia conducere ad Beatitudinem; & D. August. *lib. de prædest. Sanctor. lib. 10.* addit, solam gratiam esse effectum prædestinationis, prout gratia est aliquid supra naturam: *Prædestinatio*, inquit, *quæ in bono est, gratiæ est præparatio, gratia verò est ipsius prædestinationis effectus.* Et cap. 5. *Illa itaq; natura*, ait, *in qua nobis data est possibilitas habendi fidem, non discernit ab homine hominem, ipsa verò fides discernit ab infideli fidelem*; ergo &c.

53. Respondeo Pelagium solùm errasse, quatenùs asseruit, actus bonos naturales conducere moraliter ad salutem, illam positivè merendo, quod nos negamus, & dicimus solùm conducere negativè removendo peccata, & alia impedimenta salutis, quod sufficit, ut sint effectus prædestinationis; sicut etiam sufficit, quod alia bona physica, nempè ingenium, & bona indoles conducant physicè, ut sint etiam ejus effectus. Ad D. Aug. dicimus, intelligendum esse de omni gratiâ ex Christi meritis factâ, sub quo nomine intelliguntur, non solùm supernaturalia, sed etiam bona naturalia à Deo data ex illius speciali providentia supernaturali, ut aliquo modo inserviant ad salutem actu consequendam; licet non sic intelligantur, si secundùm se nudè sumpta considerentur; tunc enim veniunt nomine puræ naturæ, in quo sensu non sunt effectus prædestinationis.

54. Oppones 3. D. Paulus enumerans prædestinationis effectus sic ait ad Rom. 8. 30. ibi: *Quos prædestinavit, hos & vocavit, & quos vocavit, hos & justificavit, quos autem justificavit, illos & glorificavit*: ubi nullius effectûs naturalis fit mentio; ergo &c. Respondeo Apostolum solùm ibi enumerare effectus prædestinationis principales, & non omnes.

55. Oppones 4. Si hujusmodi bona naturalia essent effectus prædestinationis, nobis darentur per Christum, & ex illius meritis, ut patet ex supra dictis; sed non ita dantur; alioqui possemus dicere, Christum fuisse mortuum propter illa, nempè ut haberemus bonam indolem, ingenium, &c. quod non admittitur; ergo &c. Resp. negando minorem, & ejus probationem; nam Christus Dominus solùm dicitur mortuus propter finem principalem, nempè propter nostrâ justificationem, glorificationem, &c. quod non tollit, quominùs etiam propter ejus merita nobis sint concessa alia dona in entitate naturalia, alioqui non benè peteret Ecclesia per Christum pluvias, fertilitatem, & similia.

56. Inferes: Ergo datur in nobis causâ totius prædestinationis, quatenùs in nobis datur ingenium, bona indoles, &c. Respondeo negando illationem: Primò, quia hæc non sunt causa auxiliorum, neque auxilia dantur propter illa; imò potiùs illa cum auxiliis concurrunt ad effectum faciliùs obtinendum, ideoque dicuntur conducere aliquo modo ad salutem. Secundò, quia si ab illis incideret prædestinatio, cùm illa non habeant causam antecedentem, sed à Deo gratis nobis dentur, adhuc tunc non daretur in nobis causa totius prædestinationis.

57. Oppones 5. Effectus prædestinationis, ut talis sit, debet juvare, & causare gratiam, & gloriam; sed plurimæ res naturales ex assignatis non causant gratiam, & gloriam absolutè, & propriè, sed tantùm impropriè, & secundùm quid; siquidem exceptis potentiis rationalibus, quæ realiter influunt in actus supernaturales, omnia alia naturalia neque sunt causa propriè influens, neque conditio, sine qua non, neque dispositio, aut præparatio, sed quædam opportunitas aliquo modo juvans; ergo &c. Respondeo negando majorem: effectus enim prædestinationis, ut talis sit propriè, & absolutè, satis est, quod à Deo producatur ex intentione efficaci dandi gloriam; cùm autem sic producantur hujusmodi res naturales, sunt effectus prædestinationis propriè, & absolutè, licet impropriè, & secundùm quid causent gratiam, & gloriam.

58. Oppones 6. Effectus prædestinationis debet esse aliquo modo supernaturalis, & à Deo procedere per providentiam supernaturalem, ut diximus; sed hujusmodi res non sunt in entitate supernaturales, licet talis sit earum ordinatio ad gratiam, & ad gloriam; ergo saltem in entitate non sunt effectus prædestinationis. Respondeo hujusmodi res, licet sint in entitate naturales, cùm non solùm earum ordinatio ad finem, sed etiam earum intrinseca entitas juvet ad ipsum finem consequendum, etiam prout sic esse effectus prædestinationis, cùm sint à Deo ex intentione efficaci dandi ipsum finem, nempè gratiam, & gloriam.

SECTIO

SECTIO III.

Ostenditur specialiter, aliqua bona naturalia ex proximè dictis esse effectus prædestinationis.

59. DICO 1. Bona indoles, ingenium, consuetudo, bona educatio, & liberales disciplinæ sunt effectus prædestinationis. Probatur primò ex illo Sapient. 8. ibi: *Puer autem eram ingeniosus, & sortitus sum animam bonam*: ubi fatetur Salomon, bonam indolem, & ingenium reddere eum capacem, & maximè idoneum ad sapientiam, & virtutem consequendam, quam postea precibus impetravit. Confirmatur primò ex D. Aug. lib. de bono perseveran. cap. 14. ibi: *Ex quo apparet*, inquit, *habere aliquos in ipso ingenio divinum naturaliter munus intelligentiæ, quo moveantur ad fidem, si congrua suis mentibus vel audiant verba, vel signa conspiciant.* Ubi insinuat naturale ingenium, & indolem movere, seu conducere ad benè operandum, & fidem acceptãdam. Secundò ex Trid. sess. 23. de Reform. cap. 18. ibi: *Cùm adolescentium ætas*, ait, *nisi rectè instituatur, prona sit ad mundi voluptates sequendas, & nisi à teneris annis ad pietatem, & religionem informetur, antequam vitiorum habitus totos homines possideat, nunquam perfectè, ac sine maximo, ac singulari propemodùm Dei Omnipotentis auxilio in disciplinâ Ecclesiasticâ perseveret.* Ubi definit valdè juvare bonam adolescentium educationem, ut communior prædestinandi modus æternæ vitæ consequatur effectum. Hoc idem colligitur ex *Concil. Tolet. 4. cap. 23. ex Lateran. sub. Leone X. sess. 9. de Reform.*

60. Probatur 2. quia si bona indoles, & ingenium non adjuvaret, ut adolescẽtes sequerentur ductum prædestinationis divinæ ad opera pietatis, nulla spes futurorum bonorum conciperetur ex bona indole, ingenio, consuetudine, & educatione; sed hoc est contra id, quod supponit Trid. ubi proximè, ubi præcipit haberi delectum eorum Scholasticorum: *Quorum indoles.* ait, *& voluntas spem afferat, eos Ecclesiasticis ministeriis perpetuò inservituros:* contra quod agunt omnes Religiosorum familiæ: omnes enim explorant recipiendorum indolem, ingenium, consuetudinem, & bonam educationem, ex quibus futurum sperant spiritualem profectum: Contra quod experientia testatur in adolescentibus benè educatis apud Christianos, & malè educatis apud Ethnicos, & Turcas; ergo &c.

61. Probatur tertiò ex illo Philosophorum, ac Theologorum axiomate: *Consuetudo est altera natura*: ex quo videtur, consuetudinem, si sit mala, afferre quandam veluti necessitatem peccandi, & resistendi mediis prædestinationis; ergo si bona, maximè adjuvabit ad media prædestinationis exequenda, & salutem consequendam. Confirmatur primò, quia quorumdam hominum mores, indoles, ingenium, & consuetudo magis uni, quàm alteri virtuti repugnant; ergo maximè juvabunt, saltem removendo impedimenta, ad efficaciter amplectendam virtutem illam, cui minùs repugnant. Secundò, quia diabolus minùs sperat impedire prædestinationis effectus quoad illas virtutes, quibus magis favent, & minùs resistunt hominum mores, indoles, ingenia, & consuetudo; & magis impedire illos sperat quoad virtutes, quibus magis illa resistunt, ut constat ex D. Gregor. lib. 14 Moral. cap. 7. ibi: *Intuetur*, ait, *inimicus generis humani uniuscujusque mores, cui vitio sint propinqui, & illa ponit ante faciem, ad quæ cognoscit facilius inclinari mentem*; ergo &c.

62. Dico 2. Corporis dispositio ex multiplici causa proveniens, est effectus prædestinationis. Probatur primò, quia hujusmodi dispositio corporis suo peculiari modo juvat, ut media prædestinationis suum fructum actualiter consequantur; sed quæ ita se habent sunt effectus prædestinationis, ut diximus; ergo &c. Confirmatur, quia corporis dispositio maximè juvat ad meliorem propositionem boni, & rationum, quæ persuadent illius electionem; sic enim somnolenti, capitis dolore, aut vehementi melancholiâ correpti, difficiliùs, obscuriùs, & segniùs rationes hujusmodi perpendunt, & segniùs per voluntatem operantur ad executionem boni; ergo &c.

63. Probatur secundò, quia cibi potûsque parsimonia maximè juvat, ut contemplationis, & omnium supernaturalium virtutum actus frequentiùs, intensiùs, & ferventiùs exerceantur, ut ait D. Leo serm. 8. de jejunio: ibi: *Animam à corporeis cupiditatibus sæpiùs liberam in aula mentis posse divinæ vacare Sapientiæ.* Contra verò cruditas stomachi, epulæ, & crapula omnium illorum afferunt impedimentum, ut ait Christus Dominus Luc. 21. ibi: *Attendite vobis, ne fortè gravẽtur corda vestra in crapula, & ebrietate, & curis hujus vitæ.* Et D. Leo proximè. *Quotidiano experimento*, ait, *probari, potûs satietate aciem mentis obtundi, ciborum nimietate vigorem cordis hebetari*; ergo &c.

64. Dico 3. Circumstantia temporis opportuni est effectus prædestinationis. Probatur primò ex illo Psal. 9. ibi: *Adjutor in opportunitatibus, in tribulationibus.* Et Psal. 144. ibi: *Oculi omnium in te sperant Domine, & tu das illis escam in tempore opportuno*: Ubi loquitur de esca spirituali, quam præcipuè respicit Spes Theologica; ergo &c. Probatur secundo ex D. Chrysostomo hom. 4. de laudib. Paul. ubi proposita quæstione, cur non antea Paulus fuerit vocatus: *Ne velis*, respondet, *esse curiosior, sed concede incomprehensibili Dei providentiæ, salutes hominum notis sibi temporum opportunitatibus ordinari. Sic enim fatebatur ipse, dicens: Cùm autem placuit ei, qui me segregavit ex utero matris meæ, vocavit per gratiam suam.* Idem habet de vocatione operariorum in vineam *hom. 65. in Mat.* & de vocatione Matthæi *hom. 31. in Matt. 9.*

65. Dico 4. Brevitas, aut longitudo vitæ est effectus prædestinationis, dummodò maturâ morte claudatur, id est, quando justus manet in gratia. Probatur primò ex illo Sapient. 4. *Justus, si morte præoccupatus fuerit in refrigerio erit.* Et infra. *Placens Deo factus dilectus, & vivens inter peccatores translatus est.* Et infra. *Raptus est, ne malitia mutaret intellectum ejus, aut ne fictio deciperet animam illius.* Undè D. Aug. & alii Patres colligunt esse beneficium singulare prædestinationis, quod Deus maturo tempore mortem inferat; indicium autem reprobationis, quod mortem ad immaturum tempus differat.

66. Probatur secundò ex D. Aug. de corrept. & grat. cap. 8. ibi: *Cur illos Deus*, inquit, *cùm fideliter, piè, & viverent, non tunc de vitæ hujus periculis rapuit, ne malitia mutaret intellectum eorum?* Et addit: *Donum Dei esse, ut finiat homo vitam istam, antequam ex bono mutetur in malum.* Idem habet *lib. de prædest. Sanctor. cap. 14. & habent D. Ambr. orat. de obitu*

obitu fratris. D. Paulin. epist. 35. D. Fulgent. epist. 2. ad Gallam, cap. 4. D. Cyprian. lib. 3. ad Quirinum. D. Gregor. lib. 15. Moral. cap. 4. D. Bernard. serm. de Innocentibus. & alii.

67. Difficultas 1. Utrùm bona septimi generis, de quibus supra, nempè actus virtutum naturalium moralium sint effectus prædestinationis? Affirmativè. Ita *Durand. in 1. dist. 4. q. 2. Capreol. ibid. & Gregor. P. Valent. 1. p. q. 23. pun. 3. P. Soar. lib. 3. de prædest. cap. 7. num. 12. P. Molin. 1. part. q. 23. a. 2. d. 3. § Dicendum. P. Bellarm. lib. 2. de grat. cap. 13. §. Sed esto. P. Alarcon. tract. 4. d. 4. cap. 1. n. 2. P. Ruiz. d. 24. sect. 1. n. 3.* & alii. Probatur primò, quia sæpiùs sunt effectus Dei ex speciali Dei voluntate concessi ad salutem prædestinatorum. Secundò, quia fiunt aliquo modo supernaturales ex ordinatione divina ad finem supernaturalem. Tertiò, quia conducunt actu ad finem supernaturalem consequendum, si non positivè disponendo tem negativè removendo impedimenta saluti hæc omnia sufficiunt, ut sint prædestinationis effectus; ergo tales sunt.

68. Difficultas 2. Utrùm bona unius hominis sint effectus prædestinationis alterius? Dico 1. Orationes unius Sancti, sive in hac vita, sive in gloriâ, plerumque sunt effectus prædestinationis alterius electi. Ita *D. Thom. hic a. 8. de Verit. q. 6. a. ult. & in 1. dist. 41. q. unica, art. 4. Durand. in 1. dist. 41. q. 3. Richard. ibid. a. 2. q. 1. ad 1. P. Mol. 1. p. q. 23. a. 2. d. 3. P. Valent. 1. part. q. 23. punct. 4. P. Soar. lib. 2. de prædest. cap. 21. n. 7. & cap. 24. n. 6. & 7. & lib. 3. cap. 5. n. 17. P. Ruiz hic d. 25. sect. 1. n. 2.* & alii. Probatur primò, quia quidquid juvat ad salutem consequendam est effectus prædestinationis, ut diximus; sed orationes Sanctorum maximè juvant, ut alii salutem consequantur; constat enim ex Sacris Litteris, & Sanctorum Historiis, multos eorum orationibus consecutos fidem, peccatorum remissionem, & perseverantiam; ergo &c.

69. Probatur secundò, quia Isaac orando impetravit conceptum Rebeccæ Gen. 25. sine quo non fuisset prædestinatus, quia non extitisset: D. Stephanus orando pro lapidantibus impetravit Saulo vocationem congruam, & gratiam; ergo utraque oratio fuerat à Deo præordinata ad singularissimos effectus, qui processerunt à prædestinatione Jacobi, & Pauli. Confirmatur ex D. Aug. lib. de bono persever. cap. 22. ibi: *Et si qui sunt non dum vocati, pro eis, ut vocentur, oremus. Fortassis enim sic prædestinati sunt, ut nostris orationibus concedantur, & accipiant eandem gratiam, quâ velint esse, atque efficiantur electi.* Idem habet *lib. 5. de Civit. cap. 1. & habent. D. Gregor. lib. 16. Moral. cap. 17. aliàs 19. & lib. 1. dialog. cap. 8. D. Prosper lib. 2. de vocat. gent. cap. 36.* & huic prædestinationi cooperatur Ecclesia in Canone Missæ postulans: *In electorum jubeas grege numerari*: & in oratione totius Quadragesimæ: *Beatæ prædestinationis liber adscripta retineat.*

70. Dico 2. Gratiæ gratis datæ Virgini Sanctissimæ, Apostolis, Prophetis, & aliis Sanctis sunt effectus prædestinationis eorum hominum, quos ad æternam vitam adjuvarunt. Probatur, quia quæ conducunt ad salutem consequendam, sunt prædestinationis effectus; sed hujusmodi gratiæ ita conduxerunt ad multorum salutem, ut supponimus; ergo &c. Confirmatur, quia hujusmodi gratiæ præ cæteris aliis donis habêt, ut ab intrinseco destinentur ad aliorum salutem, ut patet ex 1. Cor. 12. ibi: *Unicuique datur manifestatio Spiritûs ad utilitatem*: nempè Ecclesiæ: ubi Apostolus, sicut *ad Rom. 12. & 2. ad Tim. 2.* varias enumerat gratias. Et 1. Pet. 4. *Unusquisque sicut accepit gratiam in alterutrum, illam administrantes, sicut boni dispensatores gratiæ Dei; si quis loquitur, &c.* ergo &c.

Dico 3. Gratiæ gratum facientes unum prædestinatum sunt etiam effectus prædestinationis omnium aliorum prædestinatorum; & etiam quorumdam in speciali. Probatur prima pars ex duplici ratione communi: Prima ex communione Sanctorum, ratione cujus quilibet prædestinatus est particeps meritorum Ecclesiæ. Secunda ex congratulatione, & communi lætitia, quia quilibet Beatus congaudebit, & quasi propriam æstimabit alterius sanctitatem, & beatitudinem; ergo &c. 71.

Probatur secunda pars etiam ex duplici ratione speciali: Prima, quia Charitas, & patientia multis Sanctis à Deo inspiratur, non eo tantùm fine, ut ipsos sanctificet, sed etiam, ut ad aliorum salutem conducant, ut patet ex 2. Tim. 2. *Omnia sustineo propter electos, ut & ipsi salutem consequantur.* Et 1. Cor. 15. *Quotidie morior propter vestram gloriam, &c.* Secunda ex peculiari gaudio spiritualium parentum de sanctitate filiorum, & filiorum gaudio de gloria suorum spiritualium parentum, ut patet ex 2. Cor. 2. *De quibus*, inquit, *oportuerat me gaudere: confidens in omnibus vobis, quia meum gaudium omnium vestrûm est.* Et ad Philemon. *Ego te fruar in Domino*; ergo &c. 72.

Dices: Orationes, & dona Petri, quibus sanctificatur, sunt effectus prædestinationis illius; ergo non sunt effectus prædestinationis Pauli, & aliorum prædestinatorum; alioqui cùm hi sint in magno numero, multoties contingeret, unicam operationem unius prædestinati conducere ad innumerabilium salutem, ut dicuntur conducere Evangelia, Epistolæ Apostolorum, aliique libri Scripturæ. Respondeo negando consequentiam; ad cujus probationem dicimus, id ipsum maximè convenire, & esse dignum amplitudine Scientiæ, Potentiæ, & Providentiæ Divinæ, quod sciat, possit, & provideat unicum, & eundem effectum, quo unus sanctificatur, destinare ad salutem plurimorum, aut etiam omnium prædestinatorum. 73.

Dico 4. Bona reproborum, sive sint apparentia, sive vera; sive naturalia, sive supernaturalia, plerumque sunt effectus prædestinationis aliorum electorum. Probatur, quia plerumque reprobis à Deo conferuntur ea intentione, ut profint prædestinatis; sed quæ ita prosunt, conducunt ad salutem; quæ autem ita conducunt, sunt effectus prædestinationis; ergo &c. 74.

Dico 5. Bona naturalia aliquorum prædestinatorum multoties sunt effectus prædestinationis aliorum. Probatur primò, quia Verba Evangelica, sive sint vocalia, sivè scripta, sunt in entitate naturalia; & tamen quando fiunt à Prædicatoribus Evangelicis, non solùm sunt utilia, sed etiam simpliciter necessaria, ut quilibet adultus possit de potentia ordinaria credere, & justificari, quatenùs maximè concurrunt, & conducunt ad conversionem, & salutem, ut patet ex illo 1. Cor. 4. *Per Evangelium ego vos genui.* Et 2. Cor. 6. *Adjuvantes exhortamur, ne in vacuum gratiam Dei recipiatis*; ergo &c. 75.

Probatur secundò, quia sermonis artificium, & eloquentia, licet semper, aut ferè semper sit naturalis, plurimùm confert, ut suadeat bonum, sicque ad salutem conducat, ut patet ex illo Esther. 14. *Tribue*, inquit, *sermonem compositum in ore meo in* 76.

conspectu leonis, & transfer cor illius in odium hostis nostri: ubi frustrà, & ut superfluus peteretur à Deo sermo compositus, si non intelligeret multùm prodesse ad transferendum cor Regis. Confirmatur primò oratione Abigail *1. Reg. 25.* quâ cohibuit David à vindicta, quam sumere intendebat de viro suo. Secundò ex D. Ambrosii eloquentiâ, quæ plurimùm valuit ad conversionem D. Augustini, ut ipse testatur *lib. 5. confess. cap. 14. & 15.* Tertiò ex D. Paulo præcipiente ad Coloss. 4. *Sermo vester semper in gratia sale sit conditus, ut sciatis quomodo oporteat vos unicuique respondere*; ergo salis, sive eloquentiæ condimentum erit effectus prædestinationis eorum, quos Concionator allicit ad virtutem.

77. Dico 6. Operatio corrigentis, & punientis est effectus multorum prædestinationis, qui corriguntur, & puniuntur. Probatur primò ex illo Matth. 18. *Corripe eum, ait, si te audierit, lucratus eris fratrem tuum.* Et Ezech. 3. *Ipse morietur quia non annunciasti ei*: Et infrà: *Si autem tu annunciaveris justo, ut non peccet justus, & ille non peccaverit, vivens vivet, quia annunciasti ei.* Ubi dicit, unum mori, quia à Propheta non corripitur; alterum ad vitam redire, quia corripitur.

78. Probatur secundò, quia quæ conducunt ad salutem, sunt effectus prædestinationis, ut diximus; sed correctio, & punitio ita conducunt; siquidem ex dolore correctionis, & punitionis oritur voluntas remedii obtinendi per gratiam, & orationis affectus ad obtinendam à Deo pœnitentiam, quam nisi Deus dederit, non possumus habere, ut patet ex illo Jerem. 31. *Castigasti me Domine, & eruditus sum*; ergo &c.

79. Dico 7. Angelorum bona sunt effectus prædestinationis hominum. Probatur primò, quia Angeli, & bona à Deo eis collata suo modo causant, & promovent hominum beatitudinem, ut patet ex illo ad Hebr. 1. *Nonnè omnes sunt administratorii Spiritus, in ministerium missi propter eos, qui hæreditatem capiunt salutis?* Et Psal. 90. *Angelis suis Deus mandavit de te*; sed quæ ita conducunt, & promovent salutem, sunt effectus prædestinationis; ergo &c.

80. Probatur secundò, quia consulunt electorum saluti, & eorum prædestinationi inserviunt suggerendo bonas cogitationes, illuminando mentem, corpus, & ejus passiones mitigando, nè virtuti resistant, orationes nostras ad Deum perferendo, impetrando, quæ petimus, alligando diabolum, & eorum vehementiores tentationes retundendo, ut ait *D. Aug. lib. 20. de Civit. cap. 7. & 8. & in Psal. 61. D. Greg. lib. 19. Moral. cap. 5. D. Bern. serm. 5. in Psal. 90.* sed quæ ita inserviunt, & conducunt ad salutem, sunt effectus prædestinationis; ergo &c.

SECTIO IV.

Utrum omnes res supernaturales sint effectus prædestinationis?

81. ADvertes primò, dona supernaturalia, prout procedunt à prædestinatione, & ad illam exequendam inserviunt ad tria capita communiter reduci, nempè ad vocationem, justificationem, & glorificationem, quæ ab Apostolo exprimuntur in illis verbis sæpè citatis, & iterùm infrà citandis ad Rom. 8. *Quos prædestinavit, &c.* & de quibus hîc eodem ordine agendum, & primò de gratia vocationis, seu auxilio excitante.

82. Advertes secundò nomine vocationis venire hîc omnes illas gratias, quæ antecedunt justificationem, dividunturque: Primò in internas, & externas; internæ sunt illustrationes, cogitationes, inspirationes, & alia auxilia prævenientia, quæ Deus in nobis sine nobis, id est, sine nostro consensu libero operatur: externę sunt miracula, prædicatio, exhortatio, lectio rerum fidei, & Scripturarum, exempla, correctiones, beneficia, flagella, & similia, quibus excitamur ad benè operandum, & sunt supernaturalia, aut intrinsecè quoad entitatem; aut extrinsecè quoad modum rationis finis, ad quem tendunt. Secundò dividuntur vocationes illæ in congruas, & non congruas, quæ distinguuntur in eo, quod congruæ connotent actum secundum, & non ita non congruæ, sed ejus negationem. His positis.

83. Difficultas 1. Utrùm omnis gratia congrua in prædestinato, sive sit excitans, sive prævenians, sive adjuvans, sive auxilians, sit effectus prędestinationis? Affirmativè. Ita *D. Thom. 1. p. q. 23. art. 5. Albert. 1. p. q. 63. memb. 1. & 2. Greg. dist. 41. q. unica a. 2. Capreol. dist. 40. q. unica. Conclus. 2. Driedo. Camerar. P. Mol. 1. p. q. 23. art. 2. d. 3. P. Vasq. d. 93. cap. 2. P. Soar. lib. 3. de prædest. cap. 6. n. 4.* quos citat, & sequitur *P. Ruiz d. 22. sect. 2. n. 2. P. Herice tract. 3. d. 30. cap. 2. n. 6. P. Alarcon. tract. 4. d. 4. cap. 2. n. 2. P. Tanner. d. 3. q. 3. dub. 1. num. 10. P. Præpos. q. 23. art. 8. dub. 6. num. 49.* & alii. Probatur primò ex illo ad Rom. 8. *Quos prædestinavit, hos & vocavit, &c.* ubi D. Aug. *Epist. 106. ad Bonifacium, & lib. de corrept. & grat. cap. 7. Hic subaudire debemus*, inquit, *secundùm propositum: Sunt enim & alii vocati, sed non electi, ac per hoc non secundùm propositum vocati.* Ubi D. August. sicut etiam in aliis plurimis locis docet vocationem secundùm propositum esse propriam prædestinatorum, & à Dei prædestinatione causari, ut illius effectus; ergo &c.

84. Probatur secundò, quia illud, cui competunt conditiones requisitæ ad rationem effectûs prædestinationis, de quibus supra, est illius effectus; sed tali gratiæ competunt omnes conditiones supra positæ; siquidem est effectus Dei, data ex intentione efficaci dăndi gloriam, supernaturalis, actu conducens ad salutem, & per merita Christi; ergo est effectus prædestinationis.

85. Probatur tertiò, quia illud est prædestinationis effectus, quod est medium ad salutem consequendam; sed tales sunt vocationes congruæ, ut constat ex illo Joan. 6. *Omnis, qui audivit à Patre, & didicit, venit ad me*: Et ex illo Cant. 1. *Trahe me post te curremus*: Ubi sermo est de vocatione congrua juxta communem Sanctorum Patrum interpretationem; ergo &c.

86. Oppositum tenent *Gabr. in 1. dist. 41. quæst. unica art. 3. dub. 1. & dist. 40. art. 1. Ocham. in 1. dist. 41.* quatenùs docent, solam gloriam esse prædestinationis effectum: pro quibus: Objicies primò. Illud est effectus prædestinationis in prædestinato, quod est proprium ipsius tantùm prædestinati; sed non ita sunt propriæ vocationes illæ congruæ; siquidem etiam competunt reprobis, ut patet ex illo Joan. 1. *Qui illuminat*, id est vocat, *omnem hominem, &c.* ergo non sunt effectus prædestinationis. Respondeo negando minorem: vocationes enim propriæ prædestinati sunt actu conducentes ad salutem consequendam, quales non sunt vocationes datæ reprobo, utpotè qui

salutem

salutem non consequetur, licet possit illam consequi, ideoque vocationes ei datæ solùm potentiâ conferunt ad salutem.

87. Objicies 2. Prædestinatio solos causat effectus, quos intendit; sed solùm intendit finem, nempe gloriam, & non media, nempè vocationes congruas; ergo solam gloriam, & non vocationes causat; consequenterque sola gloria, & non vocationes sunt illius effectus. Respondeo negando majorem: causat enim non solùm finem, quem intendit, sed etiam media, quæ eligit; nam sicut applicat Omnipotentiam, ut producat ipsum finem, ideoque illum habet pro effectu; ita etiam eam applicat, ut producat media, ideoque etiam hæc habebit pro effectu.

88. Objicies 3. Nullus effectus proprius prædestinationis potest esse cum peccato mortali; siquidem homo per illum ordinatur ad beatitudinem, & non ita potest ordinari, prout est in peccato; cùm peccatum illum actu ordinet ad ignem æternum; sed vocationes congruæ possunt esse cum peccato mortali; siquidem Deus sæpius vocat efficaciter peccatorem ad actus supernaturales fidei, & spei; ergo non sunt effectus prædestinationis. Respondeo negando majorem; ad cujus probationem dicimus, hominem per effectus prædestinationis diversimodè ordinari ad beatitudinem; nam per alios ordinatur proximè, nempè per gratiam, & merita de condigno, & cum hâc ordinatione non potest stare peccatum mortale: per alios autem ordinatur tantùm remotè, & dispositivè, nempè per actus fidei, spei, &c. & cum hac ordinatione benè potest stare peccatum mortale: cùm autem per vocationes congruas hoc secundo modo ordinetur homo ad beatitudinem, ideò illæ possunt esse effectus prædestinationis, licet possint dari cum peccato mortali.

89. Objicies 4. Pueri, qui statim post baptismum moriuntur, sunt verè prædestinati; & tamen non habent illas vocationes; cùm sint illarum incapaces; ergo jam prædestinatio non habet pro effectu vocationes. Respondeo distinguendo consequens: jam omnis prædestinatio non habet pro effectu vocationes; concedo consequentiam: aliquæ prædestinationes; nego consequentiam: nos enim non affirmamus, omnes prædestinatos habere omnes effectus prædestinationis; sed unûquemque illos habere juxta propriam capacitatem, quam non habent pueri respectu vocationum, habent tamen adulti. Accedit etiam hos pueros fuisse vocatos, non in se ipsis, quia ad hoc non habebant capacitatem, sed in illis, qui eorum baptismum procurarunt.

90. Difficultas 2. Utrùm hujusmodi vocationes congruæ in reprobis sint etiam effectus prædestinationis? Dico 1. Hujusmodi vocationes in reprobo respectu ipsius reprobi non sunt effectus prædestinationis. Ita *Albert. 1. p. q. 63. memb. 2. P. Vasq. d. 93. cap. 1. n. 3. P. Herice tract. 3. d. 30. cap. 2. n. 6. P. Ruiz. d. 22. sect. 2. n. 12.* Probatur, quia hujusmodi vocationes in reprobo non habent aliquas conditiones ex supra positis requisitas ad effectum prædestinationis; siquidem non ei tribuuntur ex intentione efficaci dandi gloriam; neque actu conducunt ad illam consequendam, sed solùm ei tribuuntur ex communi providentia supernaturali; ergo &c. Confirmatur, quia vocatio propria prædestinatorum, seu quæ est effectus prædestinationis, est vocatio data secundùm propositum; sed hæc semper sortitur effectum, & non illum sortitur vocatio illa in reprobo; ergo neque est vocatio secundùm propositum, neque effectus prædestinationis.

91. Dico 2. Hujusmodi vocationes congruæ reprobo datæ possunt esse effectus prædestinationis alterius hominis prædestinati, si hic ex bona operatione ipsius reprobi sibi in exemplum propositâ accipiat fructum aliquem vitæ æternæ. Ita *P. Herice cit. num. 6.* Probatur, quia tunc talis vocatio reprobi habet rationem gratiæ congruæ extrinsecæ respectu prædestinati illius; sed omnis gratia congrua data prædestinato, etiam si sit extrinseca, est effectus prædestinationis illius, ut infrà dicemus; ergo &c.

92. Difficultas 3. Utrùm vocationes non congruæ datæ prædestinato sint effectus prædestinationis illius? Advertes cum *P. Quiroz tract. 6. de prædest. d. 16. sect. 2. n. 8.* hujusmodi vocationes dupliciter posse esse non congruas: Primò positivè, quatenùs immediatè conjunguntur cum peccato, in quo sensu formalissimè dicuntur ejus permissiones, de quibus infrà dicemus, an sint prædestinationis effectus: Secundò negativè, quatenùs homo cum illis omittit opus consilii, nihil efficiens, quod conducat ad gratiam, aut ad ejus conservationem, in quo sensu dicit, tales vocationes esse effectus prædestinationis. Probat, quia quòd Deus det prædestinato hanc vocationem non congruam negativè, & non illam aliam positivè non congruam, oritur ex speciali providentiâ supernaturali erga prædestinatum, nè gratiam amittat; ergo talis vocatio non congrua fuit speciale beneficium; sed beneficia specialia sunt prædestinationis effectus; ergo etiam talis erit illa vocatio. Ita *P. Quiroz* & favet *P. Alarcon. tr. 4. d. 4. cap. 2. n. 5.* quæ doctrina suam habet probabilitatem; ego tamen distinctione aliquâ utendum puto. Igitur.

93. Dico 1. Vocatio illa non congrua si sumatur tantùm secundùm virtutem efficientem *in ordine* ad actum, pro quo data est prædestinato, non est effectus prædestinationis illius. Ita *P. Arrub. d. 84. cap. 2. n. 3. P. Herice tract. 3. d. 30. cap. 2. n. 10. P. Ruiz d. 22. sect. 2. num. 13. P. Arriaga d. 38. de prædest. sect. 1. subsect. 2. num. 14.* & alii communiter, quatenùs dicunt, eam non esse effectum prædestinationis, nisi conducat ad salutem. Probatur primò ex D. Aug. qui nullibi agnovit, vocationem non congruam ut sic esse effectum prædestinationis, imò solam congruam, & efficacem videtur ponere prædestinationis effectum; ergo &c.

94. Probatur secundò, quia talis vocatio, prout sic nullo modo conducit ad salutem in effectu, sive actu cōsequendam; neq; data est ex speciali affectu, sive intentione efficaci salutis consequendæ; sed quod ita se habet non est effectus prædestinationis, ut patet ex supra dictis; ergo &c. Confirmatur, quia cùm prædestinatus ei resistat, non est hîc, & nunc magis utilis ad salutem consequendam, ac si non esset ei data; atqui si ei non daretur, nullo modo esset utilis ad salutem, neque prædestinationis effectus; ergo neque hîc, & nunc talis erit.

95. Dico 2. Vocatio illa non congrua, si sumatur ut in memoriam revocata, & ipsius recordationis objectum, potest aliquando esse, & aliquando non esse prædestinationis effectus. Ita *P. Arrub. cit. P. Herice cit. n. 11. P. Ruiz cit. P. Arriaga cit. n. 15.* & quoad primam partem videtur tenere *P. Soar. lib. 3. de prædest. cap. 6. num. 7.* Probatur prima pars, quia quod est supernaturale, conducens actu ad salutem, datum ex aliqua intentione ipsius salutis consequendæ, & per merita Christi, est

effectus

effectus prædestinationis, ut patet ex supra dictis; sed ita se habet aliquando vocatio illa non congrua prout sic considerata; siquidem licet non habeat effectum, quando primò offertur ad actum proximum, ad quem data fuit, illum tamen habet postea aliquando conducens ad salutem, quatenùs in memoriam revocata movet prædestinatum ad actus gratitudinis, confusionis, doloris, & humilitatis, & ad acceptandam sequentem vocationem, ita ut Deus censeatur eam tunc dare saltem ex virtuali intentione ipsius salutis per merita Christi; ergo prout sic sumpta est effectus prædestinationis.

96. Dices: Præsens difficultas procedit de gratiâ non congruâ, & non de gratiâ congruâ; sed si illa gratia inserviret in effectu ab beatitudinem, jam esset congrua, & non incongrua, de qua loquitur; siquidem hæc non habet effectum, quem tamen illa haberet; ergo &c. Respondeo negando minorem quoad primam partem; gratia enim sumit rationem congruitatis, & incongruitatis ab effectu proximo, & per se, quem si non habeat, ut non habet talis vocatio, semper dicetur incongrua, licet remotè, indirectè, & quasi per accidens aliquem alium habeat, ut haberet hujusmodi vocatio, prout sic sumpta; siquidem essentiæ non desumuntur ab eo quod eis est per accidens, sed ab eo, quod est per se; & cùm hujusmodi vocatio non haberet effectum proximum, & per se in primo actu, ad quem fuit oblata, diceretur adhuc incongrua, licet haberet illum alium remotum, indirectum, & quasi per accidens

97. Instabis: D. Augustinus, cùm poneret vocationes congruas inter effectus prædestinationis, nunquam sic inter illos posuit vocationes non congruas; ergo &c. Respondeo D. August. semper considerasse ipsas gratias non congruas ut efficientes in ordine ad suos actus proximos, & per se, ad quos fuerunt oblatæ, in quo sensu non poterat illas vocare effectus prædestinationis, ut & nos non vocavimus, ut patet ex supra dictis.

98. Probatur secunda pars, primò, quia cùm non sit necessarium, quod hujusmodi vocationes non congruæ semper habeant talem effectum, possunt aliquando esse sine illo; siquidem aliquando potest contingere, ut homo postea nullo modo illarum recordetur; ergo etiam aliquando poterunt non esse effectus prædestinationis. Secundò, quia etiam posità tali recordatione, potest homo nullum ex illis actibus elicere; aut quia statim mortuus fuit; aut ad aliud diversus, etiam voluntariè; siquidem aliquando resistendo vocationibus potest nullum peccatum committere, neque mortale, neque veniale, si illæ sint ad actus majoris tantùm perfectionis non præceptos; in quo eventu opus non est, ut postea de tali resistentia conteratur, confundatur, aut humilietur, antequam moriatur, etiam si de illa recordetur; sed tunc tales vocationes non essent effectus prædestinationis; siquidem tunc non magis ad beatitudinem conducerent, ac si non darentur; ergo &c.

99. Dices: Tales vocationes in memoriam revocatæ semper conducunt, & sunt utiles ad salutem consequendam; ergo prout sic semper sunt effectus prædestinationis. Respondeo negando consequentiam; neque enim sufficit, ut aliquid sit effectus prædestinationis, quod conducat, & sit utile ad salutem; alioqui merita Christi, Sacramenta, & similia, cùm semper de se conducant, & sint utilia ad salutem, semper essent prædestinationis effectus, cùm tamen tales non sint in reprobis, quibus non conceduntur ex speciali intentione efficaci dandi ipsis salutem, quod erat necessarium: cùm autem Deus potuerit non dare illas vocationes prædestinato ex speciali intentione, sed ex providentia supernaturali generali, tunc saltem poterunt non esse media ad salutem, neque effectus prædestinationis, etiam si prædestinatus de illis recordetur, & illæ conducant, & sint utiles ad salutem.

Difficultas 4. Utrùm vocationes externæ sint etiam effectus prædestinationis? Affirmativè. Ita *P. Ruiz d. 22. sect. 2. n. 7.* Probatur, quia hujusmodi vocationes comprehenduntur sub nomine gratiæ, cujus præparatio est prædestinatio; sed omnis gratia, quæ à prædestinatione præparatur, conducit ad salutem, & ad illam consequendam datur ex speciali intentione; quæ autem sic conducit, & conceditur, est effectus prædestinationis; ergo &c. Confirmatur primò ex illo 2. Cor. 1. *Hâc confidentiâ volui priùs venire ad vos, ut secundam gratiam haberetis*: ubi pro prima gratia intelligit epistolam, pro secunda autem præsentiam Doctoris, ut exponunt D. Chrysost. Theodoret. & D. Hieron. Secundò, quia de Christo Domino propter eminentiam prædicationis fuit prædictum: Psal. 44. *Diffusa est gratia in labis tuis*: Et fuit expletum. Luc. 4. *Mirabātur in verbis gratiæ, quæ procedebant de ore ejus.* Tertiò ex D. Aug. *lib. 83. quæst. q. 68.* ubi hanc vocationem exteriorem cōmemorat. D. Prosper. *lib. 2. de Vocat. gent. cap. 26.* ibi: *Gratiâ Dei*, inquit, *in omnibus justificationibus principaliter præeminet, suadendo exhortationibus, movendo exemplis, terrendo periculis, incitando miraculis, dando intellectum, inspirando consilium, corq; ipsum illuminando..... Quæ opitulatio per innumeros modos, sive occultos, sive manifestos, omnibus adhibetur.* Ubi notandum, gratiam non solùm interiores, & spirituales effectus operari, sed etiam sensibiles, & exteriores; ergo cùm gratia sit prædestinationis effectus, etiam tales erunt illius effectus sensibiles, & exteriores, quando per illos vocantur electi. 100.

Difficultas 5. Utrùm præparatio Dei, ut concurrat nobiscum ad actus supernaturales sit effectus prædestinationis? Negativè. Ita *P. Ruiz d. 22. sect. 3. n. 4.* Probatur primò, quia nullus actus Dei potest esse verè, & realiter effectus; alioqui cùm effectus sit ab alio, & quid creatum, talis etiam esset ipse actus; consequenterque ipse Deus, cum quo talis actus est idem; sed præparatio Dei est actus liber ipsius Dei, cùm sit actus Voluntatis Divinæ volentis ita nobiscum concurrere; ergo non potest esse effectus prædestinationis. 101.

Probatur secundò, quia nihil est effectus sui ipsius; alioqui esset priùs se ipso; cùm omnis effectus supponat suam causam; sed hujusmodi præparatio, saltem partialiter est ipsa prædestinatio formalis; siquidem prædestinatio, non solùm est voluntas tribuendi finem, sed etiam tribuendi media; hæc autem voluntas tribuendi media est ipsa præparatio concurrendi; ergo non potest esse effectus prædestinationis; aliqui esset effectus sui ipsius. 102.

Oppones 1. Quidquid actu, & in effectu juvat ad beatitudinem consequendam, est prædestinationis effectus; sed hæc Dei præparatio ita maximè juvat; ergo est prædestinationis effectus. Resp. majorem esse veram, dummodò non sit ipsamet prædestinatio, quæ quidem maximè juvat; & tamen non est prædestinationis effectus; cùm non possit esse effectus, & causa sui ipsius. 103.

Oppones 2. Omnis gratia adjuvans, & omne auxilium 104.

auxilium sufficiens, est effectus prædestinationis, ut supra diximus; sed primum, & maximum auxiliorum, & maxima gratia adjuvans est prædicta Dei præparatio; ergo hæc est prædestinationis effectus. Respondeo majorem esse veram de auxilio, & gratia creata; non autem de auxilio, & gratia increata, qualis est hæc Dei præparatio; hæc enim, cùm sit ipsa prædestinatio, non potest esse illius effectus.

105. Oppones 3. Media necessariò requisita ad obtinendum finem, nempè gloriam, sunt effectus prædestinationis; sed præparatio concurrendi nobiscum ita est simpliciter necessaria ad obtinendam gloriam, ut sine illa non possimus eam assequi; ergo est effectus prædestinationis. Respondeo supponi falsum hanc præparationem esse medium ad finem; cùm sit voluntas dandi media ad ipsum finem obtinendum.

106. Oppones 4. Ideò hæc præparatio non esset effectus prædestinationis, quia est in Deo, & non in ipso prædestinato; sed hæc ratio non obstat; siquidem orationes Sanctorum, exhortationes, solicitudo Angeli custodis, & prælati nō sunt in prædestinato, sed extra, & tamen sunt effectus prædestinationis illius; ergo &c. Respondeo negando majorem, ut benè probat argumentum; neque enim hæc præparatio Dei definit esse effectus prædestinationis ex eo, quod non sit in prædestinato, sed ex eo, quod non possit effici, cùm sit quid increatum, & à se.

SECTIO V.

Vtrùm actus supernaturales in peccato facti; & omnes alii, prout ab homine procedunt, sint effectus Prædestinationis?

107. DIFFICULTAS 1. Utrùm actus supernaturales in peccato facti sint effectus prædestinationis? Affirmativè. Ita *P. Alarcon. tract. 4. d. 4. cap. 2. n. 3. P. Amicus d. 15. sect. 5. num. 164.* & alii. Probatur primò, quia hujusmodi actus, aut sunt meritorii de congruo, aut dispositiones perfectæ, vel imperfectæ ad justificationem, & salutem conducentes; sed quæ ita se habent inter prædestinationis effectus numerantur; ergo &c. Secundò, quia Deus propter hos actus dat auxilia congrua ad salutem inservientia; idoque Scriptura, Concilia, & Sancti Patres eos petunt à peccatoribus, ut per illos perveniant ad gratiam justificantem, & per hanc ad beatitudinem; ergo saltem remotè, & aliquo modo inserviunt ad salutem; quæ autem sic inserviunt sunt prædestinationis effectus. Tertiò, quia hujusmodi actus aliquam relinquunt facilitatem, ut homines postea in statu gratiæ alios similes exerceant, aut per se, aut à solo Deo intuitu illorum productam, ideoque inter specialia Dei beneficia numerantur, pro quibus Deo gratiarum actiones debentur; sed hæc sufficiunt, ut sint prædestinationis effectus; ergo &c.

108. Dices cum *P. Herice tract. 3. d. 30. cap. 3. n. 14.* Hi actus in tali statu facti, licet in potentiâ, sive in actu primo, ac de se sint apti, ut conducant ad salutem, non ita tamen sunt de facto in actu secundo; siquidem ad hoc debebant à Deo acceptari, & non ita acceptantur, cùm de tali acceptatione non constet; sed id erat necessarium, ut essent effectus prædestinationis; ergo &c. Respondeo negando secundam partem majoris; Deus enim de facto acceptat tales actus, ut merita de congruo, aut ut dispositiones perfectas vel imperfectas, quorum intuitu donat auxilia congrua ad actus amoris super omnia, aut contritionis, per quos acquiritur justificatio, quod constat ab Scriptura, Conciliis, & Sanctis Patribus, ut diximus. Accedit, dato quod illi actus sic producti non acceptentur à Deo, imò rejiciantur, tunc sicut non conducunt ad salutem, ita etiam dicimus non esse effectus prædestinationis, in quo eventu non procedit nostra resolutio.

109. Difficultas 2. Utrùm omnes actus supernaturales, non solùm prout procedunt à gratiâ, sive auxilio supernaturali, sed etiam prout procedunt à libero hominis arbitrio, & sunt vitales, sint effectus prædestinationis? Certum est primò, tales actus supernaturales esse effectus prædestinationis, prout sunt ab auxilio supernaturali, & à Deo ut à principali agente; neque enim de hoc est quæstio, cùm prout sic habeant omnes conditiones requisitas ad effectus prædestinationis, ut cōsideranti patebit. Certum est secundò, hanc propositionem: *Actus, sive actio supernaturalis quatenus procedit à libero arbitrio, est effectus prædestinationis*: in sensu reduplicativo esse falsam; sic enim affirmat, procedere à libero arbitrio esse formaliter idem, atque procedere à prædestinatione, sive esse effectum prædestinationis, quod est falsum; siquidem prout procedit à libero arbitrio reduplicativè non procedit à Deo; ut autem sit effectus prædestinationis debet à Deo procedere, ut supra diximus, & sic procedit specificativè; in quo sensu procedit quæstio, in qua dictiones *in quantùm, sub ratione, quatenùs, prout*, & similes accipiendæ sunt in sensu specificativo, & non reduplicativo. Hoc posito.

110. Resolutio sit: Actus supernaturales, non solùm prout procedunt à Deo per auxilia supernaturalia, sed etiam prout procedunt à libero arbitrio creato, sunt effectus prædestinationis. Ita *Scot. in 1. dist. 41. §. Sed contra istud, & dist. 47. & quodlib. 14. Greg. in 1. dist. 41. q. unica art. 2. Marsil. Sot. P. Soar. lib. 3. de prædest. cap. 5. n. 7. P. Vasq. 1. p. d. 93. cap. 1. & 3. P. Valent. 1. p. q. 23. punct. 3. Durand. dist. 41. q. 2. & 3. Carthus. in 1. dist. 41. q. 1.* quos citat, & sequitur *P. Ruiz d. 22. sect. 4. n. 17. P. Herice tract. 3. d. 30. cap. 3. num. 16. P. Arriaga d. 38. sect. 1. subsect. 2. n. 13. P. Tanner. d. 3. q. 3. dub. 1. num. 17.* & alii. Probatur primò, quia supernaturalitas istorum actuum non meretur gratiam, & gloriam, neque ad illas conducit, nisi prout liberè procedit à voluntate; siquidem si esset necessaria, aut non vitaliter producta, nihil mereretur; ergo etiam ipsa libertas, & vitalitas ita conducunt ad illas; sed quæ ita conducunt, sunt effectus prædestinationis; ergo tales sunt ipsi actus, etiam prout procedunt à libero arbitrio vitaliter operante.

111. Confirmatur primò, quia hujusmodi actus secundùm totum, quod sunt meritorii, sunt dona Dei, ut tradit Trid. *Sess. 6. cap. ult.* ibi: *Tanta est*, inquit, *Domini erga homines bonitas, ut eorum velit esse merita, quæ sunt ipsius dona*: & idem docet D. Augustin. *Epist. 105. & 106. & lib. de grat. & libero arbitr. cap. 6. & 9.* & sæpè alibi; sed ut sint meritorii de congruo, vel de condigno, debent procedere ab arbitrio liberè concurrente; quod autem est meritorium, & donum, sive beneficium Dei, & condu-

conducit ut tale ad salutem est effectus prædestinationis; ergo &c. Secundò, quia ipsa cooperatio prout procedit à libero arbitrio est per se necessaria, ut adulti consequantur justificationem, & gloriam; ergo est per se, & efficaciter intenta, prædefinita, & præparata per Dei prædestinationem; sed quæ ita se habent sunt effectus prædestinationis; ergo talis est cooperatio, prout est à libero arbitrio.

112. Probatur secundò, quia liberum arbitrium à Dei gratia movetur ad actus supernaturales, eique subordinatur juxta illud, Ezech 36. *Faciam, ut in præceptis meis ambuletis*: Et ad Philip. 2. *Qui operatur in nobis, & velle, & perficere*: Et ex Cœlestin. *Papa Epist. 1. ad Episcopos Galliæ cap. 12. Deus agit in nobis, ut quod vult, & velimus, & agamus. Et Concil. Arausican. 2. cap. 23. & 25. Milevitan. cap. 4. D. Aug. D. Hilar. D. Bern. D. Ansel.* & aliis; sed illa gratia est effectus proximus, & immediatus prædestinationis, ut supra diximus; ergo etiam actus prout procedunt ab ipso libero arbitrio gratiâ Dei adjuto, & moto erunt effectus prædestinationis, saltem remoti, & mediati.

113. Oppositum tenet *Henriquez quodlib. 4. q. 19. & quodlib. 8. q. 5. Favetq; P. Molin. 1. q. 23. art. 4. & 5. d. 1. memb. 8.* pro quibus. Argues 1. Effectus prædestinationis debent esse effectus Dei, ut diximus; sed tales non sunt hujusmodi actus, prout procedunt à libero arbitrio; siquidem Deus per illos, neque vivit, neque denominatur liber; ergo non sunt prout sic effectus prædestinationis. Respondeo negando minorem: tales enim actus secundùm suas entitates sunt, & à Deo, & à libero arbitrio, licet non sint à quolibet totaliter, sed ab utroq; simul, sicut etiam sunt actiones productivæ illorum. Patet in actione productiva ignis, quæ tota est à Deo, & non totaliter, tota, & non totaliter ab igne, tota autem, & totaliter ab utroque simul: quod est speciale in actibus liberis supernaturalibus, cùm Deus specialiter excitet, & ad illos concurrat, ut causa particularis, & non tantùm ut universalis, sicut concurrit cum igne. Neque tamen dicetur per illos vivere, quia illos in se non recipit, neque ad illos concurrit ut causa, seu potentia vitalis, dicetur verè liberè operari, quia liberè excitat, & concurrit.

114. Argues 2. Si illi actus essent effectus prædestinationis, essent etiam à Deo specialiter; sed non sunt; alioqui si essent effectus speciales Dei, non essent nobis liberi, sed necessarii; ergo &c. Respondeo negando minorem, & ejus probationem: nam sic Deus specialiter operatur, ut expectet nostram liberam determinationem ad illam excitando sine aliquo impulsu necessitante; sicque possumus ei resistere; ubi autem potest dari resistentia, datur libertas.

115. Argues 3. Hujusmodi actus, prout sunt formaliter à libero arbitrio, non sunt à gratia; sed ut sint effectus prædestinationis, debent esse à gratia; alioqui non conducerent ad salutem actu consequendam; ergo &c. Respondeo negando majorem: nam cùm liberum arbitrium ad illos excitetur per gratiam, & solùm supernaturaliter elevatum ad illos concurrat, etiam prout sunt ab illo, sunt à gratia, & ut sic specialiter eliguntur à Deo; siquidem, posita efficaci intentione gloriæ, Deus elegit illos actus, ut meritorios ad eam in effectu consequendam; illi autem non sunt meritorii, nisi prout procedũt supernaturaliter ab influxu gratiæ, & libero arbitrio; undè prout sic sunt effectus prædestinationis etiã prout procedunt à libero arbitrio,

Argues 4. Tales actus, prout procedunt à libero arbitrio, sunt causa prædestinationis; siquidem sunt ejus causa, quatenùs sunt meritorii; sunt autem meritorii, quatenùs sunt à libero arbitrio; ergo prout sic non possunt esse effectus prædestinationis. Respondeo tales actus, ut procedentes à libero arbitrio esse effectus prædestinationis, sive primæ intentionis gloriæ; siquidem ex hac movetur Deus ad excitandum ad illos; esse autem causam executionis illius, sive ut gloria in executione, & in effectu comparetur; quæ rationes, cùm sint in diverso genere non implicant. Vel dic, tales actus esse effectus, & non causam primæ vocationis; esse verò causam, & non effectus auxiliorum subsequentium gratiæ, & gloriæ, quod non implicat. Undè argumentum solùm probat hujusmodi actus esse secundos effectus respectu primorum effectuum prædestinationis, & esse causam respectu posteriorum effectuum ejusdem prædestinationis, quod non implicat. 116.

Difficultas 3. Utrùm justificatio, habitus ad justificationem aliquo modo spectantes, illorum augmentum, & remissio pœnæ sint effectus prædestinationis? Dico 1. Justificatio, sive gratia justificans est effectus prædestinationis. Ita *Richard. in 1. dist. 40. a. 1. q. 1. & dist. 41. art. 1. q. 1. & art. 2. q. 1. Marsil. in 1. dist. 41. art. 1. not ab. 1, Greg. in 1. dist. 41. q. unica art. 2. Chartagen. discurs. 3. P. Molin. 1 p. q. 23. art. 2. d. 3. P. Soar. lib. 3. de prædest. cap. 4. n. 2. P. Vasq. 1. p. d. 93. cap. 1.* quos citat, & sequitur *P. Ruiz d. 22. sect. 6. n. 9. P. Herice tract. 3. d. 30. cap. 4. n. 17. P. Tanner. d. 3. q. 3. dub. 1. n. 11. P. Præposit. q. 23. art. 8. dub. 6. n. 49.* & alii. Probatur primò ex illo ad Rom. 8. ibi: *Quos autem prædestinavit, hos & vocavit, & quos vocavit, hos & justificavit.* Et ad Ephes. 1. ibi: *Prædestinavit nos in adoptionem filiorum, &c.* ergo adoptio filiorum, quâ formaliter justificamur, decreta fuit, & causata per prædestinationem. 117.

Probatur secundò, quia D. Aug. ab omnibus receptus dicit, gratiam esse effectum prædestinationis; sed nomine *gratiæ* potissimùm significatur illa, quâ formaliter persona constituitur Deo grata, justa, & immaculata; ergo hæc est effectus prædestinationis ex mente D. Augustini. Confirmatur ex D. Prosper. *ad object. Vincent. Respons. 12.* ibi: *Prædestinatio facit* (id est causat) *ut ex filiis diaboli, fiant filii Dei*; sed filiatio Dei adoptiva fit per gratiam justificantem; ergo si hæc sit à prædestinatione, est prædestinationis effectus. 118.

Probatur tertiò, quia gratiæ justificanti competunt omnes conditiones requisitæ ad effectum prædestinationis, de quibus supra, ut consideranti patebit; deindè est singulare quoddam beneficium proprium prædestinati, simpliciter necessarium ad executionem electionis, & ab illa procedens; sed hæc sufficiunt, ut sit prædestinationis effectus, ut patet ex supra dictis; ergo &c. 119.

Dico 2. Quilibet habitus ad justificationem quolibet modo pertinentes, sunt effectus prædestinationis. Probatur, quia habitus, sive sit ille, quo homo constituitur formaliter gratus, & justus; sive sint habitus Fidei, Spei, Charitatis, & virtutum moralium, conducunt, & juvant ad consecutionem gloriæ inclinando ad proprios actus, & eo fine à Deo tribuuntur; sed quæ ita se habent sunt effectus prædestinationis; ergo &c. 120.

Dico 3. Augmentum gratiæ, & reliquorum habituum, est effectus prædestinationis; sive illud tribuatur ex opere operato ratione Sacramentorum, 121.

torum, nulla suppositâ actione libera hominis recipientis Sacramentum; sive tribuatur dependenter à libera cooperatione voluntatis humanæ. Probatur, quia quod conducit ad beatitudinem consequendam, & eo fine à Deo tribuitur, est effectus prædestinationis; sed ita conducit, & tribuitur à Deo illud augmentum; ergo &c.

122. Dico 4. Remissio pœnæ, tam in hac vita per satisfactionem, quàm in futuro sæculo per satispassionem, est effectus prædestinationis. Probatur primò, quia complet ultimatè justificationem, delens reatum, ac debitum pœnæ. Secundò, quia tollit impedimentum gloriæ, sive consecutionis illius; sed hæc sufficiunt, ut sit effectus prædestinationis; ergo &c.

SECTIO VI.

Virùm gratia per peccatum interrupta, finalis, donum perseverantiæ, & glorificatio sint effectus prædestinationis?

123. ADVERTES primò, cùm gratia habitualis sæpiùs destruatur, etiam in prædestinato, per peccatum mortale superveniens, dubium esse inter Theologos, an in prædicto eventu prima ejus productio, sive collatio fuerit effectus prædestinationis, aut solùm à communi providentia supernaturali processerit? Secundò, eandem esse difficultatem de virtutibus infusis, & de nostris actibus supernaturalibus meritoriis, quando per peccatum mortale interrumpuntur. Tertiò, quæstionem posse procedere de gratiâ interruptâ, aut quoad suam restitutionem per pœnitentiam, aut quoad primam ejus collationem, antequam per peccatum interrumpatur. Quartò, certum omnibus esse debere, per pœnitentiam recuperari, non solùm quod respondet merito de congruo pœnitentiæ, sed etiam totam intensionem gratiæ deperditæ, sive illa, aut illius pars conferatur ex liberalitate, sive ex vi meritorum, quæ per peccatum mortificata jacebant, ut suo loco dicemus, interim videri possunt *D. Thom. 3. p q. 89. art. 5. ubi P. Vasq. tom. 4. dub. 12. & 1. 2. tom. 2. de grat. d. 221. cap. 6. & P. Soar. in Opuscul. Relect. de Revivisc. meritor.* His positis.

124. Dico 1. Gratia per peccatum interrupta quoad ejus reparationem per pœnitentiam est effectus prædestinationis. Ita *P. Soar. lib. 3. de prædest. cap. 4. n. 5. P. Valent. q. 23. punct. 3. P. Herice tract. 3. d. 30. cap. 4. num. 18. P. Ruiz d. 22. sect. 7. num. 1. P. Tanner. d. 3. q. 3. dub. 1. n. 17. P. Arrub. d. 83. cap. 1. n. 1. P. Arriaga d. 38. sect. 1. subsect. 1. n. 3. P. Præpos. q. 23. art. 8. dub. 6. num. 49. P. Amicus d. 15. sect. 5. n. 161. P. Compton. tom. 1. d. 44. sect. 2. num. 6.* & alii. Probatur facilè, quia hujusmodi gratia revivisces post peccatum per pœnitentiam, sive sit eadem numero, quæ antea fuerat collata, reproducta, sive alia ejusdem intensionis, data est ex intentione dandi gloriam; & conjuncta cum perseverantia finali in re, & actu causat ipsam gloriam; ergo non potest non esse effectus prædestinationis.

125. Dico 2. Hujusmodi gratia per peccatum interrupta, etiam quoad primam ejus collationem, est effectus prædestinationis. Ita Doctores proximè citati. Probatur primò, quia hujusmodi gratiæ quoad primam ejus collationem conveniunt omnes conditiones requisitæ, & supra traditæ, ut sit effectus prædestinationis; siquidem est supernaturalis, effectus Dei, actu conferens ad salutem, ex intentione illius conferendæ, & ex meritis Christi data; sed quæ ita se habent, sunt effectus prædestinationis; ergo &c. Confirmatur, quia si non fuisset primò collata, neque postea reviviscceret, neque prædestinatus tantam haberet gratiam, & gloriam: Deindè fuit primò collata ex speciali affectu ipsius salutis; siquidem quando Deus prævidet, quod aliquid ad aliquem finem post aliquam conditionem in effectu conducet, & illud confert, absque dubio ex intentione talis finis confert; Deus autem in prima collatione illius gratiæ prævidebat, quod illa, positâ conditione pœnitentiæ factæ post peccatum, in effectu conduceret ad salutem, & illam dedit; ergo dedit ex speciali intentione ipsius salutis; sed hæc sunt requisita, & sufficiunt, ut sit effectus prædestinationis; ergo &c.

Probatur secundò, quia permissio peccati, ut infrà dicemus, est effectus prædestinationis; & tamen non conducit ad salutem, nisi interveniente peccato; ergo à fortiori illa prima gratiæ collatio erit effectus prædestinationis, licet non conducat ad salutem, nisi post peccatum per pœnitentiam extinctum. Confirmatur, quia peccatum, saltem moraliter non extinguit omninò primum jus, quod illa dedit ad gloriam, sed solùm illud mortificat, & consopit; siquidem ita adhuc vivit in acceptatione divina, ut habeat vim reviviscendi cum ipsa gratia, si peccati impedimentum per pœnitentiam removeatur; sed post illius reparationem est effectus prædestinationis, quia datjus, & conducit ad gloriam; ergo etiam ante in prima collatione talis erit, quia idem jus habet, & eodem modo ad gloriam conducit. 126.

Probatur tertiò, quia in Adversariorum sententiâ negante electionem ad gloriam ante meritа absolutè prævisa, sufficit, ut aliquid sit effectus prædestinationis, quod tribuatur ex præscientiâ conditionatâ, per quam præsciatur profuturum ad salutem consequendam, positâ aliquâ conditione; sed Deus per eandem Scientiam præscit primam illam gratiæ collationem profuturam ad salutem consequendam, si ponatur ut conditio reparatio illius post lapsum; siquidem interruptio non impedit, neque tollit talem præscientiam; ergo hoc sufficit, ut sit prædestinationis effectus. 127.

Probatur quartò, quia hujusmodi gratia semper durat, si non formaliter in se, saltem virtualiter in effectibus, nempè in meritis condignis, quorum fuit principium, & causa; siquidem talia merita non pereunt per peccatum, sed solùm mortificantur, & ideò, eo ablato, manent viva in acceptatione divina; sed sufficit, quod ita duret in effectibus, ut sit prædestinationis effectus, ut patet in vocationibus congruis, quæ sunt prædestinationis effectus, ut diximus, & tamen solùm durant in effectibus, nempè in meritis; ergo &c. 128.

Oppositum tenent *P. Vasq. 1. part. d. 93. cap. 3. P. Alarcon. tr. 4. d. 4. cap. 3. n. 9. P. Rhodez. d. 5. q. 2. sect. 7. §. 1.* & alii: Pro quibus: Objicies 1. Effectus prædestinationis cõstituuntur in quadam mediorum serie continuata usque ad gloriam in re obtentam; sed non ita constituitur illa prima gratiæ collatio; siquidem per peccatum interrumpitur; ergo non est prædestinationis effectus, sed solius providentiæ supernaturalis communis. Respondeo primò negando majorem: talis enim continuatio

tinuatio solùm esset necessaria, quando illa gratia per peccatum omninò extingueretur; non autem sic extinguitur moraliter, sed solùm ejus jus ad gloriam mortificatur, sicut & merita; sicque benè potuit Deus illam tribuere ex speciali intentione ipsius gloriæ; siquidem si illam videbat amittendam per peccatum, etiam prævidebat reparandam per pœnitentiam, ac tandem effectum habituram, & fortasse ipsum peccatum permittebat cum proposito reparationis, cùm illud non permitteret ut malum perpetuum, sed ut temporale cum voluntate, aut expressâ, aut tacitâ dimittendi illud, quod sufficit, ut ipsa gratia conseatur primò collata ex vi prædestinationis, & ut illius effectus.

130. Respondeo secundò cum *P. Soar. cit. n. 7.* licet ipsa gratia per pœnitentiam non esset reparanda, adhuc posse esse effectum prædestinationis, dummodò aliquo modo conferret ad beatitudinem; siquidem beatitudinis effectus non est sola gratia, quæ permanet in vita æterna, sed etiam quæ aliquo modo confert ad illius consecutionem; hæc autem gratia, etiamsi non esset reparanda, adhuc conferret & esset utilis ad salutem: Primò quatenùs esset occasio excitans hominem, quando postea resurgit, ut haberet plura merita permanentia in vitam æternam, aut quia inde excitaretur ad graviorem dolorem, aut ad majorem gratiarum actionem pro susceptis beneficiis, & similes actus. Secundò, quatenùs recordatio illius gratiæ amissæ posset deservire ad ferventiùs, & faciliùs conandum resarcire damnum majori cum diligentia & fervore secundùm illud Apoc 2. ibi: *Memento, unde excideris, & age pœnitentiam, & prima opera fac*: & majori cum facilitate, aut propter habitum acquisitum, aut propter bona phantasmata, quæ permanent, non obstante peccato; ergo etiam tunc ipsa prima gratiæ collatio ratione talis utilitatis erit effectus prædestinationis.

131. Instabis: D. Paulus ad Rom. 8. cit. referens effectus prædestinationis immediatè connectit justificationem cum glorificatione; ergo ut illa sit prædestinationis effectus, debet esse continuata, & non interrupta. Respondeo D. Paulum locutum fuisse de justificatione indefinitè, & secundùm se totam, quæ prout sic immediatè conjungitur cum gloria ratione alicujus illius partis, qualis est gratia finalis; non autem secundùm omnes suas partes: unde ut absolutè dicatur conjungi immediatè cum gloria, satis est, quod cum illa sic conjungatur secundùm ultimum complementum. Accedit, quod licet D. Paulus loqueretur de justificatione continuata, & hanc diceret esse effectum prædestinationis, non ideò id negavit de gratia interrupta; nam qui unum affirmat, non ideo aliud negat.

132. Objicies 2. Prima gratiæ collatio per peccatum interrupta, est etiam communis reprobis; sed in his non est effectus prædestinationis; alioqui salvarentur; ergo neque talis erit in prædestinatis. Respondeo distinguendo majorem: est etiam communis reprobis, si sumatur absolutè, & secundùm se; concedo majorem: si ut conjuncta cum prævisione reparationis, & ejus decreto consideretur; nego majorem: nam in hoc sensu fuit primò data ex speciali intentione salutis consequendæ, quod non habet, si consideretur secundùm se, quo modo datur reprobis.

133. Confirmatur exemplo ipsius gratiæ, etiam quando non interrumpitur; nam etiam tunc ejus prima collatio, si ipsa gratia consideretur secundùm se tantùm, est etiam communis reprobis; non ita tamen si consideretur ut conjuncta cum prævisione perseverantiæ finalis, & ejus decreto divino, in quo sensu est prædestinationis effectus; licet talis non sit in illo alio; ergo similiter de ipsa gratia interrupta, prout diximus. Et adhuc patet, quia Deus absolutè decrevit tantam dare huic prædestinato beatitudinem, sive gloriam, & pro medio elegit illam primam gratiæ collationem; ergo si hanc ille non haberet postea, neque daretur ejus reparatio, neque prædestinatus ipse tantam assequeretur gloriam, quantam Deus ei decreuit dare; consequenterque divinum decretum frustraretur, quod nullus dicet.

Objicies 3. Prima gratiæ collatio Adamo facta in statu innocentiæ non fuit effectus prædestinationis illius; siquidem non fuit ei collata ex meritis Christi Redemptoris, ut supra diximus; licet ipsa gratia fuerit postea ejus effectus in sui reparatione; ergo similiter gratia illa interrupta, licet sit effectus prædestinationis in sua reparatione, non ita tamen erit in sua prima collatione. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia illa prima gratiæ collatio Adamo facta non potuit esse, neque ex efficaci intentione salutis, neque ex meritis Christi Redemptoris, quia facta fuit ante peccatum absolutè prævisum; Christus autem decretus, & Adamus efficaciter electus post illud prævisum, ut supra diximus; sicque ei defuerunt hæ duæ conditiones, ideòque non fuit prædestinationis effectus: at verò cùm ita non defuerint primæ illæ collationi gratiæ interruptæ, quia jam Christus Dominus fuerat decretus, & homines efficaciter electi, potuit esse & ex meritis Christi, & ex intentione efficaci salutis; consequenterque esse prædestinationis effectus. 134.

Objicies 4. licet peccatum, ut retractatum inserviat ad salutem, non potest esse effectus prædestinationis; ergo etiam, licet hujusmodi gratia inserviat ad salutem post ejus reparationem, & ut sic sit prædestinationis effectus, non ita erit in prima ejus collatione interrupta. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia peccatum non potest in se à Deo eligi, etiam in ordine ad retractationem, ut medium ad salutem; siquidem ab eo non potest in se amari; ideoque sola ejus retractatio in se amatur, ipsum verò peccatum permittitur: at verò illa prima gratiæ collatio, cùm sit bona, potuit à Deo in se amari, sicque eligi, ut eligitur, tanquam medium ad salutem; consequenterque esse effectus prædestinationis, licet non ita possit esse peccatum. 135.

Objicies 5. Per pœnitentiam non reproducitur eadem numero gratia, quæ primò fuit collata, sed alia diversa; ergo illa prima non potest influere in salutem, quod erat necessarium, ut esset prædestinationis effectus. Respondeo quidquid sit de antecedente, illo enim dato, adhuc ipsa gratia influeret in salutem, si non physicè, de quo in præsenti non agimus, saltem moraliter, quatenùs propter illam primam ejus collationem homo postea per pœnitentiam reparatus plus gratiæ & gloriæ recipit, quàm reciperet, si talis gratiæ collatio non præcederet, quod sufficit, ut sit prædestinationis effectus: præsertim, cùm gratia, etiam quando continuatur, non semper influat physicè in beatitudinem. 136.

Objicies 6. Illa prima gratiæ collatio non conducit ad gloriam, nisi per pœnitentiam; sed pœnitentia, cùm pendeat à libera hominis voluntate, non potest videri ut conducens ad gloriam, nisi posita jam ipsius hominis determinatione, hæc au- 137.

tem non datur, quãdo datur illa prima gratiæ collatio; ergo hæc non potest tunc videri ut cõducens ad gloriam; consequenterque neq; ut effectus prædestinationis. Resp. distinguendo majorem: nisi per pœnitentiam ponendam; concedo majorem: jam positam; nego majorem: cùm autem Deus in ipsa prima gratiæ collatione per scientiam conditionatam videat ipsam pœnitentiam ponendam, ideò jam prævidet eam in effectu profuturam ad gloriam, & sub hac intentione illam tribuit.

138. Patet à simili, quia etiam quodlibet auxilium congruum, ut conducat ad gloriam consequendam, dependet à consensu libero; & donatio ultimi dependet à libera hominis acceptatione; & tamen quia Deus per scientiam conditionatam videt ipsum hominis consensum, & liberam ejus determinationem in effectu ponendam, dicimus collationem talis auxilii, quod Deus sub illa conditione prævidet profuturum, esse prædestinationis effectum; ergo similiter.

139. Instabis: Illa gratia, ut primò collata non conducit ad salutem vi suâ, sed ut per pœnitentiam reparata; ergo sola ejus reparatio erit prædestinationis effectus. Respondeo negando antecedens: pœnitentia enim non præstat huic gratiæ vim, ut conducat ad salutem, sed respectu illius solùm se habet tanquam removens prohibens peccatum, ut illius vis, & jus, quod per peccatum impediebatur, reviviscat, & obliget ad dandam gloriam; sicque à prima collatione id habuit; consequenterque fuit effectus prædestinationis.

140. Objicies 7. Quando Deus primò dat illam gratiam, neque per Scientiam Mediam prævidet, quod illa de facto conducet ad salutem, donec ipse se determinet ad dandum auxilium subsequens, per quod homo moveatur ad pœnitentiam; ergo non potuit illam dare ut sic ex efficaci intentione salutis; consequenterque neque ut effectum prædestinationis. Respondeo negando antecedens; Deus enim per Scientiam Mediam prævidet, quid posità hac, aut illâ conditione futurum sit, ideoque antequam absolutè velit dare aliquod auxilium Petro v. g. ad gratiam acquirendam, jam præscit: *Si dedero hoc, dabo etiam alterum, quo à peccato resurget*: ac proindè jam prævidet illud primum futurum utile de facto ad gloriam; consequenterque jam potest illud dare ex intentione efficaci ipsius gloriæ. Patet in ipsa prima collatione gratiæ non interrumpendæ; jam enim Deus prævidet, quod illa de facto conducet ad salutem, quia per Scientiam Mediam videt se daturum auxilia subsequentia usque ad gratiam finalem.

141. Dico 3 Gratia finalis, ut finalis, est effectus prædestinationis. Ita *P. Soar. lib. 3. de prædest. cap. 3, n. 5. P. Vasq. 1. p. d. 93. cap. 3. n. 19. P. Tanner. d. 3. q. 3. dub. 1. n. 10. P. Arrub. d. 84. cap. 2. num. 6. P. Ruiz d. 22. sect. 6. num. 4. P. Herice tract. 3. d. 30. n. 17. P. Rhodez d. 5 q. 2. sect. 7. §. 1. P. Compton. tom. 1. d. 44. sect. 2. n. 6.* & alii. Probatur primò, quia hæc gratia habet omnes conditiones supra requisitas, ut sit effectus prædestinationis; & ita est propria electorum, ut non competat reprobis; ergo procedit ut à causa ex speciali eorum electione, sive prædestinatione; consequenterq; est illius effectus. Secundò, quia gratia tunc intelligitur finalis, quando in ultimo vitæ instanti per gloriam consummatur, & eam assequitur; sed tunc est effectus prædestinationis juxta illud ad Ephes. 1. *Elegit nos in ipso, ut essemus sancti, & immaculati in conspectu ejus in charitate*; ergo gratia finalis absolutè est effectus prædestinationis. Confirmatur, quia gloria est gratia consummata; sed ut gratia consummetur, debet usque ad finem vitæ durare, quod est esse gratiam finalem; ergo sicut gloria est effectus prædestinationis, ut infra dicemus, etiam illius effectus erit gratia finalis.

Dico 4. Donum perseverantiæ etiam est effectus prædestinationis. Ita *D. Aug. lib. de prædest. Sanctor. cap. 16. lib. de bono persever. cap. 7. 8. & 17. lib. de corrept. & grat. cap. 6. 7. 8. & 12. D. Prosper. lib. 1. de Vocat. Gent. cap. 24. D. Hilar. in Epist. ad August. D. Fulgent. lib. 1. ad Monim. cap. 7. P. Soar. cit. n. 6. P. Ruiz cit. n. 5.* & alii. Probatur primò ex authoritate Cœlestin. *1. Epist. 1. cap. 11.* ibi: *Apostolicæ sedis inviolabiles sanctiones bonæ voluntatis exordia, & incrementa probabilium studiorum, & in eis perseverantiam ad Christi Domini gratiam referre docuerunt.* Et Trid. *Sess. 6. cap. 13.* decernit, *de perseverantiæ munere, de quo scriptum est. Qui perseveraverit usque in finem hic salvus erit, quod quidem aliundè haberi non potest, nisi ab eo, qui potens est, eum, qui stat, statuere, ut perseveranter stet, &c.* ex quibus constat ad perseverantiam requiri speciale auxilium gratiæ, quod solùm datur prædestinatis, qui salutem consequuuntur; ergo &c. 142.

Probatur secundò, quia donum perseverantiæ ultra gratiam sanctificantem includit specialia auxilia cõgrua tam interna, quàm externa, quibus Deus dirigit, & custodit electum, ne deficiat, saltem finaliter; sed tam hæc auxilia, quàm gratia sanctificans finalis sunt effectus prædestinationis, ut diximus; ergo etiam sic erit illud donum. Confirmatur, quia est medium supernaturale à Deo specialiter datum ad salutem in effectu consequendam; sed quod ita se habet est effectus prædestinationis; ergo &c. 143

Dices: Infantes neque possunt operari moraliter, neque peccare, neque indigent illis auxiliis, & dono perseverantiæ; ergo saltem in illis non habet locum præsens conclusio. Respondeo negando consequentiam; nam etiam suo modo eis competit, quatenùs ipsa mors in gratia habet quodãmodo rationem perseverantiæ juxta illud: *Raptus est, ne malitia mutaret intellectum ejus*: siquidem procedit ex speciali amore, & curâ Dei eos dirigentis ad talem finem âssequendum. Accedit, dato quod tale donum non competat infantibus, adhuc competere adultis, in quibus habet rationem effectus prædestinationis; neque enim dicimus debere competere omnibus prædestinatis, ut sit prædestinationis effectus; alioqui omnes prædestinationis effectus deberent sic competere omnibus prædestinatis, quod non est dicendum.

Dico 5. Gloria beatitudinis est effectus prædestinationis. Ita *D. Thom. hic q. 23. a. 2. & 5. Magist. in 1. dist. 40. Albert. 1. p. q. 63. membr. 1. Alexand. 1. part q. 28. memb. 4. a. 2. Richard. 1. dist. 40. a. 1. q. 1. Marsil. 1. q. 41. a. 1. notab. 2. 3. & 5. Gabr. dist. 41, q. unica, a. 3. dub. 1. ubi Greg. a. 1. Capreol. dist. 40. q. unica, a. 1. Caiet. Driedo, Soto, Zumel. P. Molin. hic q. 23. a. 2. d. 3. & a. 5. d. 1. memb. 6. P. Soar. lib. 3. de prædest. cap. 3. n. 2. P. Vasq. 1. p. d. 91. cap. 4. & d. 93 cap. 1. P. Bellarm. lib. 2. de grat. cap. 15. P. Valent. hic q. 23. pun. 3. P. Tanner. d. 3. q. 3. dub. 1. n. 8. P. Herice tr. 3. d. 30. cap. 4. n. 21. P. Ruiz d. 21. sect. 3. n. 2. P. Arrub. d. 84. cap. 2. n. 6. P. Alarcon. tract. 4. d. 4. cap. 2. n. 2. P. Arriaga d. 38. sect. 1. subsect. 2. n. 15. P. Rhodez tom. 1. d. 5. q. 2. sect. 7. §. 1. P. Compton. tom. 1. d. 44. sect. 1. n. 4.* & alii. Probatur primo ex illo ad Rom. 8. ubi D. Paulus inter prædestinationis effectus glorificationem enumerat. *Quos prædestinavit, hos & vocavit; & quos vocavit, hos* 145

hos & justificavit; quos autem justificavit, hos & glorificavit; ergo &c.

146. Dicent primò, hunc locum non esse intelligendum de gloria beatitudinis, sed de claritate bonæ famæ, & nominis, ut indicat verbum *Magnificavit*, quod est in alia lectione, & ut orabat Christus Dominus Joan. 17 ibi: *Clarifica me Pater*. Non placent primò, quia talis expositio est contra Sanctos Patres, & mentem D. Pauli, nam D. Paulus loquitur de gloria, quæ est per se debita justificationi, & maximè intenta per prædestinationem, qualis non est gloria illa accidentalis extrinseca, aut quia non spectat ad ordinem prædestinationis, aut quia est communis etiam reprobis, aut quia potest non esse in aliquibus prædestinatis. Et D. Aug. lib. de corrept. & grat. cap. 9. *Illa gloria*, inquit, *est hîc intelligenda, de qua idem dicit: Cùm Christus apparuerit vita nostra, tunc & vos apparebitis cum ipso in gloria.* Et lib. de prædest. Sanctor. cap. 17. *Glorificavit*, inquit, *illo utique fine, qui non habet finem.* Secundò, quia licet ibi sumatur, prout pertinet ad gloriam beatitudinis accidentalem, hæc supponit essentialem, ex qua oritur, & si illa est effectus prædestinationis, multò magis erit hæc. Ad illam lectionem *Magnificavit*, dicimus in vulgata Sixti V. legi *Glorificavit*, quæ sola lectio retenta est.

147. Dicent secundò, hunc locum intelligendum esse de augmento gratiæ & virtutum, & de adoptione divina, ut ibi exponunt D. Chrysost. *hom. 15.* & alii Patres. Sed contra primò, quia licet aliqui Patres ita exponant, nullus ex illis excluſit glorificationem; imò cùm de *adoptione* loquuntur, intelligere videntur adoptionem perfectam, & consummatam; consummatur autem per glorificationem. Secundò, quia Apostolus ibi loquitur de illa gloria, de quâ dixit 1. Cor. 2. *Oculus non vidit, &c. quæ præparavit Deus diligentibus se*; hæc autem est gloria beatitudinis.

148. Probatur secundò, quia qui efficaciter ordinat media ad aliquem finem in effectu consequendum, non solùm est causa applicationis mediorum, sed etiam assecutionis finis ipsius juxta illud, *Quidquid est causa causæ, est causa sui causati*; sed prædestinatio ordinat media efficaciter ad gloriam, ut ad finem in effectu consequendum: ergo non solùm erit causa applicationis mediorum, sed etiam assecutionis ipsius finis, nempè gloriæ; consequenterque hæc erit illius effectus. Confirmatur ab exemplo, quia ars Medicinæ ex eo, quod ordinet, & applicet efficaciter medicamenta ad corporis sanitatem in effectu consequendam, non solùm est causa illius applicationis, sed etiam istius assecutionis; ergo similiter dicendum de prædestinatione applicante media, & efficaciter intendente animæ salutem.

149. Probatur tertiò, quia gloria habet omnes conditiones, de quibus supra, ut sit prædestinationis effectus; siquidem est supernaturalis, effectus Dei, conducit actu ad beatitudinem, quatenùs actu, & formaliter illam causat in homine, procedit ex voluntate speciali glorificandi prædestinatum, & ex meritis Christi Redemptoris; ergo &c. Confirmatur, quia licet gloria sit finis prædestinationis, hoc non obstat, quominùs sit prædestinationis effectus; siquidem excepto ultimo fine, qualis est Bonitas Divina, quicumque alius finis Providentiæ Divinæ debet ab illa causari; ergo &c.

150. Oppositum tenet *Durand. in 1. dist. 41. q. 2. n. 10. & Carthag. discursu 3. dub. 2.* Pro quibus: Argues 1. Sola media sunt effectus prædestinationis: tum quia hæc definitur à D. Aug. prout supra diximus: *Præparatio beneficiorũ Dei, &c.* præparatio autem solùm est de mediis: tum etiam quia prædestinatio est pars subjectiva Providentiæ; hæc autem solùm est de mediis, non autẽ de fine, cujus intentionem efficacem supponit; sed gloria non est medium, sed finis prædestinationis, ut per se patet; ergo &c. Respondeo ad majorem, sola media esse effectus prædestinationis proximos, & immediatos; hoc autem non tollere, quominùs habeat alium remotum, & mediatum, qualis est ipsa gloria; nam si prædestinatio immediatè causat media, & media immediatè causant gloriam, etiam ratione illorum ipsa prædestinatio remotè, & mediatè causat ipsam gloriam juxta illud Philosophi: *Quidquid est causa causæ, est causa sui causati*: idemque quod dicimus de prædestinatione, dicendum est de Providentia: neque definitio D. Aug. contra hoc facit, ut consideranti patebit.

151. Instabis: Solùm id, quod conducit ad salutem est effectus prædestinationis; sed sola media conducunt ad salutem, & non ita conducit gloria; cùm sit ipsa salus; ergo sola media, & non ipsa gloria, sunt effectus prædestinationis. Respondeo omne illud, quod conducit ad salutem, aut efficienter, aut formaliter, esse effectum prædestinationis; gloria autem, licet non ita conducat efficienter, sicut media, conducit tamen formaliter, quatenùs recepta in prædestinato illum efficit formaliter glorioſum.

152. Argues 2. Glorificatio præter infusionẽ luminis, & productionem Visionis Beatæ, importat etiam unionem Essentiæ Divinæ in ratione speciei intelligibilis cum intellectu Beati; sed hanc non potest causare prædestinatio; siquidem effectus ordinatur ad prædestinatum, & ad illum non potest ordinari Essentia Divina, cùm potiùs ad illam ipse prædestinatus, & omnia alia ordinentur; ergo neque potest ipsam glorificationem causare; consequenterque hæc non est illius effectus. Respondeo negando minorem: illam enim causat eo modo, quo unitur; nam si perfectioni Essentiæ Divinæ non repugnat illa unio extrinseca cum intellectu creato, etiam non repugnabit, quod sic dicatur fieri à prædestinatione divina, & esse illius effectum.

153. Argues 3. Glorificatio est finis prædestinationis; ergo non potest esse ejus effectus; alioqui esset effectus sui ipsius; siquidem causaret media, & cùm media illam causent, etiam à se ipsa, saltem mediatè causaretur juxta illud: *Quidquid est causa causæ, est causa sui causati.* Respondeo negando consequentiam; neque enim implicat, quod una res sit causa, & effectus in diverso genere, etiam respectu ejusdem; sanitas enim est causa in genere causæ finalis respectu artis medicinæ, & est illius effectus in genere causæ efficientis; sicque similiter de glorificatione. Neque ex hoc sequitur, esse causam sui ipsius; siquidem causat media finaliter, & ab illis causatur efficienter, sicque in diverso genere, in quo non habet locum illud proloquium, sed solùm quando causant in eodem genere. Patet in prædestinatione ipsa formali, nempè actibus internis Dei, qui cùm applicent Omnipotentiam ad media producenda per auxilia congrua efficienter, & ipsa media etiam efficienter causent gloriam in executione, ipsamet gloria causatur etiam efficienter, saltem mediatè ab ipsa prædestinatione formali, cùm utraque causalitas sit in genere efficientis, aut physicè, aut moraliter; ideoque dicimus gloriam esse prædestinationis effectum.

Dico 6.

154. Dico 6. Non solùm gloria essentialis animæ, sed etiam gloria accidentalis corporis, & omnes aliæ proprietates consequentes ipsam gloriam, sive essentialem, sive accidentalem, sunt effectus prædestinationis. Ita *P. Soa. lib. 3. de prædest. cap. 3. n. 2. P. Arrubal. d. 84. cap. 2. n. 6. P. Ruiz. d. 21. sect. 3. n. 2 P. Alarcon. tr. 4. d. 4. cap. 2. n. 2.* & alii. Probatur primò, quia gloria essentialis, ut diximus, est effectus prædestinationis; ergo etiam sic erit gloria accidentalis, & omnes earum proprietates, quæ illas consequuntur; siquidem accessorium sequitur principale. Secundò, quia *quidquid est causa causæ, est causa sui causati*; sed prædestinatio est causa ipsius gloriæ essentialis, & hæc est causa gloriæ accidentalis, & utraque suarum proprietatum; ergo prædestinatio est etiam causa, saltem remota, tam gloriæ accidentalis, quàm illius proprietatum.

SECTIO VII.

Vtrùm mala pœnæ, & culpæ sint effectus prædestinationis?

155. Difficultas 1. Utrùm malum pœnæ sit effectus prædestinationis? Affirmativè. Ita *P. Soar. lib. 3. de prædest. cap. 8. num. 1.* & alii communiter. Probatur primò ex illo ad Philipp. 1. ibi: *Vobis donatum est pro Christo, non solùm ut in eum credatis, sed ut etiam pro illo patiamini:* ubi comparatur fides cum malis pœnæ; sed fides est effectus prædestinationis; ergo etiam talia erunt mala pœnæ. Secundò, quia hujusmodi mala sunt simpliciter bona, ideoque non solùm à Deo permissa pro hoc statu naturæ lapsæ, sed etiam intenta; atqui quæ ita se habent, possunt à Deo præstari ex affectu beatitudinis, & prædestinationis; consequenterque esse ejus effectus; ergo &c.

156. Probatur 3. quia Martyrium est malum pœnæ; & tamen est beneficium Dei singulare, ac medium efficacissimum ad beatitudinem consequendam; consequenterque prædestinationis effectus; ergo &c. Quartò, quia remissio pœnæ peccatis debitæ, prout prædestinatis confertur in hac vita, ut gloriam citiùs assequantur, est prædestinationis effectus, ut nullus dubitat; & tamen per mala pœnæ frequenter comparatur; ergo hæc, saltem in radice, sunt effectus prædestinationis. Confirmatur, quia malum pœnæ unius hominis potest esse effectus prædestinationis alterius, si ei prosit ad salutem, ut sæpius fit; siquidem sæpius unus videns alterum patientem, excitatur ad actus virtutum exercendos, per quos gloriam in effectu assequitur; ergo &c.

157. Dices: Decretum pœnæ, cùm supponat culpam, pertinet ad voluntatem subsequentem; sed prædestinatio est voluntas antecedens; ergo ipsa pœna non potest esse effectus prædestinationis. Respondeo primò negando consequentiam; neque enim argumentum probat; siquidem cùm effectus supponat causam, nihil officit, imò requiritur, ut aliquid sit effectus, quod sit aliquid subsequens ipsam causam. Secundò, Deum ex intentione gloriæ inter alia media ad eam consequendam, potuisse eligere aliquid, quod supponat culpam, & hoc potuisse esse ipsum malum pœnæ satisfactoriæ; sicut etiam potuit eligere pœnitentiam, quæ etiam supponit peccatum, prout supra diximus.

158. Instabis: Si Deus eligeret mala pœnæ, ut media ad salutem, aut ea eligeret ante, aut post culpam prævisam in esse absoluto: Non primum; jam enim supra diximus, Deum non prædefinire pœnam, ut pœnam ante culpam absolutè prævisam: Non secundum; siquidem, cùm ipsa pœna sit medium propinquius fini, debet intendi priùs; ergo &c. Respondeo primò cum aliquibus, Deum eligere hujusmodi mala ante prævisam culpam in esse absoluto, sed post illam prævisam in esse conditionato, quod non reputant inconveniens, cùm sit in ordine ad majus bonum ipsius patientis.

Respondeo secundò, Deum ea eligere post culpam absolutè prævisam, & nullum esse inconveniens, quod tunc posteriùs eligat medium propinquius fini, quando illud priùs eligere repugnat illius Bonitati Divinæ: solùm enim tunc priùs eligit quod est propinquius, quando id non habet essentialem repugnantiam cum sua Bonitate. Addo ad verificandam conclusionem satis esse, si loquamur de malo pœnæ minùs rigorosæ, qualis est sola meritoria; non autem de illa, quæ est rigorosè satisfactoria. 159.

Difficultas 2. Utrùm malum culpæ, sive peccatum sit effectus prædestinationis? Advertes, malum culpæ, sive peccatum hîc considerari posse, aut secundùm malitiam formalem, aut secundùm suam entitatem physicam, & materialem, quam habet, & tunc aut prout ipsa materialitas procedit à peccatore; aut prout procedit à Deo; nihil enim reale physicum producitur in rerum natura, ad quod Deus non concurrat, saltem ut causa universalis. Hoc posito. 160.

Dico 1. Peccatum consideratum secundùm malitiam formalem non est effectus prædestinationis. De hoc nullus Catholicus dubitat. Ita *P. Soar. lib. 3. de prædest. cap. 8. n. 2. P. Vasq. 1. p. d. 93. cap. 2. P. Ruiz. d. 23. sect. 1. n. 1. P. Herice tract. 3. d. 30. cap. 6. n. 29.* & alii. Probatur primò, quia effectus prædestinationis est effectus proprius Dei; sed non ita est peccatum secundùm suam malitiam formalem, ut dicitur in Concil. Arausi. *cap. ult.* & in Trid. *Sess. 6. can. 7.* alioqui Deus diceretur specialis causa, & author peccati; ergo &c. Secundo, quia effectus prædestinationis debet actu conducere ad vitam æternam; sed non ita conducit peccatum secundùm malitiam formalem, imò potiùs ab illa avertat ad pœnam æternam; ergo &c. Tertiò, quia effectus prædestinationis debet à Deo intendi specialiter in ordine ad beatitudinem; sed non ita intenditur, neque intendi potest peccatum, imò à Deo positivè per nolitionem rejicitur juxta illud: *Quoniam non Deus volens iniquitatem tu es*; ergo &c. Quartò authoritate D. Aug. *lib. de prædest. Sanctor. cap. 10.* ubi dicit, Deum sola illa prædestinasse, quæ ipse facturus est; sed non est facturus peccatum, ut ejus author; ergo neque illud prædestinavit; consequenterque non est effectus prædestinationis. 161.

Dico 2. Peccatum consideratum secundùm suam materialitatem, prout hæc procedit à peccatore, etiam non est effectus prædestinationis. Ita *P. Soar. cit. P. Herice cit. P. Ruiz cit. n. 2. P. Alarcon. tr. 4. d. 4. cap. 5. n. 5.* & alii infrà citandi. Probatur primò, quia effectus prædestinationis debet esse specialiter à Deo, & ab eo volitus; sed materialitas peccati, prout est à peccatore non est à Deo, neque ab eo volita, imò prohibita; ergo &c. Secundò, quia ipsa materialitas peccati, prout est à peccatore, est causa proxima, & proximum fundamentum ipsius peccati; ergo si prout sic esset 162.

à Deo

à Deo, ab eo esset causa proxima, & proximum fundamentum peccati; sed hoc est impossibile; ergo etiam quod illa materialitas, prout sic sit à Deo; consequenterque quod sit prædestinationis effectus; siquidem cùm prædestinatio sit actus internus Dei, quod ab illa est, etiam est à Deo specialiter.

163. Dico 3. Peccatum consideratum secundùm suam materialitatem, etiam prout hæc procedit à Deo, non est effectus prædestinationis. Ita *P. Alarcon. tract. 4.. d. 4. cap. 5. num. 7.* Probatur primò, quia illud est prædestinationis effectus, quod Deus speciali voluntate positiva eligit ex intentione gloriæ, ut medium ad ipsam gloriam consequendam; sed non eligit ut sic eam peccati materialitatem, etiam in sensu proposito; siquidem Deus de se est absolutè indeterminatus ad eam, & solùm ad illam concurrit per voluntatem permissivam determinatus, seu potiùs attractus à causâ secundâ; ergo neque ut sic est effectus prædestinationis.

164. Probatur secundò, quia si peccatum, prout sic esset effectus prædestinationis, aut talis esset ut habet conjunctam malitiam formalem; aut ipsius peccati materialitas per se nudè sumpta: Non primum, alioqui ipsa malitia formalis, saltem connotativè, esset effectus prædestinationis, quod dicere, hæreticum est: Non secundum, quia ut sic non inservit ad beatitudinem consequendam, neque physicè, cùm eam physicè non producat, neque moraliter, quia cùm non sit actus bonus, non potest esse causa meritoria illius; ergo nullo modo potest esse prædestinationis effectus.

165. Probatur tertiò, quia ita se habet ipsa materialitas, prout procedit à Deo, atque se habent Cœli, & aliæ entitates naturales, quæ à Deo procedunt, & sunt effectus creationis, aut ipsi creationi debentur, & à Deo dantur ut ab authore naturæ, & non ex gratia Christi; sed hujusmodi entitates non sunt prædestinationis effectus; ergo neque illa materialitas, sive entitas materialis peccati, talis erit; & à fortiori, cùm Deus ad illas concurrat voluntate positivâ, & non ita ad hanc, sed solâ permissivâ.

166. Oppositum tenent aliqui Recentiores, quos tacito nomine refert *P. Alarcon cit. n. 6.* & tenet *P. Gil.* hîc in manu scriptis *d. 5. sect. 4.* pro quibus. Objicies 1. Illud, cui competunt conditiones requisitæ, ut sit prædestinationis effectus, non potest non esse illius effectus; sed ita competunt materialitati peccati, prout sic consideratæ; siquidem est à Deo; potest inservire ad salutem, quatenùs potest excitare prædestinatum, saltem ad actum fidei, quo credat, Deum esse Causam Primam, sicque de aliis; ergo &c. Respondeo negando minorem, ad cujus probationem dicimus, talem materialitatem esse quidem à Deo voluntate tantùm permissivâ determinatâ à voluntate creatâ liberè operante; non autem voluntate positivâ eam eligente ut medium ad salutem, quod erat necessarium, ut esset prædestinationis effectus. Deindè quod ex illa possit prædestinatus moveri ad illum actum fidei, parum refert; siquidem ad illum potest etiam moveri à creatione Cœlorum, aliarumque rerum naturalium; & tamen nullus dicit, ipsam creationem nobis fuisse datam ex speciali electione ad gloriam, neque esse prout sic prædestinationis effectum.

167. Objicies 2. Materialitas illa, prout sic considerata, potest esse materia timoris, & cautelæ, quatenùs prædestinatus in illa videt, se posse à Deo deseri, & suæ malitiæ tradi: sic etiam potest esse materia pœnitentiæ, humilitatis, & causa confessionis, & confusionis; licet enim ut sic non sit culpa formalis, est saltem materialis, seu materia culpæ, quatenùs peccator malè utitur entitate physica, sive Dei concursu, illum inficiendo malitiâ formali, sicque erit materia saltem remota pœnitentiæ; sicut gladius parricidio inserviens est postea materia pœnitentiæ, & lacrymarum occasio; ergo ut sic potest etiam esse à Deo efficaciter intenta ex affectu beatitudinis consequendæ; consequenterque esse prædestinationis effectus.

168. Respondeo negando cõsequentiam; neque enim omne illud, quod est causa aliquo modo alicujus medii ad beatitudinem consequendam, dicitur prædestinationis effectus; siquidem ipsamet malitia formalis, & hæc eadem materialitas peccati, prout procedit à peccatore, possunt esse causa illorum, & plurium aliorum actuum; & tamen non sunt prædestinationis effectus, ut diximus, quia à Deo positivè non amantur, neque eliguntur; sicque similiter de ipsa materialitate, prout procedit à Deo, licet ad eos actus inserviat; alioqui dicamus Tyrannorum peccata esse effectus prædestinationis, quia aliquo modo inserviunt ad Martyrum beatitudinem.

169. Objicies 3. Ideò ipsa materialitas, prout sic, non esset effectus prædestinationis, quia ad hoc deberet Deus eam velle, non autem potest illam velle ut sic, quin etiam velit ejus malitiam juxta proloquium: *Qui vult antecedens, vult etiam consequens*; sed potest velle ipsam materialitatem, quin velit ejus malitiam; siquidem illa malitia non est connexa cum materialitate peccati, prout hęc est à Deo, sed tantùm prout est à peccatore; ergo &c.

170. Respondeo negando minorem, ad probationem dicimus, malitiam de facto non esse connexam cum ea materialitate, prout procedit à Deo; siquidem Deus eam non vult positivâ voluntate se ad illam determinando, sed solùm voluntate permissivâ, quatenùs ut Causa Universalis sequitur determinationem voluntatis creatæ: at verò si Deus eam vellet positivè, & voluntate speciali eam eligeret, ut medium ad salutem, quod necessarium erat, si esset prædestinationis effectus, tunc non posset non etiam velle ipsam malitiam formalem; siquidem non ex alio capite eam vult ipse peccator; cùm autem hoc sit impossibile, etiam impossibile est, quod ipsa materialitas prout sic sit prædestinationis effectus.

171. Objicies 4. ex D. Paul. ad Rom. 8. ibi: *Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum*; sed hæc propositio est universalis, ut patet ex verbo *omnia*; ergo debet intelligi etiam de peccatis, saltem in sensu proposito. Respondeo talem propositionem, licet universalis, intelligendam esse de omnibus illis, quæ sunt, & possunt esse speciales effectus Dei, & ab eo voliti positivè; tale autem non est peccatum, etiam prout sic consideratum, ut patet ex dictis.

SECTIO VIII.

Utrum permissio peccati sit prædestinationis effectus?

172. RESOLUTIO sit: Permissio peccati, tam proprii, quàm alieni potest esse, & sæpiùs est effectus prædestinationis. Ita *D. Thom. D. Anselm. P. Soar. lib. 3. de prædest. cap. 8. num. 4.* quam sententiam dicit, frequentiùs hoc tempore sequi Recentiores Theologos. *P. Tanner. d. 3. q. 3. dub. 3. n. 4. P. Ruiz. d. 23. sect. 1. n. 6. & 7. P. Arriaga d. 38. sect. 3. P. Amicus d. 15. sect. 5. n. 172. P. Granad. tract. 6. d. 5. n. 7. P. Molin. Bannez Carthag. Zumel. P. Fasol. q. 23. aat. 2. dub. 4. P. Rhodez d. 5. q. 2. sect. 7. §. 3.* & alii. Probatur primò authoritate Scripturæ Psal. 57. ibi: *Lætabitur justus, cùm viderit vindictam, manus suas lavabit in sanguine peccatoris*: ubi D. August. *Justus*, inquit, *qui videt vindictam peccatoris, profecit, & mors unius valet ad vitam alterius.* Et ad Rom. 11. 11. Ubi loquens Apostolus de peccato Judæorum sic ait: *Nunquid sic offenderunt, ut caderent? Absit. Illorum delicto salus est gentibus*: quibus ex locis constat, Deum assumere permissionem peccati ut medium ad salutem; sed quæ Deus sic eligit sunt prædestinationis effectus; ergo &c.

173. Probatur secundò ratione, quia tali permissioni competunt omnes conditiones supra assignatæ; siquidem est eo modo, quo fieri potest, effectus Dei, actu utilis ad salutem per martyrium, pœnitentiam, humilitatem, cognitionem propriæ miseriæ, majorem curam, ac diligentiam in obediendo Deo, aliasque virtutes indè ortas; deindè ex tali fine potest à Deo intendi, & de facto sæpius intenditur ab ipso Deo, & propter talem finem dicitur supernaturalis quoad modum; ergo non potest non esse prædestinationis effectus, cùm habeat omnes conditiones ad id requisitas.

174. Confirmatur primò, quia cùm permissio, formaliter loquendo, consistat in negatione auxilii, quod Deus prævidet futurum efficax ad vitandum peccatum, sæpè negatio talis auxilii in hac, aut illa circumstantia, ex qua prævidet postea infallibiliter orituram pœnitentiam, aliosque actus ad salutem inservientes, qui aliter non haberentur, non est minùs gratia, quàm est collatio ipsius auxilii efficacis in aliis occasionibus; neque minùs procedit à Voluntate Dei; sicut enim Deus liberè dat tale auxilium, ita etiam liberè non dat, sive negat; sed collatio talis auxilii ex eo, quod sit gratia specialis, est effectus prædestinationis; ergo etiam cùm illa negatio sit in illis occasionibus specialis gratia, erit etiam prædestinationis effectus.

175. Confirmatur secundò, quia Deus, ut ait D. Damascen. *lib. 2. de fide cap. 29.* aliquando vult permittere peccatum propter suam gloriam, juxta illud ad Rom. 8. *Ut ostenderet divitias gratiæ suæ in vasa misericordiæ, sustinuit in multa patientia vasa iræ*, & sic etiam permisit peccatum Adæ, ut in procuranda hominum salute suam Sapientiam, & Misericordiam manifestaret: aliquando propter aliorum salutem, & utilitatem juxta illud 2. Reg. 16. *Dominus præcipit illi, ut maledicat ..... Si fortè respiciat Deus humilitatem meam.* Et Gen. 45. & 50. *Vos cogitastis de me malum, sed Deus vertit illud in bonum*: aliquando propter propriam utilitatem juxta illud 1. ad Tim. 1. *Tradidit illum Satanæ* (id est permisit tentationem,) *ut discat non blasphemare.* Et D. Aug. *lib. 14. de Civit. cap. 13. Audeo*, inquit, *dicere, superbis utile esse cadere in aliquod manifestum peccatum, ut sibi displiceant, qui jam sibi placendo ceciderant*: Idem habet *lib. de corrept. & grat. cap. 9. & lib. Soliloq. cap. 28. & D. Bern. serm. 23. in Cant. & D. Greg. lib. 2. Mor. cap. 27.* sed quæ Deus ita vult, potest specialiter intendere ex intentione gloriæ dandæ; quæ autem sic intendi possunt, sunt prædestinationis effectus; ergo &c.

176. Confirmatur tertiò, quia permissio peccatorũ in reprobis est effectus reprobationis, ut infra dicemus; ergo à fortiori in prædestinatis erit effectus prędestinationis; siquidem magis dignũ est Sapientiâ, & Bonitate divinâ mala permittere ex intentione efficaci majoris boni, & utilitatis in amicis, quàm ex intentione puniendi in inimicis, ut ait D. Aug. *lib. de corrept. & grat. cap. 10. Scivit*, inquit, *Deus magis ad suam omnipotentissimam bonitatẽ pertinere etiam de malis benefacere, quàm mala esse non sinere.* Accedit quod hic sit melior modus providendi prædestinatis, & indicium majoris amoris erga illos, quatenùs circa illos non solùm nihil omninò facit, sed etiam nihil omninò permittit, nisi propter efficacem intentionem prædestinationis.

177. Oppositum tenent *P. Vasq. 1. p. d. 93. cap. 2. n. 9. P. Herice tract. 3. d. 30. cap. 6. num. 42. P. Arrub. d. 82. cap. 2. n. 3. P. Becan. cap. 14. conclus. 1. & 2. P. Alarcon. tract. 4. d. 4. cap. 5. n. 21. P. Præposit. q. 23. art. 8. dub. 6. n. 57. P. Compton. tom. 1. d. 44. sect. 3. num. 2.* & alii: pro quibus: Argues 1. Prædestinatio, ut diximus ex D. Aug. est præparatio beneficiornm, & gratiæ efficacis; sed permissio peccati, neque est beneficium, neque gratia, cùm potius sit negatio beneficii, & gratiæ; ergo &c. Respondeo distinguendo minorem: neque est beneficium, neque gratia secundùm quod habet ab intrinseco; concedo minorem: de se enim est indifferens ad bonum, aut malum finem: secundùm ordinationem extrinsecam, quam habere potest in ordine ad salutem; nego minorem: Deus enim sæpius prævidet orituram ex illa pœnitentiam, & contritionem finalem, eamque ex tali fine intendit. Patet à simili, quia etiam interesse morti amici, aut in se citiùs mori in gratia finali, non est beneficium, neque gratia; & tamen si ex illis intendantur salus, & evitatio mortis in peccato juxta illud: *Raptus est, ne malitia mutaret intellectum ejus*: erunt beneficia, & gratia specialis, consequenterque prædestinationis effectus, ut supra diximus; ergo similiter de permissione peccati.

178. Argues 2. Permissio peccati est carentia gratiæ, cùm sit negatio auxilii efficacis ad peccatum vitandum; ergo non potest esse signum ipsius gratiæ; consequenterque neque effectus prædestinationis. Respondeo permissionem esse carentiam alicujus tantùm gratiæ, non tamen omnis gratiæ; sicque licet non sit signum auxilii efficacis, cujus est carentia, potest esse signum alicujus alterius gratiæ, nempè pœnitentiæ, humilitatis, & confusionis, quæ ex illa oriri possunt, & Deus velle ex intentione salutis.

179. Instabis: Hæ, & similes aliæ virtutes possunt aliundè obtineri; ergo non est cur propter illas ametur à Deo ipsa permissio peccati. Respondeo negando consequentiam; nam ut aliquid sit prædestinationis effectus, non opus est, quod sit medium unicè necessarium ad salutem consequendam, sed sufficit, quod ad illam conducat; alio-

qui

qui nulla res supernaturalis in particulari esset effectus prædestinationis; siquidem sine hac, vel illâ posset ipsa gloria obtineri: cùm autem permissio conducat ad salutem, ut patet ex dictis, erit prædestinationis effectus, licet ipsa salus posset alioqui obtineri per pœnitentiam, & alios actus aliundè acquisitos.

180. Argues 3. Nobis licet petere à Deo omnes prædestinationis effectus, & pro illis gratias Deo agere; sed non ita licet petere permissionem peccatorum, cùm potiùs jubeamur oppositum petere: *Et ne nos inducas in tentationem*: neque pro illa debemus gratias agere; ergo &c. Respondeo primò negando consequentiam: nos enim solùm possumus amare, petere, & gratias agere pro illis prædestinationis effectibus, qui nostram non involvunt malitiam, & peccatum; cùm autem sic infallibiliter involvat permissio peccati, ideò non possumus eam amare, neque petere, neque pro illa gratias agere; strictiùs enim tenetur quisque vitare in se, quàm in aliis occasiones peccati, & illud non permittere; ideoque Deus potest illud in nobis permittere, non ita tamen nos possumus in nobis illud permittere, cùm illud sic permittere, sit peccare, quod vitare tenemur.

181. Respondeo secundò cum *P. Herice cit. num. 38. P. Alarcon. cit. n. 62.* & aliis, negando minorem, si permissio sumatur, non ut connexa cum peccato, sed illo conditionatè supposito, sed ut est connexa cum heroica pœnitentia, humilitate, & similibus actibus, sicut à Deo amatur, & intenditur; nam prout sic est aliquid bonum ad salutem, ego autem possum amare, & petere quidquid mihi est bonum ad salutem, non attendendo ad peccatum. Neque contra hoc aliquid petimus in Oratione Dominica, sed tantùm non induci in tentationem, id est, tentatione non seduci, sive quod Deus non permittat, nos in illis constitui occasionibus, in quibus prævidet in peccatum casuros. Addo cum *P. Arriaga tom. 3. de Actibus humanis, d. 19. n. 64.* posse nos amare, & petere à Deo peccati permissionem, quatenùs est voluntas dandi auxilium sufficiens absolutè, non tamen quatenùs includit denominationem sumptam ex non futura hominis, & illius voluntatis cooperatione, sic enim esset amare peccatum.

182. Argues 4. Christus Dominus applicavit sua merita pro omnibus prædestinationis effectibus, eos nobis postulando; sed non ea applicavit pro permissione peccati, & negatione auxilii efficacis, eas nobis postulando; ergo &c. Respondeo negando minorem; nam Christus Dominus applicavit sua merita pro permissione peccati, eam nobis postulando eo modo, quo illa à Deo fuit amata, & electa ut prædestinationis effectus.

183. Argues 5. Ut permissio peccati sit prædestinationis effectus, debet à Deo eligi ut utilis ad salutem; sed non potest sic eligi; siquidem redditur utilis per peccatum, imò per illud ut futurum constituitur formaliter in ratione permissionis; Deus autem nequit amare peccatum; ergo &c. Respondeo ad majorem, debere eligi quà utilem utilitate remotâ, non formaliter, & reduplicativè, sed tantùm materialiter, & specificativè, quatenùs scilicet per Scientiam Mediam videtur utilis, non ob aliquam necessariam connexionem, quam habeat cum ipsa utilitate remota, sed quàm habeat ex malitia, & libera hominis determinatione conditionata, per quam infallibiliter, non necessitate antecedente, sed consequente ponetur extra causas.

Neque in hoc datur aliqua repugnantia; siquidem de facto, ut communiter admittitur, Deus eligit permissionem unius peccati minoris, ut alia plura, & majora evitet, quam tamen non eligit reduplicativè quà utilem, amando ipsam utilitatem, sed tantùm specificativè, quatenùs scilicet per Scientiam Mediam, suppositâ determinatione hominis conditionatâ, eam videt utilem. Ad illud, quod additur de constitutione permissionis per peccatum, dicimus, non constitui per illud formaliter, sed per donationem concursûs indifferentis, & auxilii sufficientis cum negatione auxilii congrui connotando ipsum peccatum conditionatè futurum cognitum per Scientiam Mediam indirectè, & in obliquo. Dixi supra *utilitate remotâ*, quia proximè est etiam utilis ad salutem per pœnitentiam, & alias virtutes, secundùm quam utilitatem potest amari reduplicativè. 184.

Argues 6. Permissio peccati non potest eligi efficaciter, quin etiam sic eligatur pœnitentia, per quam conducit ad salutem; sed Deus nequit sic eligere pœnitentiam; alioqui saltem mediatè eligeret ipsum peccatum, quod ipsa pœnitentia supponit; ergo &c. Respondeo primò negando minorem, & ejus probationem, ut latè probavimus supra *d. 2. à n. 661.* nam electio, & prædefinitio pœnitentiæ non est voluntas positiva peccati, sed tantùm permissiva, cùm hæc tantùm requiratur, & sufficiat ad pœnitentiam ipsam ex peccato secuturam. 185.

Respondeo secundò cum *P. Soar. cit. à num. 14.* negando majorem: potest enim, inquit eligi ut inserviens ad humilitatem, quæ etiam sine peccato haberi potest, & si aliquando illud supponit, id est tantùm per accidens. Non placet *P. Arriaga cit. num. 26.* nam quando Deus eligeret ipsam permissionem in ordine ad humilitatem; aut hæc humilitas esset aliqua indeterminata, & in communi abstrahens ab illa, quæ oritur ex cognitione proprii peccati, & ex cognitione alicujus imperfectionis physicæ; aut esset illa, quam homo determinatè elicit ex cognitione proprii peccati: Non prima; siquidem permissio peccati ad eam non determinat, neque Deus habet talem actum ad ipsum objectum confusum, & indeterminatum: Si secunda, talis humilitas non minùs supponit peccatum, quàm pœnitentia; ergo si permissio non potest amari in ordine ad hanc, quin etiam ametur peccatum, etiam non poterit amari in ordine ad illam, quia etiam amabitur peccatum: aut si potest sic amari in ordine ad illam, etiam poterit sic amari in ordine ad pœnitentiam. 186.

Argues 7. Permissio peccati non est aliquid positivum, sed negativum; cùm sit negatio auxilii efficacis; sed prædestinationis effectus debet esse aliquid positivum; ergo &c. Respondeo negando minorem; nam mors justi est negatio; siquidem est privatio vitæ; & tamen data in hac, aut illa occasione, in quâ decedit cum gratiâ finali, ad vitandum in alia mortem æternam, est effectus prædestinationis, ut supra diximus. 187.

Argues 8. Deus non potest amare peccatum, neque illud eligere ut medium ad salutem; ergo neque sic poterit amare, neque eligere ejus permissionem; consequenterque hæc non potest esse prædestinationis effectus. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia peccatum de se est malum; & non ita est ejus permissio, sed de se est indifferens ad bonum, aut ad ma- 188.

lum juxta finem intentum, qui si fuerit honestus, qualis est beatitudo, ad quam ipsa permissio potest ordinari, etiam illa honesta erit, & ut talis poterit à Deo eligi, & amari.

189. Instabis: Deus non potest amare permissionem peccati, ut permissio est; alioqui cùm permissio ut sic dicat donationem auxilii sufficientis, ut sufficiens est, & hoc ut sic dicat negationem consensûs, hæc autem formaliter sit peccatum, si Deus vellet tale auxilium ut sic, vellet etiam peccatum; sed hoc non est dicendum; ergo neque illud, ex quo sequitur. Respondeo negando majorem, ad cujus probationem dicimus, Deum tribuere illud auxilium positivè, quatenùs habet sufficientiam ad ponendum consensum, & non positivè, sed tantùm permissivè, quatenùs habet negationem illius; quæ negatio cùm non sit per se annexa ipsi auxilio, sed tantùm ex mala, & libera hominis determinatione, quam Deus prævidet per Scientiam Mediam, ideò non sequitur, quod Deus, licet velit tale auxilium ut sic, velit etiam ipsum peccatum.

190. Argues 9. Illud, cujus oppositum est de se majus bonum, non potest esse beneficium; sed auxilium efficax ad vitandum peccatum est majus bonum, quàm illius negatio. quæ in permissione ipsius peccati reperitur; ergo hæc non potest esse beneficium; consequenterque neque prædestinationis effectus. Respondeo majorem esse absolutè falsam; nam secundùm se majus bonum est vita temporalis, quàm ejus carentia; bona valetudo, quàm ejus carentia; & habere esse, quàm illud non habere; & tamen quia hîc, & nunc cujuslibet negatio utilior est ad vitam æternam, ideò majus bonum reputatur juxta illud Christi Domini de Juda, Matth. 26. ibi: *Bonum erat ei si natus non fuisset homo ille.*

191. Patet ratione, quia cùm bonitas cujuslibet rei desumenda sit in ordine ad subjectum ratione finis, ad quem ei magis inservit, accidere potest, quod una res, quæ secundùm se melior erat ad aliquem finem inferiorem, non ita sit in ordine ad alios fines superiores, sed ad hos magis inserviat ejus negatio, in quo eventu hæc reputabitur majus beneficium, ut reputatur in exemplis adductis. Undè ad minorem argumenti dicimus, vocationem congruam posse quidem esse utiliorem ad vitandum peccatum furti v. g. & non ita esse utiliorem ad actus pœnitentiæ, humilitatis, & similes, ad quos potest magis inservire ejus negatio, & illi magis inservire ad salutem, in quo eventu hîc, & nunc majus beneficium erit ejus negatio, quàm ipsa vocatio congrua.

DISPUTATIO V.

De Reprobatione.

SECTIO I.

Quid sit, & an detur in Deo Reprobatio?

Difficultas 1. Qualia sint reproborum nomina? Dico 1. Eorum, qui damnantur, plura sunt in Sacris Litteris nomina: dicuntur enim odio habiti, vasa contumeliæ, & iræ apta in interitum. Rom. 9. dicuntur etiam *despecti*, Eccles. 7. Psalm. 26. & 137. *expulsi*, Luc. 13. *repulsi*, Rom. 11. Proverb. 14. Psal. 118. & 87. *projecti*. Jerem. 6. *foras ejecti*, *missi*, & *expulsi*, Joan. 6. & 15. & Matt. 13.

Dico 2. Hoc nomen *reprobus* in Scriptura solet usurpari absolutè pro improbo, seu peccatore, ut constat Eccles. 9. ibi: *Speciem mulieris multi admirati, reprobi facti sunt.* Et 1. Cor. 9. *Ne fortè cùm aliis prædicaverim, ipse reprobus efficiar.* Et 2. Cor. 13. *Nisi fortè reprobi estis.* Et 2. Tim. 3. *Reprobi circa fidem.* Et ad Hebr. 6. *Proferens spinas ac tribulos, reproba est, & maledicto proxima*: Nunquam tamen invenitur expresè sumptum ad significandos damnatos ad pœnam æternam, ut notat *P. Soar. lib. 5. de prædest. cap. 1. num. 1. & P. Vasq. 1. part. d. 96. cap. 4.* sed à Theologis transfertur ad illos significandos, sive sint damnati ad solam pœnam damni, ut sunt qui cum solo originali decedunt, sive etiam ad pœnam sensûs, ut qui decedunt cum peccatis personalibus, sicque apud Scholasticos idem est reprobus, atque damnatus.

Dico 3. Duo sunt frequentiora nomina, quibus Scholastici solent quoslibet non prædestinatos appellare: Primum est nomen *reprobus*, quod adæquatè correspondet reprobationi, quatenùs hæc potest accipi non solùm pro scientia judicantis aliquid esse malum, sicque dignum ut rejiciatur; sed etiam pro libera electione voluntatis decernentis aliquid ut malum, & indignum rejicere; quæ duæ significationes colliguntur ex significatione approbationis juxta illud Actor. 2. *JESVM Nazarenum Virum approbatum.* Secundum nomen est *præscitus*, non quia prædestinatos Deus non præsciat, cùm prædestinatio sit ipsa scientia approbationis; & Deus specialiter eos agnoscat, & præsciat, ut patet ex illo Joan. 10. *Cognosco oves meas.* Et ad Rom. 11. *Non repulit Dominus plebem suam, quam præscivit.* Et 2. Tim. 2. *Novit Dominus qui sunt ejus*: sed quia restringitur ad perditos, quasi eorum distinctivum à prædestinatis, ea ratione, quâ solemus distinguere, & vocare animalium nomine ea, quæ sunt irrationabilia, & distinguuntur ab homine, licet homo sit etiam animal. Quamvis autem inter Scholasticos *præsciti* absolutè dicti, solùm intelligantur reprobi; nihilominus præscientia absolutè dicta, non solet pro reprobatione usurpari.

Difficultas 2. Utrùm in Deo detur reprobatio? Affirmativè. Est de fide. Ita *P. Soar. lib. 5. de prædest.*

dest. cap. 1. n. 1. P. Vasq. 1. p. q. 23. a. 3. in comment. P. Ruiz d. 2. sect. 2. n. 1. P. Herice tract. 3. d. 32. cap. 1. n. 3. P. Arrub. d. 87. cap. 1. n. 1. P. Tanner. d. 3. q. 7. dub. 1. n. 2. P. Præposit. q. 23. a. 8. n. 96. P. Granad. tract. 4. d. 2. n. 2. P. Arriaga d. 39. sect. 1. n. 1. P. Compton. tom. 1. d. 45. sect. 1. n. 1. P. Rhodez d. 5. q. 3. sect. 1. & alii. Probatur primò ex Scriptura ad Rom. 9 & Malach. 1. *Jacob dilexi, Esau autem odio habui.* Et infra: *An non habet potestatem figulus ex eadem massâ facere aliud quidem vas in honorem, aliud verò in contumeliam.* Et 2. Tim. 2. *In magna autem domo non solùm sunt vasa aurea, & argentea, sed & lignea, & fictilia, & quædam quidem in honorem, quædam autem in contumeliam.* Et Matth. 13. *Sic erit in consummatione sæculi, exibunt Angeli, & separabunt malos de medio justorum, & mittent eos in camino ignis.* Et cap. 25. *Ite maledicti in ignem æternum, &c.*

Probatur secundò ex Concil. Valent sub Lothario cap 3. ibi: *Fatemur prædestinationem electorum ad vitam, & perditionem impiorum ad mortem*; ergo &c. Probatur tertiò ratione, quia fides docet, quosdam periisse, atque damnatos esse; alios etiam perituros, & damnandos esse, non est dubium; sed nullus periit, neque peribit sine Dei reprobatione, sicut nullus felicitatem æternam consequitur sine Dei approbatione, & prædestinatione; ergo de fide est esse reprobationem in Deo.

Oppositum tenuerunt aliqui hæretici, qui etiam negarunt Prædestinationem Divinam: Argues 1. Scriptura Sap. 11 dicit de Deo: *Diligis omnia quæ sunt, & nihil odisti eorum, quæ fecisti*; si autem Deus aliquem reprobaret, illum odio haberet. Deinde Concil. Arausic. 2. can. 25. & Trid. sess. 6. cap. 17. damnant eos, qui dicunt, Deum prædestinare aliquem ad malum, sicut prædestinat ad bonum; ergo in Deo non datur destinatio ad malum, sive reprobatio. Respondeo cum D. Thom. ad illud Scripturæ, Deum omnia quidem diligere, in quantùm omnibus vult aliquod bonum, non tamen quod omnibus velit omnia bona, sicque aliquibus non vult bonum salutis æternæ, & in quantùm illud non vult, dicitur eos odio habere. Vel dic, Deum nullum odio habere, antequam videat ejus demerita, eos tamen odio habuisse post illa prævisa. Ad Concil. cit. dicimus, ea loqui de prædestinatione ad malum culpæ, non autem ad malum pœnæ, quod solùm est terminus reprobationis: aut si de hoc etiam loquantur, loqui de prædestinatione positivâ ante prævisa demerita.

Argues 2. Ideò in Deo admitteretur reprobatio, quia per illam manifestarentur Divina Misericordia in electis, Justitia in reprobis, & defectibilitas libertatis in hominibus; sed hæc omnia sine illa manifestarentur; siquidem in electis manifestaretur Misericordia ratione electionis gratuitæ; in impiis Justitia ratione punitionis temporalis; & defectibilitas libertatis ratione commissionis peccatorum; ergo non debet in Deo admitti. Respondeo negando minorem, ad cujus probationem dicimus non inde perfectè manifestari; neque enim perfectè manifestaretur Misericordia in electis, quia perfectiùs manifestatur in electione eorum præ aliis; neque Justitia vindicativa in punitione temporali pro peccatis, quæ æternam merentur; neque defectibilitas libertatis, quia non deveniret ad impœnitentiam finalem, & ultimam defectibilitatem ab ultimo fine.

Argues 3. Si in Deo daretur reprobatio, sequeretur; Primò, Christum Dominum non esse mortuum pro omnibus; siquidem ejus mors reprobis non prodesset: Secundò, non offerri sufficienter omnibus salutem; siquidem reprobis deesset prædestinatio ad illam; sicque Deum esse personarum acceptorem; sed hæc non sunt admittenda; ergo neque illud ex quo sequuntur. Respondeo negando utramque sequelam: ad primam enim dicimus, Christum Dominum pro omnibus obtulisse suam mortem quoad sufficientiam, licet non ita quoad efficaciam, quam sic pro solis electis obtulit. Ad secundam dicimus, omnibus dari auxilia sufficientia ad salutem consequendam, quam si reprobi non assequuntur, solùm est ex defectu libertatis, & cooperationis eorum, non autem Misericordiæ Divinæ, ideoque jam supra diximus prædestinationem non esse omninò necessariam ad salutem consequendam.

Argues 4. Si in Deo daretur reprobatio, sequeretur, dari contrarietatem in Voluntate Divina, & frustrari Providentiam divinam supernaturalem; siquidem illa vult omnes creaturas rationales in vitam æternam transmittere, volendo eas omnes salvas fieri; reprobatio autem non ita vult, imò è contra vult aliquas salvas non fieri, in quo providentia aberraret à fine supernaturaliter intento; sed hoc non est dicendum; ergo &c. Respondeo negando majorem: solùm enim datur contrarietas, quando respicitur idem objectum eodem modo consideratum, quod hîc non fit; siquidem Deus solùm per voluntatem simplicem vult omnes homines salvos fieri, considerando illos absolutè, & secundùm se sine demeritorum circumstantiis; quibus tamen jam prævisis, ex intentione manifestandi sua Attributa vult efficaciter, aliquos salvos non fieri, in quo eventu, cùm varientur circumstantiæ actuum, & objectorum, nulla datur contrarietas, licet detur frustratio illius Voluntatis divinæ; neque enim id est aliquod inconveniens, cùm talis voluntas sit inefficax; neque aliquis defectus arguitur in Deo, cùm frustratio illa non sit ex defectu scientiæ, aut potentiæ in Deo, sed ex malitia, aut defectu cooperationis, & libertatis creatæ, cui Deus commisit determinationem, & reliquit in manu consilii sui. 9.

Argues 5. Si in Deo daretur reprobatio, sequeretur, dari librum mortis reprobationi correspondentem; sicut datur liber vitæ prædestinationi correspondens; sed liber ille mortis non admittitur; ergo neque reprobatio. Respondeo negando sequelam; diversa ratio est, quia ex D. Thom. solùm scribuntur in libro, qui eliguntur, non autem qui repudiantur; & cùm soli prædestinati eligantur, reprobi enim repudiantur, ideò soli illi, & non isti dicuntur scribi in libro; consequenterque dari librum vitæ prædestinationi correspondentem, non autem librum mortis correspondentem reprobationi. Deindè quiscribuntur in libro, ideò scribuntur, ut ante oculos versentur, & de illis recordetur Deus; Deus autem de solis electis, & non de reprobis recordatur, ex illo Eccles. 39. 13. *Non recedet memoria ejus*: ubi de electis: Et ex illo Psal. 15. 4 *Nec memor ero nominum eorum*: ubi de reprobis: & solos electos, non autem reprobos præ oculis habet; ideoque reprobi potiùs dicuntur deleri de libro vitæ, quod idem est, atque amittere gratiam Dei finalem, imò & temporalem, ad quam extenditur ipsum deleri de libro vitæ. 10.

Inferes: Ergo non poterit homo petere deleri de libro vitæ; cùm tamen Moyses id postulaverit: Exod. 32. *Dele me de libro tuo*: & D. Paulus etiam postularit anathema esse pro fratribus suis: ad 11.

Rom. 9. *Optabam ego ipse anathema esse à Christo pro fratribus meis.* Respondeo concedendo illationem, quia id esset petere amissionem gratiæ, quod nulli licet. Neque Moyses id postulavit, sed locutus est, aut per exaggerationem, aut de libro, in quo Viri illustres scribebantur. Et D. Paulus, si postulavit anathema esse, id est, ad inferos detrudi, id intelligebat conservando, non autem amittendo amicitiam, & gratiam Dei. Hæc interim, infra enim latiùs de hac re.

12. Difficultas 3. Utrùm reprobatio fuerit in Deo absolutè, & simpliciter necessaria: aut saltem aliquo modo conveniens? Dico 1. Reprobatio non fuit in Deo absolutè, & simpliciter necessaria. Ita *P. Ruiz d. 2. sect. 2. n. 3.* & alii. Probatur primò, quia reprobatio, ut infrà dicemus, est actus Dei liber; sed quod est liberum potest non esse; quod autem potest non esse, non est absolutè, & simpliciter necessarium; ergo &c. Secundò, quia Deus potuit nullam creaturam creare: omnes homines, & Angelos in gratia perpetuò conservare: homines in statu naturæ lapsæ ad gloriam perducere, eos majoribus, & magis copiosis illustrationibus, & auxiliis invitans, protegens, & ad gloriam perducens; sed in his eventibus nullus esset reprobationi locus; ergo &c. Confirmatur ex D. August. *lib. de prædest. Sanctor. cap. 8.* ibi: *Cur non omnes docet, ut veniant ad Christum, nisi quia omnes, quos docet, misericordiâ docet: quos autem non docet, judicio non docet; quoniam cujus vult, miseretur, & quem vult obdurat*: ex quo patet reprobationem non necessariò, sed liberè Deo evenire; ergo &c.

13. Dico 2. Reprobatio fuit in Deo quodammodo necessaria quoad aliquos. Ita *P. Ruiz cit. n. 6.* Probatur primò, quia Voluntas Divina infallibiliter eligit optimum modum providendi; sed hic requirit aliquorum reprobationem: Primò, ut appareat Universi varietas: Secundò, ut magis exerceatur hominum libertas, & providentiæ suavitas juxta rerum naturas: Tertiò, ut experientia doceat evidentiùs, quàm debiles sint naturæ vires, & quanta gratiæ necessitas: Quartò, ut magis eluceret beneficium prædestinationis cum miseriâ reprobationis collatum: Quintò ob multa bona, quæ Deus colligit ex permissione peccatorum, & perditione reproborum; ergo &c.

14. Probatur secundò, quia Deus est supremus Judex; sed supremum Judicem decet, non omnia peccata remittere, sed aliqua extremo, ac æterno supplicio punire; ergo &c. Confirmatur primò, quia sic prædestinati terrore Justitiæ, aut à peccatis se continent, aut ab illis resipiscunt. Secundò, quia sic in hac punitione ostenditur divina Justitia, Sapientia, & potentia juxta illud Rom. 9. ibi: *Quod si Deus volens ostendere iram, & notam facere potentiam suam*; ergo &c.

15. Difficultas 4. Utrùm reprobatio fuerit in Deo propriè, & non solùm metaphoricè? Affirmativè. Ita *P. Soar. lib. 5. de prædest. cap. 1. n. 4. P. Ruiz d. 2. sect. 3. n. 3. P. Tanner. d. 3. q. 7. dub. 1. num. 2.* & alii. Probatur primò, quia reprobatio, ut infrà dicemus, est actus Intellectûs, & Voluntatis Divinæ, Deo intrinsecus, in eo immanens ab æterno, & ab eo indistinctus, cùm sit ipse Deus; ergo est in Deo verè, & propriè, & non metaphoricè. Secundò, quia reprobatio, ut infrà dicemus, suos habet effectus, qui propriissimè sunt à Deo, & illius providentiâ; sed non possunt sic esse à Deo, quin supponant aliquam cognitionem, & voluntatem propriam in Deo, à qua procedant: cùm hoc sit de necessitate omnium effectuum Dei; alioqui Deus non liberè, sed necessariò, & modo cœco operaretur; ergo &c. Confirmatur, quia reprobationem esse propriè in Deo nullam involvit imperfectionem, imò ad illius perfectionem pertinet; ergo &c.

Dices cum Aureolo in *1. dist. 41. art. 3. propos. 4.* 16. Reprobatio importat odium, detestationem, abominationem, & actus similes; sed hi actus non sunt in Deo propriè, sed tantùm metaphoricè; ergo &c. Respondeo negando minorem; sunt enim actus propriissimi Intellectûs, & Voluntatis; siquidem applicant in tempore Omnipotentiam ad producendos proprios, & rigorosos effectus in reprobo; talis autem applicatio stare nequit sine cognitione, & volitione propria in Deo; alioqui imperfecta esset operatio Dei, ut diximus.

SECTIO II.

Qualis sit reprobationis definitio; & in quo formaliter consistat?

DIFFICULTAS 1. Utrùm reprobatio sit 17. actus Dei intrinsecus, immanens, liber, & æternus? Affirmativè. Ita *P. Soar. cit. n. 5. P. Ruiz. cit. à n. 7. P. Tanner. cit. num. 2.* & alii. Probatur prima pars, quia talis actus est ab æterno; sed ab æterno nihil est in Deo, quod non sit ei intrinsecû; ergo &c. Probatur secunda pars, quia reprobatio, ut infrà dicemus, est actus Intellectûs, & Voluntatis divinæ; sed hujusmodi actus sunt immanentes in Deo; ergo &c. Probatur tertia pars, quia reprobatio, ut diximus, absolutè loquendo poterat non esse in Deo; siquidem Deus poterat res ita disponere, ut nullus damnaretur; ergo liberè fuit in Deo. Probatur quarta pars, quia quidquid Deus exequitur in tempore, voluit ab æterno; alioqui mutaretur Deus; sed Deus in tempore aliquos reprobat; ergo ab æterno fuit in Deo reprobatio. Vide supra *d. 2. à n. 39.*

Reprobatio optimè definitur: *Exclusio alicujus* 18. *à regno, & ejus deputatio ad ignem æternum*: hoc autem accommodari potest tam actui Intellectûs, quàm Voluntatis; siquidem, cùm reprobatio approbationi opponatur, & nos per judicium aliquid primò approbemus, cùm de illius bonitate judicamus, etiam primò aliquid per judicium reprobamus, cùm de illo aliter, quàm de bono judicamus. Deindè etiam per voluntatem dicimur approbare aliquid, cùm illud ut bonum eligimus; & è contra dicimur reprobare, cùm oppositum illi electioni nolumus; sicque hoc modo reprobatio mali opponitur electioni boni, juxta illud, Isai. 7. ibi: *Ut sciat reprobare malum, & eligere bonum.* Undè sit:

Difficultas 2. Utrùm reprobatio consistat formaliter in utroque actu, & intellectûs, & voluntatis? Affirmativè. *Ita P. Soar. lib. 5. de prædest. cap. 4. num. 11. P. Molin. 1. p. q. 23. art. 3. P. Valent. ibid. punct. 1. P. Arrub. d. 88. cap. 5. n. 17. P. Herice tract. 3. d. 32. cap. 2. n. 8. P. Alarcon. tract. 4. d. 5. cap. 1. num. 4. P. Rhodez d. 5. q. 3. sect. 1.* & alii. Probatur primò ex supra dictis de prædestinatione *d. 2. à n. 62.* est enim eadem ratio de prædestinatione, ac de reprobatione.

Probatur secundò, qui res per id formaliter 20. constituitur, & in eo formaliter consistit, sine quo

quo non potest formaliter intelligi; sed reprobatio non intelligitur sine actu Intellectûs, & Voluntatis divinæ; ergo in utroque formaliter consistit. Probatur minor, quia saltem ordinario, & modo perfecto operandi, non datur in Deo voluntas deputans hominem propter sua demerita ad ignem æternum, quin supponatur Judicium dictans hîc, & nunc, talem hominem esse dignum, ut à regno excludatur, & puniatur pœnâ æternâ; & posito tali Judicio, quin ulteriùs detur illa voluntas decernens, & deputans, adhuc talis pœna non est futura, neque homo dicitur damnatus; siquidem adhuc Deus de potentia absoluta poterit ipsum hominem non damnare; ergo ut dicatur damnatus, & reprobatus requiritur uterque actus; consequenterque reprobatio in utroque illo actu formaliter consistit. Confirmatur, quia in hac sententia meliùs conciliantur loca tùm Scripturæ, tùm Sanctorum Patrum, quatenùs alia loquuntur de actibus Intellectûs, alia verò de actibus voluntatis; possunt enim singula intelligi de reprobatione inadæquata.

21. Oppositum tenent *Durand. in 1. dist. 40. q. 2. D. Thom. 1. p. q. 23. art. 2. & 3. P. Tanner. d. 3. q. 7. dub. 1. n. 3. P. Præpos. q. 23. art. 8. dub. 1. de Reprobat. n. 98.* & alii: pro quibus: Objicies 1. Ideò prædestinatio consistit etiam in actu voluntatis, quia intendit finem, & præparat media; sed non ita intendit, neque præparat reprobatio; solùm enim præscit, ideoque reprobi dicuntur *præsciti*; ergo in sola præscientia, sive actu Intellectûs consistit. Respondeo argumentum solùm probare, non dari reprobationem positivam, (de qua hîc loquimur) in intētione ante prævisa demerita, sicut ante prævisa merita datur prædestinatio: non tamen probare, quod prævisis ipsis demeritis, præter illud judicium practicum, non sit etiam necessaria voluntas excludens à regno, & ad pœnam deputans, ut probavimus, & sicut in prædestinatione est necessaria voluntas acceptans ad ipsum regnum, & exequens, nam sicut hîc solum judicium non acceptaret, ita etiam illîc solum judicium non excluderet.

22. Objicies 2. Reprobatio secundùm se solùm dicit negationem voluntatis dandi gloriam, & non voluntatem ipsam positivè excludentem à regno, ut constat, tùm ab Scriptura Matth. 18. ibi: *Non est voluntas ante Patrem vestrum, ut pereat unus de pusillis istis*: tùm ratione, siquidem ex eo, quod Deus non velit alicui gloriam, virtute eum ab illa excludit sine alia voluntate positiva excludente; consequenterque sine tali voluntate datur reprobatio, cùm excludere à regno sit reprobare; ergo reprobatio non consistit formaliter in actu voluntatis, sed in solo actu Intellectûs.

23. Respondeo negando antecedens, ad cujus primam probationem dicimus, Scripturam sæpè uti termino negativo pro contrario positivo, quod hîc etiam facere colligitur, quia sæpè alibi explicat reprobationem per actum positivum. Vel dic, ibi significare, Deum non habuisse illam voluntatem positivam excludentem à regno ante prævisa demerita. Ad secundam probationem dicimus, solùm probare de reprobatione negativa, sive non electione, de qua an fiat per puram actûs suspensionem infrà dicemus.

24. Difficultas 3. Qualesnam sint hujusmodi actus; & qualemnam Scientiam supponant? Dico 1. Hujusmodi actus ex parte intellectûs est judicium practicum dictans convenire hîc, & nunc deputare impium ad pœnam æternam: & ex parte voluntatis est actus positivè excludens ipsum reprobum à gloria, & eum deputans ad pœnam. Patet ex dictis de prædestinatione supra *d. 2. à num. 75.* prædestinatio enim ex parte intellectûs consistit formaliter in judicio practico dictante convenire hîc, & nunc eligere talem hominem ad gloriam; & ex parte voluntatis in actu illum ad gloriam eligente. Idem, quod dicimus de reprobatione positivâ, dicendum est de negativa; quæ ex parte intellectus erit judicium practicum immediatè inserviens decreto negativo electionis efficacis ad gratiā, & ad gloriam; & ex parte voluntatis erit ipsum decretum negativum talis electionis.

25. Dico 2. Hujusmodi actus supponunt Scientiam Simplicis Intelligentiæ, imò & Scientiam Conditionatam de demeritis, & de pœna subeunda: itemque voluntatem permissivam peccati, & Scientiam visionis de demeritis. Patent hæc omnia ex supra dictis de prædestinatione, quæ hîc repetere opus non est. Vide *d. 2. à n. 129.*

26. Difficultas 4. Utrùm reprobatio sit pars providentiæ: & an detur reprobatio per modum intentionis distincta à reprobatione per modum executionis? Dico 1. Reprobatio est pars providentiæ. Ita *P. Soar. lib. 5. de prædest. cap. 2. n. 5. cum D. Thom. 1. p. q. 23. art. 3. P. Tanner. d. 3. q. 7. dub. 1. n. 5.* & alii. Probatur, quia ad bonum, & justum provisorem spectat, non solùm remunerare bonos, sed etiam punire malos; quorum primum est effectus prædestinationis; secundum autem reprobationis; ergo &c.

27. Dico 2. Reprobatio est pars providentiæ supernaturalis. Probatur primò, quia effectus reprobationis non pauci sunt entitativè supernaturales, licet reprobus eos convertat in occasiones graviùs peccandi, & longiùs recedendi à fine supernaturali; sed providentia causans effectus entitativè supernaturales, non potest non esse supernaturalis: ergo talis est reprobatio, prout est pars providentiæ.

28. Probatur secundò, quia reprobatio non sistit, tanquam in ultimo fine in punitione damnatorum, sed potius per prædestinationem ordinatur ad majorem gloriam prædestinatorū, & maximè Christi Domini, ut patet ex illo Rom. 9. 11. *Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum iis, qui secundùm propositum vocati sunt Sancti.* Et ex D. Aug. *lib. 11. de Gener. ad litter. cap. 7. Num quia præsciti sunt, ideò creari minimè debuerunt? Habent enim & ipsi locum suum, quem in rebus impleant pro utilitatibus Sanctorum*; hæc autem stare non possunt, quin ipsa reprobatio spectet ad providentiam supernaturalem; ergo &c.

29. Dico 3. Non datur reprobatio per modum intentionis distincta à reprobatione per modum executionis. Probatur primò ex supra dictis de prædestinatione *d. 2. à n. 166.* Probatur secundò à simili, quia idem actus, per quem Deus post prævisa demerita intendit ab æterno excludere reprobum à regno, & deputare ad pœnam æternam, potuit postea in tempore exequi applicando ad id Omnipotentiam propter rationes supra factas; ergo &c. Utrùm autem de possibili potuerint dari duo decreta distincta? Nulla est in hoc repugnantia, sicut diximus de prædestinatione *d. 2.*

30. Difficultas 5. Qualenam sit objectum reprobationis? Dico 1. Objectum formale reprobationis est ipse Deus in quantum est verus, & ratio formalis *sub quâ* est summa veritas. Probatur, quia reprobatio, ut diximus, saltem inadæquatè est actus Intellectûs divini; sed Intellectio, &

Judi-

Judicium divinum non potest habere aliud objectum formale præter ipsum Deum; ergo &c.

31. Dico 2. Objectum materiale reprobationis sunt homines, & Angeli damnandi, & omnes illorum qualitates, & circumstantiæ, sive naturales, sive supernaturales, quæ conducunt ad permittenda eorum peccata, eorum obdurationem finalem, & punitionem: imò & ipsa peccata, non ut causanda, sed ordinanda. Probatur, quia circa hæc omnia versatur reprobatio; ergo &c.

SECTIO III.

Qualis-nam sit Reprobationis divisio?

32. DIFFICULTAS 1. Utrùm Reprobatio optimè dividatur in negativam, & positivam? Affirmativè. Ita *Magist. in 1. dist. 41. D. Thom. 1. p. q. 23. a. 3. & ad 1. & 2. Richard. in 1. dist. 40. & 41. Scot. in 1. dist. 41. q. unica, §. Contra istud. & dist. 47. q. unica. Bassol. dist. 41. q. unica a. 4. Tartaret dist. 41. quæst. unica. Lychet. Major dist. 41. q. 4. Cordub. lib. quæst. 56. opinion. 5. P. Bellarm. lib. 2. de grat. cap. 16. P. Soar. lib. 5. de prædest. cap. 4. n. 4. & cap. 5. n. 5. P. Vasq. 1. p. d. 95. cap. 2. n. 7.* quos citat, & sequitur *P. Tanner. d. 3. q. 7. dub. 1. à num. 6.* Est Theologorum communis; communiter enim admittunt in Deo reprobationem negativam, quæ est negatio electionis ad gloriam; positivam autem, quæ est damnatio ad pœnam æternam, nullus dubitat dari in Deo, cùm sit de fide, ut supra probavimus à *n. 4.* de negativa verò sic:

33. Probatur, quia Deus in eo signo, quo prædestinatos elegit ad gloriam, neque habuit voluntatem efficacem eligendi alios, neque positivam excludendi illos à regno; ergo habuit negationem horum actuum; sed hæc est reprobatio negativa; ergo illam tunc habuit Deus. Confirmatur primò in Angelis, quia in eo priori, in quo Deus elegit Angelos salvandos, non habuit voluntatem positivam excludendi alios; siquidem adhuc non erant mali per peccatum; ergo habuit illam negationem, sive reprobationem negativam. Confirmatur secundò ex prædestinatione, quia, ut supra diximus, prædestinatio est simul dilectio, & electio præ aliis; sed talis electio aliquorum præ aliis involvit negationem electionis illorum, in qua consistit eorum reprobatio negativa; ergo &c.

34. Dices 1. Voluntas Divina non potuit manere suspensa sine aliquo actu circa aliquod objectum; siquidem hoc dicit imperfectionem, & indeliberationem, ut alibi demonstravimus; sed ita maneret, si haberet illam reprobationem negativam circa reprobos, & illos statim non excluderet per actum aliquem positivum; ergo &c. Respondeo majorem esse veram de durationе reali; nam Deus ab æterno omnia voluit, aut noluit actu positivo: aliter tamen dicendum si loquamur de aliquo signo rationis; nam in hoc potuit Misericordia antecedenter sine ulla imperfectione operari circa eligendos, adhuc nihil operante Justitia circa reprobos, quia adhuc non videbantur eorum demerita in esse absoluto. Ita *P. Soar. cit. cap. 4. n. 4.*

35. Dices 2. Reprobatio, cùm opponatur infallibili prædestinationi, ut infra dicemus, debet esse infallibilis; sed talis esse non potest negatio illa electionis; siquidem ut talis esset, deberet Deum obligare ad negandum auxilium congruum finale, permittendumque finale peccatum, cùm tamen ita non obliget; siquidem adhuc, illâ positâ, potuit Deus in secundo signo, quos vellet, efficaciter eligere; ergo &c. Respondeo ad majorem, debere quidem reprobationem esse infallibilem de lege ordinaria, & ita fuisse, ut ex infra dicendis constabit: quo tamen non obstante, potuit Deus de potentia absoluta in secundo signo eligere quos vellet ex reprobandis, quod tamen esset per speciale privilegium, saltem tacitè, ac virtute in primo signo involutum conditionatè.

36. Difficultas 2. Utrùm negatio illa, quam dicimus reprobationem negativam, fuerit in Deo pura suspensio actûs? Negativè. Ita *P. Soar. cit. cap. 4. n. 5. P. Vasq. 1. p. d. 95. cap. 2. n. 9. P. Tanner. d. 3. q. 7. dub. 1. n. 18.* & alii. Probatur primò, quia si esset pura suspensio actûs, solùm esset indirectè, virtute, & interpretativè voluntaria; siquidem cùm Deus haberet advertentiam, posset positivè velle ipsam negationem per voluntatem formalem, ac directam, quam tamen non ita vellet; sed voluntarium indirectum, & interpretativum, quando formale, & directum haberi potest, arguit imperfectionem in Deo non admittendam; ergo &c.

37. Probatur secundò, quia, ut aliqui dicunt, reprobatio divina includit voluntatem permissivam peccati, quæ positiva est; sed hoc non potest intelligi, nisi de reprobatione negativa; siquidem reprobatio positiva supponit peccatum, & ante illud supponit etiam ipsam permissionem peccati; ergo jam reprobatio negativa includit actum positivum; consequenterque non est pura suspensio actûs. Undè:

38. Advertes, Deum tunc ita se habere, ac si diceret: *Hos nolo modò eligere, neque reprobare positivè, sed volo suspendere actum circa illos*: quâ volitione positâ, adhuc, si vellet, posset postea in secundo signo eos eligere: tum quia illa volitio solùm eum obligabat ad non eligendum pro eo primo signo, & non pro secundo: tum etiam, quia talis volitio secum ferebat tacitam illam conditionem: *nisi in secundo signo velim eos eligere.*

39. Oppositum tenent aliqui dicentes, Deum in primo, & secundo signo, in quo voluit prædestinatis gloriam ut finem, & gratiam ut medium, habuisse se merè negativè circa reprobos, id est per puram actûs suspensionem, citantque pro hac parte *Scot. in 1. dist. 41. circa finem*, licet *P. Soar. & P. Tanner. cit.* illum dicant contrarium asserere in *1. dist. 47.* pro illis tamen. Argues 1. Si negatio illa secum ferret actum positivum, non benè diceretur reprobatio negativa: tùm quia denominatio sumitur à potiori parte, quæ esset actus positivus: tum etiam, quia cùm negatio sit malignantis naturæ, videtur negare omnem actum positivum; sed hoc est falsum, & contra id, quod asseruimus, illam enim diximus esse negativam; ergo &c.

40. Respondeo negando majorem, ad cujus probationes dicimus, reprobationem sumi directè in ordine ad reprobos, cùm autem circa illos nullus in eo signo detur actus positivus, sed mera negatio, ideo tota reprobatio dicitur negativa, ad quod parùm refert, quod ipsa negatio sit in se positivè volita, quia hoc non erat absolutè necessarium ad talem reprobationem, sed tantùm ex perfectione Dei operantis, ut diximus; sicque talis actus solummodò requiritur indirectè, & veluti per accidens in ordine ad effectum reprobandi secundùm se, & absolutè sumptum. Accedit, quod talis

talis reprobatio communiter dicitur negativa, quatenùs non est approbatio, sive prædestinatio positiva.

41. Instabis: Si reprobatio est negativa quatenùs non est prædestinatio positiva, etiam quatenùs non est reprobatio positiva, erit prædestinatio negativa; sed hoc non admittitur; ergo neque illud. Respondeo negando majorem; diversa ratio est, quia prædestinatio, cùm sit bonum, debet esse ex integra causa, nempè ex positiva electione; sicque non sufficit, quod non detur reprobatio positiva, ut dicamus dari prædestinationem negativam: at verò reprobatio cùm sit malum; malum autem sit ex quocumque defectu, sufficit quicumque defectus, nempè quod homo non sit electus. Accedit, quod illa non electio de lege ordinaria defert conjunctam negationem auxilii efficacis; siquidem Deus in eo signo jam videbat, se non daturum tale auxilium non electis; cum tali autem negatione benè stat reprobatio, saltem negativa; non ita tamen prædestinatio etiam negativa, quia ad hanc deberet Deus, saltem non habere positivam illam negationem dandi auxilium efficax, sed habere se ad minùs præcisivè.

42. Argues 2. Deus non poterat velle negationem auxilii congrui; siquidem hoc esset velle, quod ipsum auxilium non esset congruum, & cùm fiat congruum per cooperationem hominis, vellet etiam, quod homo non cooperaretur, & cùm non cooperari in rebus præceptis sit peccatum, vellet etiam ipsum peccatum; sed hoc repugnat Deo; ergo &c. Respondeo negando majorem, ad cujus probationem dicimus, aliud esse velle auxilium non congruum, & aliud velle auxilium non esse congruum; hoc secundum repugnat Deo, quia esset velle peccatum, ut probat argumentum; non ita tamen repugnat illud primum, quia solùm est velle auxilium, quod de se est sufficiens, licet Deus per Scientiam Mediam illud prævideat ut non congruum ex hominum malitiâ.

43. Difficultas 3. Utrùm ex reprobatione negativa sequatur infallibiliter reprobatio positiva? Affirmativè. Probatur, nam ex eo, quod Deus per actum positivum dicat: *Nolo eligere Judam ad gloriam*: saltem virtute dicit: *nolo Judæ dare auxilium congruum finale*; sed ex hac negatione sequitur infallibiliter demeritum, & ex demerito infallibiliter sequitur reprobatio positiva; ergo &c. Confirmatur, quia ex electione efficaci ad gloriam sequitur infallibiliter positiva executio ipsius gloriæ; siquidem sequitur donatio auxiliorum efficacium, per quæ ipsa gloria infallibiliter obtinetur; ergo similiter ex illa negatione electionis efficacis ad gloriam infallibiliter sequetur reprobatio positiva; siquidem ex illa negatione auxiliorum efficacium sequuntur infallibiliter demerita, per quæ ponitur reprobatio positiva.

44. Difficultas 4. Qualis nam actus sit reprobatio positiva, & negativa, & qualiter inter se conveniant, & prædestinationi opponantur? Dico 1. Reprobatio positiva est actus Justitiæ punitivæ; negativa autem non ita, sed occulti Judicii Dei, & inscrutabilis Providentiæ. Est communis Doctorum cum D. Aug. *lib. de corrept. & grat. cap. 13.* Probatur, quia reprobatio positiva, cùm fiat ob demerita reprobi, ad illam spectat illatio vindictæ, seu pœnæ pro peccatis infligendæ, quæ est in Deo actio Justitiæ vindicativæ: negativa autem reprobatio, cùm non habeat causam ex parte reprobi, fit ex arbitratu Dei, non injusto quidem, sed occulto judicio; ergo &c.

45. Dico 2. Reprobatio positiva, & negativa non conveniunt univocè. Probatur primò, quia ad ens, & negationem entis nihil datur univocum; sed reprobatio positiva est ens; negativa autem est negatio entis, ut patet ex dictis; ergo &c Secundò, quia ad simpliciter, & secundùm quid non datur univocum; sed reprobatio positiva est reprobatio simpliciter; negativa autem reprobatio à gloria est tantùm secundùm quid; siquidem adhuc ea supposita, est locus prædestinationi pro secundo signo, ut supra diximus; ergo &c.

46. Dico 3. Reprobatio positiva opponitur prædestinationi oppositione contrariâ; negativa autem oppositione contradictoriâ. Ita *P. Soar. P. Vasq.* quos citat, & sequitur *P. Tanner. d. 3. q. 7. dub. 1. num. 1.* Probatur prima pars, quia prædestinatio declaratur per actum intellectûs, quo Deus ab æterno efficaciter decrevit aliquibus conferre gloriam, & per actum voluntatis, quo aliquibus sic voluit gloriam, & gratiam conferre: reprobatio autem positiva è contrario; siquidem ex parte voluntatis est actus, quo Deus dicit: *Nolo hunc, aut illum admittere ad gloriam, aut gratiam congruam*: & ex parte intellectûs est actus, quo dicit: *Decerno, & statuo, ut hic non admittatur ad gloriam, aut ad gratiam congruam*; sed inter hos actus solùm datur oppositio contraria, ut patet, cùm sit inter entitates positivas; ergo &c. Probatur secunda pars, quia reprobatio negativa per se, & formaliter solùm est negatio actûs prælectionis, seu prædestinationis divinæ, tum ad gloriam, tum ad gratiam; ergo non potest aliter prædestinationi opponi, quàm contradictoriè, cùm sit oppositio inter negationem, & formam negatam.

SECTIO IV.

Qualiter fuerit in Deo Reprobatio positiva?

47. Dico 1. Deus ante Scientiam Conditionatam demeritorum non potuit aliquem reprobare positivâ reprobatione. Probatur ex supra dictis de prædestinatione *d. 2. à n. 131.* Siquidem tolleretur omninò libertas ad non amittendam gloriam, & ad non subeundas pœnas, ut pœnas; cùm tamen id Deus posuerit in potestate liberi arbitrii; ergo &c. Dixi *pœnas, ut pœnas*, quia dolores illi, quatenùs non sunt ad puniendum peccatum, sed ob alios fines, in multorum opinione benè poterant à Deo amari, & intendi ante omnem scientiam etiam conditionatam demeritorum; quia, ut dicunt, nulla in hoc apparet implicantia. De hoc tamen jam supra diximus, & alibi dicemus.

48. Dico 2. Positâ solâ scientiâ conditionatâ demeritorum, benè poterat dari Voluntas Dei efficax excludens à regno, & deputans ad pœnam æternam, si non repugnaret Bonitati Divinæ. Probatur prima pars primò ex supra dictis de prædestinatione *d. 2. à num. 242.* Secundò, Ideò Deus non posset, prout sic excludere à regno, & deputare ad pœnam, quia tolleretur libertas, & ratio pœnæ in aliquo sensu; sed neque illa, neque ista tolleretur; ergo &c. Probatur minor quoad primam partem, quia Deus absque læsione libertatis, ut diximus, potuit intendere efficaciter gloriam, & postea præparare auxilia, quę per Scientiam Mediam prævidebantur efficacia, ut illa in effectu obtineretur: ergo etiam poterat in proposito eventu intendere

efficaciter reprobationem, & postea præparare auxilia, quæ per Scientiam Mediam prævidebantur solùm sufficientia, ut illa in effectu sequeretur, quin tolleret libertatem, aut vellet positivè ipsum peccatum, ut supra diximus de prædefinitione pœnitentiæ.

49. Probatur minor quoad secundam partem, quia sicut Deus, ut diximus, potuit intendere præmium ante absolutam præscientiam meritorum, tradendum tamen per merita; ita etiam poterat amare pœnam ante absolutam præscientiam demeritorum, exequendam tamen per demerita; sed illic ex parte actûs fuit Misericordia Dei, & ex parte objecti fuit venditio virtualis ipsius præmii, nempè gloriæ tendens ad venditionem formalem post merita; ergo etiam hîc ex parte actûs esset ostensio libertatis, aut Dominii divini, & ex parte objecti esset punitio virtualis tendens ad punitionem formalem post demerita, quatenùs Deus intenderet non exequi, nisi post demerita; consequenterque non tolleretur ratio pœnæ.

50. Probatur secunda pars cùm *P. Arriaga d. 39. sect. 2. subsect. 1. n. 9.* quia id esset alienum ab infinita Dei bonitate, & Misericordia; siquidem Deus ex se moveatur ad benefaciendum, & non ad puniendum antecedenter ad nostra peccata, quasi nos ad talem finem crearet, & exequendi occasiones quæreret; ergo &c. Addit P. Arriaga probabile sibi videri, non posse Deum, etiam de potentia absoluta deputare hominem æternis cruciatibus sine ulla illius culpa, solo titulo supremi dominii, etiam excludendo rationem pœnæ; siquidem id videretur habere multum crudelitatis. Et probat exemplo in eo, qui ut suum ostenderet dominium in canem, illum vellet quotidie semi urere igne; de hoc tamen alibi.

51. Dico 3. Deus de facto neminem voluit positivè excludere à regno, & ad pœnam æternam deputare ante absolutam præscientiam peccati finalis. Ita *P. Soar lib. 5. cap. 3. n. 6. P. Vasq. d. 95. cap. 4. n. 17. Tanner. d. 3. q. 7. dub. 3. n. 27. P. Arriaga d. 39. sect. 2. subsect. 3. per totam. P. Amicus d. 16. sect. 2. n. 43.* & alii infrà citandi *n. 107.* Probatur 1. ex illo Sapient. 1. ibi: *Deus mortem non fecit, nec delectatur in perditione vivorum*; sed si Deus damnaret homines ante eorum demerita absolutè prævisa, meritò dici posset, fecisse mortem, & delectari in eorum perditione; ergo &c.

52. Probatur secundò ex Conciliis Valentin. *cap. 3.* ibi: *In electione tamen salvandorum Misericordiam Dei præcedere meritum, in damnatione verò meritum malum præcedere justum judicium Dei.* Trid. *Sess. 6. cap. 13.* ex D. Aug. *lib. de natur. & grat. cap. 26. & lib. de bono perseve. cap. 6.* ibi: *Voluntate suâ quisque deserit Deum, ut meritò deseratur à Deo.* Et D. Prosper. *ad 7. object. Vincent. Deus*, inquit, *priusquam deseratur, neminem deserit.* Et D. Bern. *lib. de Anima cap. 7. Non deserit*, ait, *sperantem in se, nisi priùs ipse deseratur.* Idem habent *D. Cypria. de orat. Domin. D. Fulgen. lib. 1. ad Monim. cap. 13.* & alii Sancti Patres, ut infrà videbimus, cùm de causis reprobationis positivæ egerimus, ex quibus constat, Deum neminem positivè de facto reprobasse ante demerita absolutè prævisa.

53. Probatur tertiò rationibus: Prima, quia illa voluntas Dei generalis salvandi omnes, cùm sit quasi conditionalis, nisi per illos steterit, defert conjunctam negationem perdendi illos, dùm per illos non stat; sed per illos non stat, quamdiu non ponunt demerita in esse absoluto; siquidem demerita in esse conditionali non sunt digna supplicio, ut supra diximus; sicut etiam merita conditionata in ipso reprobo non sunt digna præmio; ergo quamdiu non ponuntur in esse absoluto ipsa demerita, non habet Deus voluntatem positivam damnandi illos; alioqui haberet duas volitiones contrarias, imò & contradictorias, quod non est dicendum; ergo neque quod Deus sic reprobaverit ante demerita.

54. Secunda, quia si Deus haberet illam voluntatem positivam excludendi aliquos à regno ante demerita; aut id vellet solâ potentiâ, sive jure dominii; aut ex justitiâ vindicativâ, & punitivâ: Non primum; alioqui quamvis homines non peccarent, adhuc à regno excluderentur, quod tamen repugnat divinæ Bonitati, & Misericordiæ: Non secundum; siquidem justitia punitiva postulat dignitatem ex parte objecti, sive hominis puniendi; homo autem non habet talem dignitatem ad punitionem, nisi per peccatum in esse absoluto; ergo &c.

55. Tertia, quia quando voluntas fertur in aliquod objectum, etiam per solum affectum simplicem, non potest circa illud elicere actum contrarium efficacem, nisi ei adveniat aliqua ratio motiva extrinseca; sic enim mercator, qui amat merces, ut eliciat voluntatem efficacem projiciendi illas in mare, debet priùs subire periculum vitæ, adveniente tempestate; sed Deus amabat omnium hominum salutem affectu simplici, ut supra diximus; ergo ut circa illos eliceret voluntatem efficacem perdendi eos, debebat aliquid de novo advenire; hoc erant eorum demerita; ergo illos non reprobavit efficaciter, sive positivè ante eorum demerita absolutè prævisa.

56. Oppositum tenent aliqui dicentes, Deum ex se ipso ante omnia demerita absolutè prævisa habuisse voluntatem perdendi aliquos per modum intentionis ad ostendendam suam Justitiam, ex qua intentione secuta fuit negatio auxiliorum efficacium: sicut habuit ex se intentionem salvandi alios ante omnia merita absolutè prævisa ad ostendendam suam Misericordiam, ex qua intentione secuta fuit donatio auxiliorum efficacium. Ita *Durand. in 1. dist. 40. q. 2. n. 6. Cordub. lib. 1. quæst. q. 56. notat. 2. opin. 5. Bannez 1. p. hîc art. 3. Zumel. ibid. d. 4. Alvarez de Auxil. d. 110.* & Recentiores Thomistæ; eamque sententiam maximè amplexi sunt hæretici hujus temporis, præsertim *Calvin. Beza Sirvand. Litbert.* contra quos infrà: pro illis nunc tamen:

57. Objicies 1. Sapient. 12. ibi: *Ipsum quoque, qui non debet puniri, condemnas, & exterum æstimas à tua virtute*: ubi videtur loqui de condemnatione facta per modum intentionis ante demerita absolutè prævisa, cùm dicat, punire illum, qui non debet, id est, qui non meretur puniri; ergo &c. Respondeo cum P. Arriaga, locum illum fuisse vitiatum, ut constat ex codice emendato à Pio V. in quo nunc legimus: *Ipsum quoque, qui non debet puniri, condemnare, exterum æstimas à tua virtute*: secundùm quam veritatem potiùs facit pro nostra sententia. Addo, licet standum esset pro lectione antiqua, dicendum esse, ibi loqui de punitione, ac calamitate temporali, quâ Deus sæpiùs etiam justos affligit, ut postea magis remuneret; non autem de punitione æterna.

58. Objicies 2. Rom. 9. ibi: *Cùm non dum aliquid boni egissent, aut mali ..... Jacob dilexi, Esau autem odio habui*: ubi allegoricè de electione, & reprobatione sermo est, prout supra diximus; sed ex hoc loco collegimus, electionem fuisse factam

ante

ante merita absolutè prævisa; ergo etiam ex eodem colligitur, reprobationem fuisse factam ante demerita absolutè prævisa. Respondeo primò cum Lezana, & aliis, ibi non esse sermonem de reprobatione positivâ, sed tantùm negativâ, quæ fuit ante demerita. Undè nomine *odii* solùm ibi intelligitur de minore amore; sæpè enim in Scriptura *odium*, aut *odisse*, non significant actum positivum odii, sed negativum, sive minorem amorem, ut patet ex illo Luc. 14. *Et non odit patrem suum, &c.* quod idem valet, atque dicere, qui non minùs diligit patrem suum, quàm me; neque enim Christus Dominus præcepit odio habere patrem. De hac etiam reprobatione negativa intelligendi sunt Patres, quatenùs asserunt, non dari causam reprobationis ex parte reprobi, sed totam Deo tribui: de hoc tamen latiùs infrà.

59. Respondeo secundò cum P. Arriaga, & aliis, ibi non significari, Deum odio habuisse Esau positivè, sed non decrevisse dare ei auxilia congrua, sicut decrevit dare Jacob: sicut enim Deus ex se illa tribuit electis ante eorum merita, ita ex se illa negat reprobis ante eorum demerita; neque de hoc procedit quæstio, neque est difficultas, sed tantùm de reprobatione positiva, ac exclusione à regno, sive à gloria.

60. Objicies 3. Rom. 9. D. Paul. nomine Dei ibi loquens de Pharaone: *In hoc ipsum*, inquit, *excitavi te, ut ostendam in te virtutem meam*: ubi videtur significare, se illum reprobasse veluti in intentione, non quia jam malè fuisset operatus, sed ut postea malè operando in executione, in illo Deus ostenderet potentiam suam; ergo &c. Respondeo hoc testimonium non convincere; siquidem non ostendit, iram Dei fuisse ante demerita, imò post illa, ut constat ex sequentibus verbis: *Sustinuit*, inquit, *in multa patientia vasa iræ, &c.*

61. Objicies 4. Primus actus prædestinationis fuit positiva electio ad gloriam ante prævisa merita; ergo etiam primus actus reprobationis erit exclusio positiva à gloria ante prævisa demerita. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia illa electio maximè decet Bonitatem, & Misericordiam divinam, ut supra diximus: at verò non ita decet, imò dedecet hæc exclusio, non solùm Bonitatem, & Misericordiam, sed etiam Justitiam divinam; nam sicut est laudabile punire in executione crimina jam commissa, & non ante; ita etiam laudabile non erit, imò indecorum intendere illa punire, antequam committantur, & videantur in esse absoluto.

62. Instabis: Prædestinatio, & reprobatio, cùm sint partes æquè subjectivæ divinæ providentiæ, debent æquè incipere; sed prædestinatio in prædestinato incipit à prima vocatione congrua connexa cum perseverantia; ergo etiam reprobatio in reprobo debet incipere à negatione primæ vocationis congruæ; sed hæc non habuit causam in reprobo; siquidem, si hanc haberet, esset peccatum; hoc autem non datur ante illam negationem, quia non datur ante primam permissionem, & prima permissio oritur ab illa negatione; ergo non habuit causam ex parte reprobi; consequenterque ejus reprobatio fuit ante prævisa demerita. Resp. negando primâ minorem; nam, ut supra diximus, prædestinatio incipit ab electione efficaci ad gloriam; & sic etiam incipit reprobatio ab ejus exclusione; ita tamen, ut electio illa non supponat merita absolutè prævisa; hæc tamen exclusio supponat demerita absolutè prævisa.

63. Urgebis: Permissio primi peccati est effectus reprobationis, sicque à Deo amabilis, & cùm ex se non sit amabilis, debuit ex aliquo fine amari; alius autem non apparet, nisi expulsio à regno ad ostendendam Justitiam; ideoque ejus electio ab intentione damnandi aliquos imperatur; ergo supponit ipsam reprobationem; sed illa in se non supponit causam in reprobo; siquidem ante permissionem primi peccati non datur demeritum, quia non datur peccatum; ergo neque illam habebit in reprobo ipsa reprobatio.

64. Resp. negando antecedens; neque enim permissio primi peccati est effectus reprobationis positivę, sed reprobationis à gratia cõgrua; nam ut esset effectus reprobationis positivæ debebat procedere ex intentione excludẽdi homines positivè à regno, quibus gratia congrua denegatur; Deus autem neque denegat gratiam congruam, neq; peccatũ permittit ex tali intentione, ut infrà dicemus, sed ob alios fines, quos ille certò scit, & quorum unum assignat *P. Vasq. ex D. Paul. & D. Aug.* nempè, ut ostendat *divitias gloriæ suæ in vasa misericordiæ*; siquidem denegans vocationes congruas non prædestinatis, magis ostendit misericordiam suam in electos, quibus illas concedit. De hoc tamen infrà.

65. Objicies 5. Ex permissione peccati infallibiliter sequitur ipsum peccatum, & ex peccato privatio, sive exclusio à gloria; ergo hæc saltem virtute fuit intenta in ipsa permissione; siquidem in electione medii, ut medii, saltem virtute intenditur finis. Respondeo argumentum, si aliquid probat, probare Deum, saltem virtute velle peccatum; siquidem hoc immediatiùs sequitur ex ipsa permissione, quàm illa privatio gloriæ; cùm illud non probet, neque etiam hoc. Et ratio est, quia hæc non sequuntur per se, & ex natura rei ex auxilio sufficienti, ac permissione peccati, sed per accidens tantùm ex sola hominis malitia; undè in illa permissione solùm vult Deus ostendere, reliquisse hominem in manu consilii sui, ut liberè, quod voluerit, operetur.

SECTIO V.

An posito peccato originali antecedenter ad actualia, Deus aliquem positivè reprobaverit?

66. Advertes hîc cum *P. Soar. lib. 5. de prædest. cap. 3. num. 11.* peccatum originale dupliciter considerari posse: Primò præcisè solùm ut contractum: Secundò, prout prævisum durans usque ad mortem. Hoc posito. Dico 1. Deus propter peccatum originale prævisum durans usque ad mortem voluit multos excludere à regno. Ita *P. Soar. cit.* Probatur, quia Deus in tempore, supposito pacto cum Adamo, justissimè exequitur pœnam ipsam exclusionis à regno; sed nihil exequitur in tempore, quod non decrevisset ab æterno; ergo &c.

67. Dico 2. Deus in eo primo signo, in quo prævidit lapsum Adami, sive propter solùm prævisum originale præcisè ut contractum, & antequam prævideret merituros sine remedio, nullum reprobavit. Ita *P. Soar. cit. n. 11. P. Herice tract. 3. d. 33. cap. 4. n. 35. Lezana tract. 4. d. 12. q. 4. P. Arriaga d. 39. sect. 3. num. 31.* & alii. Probatur primò, quia Deus, ut patet ex dictis, & patebit ex infrà dicendis, nullum reprobat positivè, nisi jam prævisa ejus morte in peccato finali; sed pro eo

signo adhuc non prævidebatur alicujus mors in peccato finali, ut supponimus; ergo adhuc tunc Deus pro illo signo nullum reprobavit.

68. Probatur secundò, quia si Deus tunc propter originale sic prævisum aliquos reprobaret, cùm reprobatio secum deferat voluntatem puniendi pœnâ æternâ, sequeretur, quod omnes reprobi, quando postea in executione damnantur, etiam propter illud damnarentur; siquidem quod Deus ab æterno decrevit, non potest non fieri in tempore, sicut decrevit ab æterno; sed hoc est falsum; nam tale peccatum pluribus dimittitur in lege gratiæ per Baptismum, sicut in lege veteri dimittebatur per Circumcisionem, & peccatum semel dimissum non potest puniri pœnâ æternâ: tum quia hæc dimittitur simul cum peccato mortali: tum etiam, quia ita declarat Trid. *sess. 5. de Peccat. Orig.* ibi: *Nihil est damnationis iis, qui verè consepulti sunt cum Christo per Baptismum*; ergo &c.

69. Probatur tertiò, quia si Deus præcisè propter originale ita sumptum aliquos reprobaret, cùm hoc æqualiter sit in omnibus (exceptâ Virgine Sanctissimâ) omnes reprobarentur; alioqui illud non esset causa totalis ipsius reprobationis, sed aliqua adderetur, aut ex parte Dei, quod non est dicendum, aut ex parte hominum, quæ tamen pro tunc non datur; sed non omnes reprobantur; ergo nulli, cùm non detur major ratio de his, atque de aliis, & in omnibus sit eadem causa.

70. Probatur quartò, quia Deus post prævisum originale adhuc habuit voluntatem illam salvandi omnes per modum prosecutionis; siquidem ideò adhuc eis tribuit auxilia sufficientia, quia adhuc sic intendit eorum salutem ut finem; sed cum hac voluntate non potest stare illa alia efficax perdendi aliquos; siquidem duæ voluntates contrariæ, etiam si una sit efficax, & altera inefficax, non compatiuntur circa idem objectum, quando motivum est idem, sine aliqua alia cõditione, aut causâ prævisâ, quod hîc non accidit; cùm ex parte hominum sit idem originale, & ex parte Dei eadem sit Bonitas, & Misericordia; ergo &c.

71. Oppositum tenet *P. Vasq. 1. p. d. 95. cap. 6. n. 31.* dicens, aliquos parvulos, qui divinâ sic disponente Providentiâ, sufficienti remedio proximo carent, fuisse immediatè post peccatum Adami inefficaciter exclusos à Deo, à regno, ipso Deo statim displicente in eorum salute, & posteriùs naturâ contraxisse originale, statimque fuisse efficaciter exclusos à regno, & pœnæ damni adjudicatos: Pro quo:

72. Argues 1. Ideò Deus non statim hujusmodi infantes excluderet à regno post peccatum Adami prævisum, quia adhuc eis optaret salutem; sed non ita optabat; siquidem quando Deus optat, & intendit aliquem finem, adhibet media, saltem sufficientia ad illum assequendum; nullum autem adhibuit illis infantibus, cùm illos ita privaverit omni remedio, etiam sufficienti proximo, ut nullâ humanâ industriâ potuerit aliquod eis adhiberi; ergo non optabat, neque intendebat eis salutem; consequenterque statim eos exclusit à regno.

73. Respondeo negando minorem, ad cujus probationem negamus etiam minorem, & ejus probationem; nam si Deus eos omni remedio positivè privaret, non possemus nos orare, ut Deus velit, eos exire vivos in mundum, & baptizari contra Apostolum pro omnibus, nullo excepto, orare jubentem. Undè *P. Soar. & P. Herice* dicunt, ultra remedium remotum, nempè Baptismum, aliud Deum disposuisse proximum, quatenùs parentibus eorum, qui in utero materno, aliave occasione sine Baptismo moriuntur, aliquas Deus tribuit cogitationes, & auxilia, quibus si responderent, aliter Deus res disposuisset, ita ut ipsi infantes sine Baptismo non decederent, qualia sunt parentibus inspirare, ut ab eo loco discederet mater, in quo eminebat periculum infanti, abstineret à tali cibo, consuleret Medicos, sicque de aliis, quæ nos ignoramus; ex quibus patet, Deum omnibus præparasse auxilia sufficientia, licet reliquerit causas secundas in sua libertate, & modo connaturali operandi.

Argues 2. Illa exclusio à regno, & illa alia voluntas salvandi omnes habent diversum motivum; siquidem hæc habet Bonitatem divinam; illa verò peccatum originale; ergo benè compatiuntur de eodem objecto. Respondeo negando antecedens, ad cujus probationem dicimus, supponi falsum, Deum excludere positivè à regno, nisi propter peccatum finale prævisum absolutè, quale non est originale prout sic sumptum. Accedit primò, quod si Deus propter originale, ut contractum tantùm moveretur ad exclusionem à regno, cùm æquè ab hominibus omnibus contrahatur (unâ exceptâ Virgine Sanctissimâ) ad omnium exclusionem moveretur, quod non dicent. Secundò, quod si propter illud ut sic excluderet, etiam propter illud postea puniret in effectu reprobos illos, quibus per Baptismum fuit dimissum, quod etiam non dicent; sicque Deus ad utrumque affectum ex se tantùm movetur. 74.

Argues 3. Reprobatio omnium præscitorum facta fuit post originale; siquidem facta fuit post efficacè prædestinatorum electionem; hæc autem facta fuit post peccatum originale absolutè prævisum, ut supra diximus; sed ipsum originale est sufficiens causa exclusionis à regno; ergo propter illud fuerunt reprobi exclusi. Respondeo negando consequentiam, si loquamur de originali in suppositâ acceptione; nam licet originale absolutè, & ex se sit sufficiens causa ad illam exclusionem faciendam, de facto tamen ita non fuit in facta suppositione, ut patet ex dictis. 75.

Argues 4. Deus in pœnam peccati originalis negat reprobis auxilia efficacia; sed quibus Deus negat hujusmodi auxilia, reprobat; ergo propter originale eos reprobavit. Resp. negando majorem: multis enim reprobis dat Deus auxilia efficacia, quibus gratiam, licet non finalem consequuntur. Deinde multis per Baptismum dimittitur ipsum peccatum originale, & pœna eterna damni ei correspondens, sicque cum illis dimittetur etiam pœna ipsa carendi auxiliis efficacibus; ac proindè non erit id signum reprobationis æternæ. 76.

Argues 5. Si non daretur originale, nullus esset exclusus à regno; ergo signum est, tale peccatum fuisse principium, & causam talis exclusionis. Respondeo negando antecedens; sicut enim, non peccante Adamo, adhuc ejus filii possent peccare, cùm non nascerentur in gratia confirmati; ita etiam, illo non peccante, possent à Deo reprobari; & si de facto peccarent, de facto reprobarentur. Accedit, dato antecedente, ex illo solùm sequi, peccatum originale fuisse radicem, & ad plurimum veluti causam remotam reprobationis; quatenùs scilicet fuit occasio peccatorum actualium finalium, quæ sunt causa proxima reprobationis. 77.

Argues 6. Deus pluribus adultis negavit media sufficientia propter originale, ut constat: Primò ab Scriptura, Matth. 12. ibi: *Qui dixerit verbum* 78.

contra

contra Spiritum Sanctum non remittetur ei. Et 1. Joan. 1. ibi: *Est peccatum ad mortem.* Secundò ex Trid. sess. 6. cap. 11. ibi: *Deus suâ gratiâ justificatos non deserit, nisi ab eis priùs deseratur:* ubi verbum *nisi* idem valet, ac dicere, quod si deseratur, etiam deserat; firmat enim regulam in contrarium: Tertiò ratione, quia infideles nunquam vocati ad fidem, carent mediis sufficientibus; sed Deus illa media negavit ex aliquo fine; ergo cùm alius non appareat, ea negavit ex reprobatione positiva.

79. Respondeo negando majorem; Deus enim omnibus tribuit auxilia sufficientia, ut infra dicemus, & constat ex illo Joan. 1. *Illuminat omnem hominem, &c.* Et ad Rom. 2. *Benignitas Dei ad pœnitentiam te adducit; secundùm autem duritiam tuam, & impœnitens cor thezaurizas tibi iram.* Et D. Aug. de bono persever. cap. 6. *Voluntate suâ quisque deserit Deum, ut meritò deseratur à Deo;* ergo si in pœnam, quod Deum deserat, à Deo deseritur, & illum homo deseruit voluntate suâ per culpam, cùm hæc stare non possit sine auxilio sufficienti, hoc Deus omnibus præstat; non quidem pro singulis momentis, sed pro temporis, ac rerum opportunitate: imò etiam sæpiùs non oblatâ opportunitate juxta illud: *Ecce sto ad ostium, & pulso.* Unde:

80. Ad primam probationem dicimus in illis, & aliis similibus locis, solùm velle Scripturam significare, homines illos difficillimè converti, & ad pœnitentiam reduci; non quia Deus eos non vocet, & auxilia sufficientia non præstet, sed quia illi ex malitia sua non audiunt, & aures obturant.

81. Ad secundam probationem dicimus: Primò, Concil. ibi loqui tantùm de gratia concomitante, quam Deus nemini dat, nisi priùs acceptet gratiam vocantem; neque enim gratia adjuvans confertur ei, qui gratiæ vocanti resistit, in quo priùs Deum deserit, ut postea ab eo deseratur. Secundò particulam illam *nisi* solùm habere rationem conditionalis, & non exceptivæ, ex quo solùm colligitur, Deum deserere, si deseratur, non tamen quod semper deserat, eo ipso, quod deseratur: vel etiam deserere, non dando auxilia efficacia; nunquam tamen negando sufficientia; alioqui homines in non observandis præceptis non peccarent; siquidem in ipsis auxiliis carerent necessariis ad libertatem.

82. Ad tertiam dicimus, Deum etiam infidelibus præparasse media sufficientia, quæ si aliquando haberi non possunt viribus naturæ, ideò est, quia illi propriis peccatis ea impediunt; nam dum excitantur ad non peccandum contra legem naturalem, etiam excitantur, saltem remotè ad ulteriorem gratiam: neque tamen verum est, negationem talis culpæ esse dispositionem positivam ad habendam ipsam vocationem supernaturalem; sicut verum est, si ipsi per ipsam culpam non ponerent obicem, Deum ita res dispositurum, ut absque miraculo ad fidem vocarentur, aut interiùs per Angelos, aut exteriùs per homines juxta suavem operandi modum Providentiæ Divinæ.

SECTIO VI.

De Causis Reprobationis.

83. ADvertes primò, hîc excitari posse quæstionem de causis reprobationis, tam ex parte Dei, quàm ex parte ipsius reprobi, non tamen ex parte unius reprobi, aut alterius respectu alterius reprobi, sicut supra excitavimus de causis prædestinationis ex meritis unius hominis justi respectu alterius; licet enim merita unius possint aliis prodesse; non ita tamen possunt eis obesse aliorum demerita. Et ratio est, quia Deus faciliùs movetur ad præmiandum, quàm ad puniendum, ideòque ex fine præmiandi acceptat etiam aliena merita; non ita tamen aliena demerita ex fine puniendi.

84. Advertes secundò, nos hîc non inquirere de causis intrinsecis reprobationis formalis, neque de extrinsecis efficientibus; siquidem cùm reprobatio formalis consistat formaliter in actibus divinis Intellectûs & Voluntatis Divinæ, qui sunt idem cum ipso Deo, nullas propriè habet causas, neque materialem, neque formalem, neque efficientem, sicut illas non habet ipse Deus; omnia hæc patent ex supra dictis de prædestinatione *d. 3. à num.*

85. Advertes tertiò, causam finalem reprobationis formalis, quantùm est ex parte Dei, esse manifestationem Misericordiæ, & gratiæ electionis in prædestinatos, juxta illud ad Romanos 9. ibi: *Vt ostenderet divitias gloriæ suæ in vasa misericordiæ, &c.* Deindè ostensionem Omnipotentiæ suæ, ac supremi dominii, juxta illud ad Rom. 9. ibi: *Volens notam facere potentiam suam, sustinuit in multa patientia, vasa iræ, apta in interitum.* Imò P. Alarcon addit, etiam esse ostensionem Justitiæ Divinæ punitivæ in ipsis reprobis, quod probat ex D. Aug. lib. de grat. & liber. arbitr. cap. 23. *Deus,* inquit, *reddit mala pro malis, quia justus est: bona pro malis, quia bonus est: bona pro bonis, quia bonus, & justus est: solùm non reddit mala pro bonis, quia injustus non est.* Et idem habet *lib. 3. contra Julian. cap. 18. & lib. 1. Retract. cap. 9.*

86. Advertes quartò, solùm hîc excitari quæstionem de causa motiva, sive meritoria reprobationis formalis: cùm autem reprobatio sit, aut negativa, aut positiva, prout supra diximus, & infra dicemus, primò de causis reprobationis negativæ inquiremus; secundò de causis reprobationis positivæ discutiemus.

87. Advertes quintò, Manichæos, prout jam supra, & alibi diximus, existimasse, dari quoddam principium summè malum, & hoc fuisse totalem causam reprobationis hominum. Priscillianistæ judicarunt, fuisse fatum, & naturalem quandam necessitatem, & hinc ut ex causa procedere hominum reprobationem. Caluinus *lib. 1. instit. cap. 18. §. 4. & lib. 3. instit. cap. 21. §. 25. & cap. 22. §. 3. & cap. 23. §. 2. & 3. & cap. 24. §. 3.* & illius Sectatores dicunt, primam causam, & radicem totius culpæ, & perditionis reproborum fuisse Voluntatem Divinam, & ipsum Deum, quæ sententia planè crudelis, blasphema, & impia est, ut pluribus demonstrat *P. Bellarm. lib. 2. de statu peccati, & lib. 2. de grat.* damnaturque ut talis à Trid. sess. 6. can. 4. 5. & 6. ibi: *Quoniam Deus mortem non fecit, nec lætatur in perditione vivorum. Sap. 1. 13.* Hos, & similes hæreticorum errores jam supra refutavimus, &

plenius refutat *P. Soar. lib. 1. & 2. de Auxil.* His positis.

88. Difficultas 1. Utrùm detur aliqua causa reprobationis negativæ à gloria ex parte reprobi? Negativè. Ita *P. Soar. lib. 5. de prædest. cap. 5. n. 5. P. Herice tract. 3. d. 33. cap. 2. n. 11. Lezan. tract. 4. d. 12. q. 3. §. 1. P. Tanner. d. 3. q. 7. dub. 3. num. 24.* & alii apud cit. Probatur primò ex illo ad Rom. 9. ibi: *Cùm non dum aliquid boni egissent, aut mali, &c.* qui locus supra explicatus est de electione efficaci ad gloriam ante prævisa merita, & de reprobatione negativa ante prævisa demerita, sicque ad hanc nulla fuit causa ex parte reprobi; sicut ad illam nulla fuit causa ex parte prædestinati; cùm hujus electio, & illius reprobatio negativa fuerint in eodem signo. Confirmatur ex D. Aug. *tract. 26. in Joan. Cur hunc trahat*, inquit, *& illum non trahat, noli judicare*: Et *Epist. 165. Cur hunc liberet, & non illum*: & idem habet *lib. de corrept. & grat. cap. 8. & 13.* ex quibus constat nullam admittere causam reprobationis negativæ, sive non electionis ex parte reprobi.

89. Probatur secundò rationibus: Prima, quia si aliqua esset causa hujus reprobationis ex parte reprobi, essent illius mala opera prævisa; sed non ita fuerunt; siquidem facta fuit in eodem signo cum electione prædestinatorum; hæc autem facta fuit ante prævisionem omnium bonorum operum in esse absoluto, ut supra diximus; ergo etiam illa reprobatio facta fuit ante prævisionem malorum operum in esse absoluto; consequenterque hæc non fuerunt illius causa.

90. Secunda, quia in illo primo signo æquales erant inter se electi, & non electi, sive negativè reprobi; alioqui non esset speciale Dei beneficium illa prædestinatorum discretio, sive electio præ aliis; sed in illo signo electi nullam habebât causam, sive culpam, aliamvè rationem motivam, ob quam non eligerentur; ergo neque illam habuerunt ipsi reprobi, sive non electi. Confirmatur, quia in Angelis nulla præcessit culpa ante voluntatem divinam eos non eligentem efficaciter ad gloriam; ergo idem dicendum in hominibus.

91. Argues 1. Peccatum originale fuit causa illius reprobationis negativæ; ergo &c. Respondeo negando antecedens; licet enim potuerit sic esse, non ita tamen fuit de facto: Primò, quia hujusmodi reprobatio negativa fuit communis Angelis malis, & hominibus; sed in illis nõ habuit pro causa peccatum originale; ergo neq; in istis. Secũdò, quia originale fuit commune electis, & non electis, sive reprobatis negativè; sed non fuit causa electis non electionis; ergo neque ipsis reprobis. Tertio, quia si esset causa illius reprobationis, talis esset in omnibus reprobis; sed non ita est; siquidem in multis dimissum est, quo non obstante, si esset causa reprobationis eorum, eis daretur pœna damni tali peccato correspondens, quod tamen non est dicendum; siquidem licet peccatis dimissis possint correspondere pœnæ temporales, quales sunt dolores, infirmitates, mors, & similes, non ita possunt pœnæ æternæ; ergo cùm hi non fuerint negativè reprobati propter originale; neque sic fuerunt alii; consequenterque nulli. Undè Deus in ipsa reprobatione habuit se tantùm negativè ad tale peccatum, non attendendo ad illud.

92. Argues 2. Creaturæ illæ sic reprobatæ nullam habebant causam, ut à Deo eligerentur; sed hoc erat sufficiens causa, ut ab eo negativè reprobarentur; ergo habuerunt causam suæ reprobationis negativæ. Respondeo negando minorem, si sermo sit de causa morali, quæ addita ex parte creaturæ posset Deum movere ad habendam eam voluntatem non eligendi, de qua tantùm causâ motivâ hîc loquimur, & quam non probat argumentum, sed tantùm de ratione negativa, quæ non dicitur propriè causa; alioqui dicamus, etiam electos habuisse causam suæ electionis, quia non habuerunt causam expulsionis. Undè sicut ex parte electorum data non fuit capacitas aliqua naturalis ad electionem; ita neque ex parte reproborum ad eorum non electionem; siquidem, ut ait *P. Soar. cit. num. 6.* ubi affirmatio non est causa affirmationis, neque negatio opposita potest dici causa negationis.

93. Argues 3. Aliqui Patres dicunt, hominem apposuisse causam suæ non electionis, sic enim ait D. Prosper. *Respons. 3. ad Gallos*: ibi: *Non necessitatem puniendi habuerunt, quia prædestinati non sunt, sed ideò non prædestinati, (id est non electi,) quia tales futuri ex voluntaria prævaricatione præsciti sunt*; ergo &c. Resp. D. Prosper. sicut & alios Patres intelligendos esse de reprobatione positivâ, quæ aliquando significatur termino negativo, quatenùs semper adjunctam habet negationem electionis, sive prædestinationis.

94. Argues 4. Homines ante originale fuerunt electi inefficaciter ad gloriam, & ad sola auxilia sufficientia; ergo ante illud fuerunt prævisi incidere in aliqua peccata personalia; siquidem auxilium sufficiens connotat ipsa peccata; consequenterque ante prædestinationem Christi Domini jam aliqua prævidebantur in esse absoluto, propter quæ homines potuerunt esse non electi ex causa, quam habebant. Respondeo negando consequentiam; siquidem Deus in illis signis usque ad electionem efficacem nulla prævidit opera in esse absoluto, neque bona, neque mala; sicque auxilia illa sufficientia, & intentio illa gloriæ solùm erant inter divina decreta conditionatè, nempè si homines vellent pro signis sequentibus acceptare.

95. Difficultas 2. Utrùm detur aliqua causa reprobationis negativæ à gratiâ congruâ ex parte reprobi? Negativè. Ita *D. Thom. 1. p. q. 23. art. 3. Durand. in 1. dist. 41. q. 2. num. 4. Arriminens. ibid. q. 1. art. 2. Capreol. ibid. q. unica. Caiet. 1. p. q. 23. art. 5. Bannez ibid. Zumel. ibid. d. 4. P. Vasq. 1. p. d. 95. cap. 9. num. 56. P. Molin. 1. p. q. 5. d. 3.* quos citat, & sequitur *P. Tanner. d. 3. q. 7. dub. 3. num. 11. & 18. P. Rhodez tom. 1. d. 5. q. 2. sect. 2. §. 1.* & alii. Probatur primò in Angelis, & primis Parentibus ante commissum originale, (quod omnes concedunt,) quia si in illis daretur causa ad talem reprobationem, esset aliquod demeritum; sed illi hoc non habuerunt ante talem reprobationem; siquidem tale demeritum esset aliquod peccatum; illi autem nullum antecedenter habuerunt; cùm peccatum supponat permissionem; hæc autem supponat illam reprobationem, ut supra notavimus; ergo nullum habuerunt demeritum; consequenterque neque causam aliquam talis reprobationis à gratia congrua.

96. Probatur secundò de hominibus post commissum originale, quia si in illis daretur aliqua causa motiva talis reprobationis, esset ipsum originale; sed non ita fuit; ergo &c. Probatur minor, quia tale peccatum non fuit causa motiva reprobationis negativæ à gloria, ut diximus; ergo neque reprobationis negativæ à gratia congrua.

97. Confirmatur primò, quia, ut ait *P. Herice tr. 3. d. 33. cap. 2. n. 10.* reprobatio formalis à gratia congrua est logicè reprobatio virtualis à gloria; & è contra reprobatio formalis à gloria est logicè repro-

reprobatio virtualis à gratia cõgrua; nam sicut non potest intendi finis sine virtuali electione mediorum; neque possunt eligi media sine virtuali intentione finis; ita etiam non potest negari electio ad finem formaliter, quin virtualiter logicè negetur electio ad media; neque potest negari formaliter electio ad media, quin virtualiter logicè negetur intentio finis; sicut enim positio est causa positionis, ita etiam negatio est causa negationis; sed ut detur negatio electionis ad gloriam, sive reprobatio negativa à gloria quæ est finis, non fuit causa motiva ipsum originale; ergo neque sic erit, ut detur negatio electionis ad gratiam congruam, sive reprobatio negativa à gratia congrua, quæ est medium.

98. Confirmatur secundo, quia peccatum originale fuit æqualiter in omnibus hominibus, tam electis, quàm non electis, sive reprobis; sed in electis, imò & in reprobis, quibus fuit dimissum, non fuit causa istius reprobationis negativæ à gratia congrua, neque à gloria, ut patet ex supra dictis; ergo &c.

99. Oppositum tenent *P. Soar. lib. 5. de prædest. cap. 5. n. 9. Soto ad Rom. 9. Driedo de concord. liber. arbit. p. 1. cap. 4. memb. 1. P. Bellarm lib. 2. de grat. cap. 16. P. Valent. 1. p. q. 23. punct. 3.* quos citat, & sequitur *P. Ruiz d. 14. sect. 3. n. 23. P. Alarcon tract. 4. d. 5. cap. 3. n. 8. Lezana d. 12. q. 5.* & alii apud citatos: pro quibus: Objicies 1. D. Aug. loquens de Jacob, & Esau sic ait: *Esau Deus odio habuit propter originale peccatum*; ergo ponit causam reprobationis illius in ipso originali. Respondeo negando consequentiam: nam alibi inquirendo causam hujus reprobationis, ad solam Scientiam Divinam confugit dicens: *Si dicas, non nè erat melius ambos liberare? Dico ô homo, tu quis es, qui respondeas Deo?* Undè ibi non assignavit causam reprobationis negativæ Esau peccatum originale; alioqui cùm hoc esset utrique commune, uterque esset reprobatus, & non benè de solo Esau diceret: *Esau Deus odio habuit*; sed supposita hac reprobatione ex mera Dei voluntate, cùm Esau non esset electus ad gratiam, sicut Jacob, ideoque maneret in peccato, indè justè dixit, quod Deus eum odio habuisset.

100. Objicies 2. Peccatum originale de se erat sufficiens causa ad causandam illam reprobationem à gratia congrua; ergo ita fuit de facto. Respondeo ad antecedens, esse quidem causam sufficientem; non tamen necessariam, ut ipsi Adversarii fatentur, & patet ex prædestinatis, qui illud contraxerunt; & tamen non fuerunt reprobati à gratia congrua; sicque de facto talis causa non fuit, ut patet ex dictis.

101. Objicies 3. Peccatum est tantum malum, ut Deus illud non permitteret, nisi in pœnam alterius peccati; sed ante illud primum non apparet aliud actuale, ratione cujus Deus permitteret ipsum primum, & negaret gratiam congruam; ergo causa negationis gratiæ congruæ, sive reprobationis negativæ ab illa, fuit ipsum peccatum originale. Respondeo negando majorem; nam in Angelis non præcessit aliud peccatum, neque actuale, neque originale; neque etiam in primis parentibus, quando primum peccatum commiserunt; & tamen Deus permisit eorum peccata, negando eis illa auxilia congrua, sive non eligendo illos ad gratiam congruam; cùr ergo non ita faceret, etiam supposito originali? Præsertim, quia quando eos non elegit, adhuc non videbat illa opera bona in esse absoluto, per quæ aliquibus dimittendum erat originale, ut propter illa ex tali peccato hos non reprobaret à gratia congrua; illos autem maximè.

102. Objicies 4. Peccatum originale, adhuc dimissum, manet causa sufficiens pœnæ temporalis, nempè doloris, infirmitatis, mortis, & similium; sed inter has numeratur etiam illa non electio ad gratiam congruam; ergo tale peccatum omnibus non prædestinatis potuit esse causa illius non electionis. Respondeo negando minorem cum *P. Herice, P. Alarcon.* & aliis: Primò, quia si remisso illo peccato, adhuc homo propter illud maneret dignus ea reprobatione, adhuc ex illo remaneret, quod hominem retardaret ab ingressu Cœli; hoc autem est contra Trid. *sess. 5. de peccato origin.* ubi id omninò negat. Secundò, quia cùm per remissionem ipsius peccati infundatur gratia, & per hanc maneat homo dignus vitâ æternâ, consequenterque auxiliis efficacibus, quibus illa cõparatur, non potest adhuc per illud manere dignus reprobatione ab ipsis auxiliis; cùm hæ condignitates sint contrariæ. Ex quibus patet hujusmodi reprobationem non esse pœnam, neque inter illas pœnas numerari, sed provenire ex mera Dei libertate, & sine aliqua culpa, sive causa ex parte reprobi.

SECTIO VII.

Virùm præcesserit causa reprobationis positivæ ex parte reprobi?

103. Dico 1. Datur causa reprobationis positivæ ex parte reprobi: Ita Doctores supra citati *n. 51.* & infrà citandi *n. 107.* Probatur primò ex supra dictis *à n. 51.* & ex infrà dicendis *à n. 107.* Secundò, quia reprobatio positiva est actus quidam judicii per modum sententiæ prolatus; sententia autem, ut sit justa, qualis debet esse in Deo, nunquam profertur sine culpa; ergo &c.

104. Dico 2. Nullum peccatum, sive originale, sive personale, quod in mortis instanti est remissum, censetur causa reprobationis positivæ. Ita communiter Doctores. Probatur, quia quod est causa reprobationis positivæ, est etiam causa damnationis æternæ; siquidem reprobatio positiva præter exclusionem à regno defert ipsam damnationem: sed nullum peccatum, postquam est remissum, relinquit dignitatem pœnæ æternæ, ut definit Trid. *sess. 5. cit.* ergo neque est causa reprobationis positivæ.

105. Dico 3. Peccatum originale non est causa reprobationis positivæ in omnibus qui damnantur. Est etiam communis inter Doctores. Probatur primò, quia Angeli de facto fuerunt damnati; & tamen nullum habuerunt peccatum originale; ergo &c. Secundò, quia originale pluribus hominibus reprobis fuit dimissum; ergo neque partialiter, neque totaliter potuerunt esse reprobati propter illud; consequenterque originale non fuit causa eorum reprobationis positivæ. Neque obstat, quod originale fuerit fons, & radix peccatorum, & ut aliqui voluerunt, etiam negationis auxiliorum efficacium: non, inquam, obstat, ex hoc enim solùm colligitur, fuisse causam remotissimam, imò potiùs occasionem tantùm removentem prohibens.

Dico

106. Dico 4. Nullum peccatum, etiam actuale, quod non conjungitur cum morte hominis, est causa reprobationis positivæ illius. Ita Doctores citati, & infra citandi. Probatur primò, quia tunc censetur Deus habere voluntatem positivam reprobandi aliquem, quando cessat à voluntate illa generali salvandi illum; sed propter quodcumque peccatum prævisum ante mortem non cessat Deus ab illa voluntate; siquidem quandiu homo vivit semper ei dat auxilia sufficientia ad salutem; ergo non censetur habere voluntatem positivam reprobandi illum propter tale peccatum. Secundò, quia plures electi, quandiu vixerunt, plura commiserunt peccata non finalia; & tamen propter illa sic prævisa ante mortem non fuerunt positivè reprobati; alioqui non salvarentur, aut decretum Dei efficax frustraretur; ergo propter nullum peccatum prævisum ante mortem Deus positivè reprobat.

107. Dico 5. Peccatum, sive peccata finalia in adultis sunt causa reprobationis positivæ. Ita communiter Doctores. *P. Bellarm. lib. 2. de grat. & liber. arbit. cap. 16. & lib. 2. de amiss. grat. cap. 12. P. Soar. 1. p. lib. 5. de reprobat. cap. 3. & 6. n. 8. P. Vasq. 1. p. d. 95. cap. 5. P. Molin. in Concord. a. 5. d. 3. P. Valent. de Reprobat. punct. 3. P. Less. de Reprobat. sect. 6. assert. 6. P. Arrub. d. 88. cap. 2.* quos citat, & sequitur *P. Herice tract. 3. d. 33. cap. 3. n. 16.* ubi dicit hanc sententiam pro vitili defendere Scriptores nostros Societatis JESU; oppositamque dici à Catherin. lib. 2. de prædest. *horribilem, & piorum aures verberare, ipsumq; Augustinum eam detestari ut impiam:* & Adversariorum sententiam aliquas conclusiones habere cum doctrina Calviniana cõmunes, ut ibi ostendit ipse P. Herice loco citato. Videat ibi Lector, nos enim ab hujusmodi censuris abstinendum judicavimus, quamdiu videmus hanc sententiam tenere Doctores Catholicos, inter quos sunt Recentiores Thomistæ *Bannez 1. p. q. 23. a. 3. Zumel. ibid. d. 4. Alvarez de Auxil. d. 110.* & alii apud illos, quatenùs defendunt, Deum ante prævisionem ullius peccati, ex se voluntate sua antecedente decrevisse excludere rèprobos à regno Cœlorum ad ostensionem suæ Justitiæ Divinæ, contra quos jam supra egimus à *n. 51.*

108. Probatur primò ex supra dictis à *num. 51. cit.* Secundò, quia illud est causa reprobationis, quod est causa damnationis; sed causa damnationis sunt tantùm peccata, & sola finalia; sicut causa salutis sunt sola merita, & hæc finalia, ut constat ex Trid. apponente hanc conditionem ad salutem in effectu consequendam, nempè, *si in gratia decesserit*; ergo idem dicendum de demeritis, prout sunt causa reprobationis positivæ.

109. Dico 6. Peccatum originale in parvulis à Deo prævisum ut durans usque ad mortem fuit causa eorum reprobationis positivæ. Ita Doctores communiter. Probatur, quia eadem est causa reprobationis positivæ, atque damnationis æternæ; sed illud peccatum sic prævisum in parvulis est causa damnationis; ergo etiam reprobationis positivæ. Dixi *sic prævisum*, quia Deus non habuit voluntatem antecedentem damnandi ipsos parvulos, donec prævidit, quod per causas naturales eveniret, eos decessuros sine remedio, & in tali peccato.

SECTIO VIII.

De effectibus Reprobationis, & quæ conditiones requirantur, ut tales sint?

DIFFICULTAS 1. Quales conditiones requirantur, ut aliquid sit effectus reprobationis? Quinque requiruntur conditiones, ut aliquid sit reprobationis effectus. Patet, quia, ut supra diximus, quinque requiruntur conditiones, ut aliquid sit prædestinationis effectus; ergo etiam quinque requirentur, ut aliquid sit reprobationis effectus; oppositorum enim eadem est ratio: prædestinatio autem, & reprobatio opponuntur, prout supra diximus. Igitur: 110.

Prima conditio est, ut sit effectus Dei. Probatur, quia reprobatio, prout supra diximus, est actus Dei internus, & immanens, sicque idem cum ipso Deo; ergo quidquid est effectus reprobationis, est etiam effectus ipsius Dei, id est Omnipotentiæ illius imperatæ per talem actum, sive applicatæ. 111.

Secunda conditio est, ut actu conducat ad æternam damnationem, aut sit ipsa pœna æterna. Probatur, quia effectus reprobationis debet esse proprius reprobi, & minimè communis prædestinato; sed redditur proprius reprobi per id, quod aliquo modo conducat actu ad damnationem æternam; ergo &c. 112.

Tertia conditio est, ut procedat ex speciali Voluntate Dei puniendi, & excludendi reprobum à gratiâ, & à gloriâ. Probatur, quia reprobatio, si sit negativa, (ut multi judicant) est exclusio reprobi à gratia; & si sit positiva, est exclusio à gloria, & destinatio ad damnationem; ergo ut aliquid sit effectus reprobationis, debet procedere à tali voluntate speciali puniendi. 113.

Quarta conditio est, ut aliquo modo pertineat ad ordinem providentiæ supernaturalis. Probatur, quia similis conditio requiritur ad effectus prædestinationis, ut diximus; sed negatio, & forma negata videntur pertinere ad eundem ordinem; ergo sicut effectus prædestinationis, ut talis sit, debet sumi in ordine ad finem supernaturalem; ita etiam effectus reprobationis, ut talis sit, debet sumi in ordine ad exclusionem à tali fine supernaturali. 114.

Quinta conditio est, ut debeat respicere ipsum reprobum ut causam demeritoriam. Probatur, quia effectus prædestinationis, ut talis sit, respicit Christum Dominum, ut causam meritoriam; ergo similiter effectus reprobationis, ut talis sit, debet respicere aliquam causam demeritoriam; talis autem est ipse reprobus. Scio aliquos Doctores non omnes has conditiones admittere, sicut non omnes admittunt in effectibus prædestinationis, prout supra diximus; facilè tamen omnes admitti possunt, quia utrobique eadem est difficultas, & ratio. Vide supra Disp. 115.

Difficultas 2. Utrùm peccatum absolutè sit effectus reprobationis? Negativè. Ita communis Theologorum sententia. *P. Soar. P. Herice, P. Ruiz*, & alii. Probatur, quia effectus reprobationis, ut talis sit, debet esse effectus Dei, prout diximus; sed peccatum non est, neque potest esse effectus Dei; alioqui posset Deus esse causa 116.

peccati

peccati, quod est contra fidem; ergo peccatum non est effectus reprobationis.

117. Oppones 1. Meritum bonum est effectus prædestinationis; ergo etiam meritum malum, sive peccatum, erit effectus reprobationis; siquidem ita se habet meritum malum ad pœnam, atque bonum ad præmium, sive ad gloriam. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia meritum bonum est effectus Dei, & habet omnes alias conditiones requisitas, ut sit effectus prædestinationis: at verò meritum malum, (etiam si habeat alias conditiones, de quibus hîc non agimus) non est effectus Dei, ideòque non potest esse effectus reprobationis.

118. Oppones 2. Peccatum est medium actu conducens ad mortem æternam; sed quidquid ita conducit in reprobo, est effectus reprobationis; siquidem quidquid actu conducit ad vitam æternam in prædestinato, est effectus prædestinationis; contrariorum autem eadem est ratio; ergo &c. Respondeo distinguendo minorem; quidquid ita conducit in reprobo, est effectus reprobationis, si sit effectus Dei; concedo minorem: si talis non sit; nego minorem: cùm autem peccatum, licet ita conducat actu ad mortem æternam, non sit effectus Dei, neque à Deo procedat speciali voluntate; maximè verò ita procedat, & sit effectus Dei, quidquid actu conducit ad vitam æternam in prædestinato, ideò hoc est effectus prædestinationis, & non ita est effectus reprobationis peccatum.

119. Oppones 3. Deus, ut docet D. Aug. *lib. de prædest. & liber. arbitr. cap. 2.* aliquando flectit corda hominum ad malum; sed hoc facit ex intentione excludendi illos à regno; ergo malum, sive peccatum est effectus talis exclusionis, sive reprobationis. Respondeo D. Aug. solùm velle, Deum flectere ad malum permissivè, & indirectè; non autem directè, & positivè, quod erat necessarium, ut malum, sive peccatum esset effectus reprobationis.

120. Difficultas 3. Utrùm materialitas peccati sit effectus reprobationis? Advertes, materialitatem peccati, prout jam supra diximus, considerari posse; aut ut exit à peccatore; aut ut exit à Deo, idque aut de facto, aut saltem de possibili. Hoc posito.

121. Dico 1. Materialitas peccati considerata prout exit à peccatore, nec de facto, nec de possibili est effectus reprobationis. Ita communiter Doctores. Probatur ex supra dictis pro effectibus prædestinationis, nam materialitas peccati ut sic est infecta malitiâ formali; ergo neque est, neque potest esse effectus Dei, neque à Deo volita speciali affectu; sed hæc requiruntur, ut sit effectus reprobationis; ergo &c.

122. Dico 2. Materialitas peccati, etiam prout exit à Deo, neque de facto, neque de possibili est effectus reprobationis tam negativæ, quàm positivæ. Ita communiter Doctores. Probatur prima pars, quia ad effectum reprobationis negativæ, aut positivæ de facto requiritur, quod procedat ex speciali, ac studiosâ Dei Voluntate; sed illa materialitas non sic procedit à Deo, imò potiùs ex voluntate permissivâ, & veluti coactâ; ergo &c.

123. Probatur secunda pars, quia materialitas peccati præter rationem assignatam, prout exit à Deo antecedit reprobationem positivam; ergo non potest esse illius effectus; alioqui effectus esset prior suâ causâ. Probatur antecedens, quia materialitas peccati, aut est simul cum ejus malitia formali, aut prior; siquidem cùm hæc sit forma, debet supponere materialitatem ut subjectum; sed formalitas peccati, nempè malitia est prior reprobatione positivâ, ut sit illius causa, ut diximus; ergo etiam ipsa materialitas erit prior reprobatione positivâ; ergo non potest esse illius effectus; alioqui idem posset esse prius, & posterius in genere effectivo morali, quod implicat, sicut implicat esse prius, & posterius in genere effectivo physico.

Difficultas 4. Utrùm formalis malitia peccati, saltem prout est pœna, sit effectus reprobationis? 124. Advertes hîc, præsentem difficultatem supponere cum aliquibus Theologis, peccatum habere posse rationem pœnæ, quando scilicet Deus in pœnam unius peccati ita deserit peccatorem, ut in aliud prolabatur. Imò nonnulli asserunt, peccati malitiæ adnexam esse rationem summæ pœnæ, quatenùs privat amicitiâ Dei, ejusque gratiâ: item quatenùs reddit peccatorem exhæredem Regni Cœlestis, mancipium diaboli, &c. Igitur hac facta suppositione.

Conclusio sit: Peccatum, neque ut est pœna, 125. potest esse effectus reprobationis. Ita *P. Soar. lib. 5. de prædest. cap. 7. num. 3.* & alii. Probatur, quia dato quod peccatum habeat rationem pœnæ (idemque dicendum de peccati duratione) talis pœna in particulari sumpta includeret rationem culpæ intrinsecè; sed hanc Deus nec velle, nec ordinare potest, ut sit; ergo admissâ tali ratione pœnæ in peccato, negandum est, Deum esse causam talis pœnæ; consequenterque talem pœnam esse effectũ Dei; sed ut esset effectus reprobationis, debebat esse effectus Dei, ut diximus; ergo &c.

Dixi, *dato, quod habeat rationem pœnæ*, quia peccatum (idemque de illius duratione) re vera illam 126. non habet respectu alterius peccati præcedentis, ut sentiunt alii cum P. Soar. cit. Patet, quia pœna in ratione pœnæ potest à Deo intendi, ut communiter dicitur, cùm sit bona; sed peccatum in ratione pœnæ semper includit malitiam, quam Deus nec velle, nec intendere potest; ergo non potest habere rationem pœnæ à Deo infligendæ in pœnam alterius peccati.

Advertes tamen primò, me non negare, permissionem peccati, & negationem auxilii efficacis 127. posse habere rationem pœnæ, sed tantùm id negare de ipso peccato ob assignatam rationem. Secundò etiam id non negare de permissione durationis peccati, neque de duratione auxilii congrui, quo peccator respiscat, has enim fatemur posse habere rationem pœnæ, quam tamen negamus habere ipsius peccati durationem; siquidem cùm sit intrinsecè mala, seu infecta malitiâ intrinsecâ, non potest à Deo intendi ut pœna, cùm tamen pœna, ut pœna bona sit.

Dices: Formalitas illa pœnæ est bona; siquidem bonum, imò optimum videtur esse, supposito quod 128. sit malitia, quod ipsa sit vindex, & ultrix sui ipsius; ergo potest ut sic à Deo intendi, & amari; consequenterque esse effectum reprobationis. Resp. primò negãdo antecedens; jam enim supra diximus, peccatum non habere rationem pœnæ; licet id concedamus de ejus permissione. Respondeo secundò, dato antecedente, negando consequentiam; dato enim quod habeat talem rationem pœnæ, non poterit ut sic à Deo amari, neque intendi; siquidem talis pœna ut sic includit etiam rationem culpæ, quam Deus neque intendere, neque amare potest, quod erat necessarium, ut esset reprobationis effectus, ut diximus.

Instabis: Permissio peccati ut sic potest habere 129. rationem pœnæ; ergo etiam peccatum, ut sic

talem rationem habere poterit. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia permissio peccati non includit intrinsecè malitiam culpæ, imò potiùs includit bonitatem intrinsecam, sive est bona secundùm quod habet intrinsecum, ideòque potest à Deo amari efficaciter, non efficacitate absolutâ, sed conditionatâ, sive ex suppositione, quod voluntas creata dissentiri velit auxilio sufficienti: at verò peccatum secundùm formale, & intrinsecum, quod includit est malum, cùm sit intrinsecè conjunctum cum malitia formali, à quâ non potest præscindere in ratione peccati; & in ratione talis pœnæ, sicque non potest amari à Deo, neque esse ejus effectus; consequenterque neque effectus reprobationis, ut diximus.

130. Difficultas 5. Utrùm permissio peccati sit effectus reprobationis negativæ? Advertes hujusmodi quæstionem posse procedere de permissione peccati non finalis, aut de permissione peccati finalis; sicque de hac duplici permissione duplicem conclusionem resolvemus: Sit igitur:

131. Conclusio prima: Nullà permissio peccati non finalis est effectus reprobationis negativæ. Ita cõmuniter Doctores. Probatur, quia nulla permissio peccati non finalis, sive originalis, sive personalis procedit ex reprobatione negativa, sed ex voluntate permittendi ipsum peccatum non finale; hæc autem voluntas non est reprobatio negativa; alioqui ex illa sequeretur infalllibiliter reprobatio positiva, prout supra diximus, quod est falsum, cùm Deus multa peccata non finaliapermittat in electis; atqui ut esset effectus reprobationis negativæ debebat ab illa procedere; omnis enim effectus debet procedere à sua causa; ergo &c.

132. Conclusio secunda: Omnis permissio peccati finalis, sive originalis, sive personalis, prout dicit negationem vocationis congruæ, est effectus reprobationis negativæ. Ita communiter Doctores *P. Soar. lib. 5. de reprobat. cap. 7. num. 14.* Probatur, quia talis permissio ut sic oritur ab illa non electione ad gloriam, quæ est reprobatio negativa, ita ut vera sit hæc causalis: *Deus permittit, hunc peccare finaliter, quia non elegit illum ad gloriam*, ut docet D. Aug. lib. de bono perfever. cap. 14, ubi dicit, non dari reprobo vocationem congruam: *quia non fuit altiori modo à massa perditionis discretus*; sed quæ sic oriuntur habent rationem effectus; ergo permissio illa est effectus illius reprobationis negativæ, eo modo, quo una negatio potest habere causam, & rationem effectus, non per influxum positivum, sed per ejus subtractionem.

133. Dixi *prout dicit negationem vocationis congruæ*, nam prout dicit concursum positivum, per quem Deus ut causa universalis paratus est concurrere ad actum peccati, si creatura velit illud committere, non potest esse effectus reprobationis negativæ; siquidem ex negatione non sequitur per se aliquid positivum; sicque solùm est effectus providentiæ generalis, quam Deus, ut causa prima, & gubernator generalis debet causis secundis.

134. Objicies 1. Illa prima negatio, quæ est reprobatio negativa, non habet rationem intentionis finis, imò potiùs est negatio ipsius intentionis, ut patet ex dictis; ergo non potest exercere causalitatem respectu secundæ negationis, qualis est permissio peccati finalis, prout dicit negationem vocationis congruæ Respondeo distinguendo consequens: non potest exercere causalitatem positivam; concedo consequentiam: negativam, & eo modo; quo negatio est causa negationis; nego consequentiam: sic enim eam causalitatem exercere poterit, quando affirmatio est causa affirmationis; nam sicut efficax intentio finis est ratio dandi media efficacia ad ipsum finem assequendum, ita etiam negatio electionis ad finem est suo modo ratio non dandi media efficacia ad ipsum finem.

135. Objicies 2. Permissio peccati originalis, ut est permissio peccati omnibus communis, est effectus reprobationis negativæ; & tamen in pluribus non conducit ad effectum reprobationis positivæ, quæ est una ex conditionibus supra requisitis ad effectum reprobationis; ergo non solæ permissiones, quæ ita conducunt sunt effectus reprobationis. Respondeo primò, argumentum jam non probare contra conclusionem, ut consideranti patebit. Respondeo secundò negando majorem, nam talis permissio antecedit ipsum peccatum, & peccatum absolutè sumptum antecedit, ut commune, ipsam reprobationem negativam; siquidem hæc fuit facta in eodem signo, quo fuit facta electio prædestinatorum; hæc autem electio fuit post peccatum commune absolutè prævisum, ut supra diximus; sicque post ejus permissionem; ac proinde hæc non potest esse effectus reprobationis negativæ; alioqui prior esset effectus, quàm ejus causa. Accedit, quod peccatum ipsum, cùm sit commune, & eodem modo in omnibus, non potest esse effectus reprobationis in aliquibus, nempè in reprobis, & non in aliis, nempè in electis, prout supra diximus.

136. Inferes: Ergo neque in parvulis, qui sine Baptismo decedunt, erit effectus reprobationis negativæ; hoc autem est contra superiùs dicta; siquidem in illis est permissio peccati finalis; ergo &c. Respondeo concedendo illationem, si sumatur ut est permissio peccati absolutè, & ut communis; aliter tamen, si sumatur ut est permissio peccati persistentis usque ad mortem, seu finalis; nam sicut prout sic, & non ita in illa prima consideratione, est causa reprobationis positivæ; ita etiam prout sic, & non in illa prima consideratione, est effectus reprobationis negativæ; & secundùm has diversas considerationes supra locuti sumus *Sect. 5. à num. 66.*

SECTIO IX.

Utrùm permissio peccati sit effectus Reprobationis positivæ?

137. Conclusio sit: Nulla permissio peccati, etiam finalis, & ultimi, est effectus reprobationis positivæ. Ita *P. Soa. hic lib. 5. cap. 7. n. 9. P. Amicus d. 16. sect. 3. num. 61.* & alii communiter. Probatur, quia nullus effectus est naturâ prior suâ causâ; sed omnis permissio peccati est naturâ prior reprobatione positivâ; ergo &c. Probatur minor, quia reprobatio positiva, ut diximus, fuit à Deo facta post præscientiam absolutam peccatorum finalium; ergo ipsa peccata finalia sunt naturâ priora reprobatione positivâ; sed omnis permissio est naturâ prior ipsis peccatis finalibus; siquidem ex permissione sequitur peccatum; ergo omnis permissio est prior naturâ reprobatione positivâ, consequenterque nulla potest esse illius effectus.

Hinc

138. Hinc colliges primò, permissionem peccatorum Angelorum non fuisse effectum reprobationis positivæ eorum; siquidem eorum reprobatio positiva supponebat ipsum eorum peccatum, & peccatum suam permissionem; illud autem, quod est prius, non potest esse effectus illius, quod est posterius. Secundò, etiam in parvulis permissionem durationis in peccato originali usque ad mortem, non fuisse effectum reprobationis positivæ eorum; siquidem hæc fuit etiam posterior ipso peccato ut sic durante; consequenterque posterior ipsa permissione talis durationis. Tertiò, permissiones peccatorum, quæ integrè; & omninò fuerunt remissa in hac vita, non fuisse in reprobis effectus reprobationis positivæ eorum. Patet primò, quia nulla permissio peccati, etiam finalis, & non remissi, est effectus reprobationis positivæ; ergo neque sic erit permissio peccati jam remissi. Secundò, quia hujusmodi permissiones plures fuerunt in electis, in quibus non fuerunt reprobationis effectus; ergo neque sic fuerunt in reprobis. Tertiò, quia hujusmodi permissiones non conducunt actu ad pœnam æternam; siquidem hæc cum ipsis peccatis remittitur; sicque autem semel remissa non reviviscit, sicut non reviviscunt ipsa peccata; sed ut essent effectus reprobationis positivæ, debebant sic actu conducere ad pœnam æternam, ut diximus; ergo &c.

139. Nihilominùs contra conclusionem appositam duæ adhuc sunt sententiæ: Prima asserit omnem permissionem peccati finalis, etiam originalis, & primi, esse effectum reprobationis positivæ: siquidem, ut ait, omnis permissio peccati finalis actu conducit ad damnationem æternam, & datur reprobo ex intentione excludendi illum à regno. Ita *P. Alarcon tract. 4. d. 5. cap. 5.* Non placet, primò ob rationes supra factas. Secundò, quia infrà probabimus, non dari in Deo talem intentionem excludendi à gloria.

140. Secunda sententia affirmat, permissionem, non quidem primi, sed secundi peccati finalis, & aliorum subsequentium, esse effectum reprobationis positivæ. Ita *P. Herice tract. 3. d. 34. cap. 3. à n. 9. P. Ruiz d. 38. sect. 7. à n. 11.* quorum sententia differt à prima in eo, quod prima admittat reprobationem positivam, seu intentionem excludendi reprobos à gloria ante prævisionem omnis peccati finalis, etiam primi; hæc autem secunda non ita; asserit tamen, Deum priùs permittere primum ex peccatis finalibus; deindè propter illud prævisum reprobare positivè; deincepsq; ex tali reprobatione sequi permissiones aliorum peccatorum, etiam finalium subsequentium; sicque concludit hæc sententia, permissionem primi peccati finalis non esse effectum reprobationis positivæ, cùm hanc antecedat; alias verò permissiones aliorum peccatorum finalium subsequentium, cùm jam ipsam reprobationem positivam supponant, posse esse illius effectus. Undè pro illis:

141. Argues 1. Omnis permissio peccati est effectus Providentiæ divinæ, prout supra diximus; sed non ipsius providentiæ, quatenùs est prædestinatio; ergo quatenùs est reprobatio; consequenterque omnis permissio peccati est effectus reprobationis. Respondeo permissiones peccatorum in reprobis posse esse effectus prædestinationis Sanctorum, prout supra diximus: aut etiam reprobationis negativæ ipsorum reproborum: aut si nullius ex his, erunt effectus providentiæ Dei generalis supernaturalis, quam Deus habet circa omnes homines in ordine ad salutem. Undè quatenùs effectus prædestinationis Sanctorum, habent pro fine eorum gloriam; quatenùs autem effectus providentiæ generalis, habent pro fine suavem liberi arbitrii dispositionem, ut homo suam agnoscat fragilitatem, & Deus suam ostendat potentiam, & dominium.

142. Argues 2. Permissio peccati est medium unicum per se requisitum ad finem reprobationis, ita ut, licet non sit illius causa per se, sicut talis non est ipsius peccati, sit saltem occasio removens id, quod potest impedire ipsum finem, qui illâ positâ, aut sublatâ, infallibiliter ponetur, aut auferetur; ergo erit illius effectus; sicut media ad finem prædestinationis sunt ejus effectus. Respondeo negando antecedens: ut enim esset medium, debebat esse volita ex talis finis intentione; non autem sic est, ut supra diximus: si autem est occasio, ex qua ipsa intentio finis sequitur per accidens, hinc potiùs arguitur pertinere ad causam, quàm ad effectus ipsius reprobationis, ut intendit argumentum.

143. Neque dicas in intentione finis contineri ut effectus virtute, non solùm media, sed etiam occasiones, quales sunt permissiones peccatorum. Non, inquam, hoc dicas, siquidem id solùm est verum de illis occasionibus, (sicut & mediis,) quæ sunt post ipsam intentionem finis; non autem de illis, quæ eam antecedunt; alioqui Deus volendo punitionem peccati post ipsum peccatum, diceretur velle etiam ipsum peccatum, quod est occasio, seu medium antecedens volitionem punitionis illius.

144. Argues 3. Permissiones peccatorum finalium subsequentium sunt effectus permissionis primi peccati finalis, ut intendit probare *P. Ruiz cit. ex D. Aug. in psal. 57. D. Greg. lib. 11. Moral. cap. 7.* & aliis; ergo sunt effectus reprobationis positivæ. Respondeo dato antecedente, negando consequentiam; solùm enim ex antecedente infertur ad plurimum, permissiones peccatorum subsequentium esse effectus permissionis primi peccati finalis, quatenùs hæc est reprobatio negativa excludens à gratia; non tamen probat, quod sit reprobatio positiva excludens à gloria.

SECTIO X.

Aliqua enumerantur, de quibus dubitatur, an sint reprobationis effectus?

145. CUm varii sint effectus, de quibus hîc dubitari solet, sint-nè re vera effectus reprobationis, aut negativæ, aut positivæ, cujusmodi sunt negatio gratiæ finalis, & quæ ex illa sequuntur, ingenium pravum, mors temporalis, & similia, eaque tam respectu reprobationis negativæ, quàm positivæ, primùm de illis in ordine ad reprobationem negativam, postea in ordine ad positivam inquiremus: Sit igitur.

146. Difficultas prima: Qualesnam ex his sint effectus reprobationis negativæ? Dico 1. Negatio gratiæ finalis est effectus reprobationis negativæ. Est communis. Probatur, quia talis negatio procedit ex voluntate ponendi illam, sive non dandi gratiam finalem; sed voluntas ponendi negationem gratiæ finalis, sive non dandi gratiam finalem, coincidit cum reprobatione negativa, prout supra diximus; ergo &c.

147. Dico 2. Omnia, quæ sequuntur ex negatione gratiæ finalis actu conducentia ad pœnam æternam; imò & ipsa pœna æterna, sunt effectus reprobationis negativæ. Est etiam communis. Probatur, quia hæc omnia, ut supponimus, sequuntur ex negatione gratiæ finalis; sed hæc est veluti primarius effectus reprobationis negativæ, ut diximus; ergo etiam illa omnia, quæ ex illa sequuntur, erunt effectus ipsius reprobationis negativæ, saltem mediatè, & remotè: sicut enim quidquid est causa causæ est causa sui causati; ita etiam quidquid est effectus prioris effectûs, est etiam effectus illius causæ, quæ causat primum effectum.

148. Hinc colliges, obdurationem, & impœnitentiam, prout dicunt negationem gratiæ congruæ, quâ homo pœnitentiam ageret, si daretur: Deindè excæcationem, prout dicit negationem gratiæ illuminantis efficaciter, & similia, esse effectus reprobationis negativæ, saltem mediatè, & remotè; siquidem, cùm sint effectus negationis gratiæ finalis, & hęc sit effectus reprobationis negativæ, ut diximus, etiam illa manent ejus effectus mediatè, ac remotè.

149. Dico 3. Ingenium pravum, & ad virtutum opera rebelle, non est effectus reprobationis negativæ. Ita *P. Alarcon tract. 4. d. 5. cap. 7. n. 2.* & alii. Probatur, quia depravatio illa, aut est physica, & à naturâ insita propter pravum temperamentum; aut moralis, & acquisita per malos habitus: si prima, cùm antecedat cum ipso esse ipsius reprobi reprobationem negativam, non potest esse illius effectus: si secunda, cùm sit malum morale, cujus Deus non est causa, non potest esse effectus Dei; ergo neque reprobationis, cujus ut esset effectus, debebat esse effectus Dei, ut diximus.

150. Oppones 1. Bonum ingenium ad virtutem utile est effectus prædestinationis; ergo ingenium depravatum, & ad virtutem inutile, erit effectus reprobationis, saltem negativæ. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia bonum ingenium potuit postea causari à Deo per temperamenti mutationem, & dari prædestinato ex intentione salutis, sicque cùm supponat ipsam prædestinationem, & possit esse effectus Dei, etiam potest esse prædestinationis effectus: at verò malum ingenium, si tale sit physicè, cùm antecedat ipsam reprobationem, nõ potest esse illius effectus; si autem tale sit moraliter, cùm non possit esse effectus Dei, neque talis erit reprobationis.

151. Instabis: Ex eo, quod bonum ingenium potuerit præstari à Deo ex intentione salutis, est effectus prædestinationis; sed Deus potuit etiam reddere genium depravatum ex negatione eligendi ad regnum; ergo erit effectus talis non electionis, sive reprobationis negativæ. Respondeo ad minorem, dato quod Deus ita potuerit reddere, non constare de facto, ita factum fuisse: tùm ob rationem factam: tùm etiam, quia non est ita conforme Bonitati Divinæ reddere genium depravatum, sicut est reddere illud bonum.

152. Oppones 2. Ex Trid. *Sess. 3. de peccato Origin.* ingenium depravatum est effectus peccati originalis; sed peccatum originale ut finale quoad permissionem est effectus reprobationis negativæ; ergo etiam sic erit illud ingenium, saltem mediatè, & remotè; quidquid enim est causa causæ, est causa sui causati. Respondeo ingenium physicè depravatum esse quidem effectum peccati Adæ, quod in posterorum ingeniis punitur; non tamen esse effectum peccati originalis proprii, ac personalis cujusque filii reprobi; siquidem illud antecedit; nam cùm reprobus in utero matris concipitur, jam in ejus corpore præsupponuntur semina bonæ, aut malæ constitutionis, ac temperamenti.

153. Oppones 3. Ingenium depravatum, sive mala indoles, conducit actu ad pœnam æternam; sed quod ita conducit, est effectus reprobationis, ut diximus; ergo &c. Respondeo minorem esse veram, dummodò habeat alias conditiones requisitas, quarum prima est, quod sit effectus Dei; talis autem non est indoles moraliter depravata, ut diximus: depravata verò physicè antecedit ipsam reprobationem, ut etiam diximus, sicque nullo modo potest esse reprobationis effectus.

154. Difficultas secunda: Utrùm creatio, & mors sint effectus reprobationis negativæ? Dico 1. Creatio hominis non est effectus reprobationis illius. Ita *P. Ruiz d. 38. sect. 9. num. 4.* Probatur, quia decretum creationis est prius decreto reprobationis, tam negativæ, quàm positivæ; siquidem priùs est, esse Judam v. g. quàm illum non eligere, & positivè reprobare; ergo cùm illius creatio sit prior, quàm ejus reprobatio, non potest esse illius effectus. Confirmatur, quia creatio hominis prædestinati non est effectus prædestinationis illius, ut supra diximus; ergo neque creatio hominis reprobi erit effectus reprobationis illius.

155. Dices 1. Creatio hominis reprobi conducit actu ad finem reprobationis; ergo est illius effectus. Respondeo negando consequentiam: antecedens enim solùm probat, creationem fore reprobationis effectum, quando alia ratio non probaret, illam esse priorem ipsa reprobatione, ut vidimus; nullus autem effectus est prior suâ causâ.

156. Dices 2. Circumstantiæ, sub quibus creantur reprobi, sunt tales, ut Deus de illis præsciverit, damnandum fore hominem, si sub illis creetur; ergo potuit Deus ex efficaci intentione reprobandi moveri ad creandum sub talibus circumstantiis; consequenterque creatio talis hominis erit effectus reprobationis illius. Respondeo, Deum potuisse creare Judam v. g. sub his circumstantiis ex intentione efficaci reprobandi illum; de facto tamen non ita creasse, neque enim decrevit reprobare Judam, nisi post peccatum illius absolutè prævisum, quod cùm supponat ejus creationem, etiam hanc supponit ejus reprobatio, sicque creatio non est effectus reprobationis illius.

157. Dico 2. Mors temporalis considerata quoad substantiam, nempè quoad debitum, & exigentiam, non est effectus reprobationis negativæ. Ita *P. Soar. de Reprobat. cap. 7. n. 11. P. Herice tr. 3. d. 34. cap. 2. n. 6.* & alii. Probatur, quia mors temporalis ut sic considerata antecedit reprobationem negativam; siquidem quando reprobus in utero matris concipitur, jam in ipsius materia præsupponitur corruptionis semen, & mortis debitum, ac exigentia; ergo &c.

158. Dices: Mors temporalis ut sic considerata, est effectus peccati originalis, ut patet ex illo Rom. 5. ibi: *Per unum hominem mors*; sed peccatum originale est effectus reprobationis negativæ; ergo etiam talis erit mors ut sic considerata. Resp. mortem esse quidem effectum peccati originalis Adæ; non autem posterorum; siquidem antequam illud incurrant, jam in eorum corporibus præsupponuntur corruptionis semina, ac mortis debitum, & exigentia; & cùm mors, prout sic antecedat ipsum posterorum originale, & hoc antecedat ipsam reprobationem negativam, etiam illam antecedit

cedit ipsa mors, prout sic considerata, sicque non potest esse illius effectus.

159. Dico 3. Mors temporalis quoad aliquas circunstantias atroces aliquando est effectus reprobationis negativæ. Ita *P. Soar. P. Herice cit. P. Ruiz d. 38. sect. 9. num. 10.* & alii. Probatur primò ex variis locis, in quibus mors ex variis circunstantiis indicatur, esse signum, sive effectum reprobationis, ut patet ex illo Ecclesiast cap. 9. *Nescit homo finem suum; sed sicut pisces capiuntur hamo, & aves laqueo comprehenduntur; sic capiuntur homines in tempore malo, cùm sis extemplò supervenerit.* Et Luc. 21. *Attendite autem vobis, nè fortè graventur corda vestra in crapulâ, & ebrietate, & curis hujus vitæ, & superveniat in vos repentina dies illa.* Et Sapient. cap. 4. *Confringentur* (id est morientur) *rami inconsummati, & fructus illorum inutiles, & acerbi ad manducandum.* Et Job. 22. *Sublati sunt ante tempus suum.* Et Ecclesiast. cap. 7. *Ne impiè agas multum; & noli esse stultus, nè moriaris in tempore non tuo.* Accedunt *D. Aug. lib. 1. de prædest. Sanctor. cap. 14. & lib. de corrept. & grat. cap. 8. D. Cyprian. lib. 3. ad Quirinum cap. 58. & lib. de mortalit. D. Greg. lib. 15. Moral. cap. 4. D. Bern. serm. de Innocentib.* & alii apud *P. Ruiz cit. d. 24. sect. 6. à n. 3.* qui sicut maturam mortem in justo tribuunt ejus prædestinationi, ita etiam immaturam in peccatore reducunt ad occulta judicia negatæ prædestinationis, sive reprobationis negativæ.

160. Probatur secundò ab exemplis: Primò ex illo eventu atrocissimo, in quo, ut constat. *Numer. 16.* terra devoravit Dathan, & Abiron: Secundò ex illo tremendo casu Ananiæ, & Saphiræ, de quo *Actor. 5.* quibus omnibus mors temporalis, & æterna per modum unius fuit inflicta in pœnam peccati finalis: mors autem temporalis sic continuata cum æternâ per modum unius, non solùm est effectus reprobationis negativæ, ut intendimus, sed etiam positivæ, ut infrà probabimus.

SECTIO XI.

Vtrum aliqui ex supra dictis sint effectus reprobationis positivæ?

161. DIco 1. Executio pœnæ æternæ, & omnia media ad illam in effectu infligendam, sive in Inferno, sive in Limbo, qualia sunt tormenta, & aliæ pœnæ sensûs in Inferno; tenebræ, & carceres in Limbo, aliæque negationes, & privationes, quæ ibi sunt à Deo reprobis ordinatæ, sunt effectus reprobationis positivæ. Ita *P. Herice tract. 3. d. 34. cap. 1. n. 4. P. Amicus cit. n. 61.* & alii. Probatur primò, quia hujusmodi effectus ita sunt proprii reproborum, ut aliis non competant; ergo eis proveniunt, quia reprobi, sive ex eorum reprobatione positiva. Secundò, quia gloria, & omnia media ad illam in effectu consequendam, & omnia post illam subsequentia, sunt prædestinationis effectus; ergo etiam non solùm executio pœnæ æternæ, sed etiam omnia, quæ ad illam inserviunt, & illam subsequuntur, erunt reprobationis effectus.

162. Utrùm autem mors temporalis, & alia mala pœnæ hujus vitæ sint effectus reprobationis positivæ? Negant plures, mala pœnæ, imò & bona hujus vitæ, non esse effectus reprobationis positivæ. Fundantur primò, quia à Deo specialiter dantur ad ostendendam Justitiam in reprobos, & Misericordiam in electos. Secundò, quia aliquo modo conducunt in eorum damnationem; nam sicut creatio in prædestinatis est necessaria, ut circa illos exerceatur Misericordia Divina; ita etiam necessaria est in reprobis, ut circa illos exerceatur Divina Justitia: & sicut prædestinatis omnia cooperantur in bonum; ita & reprobis omnia cooperantur in malum. Undè eximia naturæ pulchritudo, & aliorum bonorum affluentia, ita sunt reprobis occasio ruinæ, ut postea jam in Inferno damnati, de illis specialiter doleant, quod illis non benè usi fuerint.

Non placent, quia ut essent effectus reprobationis positivæ, debebant à Deo præstari ex intentione excludendi à regno, & puniendi pœnâ æternâ; sed non ita præstantur; siquidem præstantur in vita ante prævisa peccata finalia in morte; Deus autem non habuit talem intentionem ante prævisam mortem in ipso peccato finali; ergo illa non præstat ex tali intentione; consequenterque non sunt effectus reprobationis positivæ. Hinc inferes, effectus reprobationis positivę nõ incipere ab illis malis pœnæ, & à fortiori neque ab illis bonis, sed à voluntate puniendi pœnâ æternâ, quæ est voluntas purè vindicativa; mala autem pœnæ hujus vitæ à Deo inflicta, quâtùm est ex parte Dei, semper sunt medicinalia, si homo converti velit, & ad hunc finem à Deo infliguntur. 163.

Dices: Omnia hęc conducunt ad pœnã æternam; sed omnia, quæ ita conducunt, sunt effectus reprobationis; sicut omnia, quæ conducunt ad vitam æternam sunt effectus prædestinationis; ergo &c. Respondeo minorem esse veram, dummodò habeant omnes alias conditiones requisitas, quas supponimus habere omnia illa, quæ conducunt ad vitam æternam, & sunt prædestinationis effectus; non tamen habent hæc, de quibus nunc agimus, ut sint effectus reprobationis; siquidem non dantur à Deo ex intentione damnandi; neque enim Deus ante prævisa demerita finalia vult aliquem damnare; nam cùm reprobatio sit per modum sententiæ latæ, supponit culpam finalem, & cùm hæc finalis non sit, nisi in ipso mortis instanti, omnia, quæ ipsam mortem antecedunt, sicut antecedunt illa mala, & bona hujus vitæ, non possunt esse effectus reprobationis positivæ. 164.

Dico 2. Mors temporalis, quando ita conjuncta est cum morte æterna, ut per modum unius sumatur cum illa, est effectus reprobationis positivæ. Ita *P. Soar. lib. 5. de Reprobat. cap. 7. num. 11. P. Herice tract. 3. d. 34. cap. 2. n. 5.* & alii. Probatur primò ex locis Sacræ Scripturæ supra cit. *n. 159.* præsertim ex illo *Numer. 16.* ibi: *Dirupta est terra sub pedibus eorum ..... descenderuntq; vivi in infernum*: ubi loquitur de damnatione Dathan, & Abiron: quod etiam accidit Ananiæ, & Saphiræ, de quibus Actor. 5. hoc autem mortis genus, cùm ex speciali ordinatione, & causalitate Dei procedat, quatenùs in illa videatur Deus tradere eos dæmonibus, ut suæ Justitiæ ministris, ut illos violenter occidant, morte causas naturales præveniente, non potest non esse effectus reprobationis positivæ; ergo &c. 165.

Probatur secundò ratione, quia ille est effectus reprobationis positivæ, qui procedit ex sententia lata destinante reprobum ad pœnam æternam; siquidem sola hæc sententia est reprobatio positiva; sed mors illa in eo eventu procedit ex sententia lata destinante ad pœnam æternam, quatenùs conjungitur cum illa per modũ unius, & ab illa incipit ipsa pœna æterna; siquidem Deus prævidendo illa 166.

peccata finalia, potuit propter illa destinare hominem ad pœnam æternam incipiendo illum punire à tali mortis genere; ergo talis mors, prout sic est effectus reprobationis positivæ.

167. Dices: Homines illi in eo vitæ spatio, quod eis restabat post peccatum, poterant pœnitentiam agere; ergo adhuc tunc eorum peccatum non prævidebatur finale; consequenterque neque sententia reprobans; ergo talis mors non est effectus reprobationis positivæ. Respondeo negando antecedens, suppositâ Scientiâ, quam Deus habebat de illis pœnitentiam non acturis; sicque ab eo tempore poterat Deus proferre sententiam, & vindictam incipere. Additur, si illis reprobis, relicto causarum naturalium cursu, adhuc aliquot vitæ anni restarent, posse Deum eos vitæ annos ad breve spatium redigere, & ita de facto cum illis fecisse, inde incipiendo punitionem in vindictam ipsorum peccatorum, quæ ab eo prævidebantur finalia futura.

168. Dico 3. Mors temporalis, quando non continuatur cum æterna, ut regulariter non continuatur, non est effectus reprobationis positivæ. Ita *P. Soar. P. Herice cit.* & alii. Probatur, quia reprobatio positiva non fit à Deo propter quodlibet peccatum commissum, sed tantùm propter finale, quod ut finale prævidet; sed regulariter non illud prævidet ut finale, nisi post mortem prævisam, per quam redditur finale, & debet ut conditio præcedere, ut feratur illud judicium; ergo regulariter loquendo mors temporalis non est effectus reprobationis positivæ.

169. Dices: Si Deus videat mortem prædestinati in peccato mortali eminentem, eamque impediat, tale impedimentum erit effectus prædestinationis illius; ergo è contra, si videat reprobi mortem eminentem in peccato mortali, illamque non impediat, tale non impedimentum, & talis mors erit effectus reprobationis positivæ illius. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia Deus in primo eventu operatur per speciale beneficium contra causarum secundarum exigentiam, idque ex salutis affectu; quod autem ita fit, est prædestinationis effectus: at verò in secundo eventu operatur Deus secundùm exigentiam causarum secundarũ sine ulla obligatione impediendi earum concursum naturalem, idque non ex affectu puniendi, sed ex aliis finibus, nempè ut ipse rerum naturalium cursus non invertatur; aut ut aliquis prædestinatus ob eam reprobi mortem resipiscat, & ad pœnitentiam redeat, & similibus; sicque talis mors non potest esse effectus reprobationis positivæ. Addo tamen, si accidat, quod Deus naturalem rerum ordinem invertat, & hominem morte intempestivâ occidat, idque ex affectu illum puniendi pœnâ æternâ, tunc mortem illam esse effectum reprobationis positivæ illius: attamen hoc jam procedit juxta superiùs dicta *num. 165.* hîc autem loquimur in alio sensu, ut patet, solùm enim hîc resolvimus de morte reproborum regulariter eveniente.

DISPUTATIO VI.

Comparantur Prædestinatio, & Reprobatio inter se.

SECTIO I.

Virùm in Deo detur voluntas generalis perdendi, sicut salvandi omnes?

ADVERTES in Deo duplicem posse considerari voluntatem, alteram simplicis complacentiæ, per quam Deus ita sibi complacet in objecto, ut nullo modo intendat illud fieri; alteram per modum intentionis, seu propositi, per quam Deus ita sibi complacet in ipso objecto, ut aliquo modo illud fieri intendat, & ad illud ponendum procuret, & adhibeat media. Hoc posito.

Difficultas 1. Utrùm in Deo detur voluntas generalis excludendi omnes à regno per modum simplicis complacentiæ? Affirmativè. Ita *P. Arrub. 1. p. d. 89. cap. 2. n. 4. P. Alarcon. 1. p. tract. 3. d. 6. cap. 4. n. 4.* & alii. Probatur, quia hujusmodi exclusio omnium à regno fuit possibilis & honesta: tum quia Deus potuit omnes creare, non ex motivo salvandi illos, sed ex aliquo alio honesto: tum quia postquam illos creavit ex motivo dandi gloriam, potuit non dare auxilia congrua ad illam in effectu consequendam, idque ad ostendendum perfectum dominium in creaturas, consequenterque non salvare, cùm de facto liberè salvet; sed Deus affectu simplicis complacentiæ amat omne possibile honestum, & in eo sibi complacet; ergo etiam ita sibi complacet in illa omnium exclusione à regno.

Objicies: Deus in nullius morte, & perditione sibi complacet, juxta illud Sapient. 1. ibi: *Deus mortem non fecit, nec lætatur in perditione viventium*; ergò non habet eam complacentiam in exclusione omnium à regno. Resp. primò, in textu cit. nomine mortis, & perditionis *intelligi* peccata, in quibus Deus nullo modo sibi complacet, & de quibus non loquimur, sed de exclusione à regno, quæ est longè diversa à peccatis, & de qua ex motivo aliquo honesto potest Deus sibi complacere.

Resp. secundò distinguendo antecedens: Deus in nullius morte sibi complacet, quæ sit mors, & perditio actualis, & objectum voluntatis per modum intentionis, & propositi; concedo antecedens: quæ sit mors, & perditio possibilis, & objectum voluntatis per modum complacentiæ simplicis; nego antecedens: illud autem significatur in loco supra citato, ut indicat verbum *fecit*, quod significat actualitatem: non tamen probat non habere voluntatem simplicis complacentiæ, quæ tendit in omne possibile honestum, qualis est omnium exclusio à regno.

Difficultas

5 Difficultas 2. Utrùm Deus habuerit voluntatem generalem perdendi omnes per modum intentionis, & propositi? Ante resolutionem advertes, hujusmodi difficultatem posse in duplici sensu excitari: Primò: utrùm Deus habuerit prædictam voluntatem perdendi omnes per modum intentionis, & propositi ante prævisum peccatum Adæ? Secundò: An illam habuerit post ipsum peccatum prævisum? Hoc posito.

6 Dico 1. Deus non habuit voluntatem generalem excludendi omnes à regno per modum intentionis, & propositi ante prævisum peccatum Adæ. Ita *P. Soar. lib. 5. de Reprobat. cap. 3. num. 15.* & alii. Probatur primò ex illo Christi Domini Matt. 18. ibi: *Non est voluntas ante Patrem vestrum, ut pereat unus de pusillis istis*: ubi videtur loqui de voluntate per modum intentionis, & propositi; ergò &c.

7 Probatur secundò ratione, quia in Deo non sunt admittendæ voluntates contrariæ, & sibi adinvicem repugnantes; sed hujusmodi voluntas generalis perdendi omnes per modum intentionis, & propositi repugnat extremè cum illâ aliâ, quam Deus generaliter habet salvandi omnes, etiam per modum intentionis, & propositi; siquidem hæc, cùm rem aliquo modo fieri intendat, ponit media sufficientia; illa verò, cùm rem aliquo modo non fieri intendat, tollit ipsa media sufficientia; velle autem ex se, & intendere salvare, & ponere ad id media sufficientia; & nolle ex se, & non intendere salvare, & tollere ad id media sufficientia, sunt termini repugnantes; cùm idem valeant, atque velle, & nolle; intendere, & non intendere dare gloriam, & media sufficientia ad illam consequendam; ergo &c.

8 Confirmatur primò, quia voluntas generalis salvandi, licet sit inefficax quoad finem assequendum, est tamen efficax quoad collationem mediorum sufficientium; ergo etiam voluntas generalis non salvandi, licet sit inefficax quoad exclusionem, erit tamen efficax quoad negationem auxiliorum sufficientium; sed repugnat velle, & nolle dare auxilia sufficientia; ergo etiam repugnabit in Deo utraque illa voluntas generalis salvandi, & perdendi, sive salvandi, & non salvandi; perdendi, & non perdendi. Secundò, quia positâ tali voluntate, sequeretur, homines necessariò esse exclusos à regno; siquidem per illam tollerentur media sufficientia ad salutem; sed his sublatis, homo necessitaretur ad non assequendam salutem, seu ad illam amittendam, quatenùs sine illis non posset eam assequi; hoc autem non est admittendum; ergo &c.

9 Oppositum tenent aliqui: Pro quibus: Argues 1. In Deo potest stare voluntas excludendi omnes per modum complacentiæ cum voluntate salvandi omnes etiam per modum complacentiæ; siquidem utrumque objectum est possibile ex objecto honesto; Deus autem in omni objecto possibili sub motivo honesto sibi complacet; ergo etiam sic poterit stare voluntas generalis excludendi omnes per modum intentionis, & propositi cum illâ aliâ salvandi omnes etiam per modum intentionis & propositi. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia duæ illæ priores voluntates, cùm solùm sint per modum complacentiæ, & non per modum intentionis, & propositi, non ponunt contradictoria; maximè autem illa ponunt duæ istæ posteriores, ut patet ex dictis; siquidem velle, & non velle; intendere, & non intendere media sufficientia sunt cõtradictoria in Deo non admittenda.

10 Argues 2. In Deo cum voluntate salvandi omnes potest stare voluntas efficax excludendi aliquos à regno, nempè reprobos; ergo à fortiori cum eadem voluntate inefficaci salvandi omnes poterit stare illa alia etiam inefficax excludendi omnes à regno. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia voluntas efficax excludendi reprobos solùm tollit media efficacia ad salutem, non autem sufficientia, quæ ponit illa alia generalis inefficax salvandi omnes; sicque non habent inter se contradictionem: at verò illa voluntas inefficax excludendi omnes tollit media sufficientia, quæ ponit alia etiam inefficax salvandi omnes, ideòque pugnant inter se, & non sunt in Deo admittendæ.

11 Argues 3. Mercator naufragium subiturus habet simul voluntatem efficacem projiciendi merces, & inefficacem salvandi illas; ergo à fortiori in Deo poterit simul dari voluntas inefficax salvandi omnes cum alia inefficaci perdendi omnes; siquidem minùs pugnat voluntas inefficax cum aliâ inefficaci, quàm cum efficaci. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia in Mercatore voluntas illa non projiciendi, cùm magis sit per modum complacentiæ, quàm per modum propositi, nihil ponit actu, & in effectu, quod tollat illa alia projiciendi, ideòque nullam habent repugnantiam: at verò voluntates illæ salvandi, & excludendi, cùm ambæ sint per modum intentionis, & propositi, & una ponat, quod alia tollit, nempè media sufficientia, ideò pugnant inter se, & non sunt in Deo admittendæ, licet sint inefficaces.

12 Dico 2. Deus etiam post prævisum peccatum Adami, non habuit eam voluntatem generalem excludendi eum, & posteros à regno. Ita *P. Soar. cit. P. Amicus*, & alii. Probatur, quia Deus adhuc tunc conservabat illam aliam voluntatem salvandi illos: tùm quia adhuc ad id eis præbebat auxilia sufficientia: tum etiam quia ex tali intentione decrevit mittere Filium suum in mundum; sed cum illa voluntate salvandi eos non potuit stare hæc voluntas excludendi illos à regno, ut patet ex dictis; ergo &c.

13 Dico 3. Deus etiam non habuit hujusmodi voluntatem generalem per modum intentionis excludendi omnes reprobos adultos. Probatur primò, quia Deus etiam erga illos habebat illam aliam voluntatem generalem salvandi eos, cum qua hæc pugnat, ut diximus, & probavimus. Secundò, quia si Deus haberet hanc voluntatem excludendi illos, intenderet eorum exclusionem, aut positivè, conferendo media necessaria ad illam habendam; & hoc non, alioqui cùm peccatum sit medium necessarium ad exclusionem positivam, si Deus ad talem exclusionem conferret tale medium, esset specialis causa, & author peccati: aut negativè, nempè negando auxilia sufficientia, & necessaria ad salutem; & hoc etiam non; siquidem Deus omnibus illa tribuit; ergo nullo modo habuit illam intentionem excludendi eos à regno.

14 Oppones: Ideò Deus non haberet hujusmodi voluntatem generalem excludendi à regno omnes reprobos adultos, quia hæc pugnaret cum illa alia salvandi illos, quatenùs hæc salvandi ponit media sufficientia ad salutem, quæ illa excludendi tolleret; sed voluntas illa salvandi reprobos non omnibus confert hujusmodi media; neq; enim illa confert peccatori obstinato, infideli, ad quem non pervenit Evangelium, infantibus, qui in peccato originali decedunt, perpetuò amentibus,

&

& similibus ; ergo &c. Respondeo negando minorem : nullus enim omninò est viator, cui Deus non conferat media sufficientia ad salutem ex vi voluntatis salvandi omnes, ut infra videbimus.

15. Instabis : Donum perseverantiæ est necessarium ad salutem : & tamen Deus illud negat reprobis ; ergo jam illis non tribuit omnia necessaria. Respondeo Deum, quantùm est ex se non denegare illud donum, ut constat ex Trid. sess. 6. cap. 13. ibi : *Deus enim, nisi ipsi illius gratiæ defuerint, sicut cœpit opus bonum, ita perficiet, operans velle, & perficere* : Unde si ipsa perseverantia non obtinetur, ideò est, quia homines non cooperantur ex parte sua, sed desunt gratiæ Dei.

16. Hinc colliges : Deum etiam non habere illam voluntatem generalem excludendi aliquos adultos reprobos, ad quos scilicet non pervenit Evangelium, neque aliquos infantes, qui sine Baptismo decedunt ; siquidem erga illos conservat etiam voluntatem salvandi eos, ad quod eis confert media sufficientia, non solùm generalia, qualia sunt Redemptio, & Sacramenta, sed etiam specialia, prout supra jam tetigimus, & infra specialiter probabimus ; sicque non potuit habere voluntatem aliam generalem excludendi eos, idque ob rationes factas.

SECTIO II.

Vtrum Deus omnibus reprobis conferat auxilia sufficientia ; sicut prædestinatis omnibus confert efficacia ?

17. Vidnam sint auxilium sufficiens, & efficax, & à quo illud dicatur sufficiens, & hoc sumat efficaciam supponimus ex materia de auxiliis ; tùm quia ibi proprium habent locum ; tùm etiam quia de illis agere etiam incidenter nobis prohibitum est à Sum. Pontificibus, præsertim ab Urbano VIII. *anno 1643.* in Bulla, quæ incipit. *In eminenti* : Quamvis Fr. Philippus à Sanctissima Trinitate Carmelita discalceatus *tom. 2. in 1. 2.* D. Thom. dicat, hujusmodi prohibitionem jam expirasse, sic enim ibi scribit ad Lectorem : *Diu suspensus fui,* inquit, *circa impressionem hujus Tractatus de Gratia, quantùm attinet ad duas Disputationes de Auxilis Divinæ Gratiæ, ac eorum concordiâ cum libero arbitrio, cùm aliàs talis impressio fuerit prohibita per Summos Pontifices Paul. V. & Urban. VIII. Sed inquirens circa hoc, responsum fuit mihi à viris doctissimis, & religiosis, tùm in Gallia, tùm Romæ, undè nunc redeo, talem prohibitionem expirasse, & impressionem hujus materiæ nunc permissam à Summo Pontifice ; (dummodò à censura contrariæ partis abstineatur,) cùm ipso sciente, & prudente quotidie plures circa illam prodeant tractatus ; non enim solùm in defensionem, & impugnationem Jansenii repetitæ Apologiæ, sed etiam alia opera, ut Opus Suaris de Auxiliis prodierunt* ; ita cit. Author. in illo suo *tom. 2.* Lugduni Typis mandato anno 1653. quod si ita est, ut ille refert, aliqua, & si non tanta, quanta & ille, poteramus de hac materia prælibare, quia tamen non ita, sicut & ille Pontificiis prohibitionibus contravenire audemus, omnia hîc supponimus, non tractamus.

18. Præsens igitur quæstio est, (abstrahendo ab eo, quid sit auxilium sufficiens, & quid auxilium efficax :) Utrùm sicut nullus est prædestinatus, cui Deus non provideat auxilia efficacia ; ita etiam nullus sit reprobus, cui Deus non provideat sufficientia ? Et ratio dubitandi est, quia aliqui sunt reprobi, qui quidem videtur his auxiliis destituti, cujusmodi sunt infantes sine baptismo decedentes, perpetuò amentes, peccatores fideles, obdurati, infideles, Barbari, & similes, de quibus hîc speciali-ter agemus : Sit igitur :

Difficultas 1. Utrùm Deus omnibus justis conferat auxilia sufficientia, nè cadant ? Adverte, quæstionem non procedere de justis, qui non cadent ; siquidem his manifestum est, Deum conferre auxilia, non solùm sufficientia, sed etiam efficacia : solùm igitur procedere de justis, qui cadunt juxta illud : *Septies in die cadit justus.* Hoc posito.

Resolutio sit : Deus omnibus justis, etiam reprobis, dum sunt in gratia, confert auxilia sufficientia, nè cadant. Est certissima inter Theologos. Probatur primò ex Scriptura, ubi justi sæpè admonentur, nè cadant, ut patet 1. Cor. 8. ibi : *Qui se existimat stare, videat nè cadat.* Et ad Ephes. 6. *Induite vos armaturam Dei, ut possitis stare adversùs insidias diaboli.* Et infrà : *Accipite armaturam Dei, ut possitis resistere in die malo, & in omnibus perfecti stare* ; & sæpè alibi ; sed hæ, & similes admonitiones supponunt, justos posse non cadere ; alioqui frustra illis præcaveretur, nè caderent ; ut autem possent non cadere, deberent habere auxilia sufficientia ; ergo hæc illis providet Deus.

Probatur secundò authoritate Concilior. Milevitan. *cap. 3.* Arausi. *2. can. 25.* ibi : *Secundùm Fidem Catholicam credimus, quod acceptâ per baptismum gratiâ, omnes baptizati, Christo auxiliante, & cooperante, omnia, quæ ad salutem pertinent, possint, & debeant adimplere* ; sed ad salutem pertinet non cadere ; ergo possunt, & debent non cadere ; consequenterque ad non cadendum habent auxilia sufficientia ; alioqui neque possent, neque deberent non cadere. Item ex Trid. *Sess. 6. cap. 11.* ibi : *Qui sunt Filii Dei Christum diligunt, qui autem diligunt Deum, ut ipse testatur, servant sermonem ejus, quod utique cum divino auxilio possunt.* Et infrà : *Deus neminem deserit, nisi priùs deseratur ab ipso* ; ergo si neminem deserit, omnibus assistit, saltem cum auxiliis sufficientibus. Idem repetit *cap. 3.* & sub anathemate definit *can. 8. & 22.*

Probatur tertiò ratione, quia qui cadunt liberè cadunt ; alioqui caderent necessariò, sicque non peccarent, quando cadunt, quod est hæreticum ; ergo ad non cadendum habent auxilium sufficiens ; consequenterque hæreticum est dicere, justos non habere auxilia sufficientia ad non cadendum.

Dices : Donum perseverantiæ est necessarium ad non cadendum ; sed hujusmodi donum, ita est speciale, ut sit proprium prædestinatorum ; ergo non datur illis, qui licet de facto sint justi, cadent tamen, & peribunt. Respondeo distinguendo majorem : donum perseverantiæ est necessarium ad non cadendum actu ; concedo majorem : nam sine illo justus actu cadet : est necessarium ad non cadendum potentiâ, id est, ut possit non cadere ; nego majorem : nam sine illo potest non cadere, dummodò habeat, ut habet, auxilia sufficientia ; sicque de facto cadet, liberè tamen, cùm possit non cadere. Undè aliud est loqui de eo, quod requiritur, ut possit non cadere, ad quod non requiritur donum perseverantiæ ; & aliud loqui de eo, quod requiritur, ut actu non cadat, ad quod necessarium est illud donum perseverantiæ.

Hinc

24. Hinc inferes primò, donum perseverantiæ consistere in eo, quod Deus semper præveniat justum illis auxiliis, quæ prævidet futura esse efficacia, quibus præventus, nunquam cadet: quando verò prævenitur solis sufficientibus, potest quidem non cadere, sed actu cadet, quia ex defectu voluntatis nolentis conditionatè consentire, auxilia ipsa non fuerunt efficacia, licet fuerint sufficientia.

25. Secundò, sine dono perseverantiæ non posse quemlibet perseverare, sumptis auxiliis sufficientibus in sensu composito, id est, supposito quod voluntas cum illis conditionatè non est perseveratura, sed potiùs casura: posse tamen perseverare in sensu diviso, quia cum illis, licet non sit perseveratura, potest tamen perseverare.

26. Difficultas 2. Utrùm Deus omnibus peccatoribus fidelibus conferat auxilia sufficientia, ut resurgant? Advertes, quæstionem non procedere de peccatoribus, qui pœnitentiam agent, certum enim est, Deum omnibus his conferre auxilia, non solùm sufficientia, sed etiam efficacia; procedere tamen de illis, qui pœnitentiam non agunt, & in peccato suo morientur; de quibus duo hìc sunt inquirenda: Primum, an Deus his omnibus conferat auxilia sufficientia, ut resurgant? Secundum, an hujusmodi auxilia illis conferat pro semper, id est, omnibus diebus, horis, & momentis? Hoc posito.

27. Dico 1. Deus omnibus peccatoribus fidelibus confert auxilia sufficientia, ut pœnitentiam agant, & resipiscant. Ita *P. Bellarm. lib. 2. de grat. & liber. arbit cap. 1. 5. 6. & 7. P. Soar. hìc lib. 4. cap. 1. 2. & 3. & lib. 4. de grat. tom. 2. cap. 10. & tom. 4. in 3. p. d. 8. sect. 2. P. Vasq. 1. p. d. 97. cap. 3. P. Molin. in Concord. q. 14. art. 13. d. 10. P. Valent. 1. 2. d. 8. q. 3. punct. 4. & 2. secundæ q. 2. punct. 2. P. Less. de prædest. sect. 6. Assert. 1. & 2. P. Arrub. d. 90. cap. 2.* quos citat, & sequitur *P. Herice tract. 3. d. 34. cap. 4. n. 19 P. Ruiz d. 45. sect. 1. P. Alarcon tract. 4. d. 5. cap. 8. n. 2. P. Comptonus tom. 1. d. 38. sect. 4. num. 4.* & plures alii apud citatos.

28. Probatur primò authoritate Scripturæ Ezech 33. *Vivo ego dicit Dominus Deus, nolo mortem impii, sed ut convertatur à via sua, & vivat.* Et 2. Petr 3 *Patienter agit Deus propter vos, nolens aliquem perire, sed omnes ad pœnitentiam reverti.* Et ad Rom. 2. *Ignoras, quia benignitas Dei ad pœnitentiam te adduxit.* Et Jerem. 3. *Revertere ad me, dicit Dominus, & ego suscipiam te.* Et Zachar. 4. *Convertimini ad me.* Et Ecclesiast. 5. *Ne tardes converti ad Dominum.* Et Psal. 49. *Hodie si vocem ejus audieritis,* & sæpè alibi, ex quibus, & aliis similibus locis apertè constat, Deum velle, ut omnes peccatores à peccato resurgant, & per pœnitentiam resipiscant: aut ergo illa voluntas Dei est absoluta, & dat auxilium efficax; aut est conditionata, seu antecedens, & dat auxilium, saltem sufficiens; ergo omnibus dat Deus auxilia sufficientia, ut resipiscant, & pœnitentiam agant; alioqui frustra Deus illos toties ad pœnitentiam hortaretur.

29. Probatur secundò authoritate Concilior. Trident. *Sess. 6. cap. 14 Qui*, inquit, *ab accepta justificationis gratia, per peccatum exciderunt, rursùs justificari poterunt, cùm, excitante Deo per Pœnitentiæ Sacramentum, merito Christi amissam gratiam recuperare procurayerint.* Et ibid. *can. 29.* anathemate damnat: *Si quis dixerit, eum, qui post Baptismum lapsus est, non posse per Dei gratiam resurgere, &c. anathema sit.* Ex Lateran. *cap. Firmiter de Sum. Trinit. Si post susceptionem Baptismi quisquam prolapsus fuerit in peccatum, per veram potest semper pœnitentiam reparari.* Ubi notandum est illud *semper*, neque enim verificaretur, si peccator aliquando propter aliquod peccatum careret auxilio sufficienti, ut posset reparari, & resipiscere. Confirmatur, quiâ præscitorum omnium perditissimus, & divinis auxiliis indignissimus fuit Judas; & tamen illi Christus Dominus, non solùm sufficientia, sed etiam superabundantia contulit auxilia, ut patet ex *D. Amb. lib. de Paradiso cap. 8. D. Chrysost. hom. 83. in Matt. D. Leo Magn. serm. 7. de Passione cap. 2. D. Cyril. Alex. lib. 11. in Joan. cap. 21. & aliis apud P. Ruiz d. 20. de Volunt. Dei, sect. 9. à n. 1.* ergo &c.

Dico 2. Hæc auxilia non conferuntur omnibus peccatoribus fidelibus pro semper, id est, pro omnibus diebus, horis, & momentis actu, hoc est per actualem gratiam excitantem. Ita *P. Bellarm. lib. 2. de grat. & liber. arb. cap. 6. P. Mol. in concord. d. 9. & 10. P. Soar. tom. 2. de grat. lib. 4. cap. 10. n. 3.* & alii. Probatur, quia auxilium prærequisitum ad hoc, ut peccator resurgat, & per pœnitentiam resipiscat, consistit in gratia excitante; hæc autem consistit in actibus vitalibus intellectûs, & voluntatis, qualis est illuminatio, & inspiratio, ut constat ex Trid. *Sess. 6. cap. 14. & can 3.* sed hujusmodi gratia excitans non datur semper actu singulis horis, & momentis; siquidem non fit sine sensu, & cogitatione talium actuum; peccator autem non sentit, neque cogitat de talibus actibus, quando dormit, aut aliis occupationibus distrahitur; neque enim tunc illi venit in mentem suæ salutis negotium; ergo &c. 30.

Oppones: In pluribus Scripturæ locis hortamur ad agendum celeriter pœnitentiam, & illam sic agenti promittitur remissio, ut patet ex illo Ezech. 33. *In quacunque die.* Ecclesiast 5. *Ne tardes converti*; ergo supponitur peccatorem posse in quocumque tempore converti, habereque ad id auxilium sufficiens. Confirmatur primò ex Concil. Later. *cap. Firmiter*, proximè cit. ubi dicitur, peccatorem posse *semper* per pœnitentiam reparari; particula autem *semper* significat quâlibet horam, & momentum. Secundò ex Concil. Senon. *in decret. Fidei cap. 15.* ubi videtur docere contrariam sententiam: *Hæc tanta gratiæ necessitas libertati non repugnat, quia Deus semper in promptu est, & nec momentum præterit, in quo non stet ad ostium, & pulset.* Tertiò ex Cælestin. *Epist. 7. ad Episcopos Galliæ cap. 9.* ibi: *Quod ergo tempus intervenit, quo divinæ gratiæ non egeamus auxilio; in omnibus igitur actibus, causis, cogitationibus, motibus adjutor, & protector orandus est Deus.* Quartò ex Paulo Orosio, D. Aug. coætaneo, ejusque doctrinæ acerrimo defensore *in Epist. pro arbitr. libert.* ante medium: *Divinum adjutorium*, inquit, *universis gentibus specialiter quotidie per tempora, per dies, per momenta singulis ministrari.* Quintò ex D. Hieron. *Epist. ad Cresiphont. Non mihi sufficit*, ait, *quod semel donavit, nisi semper donaverit*: ex quibus videtur constare, auxilia sufficientia omnibus peccatoribus fidelibus actu conferri à Deo pro semper, sive pro singulis diebus, horis, & momentis; ergo &c. 31.

Respondeo omnia hæc, & alia similia, si quæ fuerint testimonia, non esse intelligenda de omni tempore absolutè, sed de omni tempore opportuno, ita ut nullum prætereat momentum temporis opportuni, in quo Deus auxilia sufficientia non conferat, ut infrà dicemus. Et confirmatur, quia si citata loca, & testimonia deberent intelligi de omni tempore absolutè, deberent etiam intelligi de omni tempore somni, ebrietatis, & 32.

distractionis ad alia negotia, quod tamen est absonum.

33. Dico 3. Deus, quantùm est ex se, pro nullo temporis momento denegat peccatori auxilium sufficiens ad resurgendum, & pœnitentiam agendam, imò pro omni ex se est paratissimus, & est in promptu observando opportunitatem ad illud conferendum. *Ita P. Soar. cit. tom. 2. de grat. lib. 4. cap. 10. num. 5.* Probatur primò ex testimoniis proximè citatis, quæ hoc videntur expresè probare. Secundò Ecclesiast. 18. ibi: *Adimplevit propitiationem suam in illis, & ostendit eis viam æquitatis.* Ubi significat totum hujus vitæ tempus esse tempus propitiationis, Deumque esse paratum ad miserendum, quantùm est ex se. Confirmatur ex D. Prosper. *ad object. 6. Vincent. & ad 15. Nemini autem*, inquit, *Deus correctionis adimit viam, nec quemquam boni possibilitate dispoliat.* Idem habet D. Aug. *lib. de natur. & grat. & lib. 3. de liber. arbitr. cap. 18.*

34. Probatur tertiò ratione, quia homo quandiu vivit, est in statu viæ, qui consistit in eo, quod possit consequi salutem; sed ad hoc, ut possit salutem consequi, requiritur, quod saltem ex parte Dei, semper ei pateat aditus ad ingrediendam viam salutis per pœnitentiam; alioqui non ei imputabitur, si pro singulis horis, & momentis non convertatur; siquidem non pro illo, sed pro ipso Deo staret, ut non converteretur; ergo Deus, quantùm est ex se, non ei denegat auxilia sufficientia pro semper, sive pro singulis horis, & momentis.

35. Dico 4. Deus actu confert auxilia sufficientia, & excitat ad pœnitentiam singulis momentis opportunis. Ita *P. Soar. proximè num. 6.* Probatur primò ex proximè dictis. Secundò, quia Deus de se paratus est semper ad dandam gratiam excitantem, ut diximus; sed non semper actu illam dat; ergo saltem actu dat tempore opportuno juxta illud Psalm. 9. 10. *Adjutor in opportunitatibus, in tribulatione*: nempè quando instat occasio præcepti, tentatio vehemens, & aliud simile similibus aliis temporibus gerendum.

36. Dubium tamen hîc est: qualianam sint hæc opportuna tempora, quibus Deus actu excitat, & dat auxilia sufficientia ad pœnitentiam? *P. Soar. proximè cit. à num. 6.* asserit hujusmodi opportunitatem dupliciter parari: Primò externè, ut quando auditur Prædicatio Evangelica, legitur aliquis liber spiritualis, proponitur aliquod bonum exemplum, editur aliquod miraculum, advenit tribulatio, objicitur casus timorem incutiens, ut mors amici, & alia id generis. Probat, quia in his opportunitatibus imputatur homini, quod non convertatur, & pœnitentiam agat; ergo poterat converti, & pœnitentiam agere; sed non ita posset, si Deus ei actu non conferret auxilium sufficiens; ergo &c.

37. Secundò asserit idem P. Soar. parari internè, ut quando pœnitentia est necessaria absolutè ad æternam salutem, eo quod peccator periculum mortis incautus, & illius ignarus ingreditur; tunc enim credibile est, licet desint opportunitates externæ, Deum internè vocare, & excitare ad pœnitentiam; siquidem tunc talis excitatio est valdè necessaria, & non est aliud tempus opportunum. Deindè, aliis temporibus, quæ nobis sunt incerta, inquit idem P. Soar. Deus repentè absque alia opportunitate externa, illuminat, & excitat ad pœnitentiam, respiciendo ad aliqua ejus bona opera supernaturalia, & elicita per priorem gratiam, nempè ad orationes, eleëmosynas, & devotionem Beatæ Virginis, in quo sensu dicitur, eleëmosynam remittere peccatum, quatenùs scilicet Deus specialiter respicit ad illam, & propter illam dat frequentes illuminationes, quibus peccator convertitur. Ita P. Soar.

Quamvis hæc doctina P. Soar. sit bona, absolutè tamen non videtur satisfacere. Primò, quia 38
quæstio procedit, non solùm de horis, sed etiam de momentis opportunis; tempore autem prædicationis, sanctæ lectionis, aliarumvè rerum externarum non conferuntur illustrationes, & excitationes ad pœnitentiam singulis momentis; siquidem plura prætereunt, in quibus peccator non advertit ad pœnitentiam. Secundò, quia si loquamur de opportunitate interna, præter pericula mortis, aliosque casus assignatos, dantur plures illustrationes. Imò in illis à P. Soar. assignatis, etiam non dantur singulis momentis. Tertiò, quia quæ dantur propter eleëmosynas, & alia bona opera præterita, non est cur potiùs dentur in hoc momento, quàm in alio antecedente, aut subsequente; ergo non est cur hoc sit magis opportunum, quàm illud.

Meliùs igitur videtur dicendum, omnia illa, ac 39
sola momenta dici, & esse opportuna, quibus peccator advertit ad pœnitentiam, eique hac de re cogitare in mentem venit. Ita *Vega lib. 13. in Trid. cap. 12. & 13. P. Valent. q. 3. punct. 4. §. 4. P. Molin. in Concord. q. 14. a. 13. d. 10. Henriq. lib. 2. de Baptismo cap. 22. n. 3.* quos citat & sequitur *P. Tanner. d. 6. de grat. q. 2. dub. 2. n. 36.* Probatur, quia verum est dicere, quod tunc solùm, ac semper possit homo agere pœnitentiam; ergo tunc solùm, ac semper conferuntur homini auxilia sufficientia. Probatur antecedens, quia singulis illis momentis, quibus homo advertit ad pœnitentiam; aut urget pœnitentiæ præceptum, si hæc est à longo tempore distracta; aut saltem instat consilium divinum de pœnitentia facienda; sed neque hoc instaret, neque illud urgeret, si peccator pœnitentiam, quæ urgeret, aut quæ præcipitur, aut quæ consulitur, non posset agere; posset autem, si ei conferrentur auxilia sufficientia; ergo &c.

Objicies 1. Aliqua prætereunt momenta, imò 40
& tempora opportuna, in quibus, & si peccator advertat ad pœnitentiam, non potest eam facere defectu gratiæ, quod ostenditur ex D. Aug. *lib. 2. de peccat. merit. cap. 17. & 19.* ubi dicit divinam gratiam nobis aliquando abscondi, & latere. Et *cap. 37.* naturam humanam alloquens sic ait: *Neque tamen sine misericordiâ derelicta es, quia certis rerum, temporumq; momentis vagaris, ut redeas*; ergo &c. Respondeo negando antecedens, ad cujus probationem dicimus, ex D. Aug. locis citatis non colligi, eam gratiæ interruptionem fieri tempore advertentiæ. Accedit D. Aug. solùm loqui de carentia auxiliorum efficacium, non verò negare dari auxilia sufficientia.

Oppones 2. D. Prosper lib. 2. de Vocat gent. 41
cap. 3. *Incognoscibiles sunt*, inquit, *illuminationum dilationes*, hoc est temporum intervallum, quo divinæ gratiæ auxiliis caremus; ergo &c. Respondeo primò, hunc locum etiam intelligendum esse de carentia auxiliorum efficacium, non autem sufficientium. Secundò, D. Prosper. solùm ibi loqui de Prædicatione fidei externa, quæ ad aliquas Nationes, & Provincias tardè pervenit ob occulta, & incomprehensibilia judicia Dei: nostra autem quæstio procedit de peccatoris jam fidelis vocatione ad pœnitentiam.

Objicies 3. Non semper cùm advertimus ad pœ- 42
nitentiam, sentimus illas illustrationes; ergo &c.

Resp.

Respondeo etiam si eas aliquando non sentiamus, id non provenire ex eo, quod nobis non dentur, sed quia super illas non reflectimus, aut quia sunt parùm intensæ, & contraria delectatio, cui voluntas adhæret, est major, ac magis sensibilis, aliqualis tamen est inspiratio, & explicatur per simplex, & inefficax desiderium, quo peccator desiderat suam salutem, & remissionem à peccato.

43. Objicies 4. Nemo potest velle, aut facere aliquid boni, nisi Deus faciat, ut homo velit, & faciat, ut patet ex illo Ezech. 36. 27. *Faciam, ut in præceptis meis ambuletis.* Et ad Phil. 2. 13. *Deus est, qui operatur in vobis, & velle, & perficere*; sed Deus non facit, ut præscitus aliquis velit, & faciat pœnitentiam ad salutem; ergo nullus præscitorum potest velle, aut facere, quæ ad salutem requiruntur; consequenterque non habent ad id auxilia sufficientia, quæ eis dant posse operari ad salutem. Resp. Deum velle, & facere quantùm est ex se, ut quilibet peccator etiam præscitus incipiat facere, quæ requiruntur ad salutem, ad quæ ei dat auxilia sufficientia; per liberam autem præsciti culpam stat, quod Deus hoc non faciat plenè, & ultimatè perficiendo.

44. Objicies 5. Ex illo Joan. 6. 37. *Omne, quod dat mihi Pater, ad me veniet.* Et infra 44. *Nemo potest venire ad me, nisi Pater, qui misit me, traxerit eum.* Et infra 45. *Omnis, qui audivit à Patre, & didicit, venit ad me.* Et infra 66. *Nemo potest venire ad me, nisi fuerit ei datum à Patre meo.* Et 1. Cor. 4. *Quis enim te discernit*; sed ex his, & similibus locis videtur constare, nullum præscitorum habere in suâ potestate venire ad Christum, audire, & discere à Deo, & ut Deus eum discernat; ergo nullus habet in sua potestate, ut salutem consequatur per pœnitentiam; consequenterque non habet ad id auxilia sufficientia. Respondeo, quemlibet præscitorum Pater quantùm est ex se trahit, ut incipiat venire, ulteriùs attracturus, & adjuturus, si incipiat: quilibet potuit audire, & discere à Deo præstante doctrinam, quantùm ex se erat, sufficientem: & quilibet habet in sua potestate per Dei gratiam excitantem, & adjuvantem sibi oblatam, ut Deus primariò, & ipse secundariò se ipsum discernat; quod autem non veniat, non audiat, non discat, & se non discernat, non est ex parte Dei, qui dat omnia sufficientia auxilia, sed ex parte ipsius præsciti nolentis liberè cooperari.

SECTIO III.

Vtrùm Deus etiam peccatoribus obstinatis, & obduratis conferat auxilia sufficientia, ut resurgant per pœnitentiam?

45. Resolutio sit: Deus omnibus peccatoribus, etiam obstinatis, & obduratis confert auxilia sufficientia, ut pœniteant, & resipiscant. Ita *D. Thom. 1. p. q. 49. art. 2. & q. 23. a. 3. ad 3. & 1. 2. q. 98. fine. & q. 109. a. 4. & 6. ad 2. & 3. p. q. 52. a. 6. fine. & lib. 3. contr. gent. cap. 159. fine. & in 1. dist. 40. q. 4. a. 2.* & sæpè alibi. *D. Bonav. in 1. dist. 40. a. 4. q. 2. & dist. 46. q. 1. D. Antonin. 1. p. tit. 4. cap. 2. §. 6. Albert. Magn. 1. p. q. 63. memb. 3. Alexand. 1. p. q. 28. memb. 2 Altisiodor. lib. 3, tr. 5. cap. 5. q. 2. Ægid. in 2. dist. 5. q. 2. a. 1. & ad 1. Paludan. Capreol. Deza, Conrard. Ferrar. Cajet. Durand. in 1. dist. 39. quæst. 3. Scot. in 1. d. 46. ad 1. & in 2. dist. 37. Richard. Henricus, Gregor. Ocham. Gabr. Argent. Marsil. Major, Abul. Adrian. Rossens. Driedo, Ricard. Vega, Cavo, Sot. Viguer. Cordub. P. Turrian. dogm. de election. P. Tolet. in Joan. cap. 12. annot. 22. P. Salmer. tom. 2. tr. 22. P. Bellarm. lib. 2. de grat. & lib. arbitr. cap. 1. & sequent. P. Valenr. 1. p. d. 8. q. 3. pun. 4. & 2. 2. d. 1. q. 2. punct. 2. P. Soar. 1. p. lib. 4. hic cap. 3. n. 11. & lib. 3. de Auxil. cap. 6. n. 5. & tom. 2. de grat. lib. 4. cap. 10. n. 8. & 9. & tom. 4. in 3. p. d. 8. sect. 2. P. Vasq. 1. p. d. 97. cap. 5. P. Lorin. in Act. Apost. cap. 14.* quos omnes, & plures alios citat & sequitur *P. Ruiz hic d. 40. per totam, & d. 45. sect. 3. P. Herice tract. 3. d. 34. cap. 4. n. 19. P. Alarcon. tr. 4. d. 5. cap. 8. n. 1. P. Tanner. d. 6. de grat. q. 2. dub. 2. n. 31.* & alii apud citatos.

Probatur primò authoritate Scripturæ locis supra citatis *num. 28.* qui textus loquuntur generaliter de omnibus peccatoribus, nullo excepto, etiam obstinato, & obdurato; dicuntque omnes posse converti ad pœnitentiam; sed peccator etiam obduratus non potest sic ad pœnitentiam converti absque auxilio sufficienti; ergo Deus illi tale auxilium sufficiens non denegat, ut convertatur. Confirmatur primò ex illo ad Rom. 2. ibi: *Secundùm autem duritiem tuam, & impœnitens cor thezaurizas tibi iram in die iræ, & revelationis justi judicii Dei*; si autem à Deo non reciperet auxilia sufficientia, ut posset converti, non ipse sibi thezaurizaret iram Dei. Secundò ex illo Exod. 8. 9. 10. & 11. ubi peccata Pharaonis ipsi, licet obdurato imputantur; non autem justè ei imputarentur, nisi haberet auxilia sufficientia ad illa non committenda; ergo &c. Tertiò ex Conciliis supra citatis *num. 29.* ubi nullus peccator, etsi obduratus excipitur, de quo dicatur non posse per pœnitentiam resipisci; non autem potest absque auxiliis sufficientibus; ergo &c. 46.

Probatur secundò rationibus: Prima, quia peccator, etiam obstinatus, & obduratus, non obstante ejus obstinatione, & obduratione, obligatur præcepto agendi pœnitentiam; ergo potest illam agere; siquidem nemo tenetur ad impossibile; sed absque aliquo auxilio sufficienti non potest quis agere pœnitentiam, ut habetur in Trid. *sess. 6. can. 3.* ergo &c. Secunda, quia peccator, etiam obstinatissimus, dum vivit, est in via; sed de ratione statûs viæ est, quod possit, si velit, accedere ad terminum, nempè ad gloriam; non autem sic posset, nisi per pœnitentiam, quam tamen non potest agere sine auxiliis sufficientibus; ergo illa habet peccator quandiu vivit ad agendum pœnitentiam; alioqui in tali statu nullum peccatum posset ei imputari, neque pro peccatis tunc in peccato commissis posset justè puniri. 47.

Oppositа sententia attribui solet *Abul. in Mat. cap. 4. q. 12. Ariminens. in 1. dist. 46. q. unica. Cajet. in Joan. cap. 19.* ad illa verba: *Non poterant credere. Rossens. contr. Lutherum. Ruard. a. 7. Henrice quodlib. 8. q. 5. Armacan. lib. 9. quæst. q. 27.* quos refert *P. Tanner. d. 6. de grat. q. 2. sub. 2. num. 26.* Pro quibus: Argues 1. Aliqui justi ita in gratiâ confirmantur, ut non possint amplius peccare; ergo etiam aliqui peccatores ita erunt in malum obstinati, ut non possint ampliùs rectè operari; consequenterque sint privati auxiliis sufficientibus ad benè operandum. Resp. primò negando consequentiam; diversa ratio est, quia per confirmationem illam in bonum, non tollitur potentia ad malum, quæ salvatur in sola natura liberi arbitrii; hæc autem non tollitur per confirmationem in bonum. 48.

at verò per subtractionem auxilii sufficientis tolleretur potentia ad bonum; siquidem cum sola natura liberi arbitrii, & sine auxilio divino, non potest homo, neque habet potentiam ad eliciendos actus supernaturales.

49. Respondeo secundò, argumentum non valere; siquidem confirmari in gratia ex communi Theologorum, nihil aliud est, quàm præparari à Deo semper auxilia illa, quæ prævidentur congrua. Undè ut prædictum argumentum rectè procederet, debebat sit inferre; ergo etiam alicui peccatori ob altissima Dei judicia, & in pœnam præcedentium delictorum poterunt semper à Deo conferri auxilia illa, quæ prævidentur incongrua: quod quidem concedimus; non autem quod nulla omninò auxilia sufficientia ei conferantur, ut intendit probare argumentum; siquidem id videtur valdè indignum clementiæ divinæ, quæ quantùm est ex se, & ex parte sua nunquam deest peccatoribus etiam obstinatissimis cum auxiliis sufficientibus, ut resipiscant.

50. Argues 2. Peccator obstinatus, qui peccat contra Spiritum Sanctum, manet irremediabilis; siquidem tale peccatum non remittitur, neque in hoc sæculo, neque in futuro, ut patet ex illo Christi Domini. Matth. 12. 32. ibi: *Qui dixerit verbum contra Spiritum Sanctum, non remittetur ei, neque in hoc sæculo, neque in futuro*; ergo ad pœnitendum de tali peccato nulla dantur auxilia sufficientia. Respondeo primò ex D. Aug. *lib. 4. contra Cresconium cap. 8.* peccatum contra Spiritum Sanctum ibi esse finalem impœnitentiam, ideoque dici peccatum irremissibile, quia extenditur ultra statum viæ, in quo de lege ordinaria non fit remissio.

51. Respondeo secundò, peccatum contra Spiritum Sanctum esse peccatum ex malitia, sive quia committitur contra Spiritum Sanctum; sive quia fit ex speciali obstinatione cordis cum desperatione veniæ, & ex proposito non pœnitendi, ut est commune Theologorum; & prout sic idem est, tale peccatum non remitti, atque difficilè remitti, quia talis peccator directè resistit inspirationi Spiritûs Sancti; & quia peccatum ex malitia cum desperatione veniæ est difficilis retractationis. Undè argumentum non probat, quod tali peccatori non conferat Deus auxilia sufficientia, saltem physicè, licet debilia, & quibus ipse difficiliùs convertetur ad pœnitentiam.

52. Argues 3. Ex 1. Joan. 5. 16. datur peccatum ad mortem, pro quo non est orandum: *Est peccatum*, inquit, *ad mortem, non pro illo dico, ut roget quis*: non autem id diceret, si peccator in tali peccato constitutus haberet auxilia sufficientia, ut resipisceret; ergo &c. Respondeo per peccatum ad mortem posse ibi significari aliquod peccatum enorme, & gravissimum in statu viæ commissum, pro quo tamen Apostolus non prohibet absolutè orare, ut ait D. Amb. *lib. 2. de Pœnit. cap. 8.* sed solùm jubet, ut non quicumque de vulgo pro illo oret, sed aliquis alius egregiæ Sanctitatis Vir; siquidem quò gravior est culpa, eò majora, & validiora Sanctorum suffragia, & orationes sunt quærenda.

53. Argues 4. Ex illo ad Rom. 2. ibi: *Tradidit illos Deus in reprobum sensum, ut facerent ea, quæ non conveniunt*. Et ex illo Antiochi 2. Machab. 9. 13. *Orabat hic sceleſtus Dominum, à quo non esset misericordiam consecuturus*. Ex illo Esau ad Hebr. 12. 17. *Non invenit pœnitentiæ locum, quamquam cum lacrymis inquisisset eam*: ex quibus locis videtur inferri, hos, & similes peccatores obstinatos carere auxiliis sufficientibus ad pœnitendum, etiam si velint pœnitere.

54. Respondeo D. Paulum solùm velle, tradi homines in reprobum sensum permissivè, hoc est permittendo Deus, illos labi in peccata, nunquam tamen illos destituendo auxiliis sufficientibus, ut resurgant. Et hoc eodem modo explicanda sunt alia quæcumque loca Sacræ Scripturæ, in quibus dicitur, Deum excæcare, obdurare, & ingravare peccatorem; subintelligendum enim est permissivè. Ad loca illa Antiochi, & Esau, dicimus, nullum ex illis egisse veram pœnitentiam: non Antiochus, quia solùm petebat corporis Sanitatem: non Esau, qui non culpas, sed hæreditatis, sive benedictionis amissionem deflebat; nam eodem tempore, quo flebat, occisionem fratris meditabatur. Gen. 27. 41. sicque non benè infertur, illos non habuisse auxilia sufficientia, ut verè pœnitent.

55. Argues 5. Ex D. August. in expositione quarumdam propositionum ad Rom. cap. 26. ubi loquens de Pharaone: *Non ergo*, inquit, *illi imputatur, quod non obtemperaverit, quandoquidem obdurato corde obtemperare non poterat, sed quia talem se præbuit, cui cor obduraretur priori infidelitate*. Et *lib. de natur. & grat. cap. 67. Illa*, ait, *peccati pœna justissima, ut amittat quisque, quo benè uti noluit, cùm sine ulla posset difficultate uti, si vellet; id est autem, ut qui sciens rectè non facit, amittat scire, quod rectum est, & qui rectum facere, cùm posset, noluit, amittat posse, cùm velit*. Et confirmatur authoritate D. Isidor. *lib. 2. de sum. bon. cap. 15.* ibi: *Nonnulli ita despiciuntur à Deo, ut non possint mala plangere, etiam si velint*; ergo &c.

56. Respondeo primò cum *P. Molin. in Concord. q. 14. art. 13. d. 10. P. Valent. q. 3. punct. 4. §. 1. & P. Tanner. d. 5. de grat. q. 2. dub. 2. n. 29.* D. August. aliquamdiu in ea fuisse sententia, sed postea retractasse *lib. 3. de liber. arbitr. cap. 18. 19. & 22. & contra Faustum cap. 44. & contra Julian. cap. 5. & lib. de prædest. & grat. cap. 14.* & eodem lib. expositione quarumdam propositionum cap. 62. ibi: *Sicut illa misericordia præcedenti fidei tribuitur merito, & ista induratio præcedenti impietati; cùm tamen homini non auferatur liberum arbitrium voluntatis, sive ad credendum Deo, sive ad impietatem, ut consequatur nos judicium*.

57. Respondeo secundò, & meliùs, D. August. solùm velle, peccata Pharaonis illi non imputari quoad potentiam moralem; siquidem moraliter non poterat ea non patrare ratione suæ obstinationis; imputari tamen quoad potentiam physicam; siquidem physicè poterat ea non committere, utpotè qui habebat auxilia sufficientia physicè, licet non moraliter; sicque peccavit, quod etiam ipsæ sacræ litteræ testantur in eo, quod populum non dimiserit, Deo jubente; hoc enim sæpius ei tribuitur vitio; ergo illud potuit facere, & peccavit non faciendo. Accedit, quod Deus per Moysen ei præcepit, ut populum dimitteret; ergo id facere poterat; nam frustrà, imò & imprudenter præcipitur id, quod præstari non potest; perindè enim est, ac si quis eum juberet loqui, qui linguâ caret. Eadem solutio applicanda est secundo textui D. Aug. & authoritati D. Isidor. hujusmodi enim Patres, (& si qui sunt alii) solùm volunt, aliquos peccatores non posse pœnitere moraliter, sive potentiâ morali; non autem physicè, sive potentiâ physicâ; siquidem omnes habent auxilia, licet adeò debilia, ut non possint moraliter, semper tamen possint physicè.

SECTIO

SECTIO IV.

Virùm omnibus infidelibus conferat Deus auxilia sufficientia?

58. ADVERTES, quæstionem non procedere de infidelibus, qui nunquam de fide audierunt, quia de his Sectione sequenti; neque de infidelibus, qui de fide audierunt, & convertuntur, quia hi clarum est, quod habeant auxilia non solùm sufficientia, sed etiam efficacia, ut actu ad fidem convertantur; alioqui non sic actu converterentur; sed solùm hîc inquirere de omnibus illis infidelibus, qui cùm audierint de Fide, non tamen convertuntur: Utrùm scilicet his omnibus, prout sunt in statu infidelitatis conferat Deus auxilia sufficientia?

59. Resolutio affirmativa tenenda est cum *P. Soar. tom. 2. de gratia lib. 4. cap. 11. P. Bellarm. P. Tanner, P. Valent. P. Ruiz* & aliis supra citatis. Probatur, primò authoritate Scripturæ Joan. 1. ibi: *Illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum*: qui locus licet ab aliquibus explicetur de illustratione proveniente à lumine naturæ, re tamen vera de lumine gratiæ, & fidei intelligendus est, ut communiter intelligunt Interpretes. Et Matth. 5. *Qui Solem suum oriri facit super bonos, & malos; & pluit super justos, & injustos*: quod D. Amb. intelligit de Sole justitiæ, & pluviâ gratiæ. Et Matth. 11. *Venite ad me omnes.* Et 2. Cor 5. *Deus erat in Christo mundum reconcilians sibi.* Et 1. Tim. 6. *Speramus in Deum vivum, qui est salvator omnium, maximè fidelium.* Ubi particula *maximè fidelium* satis denotat, omnes etiam infideles sub illa Universali *omnium* comprehendi; ergo &c.

60. Probatur secundò authoritate Patrum ex D. Prosper. *lib. 2. de Vocat. Gent. cap. 25.* ubi loquens de gratia sufficienti: *Deo autem*, inquit, *placuit hanc*, id est efficacem, *multis tribuere, & illam*, id est sufficientem, *nemini denegare.* Et ex D. Dionys. *de Cœlest. Hierarch. cap. 9.* ubi dicit, radium divini luminis paratum semper esse, & omnibus patere ad participandum, & ad cœcitatem erroris expellendam. Et ex D. Thom. *1. 2. q. 89. art. 6.* ubi ait, & docet, omnem hominem pervenientem ad usum rationis teneri converti ad Deum, per quam conversionem homo consequitur gratiam, & per illam peccati originalis remissionem; sed homo per vires naturales non potest consequi gratiam remissivam peccati, ut definit Trid. *Sess. 6. cap. 3.* & docet idem D. Thom. *1. 2. q. 112. art. 2. & 3.* ergo talis homo ad id indiget auxilio, quod à Deo præstari debet; alioqui non teneretur converti, aut disponi ad conversionem.

61. Probatur tertiò rationibus: Prima, quia Christus Dominus pro omnibus, etiã infidelibus mortuus est; ergo etiam illis omnibus meruit auxilia sufficientia, ut possint salvari, quæ Deus illis contulit. Secunda, quia Deus, ut ait Apostolus, vult omnes homines salvos fieri; sed hæc voluntas, cùm sit generalissima, debet extendi ad omnes, etiam infideles; ergo his omnibus confert media, sive auxilia sufficientia, ut possint salvari.

62. Objicies 1. Licet prædicta doctrina vera sit, si sermo sit de infidelibus, ad quos notitia Christi pervenit; non ita tamen, si loquamur de illis infidelibus, & barbaris in sylvis educatis, qui nunquam de Christo, & ejus fide audierunt, de quibus videtur loqui Apostolus ad Rom. 10. *Quomodo credent in quem non audierunt? quòmodò autem audient sine prædicante*; ergo saltem his non confert Deus auxilia sufficientia. Respondeo negando consequentiam, ut infra dicemus, & patet ex testimoniis supra citatis, quæ cùm sint universalia; omnes infideles comprehendunt. Ad illud D. Pauli dicimus, ex illo solùm probari, hujusmodi infideles non habere potentiam proximam ad credendum, non tamen non habere remotam, quam certè habent; quatenùs habent auxilia ad opera honesta ordinis naturalis, & ad faciendum; quod in se est; & si hoc faciant, absque dubio eis dabitur potentia proxima, & immediata ad credendum; nam facienti, quod in se est, Deus non denegat auxilium, sive gratiam, ut est celebre affatum, de quo alibi.

63. Instabis: Deus non confert hujusmodi infidelibus auxilia sufficientia, ut veniant ad fidem, nisi mediante prædicatione ipsius fidei; siquidem quando vult attrahere ad fidem mittit Prædicatores, illos autem non mittit, quando non vult attrahere: Sic enim quando voluit attrahere ad fidem Cornelium, misit ad illum D. Petrum Actor. 10. & quando voluit attrahere Eunuchum Reginæ Candacis, misit Philippum ad illum baptizandum Actor. 16. quando autem non vult attrahere, neque mittit, neque permittit, imò vetat ad illos ire Prædicatores, ut constat Actor. 16. ibi: *Vetiti sunt ab Spiritu Sancto loqui verbum Dei in Asia; & cùm tentassent ire in Bithiniam; non permisit eos Spiritus Sanctus*; sed hujusmodi infidelibus barbaris non mittuntur Prædicatores; ut supponimus; ergo his non conferuntur auxilia sufficientia.

64. Respondeo primò instantiam non valere; siquidem solùm procedit de infidelibus, quos Deus proximè, & immediatè vult, aut non vult attrahere: nos autem loquimur de omnibus absolutè, quos dicimus, Deum velle vocare, saltem remotè prout diximus. Respondeo secundò, licet ad hos barbaros non mittantur Prædicatores Evangelici, adhuc suos habere Prædicatores Deum quodam modo eis prædicantes, in quibus habent auxilia sufficientia, & notitiam quodam modo sufficientem ad salutem; quatenùs scilicet ipsa externa mundi species, eximiaque Universi pulchritudo, & ordinatissima rerum omnium varietas illis prædicat, eosque erudit; Cæli siquidem enarrant gloriam Dei, clarissimâque, & nunquam intermissâ voce (*Concentum quippe Cæli quis dormire faciet* Job. 36.) denotant dari unum omnium Creatorem, & administratorem, quem venerari, & colere, ejusque opem implorare debeant, cui voci si aures non occluderent, magis, majorque lux ipsis paulatim suboriretur, Deique, & rerum ad salutem spectantium notitia magis ipsis in dies, ac magis illucesceret, vitamque honestè instituentes juxta rectæ rationis normam, Deo illis manum auxiliatricem porrigente, tandem ad beatitudinem pertingerent.

65. Objicies 2. Multi ex his infidelibus, præsertim barbaris, habẽt ignorantiam invincibilem de Deo; ergo non habent auxiliũ sufficiens ad credendum; cùm objectum, nempè Deus, in quem credant, non sufficienter, imò illis omninò non proponatur. Confirmatur, quia hujusmodi barbari non peccant nõ credendo; siquidem nemo peccat circa materiã, de qua habet ignorantiam invincibilem; ergo non habent auxilium sufficiens, ut possint credere; alioqui si illud haberent, possent etiam credere, & peccarent non credendo, quod est contra suppositionem; ergo &c.

66. Respondeo primò negando absolutè antecedens; in nullo enim, nisi ad breve tempus, potest dari de Deo ignorantia invincibilis. Et ratio à priori est, quia cùm Deus sit finis, & quasi centrum hominis, recta ordinatio postulat, ut quemadmodum res aliæ naturalē sibi habent inclinationem, & propensionem ab Authore naturæ inditam ad sua centra, ita etiam homo ab eodem sibi habeat inditam propensionem ad suum; & sicut illæ aliæ materiali, & naturali quadam vi, & impetu ad suos quæque fines feruntur; ita etiam homo, cùm sit rationalis, rationali hujusmodi impulsu ad Deum finem suum ferri debet: Unde sicut esset gravis inordinatio, si non cognosceret principia juris naturæ, qualia sunt, *Bonum esse faciendum, & malum fugiendum*, ita etiam talis esset, si Deum non cognosceret.

67. Dices 1. cum *P. Arriaga 1. p. d. 2. de Deo sect. 3. num. 17.* Cognitio Dei non potest acquiri, nisi per discursum; sed hic est maximè difficilis barbaris, rudibus, ac bardis hominibus, quales v. g. erant Brasilienses ante adventum Lusitanorum: imò & plures de facto sunt gentiles, qui plures Deos colunt; hi autem Deum ignorant; nam qui plures, quàm unum Deum statuit, nullum statuit; ergo &c. Confirmatur, quia aliqui de facto Deum negarunt, unde illud Psalm. *Dixit insipiens in corde suo, non est Deus.* Et Pharao Exod. cap. 5. 2. *Nescio*, inquit, *Dominum.* Et D. Aug. tract. 106. in Joan. sic ait: *Exceptis enim paucis, in quibus natura nimium depravata est, universum genus humanum Deum mundi hujus fatetur authorem*; ergo cùm D. Aug. paucos aliquos excipiat, hi sunt barbari illi, qui Deum penitus ignorant invincibiliter.

68. Respondeo, licet sit difficile rudibus, ac bardis hominibus habere Dei notitiam claram, evidentem, ac demonstrativam; difficile tamen non esse habere aliquod dubium, & suspicionem Numinis; hoc enim dubium congenitum est creaturæ rationali ex instinctu illi ab Authore naturæ indito, ex quo instinctu excitatur Dei species ad eum utcumque cognoscendum. Imò ad hoc dubium de illo habendum satis est rerum creatarum, Universique, Cœli præsertim, astrorumque aspectus, qui veluti naturæ vox identidem omnium auribus insonat, neque à quoquam, nisi ultrò aures occludat (quod facit ignorantiam jam vincibilem) aliquo saltem modo audiri nequit: siquidem: *Nulla gens est*, inquit Tullius lib. 1. de legib. *neque tam immansueta, neque tam ferrea, quæ licet nesciat qualem Deum habere deceat, habendum tamen ignoret.* Undè licet aliqui certum de Deo judicium non formaverint, nullus tamen unquam fuit, cui dubium saltem aliquod hac de re in mentem non venerit, quod de Brasilienſibus affirmat *P. Granad. 1. p. tr. 1. d. 1. sect. 3.*

69. Ad confirmationem dicimus, illos, qui plures Deos colunt, Numen aliquod, saltem confusè cognoscere, imò supremi alicujus Numinis notitiam aliquando habere, quod in primis indicat altare illud Athenis erectum *Ignoto Deo.* Deindè Gentiles passim Jovi primas deferebant tanquam Deorum supremo. Ad illud psal. 13. *Dixit insipiens, &c.* dicimus communiter explicari de homine scelerato, qui culpabiliter Deum ignorat; vel potiùs omnem de Deo cogitationem abjicit, ut liberiùs peccet. Neque etiam Pharao Numen aliquod penitùs negavit, sed solùm Deum Hebræorum noluit pro vero Deo agnoscere. Præterea D. Aug. apertè indicat illorum paucorum ignorantiam non fuisse invincibilem, sed vincibilem, & culpabilem, quippè qui vitiis dediti, cogitationes de authore naturæ, quæ ex Universi fabrica in illis excitabantur, aut à Deo immittebantur, abjiciebant. Imò idem D. August. *tract. 106. cit.* ad illa verba *Joan. 17. Pater manifestavi nomen tuum hominibus*; asserit nullam esse creaturam ratione præditam, quę Deum penitùs ignoret: *Hæc est*, inquit, *vis veræ divinitatis, ut creaturæ rationali jam ratione utenti non omninò, ac penitùs possit abscondi.* Quid clarius?

70. Dices 2. cùm eodem *P. Arriaga cit. num. 21.* Licet omnibus sit insitum de Deo dubium, sicque in nullo sit ignorantia invincibilis, hæc tamen ignorantia vincibilis non est culpabilis; sic enim si cui dubium incidat, quo pacto arbores crescant, non peccat, de hac re ulteriùs non inquirendo; ergo &c. Respondeo negando antecedens: illa enim ignorantia, cùm sit vincibilis, est culpabilis; nam cùm primùm homo format de Deo aliquale dubium, tenetur ulteriùs inquirere, quia tenetur vitam rectè instituere, ad quod maximè confert Dei cognitio, tanquam humanarum actionum finis, quod nisi faciat, peccat: at verò notitia de arborum augmento nihil omninò conducit ad vitam rectè instituendam, ideoq; licet homo de illo ulteriùs non inquirat, non peccat, quamvis de hoc habeat ignorantiam vincibilem. Hæc ita juxta probabilem sententiam.

71. Resp. tamen secundò, & meliùs juxta alia à nobis alibi dicta in Philosophia *tom. 3. tract. 1. d. 3. à n. 59.* concesso antecedente argumenti supra apposiii *num. 65.* & distinguendo consequens: non habent auxilium sufficiens ad credendum proximè, & immediatè; concedo consequentiam: remotè, & mediatè, quatenùs illud habent ad alia opera honesta naturalia, cui si assentirentur, eis etiam daretur auxilium sufficiens ad credendum; nego consequentiam: Undè hujusmodi infideles non credendo non peccant, neque fidei carentia eis imputatur proximè; imputatur tamen remotè, & mediatè, quatenùs committunt alia peccata, & non faciunt, quod in se est; nam si hoc facerent, darentur eis proximè, & immediatè auxilia sufficientia ad fidem. In quo sensu verificatur illud Apostoli *ad Rom. 1.* ubi dicit, gentes esse inexcusabiles. Undè dicendum est hujusmodi infideles non esse condemnandos propter peccatum infidelitatis; siquidem ab illo eos excusat ignorantia invincibilis; condemnandos tamen esse propter alia peccata, quæ si non commisissent, conferrentur eis auxilia necessaria, & sufficientia ad fidem.

72. Objicies 3. Hujusmodi auxilia sufficientia his infidelibus collata, aut essent tantùm externa, & generalia; aut etiam interna, & specialia; aut simul generalia, & specialia; ac externa, & interna; sed neutra ex his confert illis Deus; ergo &c. Respondeo hoc argumentum postulare specialem Sectionem: Sit igitur.

SECTIO

SECTIO V.

Vtrùm Deus omnibus infidelibus, qui nunquam de fide audierunt, conferat auxilia sufficientia, tum externa, & generalia; tum etiam interna, & specialia?

73. DIFFICULTAS 1. Utrùm Deus omnibus infidelibus, etiam barbaris, & qui nunquam de fide audierunt, conferat auxilia sufficientia? Affirmativè. Ita *P. Soar. tom. 2. de grat. lib. 4. cap. 11. num. 5. & lib. 4. de provid. circa reprob. cap. 3. n. 11. P. Ruiz d. 46. sect. 2.* & alii supra cit. Probatur primò ex supra dictis *à n. 59.* quæ omnia, cùm sint generalia, etiam de his infidelibus sunt intelligenda; ergo &c.

74. Probatur secundò ex illo ad Rom. 1. ubi Apostolus loquens de omni creatura rationali sic ait: *Invisibilia ipsius, à creatura mundi, per ea, quæ facta sunt, intellecta, conspiciuntur; sempiterna quoque ejus virtus, & divinitas, ita ut sint inexcusabiles*; sed si non haberent auxilia sufficientia, essent excusabiles; ergo &c. Tertiò ex illo Sapient. 13. *A magnitudine enim speciei, & creaturæ cognoscibiliter poterit Creator horum videri; sed tamen adhuc in his minor est querela*: ubi illud *Minor est querela*, supponit esse querelam de Barbaris, & rudibus hominibus, licet major sit de aliis; non autem sic haberet querelam, nisi eis præstaret auxilia sufficientia; ergo &c. Quartò, quia Deus cuilibet homini etiam barbaro, & maximè rudi assignavit suum specialem Angelum custodem, ut patet ex illo Deuter. 32. *Constituit terminos populorum juxta numerum filiorum Israël*: ubi Septuag. legunt: *Juxta numerum Angelorum Dei*: Et D. Greg. *lib. 17. Moral. cap. 8. Certa*, ait, *Angelorum ministeria dispensandi singulis quibusq; gentibus esse prælata*; sed Angeli custodes non ad alium finem mittuntur, nisi ad procurandam hominum salutem; non autem sic procurarent in gentibus, si illis Deus non contulisset auxilia sufficientia, ut possent ad cultum Dei verum, & utilem venire; ergo &c.

75. Argues 1. Ex illo Actor 14. ibi: *Deus in præteritis generationibus, dimisit gentes ingredi vias suas.* Et cap. 17. *Et tempora quidem hujus ignorantiæ despiciens Deus: dimittere* autem, & *despicere* in sacris litteris est auxilio destituere, ideoque frequenter in Psalmis oramus, nè à Deo despiciamur; ergo &c. Respondeo verba illa *dimittere*, & *despicere*, si eo loco accipiantur pro destitutione auxilii, intelligenda esse de auxilio efficaci, & abundanti, non autem sufficienti.

76. Argues 2. Matth. 11. legimus, Tyrios, & Sidonios pœnitentiam fuisse acturos, si Dominus apud eos prædicasset, aut miracula facere voluisset; & tamen non ita pœnitentiam egerunt, quia hoc auxilio fuerunt destituti; ergo &c. Respondeo argumentum solùm probare, Deum pro sua libera voluntate congruum, & abundans auxilium negare quibus vult: non tamen indè colligi, Tyrios, & Sidonios destitutos fuisse auxilio sufficiente.

77. Argues 3. Si omnes barbari haberent auxilia sufficientia, sequeretur, quod omnis, qui non convertitur, resistit Deo supernaturaliter vocanti ad fidem, aut ad pœnitentiam; consequenterque peccare peccato infidelitatis, aut impœnitentiæ; siquidem omnis homo tenetur recipere fidem, cùm potest; potest autem si habet auxilium; sequela autem videtur falsa, ut patet ex illo Joan. 15. *Si non venissem, & locutus fuissem eis, peccatum non haberent*: ubi D. Thom. *2. 2. q. 10. art. 1.* probat, infidelitatem non habere rationem peccati, sed puram negationem fidei in iis, qui nihil audierunt de fide; ergo &c. Respondeo, barbaros non peccare peccato infidelitatis, sed ab eo excusari per ignorantiam invincibilem, prout supra diximus; siquidem auxilia, quæ accipiunt, non excitant immediatè, & proximè ad credenda mysteria supernaturalia; neque immediatè, & proximè conferunt potentiam sciendi, atque credendi supernaturalia, sed tantùm remotè quatenùs illis tenebantur cooperari, nè suam salutem impedirent.

78. Argues 4. Infidelibus habentibus copiam doctrinæ; imò & fidelibus, aliquando deficit gratia excitans ad salutem, quando scilicet deficit hujus excitationis opportunitas, prout supra diximus; sed barbaris invincibiliter ignorantibus omnia supernaturalia semper deficit hujusmodi opportunitas; ergo etiam ipsa gratia excitans. Respondeo negando minorem: licet enim quamdiu sic ignorant eis deficiat opportunitas gratiæ, quæ immediatè, & proximè excitet ad credendum formaliter, & explicitè; non ita semper deficit, quæ immediatè, & proximè excitet ad credendum, & amandum aliquod bonum, quod explicitè sit naturale, virtute tamen, & implicitè contineat aliquod supernaturale, ad quod saltem remotè etiam excitat, ut diximus.

79. Argues 5. Si omnibus barbaris daretur gratia sufficiens, aliquis ex tanta eorum multitudine cooperaretur, & consentiret; consequenterque perveniret ad fidem, & salutem; sed experientia docere videtur, neminem ex illis obtinuisse fidem, & salutem; ergo &c. Respondeo primò cum *P. Ruiz d. 46. sect. 8. n. 28.* verisimilius esse quibusdam barbaris, specialiter à Deo dilectis, clariores, & fortiores illustrationes, & inspirationes infundi cum circumstantiis opportunis, ut assensum præbeant, & ad salutè perveniant. Neque ex eo, quod eos ignoremus, probatur, nunquam aliquos fuisse, cùm id scire sit impossibile in regionibus adeò vastissimis, & vitiorum caligine obrutis. Respondeo secundò, argumentum solùm probare, hujusmodi barbaros non posse, prout sic pervenire ad salutem moraliter; non tamen probare, non potuisse physicè; habent enim ad id potentiam physicam, licet non habeant moralem.

80. Difficultas 2. Utrùm Deus hujusmodi infidelibus conferat auxilia sufficientia, tùm externa, & generalia; tùm specialia, & interna? Advertes auxilia sufficientia externa, & generalia esse v. g. institutionem Ecclesiæ, & Sacramentorum; item & prædicationem Evangelii, quæ de se pro omnibus instituta est, licet per accidens ad aliquos non pervenerit; & quod Deus hujusmodi auxilia omnibus contulerit, non est dubium: auxilia verò sufficientia interna, & specialia sunt illustrationes, & inspirationes internæ, quibus Deus internè, & specialiter vocat, de quibus est præsens difficultas: pro qua:

81. Resolutio sit: Deus hujusmodi infidelibus confert auxilia sufficientia, etiam specialia, & interna. Ita communiter Doctores. *P. Soar. P. Vasq. P. Granad. P. Valent.* & alii, quos citant, & sequuntur *P. Amicus d. 28. num. 123. & P. Ripal. d. 20. sect. 22.*

Pro-

Probatur primò, quia hujusmodi infideles tenentur venire ad Christum, ut patet ex illo ad *Rom. 1.* ubi dicit Apostolus, ut vidimus, gentes fuisse inexcusabiles, & thesaurizare sibi iram in die judicii; non autem sic essent inexcusabiles, nisi vocarentur specialiter, & internè, ipsis tamen internis vocationibus non responderent; sed non ita tenerentur venire, nisi vocarentur internè illustrationibus, & inspirationibus, ut patet ex illo Joan. 6. ibi: *Nemo potest venire ad me, nisi Pater meus traxerit eum*; ergo &c.

82. Probatur secundò, quia Deus, ut supra diximus, vult omnes homines salvos fieri; ergo etiam hujusmodi infideles, non obstante peccato originali; imò & ab hoc vult eos liberare propter Christi merita adhibendo aliquod remedium; sed media generalia prædicationis, institutionis Ecclesiæ, & Sacramentorum, quæ aliis conferuntur, non sunt hujusmodi infidelibus sufficientia; siquidem, ut supponimus, nihil de his audierunt; ergo dicendum est illis à Deo conferri alia specialia, & interna, quales sunt illustrationes, & inspirationes internæ.

83. Probatur tertiò ex illo Joan. 1. *Illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum*: qui textus de illuminationibus internis per gratiam intelligitur; sed hujusmodi infideles comprehenduntur sub numero illo universali: *omnem hominem*; ergo &c. Confirmatur ex illo Apoc 7. *Ecce sto ad ostium, & pulso*: quæ verba intelliguntur de omnibus hominibus sine acceptione personarum, & in illis præter media generalia, significatur modus specialis pulsandi internè per illustrationes, & inspirationes.

84. Probatur quartò ex Sanctis Patribus D. Prosper. *lib. 2. de vocat. gent. cap. 4.* ubi loquens de reprobis sic ait: *Qui quidem in comparatione electorum videntur abjecti, sed nunquam sunt manifestis, occultisq; beneficiis abdicati*: Et *cap. 5.* loquens de distributione auxiliorum: *Quæ*, inquit, *& si parcior antea, atque occultior fuit, nullis tamen seculis se negavit, virtute una, quantitate diversa, consilio incommutabili, opere multiformis.* Et *Cap. 23.* docet præter illam generalem gratiam datam, parciùs & occultiùs Deum specialiter omnium hominum corda pulsare: ibi: *Circa majorem*, inquit, *prater generalem gratiam, parciùs, atque occultiùs omnium hominum corda pulsantem.* Et eodem *cap. 23.* cùm descripsisset externas, & internas gratias, quibus Deus homines vocat, addit: *Quæ opitulatio per innumeros modos, sive occultos, sive manifestos omnibus adhibetur, & quòd à multis refutatur, ipsorum est nequitiæ: quod autem à multis suscipitur, gratiæ est divinæ, & voluntatis humanæ.* Et eodem *cap. 23.* loquens de parvulis ait, *Ad aliam pertinere gratiæ partem, quæ universis semper est impensa nationibus*: & addit: *quâ utiq; si bene eorum uterentur parentes, etiam ipsi per eosdem juvarentur*; ergo supponit adultis parentibus in se ipsis datam esse gratiam sufficientem, quâ bene uti potuissent, per eamq; non solùm propriæ, sed etiam infantium saluti providere. Hanc eandem sententiam affirmant *D. Dionys. de Cæles. Hierarch. cap. 9. D. Irenæus lib. 4. cap. 71.* & alii.

85. Oppositam sententiam tenent *Scot. Ocham. Gregor. in 1. dist. 46. q. 1. ad 3.* apud *P. Soar. tom. 2. de grat. lib. 4. cap. 11. n. 6.* quatenùs affirmant his infidelibus non conferri auxilia sufficientia interna, sed illis satis provisum esse per auxilia sufficientia generalia, & externa, nempè per institutionem Ecclesiæ, & Sacramentorum, & per prædicationem Evangelii, quæ de se pro omnibus instituta est; & licet non sint auxilia actualia, sunt tamen organa, quibus ipsa actualia communicantur: quod si aliquando contingat, ut prædicatio Evangelica, ac fidei notitia ad hujusmodi infideles non perveniat, id erit per accidens, & quia in pœnam peccati originalis Deus id permisit, quam tamen pœnam Deus misericorditer non omnibus, sed aliquibus imponit.

Nec talis permissio, inquiunt, est injusta; neque contra voluntatem illam generalem antecedentem salvandi omnes; neque contra debitam, & sapientem Dei providentiam: Non primum, quia Deus nulli debet majora auxilia: Non secundum: quia ex parte Dei omnibus parata est salus, quod solùm ad illam voluntatem pertinet: Non tertium, quia Deus non tenetur mutare, aut agere contra communem cursum causarum secundarum generalium in uno quoque ordine, ne in illo aliqua monstra, aut defectus sequantur: Pro hac tamen sententia. 86.

Argues 1. authoritate Scripturæ: Primò ex illo Actor. 17. ubi de antiquis gentibus, quæ veræ fidei notitiam non habuerunt, sic ait: *Tempora hujus ignorantiæ despiciens Deus, nunc annunciat hominibus.* Secundò ex illo Actor. 14. ibi: *Qui in præteritis generationibus dimisit omnes gentes ingredi vias suas*: in quibus locis significatur, gentes illas non accepisse speciales illustrationes, & internas vocationes, sed tantùm auxilia illa generalia de se omnibus communia, quibus tamen aliquando per accidens fuerunt privati in pœnam peccati originalis. Tertiò ex illo ad Rom. 10. ubi loquens Apostolus de sufficientia auxiliorum, quibus Deus omnes vocat ad fidem, solius prædicationis Evangelicæ facit mentionem: *In omnem terram*, ait, *exivit sonus eorum, & in fines orbis terræ verba eorum*: quæ si ad aliquos non pervenit, id fuit per accidens; nam Christus Dominus pro illis etiam, sicut pro aliis prædicationem, Ecclesiam, & Sacramenta instituit, in quibus sufficienter omnibus provisit; ergo &c. 87.

Respondeo hæc omnia testimonia solùm probare, Deum hujusmodi infidelibus non conferre auxilia proxima, & immediata ad fidem; non tamen probare, non eis conferre auxilia proxima, & immediata ad rectè, honestèque vivendum, & ad servandam legem naturalem, prout servare poterant, quod si fecissent, & obicem non posuissent, sine dubio illis conferret Deus auxilia proxima, & immediata ad credendum, ad quod, si aliud remedium non suppeteret, (quia in sylvis, & in regionibus adeò semotis educati,) mitteret Deus miraculosè Angelum aliquem, aut Prædicatorem, qui eos doceret, & instrueret, ut constat accidisse Lusitano illi Thaumaturgo, (ut appellatur à populo) Patri Josepho de Anchieta, quem Sanctorum catalogo adscribi speramus; hunc enim (ut refert P. Sebastianus Veretarius, & ex illo transcripsit *P. Herice tract. 3. d. 34. cap. 8.*) Deus cælitùs misit ad instruendum, & baptizandum cælestem illum infidelem Brasilienſem in sylvis ad ultimam usque senectutem educatum, qui legem naturalem observaverat, & illud ultimum, & primum salutis remedium expectabat, ut per portam salutis ad æternam salutem ingrederetur: & si hujus doctrinæ veritas non satis hujus testimonii veritate firmaretur, testimonio D. Dionysii maximè stabilitur, qui lib. de Cæles. Hierarch. cap. 9. sic ait: *Non rectè imputatur gubernatoribus Angelis, si gentes aliæ ad falsorum Deorum cultum devolutæ sunt; sed illis ipsis, qui motibus propriis à recto calle, quo ad Deum ascendere possent, sua sponte deviarunt*: ex 88.

ex quibus verbis constat, nisi obicem, nempè peccata, posuissent, per Angelos Custodes instructum iri, licet in sylvis fuissent perpetuò educati.

89. Argues 2. Non apparet quando, & quomodò hujusmodi auxilia sufficientia infidelibus sic enutritis conferantur; ergo omnes similibus auxiliis destituuntur. Ante argumenti solutionem: Advertes cum *P. Soar. cit. num. 2.* infideles hîc posse esse in triplici genere: Primò, qui fidem habuerunt, & postea illam deserentes, fiunt apostatæ, & hæretici. Secundò, qui quidem de fide audierunt, illam tamen recipere noluerunt. Tertiò, qui nunquam de fide audierunt, nullaque prædicatio, aut Evangelii notitia ad illos pervenit. Hoc posito.

90. Respondeo ad argumentum negando antecedens quoad omnia hæc infidelium genera; nam infidelibus primi, & secundi generis, prout supra diximus, toties dätur auxilia sufficientia, ut redeant & veniant ad fidem, quoties recordantur veræ fidei, quam aliquando habuerunt, aut de qua audierunt. Patet, quia tunc tenentur quærere veram fidem; siquidem eis imputatur, si non quærant; non autem imputaretur, si non tenerentur quærere; sed non ita tenerentur quærere, si non possent; nemo enim tenetur ad impossibile; ergo tunc habent posse, sive auxilia sufficientia, quæ dant posse, ut quærant: Confirmatur, quia peccatores fideles tunc habent auxilia sufficientia, ad pœnitentiam, quando ad illam advertunt, ut supra diximus; ergo etiam hujusmodi infideles tunc habebunt auxilia sufficientia, quando adverterint ad veram fidem, aut ad falsitatem suæ sectæ.

91. Quoad infideles tertii generis, de quibus in præsenti, tunc illis conferuntur auxilia sufficientia interna, & specialia, nempe illustrationes, & inspirationes, quando illis in mentem venit verus Deus, de quo habent notitiam sufficientem, aut saltem aliquod dubium, & vehementem suspicionem, prout supra diximus; aut quando advertunt ad incertitudinem suæ sectæ, si quam habent. Patet, quia hæc sola tempora, vel momenta, non verò alia, quibus distrahuntur, & occupationibus implicantur, videntur illis opportuna pro habendis his auxiliis, ut supra diximus de tempore, quo peccatoribus fidelibus dantur auxilia sufficientia ad pœnitentiam.

92. Argues 3. Peccatores perpetuò amentes nõ sunt capaces inspirationis, & illustrationis internæ; sicque illis specialibus auxiliis destituuntur, & solùm habent externa & generalia, quibus etiam per accidens destituuntur; ergo idem dicendum de illis infidelibus. Respondeo hos peccatores, sive sint fideles, sive infideles, aut incidisse in amentiam perpetuam: aut fuisse perpetuò amentes, & nunquam usum rationis habentes: Si primum, & sint fideles, Deus illis contulit auxilia sufficientia interna ne peccarent, antequam in amentiam inciderent, sicque ipsis imputabitur, quod peccent, & non salventur: Si sint infideles, etiam antequam inciderent in amentiam, illis contulit Deus auxilia interna ad faciendum, quod in se erat, & si fecissent, sine dubio eis cõferrentur auxilia proxima ad baptismum, & fidem suscipiendam, prout diximus. Si secundum, adhuc Deus illos non destituit auxiliis necessariis remotis, proximè tamen collatis eorum parentibus, qui si illis benè uterentur, vitarent peccata, propter quæ puniuntur in filiorum amentiâ, sicque de his idem, quod de infantibus, qui sine baptismo decedunt, dicendum est: pro quibus sit:

SECTIO VI.

Vtrùm infantibus non baptizatis conferat Deus auxilia sufficientia ad salutem?

HActenùs de adultis, tùm justis, tùm peccatoribus; tùm fidelibus, tùm infidelibus, locuti sumus; nunc autem dicendum nobis est de parvulis, sive infantibus, qui sine baptismo, & originalis remedio decedunt, ita ut penè vivere desinant, quàm incipiant. Maxima de hac re suborta est controversia inter *P. Soar. & P. Vasquez*, postea à Magistris Recentioribus agitata, & locupletata; quid de illa sentiamus, breviter jam dicimus: Sit igitur: 93.

Assertio 1. Infantibus, qui vel in utero matrum, aut defectu materiæ, aut ministri sine baptismo decedunt, confert Deus auxilia sufficientia specialia, saltem remotè, & mediatè, quatenùs proximè, & immediatè illa confert eorum parentibus, quibus si benè uterentur, certè peccata non committerent, propter quæ Deus eos punit, permittendo eorũ filios ita miserè, & immaturè decedere, & qui si in abortu ad Deum efficaciter recurrerent, aut ad aliquem Virum Sanctum, nunquam ita punirentur, ut eorum infantes sine remedio baptismi decederent. Ita *D. Thom. Scot. P. Bellarm. lib. 2. de grat. & liber. arbitr. cap. 5. Vega lib. 5. in Trid. cap. 6. P. Less. de prædest. sect. 6. assert. 1. P. Arrubal. 1. p. d. 91. cap. 3. P. Herice tr. 3. d. 35. cap. 2. P. Valent. 1. 2. d. 8. q. 3. punct. 4. P. Amicus de grat. d. 28. n. 107. P. Compton. tom. 1. d. 38. sect. 8. n. 4.* & maximè *P. Soar. lib. 4. hic cap. 4. per totum*, & alii apud citatos. 94.

Probatur primò ex D. Prospero *lib. 2. de Vocat. gent. cap. 23.* ubi loquens de his infantibus ita ait: *Sub arbitrio jacent voluntatis alienæ, nec ullo modo eis, nisi per alios consuli potest, & consequens est, illos ad eorum pertinere consortium, quorum vel recto, vel pravo aguntur affectu; sicut enim ex aliena confessione credunt, ita ex aliena infidelitate, aut dissimulatione non credunt*; ergo &c. Secundò ratione, quia infantes sunt incapaces suscipiendi proximè, & immediatè auxilia specialia interna, nempè illustrationes, & inspirationes; ergo illa recipiunt remotè, & mediatè, quatenùs Deus illa confert eorum parentibus proximè, & immediatè, prout diximus. 95.

Assertio 2. Deus hujusmodi infantibus etiam confert auxilia sufficientia externa, & generalia in ipsa institutione Sacramentorum dependenter ab eorum parentibus, aliisque causis secundis. Ita Doctores supra citati. Probatur primò authoritate Scripturæ: Primò 1. Tim. 2. *Deus vult omnes homines salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire*: sed sub hac universali comprehenduntur, non solùm adulti, sed etiam parvuli, tam enim homines sunt isti, quàm illi, ut ait D. August. apud P. Soar. cit. *Nunquid*, inquit, *parvuli homines non sunt, ut non pertineant ad id, quod dictum est, vult omnes homines salvos fieri*; ergo utrisque providit Deus auxilia sufficientia ad salutem. 96.

Secundò ex illo 1. Joan. 2. *Ipse est propitiatio pro peccatis nostris, non pro nostris tantùm, sed etiam pro totius mundi.* Et 2. Cor. 5. *Pro omnibus mortuus est Christus.* Et infrà: *Deus erat in Christo mundum reconcilians sibi.* Et ex Trident. *Sess. 6. cap. 2.* ubi de- 97.

finit Christum missum, *Ut omnes adoptionem filiorum reciperent*: ex quibus, & aliis locis constat, Christum fuisse omnium redemptorem; sed fuit redemptor adultorum; ergo etiam parvulorum; alioqui non esset omnium redemptor. Confirmatur ex D. Prosper. *lib. 2. de Vocat. gent. cap. 2. Non irreligiosè*, inquit, *arbitror credi, quod isti paucorum dierum homines ad illam pertineant gratiæ partem, quæ semper universis impensa est nationibus, quâ utique si bene uterentur eorum parentes, etiam ipsi per eosdem juvarentur*; ergo &c.

98. Probatur secundò ratione, quia Deus decrevit Sacramentorum institutionem, etiam pro hujusmodi infantibus; ergo eis provisit in eorum institutione, quantùm est ex parte sua; ergo licet non sortiantur effectum, aut ex malitia parentum, aut ex aliqua alia occasione, & concursu causarum secundarum, id erit per accidens, & minimè spectans ad simplicem affectum, quo Deus voluit hos pueros, sicut & reliquos homines salvos fieri, omnibusque auxilia sufficientia providere, quin ex tali affectu teneretur malitiam parentum impedire, aut alias quascumque causas quocumque modo impedituras applicationem Sacramentorum, ut benè notat *P. Soar. cit.* siquidem sub hac conditione voluntatis alienæ, & concursûs aliarum causarum secundarum, provisit illis Deus prædicta remedia ex simplici affectu salvandi illos.

99. Oppositum tenent *Greg. in 1. dist. 46. q. 1. Ricard. art. 7. Gabr. in 4. dist. 4. q. 2. art. 3, dub. 2. D. Thom. in 4. dist. 6. q. 1. art. 1. ad 1. Driedo tract. 5. cap. 3. Sot. de Natur. & grat. cap. 10.* quos citat, & sequitur *P. Vasq. 1. p. d. 96. cap. 2. n. 4. P. Ruiz d. 49. sect. 2. n. 1.* licet *num. 3.* in aliquo sensu nostram etiam sententiam sequi videatur. *P. Alarcon tract. 4. d. 5. cap. 9. n. 7.* & alii asserentes hujusmodi infantes, ut dicantur habere media, sive auxilia sufficientia ad salutem à Deo provisa, debere poni in illis circumstantiis, in quibus homines adulti possint eis succurrere, si velint, eosque Sacramento salutis abluere, quod fieri nequit, si in utero materno moriantur; aut statim morituri, in eo loco nascantur, ubi aqua non est ad baptismum requisita. Pro hac sententia minùs dignè de Deo, ejusque bonitate sentiente:

100. Argues 1. Ideò hujusmodi infantes haberent media, sive auxilia generalia sufficientia, quia Deus, ut diximus cum Apostolo, vult omnes homines salvos facere; sed hæc verba non intelliguntur de his infantibus; siquidem Apostolus eodem loco etiam dicit, Deum velle, eos *ad agnitionem veritatis venire*, quæ verba de solis adultis intelliguntur, non autem de infantibus, qui pro eo statu ad agnitionem veritatis nec veniunt, neque possunt venire; ergo &c. Respondeo cum D. August. *lib. 4. contr. Julianum*, etiam parvulos, qui justificantur, & salvantur, *Venire*, ait, *in Regnum Dei, ubi certa est veritatis agnitio.* Et aliis in locis (ut refert *P. Soar. cit. num. 5.*) sæpè docet, parvulos baptizatos *credere habitu*, licet non credant actu; sicque eodem modo potest dici venire ad agnitionem veritatis.

101. Instabis: Verbum *venire* videtur significare voluntariam fidei susceptionem; sed hanc non habent parvuli pro eo statu; ergo &c. Respondeo parvulos pro eo statu habere voluntariam fidei susceptionem, non propriam, sed parentum, per quorum voluntatem dicuntur venire juxta morem Ecclesiæ; sicque per hæc posteriora verba: *Ad agnitionem veritatis venire*; non limitantur ad solos adultos illa priora: *Deus vult omnes homines salvos fieri*, ut aliqui volunt, cùm sint universalia, & ut talia debeant extendi ad omnes homines; homines autem sunt etiam parvuli, ut supra diximus cum D. Aug. pro quibus etiam D. Paul. dicit esse orandum, & Christum fuisse eorum redemptorem, cùm dixerit pro omnibus orandum, & Christum pro omnibus fuisse mortuum.

102. Argues 2. Ideò hujusmodi parvuli haberent media sufficientia, saltem generalia ad salutem, quia Christus Dominus, cùm pro omnibus mortuus fuerit, fuit etiam eorum Redemptor; sed hæc ratio non obstat; siquidem solùm dicitur eorum Redemptor, aut quia talis fuit quoad sufficientiam, quatenùs ejus mors, & passio fuerunt in actu primo valoris sufficientis ad eos redimendos; aut quia parvulorum causa fuit cum cæteris adultis communis; ergo &c.

103. Respondeo negando minorem, & ejus probationem, nam ut Christus Dominus dicatur parvulorum Redemptor, non sufficit, quod ejus mors, & passio sit sufficiens pretium ad eorum redemptionem, sed requiritur, quod saltem aliquo modo suam passionem eis applicaverit, & media quædam in eorum subsidium applicaverit; quid enim interest ad captivi redemptionem, quod pretium sit sufficiens, si pro eo redimendo non offeratur? alioqui dicetur Christum Dominum fuisse etiam dæmonum Redemptorem, quia ejus sanguis sufficiens fuit ad illos redimendos, qui tamen de facto non fuit, quia pretium pro illis redimendis non obtulit: sic etiam ad rationem Redemptoris parvulorum parùm referret, eorum, & adultorum causam esse communem, nisi etiam oblatio pretii esset omnibus communis.

104. Argues 3. Deus decrevit hunc rerum ordinem, in quo prævidit causas secundas impedituras esse applicationem Sacramentorum his parvulis, quas tamen non impedivit; ergo eis non provisit sufficienter. Respondeo negando consequentiam: primò, quia Deus non tenetur impedire naturalem cursum causarum secundarum, sub cujus conditione illis provisit media sufficientia. Secundò, quia talia impedimenta, non per se, sed solùm per accidens sequuntur ex tali causarum ordine à Deo decreto. Tertiò, quia talia impedimenta non fuerunt à Deo per se volita, sed tantùm permissa ob altissimos fines nobis penitùs ignotos.

105. Argues 4. Deus interdùm matri gravidæ aliquid inspirat quod dum facit, est in causa, ut infans sine baptismo decedat; ut cùm matri inspirat audire concionem, quam dùm audit, ruit templum, eamque simul cum prole obruit; ergo in hoc, & alio simili casu, videtur Deus *nolle hujus* parvuli salutem, & media necessaria ad illam consequendam, ei denegasse. Respondeo negando consequentiam; Deus enim adhuc in eo casu vult parvuli salutem, & media sufficientia ei providit, quantùm est ex se, licet per accidens hîc, & nunc effectus non sequatur, quod est præter intentionem Dei, qui ex primaria, & antecedente voluntate, licet inefficaci, voluit ut media non frustrarentur. Neque in hoc, & alio simili eventu vult Deus directè matris mortem, sed tantùm ipsius animæ bonum, sicque per accidens est Deo, quod illa dùm animæ suæ bonum intendit, & curat, simul cum prole opprimatur. Addo etiam si Deus matrem vellet ob sua peccata interfici, non ideò directè sequitur velle infantem interfici, & multò minùs salutem non assequi per baptismum; siquidem effectus secutus ex una actione non est agenti volun-

voluntarius, nisi quando est ab eo intentus, aut agens tenetur impedire, quod nullum hîc datur respectu Dei, ut patet ex dictis.

106. Instabis: Deus in prædicto eventu ita disposuit causas secundas, ut parvulus priùs moreretur, quàm baptismum susciperet; ergo noluit, ut illum susciperet; alioqui res, & causas aliter disponeret. Respondeo Deum ex primaria intentione non sic disposuisse causas secundas, ut parvulus destitueretur auxiliis sufficientibus, sed ob alios fines nobis ignotos; quod autem ex hac occasione contingat mors parvuli immatura, est per accidens, & præter intentionem Dei, qui quantùm est ex se diuturniorem vitam, & auxilia sufficientia ei volebat. Neque tamen diffiteor, dici posse, Deum velle, quod hujusmodi parvulus non baptizetur, sed ita vult indirectè, quatenùs non vult sistere causarum naturalium cursum, illarumque ordinem mutare, cùm ad id non teneatur.

107. Argues 5. Ut adultus dicatur habere auxilia sufficientia parata ad salutem, debet poni in talibus circumstantiis, ut sit in ejus potestate, & arbitrio, si velit, uti talibus auxiliis; sed quamdiu puer est in utero matris, neque in illius, neque in parentum potestate est, quominùs ei baptismus applicetur; ergo non est ei sufficienter provisum. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia causæ naturales, & rerum naturalium dispositio non obstant, quominùs gratia adultis infundatur, neque Deus miraculosè operatur, dùm illos, saltem aliquo modo illuminat, quod si hujusmodi lumen eis aliquando non infundat, non quidem faciet, quantùm ex se erat, sicque non illis sufficienter provideret: at verò in parvulis aliter se res habet, quibus sæpè sæpiùs succurri non potest, nisi miraculosè impediendo causas naturales, earumque ordinem invertendo, ad quod Deus non tenetur; præsertim quamdiu totum, quod in hoc genere ad ipsum ut authorem gratiæ spectabat, adimpleverit, parando media generalia in institutione Sactamentorum pro illis, sicut & pro adultis; sicque adulto non est alius modus dandi gratiam, nisi illam ei infundendo: at verò parvulo dat gratiam, sive baptismum eo ipso, quod illum etiam pro eo instituit. Fateor quidem adultorum gratiæ magis propriè spectare denominationem auxilii sufficientis, illisque perfectiori modo parari, quàm parvulis, quibus minùs propriè per analogiam ad auxilium sufficiens adultorum datum est hujusmodi auxilium sufficiens, ut ait *P. Ruiz d. 49. sect. 2. n. 3.* & solùm probat argumentum, nec ego improbo.

108. Argues 6. ex Magistro *Bannez 1. p. q. 23. art. 3. dub. 3. conclus. 5.* ubi asserit, licet huju modi parvulis fuerint præparata auxilia sufficientia, non fuisse tamen præparata in eorum parentibus, neque in immediata Sacramentorum institutione, sed in communi parente Adamo, in quo tanquam in capite præparata fuerunt auxilia sufficientia pro omnibus ejus posteris, quod sic ostenditur: Deus contulit Adamo Justitiam originalem transfundendam omnibus posteris, si non peccasset; ergo omnibus in Adamo præparavit media, & auxilia sufficientia.

109. Respondeo negando consequentiam; neque enim Magister Bannez hac in re est admittendus, utpotè qui non salvat, quod Deus post peccatum originale habeat voluntatem salvandi hos parvulos, quod probo; nam eo ipso, quod per peccatum ablata fuit Adamo justitia originalis, illisque trãsfusio in posteros, etiam his pueris fuerunt in eo ablata prædicta remedia sufficientia; ergo si Deus post originale alia remedia illis non provisit, non potest dici, quod post originale voluit illos salvos fieri; alioqui vellet id, ad quod negaret media sufficientia, ut obtineretur. Addo ex hoc sequi (juxta probabiliorem sententiam, quæ tenet; justitiam originalem fuisse Adamo collatam independenter ex meritis Christi, de quo jam supra,) Christum Dominum non fuisse horum infantium Redemptorem. Patet, quia infantes juxta hanc sententiam nullum haberent præparatum remedium ad salutem ex meritis Christi; ergo non fuisset eorum Redemptor; hoc autem non est dicendum, prout supra diximus; neque sequitur ex nostra sententia, siquidem dicimus, etiam post provisum originale, Deum illis præparasse prædicta remedia sufficientia ex meritis Christi Domini.

Ex hactenùs dictis præcedentibus Sectionibus 110. colliges, omnibus hominibus, tùm justis, tùm peccatoribus, tùm fidelibus, tùm infidelibus, tùm adultis, tùm infantibus, tùm prædestinatis, tùm reprobis, contulisse Deum auxilia sufficientia ad salutem, in quo maximè relucet Bonitas, & Misericordia Divina, quatenùs nulli defuit, quantùm in se erat, ut posset summam illam consequi felicitatem.

SECTIO VII.

Vtrùm major sit prædestinatorum, quàm reproborum numerus?

ADVERTES 1. cum *P. Soar. lib. 6. de prædest. cap. 1. à n. 1.* abundantiora gratiæ dona, 111. tam actualis, quàm habitualis, fuisse à Deo communicata aliquibus reprobis, quàm aliis prædestinatis; siquidem in majori gratia fuit creatus Lucifer, quàm alius Sanctorum Angelorum. Deindè adultus pro tota vita benè operans, & postea in peccato finali moriens, majora gratiæ dona accepit, quàm infans cum solo baptismo decedens; aut quàm adultus ad finem vitæ conversus, vel cum sola contritione, vel cum sola attritione & Sacramento moriens. Et ratio est, quia neque illa abundantiora dona sunt necessaria ad salutem; neque sola illa sufficiunt sine dono perseverantiæ. Undè cum illis potest reprobus non salvari, & sine illis potest salvari electus; semper tamen electus excedit reprobum in justificatione cum auxiliis, & dono perseverantiæ, quæ cùm ei in effectu præstent salutem, semper majorem Dei amorem ostendunt, & in ratione doni sunt longè excellentiora.

Advertes secundò, licet certò de prædestinato- 112. rum, & reproborum numero judicare non possimus, ex multis tamen conjecturis deprehendi posse, & cum aliquali fundamento tùm rationis, tùm authoritatis ostendi probabiliter; nam certò, & determinatè solus Deus id cognoscit, ut constat ex illo 2. ad Tim. 2. *Firmum fundamentum Dei stat, novit Dominus, qui sunt ejus.* Et ex illo Ecclesiæ in quadam Oratione: *Deus, cui soli cognitus est numerus electorum in æterna felicitate locandus*: eademque ratio est de reproborum numero; siquidem Scientia Dei, cùm sit æterna, omnia, sive bona, sive mala, quæ in tempore sunt eventura, illi sunt ab æterno certa.

Advertes tertiò, ut aliquid de prædestinatorum 113. numero conjectari, seu potius suspicari possimus, aut loqui posse de prædestinatis, nulla facta cum repro-

reprobis comparatione; aut illâ factâ, quæ tamen multipliciter fieri potest: Primò potest fieri comparatio generalissima inter omnes prædestinatos, & reprobos, tùm Angelos, tùm homines. Secundò inter solos Angelos. Tertiò inter Angelos, & homines prædestinatos. Quartò inter Angelos, & homines reprobos. Quintò inter ipsos solos homines absolutè. Sextò inter solos Christianos. Septimò inter solos adultos. Octavò inter solos adultos catholicos. Nonò inter catholicos viros, & fœminas. His positis.

114. Dico 1. Numerus prædestinatorum, nulla facta comparatione cum reprobis, est copiosissimus. Probatur primò ex illo Apoc. 7. ubi Joannes post centum quadraginta quatuor millia signatos vidit *Turbam magnam, quam dinumerare nemo poterat.* Secundò ex illo Matth. 8. *Multi ab Oriente, & Occidente venient, & recumbent cum Abraham, Isaac, & Jacob in regno cœlorum*: Quæ loca ponderans D. August. *serm. 32. de Verb. Domin.* *Multi certè*, inquit, *& pauci, ipsi pauci, qui multi, pauci in comparatione multorum perditorum, multi in societate Angelorum.* Idem habet *lib. 3. contr. Crescon. cap. 66. & lib. 4. cap. 53.* Tertiò ex illo Psal. 138. *Dinumerabo eos, & super arenam multiplicabuntur.* ubi D. Aug. & D. Prosper. observant, multitudinem esse tantam, quantam solus Deus numerare possit. Quartò ex illo Jerem. 33. *Sicut dinumerari non possunt stellæ Cœli, & metiri arena maris, sic multiplicabo semen David servi mei, & Levitas ministros meos*, quod videtur intelligendum de his, qui perseveranter, & in æternum Deo ministrant.

115. Dico 2. Si fiat comparatio absolutissima inter omnes prædestinatos, & reprobos tùm Angelos, tùm homines, probabile est, majorem esse numerum prædestinatorum, quàm reproborum. Ita multi Recentiores Theologi. Probatur, quia Angeli sunt in numero longè majori, quàm homines; sed ex Angelis multò plures sunt prædestinati, quàm reprobi; siquidem horum sola fuit tertia pars, ut constat ex illo Apoc. 12. 4. *Et cauda ejus trahebat tertiam partem stellarum*; ergo Angeli, & homines prædestinati simul majorem efficiunt numerum, quàm sit reproborum numerus ex Angelis, & hominibus. Dixi probabile est, quia *P. Soar. lib. 6. de præd. cap. 3. n. 7.* dicit, se ad hoc affirmandũ, vel negandum, nullum neq; in Scriptura, neque in Sanctis Patribus reperisse fundamentum, omnesque conjecturas ad id probandum esse infirmas.

116. Dico 3. Si comparatio fiat inter solos Angelos, major est numerus prædestinatorum, quàm reproborum. Ita communiter Doctores cum *D. Thom. 1. p. q. 63. art. 9. ad 1. P. Soar. proximè num. 1. P. Granad. P. Alarcon.* & alii. Probatur ex illo Apoc. 12. 4. ibi: *Cauda ejus trahebat tertiam partem stellarum*: id est Angelorum; ergo cùm soli sequaces Luciferi fuerint reprobati, & hi fuerint tantùm tertia pars, pauciores fuerunt reprobi, quàm electi.

117. Dico 4. Si comparatio fiat inter Angelos, & homines prædestinatos, plures sunt prædestinati Angeli, quàm homines. Ita judicant Doctores, præsertim Dionys. Carthusian. qui ex revelationibus factis Beatæ Birgittæ dicunt, adeò plures esse Angelos beatos, quàm homines, ut unicuique homini possent assignari decem Angeli custodes; quod intelligitur, non solùm de hominibus prædestinatis, & pro tunc existentibus, sed de omnibus absolutè, quotquot erant producti, aut producendi à Deo, ut judicant optimi Recentiores.

118. Dico 5. Si comparatio fiat inter homines, & Angelos reprobos, plures sunt homines prædestinati, quàm Angeli reprobi. Ita *P. Ruiz d. 52. n. 13. P. Alarcon tract. 4. d. 6. cap. 2. num. 3.* & alii. Probatur primò authoritate Sanctorum Patrum ex D. Aug. *lib. 22. de Civit. cap. 1.* *Instaurat*, inquit, *partem, quæ lapsa est, Angelorum, ac si superna Civitas non fraudatur suorum numero civium, quin etiam fortasis uberiori lætatur.* Et *in Enchirid. cap. 29. Superna civitas nulla civium numerositate fraudabitur, sed uberiore etiam copia fortasse regnabit.* Et D. Gregor. *hom. 34. in Evangel. Tanta*, inquit, *ascensura creditur multitudo hominum, quanta multitudo remansit Angelorum*: remansit autem major, quàm multitudo Angelorum, qui ceciderunt; ergo &c. Hoc idem probant *D. Ansel. lib. 1. Cur Deus homo cap. 18. D. Bern. serm. 68. in Cant. & Magist. in 2. dist. 9. cap. penul.*

119. Probatur secundò rationibus: Prima, quia Deus naturam humanam potiùs, quàm Angelorum evexit ad unionem Hypostaticam; ergo Deus homines ut Christi Domini fratres elegit per se primò non minùs, quàm Angelos, nec in minori numero. Secunda, quia Deus, ut suam maximam ostenderet Misericordiam, elegit ad gloriam; sed naturalis imperfectio generis humani, & generalis illius corruptio per peccatum, magis in ejus prædestinatione commendat Misericordiam Divinam, quam naturalis perfectio Angelorum; ergo plures saltem, quàm fuerunt Angeli reprobi, fuerunt homines prædestinati.

120. Dico 6. Si comparatio fiat inter solos homines, ipsosque omnes quotquot fuerunt, sunt, & erunt usque ad finem mundi, plures sunt reprobi, quàm prædestinati. Ita *P. Soar. lib. 6. de prædest. cap. 3 num. 2. P. Ruiz d. 54. sect. 1. num. 3. P. Alarcon tract. 4. d. 6. cap. 2. n. 2.* qui addit, esse de fide. Probatur primò authoritate Scripturæ Matth. 7. 13. *Lata porta, & spatiosa via est, quæ ducit ad perditionem, & multi sunt, qui intrant per eam. Quàm angusta porta, & arcta via est, quæ ducit ad vitam, & pauci sunt, qui inveniunt eam.* Et Matth. 22. 14. *Multi sunt vocati, pauci verò electi.* Et ad Rom. 9. 27. *Si fuerit numerus filiorum Israel sicut arena maris, reliquiæ salvæ fient.* Et cap. 11. 5. *Reliquiæ secundùm electionem gratiæ salvæ factæ sunt.* Et Isai. 24. 13. *Quomodò si paucæ olivæ, quæ remanserunt, excutiantur ex olea, & racemi, cùm fuerit finita vindemia*: ubi electi quasi reliquiis frugum, aut botrorum ex messe, aut vindemia relectis comparantur. Et Psal. 16. 14. *A paucis de terra divide eos.* Et Ecclesiast. 7. 34. *De negligentia tua purga te cum paucis*: & sæpè alibi, ex quibus satis constat quàm pauciores sint electi comparatione reproborum.

121. Probatur secundò ex Sanctis Patribus, ex D. Aug. *lib. de corrept. & grat. cap. 10. Quod pauci*, inquit, *in comparatione pereuntium, in suo verò numero liberantur multi, gratiâ fit, gratis fit, gratiæ sunt agendæ, quia fit.* Et *lib. 21. de Civit. Dei cap. 12. In severitate ultionis*, ait, *multò plures sunt, quàm in gratia redimentis, ut sic ostendatur, quid omnibus deberetur.* Et *lib. 3. contr. Crescon. cap. 66. Ipsi boni*, ait, *verique Christiani, qui per se ipsos multi sunt, cõparatione malorum, falsorumq; pauci sunt.* Idemque habet variis in locis, & habent *D. Nazianz. orat. 33. D. Ansel. in Elucidar. D. Greg. hom. 19. in Evang.* & alii.

122. Probatur tertiò inductione, nam si considerentur homines in eo statu ante Christi Domini adventum, rara erat Dei cognitio juxta illud Psalm. *Notus in Judæa Deus*: & rara sanctificatio, sine qua

non

non datur prædestinatio: si verò post ejus adventum, innumeræ nationes, aut non audierunt Evangelium, aut si audierunt, non crediderunt, & adhuc ex ipsis, qui crediderunt, magna pars damnatur; ergo &c. Cur autem Deus permittat tantam multitudinem interire, & tam paucos salvari? Ratio ex parte Dei est profundum ejus consilium, & inscrutabilia Judicia ejus, quia abyssus multa; ex parte autem hominum est depravatio appetitûs ab originali orta, & difficultas mediorum, quæ necessaria sunt ad finem supernaturalem assequendum.

123. Dico 7. Si comparatio fiat inter solos homines Christianos, ita ut includantur in illis tum parvuli, tum hæretici, tum Schismatici, tum veri Catholici, major videtur esse numerus prædestinatorum, quàm reproborum. Ita *P. Soar. P. Ruiz. P. Granad. P. Alarcon. cit.* & alii communiter. Probatur primò ex aliquibus locis tum Scripturæ, tum Sanctorum Patrum apud Doctores citatos. Secundò, quia id suadet divina Misericordia, & summa Dei bonitas, qui (ut canit Ecclesia) *Omnipotentiam suam parcendo maximè, & miserando manifestat.* Tertiò, quia facta diligentia (ut inquit P. Ruiz) per Parochias in mortuorum libris, major est numerus puerorum decedentium cum baptismo ante usum rationis, quàm adultorum; sed qui cum solo Baptismo decedunt sunt prædestinati, & ex adultis etiam magna saltem pars erit de numero prædestinatorum; ergo &c.

124. Oppositum tenent aliqui, & probabilius judicat *P. Soar. cit. n. 5. & 6.* cum D. Aug. & D. Greg. ex illo præcipuè fundamento, quod Christus Dominus dicat Matt. 22. 14. *Multi sunt vocati, pauci verò electi.* Responderi tamen potest, hæc verba, & hos Doctores intelligendos esse, aut facta comparatione inter omnes homines tum fideles, tum infideles, de quo supra: aut facta comparatione inter solos fideles Catholicos adultos, de quo statim; licet *P. Vasq. & P. Herice* nihil de hac re deliberent, quippe qui judicent hujus comparationis excessum soli Deo esse notum, ejusque judicio reservatum.

125. Dico 8. Si comparatio fiat inter solos Christianos adultos, comprehendendo etiam hæreticos, & Schismaticos, major est numerus reproborum, quàm prædestinatorum. Ita *P. Soar. cit. n. 6. cum D. Aug. D. Greg. P. Ruiz d. 54. sect. 1. num. 16.* & apud illum *Cajet. Carthusian. Lyran. P. Lorin. in psal. 138. 14. P. Maldonat. in Matt. 22. 14. P. Molin. 1. p. quæst. 23. art. 7. conclus. 3.* Probatur primò ex illo proximè cit. Matt. 22. 14. *Multi sunt vocati, pauci verò electi.* Et ex parabola seminis Luc. 8. cujus sola quarta pars fructum attulit. Et ex parabola tritici, & paleæ; nam per aream intelligitur Ecclesia, per paleam reprobi, & per triticum electi; sicut autem paleæ excedunt triticum, sic reprobi prædestinatos. Et ex parabola de Virginibus, ex qua probat Cajetan. etiam ex illis, qui in Ecclesia mediocriter vivunt, dimidiam partem damnari præter alios, qui laxè vivunt, & dimidiæ illi parti adjuncti, bonos, & electos sine dubio excedunt; ergo &c.

126. Probatur secundò ex testimoniis supra cit. *n. 120.* quæ omnia probant præsentem conclusionem. Probatur tertiò, quia Hæretici, Schismatici, & Apostatæ semper fuerunt in magno numero præter alios malos Catholicos malè morientes; ergo omnes hi simul sumpti videntur excedere numerum benè morientium, sive prædestinatorum. Confirmatur primò ex propensione hominum ad malum, & ex difficultate ad bonum; facilius enim cadunt per peccatum, quàm resurgant per pœnitentiam; ergo &c. Secundò, quia quilibet peccator moriens sine vera pœnitentia, reprobatur, ut est de fide; sed ex hujusmodi fidelibus Christianis multò plures sunt peccatores morientes sine vera pœnitentia; ergo ex his Christianis multò plures reprobantur, quàm salvantur. Minorē, quæ sola videtur indigere probatione, latè, & eruditè ostendit per singulas partes, & calus, quibus è vita decedunt homines *P. Ruiz cit.* ego autem solùm illam probo ex eo, quod multò plures, cùm malè vivant, ad ultimum vitæ finem pœnitentiam reservant, quorum pœnitentia quàm sit falsa, sine aliis Patribus apud P. Ruiz cit. sic testatur D. Hieron. jam morti vicinus, ut refert Euseb. *Epist. ad Damasum. Vix*, ait, *de centum millibus hominum, quorum mala fuit semper vita, meretur à Deo habere indulgentiam unus.*

127. Dico 9. Si comparatio fiat inter solos adultos verè Catholicos, sive qui intra veram, & Catholicā Ecclesiam moriuntur, plures sunt prædestinati, quàm reprobi. Ita *P. Soar. cit. num. 6. P. Alarcon. tr. 4. d. 6. cap. 2. n. 4.* & alii communiter. Probatur primò, quia licet major pars horum hominum sæpiùs mortaliter peccent, etiam sæpius resipiscunt, ficque cadendo, & resipiscendo vitam transeunt, & ad infinitam Dei pietatem pertinet fortia auxilia eis tribuere in extrema necessitate, undè pendet æterna vita; ergo cùm Deus majora tunc auxilia eis tribuat, idque ex sua Misericordia, & hæc magis reluceat in multitudine prædestinatorum, major erit illorum numerus, quàm numerus reproborum.

128. Probatur secundò, quia ex his hominibus, licet sæpiùs cadant, pauci sunt qui ad finem vitæ per Sacramenta non præparentur ad vitam æternam, & de commissis non doleant, saltem per veram attritionem; sed hoc sufficit, ut eo temporis justificentur, & post hujusmodi justificationem, cùm breve sit sæpiùs intervallum, solent facilè perseverare absque ullo peccato mortali; præsertim, cùm videant mortem instare, & Confessorum adstantium monitiones spirituales de æternitate, & de peccatorum contritione audiant; ergo &c. Confirmatur primò, quia morte instante, ut sæpiùs videmus, etiam sceleratissimorum hominum corda emolliuntur, & in lacrymas pro commissis erumpunt; ergo &c. Secundò ut constat Matt. 22. ex tanta multitudine vocatorum ad nuptias, unus tantùm fuit ejectus. Et ex tribus servis, quibus Deus talenta sua tradidit, unus tantùm missus est ad tenebras exteriores; ergo &c.

129. Neque dicas cum P. Ruiz, plures Christianorum non obedire divinis inspirationibus, sicque non salvari. Non, inquam hoc dicas: primò quia hoc solùm verum est de aliis adultis Christianis, Hæreticis, Schismaticis, & apostatis, inter quos si simul cum veris Catholicis fiat comparatio, fatemur, majorem esse reproborum, quàm electorum numerum. Secundò, id solùm habere locum in inspirationibus non finalibus, aut ad majorem perfectionem procurandam; non autem de finalibus, & de illis, quæ necessariæ videntur ad salutem æternam consequendam. Et in hoc sensu intelligendi sunt Sancti Patres, si qui asserunt, plures Christianorum non obedire divinis inspirationibus, ut ait *P. Ruiz.*

130. Dico 10. Si comparatio fiat inter Catholicos viros, & fœminas, plures fœminæ salvantur, quàm viri. Ita tenet ut probabilius *P. Ruiz d. 54. sect. 6.*

num.4 & aliqui Recentiores. Probatur primò, quia plures ex viris moriuntur sine Sacramentis in bello, in naufragiis, inter latrones, rixas, & similes occasiones. Secundò, quia fœminæ à pluribus corriguntur, ne vivant effrænatè, nempè à maritis, à parentibus, à fratribus, & consanguineis; sæpiùs à maritis quoddam genus martyrii patiuntur; faciliùs adducuntur, ut doleant, si peccant; Sacramenta, Conciones, & Sacrificia magis frequentant; eleëmosynas majori cum pietate faciunt; & Misericordiam Divinam magis commovent, quia sunt objectum majoris compassionis propter dolores in pariendis filiis, propter ærumnas, & vexationes, quas patiuntur; & tandem, cùm sint ordinariò domi, remotiores sunt ab occasionibus peccandi.

131. Nihilominùs æqualem futurum esse numerum virorum, ac fœminarum in prædestinatione, & reprobatione tenuit *Marsil. lib.2. sent. quæst. 13. dub. 4.* in quam sententiam inclinat *D. Thom. quodlib.3.q.11.a.25.* illam etiam tangunt, nihil tamen decernunt *Alexand. 2.p.q.95. memb.4. Scot. 2. dist.20.q.2. Gabr. ibid.a.3.dub.1. P. Alarcon. tr.4.d.6.cap.2.* Probant primò, quia licet fœminæ pietate præstent, viri tamen sunt constantiores in bono. Sed contra, quia licet viri constantiâ excellant, habent tamen frequentiores & vehementiores peccandi occasiones, in quibus plura, & majora peccata committunt, & de quibus postea difficiliùs dolent.

132. Probant secundò, quia in statu innocentiæ æqualis esset numerus virorum, & fœminarum, qui salutem consequerentur; siquidem par numerus nasceretur, omnes autem qui nascerentur, essent prædestinati, & nullus reprobaretur; ergo &c. Sed contra, quia dato quod in eo statu par numerus utriusque sexûs nasceretur, de quo *P. Ruiz d.13. sect.4.* dona etiam essent paria, sicque æqualiter operarentur, & salvarentur: at verò in statu naturæ lapsæ cætera non sunt paria, ut patet ex supra dictis.

133. Probatur tertiò, quia sexus virilis perfectior, & similior est Christo Domino; ergo non debuit minor ejus numerus prædestinari, quàm fœminarum; sed contra, quia licet sexus virilis sit physicè perfectior, non inde colligitur, quod sit etiam perfectior moraliter, imò contrarium, ut suadent rationes supra factæ; cùm autem prædestinatorum numerus morali perfectioni, non verò physicæ respondeat; major videtur esse in prædestinatione numerus fœminarum, quàm virorum. Qualisnam sententia sit verisimilior, sententiam proferat Lector. Interim sit.

SECTIO VIII.

De certitudine Prædestinationis, & Reprobationis.

134. ADVERTES præsentem difficultatem posse in multiplici sensu agitari: Primò absolutè de certitudine, & infallibilitate prædestinationis & reprobationis. Secundò de certitudine numeri formalis, id est quoad certum, & determinatum numerum, v. g. viginti, aut decem millia. Tertiò, de certitudine numeri materialis, id est non solùm quoad certam quantitatem personarum, sed etiam quoad certas, & determinatas personas, nempè Petrum, Paulum, &c. Quartò de certitudine, quam quisque in hac vita habere potest de sua prædestinatione, aut reprobatione. Quintò de certitudine morali, quam quisque per aliquot signa habere potest de sua prædestinatione, aut reprobatione. Hoc posito.

Difficultas 1. Utrùm prædestinatio & reprobatio habeant certitudinem infallibilem, sivè sint infallibiter certæ? Duo sunt errores, qui directè pugnant cum certitudine, & infallibilitate prædestinationis, & reprobationis absolutè: Primus tribuitur Ægyptiis, quatenùs divinam ordinationem, quam fatum appellabant, aliquibus sacrificiis, & orationibus impediri posse dicebant. Idem tribuitur Stoïcis; & idem quasi fuit error Avicennæ *in Met.* ut refert *D. Thom. de Verit. q.6. art. ult.* Secundus fuit Massilienſium Semipelagianorum, qui contendebant prædestinatorum & reproborum numerum non esse certum, sed posse augeri, vel minui, ne libertati necessitas inferatur, ut refert *D. Prosper epist. ad Augustinum.* & *D. Hilar.* etiam *epist. ad Augustinum.* 135.

Nihilominus prædestinatio, & reprobatio habent certitudinē infallibilem. Est certa & ab omni incertitudine prorsus aliena. Ita *P. Ruiz d.53. sect.1. n.4. P. Tanner. d.3.q.6.dub.1.n.1.* cum D. Thom. apud illum variis in locis. *Magister in 1. dist 40.* & cum eo omnes Theologi, & quoad prædestinationem ait hîc *Lezana q.7.* esse de fide. Probatur primò authoritate Scripturæ. Numer. 23. ibi: *Non est Deus quasi homo, ut mentiatur; nec ut filius hominis, ut mutetur. Dixit ergo & non faciet? Locutus est, & non implebit?* Et 1. Reg. 15. *Triumphator in Israël non parcet, & pœnitudine non flectetur. Nec enim homo est, ut agat pœnitentiam.* Et Malach. 3. *Ego Dominus, & non mutor.* Et Isai. 46. *Consilium meum stabit, & omnis voluntas mea fiet.* Et ad Heb. 6. *In quo abundantius volens Deus ostendere pollicitationis hæredibus immobilitatem consilii sui interposuit jusjurandum, ut per duas res immobiles* (id est consilium & juramentum) *quibus impossibile est mentiri Deum, firmissimum solatium haberemus.* Et ad Rom. 11. *Sine pœnitentia sunt dona, & vocatio Dei*: id est sine mutatione stabiliter fixa, & sæpè alibi; ergo &c. 136.

Probatur secundò ex Concil. Valent. sub Leone IV. *cap.3.* ibi: *Apud Deum, ut Sanctus Augustinus ait, de omnibus omninò rebus, tam fixa sententia, quàm certa præscientia.* Et infrà: *De hac immobilitate præscientiæ, & prædestinationis Dei, per quam apud eum futura jam facta sunt, apud Ecclesiastem benè intelligitur dictum: Cognovi, quod omnia opera, quæ fecit Deus, perseverent in perpetuum.* Et D. Aug. *lib. de bono persever. cap.14.* sic definiens prædestinationem: *Prædestinatio*, inquit, *est præscientia, & præparatio beneficiorum Dei, quibus certissimè liberantur, quicumque liberantur.* Et cap.17. *In sua, quæ falli, mutarique non potest præscientia, opera futura disponere, id omninò, nec aliud quidquam est, nisi prædestinare.* Et D. Prosper. *ad 12. Object. Vincent. Prædestinatio*, inquit, *& si apud nos, dùm in præsentis vitæ periculis versamur, incerta est; apud illum tamen, qui fecit ventura, incommutabilis permanet.* Et D. Fulgent. *lib. de Fide ad Petr. Firmissimè tene, & nullatenùs dubites, omnes, quos vasa misericordiæ gratuitâ bonitate Deus fecit, ante constitutionem mundi, in adoptionem filiorum Dei prædestinatos à Deo; neque perire posse aliquem eorum, quos Deus prædestinavit ad regnum cœlorum; nec quemquam eorum, quos non prædestinavit ad vitam, ulla posse ratione salvari.* Idem habet *lib.1. ad Monim. cap.12. & D. Isidor. lib.1. sentent. de sum. bono cap.18.* & alii. 137.

Probatur tertiò ratione, quia tam prædestinatio, quàm 138.

quàm reprobatio includunt formaliter, prout supra diximus, scientiam, & voluntatem divinam efficacem; sed utraque est certa, & infallibilis; alioqui cognitio divina posset falli, & voluntas divina efficax mutari; ergo &c.

139. Objicies 1. Ex illo Apoc. 3. ibi: *Tene, quod habes, ut nemo accipiat coronam tuam*: ex quo videtur, illum, qui prædestinatus est ad coronam, posse eam amittere, sicque reprobari. Respondeo locum illum non intelligi de corona gloriæ, sed aut de aliqua dignitate temporali, nempè de Episcopatu, principatu, & similibus: aut de propriis meritis, ac si diceret, tene opus bonum, quod habes, nè aliquis alius habeat opera bona, consequenterque merita, quæ tu habere poteras, & accipiat coronam, ad quam prædestinatus es per opera bona consequendam.

140. Objicies 2. Certitudo prædestinationis desumitur à Voluntate Divina prædestinante, sicut certitudo reprobationis à Voluntate Divina reprobante; sed Voluntas Divina, cùm sit libera, potest revocari; imò de facto constat, aliquas voluntates revocasse, nempè illam de subversione Ninivitarum. *Jon. 3.* & illam de morte Ezechiæ; *Isai. 38.* quibus additur illud *Jerem. 18.* ibi: *Si pœnitentiam egerit gens illa à malo suo, agam & ego pœnitentiam super quod cogitavi, ut facerem ei.* Respondeo minorem esse veram, si Voluntas divina sit conditionata, & conditio revocatur ex parte objecti, ut factum fuit à Ninivitis, & ab Ezechia, & poterat revocari ab illis, de quibus agitur loco cit. Jerem. at verò voluntates prædestinationis, & reprobationis sunt absolutæ, & efficaces, sicque non possunt revocari. Imò si aliquando sint conditionatæ, cùm supponant Scientiam Mediam, supponunt etiam conditionem infallibiliter futuram, sicque non possunt non esse infallibiles.

141. Hinc sequitur primò, ut ait *P. Tanner. cit. n. 3.* hanc: *impossibile est prædestinatum damnari, aut reprobum salvari*; quâ etiam utitur D. Aug. & alii Patres, esse planè veram, & admittendam, non solùm abhibita limitatione in sensu composito, sed etiam absolutè; siquidem ex se, & ex ipsis terminis habet sensum compositum. Secundò non rectè absolutè dici: *Deum posse prædestinare, quem non prædestinavit: aut posse non prædestinare, quem prædestinavit*: siquidem tales propositiones faciunt sensum compositum, sicut hæc: *Possibile est, ut sit prædestinatus ille, qui non est prædestinatus*: quæ absolutè est falsa, licet rectè dici possit: *Deus poterat hunc, nempè Petrum prædestinare, aut non prædestinare*: siquidem hic sumitur in sensu diviso.

142. Difficultas 2. Utrùm formalis prædestinatorum & reproborum numerus, nempè quod sint in tanta quantitate, nec plures, nec pauciores, etiam habeat certitudinem infallibilem? Affirmativè. Ita *D. Thom. 1. p. q. 23. art. 7. P. Tanner. d. 3. q. 6. dub. 1. n. 5. P. Ruiz d. 53. sect. 2. n. 4.* dicitq; nullum Catholicũ de hac conclusione posse dubitare. Probatur primò authoritate Scripturæ Joan. 13. 18. ibi: *Scio, quos elegerim.* Et 2. ad Tim. 2. *Firmum fundamentum Dei stat, habens signaculum hoc, cognovit Dominus, qui sunt ejus.* Et Joan. 10. *Bonus pastor proprias oves vocat nominatim.* Et infrà: *Oves meæ vocem meam audiunt, & ego cognosco eas, & sequuntur me*; & sæpè alibi.

143. Probatur secundò ex Sanctis Patribus D. Aug. *Epist. 106. ad Bonif. Certus est*, inquit, *Dei præscientiæ definitus numerus, & multitudo Sanctorum.* Et *lib. de corrept. & grat. cap. 13. Hæc de his loquor, qui prædestinati sunt in regnum Dei, quorum ita certus est numerus, ut nec addatur ei quidquam, nec minuatur ex eis.* Et D. Prosper. *Epist. de liber. arbitr. ad Rufin. Cùm certus*, inquit, *apud Deum, definitusq; sit numerus prædestinati in vitam æternam populi, & secundùm propositum Dei vocantis electi. Quod quidem tam impium est negare, quàm ipsi gratiæ contraire.* Et idem habet *lib. 2. de Vocat. Gent. cap. 29.*

144. Probatur tertiò ratione, quia Deus tam circa prædestinatos, quàm circa reprobos quoad numerum habet scientiam infallibilem, & voluntatem efficacem; sed talis scientia, & voluntas non possunt ferri in incertum; ergo habent certitudinem quoad numerum formalem.

145. Dices: Numerus prædestinatorum formalis potest addi, & minui, ut patet ex illo Deuteron. 1. ibi: *Addat Dominus Deus ad hunc numerum multa millia, & benedicat vobis*; ergo non est certus quoad quantitatem determinatam. Respondeo negando antecedens, ad cujus probationem dicimus cum D. Thom. locum illum debere intelligi de numero electorum, non ad gloriam, sed ad gratiam secundùm præsentis temporis differentiam, cui possunt addi, & de facto superaddenda sunt plura millia pro tempore futuro.

146. Hinc rejiciendus est Catherinus. *lib. 1. de prædest. cap. ult.* (quem etiam aliquando secutus est Sixtus Senensis, ut ipse fatetur *lib. 6. Biblioth. annot. 248.*) quatenùs distinguens inter prædestinatos, & salvandos duo asserit: Primum non omnes, qui salvantur, esse prædestinatos. Secundum, numerum quidem prædestinatorum esse certum, non autem salvandorum, sed hunc augeri, & minui posse. Quem Catherinum quasi re ipsa lapsum gravissimè reprehendunt *Soto. Bamez. 1. p. q. 23. art. 7.* aliique Thomistæ Recentiores, quos sequitur *P. Valent. 1 p. q. 23. punct. 3.* & quidem meritò; nam periculosus loquendi modus est, inquit *P. Ruiz cit. n. 7.* inter ordinem prædestinatorum, & ordinem reproborum, tertium quemdam constituere hominum, ex quo non nulli, licet non sint prædestinati, salvantur; alii verò damnantur, licet non sint reprobati. Patet ex supra dictis, & infrà dicendis, tùm Sacræ Scripturæ, tùm Sanctorum Patrum, tùm omnium aliorum Theologorum, ex quibus omnibus duos tantùm ordines legimus, prædestinatorum scilicet, qui salvantur, & reproborum, qui damnantur.

147. Difficultas 3. Numerus materialis prædestinatorum, & reproborum, id est quoad certas ac determinatas personas, habet etiam infallibilitatem, non solùm ratione cognitionis, sed etiam electionis. Ita *D. Thom. 1. q. q. 23. art. 7. & de Verit. q. 6. & in 1. dist. 40 q. 3. art. unico. Albert. 1 p. quæst. 63. memb. 2. Durand. in 1. dist. 40. q. 1. art. 3. & dist. 41. q. 1. art. 8. Greg. dist. 40. q. unica art. 3. Major. Marsil. Carthus. Ricard. Capreol. Cajet. P. Valent. 1. p. q. 23. punct. 6. P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 10. num. 4. & lib. 6. cap. 2. n. 6. P. Mol. hic art. 4. d. 1. memb. 11. & art. 7.* quos citat, & sequitur *P. Ruiz d. 53. sect. 2. num. 10. & 11. P. Tanner. 1. p. d. 3. q. 6. dub. 1. n. 5.* & alii. Probatur primò ex Scriptura 2. Tim. 2. ibi: *Novit Dominus, qui sunt ejus.* Et Joan 10. *Bonus pastor proprias oves vocat nominatim.* Et infrà: *Oves meæ vocem meam audiunt, & ego cognosco eas, & sequuntur me.* Et ad Rom. 9. *Jacob dilexi, Esau autem odio habui*; ergo &c.

148. Probatur secundò ex Sanctis Patribus D. Aug. tract. 8. in Joan. ibi *De ovibus istis, id est prædestinatis, nec lupus rapit, nec latro interficit. Securus est de numero earum, qui pro eis novit, quod dedit.* Et D. Prosper. lib. 2. de Vocat. gent. cap. 29. *Quod*

Pater

Pater Filio dedit, Filius non amittit, nec quisquam poteſt de manu ejus rapere, quod accepit. Firmum fundamentum Dei ſtat, & manſuri in æternum templi ædificatio non vacillat. Et D. Aug. tr. 45. in Joan. *Quis alius oves proprias vocat nominatim, & educit eas hinc ad vitam æternam, niſi qui novit nomina prædeſtinatorum?* Idem habet lib 5. de Baptiſmo cont. Donatiſt. cap. 27.

149. Probatur tertiò rationibus: Prima, quia ſi Deus ſingulos homines in particulari non deligeret ad numerum electorum, ſequeretur, aliquos ſe ipſos diſcernere tranſeuntes à numero reproborum ad numerum electorum; ſed hoc eſt contra illud 1. Cor. 4. *Quis enim te diſcernit?* ergo &c. Secunda, quia Deus non poteſt creare, quin decernat ſingulas res in particulari, quæ ſunt creandæ; ergo neque prædeſtinare, quin decernat ſingulas perſonas in particulari, quæ ſunt prædeſtinandæ. Tertia, quia figulus determinat quamlibet partem luti in ſingulari, ut faciat vas in honorem, aut in contumeliam; ſed Deus in prædeſtinatione, & reprobatione habet ſe adinſtar figuli eligentis ex eadem maſſa hanc luti partem, ut faciat vas in honorem, illam autem, ut faciat vas in contumeliam juxta illud ad Rom. 9. *An non habet poteſtatem figulus. &c.* de quo jam ſupra; ergo &c. Quarta, quia Jacob, & Eſau proponuntur in exemplum prædeſtinatorum, & reproborum; ſed Deus determinatè elegit Jacob, & reprobavit Eſau; ergo &c. Quinta, quia prædeſtinatio, & reprobatio, prout ſupra diximus includũt formaliter actus ſcientię, & voluntatis divinæ; ſed hujuſmodi actus nõ ſunt in Deo vagi, & confuſi, ſed determinati, & diſtinctiſſimi; ut autem ſint tales debent attingere, non ſolùm numerum formalẽ, ſed etiam materialẽ, nempè ipſa individua prædeſtinanda, aut reprobanda; ergo &c.

150. Oppones 1. Si numerus materialis eſſet infallibiliter certus, ſequeretur, neque Paulum poſſe damnari, neque Judam ſalvari; ſed Paulus potuit damnari, ut ipſe dixit: *Caſtigo corpus meum, & in ſervitutem redigo, ne cùm aliis prædicavero, ipſe reprobus efficiar*: & Judas potuit ſalvari; ſiquidem liberè ſe perdidit; ergo &c. Reſpondeo Paulum, & quemlibet alium prædeſtinatum poſſe damnari; & Judam, ac quemlibet alium reprobatum poſſe ſalvari in ſenſu diviſo, & ſpecificativè; non autem in ſenſu compoſito, & reduplicativè cum prædeſtinatione, & reprobatione, id eſt ex ſuppoſitione ſcientiæ, & decreti divini efficacis eligentis, aut reprobantis.

151. Oppones 2. Quod in noſtra poteſtate eſt facere, aut non facere certum, non eſt ſimpliciter, & abſolutè certum; ſed in noſtra poteſtate eſt facere, aut non facere certam noſtram prædeſtinationem, juxta illud 2. Petr. 1. *Satagite, ut per bona opera certam veſtram vocationem, & electionem faciatis*; ergo &c. Reſpondeo ad minorem, in noſtra poteſtate eſſe facere, aut non facere certam noſtram electionem ſpecificativè, & in ſenſu diviſo; non autem reduplicativè, & in ſenſu compoſito. Unde ex ſuppoſitione ſcientię, & decreti divini eligentis, aut reprobantis, non manet in noſtra poteſtate facere, aut non facere certam noſtram electionem.

152. Inferes: Ergo hæ, quæ nobis objiciuntur ab hæreticis, & referuntur à D. Aug. *lib. de bono perſever. cap. 15.* erunt veræ: *Aut ſum prædeſtinatus, aut non ſum prædeſtinatus: ſi ſum prædeſtinatus, quidquid egero ſalvabor: ſi non ſum prædeſtinatus, quidquid egero non ſalvabor.* Reſpondeo negando illationem: Prima enim, *quidquid egero ſalvabor*, eſt falſa; ſiquidem, cùm gloria detur ut corona, non datur, niſi ei, qui legitimè certaverit, ſicque benè operantibus: Secunda, *quidquid egero, non ſalvabor*, etiam eſt falſa; ſiquidem, cùm pœna non detur, niſi propter demerita, non datur benè, ſed malè operantibus. Undè ſi benè egero ſalvabor, & dabitur mihi corona juſtitiæ; ſi malè egero non ſalvabor, & dabitur mihi tormentum malitiæ; factâ tamen ſuppoſitione prædeſtinationis, ex hac ſuppoſitione neceſſariò benè agam, & ſalvabor, quia Deus me prævidens benè operaturum prædeſtinavit: & factâ ſuppoſitione reprobationis, ex hac ſuppoſitione neceſſariò non benè agam, & non ſalvabor, quia Deus me prævidens malè operaturum reprobavit.

SECTIO IX.

Vtrum alicui certa ſit ſua, aut aliorum prædeſtinatio?

153. DE hac re duo ſunt errores Sectariorum hujus temporis; Primus eſt, quemlibet Chriſtianum poſſe ac debere eadem certitudine fidei, qua credit Chriſtum Hominem, ac Deum eſſe, credere etiam ſe habiturum vitam æternam. Ita *Calvin lib. 3 inſt. cap. 2. §. 16. Bucer. in Colloquio Ratiſpon. Kemnitius in Exam. Concil. Trid. ſeſſ. 6. cap. 12.* Secundus error eſt, ex ipſo ſtatu præſentis gratiæ, aut ejus carentiâ ſumi poſſe certum, ac infallibile argumentum, aliquem eſſe prædeſtinatum, aut reprobum; ſiquidem prædeſtinatus, aut univerſim, ut putavit Wicleffus; aut ſaltem ex quo ſemel eſt juſtificatus, ut ait *Calvin. cit. §. 11. & 12.* neceſſariò ſemper eſt in gratia: reprobus autem in perpetuo odio Dei, ut dixit Wicleffus.

154. Hujuſmodi errores ut potè fidei repugnantes damnavit Concil. Trid. ſeſſ. 6. cap. 12. ibi: *Nemo quamdiu in hac mortalitate vivitur, de arcano divinæ prædeſtinationis myſterio, uſque adeò præſumere debet, ut certò ſtatuat ſe omninò eſſe in numero prædeſtinatorum: quaſi verum eſſet, quod juſtificatus aut amplius peccare non poſſit; aut ſi peccaverit, certam ſibi reſipiſcentiam promittere debeat: viam niſi ex ſpeciali revelatione ſciri non poteſt, quos Deus ſibi elegerit.* Et can. 15 *Si quis dixerit hominem renatum, & juſtificatum teneri ex fide ad credendum, ſe certò eſſe in numero prædeſtinatorum, anathema ſit.* Et idem habet *can. 16. & 17.* contra quos errores fuſiùs *Vega lib. 11. in Concil. Trid. à cap. 1. & P. Bellarm. lib. 3. de juſtificat. cap. 14. & 15.* Sit igitur.

155. Concluſio prima: Nullus, ſeclusâ revelatione divinâ, poteſt eſſe certus in hac vita de ſua propria prædeſtinatione, aut reprobatione. Ita omnes Doctores Catholici. Probatur primò, quia nullus eſt prædeſtinatus, niſi qui tempore mortis habet gratiam juſtificantem finalem; ſed nullus certò ſcit, aut ſcire poteſt, ſeclusâ revelatione divinâ, an habeat, aut habiturus ſit, & multò minùs an perſeveraturus ſit in gratia; ergo nullus certò ſcit, aut ſcire poteſt, ſe eſſe prædeſtinatum. Major eſt certa de fide; conſequentia optimè infertur; Minor ſic per partes probatur.

156. Probatur prima pars, quod ſcilicet nullus certò ſciat, an habeat præſenti tempore gratiam: Primò ex illo Eccleſiaſt. 9. *Neſcit homo, utrùm odio, vel amore dignus ſit, ſed omnia in futurum reſervantur incerta.* Secundò ex illo Proverb. 20. *Quis poteſt dicere, mundum eſt cor meum, purus ſum à peccato?* Et Job. cap. 9. *Si juſtificare me voluero, os meum condemnabit.*

condemnabit me. Tertiò ex illo Psal.18. *Delicta quis intelligit ? Ab occultis meis munda me Domine.* Et 1. Cor. 4. *Nihil mihi conscius sum, sed non in hoc justificatus sum.*

157. Probatur secunda pars, quod scilicet nullus certò sciat, an habiturus sit gratiam tempore futuro : Primò ex illo Ecclesiast.5. *De propitiato peccato noli esse sine metu, neque adjicias peccatum super peccatum.* Et infra. *Non tardes converti ad Dominum, & ne differas de die in diem ; subitò enim veniet ira illius, & in tempore vindictæ disperdet te.* Secundò ex illo Ecclesiast. 9. *Nescit homo finem suum ; sed sicut pisces capiuntur hamo, & aves laqueo comprehenduntur ; sic capiuntur homines in tempore malo, cùm eis extemplò supervenerit.* Tertiò, quia in pœnam præsumptuosæ temeritatis differendi pœnitentiam, sæpè Deus permittit, ut homines sine vera pœnitentia decedant.

158. Probatur tertia pars, quod scilicet nullus certò scit, aut potest scire, an sit perseveraturus in gratiâ : Primò ex illo Prov. 27. *Ne glorieris in crastinum, ignorans, quid superventura pariat dies.* Secundò ex illo Ecclesiast. cap. 11. *Ante mortem ne laudes quemquã ; id est, ne beatum dixeris.* Et ad Rom.11. *Tu autem fide stas, noli altum sapere, sed time.* Et ad Philipp.2. *Cum timore, & tremore vestram salutem operamini.* Et 1. Cor. 10. *Qui stat videat, ne cadat,* Tertiò ex illo psalm. *Servite Domino in timore, & exultate ei cum tremore.* Et 2.Petr.1. *Satagite, ut per bona opera certam vestram vocationem, & electionem faciatis.* Et Apoc. 3. *Tene quod habes, ne alius accipiat coronam tuam* : & sæpe alibi.

159. Probatur secundò authoritate Patrum. Ex D. Aug. lib. de corrept. & grat. cap. 13. *Quis,* inquit, *ex multitudine fidelium, quamdiu in hac mortalitate vivitur, in numero prædestinatorum se esse præsumat.* Et cap. 15. *Nescientes enim quis pertineat ad prædestinatorum numerum, quis non pertineat, sic affici debemus charitatis affectu, ut omnes velimus salvos fieri.* Et lib. de bono persev. cap. 13. *Ad hanc vocationem pertinere nullus est homo ab hominibus certâ asseveratione dicendus, nisi cùm de hoc sæculo exierit.* Idem habet *Epist. 121 ad Probam, & lib. 83. quæst. q. 65. & lib. 11. de Civit. cap. 12.* Idem etiam habent *Euseb. lib. 6. de præparat. Evang. cap. 9. D. Chrysost. hom. 11. ad Philipp. D. Hieron. lib. 2. adversùs Pelagian. D. Prosper. lib. 2. de vocat. gent. cap. 36. & 37. D. Greg. lib. 21. Moral. cap. 18. D. Isidor. lib. 2. sent. de sum. bono cap. 6. D. Bernar. tract. de grat. & liber. arbitr.* & alii.

160. Probatur tertiò rationibus : Prima, quia prædestinatio, & reprobatio pendent ex voluntate Dei libera eligente, aut non eligente ad gloriam ; siquidem Deus cui vult miseretur, & quem vult indurat ; sed liberam Dei voluntatem de futuris eventibus nemo scire potest absque speciali Dei revelatione ; ergo &c. Secunda, quia prædestinatio, & reprobatio, ut supra diximus, consistunt formaliter in actibus divinis ; sed hi non possunt naturaliter sciri in hac vita ; ergo neque sic potest sciri propria cujusque prædestinatio, aut reprobatio.

161. Objicies 1. In 1.Joan.5. *Hæc,* inquit, *scribo vobis, ut sciatis, quia vitam habetis, qui creditis in nomine Filii Dei.* Et ad Rom. 8. omnium prædestinatorum nomine sic ait Apostolus : *Quis nos separabit à charitate Christi ?..... Certus sum enim, quod neque mors, neque vita ..... poterit nos separare à charitate Dei, quæ est in Christo JESU ;* ergo &c. Respondeo primum locum intelligi de scientiâ conditionatâ, quasi dicat, si habetis fidem vivam, & in illa perseveraveritis usque ad mortem, certi estote, vos esse in gratia, & beatitudinem assecuturos ; cum hac tamen scientiâ conditionatâ universaliter certâ stare potest ignorantia, & incertitudo particularis, an hic, aut ille habeat, aut habiturus sit fidem vivam cum perseverantiâ finali. Ad secundum locum dicimus, D. Paulum loqui ibi, aut de certitudine morali, ut indicat D.Bern. *Serm.2. in octav. Paschæ* : aut de certitudine per revelationem sibi factam de se ipso, ut docet D. Aug *lib. de grat. & liber. arbitr.* sicut facta fuit Beatæ Virgini, ut constat *Luc. 1.* & pluribus aliis, de quibus *P. Tanner. d. 3. q. 6. dub. 4. n. 9.*

162. Objicies 2. ex illo ad Rom. 8. *Ipse Spiritus testimonium reddit spiritui nostro, quod filii Dei sumus ; si autem filii, & hæredes ;* ergo &c. Respondeo cum *P.Tanner.* proximè *n. 11.* hoc testimonium spectare ad omnes justos adultos, quibus licet Spiritus per internum solatium, & mentis illustrationem testimonium reddat, quod sint filii Dei, consequenterque hæredes regni, saltem secundùm præsentem justitiam, id tamen eis non præstat infallibilem certitudinem ; non quia testimonium Spiritûs Sancti sit, aut possit esse incertum, sed quia ipsi infallibiliter non sciant, testimonium, aut inspirationem illam esse ab Spiritu Sancto, cùm & Satanas transformare se soleat in Angelum lucis. Ex dictis.

163. Colliges primò, prædicta Scripturæ, & Sanctorum Patrum testimonia probare rejiciendam esse quamlibet certitudinem, cui non possit subesse falsum, & reddat omninò securum animum à formidine deceptionis, & ab omni dubitatione de propriâ prædestinatione. Secundò, non solùm excludere certitudinem fidei divinæ, sed etiam metaphysicam, qualis est de primis principiis, aut de conclusionibus evidenter illatis : imò etiam certitudinem moralem omninò tutam, & indubitabilem, qualis est, quâ certi sumus Indorum esse regiones, aliasque multas, quas solâ famâ cognoscimus. Nihilominùs sit :

164. Conclusio secunda : Post mortem alicujus infantis, quem ego baptizavi, possum habere certitudinem de ejus prædestinatione. Ita *P. Alarcon. tract. 4. d. 6. cap. 2. n. 6.* Probatur, quia de fide habemus, ritè baptizatum accipere gratiam, & eum, qui accipit gratiam, & in gratia moritur, esse prædestinatum ; sed ego certus sum, talem infantem fuisse ritè baptizatum ; siquidem certus sum me adhibuisse materiam, & formam certam, & voluisse efficere, quod Christus instituit, & intendit Ecclesia ; ergo possum certò asserere, talem infantem esse prædestinatum.

165. Conclusio tertia : Dum aliquis vivit, sive infans, sive adultus, non possum certò scire moraliter, esse de numero prædestinatorum. Ita *P. Ruiz. d. 56. sect. 3. n. 4. P. Alarcon. cit. num. 6.* Probatur, quia cùm ego non ita certus sim de mea prædestinatione, à fortiori minùs certus ero de aliena, & illius, cujus conscientia, virtus, puritas, aut vitia mihi magis ignota sunt ; ergo &c. Neque obstat quod mihi aliquando constet, eum esse in gratiâ, ut potest constare de puero à me ritè baptizato. Non, inquam, obstat, quia mihi non constat, an in illa sit perseveraturus usque ad mortem ; sine hac verò perseverantiâ non est certitudo de prædestinatione.

166. Conclusio quarta : Post mortem alicujus adulti potest dari viventibus certitudo moralis, (non tamen excludens formidinẽ oppositi,) de illius prædestinatione. Ita *P. Ruiz cit. n. 2.* Probatur primò,

quia Scriptura, & Sancti Patres totam formidinem referunt ad tempus hujus vitæ, concedentes laudare post mortem eos, qui bonis operibus diem clauserint; ergo &c. Secundò, quia extant plures orationes panegyricæ habitæ à Sanctis Patribus post obitum aliquorum virorum, & fœminarum pietate, ac virtutibus insignium; quas tamen non habuissent, nisi eis constaret, saltem certitudine morali, eos in gratia decessisse, fuisseque prædestinatos; ergo &c. Tertiò, quia possunt concurrere, & intervenire aliqua signa, quæ nos vehementer suadeant, & efficiant moralem certitudinem de alicujus prædestinatione; ergo &c.

167. Quæres hîc, qualianam sint hujusmodi signa prædestinationis, aut reprobationis? *P. Tanner. d. 3. q. 6. dub. 4. à n. 12. P. Ruiz d. 56. sect. 3. à n. 8.* & alii varia assignant prædestinationis, & reprobationis signa, & inprimis cum D. Laurent. Justinian. *lib. de Disciplin. & perfect. Monastica cap. 7.* docent, ingressum religionis, & perseverantiam in illa, esse magnum signum prædestinationis; expulsionem verò ab illa, esse magnum reprobationis signum. Et *lib. de fasciculo amoris cap. 11.* docet, quod nos oderint homines, esse prædestinationis signum. Et *lib. de casto connubio cap. 6.* idem docet de adversitatibus, & flagellis; quæ tamen vera sunt, ut ait *P. Ruiz cit. n. 12.* quatenùs hæc juvant, & exercent observantiam præceptorum, quæ est maximum indicium prædestinationis juxta illud Matth. 19. *Si vis ad vitam ingredi, serva mandata*: & Matt. 10. & 24. *Qui autem perseveraverit usque ad finem, hic salvus erit.*

168. Alii cum Vega *lib. 12. in Trid. à cap. 12.* assignant octo beatitudines, & dicunt, esse signum prædestinationis, quatenùs omnibus, & singulis promittitur regnum cœlorum; addit tamen *P. Ruiz cit.* omnes illas promissiones includere tacitam conditionem, si non violaveris alia præcepta. Alii cum D. Bern. *serm. 1. in Septuag.* docent, esse signa prædestinationis audire conciones, ut sibi dictas ad executionem: Deindè pœnitere de peccatis præteritis, cavere à futuris, studere virtutibus; idem dicendum de fide, de fiduciâ in Deum, de oratione, de voto, de eleëmosynâ, de jejunio, de mortificatione, de temperantiâ, sobrietate, voluntariâ castitate, paupertate, obedientiâ, de vigilantiâ, silentio, solitudine, sui displicentiâ, odio evangelico, patientiâ, constantiâ, fortitudine, veracitate, justitiâ, prudentiâ, cæterisque virtutibus, quæ omnes quantò plures simul concurrunt, & à longiori tempore, tantò probabilius signum sunt prædestinationis.

169. Alii etiam assignant in signum prædestinationis testificationem, non solùm divinam, sed etiam virorum sapientum, & sanctitate præditorum de alicujus salute, educationem, aut nativitatem in tali loco, à talibus parentibus, cum talibus miraculis ut de S. Joan. Baptista, S. Nicolao, S. Dominico, utroque S. Francisco Assisiensi, & de Paula, S. Ignatio parente meo, aliisque Sanctis sæpè accidit. Item signa sunt specialissima prædestinationis, ut ait *P. Tanner. cit. n. 14.* flagrans, & firmatus in Deum amor, desiderium ardens patiendi multa pro Christi nomine, miracula, donum prophetiæ, aliæque gratiæ gratis datæ, si cum pietate vitæ conjungantur, qualia indicia eluxerunt in S. August. S. Francisco, S. Dominico, S. Ignatio, S. Francisco Xaverio, aliisque Sanctis, qui de se dicere poterant cum Apostolo: *Vivo ego jam non ego, vivit verò in me Christus.* Item *Mihi vivere Christus est, & mori lucrum.* Item illud Davidicum: *Quid mihi est in Cœlo, & à te quid volui super terram.* Item illud cum S. Ignatio parente meo. *Hen! quàm sordet terra, cùm Cœlum aspicio.*

170. Alii etiam assignant in prædestinationis signum devotionem erga Virginem Sanctissimam, frequentiam Sacramentorum, conversationem, & familiaritatem cum amicis timoratis, & hominibus religiosis, affectum ad res supernaturales, & ad vitam æternam conducentes. Deindè, omnia his omnibus contraria esse signũ reprobationis. Adverte tamen hujusmodi signa, sive adsint, sive absint, nulli mortalium salutis spem, aut conferre, aut auferre posse, tùm quia multi possunt habere hujusmodi signa, imò ferè omnes aliqua habent; & tamen si in fine corrumpantur, & peccent, nihil illis proderunt ipsa signa: tùm etiam quia licet aliqua, imò omnia eis deficiant; possunt tamen in fine pœnitere, & Cœlum cum latrone furari, ut de illo dixit D. Chrysost. *tom. 3. hom. 2. de Cruce, & latrone.*

SECTIO X.

Quomodò concordet libertas cum Prædestinatione, & Reprobatione?

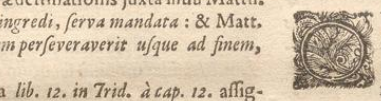

171. Quamvis præsentis Sectionis materia sparsim, & ubertim tractata sit per totũ hunc Tractatum, illam nihilominùs specialiter sub hac speciali Sectione juvat tractare, sicut specialiter tractant Authores de hac materia tractantes: pro illa igitur sit:

Difficultas 1. Utrùm prædestinatio divina concordet cùm libertate creata? Sive: Utrùm per certitudinem infallibilem prædestinationis divinæ lædatur libertas creata? Et ratio dubitandi est, quia cùm libertas creata consistat in indifferentia ad operandum, vel non operandum, cum certitudine autem infallibili operationis, aut non operationis stare non possit indifferentia, indè oritur, quod cum infallibili certitudine prædestinationis videatur, non posse stare libertatem creatam. Nihilominùs, variis relictis sententiis de modo concordandi, & defendendi libertatem creatam, suppositâ prædestinatione divinâ, de quibus *P. Soar. lib. 3. de Prædest. cap. 9. P. Tanner. d. 3. q. 6. dub. 3. P. Ruiz d. 55. per totam.*

172. Conclusio sit: Prædestinatio divina optimè concordat, sive non offendit libertatem creatam. Est de fide ut docent communiter omnes Theologi. Probatur primò ex definitione Ecclesiæ in *Epist. Leon. IX. ad Petrum Antiochen.* quæ habetur *tom. 4. Concil.* Secundò ex supra dictis de electione efficaci ad gloriam, & prædefinitione mediorum. Tertiò, quia Deus vult efficaciter, non solùm quod prædestinatus assequatur gloriam, sed etiam, quod eam liberè assequatur, ut benè notat *Lezana hic d. 9. q. 8.* atqui, si eam non assequeretur, frustraretur efficax Dei decretum; ergo etiam sic frustraretur, si illam liberè non assequeretur; sed talis frustratio decreti Dei efficacis non est admittenda; ergo &c.

173. Probatur quartò efficaciter, quia prædestinatio, aut consistit in electione ad gratiam, seu vocationem congruam, ut est aliquorum sententia; aut in electione ad gloriam, prout supra diximus; sed neque electio ad gratiam, seu vocationem congruam; neque electio efficax ad gloriam offendunt liber-

libertatem creatam ; ergo &c. Major , & consequentia rectè se habent.

174. Probatur minor quoad primam partem , quia totum prædestinationis negotium , prout consistit in electione ad gratiam , seu vocationem congruam , fit hoc modo. Vidit Deus per Scientiam conditionatam , hoc auxilium finale esse efficax, id est infallibilitatem habiturum , sive infallibilem effectum , supposito consensu conditionatè determinatè futuro : Deindè per eandemmet Scientiam vidit illud auxilium finale esse inefficax , id est infallibiliter non habiturum effectum , suppositâ negatione consensûs determinatè futurâ. His positis , & prævisis , eligit statim Deus ob suam Misericordiam Petro v. g. hoc potiùs auxilium , quod prævidet efficax , & non illud, quod prævidet inefficax, & in hac prima electione auxilii efficacis ad gratiam finalem consistit prædestinatio Petri: Similiter propter altissima Dei Judicia, eligit Deus Judæ v. g. illud auxilium finale, quod prævidet inefficax, negando ei efficax, & in hac electione auxilii inefficacis , & negatione efficacis consistit reprobatio negativa Judæ. Postea in alio signo, postquam per Scientiam absolutam vidit Deus consensum absolutum finalem , sive merita Petri absolutè existentia , pro illo instanti finali , illum elegit ad gloriam propter merita : similiter postquam per scientiam absolutam vidit dissensum Judæ absolutum, sive ejus demerita absolutè existentia pro instanti finali, illum propter ipsa demerita reprobavit positivè. Hoc ita posito.

175. Argumentor sic : Auxilium efficax ad gratiam finalem non lædit libertatem creatam ; siquidem non inducit necessitatem antecedentem ; ergo neque electio talis auxilii illam lædet ; (quod idem dicendum de auxilio inefficaci, ejusque electione.) Probatur consequentia , quia electio talis auxilii ad nihil amplius dirigit Omnipotentiam in statu absoluto , quàm ad positionem ipsiusmet auxilii præsi in statu conditionato , ut connexi cum consensu determinatè futuro ; sed auxilium ita prævisum non infert necessitatem antecedentem, ideoque non lædit libertatem ; ergo etiam electio talis auxilii non inferet necessitatem antecedentem, neque libertatem lædet.

176. Confirmatur, quia illud, quod prævisum in statu conditionato , non tollit libertatem , non illam tollit postea in statu absoluto ; sed Deus in statu conditionato prævidebat , electionem conditionatam hujusmodi auxilii stare cum libertate creata ; siquidem prævidebat, quod si eligeret , & conferret hujusmodi auxilium , voluntas ei liberè esset consensura ; ergo postea in statu absoluto , posità jam ipsâ electione , seu collatione talis auxilii efficacis finalis , voluntas ei liberè consentit ; consequenterque non læditur ejus libertas. Hoc idem cum proportione dicendum de electione auxilii inefficacis , sive negatione auxilii efficacis , in qua consistit reprobatio. Hæc ita juxta sententiam asserentem , prædestinationem consistere in hac electione ad gratiam finalem , quam tenent aliqui.

177. Probatur eadem Minor quoad secundam partem , quia totum prædestinationis negotium, prout cõsistit in electione efficaci ad gloriam, juxta ea, quæ supra diximus, fit hoc modo. Vidit Deus per Scientiam Conditionatam hoc auxilium finale respectu Petri esse efficax , id est , infallibiliter habiturum effectum, supposito consensu conditionato libero determinatè futuro , sicque fore aptum ad gloriam obtinendam , si Deus ad illam velit eum eligere : vidit etiam per eandem Scientiam illud aliud auxilium finale respectu Judæ esse inefficax , id est , infallibiliter non habiturum effectum, suppositâ liberâ negatione consensûs determinatè futurâ ; sicque non fore aptum ad gloriam consequendam. His ita prævisis, (in hoc discordemus à præcedente sententiâ,) elegit Deus statim efficaciter, & absolutè dare gloriam Petro, respectu cujus præviderat auxilia fore efficacia , & in hac primâ Petri electione absolutâ, & efficaci ad gloriam consistit formaliter ejus prædestinatio, prout supra diximus. Postea in alio signo ex vi hujus primæ electionis ad gloriam, eligit auxilia, quæ etiam præviderat efficacia, tanquam media infallibilia ad illum finem, nempè ad gloriam consequendam ; sed hujusmodi electio ad gloriam, licet sit efficax, & absoluta, non inducit necessitatem antecedentem; siquidem præsupponit Scientiam Conditionatam, & consensum conditionatum determinatè futurum , à quo tota necessitas , & infallibilitas inducitur ; ergo non tollit libertatem ; consequenterque neque illam tollit prædestinatio , quæ in ipsa electione ad gloriam formaliter consistit.

178. Confirmatur , quia hujusmodi electio efficax ad gloriam ad nihil aliud dirigit , & applicat Omnipotentiam , nisi ad ponenda media , sive auxilia illa, quæ Deus per Scientiam Conditionatam prævidebat , fore efficacia ad gloriam consequendam, si darentur ; sed in statu conditionato hujusmodi media , & auxilia prævidebantur ut efficacia ad gloriam liberè obtinendam , si darentur ; ergo per talem electionem nihil inducitur destructivum libertatis ; consequenterque prædestinatio non destruit libertatem creatam.

179. Hinc colliges , hanc electionem efficacem ad gloriam, prout supra diximus, includere virtualiter illa media , sive auxilia efficacia ex liberâ determinatione voluntatis humanæ conditionaliter prævisâ. Neque dicas, talem electionem includentem necessariò respectum ad illa media , quorum efficacia pendebat à libero arbitrio , includere semper hanc conditionem, *si homo consentiat, si cooperetur auxilio* ; sicque non esse absolutam , sed conditionatam. Non inquam , hoc dicas, quia talis electio includit cõditionem illam jam purificatam per suppositionem consensûs conditionati determinatè futuri, ac prævisi per Scientiam Mediam ; non autem illam includit nondùm purificatam ; ut autem electio non sit absoluta , sed conditionata , opus est , quod conditio nullatenùs præsupponatur purificata , ut hîc præsupponitur. Ita *P. Soar. tom. 2. de grat. lib. 4. cap. 32. n. 29.*

180. Difficultas 2. Utrùm reprobatio divina concordet cum libertate creata ? sive , Utrùm infallibilitas reprobationis divinæ offendat libertatem creatam? Hæc quæstio potest dupliciter excitari ; Primò de reprobatione divinâ negativâ. Secundò de reprobatione divinâ positivâ. Hoc posito.

181. Dico primò : Reprobatio divina negativa non lædit libertatem creatam. Probatur primò, qui reprobatio negativa consistit , aut in negatione vocationis congruæ finalis ; aut in negatione electionis efficacis ad gloriam ; aut saltem in actu positivo , quo Deus vult talem negationem electionis efficacis ad gloriam , prout supra diximus ; sed neque negatio vocationis congruæ ; neque negatio electionis efficacis ad gloriam ; neque actus positivus, quo Deus vult negationem talis electionis , offendit libertatem creatam , ut patet ex dictis ; ergo &c. Secundò, quia homo per talem reprobationem negativam

non privatur auxiliis sufficientibus adbenè, aut malè operandum, ut supra diximus; deinde per illam (etiamsi consistat in illo actu positivo) nihil positivum ponitur à Deo in voluntate creatâ, per quod immutetur ejus naturalis modus operandi; sed ejus connaturalis modus operandi erat ad operandum liberè, & sine ulla necessitate; ergo nullam necessitatem ei inducit reprobatio negativa. Tertiò, quia majorem vim videntur inferre electio, aut vocatio efficax, quàm electio, aut vocatio inefficax, sive negatio electionis, aut vocationis efficacis; sed neque electio, neque vocatio efficax offendunt libertatem creatam, ut supra diximus; ergo neque sic illam offendet earum negatio, sive reprobatio negativa.

182. Dico secundò: Reprobatio divina positiva etiam non lædit libertatem creatam. Probatur facilè, quia reprobatio positiva, ut diximus, & dicunt omnes ferè Theologi, est Voluntas Dei deputans reprobum ad pœnam æternam; sed hæc voluntas, ut etiam diximus, & dicunt omnes ferè Theologi, datur post prævisa demerita finalia liberè ab ipso reprobo commissa; consequenterque post exercitam libertatem; ergo illam non impedit reprobatio; alioqui se ipsam impediret; siquidem dari non poterat sine demeritis, neque demerita sine usu & exercitio libertatis.

183. Difficultas 3. Utrùm prædestinatio sit in potestate prædestinati? Dico 1. Prædestinatio non est simpliciter, & absolutè in potestate prædestinati. Ita *P. Ruiz d. 55. sect. 2. à n. 1. P. Valent. 1. p. q. 23. pun. 4 §. 8. P. Molin. 1. p. q. 14. a. 13. d. 16. & q. 23. a. 4. & 5. d. 1. memb. 11. P. Vasq. d. 92. cap. 2. P. Tanner. d. 3. q. 6. dub. 3. n. 10. P. Alarcon. tr. 4. d. 4. cap. 7. n. 2.* & alii. Probatur primò authoritate Scripturæ Joan. 1. ibi: *Dedit eis potestatem filios Dei fieri.* Ad quod D. Aug. lib. 1. contra duas epist. Pelagian. cap 3. *Datur ergo potestas*, inquit, *ut filii Dei fiant, qui credunt in eum, cùm hoc ipsum datur, ut credant in eum: quæ potestas, nisi detur à Deo, nulla esse potest ex libero arbitrio.* Et lib. de bono persever. cap. 8. *Non itaq;*, ait, *in hominum, sed in Dei potestate est, ut habeant homines potestatem filios Dei fieri. Ab ipso quippe accipiunt eam, qui dat cordi humano cogitationes pias.* Et ex illo ad Rom. 9. *An non habet potestatem figulus luti, &c.* Et Matth. 3. *Potens est Deus de lapidibus istis suscitare filios Abrahæ.* Et 2. Cor. 9. *Potens est autem Deus omnem gratiam abundare facere in nobis.* Et ad Rom. 14. *Potens est enim Deus statuere illum*: Ex quibus, & pluribus aliis locis supra citatis constat, in solâ Dei potestate, & non in potestate nostrâ, nostram esse prædestinationem.

184. Probatur secundò rationibus: Prima, quia quod est simpliciter in potestate Dei, non est simpliciter in potestate liberi arbitrii; alioqui posset à libero arbitrio impediri, & jam non esset simpliciter in potestate Dei; sed prædestinatio est simpliciter in potestate Dei, ut patet ex proximè dictis; ergo non est in potestate liberi arbitrii simpliciter. Secunda, quia prædestinatio creata non est in ejus potestate, in cujus potestate non sunt omnes prædestinationis effectus; sed hi non sunt in potestate prædestinati, sed Dei; alioqui in potestate prædestinati esset præparatio Dei, ut concurrat cum illo, vocatio, seu gratia præveniens, donum perseverantiæ, brevitas, aut longitudo vitæ, congruitas indolis, ingenii, & alii prædestinationis effectus; de quibus supra; ergo &c.

185. Tertia, quia illud est in potestate hominis, quod potest facere, aut nonfacere, si velit; sed prædestinatus non potest sic facere, aut non facere suam prædestinationem, etiam si velit; siquidem cùm ejus prædestinatio sint actus Dei æterni, increati, immanentes, & liberi Intellectûs, & voluntatis divinæ, ut supra diximus, à solo Intellectu, & voluntate Divina fieri, & poni possunt; ergo &c. Quarta, quia ex Aristot. *lib. 9. Met. cap. 5. text. 10.* Et D. Thom. ibi *lect. 4. §. 2.* in definitione potestatis continetur, non solùm res, quæ est possibilis, sed etiam tempus, locus, modus, instrumenta, & quæcumque alia, quæ fuerint ad esse necessaria; sed prædestinatus non habet in sua potestate hæc, quæ sunt necessaria ad prædestinationem; alioqui haberet in sua potestate habere vocationem, cogitationem intellectûs, delectationem voluntatis, tempus, locum, & modum adhibendi hæc, & alia auxilia divina; ergo neque in sua habet potestate prædestinationem.

Argues 1. ex 2. Petr. 2. *Satagite*, ait, *ut per bona* 186.
opera certam vestram vocationem, & electionem faciatis. Ubi cùm ibi loquatur de electione, in qua cõsistit prædestinatio, & apponat verbum *faciatis*, videtur significare, quod sit in potestate prædestinati, se facere prædestinatum; ergo &c. Respondeo primò, Apostolum, si ibi loquitur de electione ad gloriam, dicere esse in potestate prædestinati, non simpliciter, sed secundùm quid, prout infra dicemus. Secundò, Apostolum solùm ibi velle, quod reddamus nostram electionem, non simpliciter certam, hoc enim est à Deo, sed magis certam quoad nostram securitatem, & fiduciam, aut quoad proximorum notitiam. Ita *P. Ruiz cit. sect. 3. num. 12. & 13.*

Argues 2. Ex illo vulgari proloquio, quod 187.
D. Aug tribuitur: *Si non es prædestinatus, fac ut prædestineris:* Est ex Author. *Hypognosticon. lib. 6.* ibi: *Pro invicem oremus, in conspectu Dei nos humiliemus, dicentes: Fiat voluntas tua; Ipsius erit potestatis, judicium in nobis debitum mutare damnationis, & gratiam prædestinationis indebitam prærogare:* Ex quibus videtur, posse hominem, etiam reprobum se facere prædestinatum, & efficere, quod Deus damnationis sententiam mutet. Respondeo proloquium illud (licet falsò tribuatur D. Aug. neque enim apud illum reperitur, ut ait *P. Soar. hic lib. 3. cap. 8. n. 5.*) posse verificari prout sic: *Si non dum fecisti opera, quæ requiruntur ad vitam æternam, fac illa, ut salvus sis, unde sequetur te esse prædestinatum.* In quo sensu potest etiam verificari, quod Author Hypognosticon dixit, judicium mutare damnationis, judicando scilicet, quòd in sequenti tempore non est damnatione dignus, qui talis erat tempore præcedente.

Argues 3. Causa, quæ habet in sua potestate rem 188.
unam, etiam habet alteram necessariò cum illa connexam; sed prædestinatio adultorum est necessariò connexa cum perseverantia in gratia, ita ut hac positâ, ponatur illa; perseverantia autem in gratia est in potestate hominis; alioqui neque præciperetur à Christo Domino Joan. 15, *Manete in me, & ego in vobis*: neque toties ad illam exhortaremur; ergo etiam in potestate hominis est ejus prædestinatio. Respondeo perseverantiam ita esse in potestate hominis, ut sit specialiter à Deo, prout supra diximus, quatenus præsupponit gratiam prævenientem, & adjuvantem; quando autem causa ita habet in sua potestate rem unam, ut dependeat tanquam à conditione à voluntate alterius, non dicitur habere illam in sua potestate simpliciter, & absolutè, sed ad plurimùm secundùm quid, & ita habet homo perseverantiam in gratiâ,

&

& potest dici, habere suam prædestinationem, prout infra dicemus.

189. Argues 4. Nemo fuit prædestinatus, nisi Deo vocanti consentiens; sed in potestate hominis est consentire, ut definitum est in Trid. sess. 6 cap. 5. & can. 4. ibi: *Liberum hominis arbitrium à Deo motum, & excitatum aliquid cooperari assentiendo Deo excitanti, atque vocanti, & posse dissentire, si velit*; ergo etiam in potestate hominis est se prædestinare. Respondeo in potestate hominis esse consentire in sensu diviso, & præscindendo à præscientiâ, quâ Deus certissimè novit, fuisse consensurum, si ei talis vocatio cum talibus circumstantiis tribueretur; non autem in sensu composito, præsupposita Dei præscientia, sic enim non potest non consentire, neque in sua est potestate, ut non sit prædestinatus, cùm ejus prædestinatio supponat illam præscientiam, quam homo non potest tollere, neque impedire, ne Deus utatur illâ scientiâ.

190. Argues 5. Positis, aut sublatis effectibus prædestinationis, ponitur, aut tollitur prædestinatio; sed in hominis potestate, suppositâ divinâ gratiâ, sunt plurimi prædestinationis effectus; siquidem in ejus potestate sunt omnia pietatis opera præcedentia, aut subsequentia justificationem; ergo etiam in ejus potestate, suppositâ divinâ gratiâ, est ipsa illius prædestinatio. Respondeo negando consequentiam juxta ea, quæ supra diximus *num. 188.* nam cùm ipsi effectus sint in potestate hominis dependenter ab alienâ potestate, nempè Dei, qui potest illum inclinare, ut liberè cooperetur ad illos, aut permittere, ut non cooperetur, non dicuntur esse in potestate hominis simpliciter, & absolutè, sed ad plurimum secundùm quid; & sic etiam est in ejus potestate ipsa prædestinatio.

191. Argues 6. Omnis, & solus homo, qui salvatur, est prædestinatus; sed quilibet homo baptizatus habet in sua potestate salvari; ergo etiam prædestinari. Respondeo minorem esse veram, suppositâ Dei gratiâ præveniente, & adjuvante: ut autem prædestinatio sit in potestate hominis, non potest supponere hujusmodi gratiam, cùm hæc debeat supponere ipsam prædestinationem, cujus est effectus; sicque consequentia argumenti non benè infertur, quia non potest in ea poni hujusmodi limitatio.

192. Dico 2. Prædestinatio est in potestate prædestinati secundùm quid, & impropriè loquendo. Ita *P. Ruiz*, *P. Alarcon.* supra cit. & alii. Probatur primò ex dictis præcedente conclusione, quæ hanc videntur probare. Secundò, ex illo Ecclesiast. 15. ibi: *Apposui tibi aquam & ignem; ad quod volueris, porrige manum tuam. Ante hominem vita, & mors; bonum, & malum, quod placuerit ei, dabitur illi*: Undè Sancti Patres inferunt, esse in libera hominis potestate obtinere salutem; non simpliciter, & absolutè, ut supra probavimus; ergo secundùm quid, & impropriè.

193. Probatur tertiò authoritate Sanctorum Patrum, ex Clemente Romano Epist. 3. de Officio Sacerd. *Ab initio*, ait, *duo regna statuit Deus, & potestatem dedit unicuiq; hominum, ut illius regni fiat portio, cui se ad obediendum ipse subjecerit.* Et D. Chrysostom. hom. 19. in Gen. *Necessitatem*, inquit, *non imponit, sed congruis remediis appositis, totum in ægrotantis sententiâ situm esse permittit.* Et hom 22. in Gen. docet. *In nostra potestate totum post gratiâ Dei esse relictum.* Et D. Justin. Martyr *q. 9. In nostra*, inquit, *potestate est esse castos, aut scortatores.....* *Ad agendum dedit nobis Deus vires, sed eas subjecit potestati propositi.* Et D. Prosper. in Sentent. ex Aug. senten. 205. *Potest*, inquit, *homo invitus amittere temporalia, nunquam verò, nisi volens, perdit æterna.* Ex quibus constat esse in potestate hominis prædestinari, sive salvari; non simpliciter, & absolutè, ut probavimus; ergo secundùm quid, & impropriè, ut intendimus.

Probatur quartò ratione, quia perseverantia in gratia ita reciprocatur cum prædestinatione, ut illâ positâ, aut sublatâ, ponatur, aut tollatur prædestinatio; sed illa perseverantia est in potestate hominis, saltem secundùm quid, ut patet ex illo ad Rom. 11. *Vide ergo bonitatem, & severitatem Dei; in eos, qui ceciderunt, severitatem: in te autem bonitatem Dei, si permanseris in bonitate; alioquin & tu excideris.* Unde D. Aug. lib. contr. Adimantum cap. 27. *In nostra*, intulit, *potestate esse, ut vel inseri bonitati ipsius, vel excidi severitate mereamur*; ergo etiam sic est in hominis potestate ejus prædestinatio. 194.

SECTIO XI.

Utrùm in potestate reprobi sit non prædestinari, aut reprobari?

DICO 1. Non est in potestate reprobi non prædestinari, sive sermo sit de negatione prædestinationis ad gratiam, sive de negatione prædestinationis ad gloriam. Ita *P. Ruiz d. 55. sect. 4. n. 3.* & alii. Probatur primò, quia in potestate prædestinati non est prædestinari, ut diximus; ergo neque in potestate reprobi erit non prædestinari, cùm sint immediatè oppositæ; oppositorum autem eadem est ratio, ut patet ex Aristot. lib. 3. Ethicor. cap. 5. ibi: *Quibus in rebus nostra in potestate situm est agere, in iis & non agere: & in quibus non agere, in iis & agere.* 195.

Probatur secundò, quia in potestate reprobi non est impedire Deum, ne illi tribuat vocationem congruam ad pœnitentiam, & ad perseverantiâ in gratia, quâ Deus faciat, ut liberè velit & operetur quidquid requiritur ad suam prædestinationem: neque determinare Deum, ut permittat illius peccata, & obstinationem in illis, quibus impediatur ejus salus, & prædestinatio; ergo non est in illius potestate non prædestinari. 196.

Probatur tertiò, quia prædestinare est in solâ potestate Dei simpliciter, & absolutè; ergo etiam non prædestinare; siquidem utriusque oppositi potestas eodem modo tribuitur Deo. Rom. 9. ibi: *An non habet potestatem figulus luti ex eadem massâ facere aliud vas in honorem, aliud autem in contumeliam?* Confirmatur, quia in potestate reprobi non est impedire Deum, ne ei tribuat prædestinationis effectus, nempè talem vitæ longitudinem, aut brevitatem, talem indolem, ingenium, doctrinam, magistros, reliquaque adjutoria, sive naturalia, sive supernaturalia, quæ sunt prædestinationis effectus; ergo etiam in potestate reprobi non est impedire suam prædestinationem, sive non prædestinari. 197.

Dico 2. In potestate reprobi est magis secundùm quid, ut non prædestinetur, quàm est in potestate prædestinati secundùm quid, ut prædestinetur. Ita *P. Ruiz d. 55. sect. 4. n. 6.* Probatur, quia operationes liberæ, quibus adultus impedit suam prædestinationem, qualia sunt peccata, sunt ab eo 198.

totaliter; siquidem Deus non est author, neque causa peccati, etiam quoad ejus materialitatem, ad quam concurrit quasi coactus ex munere causæ Universalis, prout supra diximus: operationes autem liberæ, quibus adultus suam prædestinationem promovet, sunt ab ipso prædestinato, & simul à Deo ut à causa principali; ergo magis est in potestate reprobi secundùm quid, ut non prædestinetur, quàm in potestate prædestinati, ut prædestinetur.

199. Dico 3. In potestate reprobi non est reprobatio negativa. Ita *P. Ruiz* proximè *n. 7.* Probatur primò ex hactenùs dictis in hac Sectione. Secundò, quia reprobatio negativa, prout supra diximus, nihil aliud est, quàm negatio prædestinationis; sed hujusmodi negatio prædestinationis, sive non prædestinari, non est in potestate reprobi, ut diximus; ergo neque in ejus potestate est reprobatio negativa. Adverte tamen, si dicamus, hujusmodi reprobationem negativam, sive non electionem, deferre secùm vocationem non congruam; tunc talis reprobatio est in manu ipsius reprobi; siquidem cùm sit in illius manu facere eam vocationem non congruam, etiam in illius manu est ipsa reprobatio negativa.

200. Dico 4. In potestate reprobi est sua reprobatio positiva. Ita *P. Ruiz.* proximè, & alii. Probatur, quia reprobatio positiva est decretum puniendi; sed hoc provocare, aut impedire est in potestate reprobi; siquidem tale decretum à Deo non ponitur, nisi post prævisa peccata absolutè futura; in potestate autem reprobi stat ponere peccata, sive demerita; ergo etiam in ejus potestate est ejus reprobatio positiva.

201. Quæres tamen hîc primò: Utrùm possint absolutè proferri hujusmodi propositiones: *Prædestinatus potest damnari*: *Reprobus potest salvari*? Affirmativè. Ita *P. Tanner. d. 3. q. 6. dub. 3. n. 6. P. Ruiz d. 55. sect. 5. à n. 4* & alii. Probatur, quia in propositionibus absolutè prolatis, subjectum supponit tantùm pro significato materiali specificativè sumpto, nempè pro Petro sustentante formam, & non pro illo cum ipsa forma reduplicativè; sed de eodem homine sic materialiter, & specificativè sumpto potest verificari, aut prædestinatio, aut reprobatio, cùm ad quamlibet earum sit liber; ergo &c. Probatur minor, quia illa: *Prædestinatus potest damnari*: efficit hunc sensum: qui prædestinatus est, si consideretur secundùm se, non attendendo ad prædestinationem, potest damnari: & illa: *Reprobus potest salvari*: efficit hunc sensum: qui reprobus est, si consideretur secundùm se, non attendendo ad reprobationem, potest salvari; sed in his sensibus non possunt non esse veræ; siquidem sumuntur in sensu diviso à prædestinatione, & reprobatione, quatenùs solùm loquimur de homine specificativè præscindendo ab ejus prædestinatione, aut reprobatione: non autem in sensu composito, ac reduplicativè, quatenùs loquamur de ipso homine quà prædestinato, aut reprobo; ergo &c.

202. Dices: D. Fulgent. *lib. de Fide ad Petr. cap. 35.* absolutè dicit: *Firmissimè tene, & nullatenùs dubites, nec perire posse aliquem eorum, quos Deus prædestinavit ad regnum cœlorum, neque quemquam eorum, quos non prædestinavit ad vitam, nulla posse ratione salvari.* Et D. Aug. *in Enchirid. cap. 103. Necesse est*, inquit, *salvum fieri, si voluerit Deus.* Idem habet *D. Greg. in 1. Regum lib. 5. cap. 4. & D. Ambros. ad Rom. 9.* ex quibus, & aliis testimonis Sanctorũ Patrum videtur constare, prædestinatum non posse damnari, neque reprobum salvari. Respondeo hos, sicut & alios Patres, locutos fuisse in sensu composito, sive de necessitate consequente, aut de infallibilitate: non autem in sensu diviso, & de necessitate antecedente; licet enim in illis acceptionibus, neque prædestinatus possit damnari, neque reprobus salvari; possunt tamen in istis, ut diximus, idque sine læsione libertatis, cùm tales suppositiones supponant ipsam libertatem, & solùm sint consequentes.

203. Quæres secundò, qualisnam sit ordo decretorum Dei circa prædestinationem, & reprobationem? Advertes primò ad meliùs distinguendos ordines prædestinationis, ac reprobationis divinæ, necessarium esse quædam rationis signa ordinare inter ipsa decreta divina, quæ tam ad prædestinationem, quàm ad reprobationem spectant; non quod hujusmodi decreta talem ordinem habeant inter se, cùm omnia sint in Deo ab æterno; inter illa autem, quæ sunt ab æterno, nullus datur ordo prioritatis, aut posterioritatis, cùm sint simul; sed quia talem ordinem desumunt quoad nos ab objectis; sicut enim ipsa decreta, licet in se sint idem à parte rei, attamen quoad nos sumunt ab objectis pluralitatem: ita etiam, licet à parte rei sint simul, attamen quod nos ratione objectorum possunt considerari per priùs, & posteriùs.

204. Advertes secundò, diversas esse de hac re Doctorum sententias, prout de ordine, & processu prædestinationis, & reprobationis varii variè sentiunt juxta ea, quæ hactenùs diximus toto hoc tractatu. *P. Vasq. d. 49. num. 43.* juxta suam sententiam constituentem prædestinationem ad gloriam post prævisa merita, alium signorum ordinem constituit. Alium similiter constituunt alii, inter quos est *P. Less. de perfect. Divin. lib. 14. cap. 2. n. 49.* utrumque tamen rejicit *P. Tanner. d. 3. q. 5. dub. 10. à n. 5.* & alium sibi assignat signorum ordinem circa prædestinationis decreta loco cit. *n. 11.* Sicut etiam rejecto signorun ordine circa reprobationis decreta, quem sibi assignat *P. Molin. hic q. 23. art. 5. d. 3.* alium sibi approbat *P. Tanner. d. 3. q. 7. dub. 4. à n. 7.* His tamen omissis, quæ videri possunt apud P. Tanner. cit. hunc signorum ordinem, tam circa prædestinationis, quàm reprobationis decreta statuimus.

205. Vidit Deus in Æternitate per Scientiam Mediam hunc mundum in esse conditionato secùm dicens: Si creavero mundum, & in eo Angelos, & homines ordinatos ad gloriam, peccabunt aliqui ex Angelis, & eorum suasione peccabit Adamus, & in illo omnes ejus posteri, & ego Misericordiâ motus mittam Filium meum hominem factum in remedium generis humani, in cujus Filii sui Incarnatione ita complacuit, non per modum propositi, sed simplici complacentiâ, ut ex tali complacentiâ se determinaverit ad ponendum ipsum mundum in esse absoluto per decreta efficacia dicens: *Volo creare mundum*: & sic incepit per hujusmodi signa.

206. In primo signo efficaciter intendit ut finem gloriam suam accidentalem per creationem ipsius mundi consequendam juxta illud: *Universa propter semet ipsum operatus est Dominus.* In secundo signo elegit, ut medium ad ipsam gloriam consequendam, creare ipsum mundum, in eo Angelos, & homines ad gloriam ordinatos; volendo voluntate generali inefficaci, omnes illos salvos fieri; deditque Angelis efficaciter gratiam in sua creatione: imò & Adamo constituendo illum caput

omnium

omnium aliorum hominum morale ad tranfundendam in eos ipsam gratiam originalem, si servasset præceptum, quod ei imponebat; aut eam sibi, & aliis amittendam, si illud violasset: dedit tamen hanc primam gratiæ collationem, non ex illa intentione gloriæ inefficaci, sed ex efficaci intentione suæ gloriæ accidentalis, aliisque finibus, quos ipse scit, & nos ignoramus.

207. In tertio signo elegit Angelos bonos efficaciter ad gloriam in effectu consequendam per merita Christi Domini jam tunc prævisa in esse conditionato, dando eis auxilia congrua ad perseverandum in gratia: & reprobavit negativè Angelos malos, negando eis auxilia congrua, & permittendo eorum peccata; hoc autem fecit in hoc tertio signo, quia cùm sit promptior ad miserendum, quàm ad deserendum, priùs debebat supponere ipsos Angelos malos in eo secundo signo electos cum bonis, saltem inefficaciter ad gloriam, quàm illos in hoc tertio signo desereret, reprobando eos negativè.

208. In quarto signo vidit ipsorum Angelorum malorum peccata jam in esse absoluto, permisitque, quod illi ex hominis invidiâ, & odio ipsiusmet Dei, tentarent Adamum, & ejus peccatum permisit. In quinto signo vidit ipsum peccatum Adami jam in esse absoluto, & efficaciter intendit quantùm est ex se, licet solùm inefficaciter, quantùm est ex parte hominum, eorum, totiusque generis humani redemptionem, & universalem omnium salutem.

209. In sexto signo decrevit Christum venturum, (per unam tamen actionem præternaturalem independenter à Matre,) ut omnium hominum redemptotem, & salvatorem, omniumque caput morale: imò & Angelorum quoad illustrationes, illuminationes, imperium circa hominum custodiam, & similia, revelando tam Angelis in via, quàm primis parentibus ante peccatum, ipsius Christi adventum; ac tandem efficaciter intendit gloriam accidentalem ipsiusmet Christi ex illa hominum redemptione, hanc applicando ad illam in effectu consequendam.

210. In septimo signo ex meritis Christi jam prævisis in esse absoluto, & ab ipso Christo specialiter applicatis, elegit efficaciter ad gloriam omnes homines prædestinatos simul cum primis parentibus, & Virgine Sanctissima, dedit Angelis bonis auxilia congrua, ut perseverarent in gratia, & illam per fidem, actus amoris, obedientiæ, ac similes augerent; tandem eos constituit gloriæ possessores, rejiciendo in posterioritate Angelos malos, eosque propter eorum peccata detrudendo ad inferos.

211. In octavo signo ex ipsis Christi meritis decrevit anticipationem Incarnationis, postea in effectu per merita Virginis Sanctissimæ, & Sanctorum Patrum consequendam, statuens quod Christus infans nasceretur ex Matre, eligendo Virginem Sanctissimam ad hanc Maternitatem per sua merita in effectu consequendam, & liberando illam à macula, imò & à debito proximo peccati originalis secundùm diversas sententias assignantes diversum modum pacti cum Adamo celebrati, prout alibi diximus in Metaphysica, & suo loco dicemus; dando ipsi Virgini Sanctissimæ gratias, & alia dona juxta dignitatem, & excellentiam tantæ Matris; & simul omnibus aliis electis auxilia efficacia ad gloriam in effectu per sua propria merita consequendam, id petente Christo Domino, & sua merita applicante. Elegit tamen Virginem Sanctissimam ad Maternitatem ante ejus, & aliorum prædestinatorum electionem ad gratias congruas, & merita. Et ratio est, quia cùm Maternitas esset finis medius, debebat statim intendi post electionem ad finem ultimum creatum, nempè ad gloriam, & ante media, id est ante merita; & cùm homines non deberent priùs eligi ad ipsa media, quàm Virgo Sanctissima, hæc fuit etiam electa ad Maternitatem ante electionem aliorum prædestinatorum ad ipsa media.

212. In nono signo prævisis in esse absoluto peccatis finalibus omnium reproborum protulit sententiam finalem excludendo eos positivè à regno, & detrudendo illos ad inferos. Hæc omnia sic fuerunt ab æterno decreta, & sic postea in tempore executioni mandata, applicantibus suo ordine singulis illis decretis Omnipotentiam Divinam, utpotè quæ omnia fuerunt efficacia. Advertes tamen hæc esse præcipua signorum signa, quæ adhuc in se sunt divisibilia, & continent alias dispositiones divinas, juxta quas possent in alia signa dividi; quorum divisiones omitto, nè infinitus sim, & quia hæc sufficiunt ad ea, quæ hactenùs diximus, intelligenda, sicque in mente retinenda, ut faciliùs intelligantur.

SECTIO XII.

De Libro Vitæ.

213. CUM in Scriptura variis in locis mentio fiat de Libro Vitæ, sitque res maximè affinis prædestinationi, ideò D. Thom. hîc *q. 24.* quæstionem de illo specialem instituit tanquam prædestinationis materiæ appendicem. Disputant igitur de libro Vitæ Expositores positivi, quia præcipuè ad positivam Theologiam pertinet hujus quæstionis expositio, ideoq; à pluribus Scholasticis prætermittitur ut ab *Scot. Henrico. Gregor. Gabr. Marsil.* & aliis; accuratè tamen tractatur à Theologis positivis ad libros *Exod. 32. Daniel. 12. Luc. 10. Apoc. 3. & 17.* præsertim à *P. Ribera Apoc. 3. P. Pererio in Daniel. lib. 15. & ad Rom. d. 4. & Apoc. 3. d. 7. 8. & 9. L. Lorin. in Psal. 68. vers. 29.*

214. De libro Vitæ agunt etiam ex Scholasticis *Alex. 1. p. q. 33. Albert. 1. p. q. 69. D. Thom. hic loco cit. & de Verit. q. 7. art. 5. 6. & 7. & in 1. dist. 40. q. 1. & in 3. dist. 31. q. 1. art. 2. D. Bonav. in 4. dist. 43. art. 2. Durand. in 1. dist. 40. q. 1. Major, dist. 41. q. 2. Ricard. in 3. dist. 31. art. 2. P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 20 P. Vasq. 1. p. q. 24. in comment. P. Ruiz d. 60. per totam. P. Præposit. 1. p. q. 24. P. Valent. 1. p. q. 24. punct. 1. 2. & 3. P. Alarcon tr. 4. d. 6. cap. 3. P. Compton. tom. 1. d. 46. sect. 1.* & alii. Sit igitur.

215. Difficultas 1. Quid hîc significet liber vitæ? Advertes primò, librum Vitæ, scribi, aut deleri de libro Vitæ, sumendum esse metaphoricè, sive in sensu metaphorico; siquidem liber propriè, & sine metaphora dictus, est quid corporeum, & artefactum quoddam characteribus ad placitum significantibus exaratum ad memoriam refricandam, quæ omnia repugnant divinæ Notitiæ, & Præscientiæ, quæ est in præsenti liber Vitæ, ut infrà dicemus.

216. Advertes secundò, hoc nomen *liber* etiam metaphoricè sumptum aliquando poni in Scriptura absolutè, & sine addito, ut Daniel. 12. ibi: *In illo tempore salvabitur populus tuus, qui inventus fuerit*

in

in libro. Et Exod. 32. *Si non facis, dele me de libro, quem scripsisti.* Aliquando poni adjuncto verbo *vitæ*, ut Apoc. 20. *Quicumq; non est inventus in libro vitæ scriptus, &c.* Aliquando duplicem addi determinationem, ut Apoc. 21. *Non intrabit in eam, nisi qui scriptus est in libro vitæ Agni.* Aliquando dici *librum justorum*, ut Josue 10. Aliquando poni hanc vocem in singulari, ut patet locis citatis; aliquando verò in plurali, absolutè tamen, & sine determinatione, ut constat *Dan. 7. & Apoc. 20.* Cùm autem de hoc libro vitæ ita variè loquatur Sacra Scriptura, quid sub hac metaphora intelligendum sit variè varii exponunt.

217. Prima sententia asserit per libros in die Judicii aperiendos intelligi libros Sacræ Scripturæ; siquidem tunc patebit verissima esse, quæ de illo die Scripturæ docuerant. Ita *Beda in Apoc. 20. cit.* Non placet, licet enim in supremo Judicio revocanda sint in hominum memoriam, quæ illis tradita, & præcepta erant in Sacris Scripturis, ut verificetur, quod subditur: *Et judicati sunt mortui ex his, quæ scripta erant in libro secundùm opera ipsorum*: Non videntur judicandi ex his tantùm, quæ scripta sunt in Sacra Scriptura, quia neque ibi scripta sunt omnium judicandorum opera, neque pœnæ, & coronæ singulis operibus respondentes; utrumque autem est scriptum in mente Dei; sicque de hac Dei præscientia intelligendi sunt libri illi aperiendi.

218. Secunda Sententia existimat ibi esse sermonem de libro, non metaphoricè, sed propriè, id est, de quodam libro, in quo scribebantur insignia facta virorum insignium populi Israël. Ita *Burgens. in Exod. 32.* cui videntur favere *D. Hilar. & D. Hieron. in psal. 68.* ad illud: *Deleatur de libro viventium.* Et hunc putant aliqui, esse librum justorum, de quo fit mentio Josue, & lib. Regum.

219. Non placet, primò, quia ibi dicitur, *de libro quem scripsisti*; ille autem liber Virorum illustrium non videtur fuisse à Deo peculiariter scriptus: tum quia nullus adhuc erat materialis liber singulariter à Deo scriptus; nõ dum enim erant Scripturę: tum etiam quia id fuit singulare legis privilegium, quod ejus tabulæ fuissent digito Dei scriptæ. Secundò, quia statim Deus subjungit: *qui peccaverit mihi, delebo eum de libro meo*: ubi particula *meo* indicat altiorem esse librum, & peculiari modo divinum, & quasi per antonomasiam appellatum librum Dei, quæ omnia non possunt accommodari libro materiali, sed menti, & præscientiæ divinæ, in qua Deus scriptos retinet justos, & peccatores.

220. Tertia Sententia, & communis, quam sequimur, affirmat librum vitæ in præsenti esse præscientiam, quam Deus habet de omnibus, qui vitam æternam consecuturi sunt. Ita *P. Soar. cit. n. 15. P. Ruiz cit. sect. 2. n. 1. P. Præposit. cit.* & alii. Probatur primò authoritate Patrum, D. Aug. lib. 20 de Civit. cap. 15. *Non Deum*, inquit, *liber iste commemorat* (id est admonet) *ne oblivione fallatur, sed prædestinationem significat eorum, quibus æterna dabitur vita. Nec enim nescit eos Deus, & in hoc libro legit, ut sciat; sed potiùs ipsa ejus præscientia de illis, quæ falli non potest, liber est vitæ, in quo sunt scripti, id est præcogniti.* Idem habet in Psalm. 68. ad illud: *Deleantur de libro viventium.*

221. Secundò ex D. Anselm. in Apoc. 3. *Liber vitæ*, inquit, *præscientia dicitur divina.* Et ad Philipp. 4. *Quis est liber vitæ*, ait, *nisi memoria Dei, in qua sunt illi, qui vivunt in æternum.* Et Ricard. Victor. p. 2. lib. 1. cap. 9. in Apoc. *Liber vitæ*, ait, *est sapientia Dei, in qua omnes electi rectè dicuntur scripti, & ad vitam æternam sunt prædestinati.* Et D. Basil. in psal. 138. ad illud. *In libro tuo omnes scribentur. Hæc*, inquit, *non ideò dicit, quod liber quisquam sit in cœlis, sed ut libri mentione exactam scientiam significet.* Idem habent *D. Chrysost. ad Philip. hom. 13. D. Cyrill. lib. 1. orat. 3. D. Hieron. Isai. 4. & in psalm. 68.* & alii.

222. Tertiò ratione, quia quod firmiter retinetur, non solùm in memoria, sed etiam in decreto efficaci, dicitur metaphoricè scriptum in corde, aut in mente juxta illud Jerem 31. *Dabo legem meam in visceribus eorum, & in corde eorum scribam eam.* Et Proverb. 3. *Describe illa in tabulis cordis tui*; sed Deus firmissimè retinet, non solùm memoriâ, sed etiam in decreto efficaci nomina prædestinatorum, ut patet ex illo 2. Tim. 2. *Firmum fundamentum Dei stat, habens signaculum hoc, novit Dominus qui sunt ejus*; ergo electi sunt in notitiâ, sive præscientiâ Dei, tanquam in libro vitæ scripti.

223. Difficultas 2. Utrùm gratia, & bona opera dicantur etiam *liber vitæ?* Dico 1. Gratia, & merita prædestinatorum pertinent ad librum vitæ simpliciter dictum: non tamen primariò, neque simpliciter, neque propriè, sed solùm secundariò, & secundùm quid. Ita *D. Thom. hic q. 24. a. 2. & in dist. 40. q. 1. a. 2. ad 5. & q. 3. ad 3. & de verit. q. a. 5. 6. & 7. P. Soar. cit. n. 20. P. Ruiz cit. sect. 3. n. 5.* & alii. Probatur, quia *liber vitæ* simpliciter dictus est solius vitæ gloriæ; siquidem liber importat conscriptionem quandam electorum; sed nemo conscribitur ad media, sed ad finem; sicut non eligitur ad media, sed ad finem; neque enim miles eligitur, & conscribitur, ut armetur, sed ut vincat; ergo propriè ac simpliciter nemo conscribitur nisi ad vitam gloriæ, quæ est finis; ad gratiam autem, quæ est medium, solùm secundariò, & secundùm quid conscribitur; ergo vita gratiæ, & bonorum operum prædestinatorum solùm pertinet ad librum vitæ secundariò, & secundùm quid.

224. Dico 2. gratia, & merita, quibus pro præsenti statu florent aliqui præsciti, non pertinent ad librum vitæ, nisi ad plurimùm indirectè, quatenùs juvant prædestinatos. Ita *D. Thom. P. Ruiz cit. n. 3.* Probatur, quia liber vitæ principaliter, & simpliciter, est æternæ vitæ; sed hæc solis prædestinatis conceditur; ergo nihil, quod ad reprobos pertinet, ad hunc librum per se, ac directè, sed ut plurimùm indirectè, revocatur.

225. Dices: Vita gratiæ, etiam in reprobis, est supernaturalis; sicut & eorum opera in gratia facta, & Deus illos ad ea prædestinat; ergo eorum præscientia erit liber vitæ. Resp. illa omnia esse vitam secundùm quid, & prędestinationem ad *illa* esse etiá talem secundùm quid, & non simpliciter; ideoque eorum præscientiam non esse librum vitæ simpliciter dictum; siquidem hic est liber vitæ solius gloriæ, ad quem illi non sunt prædestinati, neque conscripti: posset tamen appellari liber vitæ secundùm quid, quatenùs secundùm quid eliguntur ad gratiam non perseveraturi.

226. Difficultas 3. Utrùm saltem per attributionem ad primarium analogatum res aliæ dicantur liber vitæ? Advertes Sanctos Patres asserentes, res alias distinctas à præscientia divina, esse librum vitæ, non ideò contradicere primariæ significationi libri vitæ, prout supra diximus *num. 220.* siquidem id dicunt per attributionem ad primarium librum vitæ, qualis est præscientia divina: sic enim non contradicunt primariæ significationi sanitatis, qui per attributionem ad illam dicunt cibum, aërem, aut

aut pulsum esse sanum. Qualesnam sint hujusmodi res, quæ per analogiam ad primarium analogatum dicuntur liber vitæ à Sanctis Patribus? Per sequentes quæstiones jam dicimus.

227. Quæstio 1. Utrùm Christus Dominus sit dicendus *liber vitæ*, de quo intelligenda sint verba illa Apoc. 20. 12. *Libri aperti sunt, & alius liber apertus est, qui est vitæ, & judicati sunt mortui ex his, quæ scripta erant in libris?* Videtur affirmare D. Greg. *lib. 14. Moral. cap. 6.* quatenùs sic exponit citatum locum. *Liber namq; vitæ*, ait, *est ipsa visio advenientis Judicis. In quo quasi scriptum est omne mandatum, quia quisquis eum viderit, mox, teste conscientiâ, quidquid non fecit, intelligit*: Cùm autem Judex videri non possit à transgressoribus secundùm divinitatem, sequitur, D Gregor. hoc loco librum vitæ intellexisse Christum Dominum secundùm humanitatem. Imò idem D. Greg. eodem loco insinuat, etiam Sanctos esse libros aperiendos in die Judicii. Quod etiam scripserat D. Aug. lib. 20. de Civit. cap. 14. ibi: *Illi libri, quos priori loco posuit* (Apoc. 20.) *intelligendi sunt Sancti, & veteres, & novi, ut in illis ostenderetur, quæ Deus fieri sua mandata jussisset.* Utramque hanc expositionem recipiunt *Glossa D. Thom. in 3. dist. 31, q. 1. a. 1. Alexan. 1. p. q. 33. memb. 1. Albert. 1. p q. 69. memb. 1. D. Bonavent. in 4. dist. 43. a. 2. q. 1. Ricard. in 3. dist. 31. q. 1. a. 2. ad 2.*

228. Nihilominùs prædictæ acceptiones, ut ait *P. Ruiz cit. sect. 4. n. 3.* non videntur, neque litterales, neque undique quadrantes ad citatum locum Apoc. 20. Patet, quia liber vitæ, ut patet ex dictis, repræsentat peculiariter vitam, & merita prædestinatorum; & alii libri, qui etiam sunt aperiendi, repræsentant etiam particulariter vitam & demerita reproborum; liquidem omnes *mortui judicati sunt ex his, quæ scripta erant in libris, secundùm opera ipsorum*; Sed Christus Dominus, (& multò minùs alii Sancti,) licet sit universalissimum sanctitatis exemplar, non ita particulariter repræsentat vitam cujuslibet; ergo &c.

229. Quæstio 2. Utrùm *liber vitæ* sit vis quædam divina, quâ cujuslibet conscientiæ nota, & manifesta fient sua, aut aliorum facta? Ita docet D. August. lib. 20. de Civit. cap. 14. *Et alius*, inquit, *liber apertus est. Quædam igitur vis est intelligenda divina, quâ fiet, ut cuiq; opera sua, vel bona, vel mala cuncta in memoriam revocentur, &c.* Recipitur à *D. Thom. hîc q. 24. a. 1. ad 2. & de Verit. q. 7. art. 1. Albert. Alexand. D. Bonavent. Ricard.* & alii. Nihilominùs, ut ait *P. Ruiz cit. num. 5.* hujusmodi acceptio non quadrat ex omni parte. Patet, quia complectitur indifferenter tam prædestinatos, quàm reprobos; cùm tamen liber vitæ solos prædestinatos contineat, ut constat ex supra dictis, & ex illo Daniel. 12. *Salvabitur omnis, qui inventus fuerit in libro.* Et Apoc. 13. 17. & 20. *Qui non est inventus in libro vitæ scriptus, missus est in stagnum ignis.*

230. Quæstio 3. Utrùm nomine librorum (Apoc. 26.) significentur singulorum conscientiæ? Ita exponit D. Hieron. in Daniel. 7. & Psal. 81. *Putat aliquis*, inquit, *libros esse in cælo, ubi scribantur peccata? Ego libros puto conscientias nostras, quæ tunc aperientur, & videbit unusquisq;, quod fecit.* Confirmari potest ex illo ad Rom. 2. ibi: *Testimonium illis reddente conscientiâ ipsorum.* Idem sequuntur *Ricard. Victor. Argent.* & alii. Nihilominùs, licet illam admittat *P. Ruiz* ut minùs à textu discrepantem, eam tamen impugnat: Primò, quia in eo die non aperientur conscientiæ priùs scriptæ, sed de novo conscribentur per illam vim divinam, de qua D. Aug. supra. Secundò, quia mortui *judicati sunt ex his, quæ scripta erant in libris*; Deus autem judicat potissimùm ex suo libro, & præscientiâ, tanquam ex instrumento originali ipsius litis continente omnium acta, ex quo tanquam primo, & unico originali singula singulis reis danda transcribuntur exemplaria, quibus agnoscant, nullam sibi suppetere defensionem.

SECTIO XIII.

Vtrùm detur etiam liber mortis? & aliquis deleatur de libro vitæ?

SUPPONENDUM est primò, in Deo esse 231.
verè, ac realiter id, quod potest significari hoc nomine *liber mortis*, sive *liber mortuorum*. Patet, quia Deus non minùs habet æternam, & incommutabilem præscientiam eorum qui sunt æternâ morte plectendi, quàm eorum, qui sunt in cælis coronandi; ergo sicut quatenùs habet præscientiam vivorum, habet id, quod significatur hoc nomine *liber vitæ*, etiam quatenùs habet præscientiam mortuorum, verè, ac realiter habet id, quod potest significari hoc nomine *liber mortis*.

Supponendum Secundò, hoc complexum, *liber* 232.
mortis, nullibi scriptum esse in sacris Litteris, ex quo oritur prælens difficultas, nempè: utrùm consentaneum sit Sacris, & Theologicis Locutionibus admittere librum mortis, sicut expresè legimus in Sacris Litteris librum vitæ? Hoc posito.

Dico 1. Appellatio *libri mortis* potest admitti in 233.
Deo. Ita *P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 20. num. 8. P. Ruiz cit. sect. 5. n. 2. P. Præposit. cit. n. 2.* & alii. Probatur primò ex Scriptura, quæ variis in locis (licet non ita expresè, sicut de libro vitæ,) videtur loqui de libro mortis. Ut Judæ *Epistol. Qui olim*, ait, *præscripti sunt in hoc judicium, impii*: quidquid autem scribitur, in libro scribitur; ergo est liber mortuorum, seu impiorum. Et Apoc. 20 *Libri aperti sunt, & alius liber apertus est, qui est vitæ, & judicati sunt mortui ex his, quæ erant in libris secundùm opera ipsorum*: Ubi reproborum opera leguntur scripta in prioribus libris. Et Daniel. 7. *Judicium sedit, & libri aperti sunt*: nempè in quibus scripta erant singulorum opera, & vivorum, & mortuorum. Et Jerem. 17. ubi hujusmodi liber designatur nomine terræ, & per unguem adamantinum: ibi: *Recedentes à te in terra scribentur*: &, *peccatum Juda scriptum est stylo ferreo in ungue adamantino*; ergo sicut dicitur, dari in Deo librum vitæ, potest simpliciter dici, dari etiam librum mortis.

Probatur secundò ex Sanctis Patribus, D. Basil. 234.
Isai. 4. ubi cùm dixisset, esse in cœlesti Hierusalem librum, in quo electi scribuntur, adducens illud: Jerem. 17. *Recedentes à te in terra scribentur*; addit: *Juxta hunc igitur sensum duæ intelligi debent descriptiones. Una quidem est eorum, qui ad vitam, altera autem eorum est, qui scribuntur ad perditionem.* Et Euthym. ad illud Psal. 68. *Cum justis non scribantur. Est*, inquit, *alius liber, in quo peccatores scribuntur. Judicium enim sedit, & libri aperti sunt.* Idem habet *Nazianz. orat. 9. ad Julian. D. Hieron. Isai. 34. & Daniel. 7.*

Probatur tertiò ratione, quia, ut diximus, non 235.
est dubium, quod reprobi sint præsciti, sive quod

sint in præscientia divina; ergo non est cur eorum præscientia, & clara notitia, non rectè per metaphoram liber appelletur; sed non liber vitæ; siquidem, qui in eo sunt scripti, non nisi ad mortem sunt scripti; ergo liber mortis.

236. Dico 2. Stando usu, & modo loquendi Scripturæ, convenientiùs, magisque congruentiùs est non dicere *librum mortis*. Ita *D. Thom. hîc q. 24. art. 1. ad 3. & in 3. dist 31. q. 1. art. 2. & q. 2. & de Verit. q. 7. art. 8. P. Soar. cit. n. 9. P. Ruiz cit. n. 7.* Probatur primò, quia reprobi dicuntur excluſi, rejecti, deleti, repudiati, &c. sed non benè secundùm consuetudinem dicuntur conscribi, qui excluduntur, rejiciuntur, & repudiantur à muneribus, & dignitatibus, sed tantùm illi, qui ad dignitates, & munera eliguntur; ergo &c.

237. Dices 1. Consuetum etiam est conscribi eos, qui sunt puniendi; ergo &c. Respondeo si omnes, qui in hominum republica repudiantur, & excluduntur à muneribus honoris, forent capitali pœnâ digni, opus non fore eorum catalogum conscribere; siquidem ex electorum catalogo satis constaret, illos esse morte plectendos, quatenùs non essent in eo scripti.

238. Dices 2. Opus est conscribere reproborum scelera, & eorum gravitatem; ergo ad hoc dicemus dari librum mortis. Respondeo ex antecedente solùm probari, in Scriptura Sacra dari librum scelerum, & peccatorum, ut vidimus, & libenter admittimus ex locis Apoc. Daniel. & Sanctor. Patrum: non tamen dari librum mortis, quem solùm negamus.

239. Probatur secundò, quia ex libro vitæ indirectè, & illativè constat, quinam sint filii mortis, ut patet ex illo Apoc. 20. *Qui non est inventus in libro vitæ scriptus, missus est in stagnum ignis*, id est eo ipso, quod non est in libro vitæ, missus est; ergo superfluus est liber mortis, cùm satis sit, ut mittantur in stagnum ignis, consulere librum vitæ, in quo non inveniuntur scripti.

240. Probatur tertiò, quia liber vitæ dicitur talis, non solùm ob certitudinem scientiæ futurorum, aut præteritorum, sed etiam ob causalitatem exemplarem, & efficientem, quatenùs Deus ex eo novit quid, quomodò, & quibus in hominibus sit operaturus; sed hæc ratio cessat circa mortem, cujus Deus non est author, neque exemplar; ergo etiam cessat ratio admittendi librum mortis.

241. Probatur quartò, quia liber scribitur, ut versetur ante oculos illius, qui eum scribit, & ad perpetuam rei scriptæ memoriam; sed hæc solis justis, qui sunt in libro vitæ debentur; siquidem soli justi sunt ante oculos Dei juxta illud Matt. 18. 10. *Semper vident faciem Patris mei*: & in illius memoria juxta illud. Psal. 111. *In memoria æterna erit justus*: ab iniquis autem Deus oculos avertit juxta illud Psal. 10. 11. *Avertit faciem suam, nè videat in finem*: & Psal. 103. 29. *Avertente autem te faciem, turbabuntur*: & eorum obliviscitur juxta illud. Oseæ 1. *Oblivione obliviscar eorum*; ergo solus est liber vitæ, non autem mortis.

242. Probatur quintò, quia mos est in Scriptura dicere, ea tantùm scire Deum, quæ probat; ea verò nescire, quæ reprobat; ergo licet sit liber vitæ, quo Deus sciat ea, quæ probat, nullus erit liber mortis, ut Deus sciat ea, quæ reprobat. Advertes hîc, particulam illam *vitæ* non significare chartam, aut materiam, in qua scriptio illius libri facta sit, sed objectum, sive terminum scriptionis talis libri, ita ut non dicatur liber vitæ, quia in ipsa vita per essentiam scriptus est; alioqui etiam reprobi dicerentur scripti in libro vitæ, quia etiam sunt in ipsa vita per essentiam; sed dicatur liber vitæ per ordinem ad objectum, sive terminum, nempè in ordine ad illos, qui vitam, & salutem consequentur, quorum sola nomina sunt scripta in libro vitæ. Nunc autem:

243. Difficultas est: Utrùm aliquis deleatur de libro vitæ? Ratio præsentis difficultatis excitandæ pro parte affirmativa est modus loquendi Sacræ Scripturæ Exod. 32. *Dele me de libro tuo*. Psal. 68. *Deleantur de libro viventium*. Apoc. 3. *Qui vicerit ..... non delebo nomen ejus de libro vitæ*; ergo videtur delendus, qui non vicerit. Pro parte negativa stat immutabilitas præscientiæ divinæ.

244. Dico 1. Certum, & indubitabile est, re ipsa, neminem priùs scriptum in libro vitæ, sive prædestinationis, postea deleri de ipso libro, quasi Deus postea sciat non esse prædestinatum eum, quem priùs sciebat prædestinatum. Probatur primò ex supra dictis *à n. 136.* ubi ostendimus prædestinationem esse omnino certam, & infallibilem, non solùm quoad formalem, sed etiam quoad materialem prædestinatorum, imò & reproborum numerum, ex quo manifestè sequitur, nullum prædestinatorum posse deleri, & nullum reproborum conscribi in libro vitæ. Confirmatur ex D. Aug. ad Psal. 68. cit. *Non sic accipere debemus*, inquit, *quod quemquam Deus scribat in libro vitæ, & deleat illum: si homo dixit, quod scripsi, scripsi.*

245. Probatur secundò, quia liber vitæ per metaphoram, ut patet ex dictis, est ipsamet notitia, & præscientia divina, quam Deus habet, & quâ firmiter, ut ait D. Thom. Deus retinet, & cognoscit, se aliquos prædestinasse ad vitam æternam, mediis auxiliis, & perseverantiâ in gratia usque ad mortem; sed hujusmodi cognitio, & præscientia divina est omninò infallibilis, invariabilis, & indelebilis; nam quem Deus aliquando cognovit esse prædestinatum, non potest non esse prædestinatus; ergo qui semel fuit scriptus in libro vitæ, non potest de illo deleri.

246. Dico 2. Cùm dicitur aliquis deleri de libro vitæ, intelligendum esse, non de illis, qui scripti sunt in libro vitæ simpliciter, quales sunt prædestinati, de quibus proximè, sed de illis, qui scripti sunt in libro vitæ secundùm quid, id est secundùm præsentem justitiam, quales sunt aliqui reprobi, quatenùs per gratiam, quam actualiter habent ordinantur ad gloriam, possuntque dici scripti in libro vitæ secundùm quid, à quo tamen sunt delendi, quia actualiter, & in re gloriam, & vitam non assequentur, cùm non sint in gratia finaliter perseveraturi. Ita *D. Thom. hîc art. 3. & in 1. dist. 40. q. 1. art. 2. ad 5. Alexand. 1. p. q. 33. memb. 3. art. 3. ad 1. Albert. Ricard. Durand. in 1. dist. 40. q. 1. Major. Caiet. Pererius. Apoc. 3. q. 9. P. Soar. hîc lib. 1. cap. 20. n. 21. P. Ruiz d. 60. sect. 6. n. 6. P. Alarcon tract. 4. d. 6. cap. 3.*

SECTIO

SECTIO XIV.

Quid petierit Apostolus dicens: *Optabam ego ipse anathema esse:* & quid Moyses dicens: *Dele me de libro tuo?*

247. VARIÆ sunt ad citata loca Sanctorum Patrum expositiones, quibus priùs adductis, postea Conclusionem nostram statuemus. Inprimis de D. Paulo inquit D. Chrysost. desiderasse pro fratribus æterna felicitate privari, æternisque cruciatibus mancipari, ut constat ex hom. 1. *de laudib. Paul.* ubi ait, voluisse *de gloriæ æternitate decidere.* Et hom 2. dicit, *se ipsum à cœlorum gloria cupiebat excludi.* Et iterùm, *se ipsum perire.* Et hom. 79. *ad Popul. æternâ gloriâ excidere.* Et *lib. 3. de Provident. Optabilius,* inquit, *mihi erat, in gehennam incidere, quàm Israëlitas infideles, & incredulos videre.* Et *lib. contra gentil. Ut aliis,* inquit, *benè esset, sibi ipse excidium imprecabatur.* Item *lib. 1. de compunct. cordis & hom. 16. ad Rom. 9.* Idem habet Theodoret. *in cõmentar.* & Theophyl. dicens optasse *separari à cœtu eorum, qui cum Christo æternum vivent.* Idem Theonas. apud Cassian. *collat. 23. cap. 6.* & Ricard. Victor. *de gradib. violent. Charit. Cupit,* inquit, *à Christo separari pro fratribus.* Idem habent *D. Hieron. Michææ 2. Beda, D. Basil. D. Bernard. epist. 78. ad Suggerium. Sot. Catherin. P. Salmeron. D. Thom. ad Rom. 9. lect. 1.* quamvis disjunctivè ponat D. Paulum optasse, *vel simpliciter, vel ad tempus à Christo separari.*

248. Alii tamen hanc Pauli à Christo separationem ad tempus limitant, ut D. Nazianz. *Orat. 44. in Pentecost. Anathema,* inquit, *à Christo esse, ac non nihil, ut damnatus perpeti.* Et *orat 1. n. 95. Tanquam impius aliquid perpeti non recusat, modò ipsi salutem consequantur.* Et D. Ansel. *in comment.* dicit, *voluisse perire, non in perpetuum, sed in præsentiarum in carne, ut alii salventur in Spiritu.* Idem habent *Nicetas, Oecumenius. Petr. Lombard. in commentar. D. Thom. 2. 2. q. 27. art. 8. ad 1. Ad tempus,* ait, *privari fruitione divina,* & idem habet *q. 182. art. 2. D. Bonav. in 3. dist. 29. art. unico, quæst. 3.* & alii.

249. Quid autem de Moyse loco citato Exod. 32. sentiant Sancti Patres? desideraſſe visione Dei æternâ carere, & addici æternis cruciatibus pro populi salute, docent *D. Chrysost. hom. 79. ad Popul. & hom. 1. de laudib. Paul. & lib. contra Gentil. D. Bern. serm. 12, in Cant. & epist. 78. ad Suggerium. Ricard. Victorin. lib. de gradib. violent. charit.* Idem videtur sentire D. August. *lib. quæst. in Exod. q. 147. & in psal. 77.* ad illud: *Et non accendit omnem iram suam: Paratior,* inquit, *deleri pro ipsis, quàm ipsos, sciens apud misericordem se id agere, qui quoniam nullo modo deleret ipsum, etiam illis parceret propter ipsum.* Idem sequitur *Beda, D. Hieron. Jonæ 1. D. Paulin. epist. 20. ad Amandum. D. Basil. Sot. ad Rom. 9. P. Salmeron. P. Cornel.* & alii.

250. Verumtamen, non in perpetuum, sed tantùm in præsentiarum in carne perire voluisse Moysem existimat D. Ansel. *ad Rom. 9.* Idem sequitur Eucherius *in quæstion. Novi Testam. in Epist. ad Rom.* Significat Cassian. *Collat. 17. cap. 26.* clariùs dicit Nicetas *in orat. 44. Nazianz. n. 12.* ubi de Moyse, sicut de Paulo dicit: *Non nihil ut damnatus perpeti:* & alii. Nihilominùs,

Conclusio sit: D. Paulus ad Rom. 9. & Moyses Exod 32. optabant, (dummodò sine proprio pecto contingeret,) Dei præsentiâ, & visione carere in æternum, si opus foret ad spiritualem salutẽ sui populi. Videtur probabilius. Ita Sancti Patres, & Doctores citati *n. 247. P. Ruiz d. 60. sect. 7. n. 9. P. Præposit. hic q. 24. n. 2. P. Alarcon. tr. 4. d. 6. cap. 3. n. 4. P. Cornel.* ad cit. locum Exod. & alii. Probatur primò authoritate Sanctorum Patrum, *n. 247.* cit. qui id constanter, & absque ulla dubitatione affirmant, præsertim D. Chrysostomus, qui toties idem repetit. 251.

Probatur secundò, quia tale desiderium est supremus gradus charitatis, ideòque dignus Paulo, & Moyse; deinde non habebat aliquid inordinatum, sive contra charitatis ordinem; ergo non est cur in Paulo, & Moyse non admittatur. 252.

Probatur tertiò, quia major Dei gloria laudabiliter præfertur minori Dei gloriæ; sed ex salute tantæ multitudinis major Deo gloria resultabat, quàm ex æterna beatitudine unius tantùm Pauli, & Moysis (licet ad gradum altissimum foret perventura;) ergo secundùm rectum ordinem charitatis laudabiliter Paulus, & Moyses potuerunt suæ æternæ beatitudini æternam salutem tantæ multitudinis pereuntis præferre. Confirmatur, quia commune bonum, utpote dignius, laudabiliter præfertur bono privato; sed salus totius populi erat bonum maximè commune; beatitudo autem unius Pauli, aut Moysis erat bonum privatum; ergo laudabiliter Paulus, & Moyses potuerunt bonum illud commune suo proprio privato anteponere. 253.

Probatur quartò, quia licet amicitia maximè desideret perpetuam conjunctionem cum amico, per visionem, ejusque fruitionem; magis tamen amat quidquid amico magis placet, eique magis gloriosum est; sed ex suo genere, & objecto magis Deo placet, & ei magis gloriosa est salus cujusdam magnæ multitudinis, quàm unius tantùm Pauli, aut Moysis juxta illud Proverb. 14. *In multitudine populi dignitas Regis*; ergo major fuit amicitia in Paulo, & Moyse in præferenda salute totius populi suæ propriæ beatitudini, sive visioni Dei æternæ; consequenterque in tali actu nulla fuit charitatis inordinatio. 254.

Argues 1. Si hoc esset verum, sequeretur, D. Paulum, & Moysem habuisse majorem charitatem, quàm est illa charitas, quâ quis oppeteret mortem pro salute proximorum; sed hoc non est admittendum, utpotè contrarium verbis Christi Domini Joan. 15. *Majorem hâc dilectionem nemo habet, ut animam suam* (id est vitam) *ponat quis pro amicis suis*; ergo &c. Respondeo quantùm ad affectum absolutum, & efficacem, qui possit sortiri effectum, non esse possibilem majorem charitatem, quàm illam, de qua locutus est Christus Dominus: at verò quantùm ad affectum inefficacem, ac velleitatem conditionalem, quæ non possit effectum sortiri, majorem charitatem fuisse optare, quod Paulus, & Moyses optarunt, de qua charitate non est locutus Christus Dominus loco illo citato. 255.

Argues 2. Christus Dominus per voluntatem humanam, & charitatem infusam valdè superabat charitatem Pauli, & Moysis; & tamen non optabat pro salute totius mundi separari neque à Visione Dei, neque à Persona Verbi, solutâ unione Hypostaticâ; ergo talis affectus non pertinet ad perfectionem charitatis, imò potiùs ab illa deficit; 256.

alioqui Christus Dominus non haberet perfectionem charitatem.

257. Respondeo primò cum *P. Ruiz. cit. n 15.* assignando diversam rationem, quia Humanitas à Verbo assumpta in Unitatem personæ, digna est, ut à voluntate propriâ, & à quacumque aliâ creatâ, diligatur appretiativè magis, quàm omnes creaturæ simul sumptæ: deinde sola gloria humanitatis Christi Domini majorem gloriam Deo afferebat, quàm salus totius mundi, secundùm illam mensuram gloriæ, quam de lege ordinaria communicat Deus puris creaturis; quæ cùm ita sint, ideò Voluntas humana Christi Domini secundùm rectum charitatis ordinem præferebat suam Unionem cum Deo, & quoad Hypostasim, & quoad Visionem spirituali saluti totius Universi: at verò in Paulo, & Moyse aliter se res habebat, ut consideranti patebit.

258. Respondeo secundò cum eodem *P. Ruiz cit. num. 16.* per charitatem infusam, & creatam, saltem virtualiter, paratum esse Christum Dominum, ut toleraret æternam carentiam Visionis beatificæ, cum quolibet alio malo tristi, si hoc expediret ad majorem gloriam Patris, & illa resultaret ex remedio, sive salute totius humani generis. Ex quo potiùs confirmatur nostra doctrina, ut consideranti patebit; sicut etiam patet quid in simili dicendum sit de præparatione Beatissimæ Virginis, sive in via, sive in patria, & de quibuslibet Beatis.

259. Argues 3. D. Paulus, & Moyses optabant rem impossibilem; siquidem impossibile est, aliquem scriptum in libro vitæ, ex illo deleri; ergo &c. Resp. optare rem impossibilem in sensu composito; non autem in sensu diviso; prout supra diximus. Accedit, quod argumentum solùm probat, affectum illum Pauli, & Moysis non fuisse absolutum, & efficacem, utpotè qui nunquam sortiretur effectum, prout jam diximus.

260. Argues 4. Hoc votum, sive desiderium Pauli, & Moysis videtur inordinatum, & imprudens; siquidem privatio suæ Beatitudinis non erat medium ordinatum ad remissionem peccati, & salutem populi; ergo &c. Respondeo D. Paulum, & Moysem solùm considerasse naturam rei, sive medii, quatenùs ex illo resultaret major gloria Deo in salute populi; non autem, an illud medium esset, aut non esset congruum, & aptum secundùm ordinem & dispositionem jam à Deo constitutam ad salutem populi: undè sub illâ, non verò sub istâ consideratione illud amavit, & potuit ob rationes assignatas.

261. Argues 5. Sequeretur D. Paulum, & Moysem desiderasse carere Dei gratiâ, fide, spe, & charitate, cunctisq; habitibus supernaturalibus, si talis privatio conduceret ad universalem salutē populi, nullo tamen interveniente peccato; sed consequens est falsum, ut potest probari ex *D. Bonavent. in 3. dist. 29. a. unico, q. 3.* ibi: *Sicut essentiale est naturæ appetere esse, sic essentiale est gratiæ appetere Deo placere, & Deo adhærere: ideò Deus nunquam illud à nobis exigit*; ergo desiderare separationem à gratiâ, sive carere gratiâ non potest stare sine peccato; consequenterque D. Paulus, & Moyses non potuerunt hanc carentiam gratiæ desiderare pro salute totius mundi.

262. Respondeo cum *P. Ruiz cit. sect. 8. n. 3.* verisimile esse, conditionale Moysis, & Apostoli desiderium fuisse ampliatum ad omnimodam separationem à Deo (præciso peccato,) ita ut desiderarent carere gratiâ, fide, spe, & charitate, aliisque habitibus supernaturalibus: tum quia ita significant *D. Chrysostom. Theodoret. Theophylact.* locis cit. quatenùs dicunt, generaliter desiderasse separari ab amicitiâ Dei: tum quia id clariùs dicit *D. Basil. in regul. fusius disputat. interrogat. 3.* ibi: *Dei gratiam abjecisset*: tum etiam, quia generale nomen separationis à Christo, quam significat *anathema*, hæc omnia complectitur: tum denique, quia id ipsum videntur probare rationes supra adductæ. Hanc ferè sententiam tenet *Capreol. in 3. dist. 27. q. unic. ad argument.*

Instabis 1. cum *P. Valent. tom. 3. d. 3. q. 4. pun. 3* 263
Hoc videtur non posse stare cum illo Christi Domini Matt. 16. ibi: *Quid prodest homini, si mundum universum lucretur, animæ verò suæ detrimentum patiatur*; ergo &c. Respondeo primò, hoc idem detrimentum in amissione visionis beatificæ, quam pro salute totius populi diximus, & probavimus potuisse Moysem, & D. Paulum desiderasse præferendo majorem Dei gloriam, & commune bonum, suæ gloriæ, & emolumento privato. Respondeo secundò, Christum Dominum voluisse tantùm peccati detrimentū nullo totius mundi lucro recompensari, tunc maximè, cùm fides coram tyranno negatur; exhortabatur enim hîc Christus Dominus ad tolerantiam Crucis per amissionem vitæ, & Martyrium: at verò desiderium illud Pauli, & Moysis de amissione gratiæ esset propter majorem Dei gloriam, & commune bonum, præcilo peccato.

Instabis 2. Charitas, cùm habeat essentialiter 264
amare se ipsam, consequenter affert essentialiter conservare se ipsam; ergo impossibile est inclinare ad desiderium carendi se ipsa. Respondeo absolutè loquendo, & nullâ factâ suppositione impossibili, impossibile esse, charitatem inclinare ad desiderium carendi se ipsâ, in quo sensu intelligendus est etiam D. Bonaven. supra cit. posse tamen inclinare ad hoc desiderium, factâ hypothesi, sive suppositione impossibili, quod privatio charitatis cedet in majorem Dei gloriam; aut in salutem, & charitatem plurimorum, qui Deum diligerent.

Patet, quia charitas essentialiter habet plus amare gloriam Dei, quàm se ipsam, & plus amare bonum universale, quàm privatum; ergo potest inclinare ad desiderium carendi se ipsâ, factâ suppositione, quod inde resultaret major gloria Dei, & bonum universale. Confirmatur, quia charitas non amat sui conservationem, nisi propter Deum; ergo si major Dei gloria redundaret ex sui destructione, magis inclinaret ad sui destructionem appetendam; in quo etiam magis amaret se ipsam; siquidem tunc talis appetitus esset summum charitatis exercitium. 265

Inferes: Ergo charitas amaret simul sui conser- 266
vationem, quatenùs id habet essentialiter, & sui destructionem, quatenùs ex illa redundaret major gloria Dei, & bonum universale. Respondeo concedendo illationem; neque enim est mirum, quod factâ hypothesi impossibili, charitas ita simul amet sui conservationem, atque destructionem; nam ex impossibili admisso sequuntur plures contradictiones. Ex dictis.

Colliges primò, credibile esse de charitate 267
Moysis, & Pauli, desiderasse æternos cruciatus sub eadem conditione. Patet, quia quilibet cruciatus est minus malum, & minus separans à Deo, consequenterque minùs repugnans charitati, quàm æterna privatio charitatis, aut visionis beatæ; sed Paulus, & Moyses libentiùs tolerarent hanc charitatis, & visionis beatæ privationem, quàm amissionem

sionem majoris gloriæ Dei in salute totius populi, & perditionem ipsius populi; ergo etiam libentiùs tolerarent quoslibet æternos cruciatus. Ita *Theonas. apud Cassian. collat. 23. cap. 6. D. Chrysost. lib. 3. de Provident. & lib. 1. de compunct. cordis*, quos citat, & sequitur *P. Ruiz cit. sect. 8. n. 6.*

268. Colliges secundò, D. Paulum, & Moysem non desiderasse simul cum pereuntibus Israëlitis perire, & æternam vitâ non obtinere, si ipsi Israëlitæ damnarentur, ut per excessum dixerunt *D. Chrysost. hom. 79. ad popul. & hom. 1. de laudib. Paul. & lib. cont. gent. & D. Bernard. serm. 12. in Cant.* Siquidem hoc foret charitati contrarium. Patet, quia tunc inde non sequeretur, neque major Dei gloria, neque major utilitas proximorum; ergo simpliciter melius esset, & cadens sub intrinseca obligatione charitatis, velle propriam felicitatem, & suam æternam conjunctionem cum summo bono, licet alii perirent, & damnarentur, quàm velle simul cum illis perire, & damnari. Ita *P. Ruiz cit. num. 7.*

269. Colliges tertiò valde probabilem esse expositionem dicentem, Apostolum, & Moysem non desiderasse separari à Christo Domino separatione spirituali, sed tantùm subire mortem temporalem cum summo dedecore, quasi sceleratissimos à Christo alienatos, & abjectos adinstar ipsius Christi Domini, qui peccatorum personam suscepit, quasi leprosus, à Deo percussus, & humiliatus, Isai 53. quam expositionem tenuerunt *Origen. ad Rom. 9. Nazian. orat. 1. n. 95. D. Hieron. epist. 150. ad Hedibiam, q. 10. & epist. 151. ad Algasiam, & ad Galat. 1. D. Gregor. lib. 10. Moral. cap. 7. aliàs cap. 4. & lib. 20. cap. 8. aliàs 6. & magis illustrant P. Pererius ad Rom. 9. disp. 1. 2. & 3. & P. Justinian. ibid.*

270. Colliges quartò, minùs probabilem esse expositionem, quæ hujusmodi desiderium Apostoli refert ad illud tempus, de quo audivit Christum Dominum sibi dicentem: *Saule, Saule quid me persequeris?* quam tenuerunt *Cajet. P. Tolet. & D. Thom. 2. 2. q. 27. a. 8. ad 1.* sub disjunctione tamen, & cum aliqua explicatione, licet illam reprobet *ad Rom. 9.* magis autem illam probat *P. Vasq. 1. p. q. 24. a. 3. in comment. n. 19.*

271. Colliges quintò, suam habere probabilitatem expositionem D. Hieron. in psalm. 68. ad illud: *deleantur de libro viventium*: ubi per hunc librum intelligit librum, in quo ante Adventum Christi Domini erant scripti Prophetæ, & Patriarchæ, & de quo Moyses deleri postulabat: *Ille liber*, inquit, *est viventium, in quo ante adventum Dei Prophetæ, & Patriarchæ scripti sunt. De quo Moyses ait: Si non dimittis eis noxam, dele me de libro, quem scripsisti.* Similiter probabilem esse expositionem, quam tenuit Cajet. in Exod. 32. quatenùs existimat, Moysem solummodo postulasse deleri de principatu, & regimine, quam expositionem judicat satis probabilem *P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 20. num. 5.*

272. Colliges sextò, similiter probabilem esse expositionem, quæ judicat, verba Moysis fuisse hyperbolicè, & per exaggerationem dicta, ut docuerunt *Abul. quæst. 44. in Exod. P. Molin. 1. p. q. 24.* & accipit *P. Soar. loco cit. n. 5. ex D. Aug. q. 247. in Exod.* quamvis *P. Ruiz cit. sect. 8. num. 12.* dicat videri alienam, & indignam, quatenùs res tam seria, præsertim agendo cum Deo, non patiebatur hyperbolicas rationes, sive locutiones. Cùm tamen tot, & tales habeat patronos, quos ipse citat, non debebat ita illam alienam, & indignam dicere.

SECTIO XV.

De remedio tentationis circa reprobationem: & totius tractatûs Synopsis.

QUIA aliquæ personæ salutis suæ studiosæ angi solent, & maximè tristari, 273.
sint ne de prædestinatorum numero? Contra hujusmodi tristitiam, & anxietatem unum, vel alterum remedium adhibere statui: Primum, & nullum melius remedium invenitur, quàm eo ipso tempore, quo sic tristatur, ad Deum in oratione recurrere, & quanto potuerit gaudio ei gratulari, quod sua, & omnium prædestinatio à libera Dei voluntate per merita Christi Domini dependeat: deindè eodem tempore ferventiores fidei, spei, charitatis, & humilitatis actus excitet, quibus in oratione factis, qui sic tentatur, novum aliquod indicium suæ prædestinationis habebit; cùm sit valdè probabile prædictam tristitiam, & anxietatem esse prædestinationis effectum, quando sic mentem ad Deum revocat, & ad media prædestinationis inclinat, qualia sunt hujusmodi actus exercere, propter quos dæmon victus recedet, timebitque iterùm accedere tentator, ne eidem personæ, quam in desperationem adducere intendebat, occasionem præbeat cooperandi suæ prædestinationi. Hoc remedium erit magis necessarium, & accommodatum personis, quæ non potuerint capere rationes majoris gaudii, sive non ita in rebus spiritualibus exercitatis, pro his enim sit:

Secundum remedium pro personis, quæ jam in 274.
exercitationibus spiritualibus, & perfectione sunt provectæ, apponit D. Bonav. in *opuscul.* cui titulus est: *Remedium defectuum Religiosi, 4. p. cap. ult.* cujus satis sunt verba transcribere. *Si de prædestinatione*, inquit Doctor Seraphicus, *aut præscientiâ Dei diabolus tibi aliquam tentationem immiserit, sic ei respondeas: quidquid sit de me, certum est, te esse damnatum, si autem & ego damnabor, & post hanc vitam Deum meum habere non debeo, habebo per totum tempus vitæ præsentis, & tanto ardentiùs, quanto breviùs novero me habiturum. Momentum igitur temporis non omittam, quin secundùm posse meum totaliter fruar ipso, & semper in ipso delectabor, ex quo in futuro suâ præsentiâ privabor: & tu diabole, si tecum esse oportet, scias quod tamdiu in Dei servitio perseverabo corde, ore, opere omni membro, omni momento, quamdiu possum.*

Quod si quis sic Deo adhæreret, cæteras consola- 275.
tiones reputarett absynthium. His ergo præmissis, inferas, te non damnari, quia omninò tua judicia contrariantur damnationi, ut patet in omnibus regulis Sancti Evangelii. Observatis enim prædictis, impossibile est me damnari. Aut certè ibo ad Matrem, & Magistram misericordiæ Virginem Mariam, quæ non misereri non potest, & petam ab ea, ut Filium inclinet ad parcendum peccatis meis. Nam ipsa propter peccatores Mater Dei effecta, & ipse Filius Dei propter redimendos voluit esse Filius hominis. Unde proprium est amborum misereri, & parcere, nec propter me tam nobiles proprietates derelinquunt.

Quod si prædestinatus sum, & æternam vitam cum 276.
Angelis possidere debeo, ex nunc Angelicam vitam ducam, & cantabo: Pars mea Dominus, propterea expectabo eum. Hæc enim pars dignissima perditur per unum vilissimum peccatum mortale, ideò fortissimo

studio hæc sunt custodienda. Sic ergo conclude Diabolo. Quidquid futurum est, non desistam à Dei servitio, & væ tibi, qui non vis tanto Domino ministrare. Hucusque Seraphicus Doctor.

277. Hoc ita ad tentationem responso dato, potest sic cum eodem Seraphico Doctore perorare *cap. 11. Domine JESU-Christe meum cor vulneribus tuis saucia, & tuo sanguine inebria mentem meam, ut quocumque me vertam, semper te videam Crucifixum, & quidquid aspexero, mihi appareat sanguine rubricatum, ut sic totus intendens, nihil præter te valeam invenire, nihil nisi tua vulnera valeam intueri. Hæc sit mihi consolatio Domine mi, tecum mori, & tibi compati: hæc intima mea affectio continuè meditetur. Non quiescat cor meum, nisi in te bone JESU, quia mihi semper mala erunt sine te, tu enim es virtus Omnipotentis.*

278. Addere deinde potest cum doctissimo, piissimoque viro illo Joanne Gerson satis, sive nunquam satis commendato ex libello illo suo aureo de Imitatione Christi, qui sui solandi causâ dialogum conscripsit de consolatione Theologiæ, in quo sic Deum alloquitur ad rem præsentem: *Scio*, inquit, *æquissime Judex, quoniam damnati in inferno te odiunt, te injustum, te invidum, te crudelissimum judicant, te blasphemant, tibi, Sanctisq; omnibus ore rabido maledicunt. Scio, quod illic constitutus (heu me miserum!) sic agerem. At verò dùm interim affectibus tam efferis, & blasphemis careo, amo te, qui solus es amabilis; te justissimum, te amantissimum, te clementissimum dijudico; te collaudo, tibi, Sanctisq; omnibus tuis ore pio benedico: quidquid postremò de me futurum ordinaverit voluntas tua; credo, & ore profiteor, quoniam nulla est iniquitas apud te, qui Sanctus es in omnibus operibus tuis.*

279. Totius hujusce Tractatûs de hoc profundissimo Divinæ Prædestinationis mysterio sit jam Synopsis brevissima. Inprimis est planè in Deo prædestinatio, quâ certissimè liberantur, id est salvantur, quicumque liberantur, ut cum D. Augustino sæpè diximus. Secundò, est reprobatio, quâ certissimè damnantur, quicumque damnantur. Tertiò, illa est actus undequaque gratuitus divinæ Bonitatis, & Misericordiæ; hæc est actus divinæ Justitiæ. Quartò, illa fons est, & origo totius boni salutaris, & ad vitam æternam nobis profuturi; hæc causa est, non peccati, sed pœnæ, & damnationis æternæ. Quintò, non ergo bonum aliquod nostrum simul, aut prius est divinâ Prædestinatione, sed posterius. Sextò, culpa tamen, & peccatum nostrum priùs est, quàm decretum pœnæ, & damnationis. Septimò, sic *perditio tua Israël, tantummodò in Deo auxilium tuum.*

280. Octavò, poterat Deus omnes; aut non hos, sed alios pari conditione, & jure prædestinare; sed non voluit: illud, quia minùs conveniebat; hoc, quia ita placuit. Nonò, in pari conditione assumpsit, quos voluit; deseruit, quos noluit: utrumque sine injuriâ. Decimò, non hi digniores erant, aut magis dispositi, ut prædestinarentur; sed Deus, quos voluit elegit; alios reliquit, utrosque sine prævisis meritis. Undecimò, sic & gratiam congruam prædestinatorum propriam illis selegit; istis non item; utrisque sine meritis. Duodecimò, gratiam tamen sufficientem largitur omnibus, nec vel in prædestinatis, vel in reprobis usum liberi arbitrii intervertit. Decimo-tertiò, vult seriò, hortatur, præcipit, minatur, allicit, ut omnes salventur; atque ideò benè operentur, ac in finem perseverent, uti possunt.

281. Decimò-quartò, neq; verò aut illos sine prævisis meritis usque ad finem perdurantibus salvat; neque istos sine demeritis damnat. Decimo-quintò, corona ergò ex meritis confertur; quæ gratis prædestinatur: pœna, & damnatio sine prævisis meritis, sive demeritis nec infligitur, nec destinatur. Decimò-sextò, eò majus beneficium est Dei prædestinatio, quò minùs ex debito est impensum. Decimò-septimò, tantò magis agnoscitur hoc beneficium Dei, quantò pauciori-bus est elargitum. Decimò-octavò, nemo ergo de bono efferri debet, quia si verè bonum, & ad vitam æternam conducibile est, ex abysso gratuitæ miserationis, & prædestinationis Dei est depromptum. Decimo-nonò, hæc est abyssus misericordiæ Dei, quod in pari causa damnationis, quibus voluit, est misertus. Vigesimò, hæc abyssus divinæ Justitiæ, quod in pari occasione miserendi, quos voluit, damnavit.

282. Vigesimo-primò, hæc est abyssus humanæ miseriæ, quod solam miserendi materiam exhibere potest, non causam. Vigesimo-secundò, non priùs, non simul, sed omni modo posterius est miseratione, quidquid in nobis ad miserendum movere poterat misericordem Deum, præter miseriam. Vigesimo-tertiò, hæc nostra miseria divinam exaltat misericordiam; & divina Misericordia nostram detegit miseriam. Ita abyssus miseriæ abyssum invocat Misericordiæ, ne ab abysso Justitiæ absorbeatur. Vigesimo-quartò, sed nec lege ordinariâ infallibiliter quisquam scit, prædestinatus ne sit, an reprobus, sed omnia in futurum servantur incerta. Vigesimò-quintò, omnes tamen benè sperare possumus, & debemus, nec desperare de quoquam, dum vivimus.

283. Vigesimo-sextò, multò minùs contemnere quemquam; aut superbè efferri contra quemquam; quia nescimus, an ille fortè prædestinatus sit, nos reprobi. Vigesimo-septimò, multi enim hodie vivunt justi, & sunt reprobi; multi vivunt peccatores, & sunt prædestinati. Vigesimo-octavò, inter spem ergo, & metum, dum tempus habemus, cum divinæ gratiæ auxilio omnibus parato, operemur bonum ad omnes. Vigesimo-nonò, certi enim sumus, nos salvandos, si usque in finem, uti possumus, in bono opere perseveremus; nec aliter: certi, nos damnandos, si culpâ nostrâ in bono deficiamus; nec aliter. Trigesimò, humiliemur denique subpotenti manu Dei; & occultis quidem, sed justis tamè judiciis ejus acquiescamus: ut nec in se glorietur omnis caro, nec de Deo desperet ulla caro, sed Deū piè glorificemus omnes, dum vivimus, beati planè futuri, si ita vixerimus, qualis enim vita, finis ita.

284. Totis igitur animi viribus, Amice Lector, omniq́ue contentione desiderii ad Authorem Prædestinationis clamemus, ut nobis, quâ potest, invincibili potentiâ, ineffabiliq́ue Misericordiâ, constantem inspiret mandatorum obedientiam, laborum tolerantiam, & bonorum operum concedat perseverantiam, quibuscum imagini Filii sui conformes efficiamur: Ad hoc nostros omnes conatus, omnesq́ue curas convertamus, nec aliter de libro vitæ curemus, certi quod Deus certissimè scribet indelebiliter ad æterna tabernacula, quos ita ad mortem usque constanter vixisse invenerit, sicut promisit: *Quicumque perseveraverit usque in finem, hic salvus erit. Matth. 10.* Suis enim non stare promissis, est impossibile. *Cælum, & terra transibunt; verba autem mea non præteribunt. Matt. 24.* cui sit honor, & gloria in sæcula sæculorum. Amen.

TRAC-